PATRIJARSI I PROROCI

ELLEN G. WHITE

New Covenant Publications International Ltd. Croatian

Autorska prava © 2020. Međunarodne Publikacije Novog Saveza

Sva prava pridržana. Nijedan dio ove knjige ne smije se reproducirati ili prenositi u bilo kojem obliku ili bilo kojim sredstvima bez izričitog pisanog dopuštenja autora, osim u slučaju kratkih citata u ključnim osvrtima i člancima. Molimo vas da sva relevantna pitanja uputite izdavaču.

Sva prava pridržana. Nijedan dio ove knjige ne smije se reproducirati ili koristiti na bilo koji način, bilo mehanički ili elektronički, uključujući preslikavanje, snim anje ili bilo koji sustav pohrane i čitanja podataka, bez pism enog dopuštenja izdavača.

ISBN: 359-2-85933-609-1

ISBN: 359-2-85933-609-1

Katalogiziranje u podacima o publikaciji

Uredio i dizajnirao: Međunarodne Publikacije Novog Saveza

Tiskana u Velikoj Britaniji.

Prvo tiskanje 26. svibnja 2020

Objavio : Međunarodne Publikacije Novog Saveza

New Covenant Publications International Ltd.,

Kemp House, 160 City Road, London, EC1V 2NX

Posjetite web stranicu: www.newcovenant.co.uk

Ellen G. White Estate

PATRIJARSI I PROROCI

ELLEN G. WHITE

Sveti Šator je bio okružen otvorenim prostorom nazvanim dvorištem, ograđen zavjesama, ili zastorima, od finog lana koji su bili obješeni na mjedenim stupovima. Ulaz u ovo predvorje bio je s istočne strane, zavoren zavjesama od skupog materijala i prekrasne izrade, premda ne kao one u samom Svetilištu. Zastori predvorja su bili upola niži od zidova Šatora i ljudi izvana su jasno mogli vidjeti građevinu. U predvorju, i najbliži izlazu, nalazio se žrtvenik za žrtve paljenice obložen tučem. Na ovom su žrtveniku prinošene sve žrtve paljenice Gospodu, a njegovi su rogovi bili poškropljeni krvlju pomirenja. Između žrtvenika i vrata Šatora nalazio se umivaonik od tuča, načinjen od ogledala koja su žene izraelske dragovoljno dale. Sveštenici su u umivaoniku prali svoje ruke i noge kad god su u ulazili u sveta odjeljenja ili pristupali žrtveniku da Gospodu prinesu žrtve paljenice. …Iza unutrašnje zavjese nalazila se Svetinja nad svetinjama, u čijem je središtu bila simbolična služba pomirenja i posredovanja, koja je stvarala vezu između Neba i Zemlje. U ovom se dijelu nalazio Kovčeg, od bagremova drveta, izvana i iznutra obložen zlatom, a izvana okovan zlatnim pojasom. On je načinjen kao spremište za kamene ploče na kojima je sam Bog napisao Deset zapovijesti. Stoga se zvao Kovčeg svjedočanstva ili Saveza jer su Deset zapovijesti bile temelj Saveza između Boga i Izraela SPP 176.1

Ova stranica namjerno ostaje prazna

New Covenant Publications

International Ltd.

Reformirani Knjige, Transformirani Umovi

New Covenant Publications International Ltd.,
Kemp House, 160 City Road, London, EC1V 2NX

Email: newcovenantpublicationsintl@gmail.com

Priznanja

Posvećeno Bogu.

Predgovor

Publikacije New Covenant International ponovno povezuju čitatelja s božanskim planom vežući raj i zemlju i ojačavajući vječni zakona ljubavi. Logo, Kovčeg Saveza, predstavlja prisnost između Krista Isusa, Njegovih ljudi i središnjice Božjeg zakona. Kao što je zapisano, „Evo dolaze dani – riječ je Jahvina – kad ću s domom Izraelovim i s domom Judinim sklopiti Novi savez. – riječ je Jahvina: Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce. I bit ću Bog njihov, a oni narod moj.“ (Jeremija 31:31-33; Hebrejima 8:8-10). Doista, novi savez svjedoči o iskupljenju, rođenom iz trajnog sukoba i zapečaćenom krvlju.

Nebrojenim stoljećima, mnogu su trpjeli ponižavajuću bol i neshvatljivu opresiju, sračunatu da uništi istinu. Naročito u Mračno doba ovo je svjetlo bilo snažno napadnuto i pomračeno ljudskim tradicijama i narodnim neznanjem, jer su stanovnici svijeta prezirali mudrost i prekršili savez. Uništenje kompromisa s proliferacijom zla izazvalo je takvu kaznu neobuzdane degeneracije i dijaboličke nehumanosti, da su mnogi životi bili nepravedno žrtvovani, odbijajući predati slobodu svijesti. Ipak, izgubljeno znanje je oživjelo, osobito u vrijeme Reformacije.

Doba reformacije šesnaestog stoljeća zaiskrilo je moment istine, temeljne promjene i posljedične turbulencije, što se odražavalo u protureformaciji. Međutim, kroz ovaj svezak, iznova se otkriva nedvojbeni značaj ove jedinstvene revolucije iz perspektive Reformatora i drugih hrabrih pionira. Iz njihovog izvještaja, mogu se razumjeti razorne bitke, temeljni razlozi ovog izvanrednog otpora i natprirodnih intervencija.

Naš moto: „Reformirani Knjige, Transformirani Umovi“, naglašava poseban žanr književnosti, sastavljen u kritičnom dobu i njegovom utjecaju. Također, odjekuje hitnost osobne reformacije, ponovnog rođenja i transformacije. Kako je tiskara u Gutenbergu, zajedno s prevoditeljskom agencijom, širila principe reformirane vjere, prije otprilike 500 godina, tako će digitalizirani tisak i internetski mediji komunicirati na svakom jeziku svjetlo istine u ova nova vremena.

Sadržaj

1. Poglavlje — Je Dopuštena Pojava Grijeha? 6
2. Poglavlje — Stvaranje 14
3. Poglavlje — Kušanje I Pad 20
4. Poglavlje — Plan Otkupljenja 28
5. Poglavlje — Kušanje Kajina I Abela 34
6. Poglavlje — Set I Enoh 39
7. Poglavlje — Potop 46
8. Poglavlje — Poslije Potopa 55
9. Poglavlje — Doslovna Sedmica 59
10. Poglavlje — Babilonska Kula 63
11. Poglavlje — Pozivanje Abrahama 67
12. Poglavlje — Abraham U Haananu 72
13. Poglavlje — Ispit Vjere 81
14. Poglavlje — Uništenje Sodoma 88
15. Poglavlje — Isakova Ženidba 97
16. Poglavlje — Jakov I Isav 102
17. Poglavlje — Jakovljev Bijeg I Izgnanstvo 106
18. Poglavlje — Noć Borbe 113
19. Poglavlje — Povratak U Haanan 118
20. Poglavlje — Josif U Egiptu 125
21. Poglavlje — Josif I Njegova Braća 131
22. Poglavlje — Mojsije 144
23. Poglavlje — Egipatska Zla 154
24. Poglavlje — Pasha 164
25. Poglavlje — Izlazak Iz Egipta 168
26. Poglavlje — Od Crvenog Mora Do Sinaja 174
27. Poglavlje — Izrael Prima Zakon 182
28. Poglavlje — Idolopoklonstvo Na Sinaju 191

29. Poglavlje — Sotonino Neprijateljstvo Prema Zakonu 201
30. Poglavlje — Šator Od Sastanka I Njegove Službe 209
31. Poglavlje — Grijeh Nadaba I Abihua 219
32. Poglavlje — Zakon I Savez 222
33. Poglavlje — Od Sinaja Do Kadeša 230
34. Poglavlje — Dvanaest Uhoda 239
35. Poglavlje — Korahova Buna 245
36. Poglavlje — U Pustinji 253
37. Poglavlje — Udarci Po Stijeni 257
38. Poglavlje — Putovanje Oko Edoma 263
39. Poglavlje — Osvajanje Bašana 271
40. Poglavlje — Baalam 275
41. Poglavlje — Otpad Kod Jordana 285
42. Poglavlje — Ponovljeni Zakon 291
43. Poglavlje — Mojsijeva Smrt 296
44. Poglavlje — Prijelaz Preko Jordana 303
45. Poglavlje — Pad Jerihona 307
46. Poglavlje — Blagoslovi I Prokletstva 314
47. Poglavlje — Savez Sa Gibeoncima 317
48. Poglavlje — Podjela Haanana 321
49. Poglavlje — Poslednje Jošuine Riječi 329
50. Poglavlje — Desetine I Prinosi 332
51. Poglavlje — Božje Staranje Za Siromašne 336
52. Poglavlje — Godišnji Praznici 341
53. Poglavlje — Prve Sudije 347
54. Poglavlje — Samson 357
55. Poglavlje — Dijete Samuel 363
56. Poglavlje — Eli I Njegovi Sinovi 368
57. Poglavlje — Filistejci Zarobljavaju Zavjetni Kovčeg 373
58. Poglavlje — Proročke Škole 381

59. Poglavlje — Prvi Izraelski Kralj 387
60. Poglavlje — Šaulova Drskost 396
61. Poglavlje — Odbacivanje Šaula 402
62. Poglavlje — Pomazanje Davida 409
63. Poglavlje — David I Golijat 412
64. Poglavlje — David Kao Bjegunac 417
65. Poglavlje — Davidova Velikodušnost 425
66. Poglavlje — Šaulova Pogibija 434
67. Poglavlje — Drevno I Savremeno Vračanje 439
68. Poglavlje — David U Siklagu 444
69. Poglavlje — David Pozvan Na Prijesto 449
70. Poglavlje — Davidova Vladavina 453
71. Poglavlje — Davidov Grijeh I Pokajanje 462
72. Poglavlje — Abšalomova Buna 470
73. Poglavlje — Davidove Posljednje Godine 482
Dodatak 489

1. Poglavlje — Je Dopuštena Pojava Grijeha?

„Bog je ljubav.” (1 Iv 4,16) Njegova priroda, njegov Zakon je ljubav. On je to uvijek bio i uvijek će biti. „Jer ovako govori Višnji i Uzvišeni, koji vječno stoluje,” čije su „staze od vječnosti,” On se ne mijenja. U Njega nema „promjene, ni zasjenjenja zbog mijene.” (Iz 57,15; Hab 3,6; Jak 1,17) {SPP 4.1}

Svaki je prikaz stvaralačke sile izričaj beskonačne ljubavi. Božji suverenitet obuhvata puninu blagoslova za sva stvorena bića. Psalmist kaže: {SPP 4.2}

„Tvoja je mišica snažna, ruka čvrsta, desnica dignuta.
Pravda i Pravednost temelj su prijestola tvoga,
Ljubav i Istina koračaju pred tobom.
Blago narodu vičnu svetom klicanju,
on hodi u sjaju lica tvojega,
Jahve, u tvom se imenu raduje
svagda i tvojom se pravdom ponosi.
Jer si ti ures moći njegove,
po tvojoj milosti raste snaga naša.
Jer Jahve je štit naš,
Svetac Izraelov kralj je naš.” {SPP 4.3}

(Ps 89,14-19)

Istorija velike borbe između dobra i zla, od svog početka na Nebu pa sve do konačnog uništenja pobune i iskorjenjivanja grijeha, prikaz je i Božje nepromjenjive ljubavi. {SPP 4.4}

Vladar svemira nije bio sam u svom djelu dobročinstva. On je imao pomoćnika — saradnika koji je cijenio njegove namjere i mogao dijeliti njegovu radost u pružanju sreće stvorenim bićima. „U početku bijaše Riječ, i Riječ bijaše kod Boga — i Riječ bijaše Bog. Ona u početku bijaše kod Boga.” (Iv 1,1.2) Hristos, Riječ, jedinorodeni Božji Sin, bio je jedno s vječnim Ocem — jedne prirode, karaktera i namjere, jedino biće koje je moglo sudjelovati u svim Božjim namjerama i savjetovanjima. „Ime mu je: Savjetnik divni, Bog silni, Otac vječni, Knez mironosni.” (Iz 9,5) „Njegov iskon je od davnina, od vječnih vremena.” (Mih 5,1) A Božji Sin o sebi kaže: „Jahve me stvori kao počelo svoga djela, kao najraniji od svojih čina, u pradoba; oblikovana sam od vječnosti... kad je polagao temelje zemlji, bila sam kraj njega, kao graditeljica, bila u radosti, iz dana u dan, igrajući pred njim sve vrijeme.” (Izr 8,22-30) {SPP 4.5}

Otac je kroz svog Sina sudjelovao u stvaranju svih nebeskih bića. ‚Jer je u njemu sve stvoreno — sve na nebu i na zemlji... bilo prijestoli, bilo gospodarstva, bilo poglavarstva, bilo vlasti, sve je stvoreno po njemu i za njega.” (Kol 1,16) Anđeli su Božje sluge, koji odsjajuju svjetlošću koja se širi iz njegove prisutnosti i brzo šire krila da izvrše njegovu volju. Ali Sin,

Božji pomazanik, „otisak njegove biti," „odsjev njegova sjaja," „koji svemir uzdržava svojoj silnom riječi," ima vrhovnu vlast nad svima njima (Heb 1,3). „Slavan prijesto dignut od davnina, to je naše sveto mjesto" (Jer 17,12), „žezlo pravde," žezlo njegova kraljevstva (Heb 1,8). „Slava je i veličanstvo pred Njim, sila i sjaj u Svetilištu njegovu." (Ps 96,6) „Ljubav i Istina koračaju pred tobom." (Ps 89,15) {SPP 4.6}

Budući da je Zakon ljubavi temelj Božje vladavine, sreća svih razumnih bića zavisi o njihovoj savršenoj usklađenosti s njegovim načelima pravednosti. Bog želi da mu sva stvorenja služe iz ljubavi, službom koja izvire iz poštovanja prema njegovu karakteru. On ne nalazi zadovoljstvo u prisilnoj poslušnosti i On svima daruje slobodnu volju da mu ona mogu dragovoljno služiti. {SPP 5.1}

Sve dok su sva stvorena bića prihvatala vjernost iz ljubavi, širom Božjeg svemira vladao je savršeni sklad. Ispunjavanje Božjih namjera je bila radost nebeskih vojski. One su uživale odražavati njegovu slavu i iskazivati mu hvalu. Dok je vladala ljubav prema Bogu, međusobna ljubav je bila puna povjerenja i nesebična. Nije bilo tragova nesklada koji bi remetio nebeski sklad. Međutim, ovakvo srećno stanje se promijenilo. Jedno je biće zloupotrijebilo slobodu koju je Bog dao svojim stvorenjima. Grijeh je nastao u onome kome je Bog, osim Hrista, dao najveću čast i koji je od Boga primio najveću silu i slavu među stanovnicima Neba. Lucifer, „sin Zorin," bio je prvi među heruvima zaklanjačima, svet i neokaljan. On je stajao u prisutnosti velikog Stvoritelja, a na njemu su počivale zraci slave koji okružuju vječnog Boga. „Ovako govori Jahve Gospod: Gle, ti bješe uzor savršenstva, pun mudrosti I čudesno lijep! U Edemu, vrtu Božjem, ti življaše, krasio te dragulj svaki... Postavih te kao raskriljena heruvima zaštitnika: bio si na svetoj gori Božjoj, hodio si posred ognjena kamenja. Savršen bješe na putima svojim od dana svojega rođenja dok ti se u srcu ne zače opačina." (Ez 28,12-15) {SPP 5.2}

Lucifer je malo po malo popuštao želji za samouzvišenjem. Sveto pismo kaže: „Srce ti se uzoholi zbog ljepote tvoje, mudrost tvoju zanemari zbog svojega blaga!" (Ez 28,17) „U svom si srcu govorio: Uspeću se na nebesa, povrh zvijezda Božjih prijesto ću sebi dići... biću jednak Višnjemu." (Iz 14,13-14) Premda je sva ova slava dolazila od Boga, ovaj moćni anđeo počeo je smatrati da ona pripada njemu. Nezadovoljan svojim položajem on se usudio žudjeti za čašću koja je pripadala samo Stvoritelju. Umjesto da nastoji uzvisiti Boga u osjećajima i vjernosti svih stvorenih bića, on se trudio da njihovu službu i odanost osigura za sebe. Žudeći za slavom koju je beskonačni Otac darovao svom Sinu, ovaj anđeoski knez težio je za moći koja je bila Hristovo isključivo pravo. {SPP 5.3}

Tako je poremećen savršeni sklad Neba. Luciferova težnja da služi samom sebi umjesto svom Stvoritelju pobudila je osjećaj straha u onima koji su smatrali da Božja slava treba biti najuzvišenija. Božji Sin mu je pokazao Stvoriteljevu veličinu, dobrotu i pravednost, te svetu, nepromjenjivu prirodu njegova Zakona. Sam Bog je uspostavio nebeski poredak, i napuštajući ga, Lucifer bi obeščastio svog Stvoritelja i uništio sebe. Ali upozorenje, dano u

beskonačnoj ljubavi i milosti, samo je podstaklo duh otpora. Lucifer je dopustio da ljubomora prema Hristu prevlada i još se više učvrsti. {SPP 5.4}

Osporavanje prvjenstva Božjem Sinu, a time i sumnja u Stvoriteljevu mudrost i ljubav, postao je cilj kneza anđela. On je odlučio snage svoga uma usmjeriti prema ovom cilju, uma koji je, osim Hristovog, bio prvi među nebeskim bićima. Ali Onaj, koji je želio da sva njegova stvorenja imaju slobodnu volju, nije nikoga ostavio nezaštićena od zbunjujućeg mudrovanja kojim će se pobuna nastojati opravdati. Prije početka velikog sukoba svi su trebali dobiti uvid u njegovu volju, čija su mudrost i dobrota bili izvor sve njihove radosti. {SPP 5.5}

Kralj svemira je okupio sva nebeska bića da u njihovoj prisutnosti može objasniti pravi položaj svog Sina i pokazati kakav odnos održava sa svim stvorenim bićima. Božji Sin je dijelio Očev prijesto, a slava vječnog, samopostojećeg Boga okruživala je obojicu. Oko prijestola su se okupili sveti anđeli, veliko, nebrojeno mnoštvo — „deset tisuća puta deset tisuća i tisuću puta tisuću" (Otk 5,11), najuzvišeniji anđeli, kao sluge i podanici, radujući se svjetlosti koja ih je obasjavala iz božanske prisutnosti. Pred okupljenim stanovnicima Neba Kralj je objavio da samo Hristos, Božji jedinorodni Sin, može u cijelosti shvatiti njegove namjere te je Njemu bilo povjereno da izvrši moćne naredbe njegove volje. Božji Sin je stvaranjem svih nebeskih bića izvršio Božju volju, a Njemu je, kao i Bogu, pripadalo njihovo poštovanje i vjernost. Hristos je tek trebao pokazati božansku silu u stvaranju Zemlje i njenih stvorenja. Ali pored svega ovoga On nije tražio moć ili čast za sebe protivno Božjem planu, već je uzdizao Očevu slavu i izvršavao njegove nakane dobrote i ljubavi. {SPP 5.6}

Anđeli su s radošću priznali Hristovu vrhovnu vlast, i klanjajući se do zemlje pred Njim, pokazivali svoju ljubav i divljenje. Lucifer se poklonio s njima, ali u njegovom srcu odigravao se čudesan, žestok sukob. Istina, pravda i odanost su se borili sa zavišću i ljubomorom. Činilo se da je za neko vrijeme uticaj svetih anđela na njega djelovao. Dok su odzvanjali melodični zvuči pjesme hvale, pojačani hiljadama razdraganih glasova, činilo se da je duh zla nestao, da je neizreciva ljubav pokrenula cijelo njegovo biće, a njegova je duša, zajedno s bezgrešnim obožavaocima, iskazala ljubav Ocu i Sinu. Ali on se ponovno ispunio ponosom i vlastitom slavom. Vratila se njegova čežnja za vrhovnom vlašću, i još jednom se prepustio zavisti prema Hristu. Lucifer nije cijenio veliku čast koja mu je darovana kao Božji naročiti dar, i stoga nije bio zahvalan svom Stvoritelju. On se zanosio svojim sjajem i težio da se izjednači s Bogom. Nebeska bića su ga voljela i poštovala, anđeli su sa zadovoljstvom izvršavali njegove zapovijesti, a on je bio obdaren mudrošću i slavom većom od svih njih. Ipak, Božji Sin je bio iznad njega, kao onaj koji je s Ocem dijelio moć i vlast. On je sudjelovao, u Očevim savjetovanjima, dok Lucifer nije bio upoznat s Božjim namjerama. „Zašto," pitao se ovaj moćni anđeo, „Hristos mora imati svu vrhovnu vlast? Zašto se Njemu ukazuje veća čast nego Luciferu?" {SPP 6.1}

Napuštajući svoje mjesto u neposrednoj blizini Oca, Lucifer je otišao širiti duh nezadovoljstva među anđelima. On je djelovao u tajnosti, i za neko vrijeme skrivao svoju

stvarnu namjeru obavijenu poštovanjem prema Bogu. Počeo je unositi sumnju u pogledu na Zakon kojim se upravljalo nebeskim anđelima, govoreći da premda su zakoni nužni za stanovnike svjetova, anđeli, budući da su uzvišeniji, ne trebaju takva ograničenja jer je njihova vlastita mudrost dovoljna kao vodič. Oni nisu bića koja su mogla obeščastiti Boga, sve su njihove misli bile svete, oni, kao ni Bog, nisu mogli pogriješiti. Jednakost Sina Božjeg s Ocem prikazivana je kao nepravda prema Luciferu, kojemu, tvrdio je, također pripada poštovanje i čast. Kad bi ovaj knez anđela dosegao svoj pravi, uzvišeni položaj, cijelo mnoštvo anđela primilo bi veliki blagoslov, jer je njegov cilj svima osigurati slobodu. Ali sada je i sloboda koju su dotada uživali završena, jer je nad njima imenovan apsolutni vladar, i svi su morali poštovati njegov autoritet. Tako su vješte bile prijevare koje su se uz pomoć Luciferova lukavstva brzo širile nebeskim dvorovima. {SPP 6.2}

Hristov položaj ili vlast nije se promijenila. Luciferova zavist i pogrešno prikazivanje Hrista te njegove tvrdnje o jednakosti s Njim zahtijevale su objašnjenje o istinskom položaju Božjeg Sina, ali je položaj ostao isti od početka. Međutim, mnogi su anđeli bili zaslijepljeni Luciferovim prijevarama. {SPP 6.3}

Iskorištavajući ljubav i odano povjerenje koje su mu davala sveta bića pod njegovim zapovjedništvom, on je u njihove umove vješto usadio svoje vlastito nepovjerenje i nezadovoljstvo te ona nisu pronikla njegov rad. Lucifer je Božje namjere prikazao u pogrešnom svjetlu — pogrešno ih tumačeći i iskrivljujući da bi podstakao nezadovoljstvo i nesuglasice. On je lukavo privukao svoje slušaoce dopuštajući im da izraze svoje mišljenje, a onda ih je on ponavljao kad su služile njegovom cilju, kao dokaz da se anđeli ne slažu u cijelosti s Božjom vladavinom. Tvrdeći da je osobno savršeno odan Bogu, on je isticao da su promjene u poretku i zakonima Neba nužne za stabilnost Božje vladavine. Tako, dok je nastojao podstaći protivljenje Božjem Zakonu i usaditi vlastito nezadovoljstvo u anđele pod njegovim zapovjedništvom, on je prividno radio na uklanjanju nezadovoljstva i mirenju nezadovoljnih anđela s poretkom Neba. Dok je tajno širio neslogu i pobunu, on je s krajnjim umijećem stvarao privid da je njegova jedina namjera promicanje odanosti i očuvanje sklada i mira. {SPP 6.4}

Ovako zapaljen duh nezadovoljstva obavljao je svoj poguban posao. Premda nije bilo otvorene pobune, među anđelima se neprimjetno razvijao osjećaj podjele. Bilo je onih koji su s odobravanjem gledali na Luciferove insinuacije protiv Božje vladavine. Premda su dotada bili u savršenom skladu s poretkom koji je Bog uspostavio, oni su sada postali nezadovoljni i nesrećni jer nisu mogli proniknuti u njegove namjere; oni su bili nezadovoljni sa Božjom namjerom u uzvisivanju Hrista. Bili su spremni podržati Luciferove zahtjeve za jednakom vlašću s Božjim Sinom. Ali anđeli koji su bili odani i vjerni čuvali su mudrost i pravednost božanskih naredbi i nastojali pomiriti ovo nezadovoljno biće s Božjom voljom. Hristos je bio Božji Sin, On je bio jedno s Njim prije no što su stvoreni anđeli. On je uvijek stajao s desne strane Ocu, njegova vrhovna vlast, prepuna blagoslova za sve one koji su bili pod njenim blagotvornim nadzorom, dotada nije dovođena u pitanje. Sklad Neba nikada nije bio prekinut,

zašto je sada došlo do nesloge? Odani anđeli su vidjeli samo strašne posljedice ovog razdora, pa su s usrdnim molbama savjetovali nezadovoljne da se odreknu svoje namjere i pokažu odanost Bogu vjernošću njegovoj vladavini. {SPP 7.1}

Bog je u velikoj milosti, u skladu sa svojim karakterom, trpio Lucifera. Duh nezadovoljstva i nevjere nikada ranije nije bio poznat na Nebu. Bio je to novi element, čudan, tajanstven i neobjašnjiv. Sam Lucifer nije na početku bio upoznat s prirodom svojih osjećanja, i on se neko vrijeme bojao izraziti svoje zamisli i namjere, ali ih ipak on nije odbacio. On nije vidio kuda to vodi. Uloženi su napori, koje samo neograničena ljubav i milost može naumiti, da ga se uvjeri u njegovu zabludu. Njegovo se nezadovoljstvo pokazalo bezrazložno i njemu je pokazano što će biti posljedice tvrdokorne pobune. Lucifer je bio uvjeren da je u zabludi. On je uvidio da je Jahve „pravedan... na svim putovima svojim" (Ps 145,17), da su nebeski zakoni pravedni, te da ih on kao takve mora priznati pred cijelim Nebom. Da je to učinio, on je mogao spasiti sebe i mnoge anđele. On u tom trenutku još nije u cijelosti odbacio pokornost Bogu. Premda je napustio svoju dužnost heruvima zaklanjača, da je bio voljan vratiti se Bogu priznajući Stvoriteljevu mudrost i zadovoljio se položajem koji mu je dodijeljen u Božjem velikom planu, on bi bio vraćen na bivši položaj. Došlo je vrijeme za konačnu odluku, on se morao u cijelosti pokoriti božanskoj suverenosti ili otpočeti s otvorenom pobunom. Zamalo je donio odluku da se vrati, ali mu to nije dopustio ponos. Žrtva je bila prevelika za nekoga ko je bio tako uzvišen da prizna kako je bio u zabludi, kako su njegove zamisli bile pogrešne, i da se pokori autoritetu koji je pokušao prikazati nepravednim. {SPP 7.2}

Samilosni Stvoritelj, s čeznutljivom samilošću prema Luciferu i njegovim sljedbenicima, nastojao ih je ponovno privući iz ponora propasti u koji samo što nisu pali. Ali njegova je milost bila pogrešno protumačena. Lucifer je ukazao na Božje strpljenje kao na dokaz svoje vlastite nadmoći, pokazatelj da će Kralj svemira popustiti njegovim zahtjevima. Ako anđeli čvrsto ostanu uz njega, tvrdio je on, oni mogu dobiti sve ono za čim čeznu. On je tvrdoglavo branio svoj vlastiti stav i u cijelosti se posvetio velikom sukobu protiv svog Stvoritelja. Tako je Lucifer, svjetlonoša, sudionik u Božjoj slavi, koji je stajao pored njegova prijestola, prestupom postao Sotona, neprijatelj Boga i svetih anđela i uništavatelj onih koje je Nebo povjerilo njegovom vođstvu i čuvanju. {SPP 7.3}

Odbacujući s prezirom dokaze i molbe vjernih anđela on ih je proglasio obmanutim robovima. Prednost koju su dali Hristu on je proglasio činom nepravde i prema sebi i svim nebeskim bićima, te objavio da se više neće pokoravati napadu na njegova i njihova prava. On nikada više neće priznati Hristovu nadmoć. On je odlučio zahtijevati čast koja mu je trebala pripasti i preuzeti zapovjedništvo nad svima onima koji će postati njegovi sljedbenici, a onima koji se pridruže njegovim redovima on je obećao novu i bolju vladavinu u kojoj će svi uživati slobodu. Velik broj anđela izrazio je namjeru da ga prihvati kao svog vođu. Polaskan naklonošću s kojom su prihvaćena njegova nastojanja, on se nadao da će za sebe

privoljeti sve anđele, postati jednak s Bogom i iznuditi poslušnost svih nebeskih bića. {SPP 8.1}

Ipak, odani anđeli su pozivali njega i njegove simpatizere da se pokore Bogu i pokazali im neizbježne posljedice ako odbiju. Onaj koji ih je stvorio može uništiti njihovu moć i odlučno kazniti njihovu pobunjeničku smjelost. Nijedan se anđeo ne može uspješno protiviti Božjem Zakonu, koji je svet kao i On sam. Oni su sve upozorili da se ogluše na sva Luciferova prijevarna razmišljanja i pozvali njega i njegove sljedbenike da bez odlaganja pristupe Bogu i priznaju zabludu u pogledu na dovođenje u pitanje njegove mudrosti i autoriteta. {SPP 8.2}

Mnogi su bili skloni prihvatiti ovaj savjet, pokajati se zbog svog nezadovoljstva i zatražiti da ponovno prime milost Oca i njegova Sina. Ali Lucifer je spremio još jednu prijevaru. Moćni pobunjenik je sada objavio da su anđeli koji su mu se pridružili otišli predaleko da bi se vratili, da je on upoznat s božanskim Zakonom, te da zna da Bog neće oprostiti. Izjavio je da će svi koji se pokore autoritetu Neba biti lišeni časti i uklonjeni s položaja. A on sam je bio odlučan da nikada više ne prizna Hristov autoritet. Jedini izlaz koji je preostao njemu i njegovim sljedbenicima, tvrdio je on, jest da brane svoju slobodu i silom ostvare prava koja im nisu dragovoljno dodijeljena. {SPP 8.3}

Kad je Sotona u pitanju, istina je da je on otišao predaleko da bi se vratio. Ali tako nije bilo s onima koji su bili zaslijepljeni njegovim prijevarama. Njima su savjeti i molbe odanih anđela otvorili vrata nade, i da su prihvatili upozorenje, mogli su se osloboditi Sotoninih zamki. Ali oni su dopustili da prevlada ponos, ljubav prema njihovom vođi i čežnja za neograničenom slobodom, i molbe nebeske ljubavi i milosti su zauvijek odbačene. {SPP 8.4}

Bog je Sotoni dopustio da nastavi svoje djelo dok se duh nezadovoljstva nije pretvorio u otvorenu pobunu. Bilo je nužno da se njegovi planovi u cijelosti razviju kako bi svi vidjeli njihovu istinsku prirodu i pravac kretanja. Lucifer, pomazani heruvim, bio je uzvišen, nebeska bića su ga veoma voljela i on je vršio snažan uticaj na njih. Božja vladavina nije samo obuhvatala stanovnike Neba već i sve svjetove što ih je On stvorio, i Lucifer je zaključio da, ako može povesti nebeske anđele u pobuni, on može povesti i sve svjetove. On je vješto iznosio svoju stranu problema koristeći se izvrtanjem činjenica i prijevarom da bi pridobio sljedbenike. Njegova moćna prijevara bila je velika. Prikrivajući se pod ogrtačem neistinitosti on je ostvario prednost. Sva njegova djela bila su zaodjenuta tajanstvenošću da je anđelima bilo teško predstaviti istinsku prirodu njegovog djela. Sve dok se nije razvila u cijelosti, nije se mogla razotkriti zla priroda njegovog djela, i njegovo nezadovoljstvo nije se smatralo pobunom. Čak ni vjerni anđeli nisu u cijelosti mogli razlučiti njegov karakter i uvidjeti kuda vodi njegovo djelo. {SPP 8.5}

Lucifer je prvo kušao tako što je on sam ostao neodređen. Anđele koje nije u cijelosti mogao pridobiti na svoju stranu on je optužio za ravnodušnost prema interesima nebeskih bića. Za djelo što ga je on sam radio optuživao je vjerne anđele. Njegov pristup je bio da vještim dokazima izaziva nedoumicu u vezi s Božjim namjerama. Sve što je bilo

jednostavno on je prekrio plaštom tajanstvenosti i vještom iskvarenošću i dovodio u pitanje najjasnije Jahvine izjave. Njegov visoki položaj, tako usko povezan s božanskom vladavinom, činio je njegova izlaganja još uvjerljivijim. {SPP 8.6}

Bog je mogao koristiti samo ona sredstva koja su bila u skladu s istinom i pravdom. Sotona je mogao koristiti ono što Bog nije mogao — laskanje i prijevaru. On je nastojao lažno prikazati Božju riječ, kao i njegov plan vladavine, tvrdeći da Bog nije pravedan kad svoje zakone nameće anđelima te da On zahtijevajući pokornost i poslušnost od svojih stvorenja samo nastoji uzvisiti sebe. Stoga je bilo nužno prikazati pred stanovnicima Neba, i svih svjetova, da je Božja vladavina pravedna, a njegov Zakon savršen. Sotona je prikazivao sebe kao jedinog koji nastoji promicati dobro u svemiru. Svi moraju razumjeti istinski karakter otimača i njegov stvarni cilj. Moralo je proći vrijeme da se otkrije u svojim zlim djelima. {SPP 9.1}

Za neslogu koju je njegovo djelovanje prouzročilo na Nebu Sotona je optužio Božju vladavinu. On je tvrdio da je sve zlo posljedica božanske uprave. Tvrdio je da je njegov cilj poboljšanje Jahvinih uredbi. Stoga mu je Bog dopustio da prikaže prirodu svojih tvrdnji i rezultate predloženih promjena u božanskom Zakonu. Osuditi ga je moralo njegovo vlastito djelo. Sotona je od početka tvrdio da se on nije pobunio. Cijeli svemir je morao vidjeti razotkrivanje varalice. {SPP 9.2}

Čak kad ga je zbacila s Neba, beskonačna Mudrost nije uništila Sotonu. Budući da Bog može prihvatiti samo službu ljubavi, odanost njegovih stvorenja mora počivati na povjerenju u njegovu pravednost i dobrotu. Stanovnici Neba i svih svjetova, nespremni da shvate prirodu i posljedice grijeha, tada ne bi mogli vidjeti Božju pravednost u uništenju Sotone. Da je on odmah uništen, neki bi Bogu služili iz straha, a ne iz ljubavi. Uticaj varalice ne bi bio u cijelosti uništen niti bi dvih pobune bio sasvim iskorijenjen. Poradi dobrobiti cijeloga svemira tokom beskrajnih vjekova, on u cijelosti mora razviti svoja načela da sva stvorena bića mogu u istinskom svjetlu razmotriti njegove optužbe protiv božanske vladavine, te da se nikada ne dovodi u pitanje Božja pravda i milost i nepromjenjivost njegova Zakona. {SPP 9.3}

Sotonina je pobuna trebala biti pouka svemiru u budućim vjekovima, trajno svjedočanstvo o prirodi grijeha i njegovih strašnih posljedica. Rezultati Sotonine vladavine, njen uticaj na ljude i anđele, pokazali bi kakve su posljedice odbacivanja božanskog autoriteta. Ona će svjedočiti da je dobrobit svih bića što ih je On stvorio povezana s njegovom vladavinom. Tako je istorija ovog strašnog iskustva pobune trebala biti trajno jamstvo svim svetim bićima koje će ih spriječiti da ih prevari priroda prijestupa te ih spasiti od grijeha i njegovih posljedica. {SPP 9.4}

Onaj koji vlada Nebom onaj je koji vidi kraj od početka, onaj pred kim su tajne prošlosti i budućnosti jednako poznate, koji usprkos boli, tami i uništenju koje je donio grijeh, vidi ostvarenja vlastitih namjera ljubavi i blagoslova. Premda „oblak i tama obavijaju njega, pravda i pravo temelj su prijestola njegova.” (Ps 97,2) I ovo će stanovnici svemira, odani i

neodani, jednog dana razumjeti. „„.. djelo mu je savršeno, jer pravi su svi njegovi putovi: Bog je on vjeran i bez zloće, pravedan je on i pravičan.” (Pnz 32,4) {SPP 9.5}

2. Poglavlje — Stvaranje

Ovo poglavlje zasniva se na Postanju 1 i 2.

„Jahvinom su riječju nebesa sazdana i dahom usta njegovih sva vojska njihova.” „Jer on reče — i sve postade, naredi — i sve se stvori.” (Ps 33,6.9) „Zemlju je stavio na stupove njene: neće se poljuljati u vijeke vjekova.” (Ps 104,5) {SPP 10.1}

Kad je Zemlja izašla iz ruku svog Tvorca, bila je osobito lijepa. Površina joj je bila prekrivena planinama, brdima i ravnicama, protkana mirnim rijekama i prekrasnim jezerima, a planine i brda nisu bili vrletni i krševiti, prepuni strmina i ponora kao danas; oštri, krševiti rubovi stijena bili su zakopani ispod plodne zemlje po kojoj je posvuda raslo bogato zeleno raslinje. Nije bilo odvratnih močvara ili neplodnih pustinja. Oči su na svakom mjestu gledale dražesno grmlje i nježno cvijeće. Visoravni su bile okrunjene stablima veličanstvenijim od onih koja danas postoje. Zrak je bio čist i zdrav. Cijeli krajolik ljepotom je nadmašivao ukrašene vrtove najponosnijih palata. Anđeoska su bića sa zadovoljstvom posmatrala ovaj prizor i radovala se prekrasnim Božjim djelima. {SPP 10.2}

Nakon što je stvorena zemlja sa životinjskim i biljnim svijetom, na pozornicu je doveden čovjek, krunsko djelo Stvoritelja, onaj za koga je ova prekrasna Zemlja bila namijenjena. Njemu je dana vlast nad svim što oko može vidjeti, jer „reče Bog: načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična, da bude gospodar... svoj zemlji... Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih.” {SPP 10.3}

Ovdje je jasno izneseno porijeklo ljudskog roda, a božanski je zapis jasno napisan tako da nema razloga za pogrešne zaključke. Bog je čovjeka stvorio na svoju sliku. Ovdje nema tajne. Nema osnove za pretpostavku da se čovjek postupno razvio od nižih oblika životinjskog i biljnog svijeta. Ovakva učenja spuštaju veliko Stvoriteljevo djelo na razinu čovjekovih ograničenih, zemaljskih zamisli. Ljudi su tako skloni isključiti Boga iz suvereniteta nad svemirom da oni ponižuju čovjeka i lišavaju ga dostojanstva njegova porijekla. Kad je On koji je stvorio zvjezdane svjetove i umjetnički obojio poljsko cvijeće, koji je nebo i zemlju ispunio čudesima svoje sile, došao okruniti svoje slavno djelo i u njegovo središte postaviti nekoga ko će biti gospodar ove divne Zemlje, nije propustio stvoriti biće dostojno ruke koja mu je dala život. Rodoslovlje naše rase, kao što ga iznosi nadahnuće, ide unatrag do velikog Stvoritelja, a ne do niza razvojnih klica, mekušaca i četveronožaca. Premda načinjen od praha Adam je bio „sin Božji.” {SPP 10.4}

On je, kao Božji predstavnik, postavljen nad nižim bićima. Ona ne mogu razumjeti ili priznati Božju suverenost, ali ipak ona su načinjena sa sposobnošću da ljube čovjeka i služe mu. Psalmist kaže: „Vlast mu dade nad djelima ruku svojih, njemu pod noge sve podloži... zvijeri poljske, ptice nebeske... i što god prolazi stazama morskim.” (Ps 8,6-8) {SPP 10.5}

Čovjek je trebao odražavati Božje obličje, vanjskim izgledom i karakterom. Samo je Hristos „otisak njegove biti” (Heb 1,3), ali čovjek je stvoren na sliku Božju. Njegova priroda

bila je u skladu s Božjom voljom. Njegov je um bio osposobljen da shvati božanske predmete. Njegove su misli bile čiste, njegov apetit i želje pod nadzorom uma. On je bio svet i sretan što je stvoren na sliku Božju i za poslušnost njegovoj volji. {SPP 10.6}

Kad je čovjek izašao iz ruku svog Stvoritelja, on je bio plemenita stasa i savršena sklada. Njegov je izraz lica imao rumeni ton zdravlja i zračio radošću života. Adam je bio viši od ljudi koji danas žive na zemlji. Eva je bila nešto nižeg stasa, ali ipak je njen izgled bio plemenit, prepun ljepote. Bezgrešan par nije nosio umjetnu odjeću, već su bili odjeveni svjetlošću i slavom koju nose anđeli. Sve dok su živjeli životom polušnosti Bogu, oni su bili zaodjenuti ovom odjećom svjetlosti. {SPP 11.1}

Nakon stvaranja Adama sva su stvorenja dovedena pred njega da ih on imenuje, i on se pobrinuo da svaka ima druga, ali među njima „čovjeku se ne nade pomoć kao što je on". Među svim stvorenjima koja je Bog stvorio na zemlji nijedno nije bilo jednako čovjeku. „I reče Jahve, Bog: ‚Nije dobro da čovjek bude sam: načinit ću mu pomoć kao što je on.'" Čovjek nije stvoren da živi sam, on je trebao biti društveno biće. Bez druga prekrasni prizori i ugodni posao u Edemu ne bi donijeli savršenu sreću. Čak i zajednica s anđelima nije mogla zadovoljiti njegovu čežnju za razumijevanjem i društvom. Nije bilo nikoga s istom prirodom koga bi on volio i ko bi volio njega. {SPP 11.2}

Sam je Bog dao Adamu druga. On mu je dao „pomoć" — pomoćnika koji mu je odgovarao, nekoga ko mu je odgovarao kao drug, nekoga ko će biti jedno s njim u ljubavi i razumijevanju. Eva je stvorena od rebra uzeta iz Adamovih prsa, upućujući na to da ga ona ne treba nadzirati kao gospodar, niti treba biti podređena, već jednaka s njim, da je on voli i štiti. Kao dio čovjeka, kost njegovih kostiju, meso od njegova mesa, ona je bila njegova druga priroda, iskazujući usko zajedništvo i nježnu odanost koja je trebala obilježavati ovaj odnos. „Bez sumnje, niko nikada nije mrzio svoga tijela. Naprotiv, hrani ga i njeguje..." (Ef 5,29) „Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu, i bit će njih dvoje jedno tijelo." {SPP 11.3}

Bog je proslavio prvi brak. Tako je Stvoritelj svemira bio utemeljitelj ove institucije. „Ženidba neka bude u časti." (Heb 13,4) Brak je bio jedan od prvih Božjih darova čovjeku, i jedna od dviju institucija što ih je, nakon pada, Adam ponio sa sobom izvan rajskih vrata. Kad se njegova načela uvide i slušaju, brak je blagoslov, on čuva čistoću i sreću ljudskog roda, ispunjava čovjekove društvene potrebe i uzdiže njegovu fizičku, intelektualnu i moralnu prirodu. {SPP 11.4}

„I Jahve, Bog, zasadi vrt na istoku, u Edemu, i u nj smjesti čovjeka koga je napravio." Sve što je Bog načinio bilo je savršenstvo ljepote i činilo se da ništa ne nedostaje što bi pridonijelo sreći svetog para, ali ipak, time što je načinio vrt, Stvoritelj im je pokazao još jedan znak svoje ljubavi. U ovom su se vrtu nalazile različne vrste stabala, od kojih su mnoga donosila mirisno i ukusno voće. Prekrasna je vinova loza rasla uvis, najotmjenijeg izgleda, s lozama koje su se savijale pod teretom privlačnih plodova najbogatijih i najrazličnijih boja.

Posao je Adama i Eve bio da oblikuju loze kako bi stvorili sjenice i tako načinili prebivalište od živog drveća pokriveno lišćem i voćem. Raznolikih je, mirisnih cvjetova bilo u obilju. U središtu je vrta stajalo drvo života, čija je slava nadmašivala sva ostala stabla. Njegovi su plodovi izgledali poput zlatnih i srebrnih jabuka i imali su silu da daju život. {SPP 11.5}

Stvaranje je tada bilo gotovo. „Tako bude dovršeno nebo i zemlja sa svom svojom vojskom." „I vidje Bog sve što je učinio, i bijaše veoma dobro." Edem je cvao na zemlji. Adam i Eva su imali slobodan pristup drveni života. Nijedna mrlja grijeha ili sjena smrti nije remetila ljepotu stvaranja. „Dok su klicale zvijezde jutarnje i Božji uzvikivali dvorjani." (Job 38,7) {SPP 11.6}

Veliki Jahve postavio je temelje Zemlji, On je cijeli svijet odjenuo odorom ljepote i ispunio ga svime što je korisno za čovjeka. On je stvorio sva čudesa na zemlji i u moru. Veliko djelo stvaranja je bilo završeno za šest dana. I Bog „počinu u sedmi dan od svega djela koje je učinio. I blagoslovi Bog sedmi dan i posveti, jer u taj dan počinu od svega djela svoga koje učini." Bog je sa zadovoljstvom posmatrao djelo svojih ruku. Sve je bilo savršeno, dostojno svog Tvorca, i On se odmarao, ne od iscrpljenosti, već zadovoljan plodovima svoje mudrosti i dobrote i prikazima svoje slave. {SPP 11.7}

Nakon odmaranja sedmog dana Bog je posvetio ili odvojio sedmi dan kao dan odmora za čovjeka. Slijedeći primjer Stvoritelja i čovjek se trebao odmarati na ovaj sveti dan, da posmatranjem neba i zemlje može razmišljati o Božjem velikom djelu stvaranja, te da se posmatranjem dokaza o Božjoj mudrosti i dobroti njegovo srce ispuni ljubavlju i poštovanjem prema svom Stvoritelju. {SPP 12.1}

Time što je posvetio sedmi dan Bog je u Edemu postavio spomenik svom djelu stvaranja. Subota je dana Adamu, ocu i predstavniku cijele ljudske porodice. Njeno je svetkovanje trebalo biti čin zahvalnog priznanja, svih onih koji će živjeti na zemlji, da je Bog njihov Stvoritelj i njihov pravični Vladar, da su oni djelo njegovih ruku, podložni njegovu autoritetu. Tako je ova institucija, komemorativne prirode, bila darovana cijelom čovječanstvu. U njoj nije bilo ničega nejasnog ili ograničavajućeg za bilo koga. {SPP 12.2}

Bog je uvidio da je subota potrebna čovjeku, čak i u raju. Čovjek je sedmog dana trebao odložiti svoje vlastite interese i dužnosti da bi predanije mogao razmišljati o Božjim djelima, o njegovoj moći i dobroti. Njemu je bila potrebna subota da ga jasnije podsjeti na Boga i potakne na zahvalnost jer je sve u čemu je uživao i što je posjedovao došlo iz Stvoriteljeve dobre ruke. {SPP 12.3}

Bog je odredio da subota usmjerava umove ljudi na razmišljanje o njegovim stvorenim djelima. Priroda govori njihovom razumu objavljujući da postoji živi Bog, Stvoritelj, vrhovni Vladar svega. „Nebesa slavu Božju kazuju, svod nebeski glasi djelo ruku njegovih. Dan danu to objavljuje, a noć noći glas predaje." (Ps 19,1.2) Ljepota koja prekriva zemlju znak je Božje ljubavi. Mi je možemo vidjeti u drevnim brdima, visokim stablima, u pupoljcima i nježnim cvjetovima. Sve nam govori o Bogu. Subota, koja uvijek upućuje na Onoga koji ju je stvorio,

nudi ljudima otvorenu veliku knjigu prirode i time pokazuje Stvoriteljevu mudrost, moć i ljubav. {SPP 12.4}

Naši su prvi roditelji, premda stvoreni bezgrješni i sveti, mogli pogriješiti. Bog ih je stvorio kao slobodna, moralna bića, sa sposobnošću da cijene mvidrost i dobrotu njegova karaktera i pravednost njegovih zahtjeva, i s potpunom sposobnošću poslušaju ili pak uskrate svoju poslušnost. Oni su trebali uživati u zajedništvu s Bogom i svetim anđelima, ali prije no što se njihova sigurnost mogla ovjekovječiti, njihova je odanost trebala biti ispitana. Na samom je početku čovjekova postojanja njegova želja za popuštanjem vlastitim strastima stavljena pod nadzor, ta fatalna želja koja je bila temelj Sotoninog pada. Drvo poznanja dobra i zla koje je raslo u blizini drveta života nasred vrta trebalo je biti provjera poslušnosti, vjere i ljubavi naših prvih roditelja. Premda im je bilo dopušteno da slobodno jedu sa svakog drveta, po cijenu im je smrti bilo zabranjeno jesti s drveta poznanja dobra i zla. Oni su također trebali biti izloženi Sotoninim kusanjima, ali ako izdrže ispit, oni će se naći izvan njegove moći i uživati u beskonačnoj Božjoj naklonosti. {SPP 12.5}

Bog je čovjeka stavio pod vlast zakona kao nužan uslov njegova postojanja. On je bio podložan Božjoj vladavini, a vladavina ne može opstati bez zakona. Bog je mogao stvoriti čovjeka bez mogućnosti da prestupi njegov Zakon, On je mogao zadržati Adamovu ruku da ne dodirne zabranjeno voće, ali u tom slučaju čovjek ne bi bio slobodno moralno biće, već puki automat. Bez slobode izbora njegova poslušnost ne bi bila dragovoljna, već prisilna. Razvitak karaktera ne bi bio moguć. Takav razvitak događaja bio bi suprotan Božjem planu za postupanje s drugim svjetovima. To bi bilo nedostojno čovjeka, čovjeka kao inteligentnog bića, i potvrdilo bi Sotonine optužbe o Božjoj samovoljnoj vladavini. {SPP 12.6}

Bog je stvorio poštena čovjeka, On mu je dao plemenite karakterne crte, bez sklonosti k zlu. Obdario ga je visokom intelektualnom moći i dao mu najsnažniji mogući povod da ostane odan. Poslušnost, savršena i beskonačna, bila je uslov vječne sreće. On je uz taj uslov trebao imati pristup drvetu života. {SPP 13.1}

Dom je naših prvih roditelja trebao biti uzor ostalim domovima iz kojih bi izlazila djeca i naseljavala zemlju. Taj dom, uljepšan rukom samog Boga, nije bila blistava palata. Ljudi, u svom ponosu, uživaju u veličanstvenim i skupim građevinama i likuju u djelima vlastitih ruku, ali Bog je Adama smjestio u vrtu. Bilo je to njegovo prebivalište. Modro je nebo bilo njegov svod, zemlja s nježnim cvjetovima i tepih od živog zelenila njegov pod, a lisnate grane dražesnog drveća bile su njegov krov. Njegovi su zidovi bili načinjeni od najveličanstvenijih ukrasa, ručnog rada velikog Umjetnika. {SPP 13.2}

U okruženju svetog para je bila pouka za sva vremena, da se istinska sreća ne nalazi u popuštanju ponosu i bogatstvu, već u zajednici s Bogom kroz njegova stvorena djela. Kad bi ljudi manje pažnje posvećivali umjetnom i kultivirali veću jednostavnost, oni bi bili bliže odgovoru o tomu koji je cilj imao Bog kad ih je stvorio. Ponos i ambicije se nikada ne mogu

zadovoljiti, ali oni koji su doista mudri naći će istinsko i oplemenjujuće zadovoljstvo u izvorima zadovoljstva što ih je Bog stavio nadohvat svih nas. {SPP 13.3}

Briga za vrt bila je povjerena stanovnicima Edema, „da ga obrađuje i čuva." Njihovo ih zanimanje nije umaralo, već zadovoljavalo i krijepilo. Bog je odredio rad kao blagoslov za čovjeka, da zaposli njegov um, ojača njegovo tijelo i razvije njegove sposobnosti. Adam je u umnoj i fizičkoj aktivnosti našao jedno od najvećih zadovoljstava svog svetog postojanja. A kad je, kao posljedica njegove neposlušnosti, bio istjeran iz svog prekrasnog doma i prisiljen da se bori s tvrdim tlom da bi privrijedio svoj hljeb, taj isti rad, premda vrlo različit od ugodnog zanimanja u vrtu, bio je štit protiv kušnje i izvor radosti. Oni koji rad smatraju prokletstvom i pristupaju mu kao dosadi i tegobi, njeguju zabludu. Bogati često s prezirom gledaju na radnički sloj, ali to je sasvim suprotno Božjoj namjeri prilikom stvaranja čovjeka. Što su imeci najbogatijih u poređenju s nasleđem koje je primio gospodar Adam? Ipak, Adam nije bio besposlen. Naš Stvoritelj, koji zna što je potrebno za čovjekovu sreću, odredio je Adamu posao. Istinsku radost života nalaze samo ljudi i žene koji rade. Anđeli su marljivi radnici, oni su Božje sluge za djecu čovječju. Stvoritelj nije ostavio prostora za nazadnjački običaj nemarnosti. {SPP 13.4}

Adam i njegova pratilja trebali su vladati zemljom i ostati vjerni Bogu. Njima je dana bezgranična kontrola nad svim živim bićima. Lav i janje su mirno hodali oko njih ili zajedno ležali pored njihovih nogu. Sretne ptice lepršale su oko njih bez straha, i dok se njihovo dražesno cvrkutanje uzdizalo u hvalu njihovom Stvoritelju, Adam i Eva su im se pridružili u zahvaljivanju Ocu i Sinu. {SPP 13.5}

Sveti prvi par nisu bila samo djeca pod Božjom očinskom brigom, već studenti koji su primali pouke od sveznajućeg Stvoritelja. Njih su posjećivali anđeli, a darovana im je zajednica s njihovim Tvorcem bez vela koji bi ih dijelio. Oni su bili puni krjeposti koju su dobivali iz drveta života, a njihova umna snaga je bila samo malo manja od anđeoske. Tajne vidljivog svemira — „čudesa to su znanja savršenog" (Job 37,16) pružala su im neiscrpan izvor pouka i zadovoljstva. Beskonačni Tvorac i Graditelj obznanio je ljudskim umovima zakone i djelovanje prirode koji su predmet ljudskog proučavanja već šest hiljada godina. Oni su razgovarali s listom i drvetom, upoznajući se s tajnama njihovog života. Adam je poznavao svako živo stvorenje, od moćnog levijatana koji se igrao u vodi do moljca koji je uživao na sunčevim zrakama. On je svima dao ime i upoznao se s njihovom prirodom i navikama. Božja slava na nebesima, bezbrojni svjetovi i njihov redoslijed kretanja, stvaranje oblaka, tajne zvuka i svjetlosti, dana i noći — sve je to bilo dostupno za proučavanje prvim roditeljima. Na svakom listu u šumi, na svakom kamenu u planinama, na svakoj sjajnoj zvijezdi, na zemlji, u zraku ili nebu napisano je bilo Božje ime. Red i sklad stvaranja govorili su im o neograničenoj mudrosti i sili. Oni su uvijek iznova otkrivali privlačnosti koje su njihova srca ispunjavala dubljom ljubavlju i poticala ih na nove izraze zahvalnosti. {SPP 13.6}

Sve dok su ostali vjerni božanskom Zakonu njihova sposobnost da spoznaju, uživaju i ljube trebala je rasti. Oni bi neprekidno sticali nova blaga znanja, otkrivali nove izvore sreće i sticali sve jasniju, potpuniju predodžbu o nemjerljivoj, nepresušnoj Božjoj ljubavi. {SPP 14.1}

3. Poglavlje — Kušanje I Pad

Ovo poglavlje zasniva se na Postanju 3.

Kad Sotoni više nije bilo dopušteno poticati pobunu na Nebu, njegova je mržnja prema Bogu našla novi izraz u smišljanju propasti ljudskog roda. U sreći i miru svetoga para u Edemu on je gledao prizor sjaja koji je on zauvijek izgubio. Pokrenut zavišću on ih je odlučio poticati na neposlušnost i na njih navući krivnju i kaznu grijeha. On je njihovu ljubav želio pretvoriti u nepovjerenje, a pjesme hvale u poniženje pred njihovim nebeskim Tvorcem. To ne samo da bi ovim nevinim bićima donijelo bijedu koju je on sam podnosio, već bi obeščastilo Boga i prouzročilo žalost na Nebu. {SPP 15.1}

Naši prvi roditelji nisu bili ostavljeni bez upozorenja na opasnost koja im je prijetila. Nebeski vjesnici su im predočili istoriju Sotoninog pada i njegovu zavjeru radi njihova uništenja, predočujući cjelovitije prirodu božanske vladavine koju je knez zla pokušavao srušiti. Sotona i njegova vojska su pogriješili zbog neposlušnosti pravednim Božjim zapovijestima. Kako je onda bilo važno da Adam i Eva poštuju taj Zakon kojim se jedino mogao održavati red i pravičnost. {SPP 15.2}

Božji Zakon je svet kao i sam Bog. To je otkrivenje njegove volje, prijepis njegova karaktera i izraz božanske ljubavi i mudrosti. Sklad stvaranja zavisi o savršenoj suglasnosti svih bića, svega, živog i neživog, sa Stvoriteljevim Zakonom. Bog je uspostavio zakone vladavine ne samo za živa bića, već za cjelokupno djelovanje prirode. Sve je podložno nepromjenjivim zakonima koji se ne mogu omalovažiti. Ali dok prirodni zakoni upravljaju svime u prirodi, samo je čovjek, od svih stanovnika zemlje, podložan moralnom Zakonu. Bog je čovjeku, krunskom djelu stvaranja, dao moć da razumije njegove zahtjeve, shvati pravednost i dobrotu njegova Zakona i njegove svete zapovijesti za čovjeka, te da se od čovjeka očekuje nepokolebljiva poslušnost. {SPP 15.3}

I stanovnici Edema su, poput anđela, stavljeni na ispit; svoj su sretni posjed mogli zadržati samo vjernošću Stvoriteljevu Zakonu. Oni su mogli ili poslušati i živjeti ili ne poslušati i umrijeti. Bog ih je načinio primateljima bogatih blagoslova, ali ako oni zanemare njegovu volju, On koji nije poštedio anđele koji su pogriješili nije mogao poštedjeti ni njih. Prijestupom bi proigrali njegove darove i donijeli sebi bijedu i propast. {SPP 15.4}

Anđeli su ih upozorili da se čuvaju Sotoninih varki, jer će on neumorno ulagati napore da ih zavede. Sve dok su poslušni Bogu Zli im ne može nanijeti zlo, jer bi svaki anđeo, ako je potrebno, bio poslan njima u pomoć. Ako oni čvrsto odbiju njegove prve napade, oni će biti sigurni kao i nebeski vjesnici. Ali ako samo jednom popuste kušnji, njihova će priroda postati tako izopačena da neće imati moć i sklonost da se odupru Sotoni. {SPP 15.5}

Drvo je poznanja dobra i zla stvoreno da ispita njihovu poslušnost i ljubav prema Bogu. Bog je smatrao prikladnim dati im samo jednu zabranu vezanu uz korištenje svega što je u vrtu, ali ako oni zanemare njegovu volju u jednom detalju, oni će navući na sebe krivicu

prijestupa. Sotona ih nije trebao neprekidno kušati, on im je mogao prići samo kod zabranjenog drveta. Ako pokušaju ispitati njegovu prirodu, oni će biti izloženi njegovim lukavstvima. Oni su bili savjetovani da obrate pažnju na upozorenje koje im je Bog poslao i zadovolje se poukama koje im je Bog smatrao prikladnim dati. {SPP 15.6}

Da bi neopaženo ostvario svoje djelo, Sotona je izabrao zmiju za svog posrednika — prikladna maska za prijevaru. Zmija je bila jedno od najmudrijih i najljepših stvorenja na zemlji. Imala je krila, i dok je letjela zrakom, njen je zasljepljujući sjaj bio Poput boje i odsjaja poliranog zlata. Dok se odmarala u plodovima opterećenim granama zabranjenog drveta i naslađivala njegovim ukusnim plodovima, bio je to privlačan i ugodan prizor za oko posmatrača. Tako se u miru vrta skrivao uništavač, vrebajući svoju žrtvu. {SPP 16.1}

Anđeli su upozorili Evu da se ne odvaja od svog supruga dok je on bio zaokupljen dnevnim radom u vrtu; s njim je opasnost od kušnje bila manja nego kad je bila sama. Ali zaokupljena svojim ugodnim zadatkom, ona je nesvjesno odlutala od njega. Kad je primijetila da je sama, osjetila je strah od opasnosti, ali ga ona nije uvažila i odlučila da je njena mudrost i snaga dostatna da razluči zlo i suprotstavi mu se. Ne razmišljajući o anđeoskom upozorenju, ona je ubrzo posmatrala zabranjeno drvo s mješavinom radoznalosti i divljenja. Plodovi su bili prekrasni i ona se pitala zašto ih je Bog zabranio. To je bila kušačeva prilika. On joj se obratio kao da čita njene misli: „Zar vam je Bog rekao da ne smijete jesti ni s jednog drveta u vrtu?" Eva je bila iznenađena i zapanjena jer joj se činilo da čuje odjek svojih misli. Ali zmija je nastavila, melodičnim glasom, laskajući njenoj nenadmašnoj ljepoti, i njene riječi nisu bile neugodne. Umjesto da pobjegne s tog mjesta, Eva je zadivljena ostala da čuje kako zmija govori. Da joj se obratilo biće poput anđela, njen bi se strah pojačao, ali ona nije ni pomislila da bi čarobna zmija mogla postati posrednik palog neprijatelja. {SPP 16.2}

Na kušačevo zavodljivo priznanje ona je uzvratila: „„Plodove sa stabala u vrtu smijemo jesti. Samo za plod sa stabla što je nasred vrta rekao je Bog: Da ga niste jeli! I ne dirajte u nj, da ne umrete!' Nato će zmija ženi: ‚Ne, nećete umrijeti! Nego, zna Bog: onog dana kad budete s njega jeli otvorit će vam se oči, i vi ćete biti kao bogovi, koji razlučuju dobro i zlo.'" {SPP 16.3}

Uzimanjem plodova s ovog drveta, objasnila je ona, oni će dosegnuti višu razinu postojanja i primiti uvid u šire područje znanja. Ona je sama okusila sa zabranjenog drveta, i kao rezultat, stekla mogućnost govora. I tako je indirektno rekla da im je Bog ljubomorno to zabranio, da se ne bi oni uzdigli i postali jednaki s Njim. Zbog ovih prekrasnih svojstava, mudrosti i sile, On im je zabranio da ga kušaju i čak dodirnu. Kušač je dao znati da se božansko upozorenje zapravo neće ispuniti, jer je njegova svrha samo zastrašivanje. Kako je moguće da oni umru? Zar nisu okusili s drveta života? Bog ih je pokušao spriječiti da dostignu plemenitiji stupanj razvitka i nadu veću sreću. {SPP 16.4}

Takvo je Sotonino djelo od Adamova vremena do danas, i on ga obavlja s velikim uspjehom. On kuša ljude da ne vjeruju Božjoj ljubavi i sumnjaju u njegovu mudrost. On

neprekidno pokušava podstaći duh neograničene radoznalosti, nemirne, ljubopitljive želje da se prodre u tajne božanske mudrosti i moći. U naporima da istraže ono što je Bog odlučio zadržati, mnoštvo previda istine što ih je On otkrio bitne za spasenje. Sotona kuša ljude na neposlušnost navodeći ih da vjeruju kako zakoračuju u jedno prekrasno, novo područje znanja. Ali sve je to prijevara. Poneseni idejama napretka, oni, gazeći Božje zahtjeve, koračaju putem koji vodi k degeneraciji i smrti. {SPP 16.5}

Sotona je svetom paru rekao da će kršenjem Božjeg Zakona biti dobitnici. Zar i mi danas ne čujemo slično razmišljanje? Mnogi govore o uskogrudnosti onih koji slušaju Božje zapovijesti, dok sami tvrde da posjeduju šire ideje i uživaju veću slobodu. Što je ovo ako ne odjek glasa iz Edema: ‚Onoga dana kad budete s njega jeli...” — kad prekršite božanske zahtjeve — „vi ćete biti kao bogovi.” Sotona je tvrdio da je primio velika dobra jedući sa zabranjenog drveta, ali on nije dopustio da se vidi kako je zbog prijestupa postao odbačenik s Neba. Premda je shvatio da su posljedice grijeha vječni gubitak, on je prikrio svoju vlastitu bijedu da bi i druge doveo u isti položaj. Tako prijestupnik sada pokušava prikriti svoj istinski karakter; on može tvrditi da je svet, ali njegovo ispovijedanje uzvišenosti samo ga čini opasnijim varalicom. On je na Sotoninoj strani, gazeći Božji Zakon, navodeći druge da čine isto, na svoju vječnu propast. {SPP 16.6}

Eva je doista vjerovala Sotoninim riječima, ali je njena vjera nije spasila od kazne grijeha. Ona nije vjerovala Božjim riječima, i to je prouzročilo pad. Ljudi na sudu neće biti osuđeni jer su svjesno vjerovali laži, već stoga što nisu vjerovali istini, jer su zanemarili mogućnost da spoznaju što je istina. Uprkos Sotoninom izvrtanju činjenica neposlušnost Bogu je uvijek pogubna. Mi moramo usmjeriti svoja srca na spoznaju istine. Sve pouke što ih je Bog zapisao u svojoj Riječi služe nama za upozorenje i pouku. One su nam dane da nas spase od prijevare. Njihovo će zanemarivanje dovesti do osobne propasti. Možemo biti sigurni da sve što se suproti Božjoj riječi potiče od Sotone. {SPP 17.1}

Zmija je ubrala plod sa zabranjenog drveta i stavila ga u ruku Eve koja je oklijevala. Onda ju je Sotona podsjetio na njene vlastite riječi, kako im je Bog zabranio da ga dodirnu, da ne bi umrli. Ona neće pretrpjeti više zla, tvrdio je on, ako ga okusi nego što ga je iskusila dirajući ga. Budući da nije vidjela posljedice onoga što je učinila, Eva se ohrabrila: „Vidje žena da je stablo dobro za jelo, za oči zamamljivo, a za mudrost poželjno: ubere ploda njegova i pojede.” Okus je bio prekrasan, i dok je jela, činilo joj se da osjeća silu koja oživljuje i zamišljala kako kroči u viši stupanj postojanja. Ona je bez straha ubrala plod i počela ga jesti. I sada, budući da je pogriješila, ona je postala Sotonino oruđe u djelu uništenja svog supruga. U stanju čudesnog, neprirodnog uzbuđenja, s rukama punim zabranjena voća, ona ga je potražila i ispričala sve što se dogodilo. {SPP 17.2}

Izraz žalosti prekrio je Adamovo lice. Izgledao je zapanjen i oprezan. Na Evine riječi on je odgovorio da to mora biti neprijatelj na kojeg su bili upozoreni, te da prema božanskoj presudi ona mora umrijeti. Kao odgovor ona ga je nagovarala da jede, ponavljajući zmijine riječi da oni zasigurno neće umrijeti. Ona je to smatrala istinom jer nije primjećivala znake

Božjeg nezadovoljstva, već naprotiv, iskusila je divan, osvježavajući uticaj koji njene sposobnosti prožima životom kakav, zamišljala je ona, nadahnjuje nebeske vjesnike. {SPP 17.3}

Adam je shvatio da je njegova družica prekršila Božju zapovijest, zanemarila jedinu zabranu koja im je dana da ispita njihovu vjernost i ljubav. U njegovom se umu odvijala strašna borba. Žalio je što je dopustio da Eva odluta od njega. Ali djelo je bilo učinjeno, on će morati biti odvojen od osobe čije mu je društvo donosilo radost. Kako se pomiriti s tim? Adam je uživao u druženju s Bogom i svetim anđelima. On je posmatrao slavu Stvoritelja. Razumio je sudbinu koja je stajala na raspolaganju ljudskom rodu ako ostane vjeran Bogu. Ipak, on je izgubio iz vida sve ove blagoslove u strahu da će izgubiti jedan dar koji je u njegovim očima bio vredniji od drugih. Ljubav prema Evi je nadjačala sve — ljubav, zahvalnost i odanost Stvoritelju. Ona je bila dio njega i on nije mogao izdržati pomisao da se rastavi od nje. On nije shvatio da je ta ista neograničena sila koja ga je stvorila iz praha zemaljskog, živog, prekrasna izgleda, i iz ljubavi mu dala družicu, mogla stvoriti drugu. On je odlučio dijeliti njenu sudbinu, on će umrijeti s njom. Možda su, razmišljao je on, riječi mudre zmije istinite? Eva je bila pred njim, lijepa i očito nevina kao i prije čina neposlušnosti. Ona je izrazila veću ljubav prema njemu nego prije. Na njoj se nije vidio znak smrti i on je odlučio snositi posljedice. Uzeo je plod i brzo ga pojeo. {SPP 17.4}

Nakon prijestupa Adamu se prvo činilo kako ulazi u viši stupanj razvitka. Ali ga je uskoro pomisao na grijeh ispunila strahom. Grješnom paru se zrak, koji je dotada bio blag i podjednake temperature, sada učinio hladniji. Mir i ljubav koji su njemu pripadali sada su nestali i umjesto toga oni su imali osjećaj grješnosti, strah od budućnosti, golotinju duše. Odora od svjetlosti koja ih je okruživala sada je nestala, a da bi je nadomjestili, oni su pokušali načiniti pokrivalo, jer, neodjeveni, nisu mogli izaći na oči Bogu i svetim anđelima. {SPP 18.1}

Oni su sada počinjali uviđati istinsku prirodu svog grijeha. Adam je ukorio svoju družicu što ga je nerazumno napustila i dopustila da je zmija prevari, a oboje su se uvjeravali da će Onaj koji im je pružio tako mnogo dokaza svoje ljubavi oprostiti ovaj prijestup, ili da neće biti podložni tako strašnoj kazni kao što su se bojali. {SPP 18.2}

Sotona je likovao zbog uspjeha. On je naveo ženu da ne vjeruje Božjoj ljubavi, da posumnja u njegovu mudrost i prestupi njegov Zakon, a preko nje je prouzročio i Adamov pad. {SPP 18.3}

Ali veliki Zakonodavac samo što nije obznanio Adamu i Evi posljedice njihova prijestupa. Božanska prisutnost se očitovala u vrtu. U svojoj nevinosti i svetosti oni su s radosnom dobrodošlicom pozdravljali dolazak svog Stvoritelja, ali sada su pobjegli od straha i pokušali se sakriti u najskrovitije predjele vrta. Ali „Jahve, Bog, zovne čovjeka: ‚Gdje si?' reče mu. On odgovori: ‚Čuo sam tvoj korak po vrtu; pobojah se jer sam go, pa se sakrih.' Nato mu

reče: ‚Ko ti kaza da si go? Ti si, dakle, jeo sa stabla s kojeg sam ti zabranio jesti?'" {SPP 18.4}

Adam nije mogao poreći ni izgovoriti se za svoj grijeh, i umjesto da pokaže kajanje, on je pokušao krivicu prebaciti na svoju ženu, a time i na samog Boga: „Žena koju si stavio uza me — ona mi je dala sa stabla, pa sam jeo." On koji je, iz ljubavi prema Evi, namjerno odlučio odbaciti Božju naklonost, svoj dom u raju i vječni život radosti, pokušao je sada, nakon svog pada, svoju družicu, pa čak i samog Stvoritelja, proglasiti odgovornim za prijestup. Moć grijeha je tako strašna. {SPP 18.5}

Kad je žena upitana: „Što si to učinila?" ona je odgovorila: Zmija me prevarila, pa sam jela." „Zašto si stvorio zmiju? Zašto si je doveo u Edem?" to su bila pitanja što ih je podrazumijevao njen izgovor za grijeh. Tako je ona, kao i Adam, Boga činila odgovornim za njihov pad. Porijeklo duha samoopravdanja je u ocu laži; naši prvi roditelji su mu popustili čim su popustili uticaju Sotone, a pokazuju ga svi Adamovi sinovi i kćeri. Umjesto da ponizno priznaju svoje grijehe, oni su se pokušali zaštititi okrivljujući druge, okolnosti ili Boga — pretvarajući njegov blagoslov u priliku za prigovore protiv Njega. {SPP 18.6}

Gospod je onda izrekao presudu nad zmijom: „Kad si to učinila, prokleta bila među svim životinjama i svom zvjeradi divljom! Po trbuhu svom puzat ćeš i zemlju jesti sveg života svog!" Budući da je korištena kao Sotonino oruđe, zmiji je izrečena božanska presuda. Od najljepše životinje na zemlji, kojoj su se svi najviše divili, ona je trebala postati najniža i najomraženija od svih, životinja koju mrze i od koje se boje i ljudi i zvijeri. Riječi koje su slijedile direktno su se odnosile na samog Sotonu, upućujući na njegov konačni poraz i uništenje: „Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene, između roda tvojega i roda njezina: ona će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu." {SPP 18.7}

Evi je prikazana žalost i bol koja je morala biti njen udio. Gospod je rekao: „Trudnoći tvojoj muke ću umnožiti, u mukama djecu ćeš rađati. Žudnja će te mužu tjerati, a on će gospodariti nad tobom." Bog je Evu prilikom stvaranja izjednačio s Adamom. Da su ostali poslušni Bogu — u skladu s njegovim Zakonom ljubavi — oni bi uvijek bili u međusobnom skladu, ali grijeh je unio neslogu, i sada se njihovo zajedništvo i sklad može očuvati samo pokornošću žene mužu. Eva je prva pogriješila, i ona je popustila kušanju time što se odvojila od svog druga, protivno božanskoj uputi. Adam je zgriješio zbog njenog moljenja i ona je sada bila podređena svom mužu. Da je pali ljudski rod cijenio načela propisana Božjim Zakonom, ova bi se presuda, premda posljedica grijeha, pokazala blagoslovom, ali čovjekova zloupotreba položaja ispunila je mnoge žene gorčinom i njihov život učinila teretom. {SPP 18.8}

Eva je bila savršeno sretna pored svog supruga u njihovom domu u Edemu, ali kao nemirne savremene Eve, ona se zanosila nadom da će zakoračiti u višu sferu postojanja od one koju joj je Bog odredio. Pokušavajući se uzdignuti iznad prvotne razine, ona je pala niže. Sličan će rezultat ostvariti svi oni koji nisu voljni radosno preuzeti svoje životne dužnosti u

skladu s Božjim planom. U svojim naporima da dostignu položaj za koji ih On nije osposobio, mnogi ostavljaju prazna mjesta na kojima bi mogli biti blagoslov. U želji za višim sferama života mnoge su žene žrtvovale istinsko žensko dostojanstvo i plemenitost karaktera, te ostavile neobavljen posao koji im je Nebo odredilo. {SPP 19.1}

Gospod je rekao Adamu: „Jer si poslušao glas svoje žene te jeo sa stabla s kojega sam ti zabranio jesti rekavši: S njega da nisi jeo! — evo: Zemlja neka je zbog tebe prokleta: s trudom ćeš se od nje hraniti svega vijeka svog! Rađaće ti trnjem i korovom, a hranićeš se poljskim raslinjem. U znoju lica svoga hljeb svoj ćeš jesti dokle se u zemlju ne vratiš: ta iz zemlje uzet si bio — prah si, u prah ćeš se vratiti." {SPP 19.2}

Božja volja nije bila da bezgrješni par upozna zlo. On im je slobodno dao dobro, a uskratio zlo. Ali, protivno njegovoj zapovijesti, oni su okusili sa zabranjena drveta, i sada će oni nastaviti jesti s njega, poznavati zlo tokom cijelog svog života. Od toga trenutka Sotonine kušnje će nanositi bol ljudskom rodu. Umjesto ugodnog rada koji mu je određen, briga i napor trebali su biti njegovo nasljeđe. Oni će biti podložni razočaranju, žalosti i boli, a naposljetku i smrti. {SPP 19.3}

Pod prokletsvom grijeha cijela priroda je čovjeku trebala biti svjedok naravi i posljedica pobune protiv Boga. Kad je Bog načinio čovjeka, On ga je postavio vladarom nad Zemljom i svim živim stvorenjima. Sve dok je Adam bio odan Nebu, cijela mu je priroda bila podložna. Ali kad se pobunio protiv božanskog Zakona, niža su se stvorenja pobunila protiv njegove vladavine. Tako je Gospod, u velikoj milosti, pokazao čovjeku svetost svojih zakona i naveo ga da, kroz njegovo vlastito iskustvo, uvidi opasnost napuštanja Zakona, čak i u najmanjoj sitnici. {SPP 19.4}

Život napora i brige koji je otada trebao biti čovjekovo nasljeđe određen je iz ljubavi. To je bila disciplina koju je zahtijevao njegov grijeh, da bi se nadziralo popuštanje apetitu i nagonima te da bi se razvila navika samokontrole. Bio je to dio Božjeg plana za čovjekovu obnovu od uništenja i poniženja prouzročenih grijehom. {SPP 19.5}

Upozorenje dano našim roditeljima: „U onaj dan u koji s njega okusiš, zacijelo ćeš umrijeti" (Post 2,17), nije podrazumijevalo da su oni trebali umrijeti istog dana kad su okusili zabranjene plodove. Ali toga je dana neopoziva kazna morala biti izrečena. Besmrtnost im je obećana uz uslov poslušnosti, a ako prekrše Zakon, oni će se odreći vječnog života. Tog istog da oni su bili osuđeni na smrt. {SPP 19.6}

Da bi živio vječno, čovjek mora nastaviti jesti s drveta života. Lišen ovoga njegova vitalnost postupno slabi, sve dok se život ne ugasi. Sotonin je plan bio da Adam i Eva neposlušnošću navuku na sebe Božje nezadovoljstvo, a onda, ako ne uspiju dobiti oprost, on se nadao da će okusiti s drveta života te tako nastaviti život grijeha i bijede. Ali nakon čovjekova pada, sveti su anđeli odmah bili zaduženi da čuvaju drvo života. Ove su anđele okruživali bljesci svjetlosti koji su izgledali poput blještavih mačeva. Nikome iz

Adamove porodice nije bilo dopušteno prijeći ovu prepreku i okusiti s ovog životodavnog drveta — zato ne postoji besmrtni grješnik. {SPP 19.7}

Plimu jada što je potekla iz prijestupa naših prvih roditelja mnogi smatraju previše strašnom posljedicom za tako mali grijeh i oni optužuju Božju mudrost i pravednost u postupanju s ljudima. Ali kad bi malo dublje razmotrili ovo pitanje, oni bi uvidjeli svoju zabludu. Bog je stvorio čovjeka po svojoj slici, slobodna od grijeha. Zemlja je trebala biti naseljena bićima samo malo manjim od anđela, ali njihovu je poslušnost trebalo provjeriti, jer Bog ne bi dopustio da svijet bude naseljen ljudima koji ne obraćaju pažnju na Božji Zakon. Ipak, u velikoj milosti On Adamu nije odredio težak ispit. A i sama malenkost zabrane učinila je grijeh iznimno velikim. Ako Adam nije mogao položiti najlakši ispit, on ne bi mogao izdržati teške kušnje da su mu povjerene veće odgovornosti. {SPP 20.1}

Da je Adam iskušan nekim težim ispitom, onda bi se oni čija srca teže k zlu izgovarali riječima: „Ovo je nevažna stvar, a Bog nije sitničav." I Zakon bi se neprekidno prestupao u naoko nevažnim stvarima koje ljudi ne ukoravaju. Ali Bog je jasno obznanio da Njega vrijeđa svaki grijeh. {SPP 20.2}

Evi se činilo da je neposlušnost Bogu, kušanje ploda sa zabranjenog drveta nevažna stvar, kao i navođenje svog supruga na grijeh, ali njihov je grijeh otvorio brane jada u svijetu. Ko u trenutku kušnje može znati strašne posljedice koje će doći kao rezultat jednog pogrešnog koraka? {SPP 20.3}

Mnogi koji uče da Božji Zakon nije obavezujući za ljude, tvrde da je nemoguće poslušati njegove uredbe. Ali ako je ovo istina, zašto je Adam pretrpio kaznu prijestupa? Grijeh naših prvih roditelja donio je krivicu i bijedu na svijet, a da nije bilo Božje dobrote i milosti, čovječanstvo bi dospjelo u beznadan očaj. Ne zavaravajmo se. „Jer je plata grijeha smrt." (Rim 6,23) Božji Zakon se ni sada ne može prestupati nekažnjeno kao ni kad je presuda izrečena nad ocem čovječanstva. {SPP 20.4}

Nakon njihovog grijeha Adam i Eva više nisu mogli stanovati u Edemu. Oni su usrdno molili da ostanu u domu svoje bezgrješnosti i radosti. Oni su priznali da su odbacili sva prava na to sretno prebivalište, ali su se obavezali na striktnu poslušnost Bogu u budućnosti. Ali njima je rečeno da je grijeh izopačio njihovu prirodu, da su umanjili svoju snagu da se odupru zlu i otvorili vrata Sotoni da im se lakše približi. Oni su u svojoj bezgrješnosti popustili kušanju, i sada, u stanju svjesne krivice, oni bi imali manju moć da očuvaju svoju besprijekornost. {SPP 20.5}

U poniznosti i neizrecivoj žalosti oni su pozdravili svoj prekrasni dom i pošli da žive na zemlji na kojoj je počivalo prokletstvo grijeha. Temperatura zraka, nekad tako blaga i ujednačena, sada je bila podložna značajnim promjenama, i Gospod im je milostivo dao odjeću od koža da ih zaštiti od vrućine i hladnoće. {SPP 20.6}

Kad su na uvelom cvijeću i padanju lišća vidjeli prve znake raspadanja, Adam i njegova družica su više plakali nego što danas ljudi oplakuju svoje mrtve. Smrt slabih, nježnih

cvjetova bila je uzrok žalosti, ali kad prekrasna drveta odbacuju svoje lišće, prizor živo podsjeća na neumoljivu činjenicu da je smrt dio svega što živi. {SPP 20.7}

Edemski vrt je ostao na zemlji dugo nakon što je čovjek prognan s njenih ugodnih staza. Palom čovječanstvu je dugo bilo dopušteno da posmatra bezgrješan dom, jer su anđeli čuvari sprječavali samo ulaz. Kod vrata raja koja su čuvali heruvimi otkrivana je božanska slava. Ovdje su Adam i njegovi sinovi dolazili da služe Bogu. Oni su ovdje obnavljali svoje zakletve o poslušnosti Zakonu zbog čijeg su prijestupa bili istjerani iz Edema. Kad je plima zla preplavila svijet i pokvarenost ljudi odlučila o njihovom uništenju potopom, ruka koja je stvorila Edem povukla ga je sa zemlje. Ali prilikom konačnog obnovljenja, kad nastanu „novo nebo i nova zemlja" (Otk 21,1), i on će biti obnovljen i ljepše ukrašen nego u početku. {SPP 20.8}

Tada će oni koji su držali Božje zapovijesti udisati dah besmrtnosti ispod drveta života, i tokom beskrajnih vjekova stanovnici bezgrješnih svjetova će u vrtu radosti posmatrati uzor savršenog djela Božjeg stvaranja, netaknutog prokletstvom grijeha — uzor onoga što bi postala cijela zemlja da je čovjek ispunio Storiteljev slavni plan. {SPP 21.1}

4. Poglavlje — Plan Otkupljenja

Čovjekov je pad cijelo Nebo ispunio žalošću. Svijet koji je Bog načinio bio je uništen prokletstvom grijeha i nastanjen bićima osuđenim na bijedu i smrt. Činilo se da nema izlaza za one koji su prekršili zakon. Anđeli su prestali pjevati pjesme hvale. Širom nebeskih dvorova žalovalo se zbog propasti koju je donio grijeh. {SPP 22.1}

Božji Sin, veličanstveni nebeski Zapovjednik, bio je pokrenut sažaljenjem prema palom ljudskom rodu. Kad se bijeda izgubljenog svijeta pokazivala pred Njim, njegovo je srce bilo ganuto beskonačnim sažaljenjem. Međutim, božanska je ljubav stvorila plan kojim je čovjek mogao biti otkupljen. Božji je prekršeni Zakon zahtijevao život grješnika. U cijelom je svemiru postojala samo jedna osoba koja je mogla, umjesto čovjeka, ispuniti zakonske zahtjeve. Budući da je božanski Zakon svet kao i sam Bog, pomirenje je za njegov prekršaj mogao izvršiti samo onaj koji je jednak s Bogom. Niko osim Hrista nije mogao otkupiti palog čovjeka od prokletstva Zakona i vratiti ga u sklad s Nebom. Hristos je na sebe odlučio uzeti krivnju i sramotu grijeha, grijeha koji je tako mrzak svetom Bogu da je rastavio Oca od njegova Sina. Hristos se trebao spustiti do najvećih dubina ljudske bijede da bi spasio pali ljudski rod. {SPP 22.2}

On je pred Ocem molio u korist grješnika dok su nebeske vojske očekivale rezultate s napetošću koja se riječima ne može izraziti. Taj tajni razgovor je dugo trajao — „savjet mirni” (Zah 6,13 DK) za pali ljudski rod. Plan spasenja je začet prije stvaranja svijeta, jer je Hristos „zaklano jagnje” (Otk 13,8), a ipak se i Kralj svemira borio sam sa sobom prije no što je dao svog Sina da umre za okrivljene ljude. Ali „Bog je tako ljubio svijet da je dao svog jedinorodenog Sina da ne pogine ni jedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni” (Iv 3,16). O, kakva tajna otkupljenja! Božja ljubav za svijet koji ga nije ljubio! Ko može spoznati dubinu ljubavi koja „nadilazi spoznaju” (Ef 3,19)? Tokom beskrajnih vjekova besmrtni umovi će pokušavajući shvatiti tajnu te neshvatljive ljubavi, postavljati pitanja i diviti joj se. {SPP 22.3}

Bog se trebao objaviti u Hristu da „pomiri svijet sa sobom” (2 Kor 5,19). Grijeh je tako duboko ponizio čovjeka da je njemu samom bilo nemoguće pomiriti se s Onim čija je priroda čistota i dobrota. Ali Hristos, nakon što je otkupio čovjeka od osude grijeha, može dati božansku silu da je udruži s ljudskim naporima. Tako pokajanjem pred Bogom i vjerom u Hrista pala Adamova djeca mogu još jednom postati „sinovi Božji” (1 Iv 3,2). {SPP 22.4}

Jedini plan koji može osigurati čovjekovo spasenje obuhvatio je cijelo Nebo u beskonačnoj žrtvi. Anđeli se nisu mogli radovati kad im je Hristos predočio plan otkupljenja, jer su uvidjeli da će čovjekovo spasenje njihov dragi Zapovjednik platiti neizrecivom boli. U tuzi i čuđenju oni su slušali njegove riječi dok im je On objašnjavao kako mora napustiti čistoću i mir Neba, njegovu radost, slavu i vječni život i doći u dodir s pokvarenošću Zemlje, da iskusi njenu bol, sramotu i smrt. On je trebao stati između grješnika i kazne za grijeh, pa ipak će ga malo njih prihvatiti kao Sina Božjeg. On je trebao napustiti svoj uzvišeni položaj kao

Veličanstvo Neba, sići na Zemlju i poniziti se kao čovjek, i osobno iskusiti žalost i kušnje koje čovjek mora proživjeti. Sve će ovo biti nužno da bi on mogao pomoći onima „koji stoje u kušnji" (Heb 2,18). Kad se njegov zadatak učitelja završi, On će biti predan u ruke bezbožnika i biti izložen uvredama i mučenju na koje ih samo Sotona može nadahnuti. On će morati umrijeti najsurovijom smrću, biti uzdignut između Zemlje i Neba kao okrivljeni grješnik. On će morati proći kroz duge sate agonije, tako strašne da je anđeli neće moći posmatrati, već će zakloniti svoje lice. On će morati pretrpjeti tjeskobu duše, odvojenost od Očeva lica, dok će na Njemu biti krivica za prijestup — težina grijeha cijeloga svijeta. {SPP 22.5}

Anđeli su se bacili pred noge svog Stvoritelja i ponudili oni postanu žrtva za čovjeka. Ali anđeoski život nije mogao platiti dug, čovjeka je mogao otkupiti samo njegov Stvoritelj. Ipak, anđeli su trebali odigrati svoj dio u planu otkupljenja. Hristos je trebao biti „učinjen nižim od anđela" (Heb 2, 9). Kad uzme ljudsku prirodu, njegova moć neće biti jednaka njihovoj, i oni su mu trebali služiti, da ga utješe i ublaže njegovu patnju. Oni su također trebali biti službujući duhovi koji su poslani da služe onima koji će postati nasljednici spasenja (Heb 1,14). Oni će čuvati primatelje milosti od sile zlih anđela i od tame kojom ih Sotona neprekidno okružuje. {SPP 23.1}

Kad anđeli budu svjedoci agonije i poniženja njihova Gospoda, oni će se ispuniti jadom i ogorčenjem te će ga željeti osloboditi od njegovih ubica, ali oni nisu trebali posredovati da bi spriječili ono što su trebali vidjeti. Dio plana otkupljenja zahtijeva da Hristos pretrpi porugu i zlostavljanje zlih ljudi, i On se s tim složio kad je postao Otkupitelj ljudi. {SPP 23.2}

Hristos je uvjerio anđele da će On svojom smrću otkupiti mnoge i uništiti onoga koji je imao silu smrti. On će povratiti kraljevstvo koje je čovjek izgubio prijestupom, i otkupljeni će ga naslijediti zajedno s Njim i živjeti u njemu zauvijek. Grijeh i grješnici će biti izbrisani da nikada više ne remete mir Neba i Zemlje. On je pozvao anđeosko mnoštvo da ostane u skladu s planom koji je njegov Otac prihvatio te da se raduje što će, njegovom smrću, pali ljudi biti pomireni s Bogom. {SPP 23.3}

Tada je Nebo ispunila radost, neizreciva radost. Slava i blagoslovlenost otkupljenog svijeta nadmašila je čak i tjeskobu i žrtvu Kneza života. Širom nebeskih dvorova odjekivali su prvi zvuči pjesme koja će odzvanjati iznad betlehemskih brežuljaka — „Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima koje ljubi!" (Lk 2,14) Razdraganost je bila veća od ushita za stvaranja kad su „klicale zvijezde jutarnje i Božji uzvikivali dvorani" (Job 38,7). {SPP 23.4}

Čovjeku je prva najava otkupljenja saopštena u presudi koja je izrečena nad Sotonom u vrtu. Gospod je objavio: „Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene, između roda tvojega i roda njezina: on će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu." (Post 3,15) Ova presuda, izrečena u prisutnosti naših prvih roditelja, za njih je bila i obećanje. Premda je najavila rat između čovjeka i Sotone, u njoj je najavljeno da će moć velikog neprijatelja naposljetku biti slomljena. Adam i Eva su stajali kao zločinci pred pravednim Sucem

očekujući presudu koju su zaslužli prijestupom, ali prije no što im je saopšteno o životu naporna truda i jada koji je trebao postati njihov dio, ili o zapovijesti o povratku u prah, oni su slušali riječi koje nisu mogle a da im ne pruže nadu. Premda će morati patiti zbog sile svog moćnog neprijatelja, oni mogu s nadom očekivati konačnu pobjedu. {SPP 23.5}

Kad je Sotona čuo za neprijateljstvo između njega i žene, između njegova sjemena i njenog sjemena, on je znao da će njegovo djelo izopačivanja ljudske prirode biti prekinuto, da će na neki način čovjek biti osposobljen da se suprotstavi toj sili. Ipak, kako se plan spasenja sve jasnije otkrivao, Sotona i njegovi anđeli su se radovali što, uzrokujući ljudski pad, mogu prisiliti Božjeg Sina da napusti svoj uzvišeni položaj. On je tvrdio da su time ispunjeni njegovi planovi na Zemlji i da će Hrista, kad na sebe uzme ljudsku prirodu, moći pobijediti i tako spriječiti otkupljenje čovječanstva. {SPP 23.6}

Nebeski anđeli su našim prvim roditeljima jasnije prikazali plan stvoren za njihovo spasenje. Adam i njegova pratilja su uvjeravani da oni, uprkos svom velikom grijehu, neće biti prepušteni Sotoninom nadzoru. Sin Božji je ponudio da vlastitim životom plati otkup za prijestup. Oni će proći razdoblje kušnje, i pokajanjem i vjerom u Hrista oni će ponovno moći postati Božja djeca. {SPP 24.1}

Žrtva koju je zahtijevao njihov prijestup otkrila je Adamu i Evi sveti karakter Božjeg Zakona, i oni su shvatili, kao nikada ranije, krivicu grijeha i njegove strašne posljedice. Zbog grižnje savjesti i strepnje oni su molili da kazna ne padne na Onoga čija je ljubav bila izvor sve njihove radosti, nego na njih i njihovo nasljedstvo. {SPP 24.2}

Rečeno im je kako se, s obzirom na to da je Jahvin Zakon temelj njegove vladavine na Nebu kao i na Zemlji, čak ni život anđela ne može prihvatiti kao žrtva za njegov prijestup. Nijedan od njegovih propisa nije mogao biti ukinut ili promijenjen da bi se prilagodio čovjekovu palom stanju, već ih je Sin Božji, koji je stvorio čovjeka, mogao pomiriti sa sobom. Kao što je Adamov prijestup donio nesreću i smrt, tako je Hristova žrtva trebala donijeti život i besmrtnost. {SPP 24.3}

Zbog grijeha nije samo čovjek, već i Zemlja, došla pod vlast nečastivoga te ju je trebalo obnoviti planom otkupljenja. Za stvaranja Adamu je dana vlast nad Zemljom. Ali popuštanjem kušnji on je dospio pod Sotoninu vlast. .„„.. jer pobijeđeni robuju pobjedniku.” (2 Pt 2,19) Kad je čovjek postao Sotonin zatočenik, kraljevstvo kojim je on upravljao predano je njegovom osvajaču. Sotona je tako postao „bog ovoga svijeta” (2 Kor 4,4). On je preoteo vlast nad Zemljom koja je prvotno dana Adamu. Ali Hristos, plaćajući svojom žrtvom kaznu grijeha, ne samo da je trebao otkupiti čovjeka, već povratiti ono što je on izgubio. Sve što je prvi Adam izgubio, drugi Adam je trebao povratiti. Prorok kaže: „I ti Kulo stada, Ofele Kćeri sionske, opet će se tebi vratiti prijašnja vlast.” (Mih 4,8) A apostol Pavle upućuje na „zalog našeg nasleđa za otkupljenje” (Ef 1,14). Bog je stvorio Zemlju da bude prebivalište sretnih, svetih bića. Gospod je „oblikovao i sazdao zemlju, koju je učvrstio i nije je stvorio pustu, već ju je uobličio za obitavanje” (Iz 45,18). Svrha će biti ispunjena, kad, obnovljena Božjom

silom, i oslobođena od grijeha i patnje, ona postane vječno prebivalište otkupljenih. „Zemlju će posjedovati pravednici i živjet će na njoj zauvijek.” „Neće biti više ništa prokleto. Prijesto Božji i Jagnjetov biće u gradu. Sluge Božje klanjat će se Bogu i gledaće njegovo lice.” (Ps 37,29; Otk 22,3) {SPP 24.4}

Adam je, u svojoj bezgrješnosti, uživao u neposrednom zajedništvu sa svojim Tvorcem, ali je grijeh razdvojio Boga i čovjeka, i samo je pomirenje moglo premostiti provaliju i omogućiti primanje blagoslova i spasenja s Neba na Zemlju. Čovjeku je i dalje bio uskraćen izravan pristup njegovom Stvoritelju, ali Bog je trebao komunicirati s njim kroz Hrista i anđele. {SPP 24.5}

Tako su Adamu bili otkriveni važni događaji u istoriji čovječanstva, od trenutka kad je božanska presuda izrečena u Edemu i potopa i sve do prvog dolaska Božjeg Sina. Njemu je pokazano da će mnogi izabrati život grijeha radije nego život pokajanja i poslušnosti, premda će vrijednost Hristove žrtve biti dovoljna za spasenje cijeloga svijeta. Broj zločina će se tokom narednih naraštaja povećati, a prokletstvo će grijeha sve više pritiskati ljudski rod, životinjski svijet i zemlju. Prokletstvo grijeha će skratiti ljudski vijek, oslabit će čovjekovo tjelesno zdravlje, izdržljivost kao i moralnu i intelektualnu snagu, sve dok se svijet ne ispuni bijedom svake vrste. Kroz popuštanje apetitu i strastima ljudi će postati nesposobni da cijene velike istine plana otkupljenja. Ipak Hristos, vjeran namjeri zbog koje je napustio Nebo, i dalje će se zanimati za ljude i pozivati ih da svoje slabosti i nedostatke sakriju u Njemu. On će ispunjavati potrebe svih onih koji mu vjerom prilaze. A uvijek će biti onih koji će sačuvati znanje o Bogu i ostati neoskvrnjeni usred sveopšteg bezakonja. {SPP 24.6}

Bog je uspostavio žrtvene prinose da budu čovjekov trajan podsjetnik i pokajničko priznanje njegovog grijeha i ispovijedanje vjere u obećanog Otkupitelja. Njihova je svrha bila da grješnoj rasi usade istinu da je grijeh taj koji je uzrokovao smrt. Za Adama je žrtvovanje prve žrtve bio najbolniji doživljaj. Njegova se ruka morala podići da oduzme život i on je znao da je bio poslušan Bogu, smrti čovjeka ili životinje ne bi bilo. Dok je klao nevinu žrtvu, on je drhtao pri pomisli da će krv bezgrješnog Jagnjeta Božjeg morati biti prolivena. Ovaj mu je prizor pružao dublji i jasniji osjećaj vlastitog prijestupa, koji ništa osim smrti dragog Božjeg Sina nije moglo okajati. On se divio beskonačnoj dobroti koja će platiti ovakav otkup da spasi krivce. Zvijezda nade je rasvjetljavala mračnu i strašnu budućnost i rasterećivala je od potpune pustoši. {SPP 25.1}

Ali plan otkupljenja je imao širi i dublji smisao od spasenja čovjeka. Hristos nije samo zbog toga došao na Zemlju, ne samo zbog toga da stanovnici ovog malog svijeta poštuju Božji Zakon onako kako bi ga trebali poštovati, već da pred svemirom opravda Božji karakter. Hristos je mislio na ovaj rezultat svoje velike žrtve, na uticaj na razum bića na drugim svjetovima kao i na ljudski razum kad je rekao: „Sad je sud ovome svijetu! Sad će knez ovoga svijeta biti bačen van! A ja, kad budem podignut sa zemlje, sve ću ljude privući k sebi.” (Iv 12,30-32) Hristov čin umiranja za čovjekovo spasenje nije mu samo trebao omogućiti pristup Nebu, već i pred cijelim svemirom opravdati Boga i njegovog Sina i

njihovo postupanje prema Sotoni i njegovoj pobuni. On će uspostaviti vječnost Božjeg Zakona i otkriti prirodu i posljedice grijeha. {SPP 25.2}

Od početka velika se borba vodila oko Božjeg Zakona. Sotona je pokušavao dokazati da je Bog nepravedan, da je njegov Zakon pogrešan, te da dobro svemira zahtijeva njegovu promjenu. Napadajući Zakon on je namjeravao srušiti autoritet njegovog Autora. Borbom se trebalo prikazati da li su božanski zakoni nedostatni i predmet promjene ili su savršeni i nepromjenjivi. {SPP 25.3}

Kad je Sotona zbačen s Neba, on je odlučio da ovu zemlju načini svojim kraljevstvom. Kad je iskušao i pobijedio Adama i Evu on je mislio da je osvojio ovaj svijet, „jer," kazao je on, „oni su me izabrali kao svog vladara." Tvrdio je da je grješniku nemoguće darovati oprost, te da su stoga ljudi njegovi zakoniti podanici, a da svijet pripada njemu. Ali Bog je dao svog dragog Sina — koji je bio jednak Njemu — da snosi kaznu prijestupa i time osigurao put kojim ljudi mogu zadobiti njegovu milost i biti vraćeni u Edemski dom. Hristos se prihvatio otkupljenja čovjeka i spašavanja svijeta iz Sotoninog naručja. Velika borba koja je počela na Nebu trebala se privesti kraju na tom istom svijetu, na istom području koje je Sotona prisvajao za sebe. {SPP 25.4}

Hristovo poniženje za spasenje palih ljudi bilo je čuđenje cijelog svemira. Da On koji je išao od zvijezde do zvijezde, od svijeta do svijeta, nadgledajući sve, zadovoljavajući potrebe svih bića u svom nepreglednom stvaranju svojim proviđenjem, da se On složi da napusti svoju slavu i uzme na sebe ljudsku prirodu bila je tajna koju su bezgrješna bića s drugih svjetova željela razumjeti. Kad je Hristos sišao na ovu zemlju u ljudskom obliku, svi su bili zainteresovani da ga slijede dok je korak po korak koračao okrvavljenom stazom od staje do Golgote. Nebo je bilježilo uvrede i izrugivanje koje je On primao i znali su da je to Sotonin poticaj. Oni su pratili razvoj sukoba, Sotonine neprekidne pokušaje da čovječanstvo obavije tamom, žalošću i patnjom, kao i Hristovo suprotstavljanje. Oni su posmatrali kako bitka između svjetla i tame postaje sve žešća. I dok je Hristos u smrtnoj agoniji na krstu povikao: „Svršeno je" (Iv 19,30), povik pobjede odjeknuo je svim svjetovima i samim Nebom. Veliki sukob koji je tako dugo trajao u ovom svijetu sada je bio odlučen i Hristos je bio pobjednik. Njegova je smrt odgovorila na pitanje je li ljubav Oca i Sina bila dostatna da se čovjek odrekne sebe i živi duhom požrtvovanja. Sotona je otkrio svoj istinski karakter lažljivca i ubice. Uočeno je da bi on istim duhom kojim je vladao čovječanstvom koje je bilo pod njegovim nadzorom, ako mu se dopusti, nadzirao nebeska bića. Odani svemir se ujedinio u veličanju božanske vladavine. {SPP 25.5}

Da je Zakon mogao biti promijenjen, čovjek bi mogao biti spašen bez Hristove žrtve, ali činjenica da je bilo nužno da Hristos da svoj život za palo čovječanstvo dokazuje kako Božji Zakon neće osloboditi grješnika od svojih zahtjeva. Pokazano je da je plata za grijeh smrt. Kad je Hristos umro, osigurano je Sotonino uništenje. Ali da je na krstu ukinut Zakon, kao što mnogi tvrde, onda bi Božji dragi Sin pretrpio bol i agoniju da se Sotoni da upravo ono što je tražio; tada bi Knez zla pobijedio, a njegove optužbe protiv božanske vladavine bile bi

potvrđene. Sama činjenica da je Hristos ponio kaznu za čovjekov prijestup moćan je dokaz svim stvorenim bićima da je Zakon nepromjenjiv, da je Bog pravedan, milostiv i spreman na samoodricanje; i da se beskrajna pravednost i milost sjedinjuju u primjeni Njegove vlasti. {SPP 26.1}

5. Poglavlje — Kušanje Kajina I Abela

Ovo poglavlje zasniva se na Postanju 4,1-15.

Kajin i Abel, Adamovi sinovi, karakterno su se veoma razlikovali. Abel je imao duh vjernosti Bogu, on je u Stvoriteljevu postupanju prema palom čovječanstvu vidio pravednost i milost i sa zahvalnošću je prihvatio nadu u otkupljenje. Ali, Kajin je gajio osjećaj pobune i prigovarao je Bogu zbog prokletstva što ga je izrekao nad zemljom i ljudskim rodom nakon Adamova grijeha. On je dopustio da njegov um pode istim putem koji je doveo do Sotoninog pada — popuštajući želji za samouzvišenjem i dovodeći u pitanje božansku pravednost i autoritet. {SPP 27.1}

Oba brata bila su kušana kao što je i Adam bio iskušan prije njih, da bi se pokazalo hoće li vjerovati i slušati Božju riječ. Oni su bili upoznati s planom za čovjekovo spasenje i shvatili žrtveni sistem koji je Bog uspostavio. Oni su znali da ovim žrtvama izražavaju vjeru u Spasitelja koga su žrtve prikazivale, a istodobno priznaju da u cijelosti zavise o Njemu za oprost. Znali su da oni ovakvim pokoravanjem božanskom planu za njihovo otkupljenje pružaju dokaz svoje poslušnosti Božjoj volji. Bez prolijevanja krvi nije moglo biti oprosta grijeha, i oni su trebali pokazati svoju vjeru u Hristovu krv kao žrtvu pomirnicu prinoseći na žrtvu prvine od stada. Osim toga Gospodu su trebali prinositi i prve plodove zemlje kao žrtvu zahvalnicu. {SPP 27.2}

Dva su brata podigla svoje žrtvenike i svaki je donio svoju žrtvu. Abel je prinio žrtvu od stada u skladu s Božjom uputom. „Bog milostivo pogleda na Abela i njegovu žrtvu.” Vatra spustila s neba i spalila žrtvu. Ali Kajin je, zanemarujući Božju jasnu i direktnu zapovijest, prinio samo žrtvu od zemaljkih plodova. Nije bilo znaka s neba koji je pokazivao da je žrtva prihvaćena. Abel je molio svog brata da Bogu pristupi božanski propisan način, ali njegova preklinjanja samo su Kajina učinila još odlučnijim da slijedi svoju osobnu volju. Kao stariji, on je smatrao da ga brat ne treba opominjati te je prezreo njegov savjet. {SPP 27.3}

Kajin je izašao pred Boga sa srcem punim nezadovoljstva i nevjernosti u vezi s obećanom žrtvom i nužnosti prinošenja žrtava. Njegov dar nije izražavao pokajanje zbog grijeha. On je smatrao, kao što mnogi i danas smatraju, da bi tačno slijeđenje plana što ga je Bog načinio, povjerenje u njegovo spasenje i pomirenje u obećanom Spasitelju, bilo priznanje slabosti. On je izabrao put oslanjanja na sebe. On je došao s osobnim zaslugama. On nije donio jagnje i njegovu krv pomiješao sa žrtvom, već je prinio svoje plodove, proizvode svog rada. On je prinio svoju žrtvu kao uslugu koju je činio Bogu, da uz pomoć nje dobije Božje odobrenje. Kajin je poslušao kad je izgradio žrtvenik, poslušao kad je prinio žrtvu, ali on je pokazao samo djelomičnu poslušnost. On je izostavio ključni dio, priznanje potrebe za Otkupiteljem. {SPP 27.4}

Do tada su, rođenjem i vjerskom obukom, dva brata bila jednaka. Obojica su bili grješnici i obojica su prihvatili Božje zahtjeve za poštivanjem i obožavanjem. Vanjski je oblik njihove religije do određenog trenutka bio isti, ali osim toga, razlika je bila velika. {SPP 27.5}

„Vjerom Abel prinese Bogu bolju žrtvu nego Kajin.” (Heb 11,4) Abel je shvatio velika načela otkupljenja. On se smatrao grješnikom i uvidio da grijeh i njegova kazna stoje između njegove duše i zajednice s Bogom. On je donio zaklanu žrtvu, žrtvovani život i time priznao zahtjeve Zakona koji je bio pogažen. On je kroz prolivenu krv posmatrao buduću žrtvu, Hrista koji umire na krstu Golgote, i vjerujući u pomirenje koje će amo biti ostvareno, on je primio svjedočanstvo da je opravdao, a njegova žrtva prihvaćena. {SPP 27.6}

Kajin je kao i Abel imao istu mogućnost da nauči i prihvati te istine. On nije bio žrtva samovoljne namjere. Jedan brat nije bio predodređen da ga Bog prihvati, a drugi da ga Bog odbaci. Abel je izabrao vjeru i poslušnost, a Kajin nevjerstvo i pobunu. U tome je bila sva razlika. {SPP 28.1}

Kajin i Abel su predstavljali dvije grupe koje će postojati na svijetu sve do kraja vremena. Jedna se grupa koristi propisanom žrtvom za grijeh, a druga se osmjelila osloniti na vlastite zasluge, njihova je žrtva bez vrijednosti božanskog posredovanja, te stoga ne može čovjeka dovesti u sklad s Bogom. Naš prijestup može biti oprošten samo Isusovim zaslugama. Oni koji ne osjećaju potrebu za Hristovom krvlju, koji osjećaju da oni, bez vođstva božanske milosti, svojim vlastitim djelima mogu osigurati Božje odobrenje, čine istu pogrešku koju je učinio Kajin. Ako ne prihvate krv koja čisti, oni su pod osudom. Nema drugog načina kojim se mogu osloboditi sužanjstva grijeha. {SPP 28.2}

Grupa obožavatelja koja slijedi Kajina obuhvata velik dio svijeta, jer se gotovo svaka lažna religija temelji na istom načelu — da se čovjek može spasiti oslanjajući se na vlastite napore. Neki tvrde da čovječanstvu ne treba otkupljenje, već razvitak, da se može oplemeniti, uzdići i obnoviti. Kao što je Kajin mislio da će steći božansku naklonost žrtvom kojoj je nedostajala žrtvena krv, tako i oni očekuju da će uzdignuti čovječanstvo do razine božanskog mjerila, bez pomirenja. Kajinova istorija pokazuje kakve će to rezultate donijeti. Ona pokazuje što će čovjek postati bez Hrista. Čovječanstvo nema snage da se samo obnovi. Ono ne napreduje, već nazaduje prema onom što je sotonsko. Hristos je naša jedina nada. „Spasenja nema ni po jednom drugom, jer je pod nebom to jedino ime dano ljudima po kojem nam se treba spasiti.” (Dj 4,12) {SPP 28.3}

Istinska vjera, koja se u cijelosti oslanja na Hrista, otkriva se vi poslušnosti svim Božjim zahtjevima. Od Adamova vremena do danas velika se borba usredotočavala na poslušnost Božjem Zakonu. U svim je vjekovima bilo onih koji su zahtijevali pravo na Božju naklonost, dok su zanemarivali neke njegove zapovijesti. Ali Sveto pismo kaže da je „vjera uz pomoć djela postala savršena,” a bez „djela” ona je „mrtva u samoj sebi” (Jak 2,22.17). Onaj ko tvrdi da pozna Boga „a ne vrši njegovih zapovijesti, lažac je, i u njemu nema istine” (1 Iv 2,4). {SPP 28.4}

Kad je vidio da je njegova žrtva odbačena, Kajin se razgnjevio na Gospoda i Abela. Bio je ljut što Bog nije prihvatio čovjekovu zamjenu umjesto božanski određene žrtve, i ljut na brata što je izabrao poslušati Boga umjesto da mu se pridruži pobuni protiv Njega. Uprkos

Kajinovu nepoštivanju božanske zapovijesti Bog ga nije prepustio samom sebi, već se ponizio da razgovara s čovjekom koji se pokazao nerazumnim, fospod je rekao Kajinu: „Zašto si ljut? Zašto ti je lice namrgođeno?" Anđeoski vjesnik je izrekao božansko upozorenje: „Jer ako pravo radiš, vedrinom odsijevaš. A ne radiš li pravo, grijeh ti je kao zvijer na pragu što na te vreba." Izbor je bio na Kajinu. Da je vjerovao u zasluge obećanog Spasitelja, i poslušao Božje zahtjeve, on bi mogao uživati u njegovoj milosti. Ali ako ustraje u nevjerovanju i prijestupima, njegov će prigovor biti neosnovan jer ga je Gospod odbacio. {SPP 28.5}

Ali umjesto da prizna svoj grijeh, Kajin je nastavio prigovarati Božjoj nepravdi i gajiti ljubomoru i mržnju prema Abelu. On je ljutito ukorio svog brata i pokušao ga uvući u sukob oko Božjeg postupanja prema njima. Ponizno, ali ipak neustrašivo i odlučno, Abel je branio Božju pravednost i dobrotu. On je istaknuo Kajinovu zabludu i pokušao ga uvjeriti da je pogreška bila u njemu. Ukazao je na Božju dobrostivost time što je poštedio život njihovih roditelja, iako ih je mogao kazniti trenutnom smrću, i istaknuo da ih Bog ljubi jer On ne bi dao svog Sina, nevinog i svetog, da primi kaznu koju su oni na sebe navukli. Sve je ovo još više raspalilo Kajinov gnjev. Razum i savjest su mu govorili da je Abel u pravu, ali on je bio gnjevan što se onaj koji je bio sklon slušati njegov savjet sada nije s njim slagao, i što nije s njim saosjećao u pobuni. U naletu bijesa on je ubio svog brata. {SPP 28.6}

Kajin je mrzio i ubio svog brata, ne zbog grijeha koji je učinio, već „Kajin, koji, jer je bio od Zloga, umori svoga brata" (1 Iv 3,12). Tako bezbožnici u svim vremenima mrze one koji su bolji od njih. Abelov je život poslušnosti i nepokolebljive vjere za Kajina bio stalan prijekor. „Svako ko čini zlo mrzi svjetlo i ne dolazi k svjetlu, da se ne otkriju njegova djela." (Iv 3.20) što je jača svjetlost koju odražavaju karakteri Božji vjerernih slugu, to se grijesi bezbožnika jasnije otkrivaju i oni će ulagati odlučnije napore da unište one koji remete njihov mir. {SPP 29.1}

Ubistvo Abela bio je prvi primjer neprijateljstva koje će, kako je Bog rekao, postojati između zmije i ženina potomstva — između Sotone i njegovih podanika i Hrista i njegovih sljedbenika. Sotona je kroz čovjekov grijeh stavio čovječanstvo pod svoj nadzor, ali Hristos će ga osposobiti da odbaci ovaj jaram. Sotonin se gnjev raspali uvijek kada se vjerom u Božje Jagnje duša odrekne službe grijehu. Abelov sveti život je svjedočio protiv Sotoninih tvrdnji da je čovjeku nemoguće držati Božji Zakon. Kad je Kajin, pokrenut duhom Zloga, uvidio da ne može nadzirati Abela, on se tako razbjesnio da je ugasio njegov život. I gdje god postoje oni koji životom brane pravednost Božjeg Zakona, i protiv njih se pokazuje isti duh. To je duh koji je tokom vjekova podizao lomače i palio Hristove sljedbenike. Surovosti koje stižu Hristove sljedbenike potiče Sotona i njegova vojska jer ih ne mogu prisiliti da se podčine njihovoj vlasti. To je bijes poraženog neprijatelja. Svaki Isusov mučenik je umro kao pobjednik. Prorok kaže: „Oni su ga pobijedili [staru Zmiju koja se zove đavo — Sotona] Jagnjetovom krvi i riječju svoga svjedočanstva, jer su prezreli svoj život sve do smrti." (Otk 12,11.9) {SPP 29.2}

Kajin, ubica, uskoro je pozvan na odgovornost zbog svog zločina. „Potom Jahve zapita Kajina: ‚Gdje ti je brat Abel?' ‚Ne znam' — odgovori. ‚Zar sam ja čuvar brata svoga?'" Kajin je otišao tako daleko u grijeh da je izgubio osjećaj stalne Božje prisutnosti i njegove veličine i svemogućnosti. Stoga je on pribjegao neistini da bi prikrio svoju krivicu. {SPP 29.3}

I Jahve se ponovno obratio Kajinu: „Što si učinio? Slušaj! Krv brata tvoga iz zemlje k meni viče." Bog je dao Kajinu priliku da prizna svoj grijeh. On je imao vremena da razmisli. On je znao težinu djela što ga je počinio, i neistine koju je izrekao da ga prikrije, ali on je i dalje bio neposlušan i presuda se više nije mogla odgoditi. Božanski glas koji je preklinjao i opominjao sada je izrekao strašne riječi: „Stoga budi proklet na zemlji koja je rastvorila usta da proguta s ruke tvoje krv brata tvoga! Obradivaćeš zemlju, ali ti više neće davati svoga roda. Vječni ćeš skitalica na zemlji biti!" {SPP 29.4}

Uprkos tome što je Kajin zbog svog zločina zaslužio smrtnu presudu, milostivi Stvoritelj je poštedio njegov život i pružio mu mogućnost pokajanja. Ali Kajin je živio tako da mu je srce još više otvrdnulo, poticao je pobunu protiv božanskog autoriteta i postao otac naraštaju drskih, odbačenih grješnika. Ovaj otpadnik, kojim je upravljao Sotona, postao je kušač drugih, a njegov primjer i uticaj vršili su izopačujuću silu sve dok zemlja nije postala tako pokvarena i prepuna nasilja da je morala biti uništena. {SPP 29.5}

Poštedom života prvog ubice Bog je pred cijelim svemirom iznio pouku u vezi s velikom borbom. Kajinova mračna istorija i njegovi potomci su ilustracija onoga što bi se dogodilo kad bi se grješnicima dopustilo da zuvijek žive i nastave s pobunom protiv Boga. Božje strpljenje je samo učinilo grješnike hrabrijim i prkosnijim u njihovoj pokvarenosti. Petnaest stoljeća nakon izricanja Kajinove kazne svemir je bio svjedok plodova njegovog uticaja i primjera u zločinima i nemoralu koji su preplavili zemlju. Pokazalo se da je smrtna presuda izrečena nad palim čovječanstvom zbog prijestupa Božjeg Zakona bila i pravedna i milostiva. Što je čovjek duže živio u grijehu, to je postajao sve poročniji. Božanska presuda koja je spriječila razuzdanu pokvarenost i oslobodila svijet od uticaja onih koji su otvrdnuli u pobuni bila je blagoslov, a ne prokletstvo. {SPP 30.1}

Sotona neprekidno radi, s velikom energijom i pod hiljadama maski, da pogrešno predstavi Božji karakter i vladavinu. On radi po sveopštem, dobro organiziranom planu i s čudesnom silom da stanovnike Zemlje zadrži pod okriljem svojih prijevara. Bog, beskonačni i premudri, vidi kraj od početka i u postupanju sa zlom njegov je plan sveobuhvatan i dalekosežan. Njegova je namjera bila ne samo da uguši pobunu, već da cijelom svemiru pokaže priroda pobune. Božji se plan razvijao i pokazao njegovu pravednost i milost te u cijelosti opravdao njegovu mudrost i pravednost u postupanju sa zlom. {SPP 30.2}

Sveti stanovnici drugih svjetova su s najvećim zanimanjem posmatrali događaje koji su se zbivali na Zemlji. Oni su u stanju svijeta prije potopa vidjeli prikaz posljedica vladavine koju je Lucifer pokušao uspostaviti na Nebu kad je odbacio Hristov autoritet i Božji Zakon. U

ovim bahatim grješnicima iz pretpotopnog svijeta oni su vidjeli podanike pod Sotoninim uticajem. Svaka je pomisao njihovog srca uvijek bila samo zloća (Post 6,5). Svaka težnja, svaki poriv i pomisao bila je u sukobu sa božanskim načelima čistoće, mira i ljubavi. Bio je to primjer strašne pokvarenosti koja je došla kao posljedica Sotonine namjere da Božja stvorenja oslobodi ograničenja njegovog svetog Zakona. {SPP 30.3}

Na temelju činjenica koje su se otkrivale tokom velike borbe Bog će prikazati načela svoje vladavine koju su Sotona i svi oni koje je on prevario pogrešno prikazali. Cijeli svijet će priznati njegovu pravednost premda će priznanje doći suviše kasno da bi se pobunjenici spasili. Bog ima naklonost i saosjećanje cijelog svemira dok korak po korak njegov veliki plan napreduje prema konačnom ispunjenju. Bit će očito da su svi oni koji su odbacili božanske uredbe stali na stranu Sotone u borbi protiv Hrista. Kad se bude sudilo Knezu ovoga svijeta, i kad svi koji su se ujedinili s njim budu dijelili njegovu sudbinu, cijeli će svemir kao svjedok presude uzviknuti: „Pravedni su i ispravni tvoji putovi, Kralju naroda.” (Otk 15,3) {SPP 30.4}

6. Poglavlje — Set I Enoh

Ovo poglavlje zasniva se na Postanju 4,25 do 6,2.

Adam je dobio drugog sina, da bude nasljednik božanskog obećanja, baštinik duhovnog prirođenog prava. Ime sina, Šet, značilo je „određeni" ili „naknada," jer majka je rekla: „Bog mi dade drugo dijete mjesto Abela, koga ubi Kajin." Šet je bio plemenitijeg izgleda od Kajina i Abela, a sličio je Adamu više od prva dva sina. Imao je uzoran karakter i hodio je Abelovim stopama. Ipak, on po prirodi nije naslijedio više dobrote od Kajina. O Adamovu stvaranju stoji napisano: „Na svoju sliku stvori Bog čovjeka," ali čovjek, nakon pada, „rodi sina njemu slična." Dok je Adam stvoren bezgrješan, na sliku Božju, Šet je, poput Kajina, naslijedio palu prirodu svojih roditelja. Međutim, on je također primio spoznaju o Otkupitelju i pouke o opravdanju. On je božanskom milošću služio i slavio Boga, i radio je, kao i Abel dok je bio živ, da vrati umove grješnih ljudi poštovanju i poslušnosti njihovom Stvoritelju. {SPP 31.1}

„Setu se rodi sin, komu on nadjene ime Enoš. Tada se počelo zazivati ime Jahvino." Vjerni su obožavali Boga i prije, ali kako su se ljudi množili, razlika između ovih dviju grupa je Postajala sve izrazitija. Jedni su otvoreno izražavali svoju odanost Bogu, dok su drugi pokazivali prezir i neposlušnost. {SPP 31.2}

Naši prvi roditelji prije pada su držali subotu, koja je uspostavljena u Edemu, a nastavili su je svetkovati i nakon izgnanstva iz raja. Oni su okusili gorke plodove neposlušnosti i naučili da svi oni koji gaze Božje zapovijesti prije ili kasnije nauče da su božanske uredbe svete i nepromjenjive te da će kazna za prijestup sigurno biti izvršena. Subotu su svetkovala sva Adamova djeca koja su ostala vjerna Bogu. Ali Kajin i njegovi potomci nisu slavili dan u koji se Bog odmarao. Oni su izabrali svoje vlastito vrijeme za rad i odmor usprkos Jahvinoj izričitoj zapovijesti. {SPP 31.3}

Nakon što je čuo Božje prokletstvo Kajin je otišao iz kuće svog oca. On je prvo izabrao zanimanje poljodjelca, i sada je osnovao grad koji je nazvao imenom svog najstarijeg sina. On je napustio Božju prisutnost, odbacio obećanje o obnovljenom Edemu da bi potražio materijalna dobra i uživanje na zemlji pod prokletstvom grijeha, i time se stavio na čelo velike grupe ljudi koji obožavaju boga ovoga svijeta. Njegovi su potomci postali poznati po svemu što se odnosi na zemaljski i materijalni napredak. Međutim, oni se nisu obazirali na Boga i protivili su se njegovim namjerama za čovjeka. Ubistvu, što ga je Kajin započeo, Lameh, peti potomak, dodao je mnogoženstvo, a onda s hvalisavom razmetljivošću priznao Boga samo da bi svoju sigurnost temeljio na činjenici da je Kajin pošteđen osvete. Abel je živio pastirskim životom, živeći u šatorima ili kolibama, i Setovi su potomci pošli istim puteni smatrajući se „tuđincima i putnicima na zemlji," „a sad, oni teže za boljom, to jest nebeskom [domovinom]" (Heb 11,1316). {SPP 31.4}

Ove dvije grupe su neko. vrijeme bile odvojene. Kajinovi su potomci, šireći se iz svog prvog naselja, naselili doline i ravnice gdje su prebivala Setova djeca, a oni su se, da bi pobjegli od otrovna uticaja, povukli u planine i tamo načinili sebi dom. Sve dok je trajala

odvojenost oni su održavali čistoću službe Bogu. Ali kako je vrijeme prolazilo, oni su se malo-pomalo odvažili i pomiješali se sa stanovnicima dolina. Ovo je druženje donijelo najgore posljedice. „Opaze sinovi Božji da su kćeri ljudske pristale." Setovi su sinovi, privučeni ljepotom kćeri Kajinovih potomaka, razgnjevili Boga uzimajući ih za žene. Mnogi su obožavatelji Boga podlegli grijehu zbog čari koje su sada stalno bile pred njima i oni su izgubili svoj naročit, svet karakter. Miješanjem s grješnicima oni su im postali slični u duhu i djelima, zanemarili su ograničenja sedme zapovijesti i oni „ih uzimahu sebi za žene koje su god htjeli". Setova su djeca pošla „putem Kajinovim" (Juda 11), oni su usmjerili svoje umove na zemaljski napredak i uživanje te zanemarili Gospodnje zapovijesti. Jer iako su ljudi „upoznali Boga, nisu mu iskazali ni slavu ni zahvalnost", već su „postali isprazni u mislima svojim i njihovo je nerazumno srce potamnjelo" (Rim 1,21). Stoga ih je Bog „predao pokvarenom shvatanju" (28. redak). Grijeh se raširio zemljom kao smrtonosna guba. {SPP 31.5}

Adam je gotovo hiljadu godina živio među ljudima, kao svjedok posljedica grijeha. On je vjerno pokušao zaustaviti plimu grijeha. Njemu je bilo zapovjeđeno da svoje potomke pouči putovima Gospodnjim, i on je pozorno čuvao ono što mu je Bog otkrio i ponavljao to narednim naraštajima. Svojoj djeci i unucima, do devetog naraštaja, on je pričao o čovjekovom sretnom i svetom životu u Edemu te ponovio istoriju svog pada govoreći im o patnji kojom ga je Bog učio nužnosti pomnog slijeđenja njegova Zakona i objasnio im milostivi plan za njihovo spasenje. Ipak, malo je bilo onih koji su obratili pažnju na njegove riječi. On se često suočavao s gorkim ukorima zbog grijeha koji je navukao toliko patnje na njegovo potomstvo. {SPP 32.1}

Adamov je život bio život žalosti, poniženja i kajanja. Kad je napustio Edem, pomisao da mora umrijeti ispunjavala ga je strahom. On je prvi put upoznao stvarnost smrti u ljudskoj porodici kad je Kajin, njegov prvorodeni sin, postao ubica svog brata. Ispunjen snažnom grižnjom savjesti zbog vlastita grijeha, dvostruko ožalošćen smrću Abela i Kajinovim odbacivanjem, Adama je slomila tjeskoba. On je bio svjedok sve veće pokvarenosti koja je najposlije dovela do uništenja svijeta potopom, i premda se smrtna presuda koju je izrekao njegov Tvorac u početku činila strašna, ipak je nakon što je gotovo hiljadu godina posmatrao posljedice grijeha on smatrao da je Bog bio milostiv što je okončao život patnje i jada. {SPP 32.2}

Uprkos pokvarenosti pretpotopnog svijeta to doba nije, kao što se često pretpostavlja, bilo doba neznanja i barbarizma. Ljudima je pružena mogućnost da dosegnu visok standard moralnih i materijalnih postignuća. Oni su posjedovali veliku tjelesnu i mentalnu snagu, i njihove sposobnosti religijske i naučne spoznaje bile su nedostižne. Pogrešno je pretpostaviti da su njihovi umovi kasno sazrijevali samo zato što su doživljavali duboku starost, njihove su intelektualne sposobnosti bile razmjene u ranoj mladosti, a oni koji su gajili strah Božji i živjeli skladu s njegovom voljom nastavili su napredovati u znanju mudrosti. Kad bi znamenite naučnike našeg vremena usporedili sa ljudima iste dobi koji su živjeli prije potopa,

oni bi mentalno i tjelesno bili daleko slabiji. Kako se čovjekova dužina života skraćivala, smanjivala se i njegova tjelesna snaga i mentalne sposobnosti. Danas postoje ljudi koji se od dvadesete do pedesetih godina posvećuju proučavanjima, i svijet im se divi zbog njihovih dostignuća. Ali kako su ova dostignuća ograničena u poređenju s ljudima čije su se tjelesne i mentalne snage razvijale stoljećima! {SPP 32.3}

Istina je da se ljudi u savremeno doba koriste dostignućima svojih prethodnika. Veliki umovi, koji su planirali, proučavali i pisali, ostavljali su svoja djela onima koji su ih naslijedili. Ali čak i u ovom pogledu, i kad je u pitanju samo ljudsko zna nje, kolika je bila prednost ljudi iz drevnih vremena! Oni su u svojoj sredini godinama imali onoga koji je bio stvoren na sliku Božju, nekoga koga je sam Stvoritelj proglasio „dobrim" — čovjeka kojeg je sam Bog poučio u mudrosti vezanoj uz materijalni svijet. Adam je od Stvoritelja naučio istoriju stvaranja, a sam je tokom devet stoljeća bio svjedok mnogih događaja i svoje znanje prenosio na potomstvo. Pretpotopni ljudi nisu imali knjige, ni pisane izvještaje, ali s velikom tjelesnom i mentalnom snagom oni su imali dobro pamćenje te su mogli razumjeti i zapamtiti ono što im je prenošeno i zauzvrat to prenijeti neumanjeno na svoje potomstvo. Stotinama godina na Zemlji je istodobno živjelo sedam naraštaja s mogućnošću međusobnog savjetovanja, korištenja znanja i prijenosa iskustva. {SPP 32.4}

Prednosti u sticanju znanja o Bogu kroz njegova djela koje su imali ljudi onog vremena nikada više nisu bile iste. To nije bilo doba religiozne tame, već razdoblje velikog prosvjetljenja. Cijeli se svijet mogao poučavati od Adama, a one koji su se bojali Gospoda poučavao je i Hristos i njegovi anđeli. Božji je vrt ljudima također bio tihi svjedok istine koji je stoljećima nakon toga ostao među njima. Na vratima raja koja su čuvali heruvimi otkrivala se slava Božja i tu su dolazili prvi svetkovatelji Tu su podizali svoje žrtvenike i prinosili svoje žrtve. Ovdje su Kajin i Abel donosili svoje žrtve i Bog se spustio da s njima razgovara. {SPP 33.1}

Nevjernici nijesu mogli osporiti postojanje Edema dok je, s ulazom koji su čuvali anđeli čuvari, stajao neposredno pred njihovim očima. Redoslijed stvaranja, svrha vrta, istorija dvaju drveta usko povezana s čovjekovom sudbinom bili su neporecive či njenice. Postojanje i vrhovna vlast Božjeg autoriteta, obaveznost njegova Zakona bile su istine koje ljudi nisu često dovodili u pitanje dok je Adam bio među njima. {SPP 33.2}

Uprkos sveopštoj pokvarenosti postojao je niz svetih ljudi, uzvišenih i oplemenjenih zajednicom s Bogom, koji su živjeli u zajednici s Nebom. Bili su to ljudi velikog intelekta, prekrasnih osobina. Njihov zadatak je bio velik i svet — da razviju karakter pravednosti, da iznose pouku o pobožnosti, ne samo ljudima svog vremena već i budućim naraštajima. Samo je nekoliko najpoznatijih ljudi spomenuto u Svetom pismu, ali tokom vjekova Bog je imao vjerne svjedoke, svetkovatelje iskrena srca. {SPP 33.3}

O Enohu je zapisano da je nakon šezdeset pet godina života dobio sina. Nakon toga on je tri stotine godina hodio s Bogom. Tokom svojih ranih godina Enoh je ljubio i bojao se Boga i

vršio njegove zapovijesti. On je bio jedan od onih u svetom nizu, čuvar istinske vjere, praotac obećana sjemena. On je s Adamovih usana naučio žalosnu priču o padu, te radosnu priču o Božjoj milosti i obećanju. On se oslanjao na Otkupitelja koji je trebao doći. Ali nakon rođenja svog prvog sina Enoh je doživio još dublje iskustvo jer je produbio svoj odnos s Bogom. On je potpunije shvatio svoje vlastite obaveze i odgovornosti kao Božjeg sina. Dok je gledao dječju ljubav prema ocu, njegovo jednostavno povjerenje u njegovu zaštitu, dok je osjećao duboku, čeznutljivu nježnost vlastitog srca prema svom prvorođenom sinu, on je naučio dragocjenu pouku o prekrasnoj Božjoj ljubavi prema ljudima kroz dar njegova Sina i o povjerenju što ga Božja djeca mogu imati u svog nebeskog Oca. Neograničena, neshvatljiva Božja ljubav kroz Hrista postala je predmetom njihova razmišljanja danju i noću, i sa žarom u svojoj duši on je nastojao otkriti ovu ljubav ljudima među kojima je prebivao. {SPP 33.4}

Enoh nije hodao s Bogom u transu ili viđenju, već u dužnostima svakodnevna života. On nije postao pustinjak, izolirajući se u cijelosti od svijeta, jer je u svijetu morao obaviti posao za Boga. U porodici i osobnom ophođenju prema ljudima, kao otac, suprug, prijatelj i građanin, on je bio postojan i nepokolebljiv sluga Gospodnji. {SPP 33.5}

Njegovo je srce bilo u skladu s Božjom voljom, jer: „Idu li dvojica zajedno da se ne dogovore?" (Am 3,3) I ovaj je sveti hod trajao tri stotine godina. Ima malo hrišćana koji ne bi bili daleko revniji ili posvećeniji kad bi znali da je život kratak ili da Hristos samo što nije došao. Ali kako su vjekovi prolazili, Enohova je vjera postajala snažnija, a njegova ljubav vatrenija. {SPP 33.6}

Enoh je bio čovjek snažna i vrlo kultivirana uma, velika znanja, i Bog ga je počastio posebnim otkrivenjima, a ipak u neprekidnoj zajednici s Nebom, s osjećajem božanske veličine i savršenstva uvijek pred sobom, on je bio jedan od najponiznijih ljudi. Što je veza s Bogom bila bliskija, njegov je osjećaj vlastite slabosti i nesavršenstva bio dublji. {SPP 34.1}

Uznemiren porastom pokvarenosti neznabožaca, i strahujući da će njihova nevjernost umanjiti njegovo poštovanje prema Bogu, Enoh je neprekidno izbjegavao da se s njima druži, te provodio velik dio vremena u samoći, moleći se i razmišljajući. Tako je on izlazio pred Gospoda, tražeći jasnije poznavanje njegove volje, da bi je mogao vršiti. Za njega je molitva bila disanje duše, on je živio u atmosferi samoga Neba. {SPP 34.2}

Bog je preko svetih anđela Enohu otkrio svoju namjeru da svijet uništi potopom, a potpunije mu je prikazao i plan otkupljenja. Duhom proroštva On ga je vodio kroz naraštaje koji su trebali živjeti nakon potopa, i pokazao mu velike događaje povezane s drugim Hristovim dolaskom i krajem svijeta. {SPP 34.3}

Enoha je uznemiravala smrt. Činilo mu se da se i pravedni i bezbožni zajedno vraćaju u prah te da je to njihov kraj. On nije vidio život pravednika nakon groba. Njemu je u proročkom viđenju objašnjena Hristova smrt, pokazan mu je njegov dolazak u slavi, praćen svetim anđelima, da otkupi svoj narod iz groba. On je također vidio pokvareno stanje svijeta za drugog Hristovog dolaska, da će postojati hvalisav, drzak, samovoljan naraštaj koji će se

odricati Boga i Gospoda Isusa Hrista, gaziti po Zakonu i prezreti pomirenje. Vidio je pravedne kako su okrunjeni slavom i čašću, a bezbožni udaljeni iz Gospodnje prisutnosti i uništeni vatrom. {SPP 34.4}

Enoh je postao propovjednik pravednosti obznanjujući ljudima što mu je Bog otkrio. Oni koji su se bojali Boga tražili su ovog svetog čovjeka, da čuju njegove pouke i molitve. On je i javno radio, noseći Božju poruku svima koji su htjeli čuti riječi upozorenja. Njegov rad nije bio ograničen na Setove potomke. U zemlji u koju je Kajin pobjegao od božanske prisutnosti, Božji je prorok objavljivao prekrasne prizore što ih je primio u viđenju. „Pazite! Dolazi Gospod sa svojim svetim desettisućama da sudi svima i da kazni sve bezbožnike za sva niihova bezbožna djela koja bezbožno počiniše." (Jd 14.15) {SPP 34.5}

On je neustrašivo ukoravao grijeh. Dok je ljudima svog vremena propovijedao Božju ljubav u Hristu i molio ih da odbace svoje grješne putove, on je ukoravao sveopću pokvarenost i upozoravao ljude svog naraštaja da će na prijestupnike sigurno doći sud. Hristov je Duh govorio kroz Enoha, a taj se Duh ne prikazuje samo u izrazima ljubavi, sažaljenja i moljenja; sveti ljudi ne govore uvijek samo ugodne stvari. Bog stavlja u srca i usta svojih vjesnika istine koje su bespoštedne i oštre kao dvosjekli mač. {SPP 34.6}

Oni koji su slušali osjećali su Božju silu koja je djelovala kroz njegovog slugu. Neki su obratili pažnju na upozorenje i odrekli se svojih grijeha, ali mnoštvo se rugalo svečanoj vijesti i još smjelije nastavilo hoditi svojim bezbožnim putovima. Božje će sluge nositi sličnu vijest svijetu u posljednjim danima, i ona će također biti primljena s nevjerovanjem i porugom. Pretpotopni je svijet odbacio riječi upozorenja onoga koji je hodio s Bogom. Tako će i posljednji naraštaj olako shvatiti upozorenja Božjih vjesnika. {SPP 34.7}

U životu neumorna rada Enoh je istrajno održavao zajednicu s Bogom. Što je veći i teži bio njegov posao, njegove su molitve bile žarkije i postojanije. On se s vremena na vrijeme izdvajao iz društva. Nakon što je neko vrijeme boravio među ljudima, djelujući među njima primjerom i poučavanjem, on bi se povlačio da provede neko vrijeme u samoći, gladan i žedan božanskog znanja koje samo Bog može dati. Boraveći u zajednici s Bogom, Enoh je sve više odražavao božanski lik. Njegovo je lice odzrcavalo svetu svjetlost, svjetlost koja je sjala s Hristova lica. Kad se nakon susreta s Bogom vraćao među ljude, čak su i bezbožnici sa strahopoštovanjem posmatrali otisak Neba na njegovu licu. {SPP 34.8}

Ljudska bezbožnost je dosegla takve razmjere da je na njima izrečena osuda. Kako su prolazile godine, plima ljudske krivice je postajala sve dublja, a oblaci božanskog suda sve tamniji i tamniji. Ipak se Enoh, svjedok vjere, održao na svom putu, upozoravajući, moleći, preklinjući, nastojeći preokrenuti plimu krivice i sprječiti osvetu. Premda su grješnici, ljudi koji vole tjelesna zadovoljstva, zanemarili njegova upozorenja, on je imao svjedočanstvo što ga je Bog odobrio i vjerno se nastavio boriti protiv sveopšteg zla, dok ga Bog nije prenio iz svijeta zla u čistu radost Neba. {SPP 35.1}

Ljudi tog naraštaja su se rugali njegovoj ludosti jer nije nastojao sakupljati zlato i srebro ili kupovati posjede. Ali Enohovo srce je težilo za nebeskim blagom. On je gledao nebeski grad. On je vidio Kralja u njegovoj slavi nasred Siona. Njegov um, njegovo srce, njegov razgovor bili su na Nebu. Što je pokvarenost bila veća, njegova težnja za Božjim domom bila je sve snažnija. On je već na Zemlji vjerom prebivao u kraljevstvu svjetlosti. {SPP 35.2}

„Blago onima koji su čista srca jer će Boga gledati." (Mt 5,8) Enoh je tri stotine godina težio očistiti svoju dušu da bi bio u skladu s Nebom. Tokom tri stoljeća on je hodio s Bogom. On je stajao na pragu svijeta vječnosti, i samo ga je korak dijelio od zemlje blagoslova, a sada su se portali otvorili i hod s Bogom, koji je tako dugo trajao na Zemlji, nastavio se kad je prošao kroz vrata Svetoga grada, kao prvi čovjek koji je tamo ušao. {SPP 35.3}

Njegov odlazak osjećao se na Zemlji. Nedostajao je glas svakodnevnog upozorenja i poučavanja. Neki pravednici i bezbožnici su bili svjedoci njegova odlaska, i nadajući se da je on prenesen na jedno od njegovih mjesta odmora, oni koji su ga voljeli marljivo su ga tražili kao što su kasnije proročki sinovi tražili Iliju, ali uzalud. Donijeli su izvještaj da je nestao jer ga je uzeo Bog. {SPP 35.4}

Enohovim uznesenjem Gospod je želio pružiti jednu važnu pouku. Postoji opasnost da ljudi popuste obeshrabrenju zbog zastrašujućih rezultata Adamova grijeha. Mnogi su bili spremni uzviknuti: „Kakva je korist što smo se bojali Boga i držali njegove zapovijesti kad veliko prokletstvo počiva na ljudskom rodu, a smrt je udio svih nas?" Ali upute što ih je Bog dao Adamu, koje je Šet ponovio, a Enoh pokazao primjerom, uklonile su tamu i sjetu i čovjeku dale nadu da će, kao što je kroz Adama došla smrt, preko obećanog Otkupitelja doći život i besmrtnost. Sotona je ljudima nametao vjerovanje da nema nagrade za pravednike ili kazne za bezbožne, te da je ljudima nemoguće slušati božanske uredbe. Ali Enohovim slučajem Bog objavljuje: „ Jer onaj koji želi pristupiti Bogu mora vjerovati da postoji Bog i da nagrađuje one koji ga traže." (Heb 11,6) On pokazuje što će učiniti za one koji drže njegove zapovijesti. Ljudi učeni da je moguće slušati Božji Zakon i da se milošću Božjom mogu, dok žive usred grješne i pokvarene Zemlje, oduprijeti kušnjama i postati čisti i sveti. Oni su na njegovu primjeru mogli vidjeti blagoslovljenost takvog života, a njegovo je uznesenje bilo dokaz u prilog istinitosti njegova proročanstva o budućnosti, s njenim nagradama radosti, slave i besmrtnosti za ooslušne, i osudom, jadom i smrću za prijestupnike. {SPP 35.5}

Enoh je vjerom bio „prenesen tako da nije vidio smrti; Prije, naime, nego bijaše prenesen, primi svjedočanstvo da je ugodio Bogu." (Heb 11,5) Usred svijeta koji je zbog svoje pokvarenosti bio osuđen na uništenje Enoh je živio životom bliske zajednice Bogom te mu nije bilo dopušteno doći pod vlast smrti. Pobožan karakter ovog proroka predstavlja stanje svetosti što ga moraju imati oni koji će biti „otkupljeni sa zemlje" (Otk 14,3) u vrijeme drugog Hristovog dolaska. I tada će, kao i svijet prije potopa, prevladavati pokvarenost. Slijedeći porive svojih pokvarenih srca i učenja prijevarnih filozofija, ljudi će se pobuniti protiv autoriteta Neba. Ali Božji će narod, poput Enoha, težiti k čistoći srca i pokornosti

njegovoj volji sve dok ne bude odražavao Hristov lik. Oni će kao i Enoh upozoravati svijet na Hristov drugi dolazak i sud koji će doći na prijestupnike, te svojim svetim razgovorom i primjerom osuđivati grijehe bezbožnika. Kao što je Enoh bio uznesen na Nebo prije uništenja svijeta potopom, tako će živi pravednici biti uzeti sa Zemlje prije njenog uništenja vatrom. Apostol kaže: „Svi nećemo umrijeti, ali ćemo se svi preobraziti, u jedan hip, u tren oka, na glas posljednje trube." „Jer će sam Gospod sa zapovjedničkim zovom, s glasom arhanđela i sa zvukom trube Božje sići s neba, i najprije će uskrsnuti umrli u Hristu. Zatim ćemo mi živi, mi preostali, biti skupa s njim odneseni u zrak na oblacima u susret Gospodu. I tako ćemo zauvijek biti s Gospodom. Stoga, tješite jedan drugoga tim riječima." (1 Sol 4,16-18) {SPP 35.6}

7. Poglavlje — Potop

Ovo poglavlje zasniva se na Postanju 6 i 7.

U Noino vrijeme nad Zemljom je počivalo dvostruko prokletstvo kao posljedica Adamova prijestupa i Kajinova ubistva. Ipak, to nije u velikoj mjeri promijenilo vanjski izgled prirode. Bilo je očitih znakova propadanja, ali Zemlja je još uvijek bila lijepa i bogata darovima Božjeg proviđenja. Brda su bila okrunjena veličanstvenim stablima po kojima su se penjale vinove loze koje su se savijale pod teretom plodova. Prostrane ravnice, slične vrtovima, bile su prekrivene zelenilom i ispunjene mirisom hiljada cvjetova. Plodovi zemlje su bili raznovrsni i gotovo bezbrojni. Drveta su po veličini, ljepoti i savršenim mjerama daleko nadmašivala ona koja danas poznajemo, njihovo je drvo bilo delikatne grade, tvrdo, vrlo slično kamenu i samo malo mekše. Zlata, srebra i dragog kamenja bilo je u obilju. {SPP 37.1}

Ljudski rod ipak je zadržao veći dio svoje prvobitne snage. Prošlo je svega nekoliko naraštaja otkad je Adam mogao pristupiti drvetu koje je produljivalo život, a dužina se čovjekova života još uvijek mjerila stoljećima. Da su se ti dugovječni ljudi, sa svojim jedinstvenim sposobnostima planiranja i djelovanja, posvetili službi Bogu, oni bi proslavili ime svog Stvoritelja po cijelom svijetu i ispunili svrhu zbog kojeg im je On dao život. Međutim, oni su propustili da to učine. Bilo je mnogo divova, ljudi visoka rasta i velike snage, poznatih po svojoj mudrosti, vještih izumitelja prekrasnih i umješnih djela, ali njihova krivnja zbog popuštanja uzdama pokvarenosti bila je srazmjerna njihovoj vještini i umnim sposobnostima. {SPP 37.2}

Bog je ove pretpotopne ljude obasuo bogatim darovima, ali oni su iskoristili njegovu darežljivost da proslave sebe i pretvorili je u prokletstvo usmjeravajući svoju ljubav na darove mjesto na Darodavca. Oni su upotrebljavali zlato i srebro, drago kamenje i probrano drveće za gradnju svojih domova, nastojeći nadmašiti jedan drugog uljepšavajući svoje domove umješnijim djelima. Nastojali su zadovoljiti ponos vlastitih srca i uživati u prizorima zadovoljstva i bezbožnosti. Budući da nisu željeli spoznavati Boga, oni su ubrzo počeli poricati njegovo postojanje. Divili su se prirodi umjesto Bogu prirode. Veličali su ljudski genij, obožavali djela vlastitih ruku i svoju djecu učili da se klanjaju rezanim kipovima. {SPP 37.3}

U zelenim poljima i sjeni krasnih drveta oni su svojim kipovima podizali žrtvenike. Prostrane zimzelene lugove posvećivali su obožavanju lažnih bogova. S ovim su lugovima bili povezani i prekrasni vrtovi, a njihova duga šetališta bila su zasađena plodonosnim drvećem svih vrsta i ukrašena kipovima i svime što je moglo zadovoljiti osjećaje i služiti osjetilnim prohtjevima te ih tako primamiti da sudjeluju u idolopokloničkom bogosluženju. {SPP 37.4}

Ljudi su zanemarili znanje o Bogu i obožavali djela svog uma, a posljedica je bila da su postajali sve pokvareniji. Psalmist opisuje uticaj idolopokloničkog bogosluženja na

obožavatelje: „Takvi su i oni koji ih napraviše i svi koji se u njih uzdaju.” (Ps 115,8) Zakon ljudskog uma je da se gledanjem mijenja. Ljudi se neće uzdići više od svog koncepta istine, čistote i svetosti. Ako se um nikada ne uzdigne iznad razine čovječanstva, ako ga vjera ne uzdigne da razmišlja o beskonačnoj mudrosti i ljubavi, čovjek će neprekidno tonuti sve dublje. Obožavatelji lažnih bogova pridavali su svojim božanstvima ljudske osobine i strasti, i tako je mjerilo njihova karaktera srozano do obličja grješnog čovječanstva. Posljedica je bila njihova pokvarenost. „Vidje Jahve kako je čovjekova pokvarenost na zemlji velika i kako je svaka pomisao u njihovoj pameti uvijek samo ,oca... u očima Božjim zemlja se bila iskvarila; nepravdom se napunila.” Bog je ljudima dao svoje zapovijesti kao pravilo života, ali oni su prestupili njegov Zakon, a posljedice su pojava svih vrsta grijeha. Ljudska je pokvarenost bila otvorena i smjela, i avda je gažena, a vika se potlačenih podizala do neba. {SPP 37.5}

Protivno prvobitnoj božanskoj uredbi mnogoženstvo je rano uvedeno. Gospod je Adamu dao jednu ženu i time pokazao svoju volju u tom pogledu. Ali ljudi su nakon pada odlučili slijediti svoje grješne želje, a kao posljedice toga, brzo su se širili zločin i bijeda. Nisu se poštovali ni bračni odnosi ni vlasnička prava. Ko god je žudio za ženom ili posjedom svog bližnjeg, uzimao ih je silom, i ljudi su likovali u svojim nasilnim djelima. Uživali su u ubijanju životinja, a korištenje mesa u prehrani činilo ih je još surovijim i krvožednijim, sve dok se i prema ljudskom životu nisu počeli odnositi sa zapanjujućom ravnodušnošću. {SPP 38.1}

Svijet je još bio u povojima, a pokvarenost je postala tako duboka i sveopšta da Bog to više nije mogao podnositi, te je rekao: ‚Ljude koje sam stvorio izbrisaću s lica zemlje.” On je obznanio da njegov duh neće dovijeka ostati u grješnom čovjeku. Ako svojim grijesima ne prestanu obeščašćivati svijet i njegova bogata blaga, On će ih izbrisati sa stvorena svijeta i uništiti sve s čime ih je On uživao blogosiljati. On će uništiti životinje u polju i zelenilo koje je pružalo tako bogate količine hrane, pretvoriti prekrasnu zemlju u jedan golemi prizor pustoši i uništenja. {SPP 38.2}

Usred sveopšte pokvarenosti Metuselah, Noa i mnogi drugi nastojali su sačuvati znanje o istinskom Bogu i zadržati plimu moralne pokvarenosti. Sto dvadeset godina prije potopa Gospod je uz pomoć svetih anđela Noi objavio svoju namjeru i naredio mu da izgradi lađu. Dok je gradio lađu, on je trebao propovijedati da će Bog vodom poplaviti Zemlju i uništiti bezbožnike. Oni koji povjeruju ovoj vijesti i pripreme se za taj događaj pokajanjem i promjenom života, trebali su primiti oprost i izbavljenje. Enoh je ponovio svojoj djeci ono što mu je Bog pokazao u vezi s potopom, a Metuselah i njegovi sinovi, koji su čuli Nou kako propovijeda, pomagali su u gradnji lađe. {SPP 38.3}

Bog je Noi dao tačne mjere barke i jasne, detaljne upute u vezi s njenom gradnjom. Ljudska mudrost nije mogla izmisliti lađu tako velike čvrstoće i trajnosti. Bog je bio njen dizajner, a Noa glavni graditelj. Sagrađena je tako da je izgledala više kao trup broda, koji može ploviti, ali je u nekim detaljima bila sličnija kući. Imala je tri sprata, ali je imala samo jedna vrata na boku. Svjetlost je dolazila odozgo, a različite prostorije bile su tako

raspoređene da su sve bile osvijetljene. Za gradnju barke korišten je čempres, drvo koje se moglo stotinama godina oduprijeti truljenju. Gradnja ovakve velike barke zahtijevala je dug i naporan rad. S obzirom na veličinu i ostale osobine drveta trebalo je mnogo više rada da se pripremi građa, iako su ondašnji ljudi bili snažniji. Ljudi su učinili sve da barka bude savršena, a ipak ona sama ne bi odoljela oluji koja je trebala zadesiti Zemlju. Samo je Bog mogao sačuvati svoje sluge na razbješnjelim valovima. {SPP 38.4}

„Vjerom Noa, obaviješten od Boga o još neviđenim stvarima, pobožnim poštovanjem sagradi lađu da spasi svoju porodicu. Vjerom osudi svijet i postade nasljednikom pravednosti koja pripada vjeri." (Heb 11,7) Dok je Noa propovijedao svijetu vijest upozorenja, njegovo je djelo svjedočilo o njegovoj iskrenosti. Tako je on usavršavao i obznanjivao svoju vjeru. On je svijetu dao primjer vjere u ono što Bog kaže. Sve što je posjedovao on je uložio u lađu. Kad je na suhom tlu počinjao graditi ogromnu barku, mnoštvo je dolazilo sa svih strana da vidi čudan prizor i čuje žarke, gorljive riječi usamljena propovjednika. Svaki udarac na lađi bio je svjedočanstvo narodu. {SPP 38.5}

Činilo se da su u početku mnogi prihvatili upozorenje, a ipak se nisu obratili Bogu i istinski se pokajali. Oni se nisu bili voljni odreći svojih grijeha. Tokom vremena koje je prethodilo dolasku potopa njihova je vjera bila iskušana i oni nisu izdržali kušnju. Svladani sveopštim nevjerstvom, oni su se naposljetku pridružili svojim bivšim istomišljenicima u odbacivanju ove svečane poruke. Neki su bili duboko osvjedočeni i obratili bi pažnju na opomene, ali poruga i ismijavanje su bili tako snažni da su i oni podlegli istom duhu, odbili poziv milosti i uskoro se našli među najsmjelijim i najprkosnijim rugačima, jer niko nije tako bezobziran i ne ide tako daleko u grijeh kao oni koji su nekada imali svjetlost ali su odbacili uvjeravanja Božjeg Duha. {SPP 39.1}

Nisu svi ljudi tog naraštaja bili, u punom smislu riječi, idolopoklonici. Mnogi su tvrdili da obožavaju Boga. Tvrdili su da su njihovi kipovi predstave božanstva, te da kroz njih ljudi mogu dobiti jasniju predstavu o božanskom biću. Ova je grupa ljudi je prednjačila u odbacivanju Noina propovijedanja. Dok su nastojali Boga prikazati materijalnim sredstvima, njihovi umovi su bili slijepi za Njegovo veličanstvo i silu te su prestali shvatali svetost Njegova karaktera, ili svetu, nepromjenjivu prirodu Njegovih zahtjeva. Kako se grijeh sve više širio, on se činio sve manje zlim i ljudi su naposljetku ustvrdili da božanski Zakon više nije na snazi, da je kažnjavanje prijestupnika protivno Božjem karakteru i poricali dolazak Njegova suda na zemlju. Da su ljudi tog naraštaja poslušali božanski Zakon, oni bi u upozorenjima njegovog sluge prepoznali Božji glas, ali njihovi umovi bili su tako zaslijepljeni odbacivanjem svjetlosti da su povjerovali kako je Noina vijest obmana. {SPP 39.2}

Mnoštvo ili većina nije bila na strani pravde. Svijet se svrstao u bojne redove protiv Božje pravednosti i Zakona, a Nou su smatrali fanatikom. Kad je nagovarao Evu da se usprotivi Bogu, Sotona je rekao: „Ne, nećete umrijeti!" (Post 3,4) Isto su ponovili i veliki, poštovani i mudri ljudi onoga svijeta. „Svrha Božje prijetnje je", govorili su oni, „zastrašivanje i ona se

nikada neće obistiniti. Ne trebate se uznemiravati. Događaj kao što je Božje uništenje svijeta i kažnjavanje bića koja ja stvorio nikada se neće obistiniti. Budite mirni, ne bojte se. Noa je fanatik." Svijet se ismijavao zbog ludosti obmanuta starca. Umjesto da ponize svoje srce pred Bogom, oni su nastavili s neposlušnošću i bezbožnošću, kao da im Bog nije progovorio kroz svoga slugu. {SPP 39.3}

Međutim, Noa je stajao kao stijena usred oluje. Okružen prezirom i ismijavanjem on se razlikovao svojim svetim integritetom i nepokolebljivom vjernošću. Njegove su riječi imale silu jer je Božji glas govorio ljudima kroz njegovog slugu. Povezanost s beskonačno silnim Bogom i njemu je davala snagu, dok je tokom stotinu dvadeset godina njegov svečani glas punio uši tog naraštaja u vezi s događajima koji se, prema ljudskoj mudrosti, nisu mogli dogoditi. {SPP 39.4}

Svijet je prije potopa smatrao da su zakoni prirode stoljećima bili nepromijenjeni. Promjena godišnjih doba se odvijala svojim redoslijedom. Kiša dotad nikada nije padala, a zemlju je natapala rosa ili magla. Rijeke se nikada dotad nisu izlile iz svojih korita, već su sigurno svoje vode odvodile u mora. Nepromjenjivi su zakoni priječili vode da preplave zemlju. Ali ovi mudraci nisu prepoznali ruku Onoga koji je zadržavao vode govoreći: „Dotle, ne dalje..." (Job 38,11) {SPP 39.5}

Kako je vrijeme prolazilo, bez očite promjene u prirodi, ljudi čija su srca ponekad drhtala od straha postali su samouvjereni. Oni su razmišljali, kao što i danas mnogi razmišljaju, da je priroda iznad Boga prirode, da su njeni zakoni tako postojani da ih ni sam Bog ne može promijeniti. Shvatajući da bi priroda, ako je Noina poruka tačna, promijenila svoj tok, oni su ovu poruku, u umovima ljudi u svijetu, prikazali kao obmanu — veliku prijevaru. Oni su pokazali svoj prezir prema Božjim upozorenjima živeći kao što su živjeli prije iznošenja upozorenja. Nastavili su sa svojim proslavama i pohlepnim gozbama, oni su jeli i pili, sadili i gradili, te planirali držeći na umu dobit koju su se nadali ostvariti u budućnosti, i oni su pošli i korak dalje u svojoj bezbožnosti i prkosnom omalovažavanju Božjih zahtjeva, pokazujući da se ne boje Beskonačnog. Tvrdili su da ako ima istine u onome što je Noa govorio, poznati bi, mudri, razboriti, veliki ljudi shvatili problem. {SPP 40.1}

Da su pretpotopni ljudi vjerovali upozorenju i pokajali se zbog svojih zlih djela, Gospod bi zaustavio svoj gnjev kao što je kasnije učinio s Ninivom. Ali ovaj naraštaj je svojim tvrdoglavim odupiranjem ukorima savjesti i upozorenjima Božjeg proroka navršio mjeru svoje pokvarenosti i sazreo za uništenje. {SPP 40.2}

Razdoblje njihove kušnje samo što nije isteklo. Noa je vjerno slijedio upute što ih je primio od Boga. Svaki dio barke je bio izrađen onako kako je Gospod naredio i ona je bila napunjena hranom za ljude i životinje. Onda je Božji sluga ljudima uputio svoj posljednji, svečani poziv. Sa žarkom čežnjom koju riječi ne mogu izraziti on ih je preklinjao da potraže zaklon dok ga mogu naći. I oni su ponovno odbacili njegove riječi i podigli svoj glas ruganja i podsmijeha. Onda je među rugačima iznenada zavladala tišina. Sve vrste životinja, najljuće

kao i one najpitomije, dolazile su s planina i iz šuma i tiho prilazile lađi. Začula se buka poput dolazećeg vjetra i ptice su doletjele iz svih pravaca, prekrivši nebo, i one su u savršenu redoslijedu prišle lađi. Životinje su poslušale Božju zapovijest, a ljudi su ostali neposlušni. Vodeni svetim anđelima „po dvoje od svega neka ude k tebi da preživi", a od čistih životinja po sedam parova. Svijet ih je posmatrao u čudu, a neki i sa strahom. Pozvani su i filozofi da objasne ovaj jedinstveni događaj, ali uzalud. To je bila tajna koju oni nisu mogli shvatiti. Ljudi su tako otvrdnuli zbog svog upornog odbacivanja svjetlosti da je i ovaj prizor ostavio samo trenutačan dojam. Dok je osuđena rasa posmatrala sunce što je sjalo u svojoj slavi, a zemlja bila odjevena u Edemsku ljepotu, ona je zatomila svoj strah bučnom zabavom, a svojim nasilnim djelima na sebe navukla Božji gnjev. {SPP 40.3}

Bog je zapovjedio Noi: „Uđi ti i sva tvoja porodica u barku, jer sam uvidio da si ti jedini preda mnom pravedan u ovom vremenu." Svijet je čuo Noino upozorenje, ali njegov uticaj i primjer donijeli su blagoslov samo njegovoj porodici. Kao nagrada za njegovu vjernost i integritet Bog je zajedno s njim spasio sve članove njegove porodice. Kakvo je to ohrabrenje roditeljskoj vjernosti! {SPP 40.4}

Milost je prestala moliti grješni ljudski rod. Poljske su životinje i ptice ušle u zaklon. Noa i njegova porodica su bili unutar barke i: „Onda Jahve zatvori za njim vrata." Vidio je bljesak zasljepljujuće svjetlosti i oblak slave vidljiviji od munje sišao je s neba i lebdio iznad ulaza u barku. Masivna vrata, koja oni unutra nisu mogli zatvoriti, polako su zatvorile nevidljive ruke. Noa je bio zatvoren, a oni koji su odbacili Božju milost ostali su vani. Na vratima je bio Božji pečat, Bog ih je zatvorio i samo ih je on mogao otvoriti. Isto će se tako zatvoriti vrata milosti kad Hristos, prije svog dolaska na nebeskim oblacima, okonča svoje posredovanje za ljude. Tada božanska milost više neće zadržavati bezbožnike, a Sotona će imati potpunu kontrolu nad onima koji su odbacili milost. Oni će nastojati da unište Božji narod, ali kao što je Noa bio zatvoren u barci, tako će pravednike štititi božanska sila. {SPP 40.5}

Sedam dana nakon što su Noa i njegova porodica ušli u barku nije bilo znaka dolazeće oluje. Ovo je razdoblje bilo ispit njihove vjere. Za vanjski je svijet to bilo vrijeme pobjede. Očito je odlaganje potvrdilo njihovo vjerovanje da je Noina vijest bila obmana te da potop nikada neće doći. Uprkos tome što su bili svjedoci svečanim prizorima — ulasku životinja i ptica u barku i anđelovu zatvaranju vrata — oni su nastavili sa svojim zabavama i bučnim pijankama, rugajući se čak i jasnim prikazima Božje sile. Mnoštvo se okupilo oko barke, ismijavajući one unutra s drskostima koje se nikada ranije nisu usudili činiti. {SPP 41.1}

Ali osmog dana nebo su prekrili mračni oblaci. Zatim su slijedili udarci groma i bljesci munja. Uskoro su počele padati velike kapi kiše. Svijet nikada nije vidio nešto slično, i ljudska je srca preplavio strah. Svi su se potajno pitali: „Zar je moguće da je Noa ipak bio u pravu te da je svijet osuđen na uništenje?" Nebo je postajalo sve mračnije, a kiša je padala sve brže. Životinje su lutale u divljem strahu, a njihovi neujednačeni krici kao da su oplakivali vlastitu sudbinu i sudbinu čovjeka. Onda „navale svi izvori bezdana, rastvore se ustave nebeske." Činilo da se golemi slapovi vode sručuju iz oblaka. Rijeke su izašle iz svojih korita

i preplavile doline. Mlazovi su vode izbijali iz zemlje s neopisivom silinom, bacajući goleme stijene više od trideset metara u zrak, koje su se u padu zabijale duboko u zemlju. {SPP 41.2}

Ljudi su prvo posmatrali uništenje djela vlastitih ruku. Munje s neba su uništavale sjajne građevine, prekrasne vrtove i lugove u kojima su oni držali svoje kipove, a ruševine su bile razbacane nadaleko. Raskomadani su žrtvenici na kojima su se prinosile ljudske žrtve, a obožavatelji su drhtali od straha pred silom živoga Boga, znajući da je njihova pokvarenost i idolopoklonstvo uzrok njihova uništenja. {SPP 41.3}

Kako je oluja postajala sve snažnija, drveće, zgrade, stijene i zemlja letjeli su u svim pravcima. Strah ljudi i životinja bio je neopisiv. Jauk ljudi koji su prezreli Božji autoritet nadjačavao je urlanje oluje. Sam Sotona, koji je bio prisiljen ostati usred uskomešanih elemenata prirode, strahovao je za svoj vlastiti život. On je uživao u vladanju tako moćnom ljudskom rasom i želio da žive kako bi i dalje činili svoja gnusna djela i nastavili s pobunom protiv Vladara neba. On je sada izgovorio kletve protiv Boga optužujući ga za nepravdu i surovost. Mnogi ljudi su, poput Sotone, hulili na Boga, i da su mogli, oni bi ga skinuli s prijestola. Drugi su, izbezumljeni od straha, pružali ruke prema barci moleći da ih se pusti unutra. Ali njihova su preklinjanja bila uzaludna. Savjest se napokon probudila i oni su spoznali da postoji Bog koji vlada Nebom. Oni su ga revno prizivali, ali On nije slušao njihove povike. U tom strašnom trenutku oni su uvidjeli da je prijestup Božjeg Zakona prouzročio njihovu propast. Ipak, premda su zbog straha od kazne oni priznali svoj grijeh, oni nisu osjećali istinsko pokajanje ili gađenje prema zlu. Da je kazna bila uklonjena, oni bi ponovno prkosili Nebu. Kad Božji sudovi zadese Zemlju, nepokajani će prije vatrene stihije znati kada i što je bio njihov grijeh — prezir Prema njegovu svetom Zakonu. Ipak, oni se neće istinski pokajati kao ni grješnici drevnog svijeta. {SPP 41.4}

Neki su iz očaja pokušali silom prodrijeti u barku, ali čvrsto sagrađena konstrukcija odoljela njihovim pokušajima. Drugi su se držali barke sve dok ih nije odnijela nadolazeća voda ili su popustili u sudaru sa stijenjem ili drvećem. Svi su sastavi masivna kovčega podrhtavali pod udarcima nemilostiva vjetra i bacanjem od vala do vala. Krici životinja unutra izražavali su njihov bol i strah. Međutim, usred ovih ratobornih prirodnih elemenata ona je nastavila sigurno ploviti. Anđeli iznimne snage bili su zaduženi da je sačuvaju. {SPP 41.5}

Životinje, izložene oluji, potrčale su prema čovjeku kao da su od njega očekivale pomoć. Neki su ljudi zavezali sebe i svoju djecu za snažne životinje znajući da su one izdržljive u borbi za život te da će se penjati na najviše vrhove da bi pobjegle od nadolazeće vode. Neki su se privezali na golema drveta na vrhovima brda ili planina, ali drveta su iščupana iz korijena i zajedno sa živim teretom bačena u uzburkane valove. Jedno za drugim napuštana su mjesta koja su obećavala sigurnost. Dok je voda rasla sve više, ljudi su tražili zaklon na najvišim planinama. Često su se životinja i čovjek borili zajedno za uporište dok ih valovi ne bi oboje odnijeli. {SPP 41.6}

S najviših vrhova ljudi su gledali na ocean bez obala. Svečana upozorenja Božjeg sluge više se nisu činila predmetom ruganja i prezira. Kako su ovi osuđeni grješnici čeznuli za prilikama koje su zanemarili! Kako su molili za vrijeme probe, još jedan trenutak milosti, još jedan poziv s Noinih usana! Ali oni više nisu čuli slatki glas milosti. Ljubav, kao i pravda, zahtijevale su da Božji sudovi zaustave grijeh. Osvetničke vode preplavile su i posljednje utočište i oni koji su prezirali Boga nestali su u mračnim dubinama. {SPP 42.1}

„Oni hotimično zaboravljaju da su davno postala nebesa skupa sa zemljom, koja je iz vode i među vodama iskrsla na riječ Božju. Njima je ondašnji svijet, potopljen vodom, uništen. A sadašnja nebesa i sadašnju zemlju ista je riječ pohranila za oganj i čuva ih za dan Suda i propasti bezbožnika." (2 Pt 3,5-7) Dolazi još jedna oluja. Zemlja će ponovno biti preplavljena Božjim gnjevom koji pustoši, i grijeh i grješnici će biti uništeni. {SPP 42.2}

Grijesi koji su zahtijevali osvetu nad pretpotopnim svijetom i danas postoje. Božji strah je iščezao iz srca ljudi, a s njegovim se zakonom postupa s ravnodušnošću i prezirom. Izrazita svjetovnost ljudi onog vremena jednaka je svjetovnosti naraštaja koji danas živi. Hristos je rekao: „Kao što su ljudi jeli , pili, ženili se i udavali u vrijeme što je prethodilo potopu, i to sve do dana kad Noa ude u lađu, da ništa nisu naslućivali dok dođe potop i sve ih odnese, tako će biti i za dolaska Sina Čovječjega." (Mt 24,38.39) Bog nije osudio pretpotopne ljude zbog jedenja i pijenja, On im je dao plodove zemaljske u velikom obilju da bi zadovoljio njihove tjelesne potrebe. Njihov se grijeh sastojao u uzimanju ovih darova bez zahvalnosti prema Davaocu i obeščašćivanju samih sebe neograničenim popuštanjem apetitu. Ženidba je bila zakonita. Brak je bio Božja uredba, bila je to jedna od prvih institucija što ih je On uspostavio. On je dao posebne uredbe u vezi s ovim obredom, odijevajući ea u svetost i ljepotu, ali ove su uredbe zaboravljene, brak je izopačen te se koristi kao sluga, strastima. {SPP 42.3}

Slično je stanje i danas. Ono što je samo po sebi zakonito pretvara se u razuzdanost. Apetitu se popušta bez ikakva ograničenja. Navodni Hristovi sljedbenici danas jedu i piju s pijancima, dok su njihova imena zapisana u počasnim crkvenim izvještajima. Neumjerenost umrtvljuje moralne i duhovne snage i priprema put popuštanju niskim strastima. Mnoštvo ne osjeća moralnu obavezu da obuzdava svoje tjelesne strasti i oni postaju robovi požude. Ljudi žive za zadovoljstva, samo za ovaj svijet i ovaj život. Pretjerivanje prožima sve slojeve društva. Integritet se žrtvuje za raskoš i isticanje. Oni koji žure da se obogate izvrću pravdu i tlače siromašne, a „tijela i duše ljudi" još se uvijek kupuju i prodaju. Prijevara, potkupljivanje i krađa prolaze bez opomene u višim i nižim društvenim krugovima. Tisak je prepun izvješća o ubistvima — zločinima tako hladnokrvnim i bezrazložnim da se čini kako je iščeznuo svaki osjećaj čovječnosti. I ovi zločini su postali tako uobičajena pojava da oni gotovo i ne izazivaju komentar ili iznenađenje. Duh anarhije prožima sve narode, a neredi koji s vremena na vrijeme izazovu zgražanje svijeta samo su pokazatelji nagomilane vatre strasti i bezakonja koji će, jednom kad izmaknu kontroli, Zemlju ispuniti jadom i pustoši. Slika o pretpotopnom svijetu koju daje nadahnuće predstavlja istinsko stanje ka kojem ide savremeno društvo. Čak i

sada, u ovom stoljeću u hrišćanskim zemljama zločini koji se danas čine jednako su mračni i strašni kao oni zbog kojih su uništeni grješnici drevnog svijeta. {SPP 42.4}

Prije potopa Bog je poslao Nou da upozori svijet, da povede ljude putem pokajanja, kako bi izbjegli prijetnji uništenja. Kako se vrijeme drugog Hristovog dolaska bliži, Gospod svijetu šalje svoje sluge s upozorenjem da se pripreme za ovaj veliki događaj. Mnoštvo živi prestupajući Božji Zakon i On ga sada milostivo poziva da posluša njegove svete uredbe. Svima koji vjerom u Hrista ostave svoje grijehe i pokaju se pred Bogom nudi se oprost. Ali mnogi smatraju da ostavljanje grijeha zahtijeva preveliku žrtvu. Budući da se njihov život ne slaže s čistim načelima Božje moralne vladavine, oni odbacuju njegova upozorenja i poriču autoritet njegova Zakona. {SPP 43.1}

Od velikog broja stanovnika na Zemlji prije potopa preživjelo je samo osam ljudi, oni koji su povjerovali i poslušali Božju riječ upućenu kroz Nou. Sto dvadeset godina ovaj je propovjednik pravednosti upozoravao svijet o skorašnjem uništenju, ali njegova je vijest bila odbačena i prezrena. Tako će biti i danas. Prije no što dođe Zakonodavac da kazni neposlušne, prijestupnici su upozoreni da se pokaju i vrate prvotnoj odanosti, ali će za većinu ova upozorenja biti uzaludna. Apostol Petar kaže: „Na koncu vremena pojavit će se izrugivači, koji će živjeti prema vlastitim požudama i pitati: ‚Gdje je njegov obećavani dolazak? Otkada su umrli naši očevi, i dalje sve ostaje kako je bilo od početka stvorenja" (2 Pt 3,3-4) Zar mi ne čujemo kako ove riječi ponavljaju ne samo bezbožnici, već i mnogi koji stoje iza propovjedaonica u našoj zemlji? „Nema razloga za uznemiravanje," uzvikuju oni. „Prije no što Hristos dođe, cijeli će svijet biti obraćen, a pravednost će vladati hiljadu godina. Mir! Mir! Sve ostaje isto kao što je bilo od početka. Neka nikoga ne uznemiruje uzbudljiva vijest ovih vjesnika nesreće." Međutim, ovaj nauk o mileniju nije u skladu s učenjem Hrista i njegovih apostola. Isus je postavio značajno pitanje: „Ali, hoće li Sin Čovječji, kada dođe, naći pouzdanja na zemlji?" (Lk 18,8) Kao što smo već vidjeli, On kaže da će stanje svijeta biti kao u Noine dane. Pavle nas upozorava da će bezbožnost rasti kako se bude bližio kraj: „Duh izričito veli da će u posljednja vremena neki otpasti od vjere i pristati uz prijevarne duhove i đavolske nauke." (1 Tim 4,1) Apostol kaže da će u „poslednje doba nastati teška vremena" (2 Tim 3,1). I on daje zapanjujuću listu grijeha što će ih činiti oni koji imaju obličje pobožnosti. {SPP 43.2}

Kako se bližio kraj kušnje, pretpotopni su se ljudi predali uzbudljivim zabavama i bučnim proslavama. Oni koji su imali uticaj i vlast nastojali su zaokupiti umove ljudi zadovoljstvima i smijehom, da posljednje svečano upozorenje ne bi uticalo na njih. Zar mi ne vidimo da se isto ponavlja i danas? Dok Božje sluge iznose vijest da se svemu približio kraj, svijet je zaokupljen zabavom i traženjem zadovoljstava. Neprekidan niz uzbuđenja koji dovodi do ravnodušnosti prema Bogu priječi da na ljude utječu istine koje ih jedino mogu spasiti od budućeg uništenja. {SPP 43.3}

U Noino vrijeme filozofi su tvrdili da je uništenje svijeta vodom nemoguće, i tako i sada postoje naučnici koji nastoje dokazati da se svijet ne može uništiti vatrom i da to nije u skladu

sa zakonima prirode. Ali Bog prirode, Stvoritelj i Vladar njenih zakona, može upotrijebiti djela svojih ruku za ispunjenje svog cilja. {SPP 43.4}

Kad su veliki i mudri ljudi onog vremena dokazali da je uništenje svijeta vodom nemoguće, kad su stišali strah ljudi, kad su svi smatrali da su Noina proročanstva obmana a on fanatik, tada je došao Božji trenutak. „Navališe svi izvori bezdana, rastvoriše se ustave nebeske," a rugače je progutao potop. Ljudi su prekasno shvatili da je njihova mudrost, zajedno s njihovom hvalisavom filozofijom, ludost, da je Zakonodavac veći od zakona prirode, te da Svemogućem ne nedostaje načina da ostvari svoj cilj. „U vrijeme kad dođe Sin Čovječji biće kao što je bilo u Noino doba." (Lk 17,26.30) „Ali će doći dan Gospodnji kao lopov; u taj će dan nebesa iščeznuti s velikom lomljavom, počela će se u ognju rastopiti, a zemlja se sa svojim ostvarenjima neće više naći." (2 Pt 3,10) Kad mišljenja filozofa odagnaju strah od Božjeg suda, kad vjerski učitelji budu stavljali naglasak na dugo razdoblje mira i napretka, i kad svijet bude zaokupljen poslom i zadovoljstvima, sadenjem i građenjem, zabavama i veseljem, odbacujući Božja upozorenja i vrijeđajući njegove vjesnike, tada će ih iznenada sustići uništenje i oni neće umaći (1 Sol 5,3). {SPP 43.5}

8. Poglavlje — Poslije Potopa

Ovo poglavlje zasniva se na Postanju 7,20 do 9,17.

Voda je rasla do oko petnaest lakata iznad najviših planina. Porodici unutar barke često se činilo da će i oni propasti dok je tokom pet dugih mjeseci njihova barka bila nošena tamoamo, prividno u milosti vjetra i valova. Bila je to teška kušnja, ali Noina se vjera nije pokolebala jer je on bio uvjeren da je božanska ruka za kormilom. {SPP 45.1}

Dok su se vode povlačile, Gospod je učinio da barka doplovi do mjesta zaštićena grupom planina što ih je On sačuvao svojom silom. Mala je udaljenost dijelila ove planine i barka je uplovila u ovo malo sklonište i više nije bila gonjena nepreglednim oceanom. Ovo je bilo veliko olakšanje umornim i olujom izmučenim putnicima. {SPP 45.2}

Noa i njegova porodica su sa zabrinutošću očekivali opadanje vode jer su čeznuli da ponovno hodaju po zemlji. Četrdeset dana nakon što su vrhovi planina postali vidljivi oni su pustili gavrana, pticu s razvijenim osjetilom mirisa, da ispita je li se zemlja osušila. Budući da nije našla ništa osim vode, ptica je odlijetala i dolijetala do barke. Sedam dana kasnije poslana je i golubica, koja se, ne našavši suha tla, vratila u barku. Noa je čekao još sedam dana i ponovno pustio golubicu. Kad se ona uvečer vratila s maslinovom grančicom u kljunu, nastalo je veliko veselje. Kasnije, „Noa skide krov s barke i pogleda: površina suha.” Ipak, on je strpljivo čekao u barci. Kao što je i ušao na Gospodnju posebnu zapovijest, on je čekao na posebnu uputu da je napusti. {SPP 45.3}

Napokon je anđeo sišao s Neba, otvorio masivna vrata i zapovjedio patrijarhu i njegovim ukućanima da pođu zemljom i sa sobom povedu sva živa bića. U radosti oslobođenja Noa nije zaboravio Onoga čija ih je milostiva briga sačuvala. Njegov je prvi čin nakon napuštanja barke bio gradnja žrtvenika i prinošenje žrtve od svih čistih životinja i ptica, pokazujući na taj način svoju zahvalnost Bogu za oslobođenje i vjeru Hrista, veliku žrtvu. Žrtva je bila ugodna Bogu i slijedio je blagoslov ne samo za patrijarha i njegovu porodicu već za sve koji će živjeti na zemlji: „Jahve omirisa miris ugodni pa reče u sebi: ‚Nikad više neću zemlju u propast strovaliti zbog čovjeka... Sve dok zemlje bude, sjetve, žetve, studeni, vrućine, ljeta, zime, dani, noći nikada prestati neće.’” Ovo je bila pouka svim budućim naraštajima. Noa je izašao na opustošenu zemlju, i prije no što je počeo sebi graditi kuću on je Bogu podigao žrtvenik. Njegovo je stado bila malo, sačuvano uz veliku cijenu, a on je ipak radosno dao Gospodu dio kao priznanje da je sve njegovo. Na sličan način naša bi prva briga trebala biti da Bogu prinosimo dragovoljne žrtve. Svaki prikaz njegove milosti i ljubavi prema nama treba zahvalno prepoznati činom posvećenja i darovima za napredak njegova djela. {SPP 45.4}

Da se pri svakoj naoblaci i padanju kiše ljudi ne bi bojali drugog potopa, Gospod je ohrabrio Noinu porodicu obećanjem: „A ja, evo, sklapam svoj Savez s vama i s vašim potomstvom poslije vas... nikada više vode potopne neće uništiti živa bića, niti će ikad više potop zemlju opustošiti... Dugu svoju u oblak stavljam, da zalogom bude Savezu između

mene i zemlje. Kad oblake nad zemlju navučem i duga se u oblaku pokaže, spomenut ću se Saveza svoga, Saveza između mene i vas i stvorenja svakoga živog." {SPP 45.5}

Kako je velika Božja pažnja i samilost prema njegovim grješnim bićima kad je stavio prekrasnu dugu u oblake kao znak svog Saveza s čovjekom! Gospod kaže da kad pogleda na dugu on će se sjetiti svog zavjeta. To ne znači da će ga On zaboraviti, već nam On govori našim jezikom da bismo ga mi bolje razumjeli. Božja je namjera bila da ako djeca kasnijih naraštaja upitaju za značenje prekrasnog luka koji presvođuje nebo, njihovi roditelji trebaju ponoviti priču o potopu i reći im da je Svevišnji postavio dugu u oblacima kao jamstvo da voda nikada neće preplaviti Zemlju. Tako će ona od naraštaja do naraštaja stajati kao svjedočiti o božanskoj ljubavi prema čovjeku i učvrstiti njegovo povjerenje u Boga. {SPP 46.1}

Znak duge na Nebu okružuje prijesto i nadsvođuje Hristovu glavu. Prorok kaže: „Taj blijesak na sve strane bijaše poput duge što se za kišnih dana javlja u oblaku. To bijaše nešto kao slava Jahvina." (Ez 1,28) Ivan otkriva: „I gle: u nebu je stajalo prijesto, i na prijestolu je sjedio Neko... A oko prijestola bio sjajan krug, sličan dugi, na pogled kao smaragd." (Otk 4,2.3) Kad čovjek svojom velikom pokvarenošću zaziva božanski sud, Spasitelj, koji posreduje pred Ocem u njegovu korist, upućuje na dugu u oblacima, na dugu oko njegova prijestola i ponad svoje glave, kao znak Božje milosti prema pokajanom grješniku. {SPP 46.2}

Bog je s jamstvom danim Noi u vezi s potopom povezao jedno od najdragocjenijih obećanja svoje milosti: „Bit će mi kao za Noinih dana, kad se zakleh da vode Noine neće više preplaviti zemlju; tako se zaklinjem da se više neću na tebe srditi nit ću ti prijetiti. Nek se pokrenu planine i potresu brijezi, al se ljubav moja neće odmać od tebe, nit će se pokolebati moj Savez mira, kaže Jahve koji ti se smilovao." (Iz 54,9.10) {SPP 46.3}

Dok je Noa posmatrao snažne krvoločne životinje kako s njima izlaze iz barke, on se bojao da će one uništiti njegovu porodicu koja je brojala samo osam osoba. Ali Gospod je svom sluzi poslao anđela s porukom sigurnosti: „Neka vas se boje i od vas strahuju sve životinje na zemlji, sve ptice u zraku, sve što se po zemlji kreće, i sve ribe u moru: u vaše su ruke predane. Sve što se kreće i živi nek vam bude za hranvi: sve vam dajem kao što vam dadoh zeleno bilje." Prije ovoga Bog čovjeku nije dao dopuštenje da jede životinjsko meso, njegova je namjera bila da se ljudski rod isključivo hrani plodovima zemlje, ali sada kad je sve zelenilo bilo uništeno, On im je dopustio da jedu meso čistih životinja koje su bile sačuvane u barci. {SPP 46.4}

Potop je promijenio cijelu površinu zemlje. Kao posljedica grijeha, treće strašno prokletstvo je počivalo na zemlji. Kad je voda počela kopniti, brda i planine su ostale okružene nepreglednim, nemirnim morem. Posvuda su se nalazili leševi ljudi i životinja. Gospod nije dopustio da ostanu i da raspadanjem zagađuju zrak te je stoga od zemlje načinio golemo groblje. Snažan vjetar, poslan da isuši vode, odnosio je leševe, a ponekad i cijele

vrhove planina i drvećem, kamenjem i zemljom zatrpavao mrtva tjelesa. Na isti su način zlato i srebro, probrana drveta i drago kamenje, koji su prije potopa obogaćivali i ukrašavali zemlju, i koje su stanovnici obožavali, skriveni od ljudskih pogleda. Snažno gibanje vode nanijelo je zemlju i kamenje na ova blaga, a u nekim slučajevima iznad njih stvorilo planine. Bog je uvidio da što je više bogatio i unapređivao grješne ljude, njihovi su putovi postajali sve pokvareniji. Obožavana su blaga koja su ih trebala navesti da slave dobrog Darodavca, a Bog je bio obeščašćen i prezren. {SPP 46.5}

Zemlja je bila ispremetana i opustošena, neopisiva izgleda. Planine, nekad tako krasne i savršena sklada, postale su nepravilna i okrnjena izgleda. Kamenje, grebeni i oštro stijenje bili su razasuti po zemaljskoj površini. Nestala su neka brda i planine, ne ostavljajući tragove svog negdašnjeg postojanja, a na mjestu nekadašnjih ravnica sada su se uzdizali planinski lanci. Ove su promjene na nekim mjestima bile vidljivije. Tamo gdje su se nekada nalazila najbogatija nalazišta zlata, srebra i dragog kamenja, znakovi prokletstva su bili najvidljiviji. U zemljama koje nisu bile nastanjene ili tamo gdje je zločin bio manji i prokletstvo je bilo manje. {SPP 46.6}

U to vrijeme zakopane su i goleme prašume. One su se kasnije pretvorile u ugljen, stvarajući velike naslage ugljena koje danas postoje, kao i velike količine nafte. Ugalj i nafta se često zapale pod površinom zemlje. Stijene se tada griju, izgara krečnjak, a željezna ruda se topi. Djelovanje vode na krečnjak još više povećava temperaturu i uzrokuje potrese, vulkane i stvara usijanu lavu. Kad voda i vatra dolaze u dodir s oštrim rubovima stijena i željeznom rudom, dolazi do velikih podzemnih eksplozija koje zvuče poput prigušene grmljavine. Zrak je vruć i zagušljiv. Slijede erupcije vulkana, a i oni često ne daju dovoljno oduška zagrijanim elementima, zemlja se trese, tlo se diže i spušta poput morskih valova, pojavljuju se velike pukotine, a ponekad nestaju gradovi, sela i goruće planine. Ove zapanjujuće pojave bit će sve učestalije i strasnije prije samog drugog Hristovog dolaska i kraja svijeta, znaci njenog brzog uništenja. {SPP 47.1}

Dubine zemaljske su Gospodnji arsenal iz kojeg je on uzimao oružje za uništenje drevnog svijeta. Vode koje su izbijale iz zemlje zajedno vdom s neba završile su djelo pustošenja. Od potopa, kao i voda bili su Božja oruđa za uništenje bezbožnih gradova. Ovi sudovi dolaze da bi oni koji omalovažavaju Božji Zakon i gaze njegov autoritet drhtali pred njegovom silom i priznali njegovu pravednu suverenost. Dok su ljudi posmatrali kako goruće planine izbacuju vatru i plamen, a bujice istopljenje lave isušuju rijeke, gutaju gusto naseljene gradove sijući posvuda uništenje i pustoš, najtvrđa srca su ispunjena strahom, a nevjernici i hulnici su bili prisiljeni priznati beskonačnu Božju silu. {SPP 47.2}

Govoreći o ovakvim prizorima, drevni prorok je rekao: „O da razdereš nebesa i siđeš, da ime svoje objaviš neprijateljima: pred licem tvojim tresla bi se brda, pred tobom bi drhtali narodi, kao kad oganj suho granje zapali i vatra vodu zakuha. Čineći djela strahotna, neočekivana, silazio si, i brda su se tresla pred tobom!” (Iz 64,1.2) „Jahve je spor u gnjevu, ali silan u moći. Ne, Jahve neće pustiti krivca nekažnjena. U vihoru i oluji put je njegov, oblaci

su prašina koju podižu njegovi koraci. Prijeti moru i isušuje ga, presušuje sve rijeke." (Nah 1,3.4) Najstrašniji prizori koje svijet još nije vidio odigrat će se prilikom drugog Hristovog dolaska. „Pred njim se gore potresaju, bregovi se ljuljaju, zemlja se pod njim provaljuje, krug zemaljski i sve što u njem stanuje. Ko može izdržati pred bijesom njegovim? Ko će odoljeti pred gnjevnom srdžbom njegovom? Jarost se njegova kao vatra izlijeva i litice se pred njim kidaju." (Nah 1,5.6) „Jahve, nagni svoja nebesa i sidi, takni bregove: i zadimit će se! Sijevni munjom i rasprši dušmane, odapni strijele i rasprši ih!" (Ps 144,5.6) {SPP 47.3}

„Učiniću čudesa gore na nebesima, a znakove dolje na zemlji: krv i oganj i sukljanje dima." (Dj 2,19) „Uto udare munje, grmljavine, gromovi i velik potres zemlje, kakav nikad ne bi otkada se ljudi pojaviše na zemlji — tako velik bijaše taj potres, tako snažan." „Svi otoci iščeznuše a gora nestade. I grad veliki — teška kao talenat! — spusti se s neba na ljude. A ljudi su psovali Boga zbog zla od grada, jer je nesreća to velika veoma." (Otk 16,18.20.21) {SPP 47.4}

Kad se munje s neba udruže s vatrom na zemlji, planine će gorjeti kao peć i iz njih će teći potoci goruće lave, gutajući vrtove i polja, sela i gradove. Hlađenjem rastopljene lave u rijekama uzavreće voda i bacati s neopisivom silinom u zrak velike stijene razbacujući komadiće po zemlji. Rijeke će se isušiti. Zemlja će podrhtavati, a posvuda će biti strašni potresi i erupcije. {SPP 47.5}

Bog će tako ukloniti bezbožnike sa zemlje. Ali pravednici će biti sačuvani u ovom metežu kao što je Noa bio sačuvan u barci. Bog će biti njihovo utočište i oni će se skloniti pod njegova krila. Psalmist kaže: „Jer Jahve je zaklon tvoj, Višnjega odabra sebi za okrilje. Neće te snaći nesreća..." (Ps 91,9.10) „U sjenici svojoj on me zaklanja u dan kobni; skriva me u skrovištu Šatora svoga, na hridinu on me uzdiže." (Ps 27,5) Božje obećanje glasi: „Izbaviću ga jer me ljubi, zakrilit ga jer poznaje ime moje." (Ps 91,14) {SPP 48.1}

9. Poglavlje — Doslovna Sedmica

Sedmica je, kao i subota, nastala prilikom stvaranja, a biblijska ju je istorija čuvala i prenosila sve do naših dana. Sam je Bog izmjerio prvu sedmicu kao uzorak svim sedmicama ili tjednima sve do svršetka vremena. Ona se, poput ostalih, sastojala od sedam doslovnih dana. Stvaranje je trajalo šest dana, a sedmog se Bog odmarao, blagoslovio ovaj dan i odvojio ga kao dan za čovjekov odmor. {SPP 49.1}

U Zakonu danom na Sinaju Bog je naglasio vrijednost sedmice i činjenice na kojima ona počiva. Nakon što je dao zapovijest: „Sjeti se da svetkuješ dan subotni," i jasno odredio što treba raditi tokom šest dana, a što ne treba raditi sedmog dana, On daje razlog za ovakav stav prema sedmici i upućuje na svoj vlastiti primjer: „Ta i Jahve je šest dana stvarao nebo, zemlju i more i sve što je u njima, a sedmoga je dana počinuo. Stoga je Jahve blagoslovio i posvetio dan subotni." (Izl 20,8-11) Ovaj se razlog čini uvjerljivim i privlačnim kad znamo da su dani stvaranja doslovni dani. Prvih šest dana u svakoj sedmici dani su čovjeku za rad, jer je Bog koristio isto razdoblje u prvoj sedmici u djelu stvaranja. Sedmog dana čovjek se treba uzdržavati od rada u sjećanju na Stvoriteljev odmor. Međutim, pretpostavka da je za događaje u prvoj sedmici bilo potrebno hiljade i hiljade godina direktno potkopava četvrtu zapovijest. Ona prikazuje Stvoritelja kako ljudima zapovijesta da svetkuju doslovnu sedmicu u spomen na neko nepregledno, neograničeno vremensko razdoblje. Ovo ne sliči njegovu načinu postupanja s njegovim stvorenjima. Takvo poimanje čini neodređenim i nejasnim ono što je On jasno obznanio. To je najodmukliji oblik nevjerstva, a stoga i najopasniji, njegova stvarna priroda je tako prikrivena da je prihvataju i uče mnogi koji ispovijedaju vjeru u Bibliju. {SPP 49.2}

„Jahvinom su riječju nebesa sazdana i dahom usta njegovih sva vojska njihova." „Jer On reče — i sve postade, naredi — i sve se stvori." (Ps 33,6.9) Biblija ne poznaje duge vjekove nekom kojih je iz kaosa postupno nastajala Zemlja. Sveti zapisi kažu da se svaki naredni dan stvaranja sastojao od večeri i jutra, kao i svi drugi dani nakon toga. Na kraju svakog dana iznosi se rezultat Stvoriteljeva djelovanja. Izvješće na kraju prve sedmice kaže: „To je postanak neba i zemlje, tako su stvarani." (Post 2,4) Ali tu se ne iznosi zamisao da su dani stvaranja bili nešto drugo osim doslovni dani. Svaki od tih dana je nazvan danom stvaranja, jer je Bog svakog dana stvorio nešto novo. {SPP 49.3}

Geolozi tvrde da su u samoj Zemlji našli dokaze da je ona daleko starija no što uče Mojsijevi zapisi. Otkrivene su kosti ljudi i životinja, kao i oružja, okamenjeno drveće, daleko veće od današnjeg, ili od onog koje je postojalo hiljadama godina, i iz toga zaključuju da je ljudska vrsta naseljavala Zemlju prije vremena o kojem se govori u izvještaju o stvaranju, vrsta koja je bila daleko veća od današnjih ljudi. Takvo je razmišljanje navelo one koji vjeruju u Bibliju da prihvate tvrdnju kako su dani stvaranja bili duga, neograničena vremenska razdoblja. Međutim bez biblijske istorije geologija ne može ništa dokazati. Oni koji s uvjerenjem zaključuju na osnovi njenih otkrića nemaju dostatno poimanje o veličini ljudi, životinja i drveća prije potopa, ili o velikim promjenama koje su se tada dogodile.

Ostaci pronađeni u zemlji jesu dokazi o životu koji se u mnogim vidovima razlikovao od današnjeg, ali se samo iz nadahnutih spisa može znati nešto o vremenu u koje su ove razlike postojale. U istoriji o potopu Nadahnuće je objasnilo ono što geologija nikada ne može shvatiti. U Noinim su danila zakopani ljudi, životinje i drveće daleko veći od onih koji danas postoje, i tako sačuvani kao dokazi kasnijim naraštajima da je potop uništio pretpotopni svijet. Bog je želio da ova otkrića utvrde vjeru u nadahnutu istoriju, ali ljudi, s njihovim ispraznim razmišljanjem, padaju u istu zabludu kao i ljudi prije potopa — stvari koje im je Bog dao kao blagoslov oni pogrješnom primjenom pretvaraju u prokletstvo. {SPP 49.4}

To je jedno od Sotoninih oruđa kojim on navodi ljude da povjeruju izmišljotinama nevjernika, jer time može Božji Zakon učiniti nerazumljivim, Zakon koji je sam po sebi jasan i ohrabriti ljude na pobunu protiv božanske vladavine. Njegovi su napori posebno usmjereni protiv četvrte zapovijesti, jer ona jasno upućuje na živog Boga, Tvorca neba i zemlje. {SPP 50.1}

Ulažu se neprekidni napori da se djelo stvaranja objasni prirodnim uzrocima, te čak i vjerni hrišćani prihvataju ljudske zaključke suprotne jasnim činjenicama Svetog pisma. Mnogi koji se protive proučavanju proročanstava, posebno proročanstvima u knjigama Daniel i Otkrivenje, tvrdeći da su ona tako nejasna da ih mi ne možemo razumjeti, ipak ovi ljudi spremno prihvataju pretpostavke geologa koje proturječe Mojsijevim zapisima. Ali ako je ono što je Bog otkrio tako teško razumjeti, kako je nedosljedno prihvatiti puke pretpostavke u vezi s onim što On nije otkrio! {SPP 50.2}

„Što je skriveno, pripada Jahvi, Bogu našemu, a objava nama i sinovima našim zauvijek, da vršimo sve riječi ovoga Zakona.” (Pnz 29,28) Bog nikada čovjeku nije otkrio kako je ostvario djelo stvaranja, ljudska nauka ne može ispitivati tajne Svevišnjega. Njegova stvaralačka sila isto tako je neshvatljiva kao i Njegovo postojanje. {SPP 50.3}

Bog je dopustio da kroz nauku i umjetnost svjetlost obasja svijet, ali kad naučnici posmatraju ove predmete samo s ljudske tačke motrišta, oni će sigurno doći do pogrešnih zaključaka. Spekulacije o onome što nam Božja Riječ nije otkrila mogu biti bezazlene, ako se naše teorije ne protive činjenicama koje se nalaze u Svetom pismu, ali oni koji ostavljaju Božju Riječ i traže objašnjenja za njegova stvorena djela u naučnim načelima plutaju po nepoznatom okeanu bez mape ili kompasa. Najveći umovi, ako ih u njihovu istraživanju ne vodi Božja Riječ, postaju zbunjeni u pokušajima da nadu vezu između nauke i otkrivenja. Budući da su Stvoritelj i njegova djela tako daleko iznad naše sposobnosti shvatanja da ih ne mogu objasniti prirodnim zakonima, oni biblijsku istoriju smatraju nepouzdanom. Oni koji sumnjaju u pouzdanost zapisa u Starom i Novom zavjetu ići će i korak dalje i posumnjati u Božje postojanje, a onda, budući da su izgubili sidro, oni su prepušteni da se razbiju o hridi nevjerstva. {SPP 50.4}

Takve osobe izgubile su jednostavnost vjere. Vjera u božanski autoritet Božje svete Riječi treba biti nepokolebljiva. Biblija se ne može provjeravati ljudskim naučnim idejama. Ljudsko

znanje je nepouzdan vodič. Skeptici koji čitaju Bibliju da bi u njoj otkrili greške, mogu, zbog nesavršena shvatanja ili nauke ili otkrivenja, tvrditi da su našli proturječja, ali kad se ova prividna proturječja pravilno shvate, ona su u savršenom međusobnom skladu. Mojsije je pisao pod vođstvom Božjeg Duha, i ispravna teorija geologije nikada neće iznositi dokaze koji se ne mogu pomiriti s njegovim izjavama. Sva istina, u prirodi ili otkrivenju, dosljedna je sama sebi u svim svojim objavama. {SPP 50.5}

Božja Riječ postavlja mnoga pitanja na koja najveći naučnici nikada neće moći odgovoriti. Pažnja se skreće na stvari u svakodnevnom životu, koje ograničeni umovi, sa svom svojom hvalisavom mudrošću, nikada ne mogu u cijelosti razumjeti. {SPP 50.6}

Ipak, naučnici smatraju da mogu razumjeti Božju mudrost, ono što je On učinio ili što može učiniti. Prevladava ideja da je On ograničen svojim vlastitim zakonima. Ljudi ili poriču ili ignoriraju njegovo postojanje, ili misle da sve mogu objasniti, čak i djelovanje njegovog Duha na ljudsko srce i više ne poštuju njegovo ime niti se boje njegove sile. Oni ne vjeruju u nadprirodno, i ne razumiju Božji Zakon ili njegovu neograničenu silu kojom u njima ostvaruje svoju volju. U svojoj uobičajenoj upotrebi izraz „zakon prirode" sadrži ono što su ljudi dosad otkrili u vezi sa zakonima koji upravljaju materijalnim svijetom, ali kako je samo njihovo znanje ograničeno, a kako je ogromno područje u kojem Stvoritelj može djelovati u skladu sa svojim vlastitim zakonima, a da to bude potpuno neshvatljivo ograničenim bićima {SPP 51.1}

Mnogi uče da materija posjeduje životodavnu silu, da tvar prima određena svojstva koja je onda prepuštena da djeluje svojom vlastitom energijom, te da se djelovanje prirode oduvijek u skladu s nepromjenjivim zakonima na koje ni sam Bog nemože uticati. Ovo je lažna nauka koju ne potvrđuje Božja Riječ. Priroda je sluga svog Stvoritelja. Bog ne poništava svoje zakone ili djeluje protiv njih, već ih neprekidno koristi svoja oruđa. Priroda svjedoči o inteligenciji, prisutnosti, aktivnoj energiji koja djeluje u i kroz njene zakone. U prirodi se vidi neprekidno djelovanje Oca i Sina. Hristos kaže: „Otac moj neprestano radi, zato i ja radim." (Iv 5,19) {SPP 51.2}

Leviti su u svojoj pjesmi koju je zapisao Nehemija pjevali: „Ti si, Jahve, Jedini! Ti si stvorio nebo, i nebesa nad nebesima, i vojsku njihovu, zemlju i sve što je na njoj, mora i što je u njima. Ti sve to oživljavaš..." (Neh 9,6) Božje djelo stvaranja zemlje je završeno. ‚Tako su djela njegova dovršena od postanka svijeta." (Heb 4,3) Ali njegova energija još uvijek održava njegova stvorenja. Ne zbog toga što mehanizam koji je jednom uspostavljen nastavlja raditi vlastitom energijom, primjerice disanje ili otkucaji pulsa, već je svaki udisaj, svaki otkucaj srca dokaz njegove sveopšte brige u kojoj „živimo, mičemo se i jesmo" (Dj 17,28). Zemlja ne donosi plodove, godinu za godinom, ili nastavlja kruženje oko Sunca zbog neke urođene sile. Božja ruka vodi planete i održava ih na njihovim nebeskim putanjama. On „koji na broj izvodi vojsku njihovu, i koji ih sve zove po imenu" (Ps 40,26). Njegovom silom raste bilje, pupa lišće i cvijeće cvate. On „oblacima prekriva nebesa i zemlji kišu sprema" (Ps 147,8) i On čini doline plodnim. „Lavići riču za plijenom i od Boga hranu traže..." i svako

živo biće, od najmanjih insekata do čovjeka, svakodnevno zavisi o njegovom proviđenju i brizi. Psalmist to izražava prekrasnim riječima: „I sva ova bića željno čekaju da ih nahraniš na vrijeme. Daješ im, tada sabiru: otvaraš li ruku, nasite se dobrima." (Ps 104,27.28) Njegova riječ nadzire prirodne sile, On nebo prekriva oblacima i priprema kišu za zemlju. „Kao vunu snijeg razbacuje, prosipa mraz poput pepela." (Ps 147,16) „Kad mu glas zaori, huče vode na nebesima, oblake diže s kraja zemlje; stvara kiši munje, vjetar izvodi iz skrovišta njegovih." (Jr 10,13) {SPP 51.3}

Bog je temelj svega. Sve istinske nauke su u skladu s njegovim djelima, svaki istinski odgoj vodi k poslušnosti njegovoj vladavini. Nauka nam otvara nove vidike, ona visoko seže i istražuje nove dubine, ali ona ne iznosi ništa što se suproti božanskom otkrivenju. Neznanje može, pozivajući se na nauku, nastojati podržati lažno razumijevanje Boga, ali knjiga prirode i pisana Riječ rasvjetljuju jedna drugu. Mi smo tako vodeni da se divimo Stvoritelju i da razumom vjerujemo u njegovu Riječ. {SPP 51.4}

Nijedan ograničeni um ne može u cijelosti shvatiti postojanje, silu, mudrost ili djela Beskonačnog. Sveti pisac kaže: „Možeš li dubine Božje proniknuti, dokučit savršenstvo Svemoćnoga? Od neba je više: što još da učiniš? Od Šeola dublje: što još da mudruješ? Duže je od zemlje — šire je od mora!" (Job 11,7-9) Najmoćniji intelekti na zemlji ne mogu razumjeti Boga. Ljudi mogu uvijek istraživati, uvijek učiti, ali ipak beskonačnost ostaje. {SPP 51.5}

Djela stvaranja svjedoče o Božjoj sili i veličini. „Nebesa slavu Božju kazuju, naviješta svod nebeski djelo ruku njegovih." (Ps 19,1) Oni koji uzimaju pisanu Riječ kao svog savjetnika shvatiće da je nauka pomoć u razumijevanju Boga. „Uistinu, njegova se nevidljiva svojstva, njegova vječna moć i božanstvo, posmatrana po njihovim djelima, opažaju od postanka svijeta." (Rim 1,20) {SPP 52.1}

10. Poglavlje — Babilonska Kula

Ovo poglavlje zasniva se na Postanju 9,25-27 i 11,1-9.

Da bi ponovno naselio opustošenu zemlju, koju je potop nedavno očistio od moralne pokvarenosti, Bog je sačuvao samo jednu, Noinu porodicu, za koju je rekao: .„.. jer sam uvidio da si ti jedini preda mnom pravedan u ovom vremenu.” (Post 7,1) Međutim, Noini sinovi ubrzo su razvili iste osobine viđene u pretpotopnom svijetu. Šem, Ham i Jafet, koji su trebali biti oci ljudske rase, dali su naslutiti karakter njihova potomstva. {SPP 53.1}

Noa je, govoreći pod božanskim nadahnućem, unaprijed opisao istoriju triju velikih rasa koje su proistekle iz ovih očeva čovječanstva. Nabrajajući Hamovo potomstvo, po sinovljevoj lozi, a ne očevoj, on je rekao: „Nek je proklet Hanaanac, braći svojoj najniži sluga nek bude!” Hamov je odvratni zločin pokazao da u njegovoj duši nije bilo sinovljevskog poštovanja i otkrio bezbožnost i podlost njegova karaktera. Ova zla obilježja razvila su se u Hanaanu i njegovu potomstvu, čiji su neprekidni prijestupi navukli na njih Božju osudu. S druge strane, poštovanje koje su Šem i Jafet pokazali prema svom ocu, a time i prema božanskim uredbama, obećavali su svijetlu budućnost za njihovo potomstvo. O ovim dvama sinovima je rečeno: „Blagoslovljen Jahve, Šemov Bog, Hanaanac nek mu je sluga! Nek Bog raširi Jafeta, da prebiva pod šatorima Šemovim, Hanaanac nek mu je sluga.” Šemova loza je trebala biti izabrani narod, Božji savez, i iz nje je trebao izaći obećani Otkupitelj. „Blago narodu kojem je tako, blago narodu kojem je Jahve Bog. „ (Ps 144,15) A Jafet „da prebiva pod šatorima Šemovim.” Potomci Jafetovi posebno su trebali imati udjela u blagoslovima evanđelja. {SPP 53.2}

Hanaanovo je potomstvo usvojilo najniži oblik bezbožnosti. Premda ih je proročko prokletstvo osudilo na robovanje, osuda je stoljećima odgađana. Bog je trpio njihovo bezboštvo i pokvarenost sve dok nisu prekoračili granicu božanskog strpljenja. Onda su razvlašteni i postali su kmetovi Šemu i Jafetu. {SPP 53.3}

Noino proročanstvo nije bila samovoljna obznana gnjeva ili objava milosti. Ona nije odredila karakter ili konačno odredište njegovih sinova, već je pokazala kakva će biti posljedica životnog pravca koji su oni osobno izabrali i karaktera što su ga razvili. Bio je to izraz Božje namjere za njih i njihovo potomstvo u svjetlu njihova karaktera i ponašanja. Kao po pravilu, djeca nasljeduju prirodu i sklonosti svojih roditelja i slijede njihov primjer, i tako iz naraštaja u naraštaj čine grijehe svojih roditelja. Tako je Hamovo potomstvo nastavilo s njegovim bezboštvom i nepoštovanjem, donoseći im prokletstvo u naraštajima koji su slijedili. .„.. ali jedan grešnik pokvari mnogo dobra.” (Prop 9,18) {SPP 53.4}

S druge strane, kako je Šemovo poštovanje bilo bogato nagrađeno, i kakav je slavan niz svetih ljudi ponikao u njegovu naraštaju! „Jahve se brine za život čestitih.” .„.. na njegovu je potomstvu blagoslov.” (Ps 37,18.26) „Zato znaj da je Jahve, Bog tvoj, pravi Bog, Bog vjeran, koji drži svoj Savez i milost svoju iskazuje onima koji ga ljube i drže njegove zapovijesti.” (Pnz 7,9) {SPP 53.5}

Noini potomci za neko vrijeme nastavili su prebivati u planinama gdje je barka stala. Kako je njihov broj rastao, otpad je uskoro doveo do podjele. Onima koji su nastojali zaboraviti svog Stvoritelja i odbaciti ograničenja njegovog Zakona neprekidno je smetalo učenje i primjer njihovih sunarodnjaka koji su se bojali Boga, i nakon nekog vremena oni su se odlučili odvojiti od onih koji su slavili Boga. U skladu s tim oni su otišli do doline Šinar, na obali rijeke Eufrat. Njih je privukla ljepota okoline i plodnost tla, i oni su u toj ravnici odlučili zasnovati svoj dom. {SPP 54.1}

Tu su odlučili izgraditi grad, a u gradu kulu takve zapanjujuće veličine da ona postane bila da se spriječi raseljavanje ljudi. Bog je ljudima naredio da širom Zemlje, da je napuče i pokore, ali su graditelji Babilona odlučili držati narod zajedno, i osnovati monarhiju koja bi naposletku obuhvatila cijelu Zemlju. Tako bi njihov grad postao metropola sveopšteg imperija, njena bi slava izazivala divljenje i poštovanje cijeloga svijeta, a njene osnivače učinila slavnima. Veličanstvena kula, koja je sezala do neba, trebala je stajati kao spomenik sile i mudrosti njenih graditelja, prenoseći njihovu slavu u buduće naraštaje. {SPP 54.2}

Stanovnici ravnice Šinar nisu vjerovali Božjem savezu da neće opet potopom uništiti Zemlju. Mnogi su među njima poricali Božje postojanje, a potop pripisali djelovanju prirode. Drugi su vjerovali u Nadprirodno biće i da je On bio taj koji je uništio pretpotopni svijet, a njihova su se srca, kao i Kajinova, pobunila protiv Njega. Jedan je cilj građenja kule bio da se očuva vlastita sigurnost u slučaju drugog potopa. Dižući građevinu iznad razine koju je dosegao potop, oni su mislili da će biti izvan dohvata opasnosti. I budući da bi tako trebali dospjeti do oblaka, nadali su se da će utvrditi i uzrok potopa. Svrha je cijelog pothvata bila da se vizdigne ponos njenih graditelja i umovi budućih naraštaja odvrate od Boga i da ih se povede u idolopoklonstvo. {SPP 54.3}

Kad je kula bila djelimično gotova, jedan su njen dio nastanili graditelji, a ostali stanovi, bogato namješteni i ukrašeni, bili svi posvećeni njihovim kipovima. Ljudi su se radovali svom uspjehu, slavili zlatne i srebrne bogove i suprotstavljali se Vladaru neba i zemlje. Međutim, posao koji je tako dobro napredovao iznenada je stao. Anđeli su bili poslani da osujete namjere graditelja. Kula je sezala u visine te je tako radnicima na vrhu bilo nemoguće direktno komunicirati s onima u podnožju. Stoga su na različitim tačkama postavljeni ljudi da primaju poruke i onima ispod sebe prenose zapovijesti o potrebnom materijalu ili ostale upute u vezi s poslom. Dok su vjesnici prenosili poruke jedan drugom, njihov se jezik pomiješao, tako da su tražili gradu koja nije bila potrebna, a često su je slali u suprotnom smjeru. Nastala je zbunjenost i pometnja. Cijeli posao je stao. Nije više bilo sklada i saradnje. Graditelji nisu mogli objasniti čudno međusobno nerazumijevanje, i u svom bijesu i razočaranju oni su se međusobno ukoravali. Njihova saradnja završila je sukobom i prolijevanjem krvi. Munje s neba, kao dokaz Božjeg nezadovoljstva, srušile su gornji dio kule i bacile ga na zemlju. Ljudi su bili prisiljeni da shvate kako postoji Bog koji vlada Nebom. {SPP 54.4}

Sve do tog trenutka ljudi su govorili istim jezikom, a sada su se oni koji su se međusobno mogli razumjeti udružili u grupe i otišli u jednom ili drugom pravcu. „Tako ih Jahve rasu

odande po svoj zemlji." Ovo raseljavanje je bio način da se Zemlja naseli i time ostvari Gospodnji cilj onim istim načinom koji su ljudi koristili da spriječe njegovo ispunjenje. {SPP 54.5}

Međutim, kakav je to bio gubitak za one koji su se usprotivili Bogu! Njegova namjera je bila da ljudi, kad pođu u različite dijelove Zemlje i osnuju nacije, sa sobom ponesu znanje o Božjoj volji tako da svjetlost istine može nesmanjeno obasjavati i buduće naraštaje. Noa, vjerni propovjednik pravednosti, živio je tri stotine i pedeset godina nakon potopa, Šem pet stotina godina, te su se tako njihovi potomci mogli upoznati s Božjim zahtjevima i poviješću njegova postupanja s njihovim očima. Ali oni nisu bili voljni slušati ove neugodne istine, oni nisu imali želju sačuvati znanje o Bogu, a pometnjom jezika njima je, u velikoj mjeri, onemogućeno da razgovaraju s onima koji su im mogli dati svjetlost. {SPP 54.6}

Graditelji Babilona su popustili prigovorima protiv Boga. Umjesto da se sa zahvalnošću sjećaju njegove milosti prema Adamu i njegova milostiva saveza s Noom, oni su prigovarali zbog njegove oštrine za istjerivanja prvog para iz Edema i uništenja svijeta potopom. Međutim, dok su oni prigovarali protiv samovoljnog i grvibog Boga, sami su prihvatali vladavinu najsurovijih tirana. Sotona je nastojao da oni preziru žrtvene prinose koji su bili predslika Hristove smrti, i kad je idolopoklonstvo pomračilo ljudske umove, on ih je naveo da krivotvore ove žrtve i na žrtvenike svojim bogovima prinose svojvi vlastitu djecu. Kako su se ljudi odvraćali od Boga, božanska obilježja — pravda, čistoća i ljubav — zamijenjene su tlačenjem, nasiljem i surovošću. {SPP 55.1}

Babilonci svi bili odlučni da uspostave kraljevstvo nezavisno od Boga. Međutim, među njima je bilo nekih koji su se bojali Boga, i koje su bezbožnici prijetvornošću prevarili i uključili u svoje planove. Zbog ovih vjernih ljudi Bog je odložio svoju kaznu i dao ljudima vremena da otkriju svoj istinski karakter. Dok su se njihovi planovi razvijali, Božji su ih sinovi nastojali odvratiti od njihovih namjera, ali su ljudi bili ujedinjeni u svom izazovu Neba. Da ih se nije zaustavilo, oni bi pokvarili svijet još u povojima. Njihov savez temeljio se na pobuni, a kraljevstvo je bilo namijenjeno samouzvišenju, gdje Bog nije trebao ni vladati niti se slaviti. Da je ovaj savez bio dopušten, moćne bi sile ugušile pravednost, a time i mir, sreću i sigurnost na Zemlji. Umjesto božanskih uredbi, koje su „svete, pravedne i dobre" (Rim 7,12), ljudi su nastojali usvojiti zakone koji ce odgovarati njihovim vlastitim sebičnim i surovim srcima. {SPP 55.2}

Oni koji su se bojali Gospoda zazivali su ga da posreduje. „Jahve se spusti da vidi grad i toranj što su ga gradili sinovi čovječji." Iz milosti prema svijetu On je spriječio namjeru graditelja kule i srušio spomenik njihova prkosa. Bog dugo trpi ljudsku pokvarenost, dajući im obilje prilika da se pokaju, ali On bilježi sva njihova oruđa za odbacivanje autoriteta njegovog pravednog i svetog Zakona. S vremena na vrijeme nevidljiva se ruka koja drži vladarsko žezlo pruža da obuzda pokvarenost. Nude se nepogrješivi dokazi da je Stvoritelj svemira, beskonačan u mudrosti, ljubavi i istini, Vrhovni vladar neba i zemlje, te da niko ne može nekažnjeno prkositi njegovoj sili. {SPP 55.3}

Planovi babilonskih graditelja završili su sramotom i porazom. Vrhunac njihova ponosa je postao spomenik njihove ludosti. Ipak, ljudi su neprekidno išli istim pravcem oslanjajući se na sebe i odbacujući Božji Zakon. To isto načelo je Sotona pokušao provesti na Nebu, isto načelo je rukovodilo Kajinom u prinošenju njegove žrtve. {SPP 55.4}

I u našem vremenu postoje graditelji kula. Nevjernici grade svoje teorije na temelju navodnih naučnih zaključaka i odbacuju otkrivenja Božje Riječi. Oni si uzimaju slobodu da prosuđuju Božju moralnu vladavinu. Oni preziru njegov Zakon i hvale se dostatnošću ljudskog razuma. „Kad nema brze osude za zlo djelo, ljudsko je srce sklono činiti zlo." (Prop 8,11) {SPP 55.5}

U takozvanom hrišćanskom svijetu mnogi napuštaju jasna učenja Biblije, stvaraju svoj kredo na temelju ljudskih spekulacija i ugodnih priča, i oni upućuju na svoju kulu kao put do Neba. Ljudi se dive rječitosti dok ona uči da prijestupnik neće umrijeti i da se spasenje može primiti bez poslušnosti Božjem Zakonu. Kad bi navodni Hristovi sljedbenici prihvatili Božje mjerilo, ono bi ih ujedinilo, ali podjele i osipanje će postojati sve dok se ljudska mudrost uzdiže iznad njegove Riječi. Postojeća pometnja protivrječnih vjerovanja i sekti prikladno je predstavljena pojmom „Babilon" koje proročanstvo (Otk 14,8; 18,2) primjenjuje na crkve poslednjih dana koje ljube svijet. {SPP 55.6}

Mnogi nastoje sebi stvoriti Nebo stječući bogatstvo i vlast. Oni se „podsmjehuju i zlobno govore, nasiljem prijete odozgo" (Ps 73,8) gazeći po ljudskim pravima i obezvređujući božanski autoritet. Možda će ponositi ostati na vlasti za neko vrijeme, i možda uspiju u svemu što poduzmu, ali na kraju oni mogu biti samo razočarani i jadni. {SPP 56.1}

Blizu je vrijeme Božje istrage. Svevišnji će sići s Neba da vidi što su sinovi čovječji izgradili. Otkriće se njegova suverena vlast, a djela ljudskog ponosa će biti zbačena. „Gospod motri s nebesa i gleda sve sinove čovječje. Iz svoga prebivališta motri sve stanovnike zemaljske." „Jahve razbija nakane pucima, mrsi namjere narodima. Naum Jahvin dovijeka ostaje, i misli srca njegova od koljena do koljena." (Ps 33,13.14.10.11) {SPP 56.2}

11. Poglavlje — Pozivanje Abrahama

Ovo poglavlje zasniva se na Postanju 12.

Nakon raseljenja iz Babilona idolopoklonstvo je ponovno postalo gotovo sveopšta pojava, i Gospod je naposljetku dopustio okorjelim prijestupnicima da slijede svoje zle putove, a On je izabrao Abrahama, Šemova potomka, da za buduće naraštaje sačuva njegov Zakon. Abraham je odrastao usred praznovjerja i paganstva. Čak su i ukućani u domu njegova oca, koji su sačuvali znanje o Bogu, popuštali varljivim uticajima koji su ih okruživali i „služili drugim bogovima" osim Jahve. Ali istinska se vjera nije smjela ugasiti. Bog je uvijek sačuvao Ostatak koji je Njemu služio. Adam, Šet, Enoh, Metuselah, Noa, Šem, u neprekinutom nizu, čuvali su tokom vjekova dragocjena otkrivenja njegove volje. Terahov je sin postao nasljednik ove svete ostavštine. Idolopoklonstvo ga je mamilo sa svih strana, ali je sve bilo uzalud. Vjeran među nevjernima, nepokvaren sveopćim otpadom, on se ustrajno držao obožavanja jednog, istinitog Boga. „Blizu je Jahve svima koji ga prizivlju, svima koji ga zazivaju iskreno." (Ps 145,18) On je Abrahamu saopštio svoju volju i jasno mu obznanio zahtjeve Božjeg Zakona i spasenja koje će se ostvariti kroz Hrista. {SPP 57.1}

Abrahamu je dano obećanje, posebno dragocjeno ljudima onoga doba, o brojnom potomstvu i nacionalnoj veličini: „Velik ću narod od tebe učiniti, blagoslovit ću te, ime ću ti uzvisiti, i sam ćeš biti blagoslov." Ovome je još dodano i obećanje, koje je ovom nasljedniku vjere bilo dragocjenije od svih ostalih, da će iz njegova potomstva doći Otkupitelj svijeta: „Sva pio naena na zemlji tobom će se blogosiljati." Ipak, zahtijevala se žrtva, ispit vjere, kao uslov za njihovo ispunjenje. {SPP 57.2}

Bog je Abrahamu uputio poruku: „Idi iz zemlje svoje, iz zavičaja i doma očinskog, u krajeve koje ću ti pokazati." Da bi Bog mogao osposobiti Abrahama za djelo čuvanja svetih proročanstava, on se morao rastati s prijašnjim načinom života. Uticaj rođaka i prijatelja ometao bi obuku koju je Gospod namjeravao dati svom sluzi. Sada kad je Abraham u posebnom smislu bio povezan s Nebom, on je morao živjeti među strancima. Njegov je karakter morao biti poseban, različit od cijeloga svijeta. On čak nije mogao ni svojim prijateljima objasniti svoje postupke tako da ga oni razumiju. Duhovne se stvari mogu samo duhovno razumjeti, a njegov idolopoklonički rod nije razumio njegove motive i postupke. {SPP 57.3}

„Vjerom se Abraham pokori kad primi poziv da ode u zemlju koju je imao primiti u nasljedstvo." (Heb 11,8) Abrahamova neupitna poslušnost jedan je od najočitijih dokaza vjere u cijeloj Bibliji. Vjera je za njega bila „jamstvo za ono čemu se nadamo, dokaz za one stvarnosti kojih ne vidimo" (Heb 11,1). Oslanjajući se na božansko obećanje, bez vanjskog dokaza o njegovu ispunjenju, on je ostavio dom, rođake i domovinu i pošao naprijed, ne znajući kamo, tamo gdje ga je Bog vodio. „Vjerom se preseli u obećanu zemlju kao u tuđu i nastani se u šatorima skupa s Isakom i Jakovom, sunasljednicima istog obećanja." (Heb 11,9) {SPP 57.4}

Ispit koji je Abraham prošao nije bio lagan, od njega se nije zahtijevala mala žrtva. Snažne su ga veze vezale uz zemlju, rođake i dom. Ali on nije oklijevao odazvati se pozivu. On nije postavljao pitanja o obećanoj zemlji, je li zemlja bila plodna a klima zdrava; ima li zemlja ugodan okoliš i pruža li mogućnost za bogaćenje. Bog ga je pozvao i njegov je sluga morao poslušati; za njega je najsretnije mjesto na svijetu bilo ono mjesto gdje je Bog želio da on bude. {SPP 57.5}

Mnogi, kao i Abraham, prolaze kroz iste kušnje. Oni ne čuju izravan glas koji govori s Neba, ali On ih poziva učenjem svoje Riječi i djelima svojeg proviđenja. Od njih će se možda očekivati da napuste karijeru koja obećava bogatstvo i čast, da ostave korisne i prikladne veze i rastanu se od svojih rođaka, te da pođu putem samoodricanja, teškoća i žrtve. Bog za njih irna posao koji trebaju obaviti, a lagan život i uticaj prijatelja i rođaka sprijećio bi razvitak osobina nužnih za njegovo ostvarenje. On ih poziva da ostave ljudski uticaj i pomoć, i navodi ih da osjete potrebu za njegovom pomoći, da samo o Njemu zavise, da bi im se On otkrio. Ko je spreman na poziv Proviđenja odreći se omiljenih planova i prisnih veza? Ko će prihvatiti nove dužnosti i poći u nova polja obavljajući Božje djelo odlučna i voljna srca, smatrajući dobitkom gubitke zbog Hrista? Onaj koji će to učiniti ima Abrahamovu vjeru i dijelit će s njim „izvanredno veliku i vječnu slavu" zbog koje „patnje sadašnjeg vremena nisu dostojne poređenja" (2 Kor 4,17; Rim 8,18). {SPP 58.1}

Abraham je primio prvo poziv s Neba dok je živio u Uru Haldejskom i on je poslušao i preselio se u Haran. Do Harana ga je pratila očeva porodica, jer su oni pored svog idolopoklonstva obožavali i istinitog Boga. Abraham je ovdje ostao do Terahove smrti. Ali nakon očeve smrti Božji mu je glas zapovjedio da pode dalje. Njegov brat Nahor s članovima svoje porodice nije se želio rastati od svog doma i kipova. Osim Sare, Abrahamove žene, samo je Lot, sin Harana koji je odavno umro, odlučio sudjelovati u patrijarhovom putničkom životu. Ipak, u Mesopotamiju se uputila velika grupa. Abraham je već posjedovao velika stada, bogatstva Istoka, a okruživao ga je veći broj sluga i pratilaca. On je napuštao zemlju svojih otaca da se nikada ne vrati, i sa sobom je ponio sve što je imao, i „svu imovinu što su je namakli i svu čeljad koju su stekli u Haranu". Među njima je bilo onih koji su se rukovodili višim obzirima od službe i osobnog interesa. Tokom svog boravka u Haranu i Abraham i Sara su druge poticali na služenje i obožavanje istinitog Boga. Ovi su se pridružili patrijarhovom domu i slijedili ga u obećanu zemlju. „I pođoše svi u zemlju Hanaansku. Kad su stigli u Hanaan..." {SPP 58.2}

Šekem je bio prvo mjesto na kojem su se zaustavili. Tu u sjeni hrastova u Mori, u prostranoj, travnatoj dolini, s maslinicima i živim izvorima, između planine Ebal i Gerizim, Abraham je podigao svoj logor. Patrijarh je došao u dobru i bogatu zemlju — „zemlju potoka i vrela, dubinskih voda što izviru u dolinama, i bregova; zemlju pšenice i ječma, loze, smokava i šipaka, zemlju meda i maslina" (Pnz 8,7.8). Međutim, obožavateljima Jahve sjena je prekrivala šumovite bregove i plodnu dolinu. „Hanaanci su onda bili u zemlji." Abraham je stigao do cilja svojih nada da bi našao zemlju idolopoklonstva u kojoj su živjeli stranci. U

lugovima su bili sagrađeni žrtvenici lažnim bogovima, a na okolnim su se uzvisinama prinosile ljudske žrtve. Premda se oslanjao na božansko obećanje, on je podizao šatore s mučnim predosjećajem. Onda „Jahve se javi Abramu mu reče: ‚Tvome ću potomstvu dati ovu zemlju'". Obećanje božanskoj prisutnosti, da nije prepušten nemilosti bezbožnika ojačalo je njegovu vjeru. „Abram tu podigne žrtvenik Jahvi koji mu se objavio." Nastavljajući svoj put on je uskoro došao do mjesta u blizini Betela, ponovno podigao žrtvenik i prizvao ime Božje. {SPP 58.3}

Abraham, „prijatelj Božji," nama je ostavio vrijedan primjer. Njegov je život bio život vjere. Kad god je podizao svoje šatore, u blizini je podizao i žrtvenik i pozivao sve u logoru na jutarnje i večernje žrtve. Žrtvenici su ostajali i nakon što su šatori uklonjeni. U godinama koje su slijedile među Hanaancima je bilo onih koje je Abraham poučio u vjeri, i kad su oni došli do žrtvenika, oni su znali ko je tu bio prije njih, a kad je on podizao svoj šator, on bi popravljao žrtvenik i služio živome Bogu. {SPP 58.4}

Abraham je nastavio putovati prema jugu, i njegova je vjera ponovno bila iskušana. Nebo je uskratilo kišu, dolinama su prestali teći potoci, a na brdima se osušila trava. Stada nisu mogla naći pašnjaka te je glad zaprijetila cijelom logoru. Je li patrijarh dovodio u pitanje vođstvo proviđenja? Je li s čežnjom posmatrao bogatstva Haldejskih ravnica? Dok su se teškoće nizale, svi su znatiželjno gledali da vide što će Abraham učiniti. Sve dok se njegovo povjerenje činilo čvrsto, oni su se nadali, oni su bili sigurni da je Bog njegov Prijatelj i da ga On još uvijek vodi. {SPP 59.1}

Abraham nije mogao objasniti vođstvo Proviđenja, njegova očekivanja nisu se ostvarila, ali on se čvrsto držao obećanja: „Blagoslovićuću te, ime ću ti uzvisiti, i sam ćeš biti blagoslov." On se revno molio i razmišljao kako da sačuva život svojih ljudi i stada, ali nije dopustio da okolnosti uzdrmaju njegovu vjeru u Božju riječ. Da bi izbjegao glad, On je otišao u Egipat. On nije odbacio Hanaan, ili se okrenuo prema Haldejskoj zemlji iz koje je došao, gdje hljeba nije nedostajalo, već je tražio privremeni zaklon što bliže obećanoj zemlji, namjeravajući se uskoro vratiti tamo gdje ga je Bog postavio. {SPP 59.2}

Gospod je u svojem proviđenju pustio ovu kušnju na Abrahama da bi ga poučio pokornosti, strpljenju i vjeri — poukama koje će biti zapisane za one koji će kasnije biti pozvani da iskuse mučenje. Bog svoju djecu vodi putem koji ona ne poznaju, ali On ne zaboravlja ili odbacuje one koji u Njega vjeruju On je dopustio da nesreće zadese Joba, ali ga nije napustio On je dopustio da ljubljeni Ivan bude protjeran na Patmos, ali Božji Sin ga je tamo našao, i njegova su viđenja bila ispunjena prizorima besmrtne slave. Bog dopušta da kušnje pogode njegov narod, da se obogati postojanošću i poslušnošću te da njegov primjer bude primjer drugima. „Jer ja znam svoje naume koje s vama namjeravam — riječ je Jahvina — naume mira, a ne nesreće: da vam dadnem budućnost i nadu." (Jr 29,11) Ona ista iskušenja koja najviše kušaju našu vjeru približavaju nas Hristu kako bismo svoj teret položili pred njegove noge i iskusili mir koji nam on daje u zamjenu. {SPP 59.3}

Bog je uvijek iskušavao svoj narod u peći nevolja. Troska se odvaja od pravog zlata hrišćanskog karaktera u užarenoj peći. Isus posmatra iskušenje; On zna što je potrebno da se pročisti dragocjeni metal, da može odražavati sjaj njegove ljubavi. Bog disciplinira svoje sluge pokusnim kušnjama. On vidi da neki imaju sposobnosti koje se mogu upotrijebiti za napredak Njegovog djela i kuša ove osobe, On ih u svojem proviđenju dovodi u položaj koji kuša njihov karakter i otkriva nedostatke i slabosti koji su skriveni od našeg znanja. On im pruža mogućnost da isprave ove nedostatke i pripreme se za službu Njemu. On im pokazuje njihove vlastite slabosti i uči ih da se oslone na Njega jer je On jedina njihova pomoć i čuvar. Tako On postiže svoj cilj. Oni su obrazovani, obučeni, disciplinirani i pripremljeni za ispunjenje velikog cilja zbog kojeg su i dobili te sposobnosti. Kad ih Bog poziva na rad oni su spremni, a nebeski im se anđeli mogu pridružiti u djelu koji treba ostvariti na zemlji. {SPP 59.4}

Tokom svog boravka u Egiptu Abraham je pružio dokaz da on nije slobodan od ljudskih slabosti i nesavršenstva. Prikrivajući činjenicu da je Sara njegova žena, on je iznevjerio božansko povjerenje i pokazao nedostatak uzvišene vjere i hrabrosti što ih je svojim životnim primjerom tako često i plemenito pokazivao. Sara je bila svijetle boje kože te je on posumnjao da će tamnoputi Egipćani poželjeti lijepu strankinju te da se u naporima da je dobiju neće ustručavati ubiti njenog supruga On je smatrao da nije kriv za laž ako Saru predstavi kao svoju sestru jer je ona bila kćerka njegovog oca, ali ne i njegove majke. Međutim, prikrivanje je stvarnog stanja bila prijevara. Bog ne može odobriti odstupanje od strogog integriteta. Sara se našla velikoj opasnosti zbog Abrahamovog nedostatka vjere. Kad je saznao za njenu ljepotu, egipatski ju je kralj doveo u svoju palatu namjeravajući je uzeti za ženu. Ali je Gospod, u svojoj velikoj milosti, zaštitio Saru poslavši kaznu na kraljevske ukućane. Kralj je na ovaj način saznao istinu i ljut zbog prijevare ukorio Abrahama i vratio mu njegovu ženu riječima: „Što si nam učinio?... Zašto si rekao: ‚Ona mi je sestra', pa je ja uzeh sebi za ženu? A sad, evo ti žene; uzmi je i hajde!" {SPP 59.5}

Abraham je bio posebno omiljen kralju, i faraon čak ni tada nije dopustio da se njemu ili njegovoj grupi učini nešto nažao, već je naredio vojnicima da ga otprate na sigurno izvan njegovog kraljevstva. U to vrijeme doneseni su zakoni kojim se Egipćanima zabranjivao odnos s pastirima strancima i bilo kakva prisnost kao što je jedenje ili pijenje. Faraonovo otpuštanje Abrahama bilo je ljubazno i velikodušno, ali on mu je naredio da napusti Egipat jer se nije usudio da mu dopusti boravak. On mu je umalo iz neznanja nanio ozbiljnu uvredu, ali Bog je posredovao i spasio monarha da ne učini tako veliki grijeh. {SPP 60.1}

Faraon je u ovom strancu vidio čovjeka koga je Bog nebeski poštivao te se uplašio imati u kraljevstvu nekoga ko je tako očito bio pod zaštitom božanske milosti. Da je Abraham ostao u Egiptu, njegovo bogatstvo i čast vjerojatno bi izazvali zavist i požudu Egipćana, te su mu mogli nanijeti neko zlo za koje bi kralj bio odgovoran i koje bi ponovno na kraljevsku kuću navuklo kaznu. {SPP 60.2}

Upozorenje koje je dobio faraon pokazalo se kao zaštita u njegovim kasnijim odnosima s neznabošcima, jer se ta stvar nije mogla držati tajnom. Tako se vidjelo da će Bog, kome je Abraham služio, zaštititi svog slugu te da će zlo koje mu se nanese biti osvešteno. Opasno je nanijeti zlo nekome od djece nebeskog Kralja. Psalmist spominje ovo poglavlje u Abrahamovom iskustvu kad kaže, govoreći o izabranom narodu, da Bog „kažnjavaše zbog njih kraljeve: Ne dirajte u moje pomazanike, ne nanosite zla mojim prorocima.'" (Ps 105,14.15) {SPP 60.3}

Postoji zanimljiva sličnost između Abrahamovog iskustva u Egiptu i njegovog potomstva, stoljećima kasnije. Oboje su otišli u Egipat zbog gladi i oboje su putovali. Izlijevanje božanskih sudova u njihovu korist unijelo je strah u Egipćane, i obogaćeni neznabožačkim darovima, oni su otišli s velikim blagom. {SPP 60.4}

12. Poglavlje — Abraham U Haananu

Ovo poglavlje zasniva se na Postanju 13 do 15; 17,1-16 i 18.

Abraham se vratio u Hanaan „veoma bogat stokom, srebrom i zlatom," Lot je još uvijek bio s njim, i oni su ponovno došli u Betel, podigli svoje šatore pored žrtvenika koji su ranije sagradili. Uskoro su uvidjeli da više imetka donosi više teškoća. Za vrijeme teškoća i kušnji oni su živjeli zajedno u skladu, ali u blagostanju je ležala opasnost od sukoba. Nije bilo dovoljno pašnjaka za stada obojice, a česte su svađe njihovi pastiri iznosili pred gospodare da ih oni rješavaju. Postalo je očito da se moraju rastati. Abraham je bio stariji, pravo prvenstva je imao i po položaju i bogatstvu, a ipak on je bio prvi koji je predložio plan za očuvanje mira. Premda mu je sam Bog dao cijelu zemlju, on se velikodušno odrekao tog prava. {SPP 61.1}

„Neka ne bude svađe između mene i tebe," rekao je on. „između pastira tvojih i mojih — ta mi smo braća. Nije li sva zemlja pred tobom? Odvoji se od mene! Kreneš li ti nalijevo, ja ću nadesno; ako ćeš ti nadesno, ja ću nalijevo." {SPP 61.2}

Ovdje se pokazao Abrahamov plemenit, nesebičan karakter. Koliko njih bi se u sličnim okolnostima, usprkos svim opasnostima, držalo svojih osobnih prava i sklonosti! Koliko se domova upravo zbog toga rasulo! Koliko se crkava podijelilo, a istina je među neznabošcima postala primjer nečeg lošeg i sramotnog! „Neka ne bude svađe između mene i tebe," rekao je Abraham, „ta mi smo braća," ne samo rodbinski već i kao obožavatelji istinitog Boga. Božja djeca u cijelom svijetu jedna su porodica, i treba ih voditi isti duh ljubavi i pomirenja. „Ljubite srdačno jedan drugoga bratskom ljubavi!" (Rim 12,10) učenje je našeg Spasitelja. Prijateljska naklonjenost, voljnost da drugima činimo ono što želimo da drugi čine nama uklonile bi polovicu zala u životu. Duh samouzvišenja je Sotonin duh, a srce koje gaji Hristovu ljubav imat će milost koja ne traži svoje. Takvi će obratiti pažnju na božanski nalog: „Ne gledajte pojedini samo na svoju vlastitu korist nego i na korist drugih!" (Fil 2,4) {SPP 61.3}

Premda je Lot svoj napredak dugovao vezi s Abrahamom, on nije pokazao zahvalnost prema svom dobročinitelju. Ljubaznost je zahtijevala da izbor prepusti Abrahamu, ali on je umjesto toga sebično nastojao uzeti sve prednosti. On je „podigao oči svoje i vidje kako je dobro posvuda natapana sva Jordanska dolina, kao kakav vrt Jahvin, kao zemlja egipatska prema Soaru." Jordanska je dolina bila najplodniji dio Palestine, posmatrače je podsjećala na izgubljeni raj, a po ljepoti i plodnosti bila je jednaka ravnici koju je natapao Nil, a koju su oni nedavno napustili. Tamo je bilo i gradova, lijepih i bogatih, čije su krcate tržnice obećavale učinkovitu trgovinu. Zaslijepljen prizorom svjetovnog dobitka Lot je previdio moralna i duhovna zla s kojima će se tamo sučeliti. Stanovnici su doline bili „veoma opaki, sami grješnici protiv Jahve". Međutim, on ovo nije znao, ili ako je znao, nije tome pridavao važnost. On „izabere za se svu Jordansku dolinu" i „razape svoje šatore do Sodome." Kako je slabo predvidio strašne posljedice tog sebičnog izbora! {SPP 61.4}

Nakon odvajanja od Lota Abraham je ponovno od Gospoda primio obećanje o nasljeđivanju cijele zemlje. On se uskoro nakon toga preselio u Hebron, podižući svoje šatore pod hrastovima Mamre, a pored toga i žrtvenik Gospodu. Na čistom zraku ovih ravnica, s maslinjacima i vinogradima, žitnim poljima i prostranim pašnjacima okruženih brdima, on je živio zadovoljan jednostavnim, patrijarhalnim životom ostavljajući Lotu opasne udobnosti Sodomske ravnice. {SPP 61.5}

Okolni su narodi poštovali Abrahama kao moćnog kneza, mudrog i sposobnog vodu. On svojim susjedima nije uskraćivao svoj uticaj. Njegov je život i karakter, sasvim različit od života obožavatelja kipova, vršio očit uticaj u prilog istinitoj vjeri. Njegova odanost Bogu bila je nepokolebljiva, dok je njegova mudrost i dobrohotnost nadahnjivala povjerenje i prijateljevo, a njegova neizvještačena veličina ulijevala poštovanje i čast. {SPP 62.1}

On nije čuvao svoju vjeru kao dragocjeni kamen koji treba ljubomorno čuvati i u kojem isključivo uživa onaj koji ga posjeduje. Istinska se vjera tako ne može čuvati jer se takav duh protivi načelima evanđelja. Sve dok Hristos stanuje u srcu nemoguće je prikriti svjetlost njegove prisutnosti ili je ugasiti. Naprotiv, ona će postajati sve sjajnija i sjajnija kako dan za danom blistave zrake Sunca Pravde rastjeruju magle sebičnosti i grijeha koje okružuju našu dušu. {SPP 62.2}

Božji narod je Njegov predstavnik na Zemlji i On želi da oni budu svjetlost u moralnoj tami ovog svijeta. Rasuti širom Zemlje, u gradovima, velegradovima i selima oni su Božji svjedoci, kanali kroz koje On nevjernom svijetu prenosi znanje o svojoj volji i čuda svoje milosti. Njegov je plan da svi oni koji sudjeluju u spasenju budu njegovi misionari. Hrišćanska pobožnost predstavlja mjerilo prema kojemu svijet prosuđuje o evanđelju. Kušnje koje se strpljivo podnose, blagoslovi koji se primaju sa zahvalnošću, krotkost, ljubaznost, milost i ljubav koji se redovito pokazuju jesu svjetlost kojom pred svijetom blista karakter otkrivajući suprotnost spram tame koja dolazi iz sebičnosti srca. {SPP 62.3}

Bogat vjerom, plemenit u velikodušnosti, nepokolebljiv u poslušnosti i ponizan u jednostavnosti svog putničkog života Abraham je bio i mudar diplomat i hrabar i vješt u ratu. Uprkos tome što je bio poznat kao učitelj nove vjere, tri kraljevska brata, vladari amorejskih visoravni na kojima je boravio, pokazali su svoje prijateljstvo tako što su ga pozvali da se pridruži njihovu savezu zbog veće sigurnosti, jer je zemlja bila puna nasilja i tlačenja. Uskoro se pojavila prilika da se okoristi ovim savezom. {SPP 62.4}

Kedor-Laomer, kralj Elama, napao je prije četrnaest godina Hanaan i prisilio ga na plaćanje danka. Nekoliko se knezova pobunilo i elamski je kralj zajedno s četvoricom saveznika ponovno ušao u zemlju da ih prisili na pokornost. Pet Hanaanskih kraljeva udružilo je snage i izišlo u susret napadačima u Sidimskoj dolini, ali su bili potpuno poraženi. Veliki je dio vojske bio isječen, a oni koji su pobjegli potražili su sigurnost u planinama. Pobjednici su pljačkali gradove u ravnici i otišli s bogatim plijenom i mnogim zarobljenicima, među kojima je bio Lot i njegova porodica. {SPP 62.5}

Abraham je, živeći u miru u hrastovom šumarku kod Mamre. od jednog bjegunca dobio izvještaj o bici i nesreći koja je zadesila njegova sinovca. On nije pamtio Lotovu nezahvalnost. Probuđeni su svi njegovi osjećaji prema Lotu i on ga je odlučio spasiti. Tražeći prvo božanski savjet Abraham se pripremio za rat. Iz svog je vlastitog logora uzeo tri stotine osamnaest obučenih sluga, ljude poučene strahu Božjem u službi svog gospodara i vješte oružju. Njegovi saveznici, Kedor-Laomer, Tidal i Amrok, pridružili su mu se sa svojim naoružanim grupama i oni su zajedno počeli progoniti napadače. Elamiti i njihovi saveznici ulogorili su se kod Dana, na sjevernoj granici Hanaana. Ohrabreni pobjedom, ne strahujući od napada od poraženа neprijatelja, oni su se prepustili slavlju. Patrijarh je podijelio svoje snage tako da je logor napao iz četiriju različitih pravaca, i to noću. Njegov napad, odlučan i neočekivan, doveo je do brze pobjede. Ubijen je kralj Elama, a njegova je vojska zahvaćena panikom bila potpuno razbijena. Lot i njegova porodica, sa svim zatočenicima i njihovim dobrima, vraćeni su, a u ruke pobjednika pao je bogat plijen. Pobjeda je pripadala Abrahamu, kojeg je vodio Bog. Obožavatelj Jahve nije samo učinio veliku uslugu zemlji već se pokazao i kao srčan, hrabar čovjek. Pokazalo se da pravednost nije kukavičluk, te da je vjera Abrahama učinila odvažnim u čuvanju pravde i obrani potlačenih. Njegov mu je junački čin osigurao velik uticaj među okolnim plemenima. Po povratku sodomski je kralj izašao s pratnjom da ukaže čast pobjedniku. Zapovjedio mu je da uzme dobra tražeći samo da ostavi zatočenike. Po ratnim pravilima plijen je pripadao pobjednicima, ali Abraham je u ovaj pohod krenuo bez namjere da se okoristi, te je odbio okoristiti se nesrećom, tražeći samo da njegovi saveznici prime dio koji im je pripadao. {SPP 62.6}

Malo je onih koji bi se, izloženi ovakvoj kušnji, pokazali plemenitim kao Abraham. Malo njih bi odoljelo kušnji da uzmu tako bogat plijen. Njegov primjer je ukor koristoljubivom, plaćeničkom duhu. Abraham je poštovao zahtjeve pravednosti i ljudskosti. Njegovo ponašanje ilustrira nadahnuto pravilo: „Ljubi bližnjega kao samog sebe." (Lev 19,18) „Ruke uzdižem pred Jahvom, Svevišnjim," rekao je on, „Stvoriteljem neba i zemlje, da neću uzeti ni končića. ni remena od obuće, niti išta što je tvoje, da ne kažeš: na meni se Abram obogatio." On im nije želio dati prigodu da misle kako je on pošao u rat zbog koristi, ili da njegov napredak pripisuju njihovim darovima i milosti. Bog je obećao blagosloviti Abrahama i Njemu je trebalo pripisati čast i slavu. {SPP 63.1}

Melhisedek, kralj Šalema, bio je jedan od onih koji su došli pozdraviti pobjedničkog patrijarha i iznijeti hljeb i vino da okrijepi njegovu vojsku. Kao „sveštenik Boga Svevišnjega" on je izrekao blagoslov nad Abrahamom i zahvalio se Gospodu koji je kroz svog slugu donio tako veliko oslobođenje. Abraham mu je dao „desetinu od svega." {SPP 63.2}

Abraham se zadovoljno vratio u svoje šatore i svom stadu, ali su ga obuzimale nespokojne misli. On je bio čovjek mira, čovjek koji se koliko je moguće klonio sukoba i neprijateljstva, i on se sa strahom prisjećao prizora pokolja kojima je bio svjedok. Narodi koje je porazio nedvojbeno će ponovno napasti Hanaan, a on će biti predmet posebne odmazde. Time što se

upleo u sukobe naroda mir je njegova života bio narušen. Nadalje, on nije postao nasljednik Hanaana niti se nadao nasljedniku kroz kojeg bi se obećanje moglo ispuniti. {SPP 63.3}

U noćnom viđenju ponovno se začuo božanski glas. „Ne boj se, Abrame," bile su riječi Kneza nad knezovima, „ja sam ti zaštita; a nagrada tvoja bit će vrlo velika." Ali njegov um je bio toliko opterećen predosjećajima da on tada nije mogao shvatiti obećanje s neupitnim povjerenjem kao kasnije. Molio se za neki opipljiv dokaz da će ono biti ispunjeno. I kako će se ostvariti zavjetno obećanje, dok mu nije darovan sin? „Jahve," rekao je on, „čemu mi tvoji darovi, kad ostajem bez poroda?" Onda je on predložio da usvoji povjerljiva slugu Eliezera kao svog sina i učini ga nasljednikom nad svime što posjeduje. Međutim, Bog ga je uvjerio da će njegovo vlastito dijete biti njegov nasljednik. Onda ga je izveo iz šatora i rekao mu je da pogleda bezbrojne zvijezde kako sjaje na nebu, i kad je to učinio, izgovorio je riječi: „Toliko će biti tvoje potomstvo." „Vjerova Abraham Bogu, i to mu se uračuna u pravednost." (Rim 4,3) {SPP 63.4}

Patrijarh je i dalje molio za neki vidljiv znak kao potvrdu njegove vjere i kao pokazatelj kasnijim naraštajima da će se ostvariti Božje milostive namjere za njih. Gospod se ponizio da sklopi savez sa svojim slugom, koristeći se običajima koji su bili uobičajeni među ljudima za ratifikaciju svečanih saveza. Prema božanskoj uredbi Abraham je žrtvovao junicu, kozu, ovna. sve od tri godine, raspolovio ih na pole i poslagao jedne nasuprot drugima. Njima je dodao još i grlicu i golubicu koje nije rasjekao. Kad je to učinio, on je prošao između žrtvenih komada svečano se zaklinjući na trajnu poslušnost Bogu. Zatim je ostao budan i nepokolebljiv pored tijela zaklanih životinja sve do zalaska sunca čuvajući da ih ptice grabljivice ne oskvrnu i pojedu. Pred zalazak sunca obuzeo ga je dubok san, a „onda se na nj spusti gust mrak, pun jeze". Čuo se Jahvin glas objašnjavajući da ne očekuje brz primitak Obećane zemlje, upućujući na patnju njegova potomstva prije osvajanja Hanaana. Tada mu je otkriven plan otkupljenja kroz Hristovu smrt, veliku žrtvu i njegov dolazak u slavi. Abraham je također vidio Zemlju kojoj je vraćena Edemska ljepota, koju je trebao dobiti u vječno vlasništvo, kao konačno i cjelovito ispunjenje obećanja. {SPP 63.5}

Kao znak saveza Boga s čovjekom, između rasječenih komada prošli su zadimljena peć i goruća zublja, simboli božanske prisutnosti, i progutali ih u cijelosti. Abraham je ponovno čuo glas koji je potvrdio da je Hanaan dar njegovim potomcima, „od Rijeke u Egiptu, do Velike rijeke, rijeke Eufrata". {SPP 64.1}

Kad je Abraham u Hanaanu proveo gotovo dvadeset pet godina, ukazao mu se Gospod i rekao: „Ja sam El Šadaj — Bog Svemoćni, mojim hodi putem i neporočan budi." Patrijarh se iz strahopoštovanja poklonio licem do zemlje, a poruka se nastavila: „A ovo je savez moj s tobom: postat ćeš otac mnogim narodima." Kao znak ispunjenja ovog saveza, njegovo je ime, Abram, tada promijenjeno u Abraham, „jer naroda mnogih ocem ja te postavljam." Saraji je ime promijenjeno u Sara, „princeza", jer će se, dodao je nebeski glas, „narodi od nje razviti, kraljevi će narodima od nje poteći." {SPP 64.2}

Abrahamu je u to vrijeme dan obred obrezanja „kao jamstvo pravednosti koja dolazi od vjere i koju je postigao još kad bijaše neobrezan” (Rim 4,11). Patrijarh i njegovi potomci su ga trebali držati kao znak da su oni posvećeni službi Bogu, odvojeni od idolopoklonika, te da ih je Bog prihvatio kao naročito blago. Ovim su se obredom oni obavezali da će ispuniti uslove saveza koji je načinjen s Abrahamom. Oni nisu smjeli stupati u brak s bezbožnicima, jer ako to učine, oni će izgubiti poštovanje prema Bogu i njegovom svetom Zakonu, i bit će u kušnji da sudjeluju u grješnim običajima neznabožačih naroda i navedeni na idolopoklonstvo. {SPP 64.3}

Bog je Abrahamu dao veliku čast. Nebeski su anđeli hodali i razgovarali s njim kao prijatelj s prijateljem. Kad je trebalo izvršiti kaznu nad Sodomom, ta činjenica nije skrivena od njega, i on je postao posrednik pred Bogom za grješnike. Njegov razgovor s anđelima također pruža prekrasan primjer gostoljubivosti. {SPP 64.4}

U žarkom ljetnom poslijepodnevu patrijarh je sjedio na vratima svog šatora, posmatrajući mirni pejzaž, kad je u daljini ugledao kako dolaze tri posjetitelja. Prije no što su došli do njegova šatora stranci su zastali, dogovarajući se naoko kojim putem krenuti. Ne čekajući da oni zatraže uslugu Abraham je brzo ustao, i dok su oni očito pošli u drugom smjeru, on je požurio za njima i privolio ih s najvećom ljubaznošću da mu ukazu čast time što će se kod njega osvježiti. On je vlastitim rukama donio vodu da nakon putovanja operu prašinu s nogu. On im je sam izabrao hranu, i dok su se odmarali u sjeni, hrana je pripremljena i on je iz poštovanja stajao pored njih dok su oni uživali u njegovu gostoprimstvu. Bog je ovaj čin ljubaznosti smatrao dovoljno važnim da ga zapiše u svojoj Riječi, a hiljadama godina kasnije spomenuo ga je i nadahnuti prorok: „Gostoljubivosti ne zaboravljajte, jer su njom neki, a da nisu znali, pogostili anđele.” (Heb 13,2) {SPP 64.5}

Abraham je u svojim gostima vidio samo tri umorna putnika, ne razmišljajući da je među njima Onaj koga može obožavati a da ne zgriješi. Ali tada se otkrila istinska priroda nebeskih vjesnika. Premda su putovali kao sluge gnjeva, oni su Abrahamu, čovjeku vjere, prvo govorili o blagoslovima. Premda je Bog strog u žigosanju pokvarenosti i kažnjavanju prijestupa, On ne uživa u odmazdi. Čin uništenja je za Njega „neobičan posao”, Njemu koji je bekonačna ljubav. {SPP 64.6}

„Prisan je Jahve s onima koji ga se boje.” (Ps 25,14) Abraham je poštovao Boga i Gospod je poštovao njega, upućujući ga u svoje namjere i otkrivajući mu svoje ciljeve. „Zar da skrivam od Abrahama što ću učiniti?” rekao je Gospod. „Velika je vika na Sodomu i Gomoru da je njihov grijeh pretežak. Idem dolje da vidim rade li zaista kako veli tužba što je do mene stigla. Želim razvidjeti.” Bog je dobro znao mjeru sodomske krivice, ali On se izrazio čovječjim jezikom da bi se razumjela pravednost njegovih postupaka. Prije no što izvrši kaznu nad prijestupnicima On je osobno došao da ispita njihovo ponašanje, i da im — ako nisu prešli granicu božanske milosti — daruje priliku za pokajanje. {SPP 65.1}

Dva su nebeska vjesnika otišla ostavljajući Abrahama samog s Onim koga je poznavao kao Sina Božjeg. Čovjek vjere je molio za stanovnike Sodome. On ih je jednom spasio svojim mačem, a sada ih je pokušao spasiti molitvom. Tamo su još uvijek stanovali Lot i njegovi ukućani, i nesebična ljubav koja je potakla Abrahama da ih spasi od Elamita sada ih je pokušala spasiti, ako je Božja volja, od oluje božanskog suda. {SPP 65.2}

S dubokim poštovanjem i poniznošću on je iznio svoju molbu: „Ja se, evo, usuđujem govoriti Gospodu... Ja, prah i pepeo!" U njemu nije bilo samouvjerenja, hvalisanja vlastitom pravednošću. On nije tražio milost na temelju svoje poslušnosti ili žrtava koje je prinio vršeći Božju volju. Premda je sam bio grješnik, on se molio u korist grješnika. Abraham je pokazao povjerenje djeteta koje moli voljena oca. On se približio nebeskom vjesniku i gorljivo iznio svoju molbu. Premda je Lot stanovao u Sodomi, on nije sudjelovao u pokvarenosti njenih stanovnika. Abraham je mislio da u tom gusto naseljenu gradu mora biti drugih obožavatelja istinitog Boga. U svjetlu ovoga on se molio: „Daleko to bilo od tebe, da ubijaš nevinoga kao i krivoga, tako da i nevini i krivi prođu jednako! Daleko bilo od tebe! Zar da ni sudija svega svijeta ne radi pravo?" Abraham nije pitao samo jednom, već mnogo puta. Postajući sve hrabriji kako su mu zahtjevi ispunjavani, on je nastavio dok se nije uvjerio da će grad biti pošteđen ako se nade samo deset pravednika. {SPP 65.3}

Abrahamovu je ljubav nadahnjivala ljubav prema dušama koje su propadale. Premda je mrzio grijehe tog pokvarenog grada, on je čeznuo da grješnici budu spašeni. Njegovo iskreno zanimanje za Sodomu pokazuje brigu koju mi trebamo imati prema nepokajanima. Mi trebamo mrziti grijeh, a sažalijevati i voljeti grješnike. Svuda oko nas su duše koje odlaze u propast jednako beznadnu, strašnu kao ona koja je zadesila Sodomu. Svakog je dana za neke proba okončana. Svakog sata neki se nadu izvan dosega milosti. Gdje su glasovi upozorenja i moljenja koji pozivaju grješnike da bježe od ove strašne sudbine? Gdje su ispružene ruke da ih otrgnu od smrti? Gdje su oni koji s poniznošću i ustrajnom vjerom mole Bogu za njih? {SPP 65.4}

Abrahamov je duh bio Hristov duh. Sam Božji Sin je veliki Posrednik u korist grješnika. On koji je platio cijenu za njihovo otkupljenje zna vrijednost ljudske duše. Hristos je s neprijateljstvom prema zlu koje može pokazati samo priroda besprijekorno čista pokazao ljubav prema grješniku koju može imati samo beskonačna ljubav. On se u agoniji raspeća, sam opterećen strašnim teretom grijeha cijelog svijeta, molio za svoje rugaće i ubice: „Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine!" (Lk 23,34) {SPP 65.5}

Za Abrahama je zapisano da „postade Božji prijatelj," da „bude otac sviju koji vjeruju" (Jak 2,23; Rim 4,11). Božje svjedočanstvo o ovome vjernom patrijarhu jest: „Abraham je slušao glas moj, i čuvao zapovijesti moje, pravila moja i zakone moje." Na drugome mjestu kaže: „Jer znam da će zapovjediti sinovima svojim i domu svojemu nakon sebe da se drže puteva Gospodnjih, i da čine što je pravo i dobro, da bi Gospod navršio na Abrahamu što mu je obećao." Abrahamu je bila ukazana velika čast, da bude otac naroda koji su stoljećima bili čuvari i povjerenici Božje istine za svijet, naroda kroz koji će dolaskom obećanog Mesije

svi narodi na Zemlji biti blagoslovljeni. Onaj koji je pozvao patrijarha smatrao ga je dostojnim. To su riječi što ih je Bog izgovorio. On koji razumije misli i ispravno prosuđuje ljude kaže: „Jer znam za njega." Abraham nije izdao istinu zbog sebičnih ciljeva. On je držao Zakon i postupao ispravno i pravedno. On ne samo da se bojao Boga već je u svom domu čuvao vjeru. On će poučiti svoju porodicu u pravednosti. Božji je Zakon bio pravilo u njegovu domaćinstvu. {SPP 65.6}

Abrahamovo domaćinstvo brojalo je više od hiljadu duša. Oni koje je istinito bogosluženje potaklo da obožavaju jednog Boga našli su dom u njegovu logoru, i ovdje, kao u školi, oni su primali pouke koje su ih pripremile da budu predstavnici istinske vjere. Na njima je počivala velika odgovornost. On je obučavao glave porodica, a njegove metode upravljanja provođene su u domaćinstvima kojima su oni upravljali. {SPP 66.1}

U drevnim vremenima otac je bio vladar i sveštenik vlastite porodice, i on je imao autoritet nad svojom djecom, čak i nakon što su oni osnovali svoje vlastite porodice. Njegovi potomci su naučeni da se ugledaju na njega kao svog vodu u svjetovnim i vjerskim pitanjima. Abraham je nastojao održati ovaj patrijarhalni način uprave jer se tako čuvalo znanje o Bogu. Bilo je nužno povezati članove porodice da bi se podigao zid protiv idolopoklonstva koje se posvuda raširilo i uhvatilo duboko korijenje. Abraham je pokušavao učiniti sve što je u njegovoj moći da članove svog domaćinstva sačuva od miješanja s neznabošcima i gledanja njihovih idolopokloničkih običaja, jer je znao će dobro poznavanje zla i nesvjesno pokvariti načela. On najviše brinuo da odstrani svaki oblik lažne religije i u umove tisne veličanstvo i slavu živog Boga kao istinski predmet obožavanja. {SPP 66.2}

Bio je to mudar poredak koji je sam Bog načinio da svoj narod ogradi, koliko je moguće, od veza s neznabošcima, učinivši ih samostalnim narodom koji nije pripadao drugim narodima. On je odvojio Abrahama od idolopokloničkih srodnika da patrijarh može učiti i odgajati svoju porodicu dalje od prijevarnih uticaja koji bi ih okruživali u Mesopotamiji i da njegovi potomci, od naraštaja do naraštaja, očuvaju čistotu vjere. {SPP 66.3}

Abrahamova ljubav prema djeci i ukućanima navela ga je da čuva njihovu vjeru, da njima, a preko njih i svijetu, usadi znanje o božanskim uredbama, kao najdragocjenije nasljeđe koje im može prenijeti. Svi su učeni da nad njima vlada Bog nebeski. Nije trebalo biti roditeljske prisile, niti neposlušnosti djece. Božji je Zakon svima odredio njihove dužnosti, i oni su samo poslušnošću mogli osigurati sreću i napredak. {SPP 66.4}

Njegov vlastiti primjer, tihi uticaj njegovog svakodnevnog života, bila je trajna pouka. Nepokolebljivi integritet, dobrohotnost i nesebična ljubaznost koja je izazivala divljenje kraljeva, pokazivani su i u domu. Miris takva života, plemenitost i ljubaznost njegova karaktera, svima je otkrivala da je on bio povezan s Nebom. On nije zanemario dušu najmanjeg sluge. U njegovu domu nije postojao jedan zakon za gospodara, a drugi za slugu, kraljevski put za bogate, a drugi put za siromašne. Prema svima se postupalo pravedno i sa sažaljenjem, kao prema onima koji su s njim njegovali milost života. {SPP 66.5}

„On će zapovjediti domu svojemu nakon sebe.” Nije bilo grješne nemarnosti koja ne bi obuzdala zle navike svoje djece, ni slabe, kolebljive, nemudre, popustljive pristranosti, ni popuštanja dužnostima zbog zahtjeva pogrešno shvaćene ljubavi. Abraham ne samo da je pravilno podučavao već je i održavao vladavinu pravednog Zakona. {SPP 66.6}

Kako je samo malo onih koji mogu slijediti njegov primjer! Mnogi roditelji pokazuju slijep i sebičan sentimentalizam, pogrešno nazvan ljubavlju, koji se pokazuje prepuštanjem djece, zajedno s njihovim nedozrelim rasuđivanjem i nekontroliranim strastima, nadzoru njihove vlastite volje. Ovo je prava surovost prema mladima i velika šteta za svijet. Roditeljsko popuštanje uzrokuje nered u porodici i u društvu. To u mladima potiče čežnju da slijede sklonosti, umjesto da se pokore božanskim zahtjevima. Oni tako odrastaju sa srcem punim protivljenja Božjoj volji te oni svoj svjetovni, nepokorni duh prenose na svoju djecu i djecu njihove djece. Roditelji bi, kao i Abraham, trebali upravljati svojim domom. Neka učenje i provođenje poslušnosti roditeljskom autoritetu bude prvi korak k poslušnosti Božjem autoritetu. {SPP 67.1}

Veliko zlo nastaje kad se čak i vjerske vode olako odnose prema Božjem Zakonu. Učenje koje je postalo tako rašireno da božanski propisi nisu više obavezni za ljude ima isti učinak na moral ljudi kao i idolopoklonstvo. Oni koji pokušavaju umanjiti zahtjeve Božjeg svetog Zakona direktno potkopavaju temelje porodice i naroda. Religiozni roditelji, koji ne drže njegove propise, ne zapovijedaju svojoj porodici da se drže puta Gospodnjega. Božji Zakon nije za njih pravilo života. Djeca, kad osnuju svoje vlastite domove, ne osjećaju obavezu da svoju djecu uče ono što ni oni nikada nisu naučili. Zato postoji tako mnogo bezbožnih porodica, zato je pokvarenost tako duboka i raširena. {SPP 67.2}

Sve dok se roditelji cijelim srcem ne drže Gospodnjeg Zakona oni neće biti spremni voditi svoju djecu. U ovom je pogledu potrebna reforma, reforma koja će biti temeljita i sveobuhvatna. Roditelji se trebaju promijeniti, propovjednici se trebaju promijeniti, oni trebaju Boga u svojim domovima. Ako žele promijeniti sadašnje stanje, oni u svoje porodice moraju unijeti Božju Riječ i prihvatiti Njega kao svog Savjetnika. Oni moraju učiti svoju djecu da se Božji glas njima obraća, te da ga trebaju bezuslovno poslušati. Oni bi strpljivo trebali uputiti svoju djecu, učiti ih ljubazno i neumorno kako živjeti da bi ugodila Bogu. Djeca su iz takva doma pripremljena da se suprotstave lukavstvima nevjerstva. Oni prihvataju Bibliju kao temelj svoje istine, i imaju temelj koji se ne može pomaknuti dolazećim valom skepticizma. {SPP 67.3}

U mnogim domovima se zanemaruje bogosluženje. Roditelji smatraju da nemaju vremena za jutarnja i večernja bogosluženja. Oni ne mogu odvojiti nekoliko trenutaka da se zahvale Bogu za obilje njegove milosti — za blagoslovljenu sunčevu svjetlost i kišu, koje čine da zelenilo raste, i za anđele čuvare. Oni nemaju vremena da se mole za božansko vođstvo i za stalnu Isusovu prisutnost u svom domu. Oni odlaze i rade kao volovi ili konji, bez pomisli na Boga ili Nebo. Oni imaju tako dragocjene duše da je Božji Sin dao svoj život da ih otkupi,

radije nego da dopusti da budu beznadno izgubljeni, ali oni cijene njegovu veliku dobrotu samo malo više od životinja. {SPP 67.4}

Oni koji tvrde da ljube Boga trebali bi poput drevnih patrijaraha podizati žrtvenike Gospodu tamo gdje podižu svoje šatore. Ako je ikada bilo vrijeme kad je svaka kuća trebala biti kuća molitve, onda je to današnje vrijeme. Očevi i majke bi često trebali podići svoja srca Bogu u poniznoj molitvi za sebe i svoju djecu. Neka otac, kao sveštenik doma, na Božji žrtvenik polaže jutarnje i večernje žrtve, dok se njegova supruga i djeca pridružuju u molitvi i hvali. Isus će se rado zadržavati u takvoj kući. {SPP 67.5}

Iz svakog hrišćanskog doma trebala bi zračiti sveta svjetlost. Ljubav se treba otkrivati na djelu. Ona bi trebala prožimati sve porodične odnose, pokazujući se u obazrivosti, ljubaznosti i nježnoj, nesebičnoj ljubavi. Postoje domovi gdje se ova načela provode, domovi gdje se Bog slavi i gdje vlada istinska ljubav. Iz ovih se domova podižu jutarnje i večernje molitve Bogu kao slatki kad, a njegova se milost i blagoslovi spuštaju na molitelje kao jutarnja rosa. {SPP 67.6}

Dobro uređeno hrišćansko kućanstvo snažan je dokaz u prilog stvarnosti hrišćanske vjere — dokaz koji nevjernik ne može osporiti. Svi mogu vidjeti da u porodici djeluje uticaj koji djeluje na djecu i da je s njima Bog Abrahamov. Kad bi hrišćanski domovi imali pravi hrišćanski karakter, oni bi vršili moćan uticaj na dobro. Oni bi doista bili „svjetlost svijetu.” Nebeski Bog govori svakom vjernom roditelju riječima koje je uputio Abrahamu: „Jer znam da će zapovjediti sinovima svojim i domu svojem nakon sebe da se drže puteva Gospodnjih i da čine što je pravo i dobro, da bi Gospod navršio na Abrahamu što mu je obećao.” {SPP 68.1}

13. Poglavlje — Ispit Vjere

Ovo poglavlje zasniva se na Postanju 16; 17,18-20; 21,1-14; 22,1-19.

Abraham je bez pitanja prihvatio obećanje o sinu, ali nije čekao da Bog ispuni svoju riječ u svoje vrijeme i na svoj način. Da bi se ispitala njegova vjera u Božju silu, dopuštena je odgoda, ali on nije izdržao kušnju. Sara je, smatrajući da je nemoguće imati dijete u njenim godinama, predložila, kao plan kojim bi se mogla ispuniti božanska namjera, da Abraham uzme jednu od njenih sluškinja za drugu ženu. Mnogoženstvo je bilo tako rašireno da se prestalo smatrati grijehom, ali time se ništa manje nije kršio Božji Zakon, a bilo je i pogubno za svetost i mir porodičnih odnosa. Abrahamov brak s Hagarom donio je zlo, ne samo njegovom vlastitom domu već i budućim naraštajima. {SPP 69.1}

Polaskana čašću novog položaja Abrahamove žene, i nadajući se da će postati majka velikog naroda koji treba poteći od Abrahama, Hagara je postala hvalisava i ponosna i s prezirom se počela odnositi prema svojoj gospodarici. Obostrana ljubomora poremetila je mir nekada mirnog doma. Prisiljen da sluša prigovore obiju žena Abraham je uzalud pokušavao obnoviti sklad. Premda ga je Sara žarko preklinjala da se oženi Hagarom, ona ga je sada ukoravala kao da je to bila njegova vlastita pogreška. Željela je otjerati svoju suparnicu, ali je Abraham to odbio, jer je Hagara, nadao se on, trebala biti majka njegovog obećanog sina. Međutim, ona je bila Sarina služavka i on ju je i dalje ostavio pod nadzorom njene gospodarice. Hagarin ponosan duh nije podnosio oštrinu grubog ponašanja što ga je izazvala svojom drskošću. „Sara je postupala prema njoj tako loše da ona od nje pobježe.” {SPP 69.2}

Hagara se uputila u pustinju, i dok se odmarala pored izvora, sama i bez prijatelja, pred njom se pojavio anđeo Gospodnji u ljudskom obličju. Obraćajući joj se sa „Hagaro, sluškinjo Saraje,” da bi je podsjetio na njen položaj i dužnost, on joj je zapovjedio: „Vrati se svojoj gospodarici i pokori joj se!” Ipak, s riječima ukora upućene su joj i riječi utjehe. „Jahve ču jad tvoj.” „Tvoje ću potomstvo umnožiti; od mnoštva se neće moći ni prebrojiti.” I kao trajan podsjetnik njegove milosti, zapovjeđeno joj je da svog sina nazove Jišmael, „jer Jahve ču...” {SPP 69.3}

Kad je Abraham bio gotovo stotinu godina star, ponovljeno mu je obećanje o sinu, s uvjerenjem da će budući nasljednik biti Sarin sin. Međutim, Abraham još uvijek nije razumio obećanje. Njegov se um odmah okrenuo Jišmaelu, držeći se vjerovanja da se kroz njega trebaju ostvariti Božje milostive namjere. Iz ljubavi prema svom sinu on je uzviknuo: „Neka tvojom milošću Jišmael pozivi!” Zatim je ponovno dobio obećanje riječima koje se nisu mogle pogrešno razumjeti: „Ipak će ti tvoja žena Sara roditi sina; nadjeni mu ime Isak. Savez svoj s njim ću sklopiti, Savez vječni s njime i s njegovim potomstvom poslije njega.” Ipak, Bog nije zanemario očevu molitvu: „I za Jišmaela uslišah te. Evo ga blogosiljam: rodnim ću ga učiniti i silno ga razmnožiti... i u velik će narod izrasti.” {SPP 69.4}

Rođenje Isaka, ispunjenje njihovih najdražih nada nakon čekanja gotovo cijelog života, ispunilo je šatore Abrahama i Sare velikom radošću. Međutim, ovaj je događaj za Hagaru

značio propast njenih brižljivo njegovanih očekivanja. Jišmaela, sada već dječaka, svi su u logoru smatrali nasljednikom Abrahamova bogatstva i nasljednikom blagoslova koji su obećani njegovim nasljednicima. A sada je on iznenada stavljen na stranu, i razočarana majka i njen sin zamrzili su Sarino dijete. Sveopšta radost samo je povećala njihovu ljubomoru, sve dok se Jišmael nije usudio javno vrijeđati nasljednika Božjeg obećanja. Sara je u Jišmaelovu neobuzdanom stavu vidjela trajan izvor nesloge, te se obratila Abrahamu s molbom da Hagaru i Jišmaela istjera iz logora. Patrijarh je bio duboko povrijeđen. Kako je mogao istjerati Jišmaela, svog sina, koga je i dalje volio? Zbunjen, on je tražio božansko vođstvo. Gospod mu je preko svetog anđela rekao da ispuni Sarinu želju, njegova ljubav prema Jišmaelu i Hagari nije smjela biti prepreka, jer je samo tako mogao obnoviti sklad i sreću u svojoj porodici. Anđeo mu je dao utješno obećanje da Bog neće ostaviti Jišmaela uprkos odvojenosti od roditeljskog doma, njegov će život biti sačuvan i on će postati otac velikog naroda. Abraham je poslušao anđeosku riječ, ali s dubokom boli. Očevo je srce bilo ispunjeno neizrecivom žalošću dok je slao Hagaru i njenog sina. {SPP 69.5}

Uputa dana Abrahamu u vezi sa svetošću bračnog odnosa trebala je biti pouka za sve vjekove. Ona obznanjuje da se prava i sreća ovog odnosa moraju pozorno čuvati, čak i po cijenu velike žrtve. Sara je bila jedina prava Abrahamova žena. Njena prava kao žene i majke nije mogla dijeliti nijedna druga. Ona je poštovala svog muža i ona je zbog toga u Novom zavjetu opisana kao dostojan primjer. Ali ona nije bila voljna dopustiti da Abrahamovi osjećaji pripadaju drugoj ženi i Gospod je nije ukorio što je zahtijevala istjerivanje njene suparnice. Ni Abraham ni Sara nisu imali povjerenja u Božju silu, i upravo je ova zabluda dovela do braka s Hagarom. {SPP 70.1}

Bog je pozvao Abrahama da bude otac vjernih, a njegov je život stajao kao primjer vjere budućim naraštajima. Ali ova vjera nije bila savršena. On je pokazao nepovjerenje u Boga kad je prikrio činjenicu da je Sara njegova žena, i, ponovno, svojim brakom s Hagarom. Da bi dosegao najviše mjerilo, Bog ga je podvrgao drugom ispitu, jednom od najtežih koje je čovjek pretrpio. Rečeno mu je u noćnom viđenju da pode u zemlju Moriju i tamo žrtvuje svog sina kao žrtvu paljenicu na brdu koje će mu biti pokazano. {SPP 70.2}

U vrijeme kad je primio ovu zapovijest Abraham je već imao sto i dvadeset godina. Njega je čak i njegov naraštaj smatrao starcem. U prijašnjim godinama on je bio dovoljno snažan da izdrži teškoće i suprotstavi se opasnostima, ali sada je snaga njegove mladosti prošla. Neko se u snazi muževnosti može hrabro suprotstaviti teškoćama i mukama koje kasnije u životu, kad već korača prema grobu, mogu slomiti njegovo srce. Međutim, Bog je posljednji, najteži Abrahamov ispit čuvao sve dok mu teret godina nije postao težak, a on čeznuo za odmorom od rada i briga. {SPP 70.3}

Patrijarh je prebivao kod Beer Sebe, okružen čašću i blagostanjem. Bio je vrlo bogat, a zemaljski su ga vladari poštovali kao moćnog kneza. Hiljade ovaca i goveda prekrivali su proplanke koji su okruživali njegov logor. Posvuda su se nalazili šatori njegovih pratilaca, domovi stotina njegovih vjernih sluga Sin obećanja je pored njega izrastao u čovjeka. Činilo

se da je Nebo svojim blagoslovom okrunilo život žrtve i strpljive ustrajnosti u odgođenoj nadi. {SPP 70.4}

Abraham je poslušnom vjerom napustio svoju domovinu, ostavio grobove svojih otaca i zemlju svog roda. Kao stranac lutao je zemljom svog nasljedstva. Dugo je čekao na rođenje obećana nasljednika. Na Božju zapovijest on je istjerao svog sina Jišmaela. A sada, kad je dugoočekivani sin postajao čovjek, kad se činilo da patrijarh može gledati plodove svog nadanja, pred njim je bila kušnja veća od svih drugih. {SPP 70.5}

Zapovijest je izražena riječima koje mora da su očevom srcu nanijele veliku bol: „Uzmi svoga sina, jedinca svoga Isaka koga ljubiš, i... prinesi kao žrtvu paljenicu." Isak je bio svjetlost njegova doma, utjeha u njegovoj starosti, a nadasve nasljednik obećanog blagoslova. Bol zbog gubitka takvog sina nesrećom ili bolešću slomila bi očevo srce, ali njemu je bilo zapovjeđeno da vlastitom rukom prolije krv svog sina. Njemu se to činilo nemoguće. {SPP 71.1}

Sotona je bio blizu da šapne kako je prevaren, jer božanska zapovijest kaže: „Ne ubij," a Bog ne bi zahtijevao ono što je jednom zabranio. Izašavši iz svog šatora Abraham je posmatrao sjaj vedrog neba i sjetio se obećanja koje mu je dano prije gotovo pedeset godina, da se njegovo potmstvo, kao ni zvijezde na nebu, neće moći izbrojiti. Ako se ovo obećanje trebalo ispuniti u Isaku, zašto ga je on trebao usmrtiti? Abraham je bio u kušnji da povjeruje kako je on možda obmanut. U sumnji i boli on se sagnuo do zemlje i kao nikada prije molio za potvrdu zapovijesti da mora izvršiti ovu strašnu dužnost. Sjećao se anđela poslanih da mu otkriju Božju namjeru o uništenju Sodoma, koji su mu donijeli obećanje o ovom istom sinu Isaku, i on je otišao do mjesta na kojemu je nekoliko puta susreo nebeske vjesnike nadajući se da će ih ponovno susresti i primiti dodatne upute, ali mu niko nije došao u pomoć. Okruživala ga je samo tama, a Božja zapovijest odjekivala je u njegovim ušima: „Uzmi svoga sina, jedinca svoga Isaka koga ljubiš." Zapovijest se morala poslušati i on se nije usuđivao odgađati. Svitao je dan i on je morao poći na put. {SPP 71.2}

Vrativši se u svoj šator on je otišao do mjesta na kojenm je Isak spavao dubokim, mirnim snom mladosti i nevinosti. Otac je za trenutak posmatrao drago lice svog sina, a onda se drhteći okrenuo. Otišao je do Sare koja je takođe spavala. Da li da je probudi, da još jednom zagrli svog sina? Treba li joj reći o Božjem zahtjevu? Težio je da rastereti svoje srce i s njom podijeli ovu strašnu odgovornost, ali ga je zadržao strah da će ga ona omesti. Isak je bio njena radost i ponos, njen život je bio vezan uz njegov i majčinska bi ljubav mogla odbiti žrtvu. {SPP 71.3}

Abraham je napokon probudio sina i saopštio mu zapovijest o prinošenju žrtve na udaljenom brdu. Isak je često odlazio sa svojim ocem da služi Bogu na nekom od različitih žrtvenika koji su obilježavali njegova lutanja tako da ovaj poziv nije izazvao uzbuđenje. Brzo su obavili pripreme za put, drva su pripremljena i natovarena na magarca, i oni su pošli s dvojicom slugu. {SPP 71.4}

Otac i sin, jedan pored drugog, putovali su u tišini. Patrijarh, razmišljajući o svojoj tajni, nije imao riječi. Njegove su se misli bavile ponosnom, dragom majkom, i danom u koji će joj se vratiti sam. Dobro je znao da će nož probosti njeno srce kad oduzme život njenom sinu. {SPP 71.5}

Taj dan, najduži u Abrahamovu životu, polako se bližio kraju. Dok su njegov sin i sluge spavali, on je noć proveo u molitvi, još uvijek se nadajući da će možda doći nebeski vjesnik i reći da je kušnja završena, te da se mladić može nepovrijeđen vratiti svojoj majci. Međutim, olakšanja za njegovu izmučenu dušu nije bilo. Slijedio je još jedan dan, još jedna noć poniženja i molitve, a zapovijest koja će ga ostaviti bez djece i dalje je odzvanjala u njegovim ušima. Sotona je bio u blizini da šapuće sumnju i nevjerovanje, ali je Abraham odbacio njegove prijedloge. Kad se trećeg dana putovanje nastavilo, patrijarh je, gledajući prema sjeveru, ugledao obećani znak, oblak slave koji je lebdio nad brdom Morijom i znao da je glas koji mu je progovorio bio s Neba. {SPP 71.6}

On čak ni sada nije prigovarao Bogu, već je snažio svoju dušu razmišljajući o dokazima Gospodnje dobrote i vjernosti. Ovaj je sin došao neočekivano, i nije li Onaj koji je darovao ovaj dragocjeni dar imao pravo uzeti svoje? Vjera je ponavljala obećanje: „Po Isaku ćeš imati potomstvo" — potomstvo bezbrojno kao zrna pijeska na obali. Isak je bio dijete čuda, a nije li sila koja mu je dala život mogla i vratiti život? Gledajući iza onoga je bilo vidljivo Abraham je shvatio božanske riječi: „Mislio je da Bog može i mrtvace uskrisivati." (Heb 11,19) {SPP 71.7}

Ipak, niko osim Boga nije mogao razumjeti veličinu očeve žrtva kad svog sina predaje smrti. Abraham je želio da samo Bog bude svjedok ovog prizora rastanka. Zapovjedio je slugama da ih ostave riječima: „Vi ostanite ovdje uz magarca, a ja i dječak odosmo gore da se poklonimo, pa ćemo se vratiti k vama." Isak je ponio drva, za onoga koji je trebao biti žrtvovan, otac je uzeo nož i vatru, i oni su zajedno pošli prema vrhu planine. Mladić se pitao otkuda će doći žrtva kad su tako daleko od stada i torova. Naposljetku je i on progovorio: „Oče," „evo kremena i drva... ali gdje je jagnje za žrtu paljenicu?" Kakav je to bio ispit! Kako je ova draga riječ „oče" probola Abrahamovo srce! Ne sada, još mu nije mogao reći. „Bog će već providjeti jagnje za žrtvu paljenicu, sine moj." {SPP 72.1}

Oni su na određenom mjestu izgradili žrtvenik i položili drva na njega. Onda je Abraham, s drhtavim glasom, otkrio svom sinu nebesku poruku. Isak je u strahu i zaprepaštenju saznao svoju sudbinu, ali se nije opirao. Da je tako odlučio, on je mogao izbjeći svoju propast, jer starac izmučen bolom, iscrpljen borbom tokom ova tri dana, ne bi se mogao suprotstaviti volji snažnog mladića. Ali Isak je od mladosti bio naučen da spremno i s vjerom sluša, i on se dragovoljno pokorio kad mu je otkrivena Božja namjera. On je bio sudionik u Abrahamovoj vjeri i osjećao se počašćen time što je bio pozvan da svoj život da na žrtvu Bogu. On je nježno pokušao olakšati očevu žalost i ohrabriti njegove iznemogle ruke da zavežu konopac koji će ga privezati za žrtvenik. {SPP 72.2}

Onda su izgovorili posljednje riječi ljubavi, prolili posljednje suze i posljednji se put zagrlili. Otac je podigao nož da usmrti svog sina, kad je iznenada nešto zadržalo njegovu ruku. Božji je anđeo pozvao Abrahama s neba: „Abrahame! Abrahame!" On je brzo odgovorio: „Evo me!" Ponovno se začuo glas: „Ne spuštaj ruku na dječaka — reče — niti mu što čini! Sad, evo, znam da se Boga bojiš, jer nisi uskratio ni svog sina, jedinca svog." {SPP 72.3}

Tada je Abraham ugledao prizor: „ovan, rogovima se zapleo u grmu", brzo je donio novu žrtvu i prinio je „mjesto svog sina". Iz zahvalnosti i radosti Abraham je ovom svetom mjestu dao novo ime: {SPP 72.4}

Bog je na brdu Moriji obnovio svoj Savez potvrđujući svečanom zakletvom blagoslove Abrahamu i njegovu potomstvu u svim budućim naraštajima: „Kunem se samim sobom, izjavljuje Jahve: Kad si to učinio i nisi mi uskratio svog jedinca sina svoj ću blagoslov na te izliti i učiniti tvoje potomstvo brojno poput zvijezda na nebu i pijeska na obali morskoj! A tvoji će potomci osvajati vrata svojih neprijatelja. Budući da si poslušao moju zapovijest, svi će se narodi zemlje blogosiljati tvojim potomstvom." {SPP 72.5}

Abrahamov veliki čin vjere stoji kao stup svjetlosti, osvjetljujući put Božjih slugu u svim budućim vjekovima. Abraham se nije pokušao izgovoriti da ne izvrši Božju volju. Tokom tog trodnevnog putovanja on je imao dovoljno vremena da razmisli, da sumnja u Boga, ako je bio sklon sumnji. On je mogao reći da će ga drugi zbog prolijevanja sinovljeve krvi smatrati ubicom, drugim Kajinom, da će to uzrokovati da ga oni odbace i preziru njegova učenja, te tako unište njegovu sposobnost da čini dobro svojim bližnjima. Mogao je odbiti poslušnost pozivajući se na starost. Ali patrijarh se nije poslužio ni jednim od ovih izgovora. Abraham je bio čovjek, njegovi osjećaji i sklonosti su bili poput naših, ali on nije zastao i dovodio u pitanje način na koji će obećanje biti ispunjeno ako Isak umre. On nije odlagao da se raspravi sa svojim ranjenim srcem. Znao je da su Božji zahtjevi pravedni i on je izvršio zapovijest do posljednje riječi. {SPP 72.6}

„Vjerova Abraham Bogu, i to mu se uračuna u pravednost." (Jak 2,23) Pavle kaže: „... sinovi su Abrahamovi oni koji vjeruju." (Gal 3,7) Međutim, Abrahamova vjera pokazala se u njegovim djelima. „Zar nije bio naš otac Abraham djelima pokazan opravdanim kad je prinio na žrtvenik svoga sina Isaka? Vidiš li da je vjera zajednički djelovala s njegovim djelima i da je vjera uz pomoć djela postala savršena." (Jak 2,21.22) Mnogi ne razumiju odnos između vjere i djela. Oni kažu: „Samo vjerujte u Hrista, i vi ste sigurni. Vi nemate nikakave veze s držanjem Zakona." Međutim, istinska vjera će se pokazati u poslušnosti. Hristos je rekao nevjernim Jevrejima: „Kada biste zbilja bili djeca Abrahamova... postupali biste prema djelima Abrahamovim." (Iv 8,39) Gospod kaže o ocu vjere: „... zato što je Abraham slušao moj glas i pokoravao se mojim zapovijestima, mojim zakonima i odredbama." (Post 26,5) Apostol Jakov kaže: „Tako je i s vjerom: ako nema djela, mrtva je u samoj sebi." (Jak 2,17) A Ivan, koji se tako mnogo bavi ljubavlju, kaže: „Jer u ovome stoji ljubav prema Bogu: da vršimo njegove zapovijesti." (1 Iv 5,3) {SPP 72.7}

Bog pomoću simbola i obećanja „unaprijed navijesti Abrahamu ovo dobro”. (Gal 3,8) Patrijarhova vjera je bila usmjerena na Otkupitelja koji je trebao doći. Hristos je rekao Jevrejima: „Abraham, otac vaš, treptio je od radosti u želji da vidi ovaj Dan. Vidio ga je i obradovao se.” (Iv 8,56) Ovan prinesen umjesto Isaka predstavljao je Božjeg Sina, koji je trebao biti žrtvovan umjesto nas. Kad je čovjek bio osuđen na smrt zbog prijestupa Božjeg Zakona, Otac je, gledajući svog Sina, rekao grješnicima: „Živite, našao sam otkup.” {SPP 73.1}

Bog je Abrahamu zapovjedio da prinese svog sina kako bi u njegov um utisnuo stvarnost evanđelja, a isto tako da iskuša njegovu vjeru. Bol koju je iskusio tokom mračnih dana tog strašnog iskustva bila je dopuštena da bi na temelju vlastita iskustva razumio veličinu žrtve koju je Bog prinio za čovjekovo otkupljenje. Nijedna druga kušnja nije mogla toliko izmučiti Abrahamovu dušu kao žrtvovanje njegovog sina. Bog je svog Sina predao agoniji i sramoti smrti. Anđelima koji su bili svjedoci poniženja i duševne boli Božjeg Sina nije bilo dopušteno da posreduju, kao u slučaju Isaka. Nije bilo glasa koji je povikao: „Dosta je.” Da bi spasio pali ljudski rod, Kralj slave je predao svoj život. Može li se dati veći dokaz o Božjoj beskonačnoj ljubavi i sažaljenju? „On koji čak nije poštedio vlastitog Sina, već ga predao za sve nas, kako nam neće dati sve ostalo s njime?” (Rim 8,32) {SPP 73.2}

Žrtva koja se od Abrahama zahtijevala nije bila samo za njegovo dobro, niti je ona isključivo koristila budućim naraštajima, već je ona služila kao pouka bezgrješnim bićima na Nebu i drugim svjetovima. Područje borbe između Hrista i Sotone — područje na kojem je izvršen plan otkupljenja — pouka je svemiru. Budući da je Abraham pokazao nedostatak vjere u Božja obećanja, Sotona ga je pred anđelima i pred Bogom optužio da nije uspio ispuniti uslove Saveza te da nije dostojan njegovih blagoslova. Bog je pred cijelim Nebom želio dokazati vjernost svog sluge, pokazati da On može prihvatiti samo savršenu poslušnost i potpunije im otkriti plan spasenja. {SPP 73.3}

Nebeska bića su bila svjedoci Abrahamove vjere, a ispitana je i Isakova vjernost. Kušnja je bila daleko teža od one koju je Adam prošao. Pokornost zabrani koja je dana našim prvim roditeljima nije uključivala patnju, a zapovijest Abrahamu je zahtijevala najbolniju žrtvu. Cijelo je Nebo s čuđenjem i divljenjem posmatralo Abrahamovu nepokolebljivu poslušnost. Cijelo je Nebo odalo priznanje njegovoj vjernosti. Sotonine su se optužbe pokazale lažnima. Bog je rekao svom sluzi: „Sad, evo, znam da se Boga bojiš, jer nisi uskratio ni svog sina, jedinca svoga.” Božji Savez, potvrđen Abrahamu zakletvom pred bićima drugih svjetova, svjedočio je da je poslušnost nagrađena. {SPP 73.4}

Čak je i anđelima bilo teško shvatiti tajnu spasenja — razumjeti da Zapovjednik Neba, Božji Sin, mora umrijeti za grješna čovjeka. Zapovijest Abrahamu da prinese svog sina pobudila je zanimanje cijelog Neba. Ono je s velikom ozbiljnošću pratilo svaki korak u ispunjenju ove zapovijesti. Kad je na Isakovo pitanje: .„..ali gdje je jagnje za žrtvu paljenicu?” Abraham odgovorio: „Bog će već previdjeti jagnje za žrtvu paljenicu,” i kad je očeva ruka zastala prije no što je htio zaklati svog sina, i prinesen ovan za kojeg se Bog

pobrinuo umjesto Isaka — tada je svjetlost rasvijetlila tajnu otkupljenja, i čak su i anđeli jasnije shvatili divni plan što ga je Bog načinio za čovječje spasenje. (1 Pt 1,12) {SPP 74.1}

14. Poglavlje — Uništenje Sodoma

Ovo poglavlje zasniva se na Postanju 19.

Sodom, smještena u ravnici „kao kakav vrt Jahvin" po svojoj je ljepoti i plodnosti bila najljepši grad među gradovima Jordanske doline. Tu je bilo izobilje bogate tropske vegetacije. Tu su rasle palme, masline i vinova loza, a cvijeće je širilo svoj miris tokom cijele godine. Bogata je ljetina prekrivala polja, a stada ovaca i goveda okolna brda. Umjetnost i trgovina pridonosili su bogaćenju ponosnog grada u ravnici. Blago Istoka ukrašavalo je njegove palate, a pustinjske su karavane donosile svoje tovare s dragocjenostima i opskrbljivale njene trgove i prodavaonice. S malo promišljanja i rada svaka se životna želja mogla ispuniti, a cijela je godina izgledala kao niz praznika. {SPP 75.1}

Opšte izobilje je pridonijelo raskoši i ponosu. Dokonost i bogatstvo otvrdnuli su srca koja nikada nisu bila opterećena oskudicom ili tugom. Bogatstvo i dokolica podsticali su želju za tjelesnim uživanjima i ljudi su se predali zadovoljavanju osjetilnih strasti. „Evo," kaže prorok, „opačina tvoje sestre Sodome: gizdavo, u izobilju hljeba i bezbrižno življaše ona i kćeri njezine, a sirotinju i bijednike ne pomaganu. Uzoholiše se i gadosti pred očima mojim činjahu, i zato ih zatrijeh, kao što vidje!" (Ez 16,49.50) Ljudi nisu željeli ništa više od bogatstva i dokoličarenja, što je urodilo grijesima zbog kojih su uništeni gradovi u ravnici. Njihov beskoristan, dokon život učinio ih je žrtvama Sotoninih kušnji i oni su izobličili Božji lik i postali sličniji Sotoni nego Bogu. Dokolica je najveće prokletstvo koje može snaći čovjeka, jer ona uzrokuje porok i zločin. Ona slabi um, izopačuje razumijevanje i unižava dušu. Sotona je u zasjedi, spreman da uništi one koji ne straže, one čija mu dokolica daje mogućnost da im se prikaže pod nekom privlačnom maskom. On nikada nije uspješniji nego kad ljudima prilazi u njihovim dokonim trenucima. {SPP 75.2}

U Sodomu je bilo bučnog veselja, zabavi, gozbi i pijančevanja. Ljudi nisu sputavali svoje najniže i najodvratnije strasti. Ljudi su otvoreno prkosili Bogu i njegovom Zakonu i uživali u djelima nasilja. Pemda su pred sobom imali primjer pretpotopnog svijeta, i znali kako je njihovo uništenje prikazalo Božji gnjev, oni su ipak išli istim putem bezboštva. {SPP 75.3}

U vrijeme Lotova dolaska u Sodomu pokvarenost nije bila sveopšta, i Bog je u svojoj milosti dopustio da zrake svjetlosti svijetle u moralnoj tami. Kad je Abraham izbavio zatočenike od Elamita, pažnja ljudi je usmjerena na istinsku vjeru. Abraham nije bio stranac za ljude u Sodomu, njegovo obožavanje nevidljiva Boga bio je predmet njihova izrugivanja, ali njegova pobjeda nad daleko nadmoćnijim snagama i njegov velikodušan stav prema zatvorenicima i plijenu izazvala je čuđenje i divljenje. Dok su uzdizali njegovu vještinu i hrabrost, niko ih nije mogao osloboditi uvjerenja da ga je božanska sila učinila pobjednikom. Njegov plemenit i nesebičan duh, tako stran sebičnim stanovnicima Sodoma, bio je još jedan dokaz nadmoći religije kojoj je on svojom hrabrošću i vjernošću ukazivao čast. {SPP 75.4}

Melhisedek je, izgovarajući blagoslov nad Abrahamom, priznao Jahvu kao izvor njegove snage i tvorca njegove pobjede: „Od Boga Svevišnjega, Stvoritelja neba i zemlje, neka je

Abrahamu blagoslov! I Svevišnji Bog, što ti u ruke preda neprijatelje, hvaljen bio!" Bog je tim ljudima govorio kroz svoje proviđenje, ali i posljednja zraka svjetlosti je odbačena kao i sve prije toga. {SPP 75.5}

I sada se bližila poslednja noć Sodoma. Oblaci odmazde su već nadvili svoje sjene nad osuđenim gradom. Međutim, ljudi to nisu primjećivali. Dok su se anđeli čiji je zadatak bio uništenje približavali, ljudi su sanjali o blagostanju i zadovoljstvima. Ovaj je posljednji dan bio kao i svaki drugi. Noć se spustila nad prizorom ljepote i sigurnosti. Krajolik neusporedive ljepote kupao se u zrakama zalazećeg sunca. Svježina večeri izmamila je stanovnike građa, a grupe željne uživanja šetale su se odlučne da uživaju u ljepoti trenutka. {SPP 76.1}

U sumrak su se dva stranca približila gradu. Oni su očito bili stranci koji su došli da ovdje provedu noć. Niko u ovim skromnim putnicima nije mogao prepoznati moćne vjesnike božanskog suda, a vesela, bezbrižna gomila nije ni sanjala da će te noći svojim postupcima dosegnuti vrhunac krivice koja je osudila ovaj ponosni grad. Međutim, jedan je čovjek ljubazno postupio prema strancima i pozvao ih u svoj dom. Lot nije znao njihovu istinsku prirodu, ali ljubaznost i gostoljubivost bile su njegove navike, dio njegove religije — pouke što ih je naučio iz Abrahamovog primjera. Da nije gajio duh ljubaznosti, on je, zajedno sa Sodomom, mogao biti prepušten uništenju. Mnogi domovi su, zatvarajući vrata strancima, zatvorili vrata Božjim vjesnicima koji bi tom domu donijeli blagoslov, nadu i mir. {SPP 76.2}

Svako djelo u životu, naoko malo, utječe na dobro ili zlo. Vjernost ili nemarnost u naizgled malim dužnostima mogu otvoriti vrata najbogatijim blagoslovima ili najvećim nesrećama u životu. Male stvari provjeravaju karakter. Bog se raduje malim, nepatvorenim djelima svakodnevnog odricanja, učinjenim iz radosna, dragovoljna srca. Mi ne trebamo živjeti samo za sebe već i za druge. Mi možemo svoj život učiniti blagoslovom jedino samoodricanjem, njegujući duh ljubaznosti i pomaganja. Mala djela, mala, jednostavna djela ljubaznosti uvelike pridonose životnoj sreći, a njihovo zanemarivanje ljudskoj bijedi. {SPP 76.3}

Videći zlostavljanje kojem su stranci bili izloženi u Sodomu, Lot je preuzeo na sebe zadatak da ih odmah po dolasku uzme u zaštitu, nudeći im gostoprimstvo u svom domu. On je sjedio kod vrata kad su putnici stigli, i kad ih je primijetio, on je ustao da ih susretne, i ljubazno se naklonivši, rekao: „Molim, gospodo, svrnite u kuću svoga sluge da noć provedete i noge operete." Činilo se da oni odbijaju njegovu gostoljubivost riječima: „Ne, noć ćemo provesti na trgu." Cilj ovog odgovora je bio dvostruk — da provjere Lotovu iskrenost i da ostave dojam da ne poznaju prirodu ljudi u Sodomu, kao da su pretpostavljali da je noću sigurno ostati na ulici. Njihov odgovor je Lota učinio još odlučnijim da ih ne ostavi na milosti i nemilosti rulje. On je ustrajao u svom pozivu dok nisu s njim ušli u kuću. {SPP 76.4}

On se nadao da će svoje namjere sakriti od dokoličara na Vratima tako što je strance uveo u svoju kuću okolnim putem, ali zbog njihova oklijevanja i odgađanja i njegovog upornog Pozivanja, oni su ih primijetili i prije no što su pošli na spavanje ispred kuće se okupila rulja

bezakonika. Bila je to velika grupa mladih i starih koje su najpokvarenije strasti podjednako raspalile. Stranci su se raspitivali o osobinama ovoga grada, i Lot ih je upozorio da noću ne izlaze izvan kuće, kad su začuli uzvike i poruge rulje koja je zahtijevala da im se izvedu stranci. {SPP 76.5}

Znajući da oni, ako ih izazove, mogu jednostavno provaliti u njegovu kuću, Lot je izašao da ih pokuša primiriti. „Braćo moja — reče on — molim vas, ne činite toga zla!" koristeći izraz „braćo" u smislu susjeda i nadajući se da će ih umiriti ili posramiti zbog njihovih pokvarenih namjera. Ali njegove riječi su bile poput ulja na vatru. Njihov bijes postao je poput olujne tutnjave. Vrijeđali su Lota kao onog koji se nad njima postavlja sucem i oni bi ga rastrgnuli da ga Božji anđeli nisu spasili. Nebeski vjesnici „pruže ruke van, povukoše Lota sebi u kuću i zatvore vrata." Događaji koji su slijedili otkrili su karakter gostiju što ih je on primio. „A ljude pred vratima, mlade i stare, zablještiše tako da nisu mogli naći vrata." Da nisu bili pogođeni dvostrukom sljepoćom, i tvrdoćom srca, Božja kazna bi u njima izazvala strah i oni bi odustali od svog zlodjela. Ove posljednje noći oni nisu griješili više od prethodnih, ali milost koja je tako dugo bila prezirana najposlije je prestala djelovati. Stanovnici Sodome su prešli granicu božanskog strpljenja, „nevidljivu granicu između Božjeg strpljenja i Božjeg gnjeva." Vatra njegove odmazde samo što se nije zapalila u Sidimskoj dolini. {SPP 76.6}

Anđeli su Lotu otkrili cilj svojeg zadatka. „Jer mi ćemo zatrti ovo mjesto: vika je na njih pred Jahvom postala tolika te nas Jahve posla da ga uništimo." Stranci koje je Lot nastojao zaštititi sada su obećali da će zaštititi njega, i spasiti sve članove njegove porodice koji pobjegnu s njim iz ovog bezbožnog grada. Rulja se izmorila i razišla, a Lot je otišao da upozori svoju djecu. On je ponovio riječi anđela: „Na noge! Odlazite iz ovog mjesta, jer će Jahve uništiti grad." Ali njima se činilo da se on ruga. Oni su ismijavali ono što su nazivali njegovim praznovjernim strahom. Njegove kćeri su bile pod uticajem svojih muževa. Njima je bilo dobro tu gdje su se nalazile. One nisu mogle vidjeti znakove opasnosti. Sve je bilo kao i prije. Bili su veoma bogati i nisu mogli vjerovati u mogućnost uništenja prekrasne Sodome. {SPP 77.1}

Lot se vratio žalostan i ispričao priču o svom neuspjehu. Tada su mu anđeli zapovjedili da ustane, uzme svoju ženu i dvije kćerke koje su još bile u kući i napusti grad. Ali Lot je oklijevao. Premda se svakodnevno mučio gledajući djela nasilja, on nije imao stvarnu predodžbu o ponižavajućoj i odvratnoj pokvarenosti koja je vladala u tom izopačenom gradu. On nije razumio potrebu da Božja kazna zaustavi grijeh. Neka njegova djeca su ostala u Sodomu, a njegova žena je odbila poći bez njih. Pomisao da ostavi one koji su mu na zemlji bili najdraži njemu se činila nepodnošljivom. Teško je bilo napustiti raskošan dom i sve bogatstvo što ga je sticao cijelog života i poći kao bijedni lutalica. Opterećen žalošću on je oklijevao, nemajući želje da pode. Da nije bilo Božjih anđela, svi bi nestali u ruševinama Sodoma. Nebeski anđeli su uzeli njega, njegovu ženu i kćerke za ruku i izveli ih iz grada. {SPP 77.2}

Tu su ih moćni anđeli ostavili i vratili se u Sodomu da završe svoje djelo uništenja. Onaj koga je Abraham molio sada se približio Lotu. U svim gradovima u ravnici nije se moglo naći ni deset pravednih osoba, ali kao odgovor na patrijarhovu molitvu jedan je čovjek koji se bojao Boga bio otrgnut od uništenja. Zapovijest je izrečena sa zapanjujućom žestinom: „Bježi, da život spasiš! Ne obaziri se niti se igdje u ravnici zaustavljaj! Bježi u brda da ne budeš zatrt!" Oklijevanje je ili odgađanje moglo biti pogubno. Samo jedan čeznutljiv pogled na osuđeni grad, premišljanje zbog žalosti što ostavljaju tako predivan dom, stajalo bi ih života. Oluja božanske kazne čekala je da ovi bijedni bjegunci pobjegnu. {SPP 77.3}

Ali Lot, zbunjen i prestrašen, tvrdio je da ne može učiniti ono što se od njega zahtijevalo da ga zlo ne pretekne i usmrti. Zbog života u tom pokvarenom gradu, usred nevjerstva, njegova je vjera oslabila. Knez Neba bio je na njegovoj strani, a on je ipak molio za svoj život kao da Bog, koji mu je pokazao takvu brigu i ljubav, nije mogao sačuvati njegov život. On je u cijelosti sebe trebao povjeriti božanskom Vjesniku, predajući bez sumnje i pitanja svoju volju i život u Gospodnje ruke. Ali kao i mnogi drugi, on je sam nastojao planirati svoj život: „Eno onamo grada; dosta je blizu da u nj pobjegnem, a mjesto je tako malo. Daj da onamo bježim — mjesto je zbilja maleno — daj da život spasim." Grad koji se ovdje spominje bio je Soar. Grad je bio samo nekoliko kilometara udaljen od Sodome, jednako pokvaren i osuđen na uništenje. Ali Lot je molio da bude pošteđen, tvrdeći da je to samo mali zahtjev, i njegova je želja ispunjena. Gospod ga je uvjerio: „Uslišiću ti molbu, i neću zatrti grad o kojemu govoriš." Kako je velika Božja milost prema grješnim stvorenjima! {SPP 77.4}

Još jednom je ponovljena svečana zapovijest da požuri, jer je vatrena oluja odložena, ali samo nakratko. Međutim, jedan se bjegunac usudio pogledati na osuđeni grad i ona je postala spomenik Božjeg suda. Da Lot nije oklijevao poslušati božansko upozorenje, i da je pobjegao u planine bez riječi moljenja ili primjedbe, i njegova bi žena pobjegla. Uticaj njegovog primjera spasio bi je od grijeha koji je zapečatio njenu sudbinu. Ali njegovo oklijevanje i odlaganje nju je navelo da olako shvati božansko upozorenje. Iako je tijelom bila u ravnici, njeno je srce bilo u Sodomi, a ona je zajedno s njom uništena. Ona se pobunila protiv Boga jer je njegova kazna obuhvatila njeno bogatstvo i njenu djecu. Premda joj je bila pokazana velika naklonost time što je pozvana iz bezbožnog grada, ona je smatrala da se prema njoj oštro postupalo jer je njeno bogatstvo, koje se godinama sticalo, moralo biti prepušteno uništenju. Umjesto da zahvalno prihvati oslobođenje, ona se drsko okrenula žaleći za životom onih koji su odbacili božansko upozorenje. Njen je grijeh pokazao da je ona nedostojna života, jer nije bila zahvalna što joj je život bio sačuvan. {SPP 78.1}

Moramo paziti da ne postupamo olako prema Božjem milostivom planu za naše spasenje. Postoje hrišćani koji kažu: „Nije me briga hoću li biti spašen ako moja žena i djeca nisu spašeni zajedno sa mnom." Oni misle da za njih Nebo neće biti Nebo bez onih koji su im tako dragi. Ali, da li oni koji ovako misle imaju ispravnu predodžbu o vlastitom odnosu s Bogom, u svjetlu njegove velike dobrote i milosti prema njima? Jesu li oni zaboravili da ih za službu njihovom Stvoritelju i Otkupitelju vežu najsnažnije veze ljubavi, časti i odanosti?

Poziv milosti upućen je svima, i budući da naši prijatelji odbacuju Spasiteljevu ljubav koja moli, hoćemo li se i mi okrenuti? Otkupljenje duše je dragocjeno. Hristos je platio beskonačnu cijenu za naše spasenje, i ko cijeni vrijednost ove velike žrtve ili vrijednost duše neće prezirati Božju ponuđenu milost zato što su drugi odlučili tako učiniti. Sama činjenica da drugi zanemaruju njegove pravedne zahtjeve treba nas podstaći na veću revnost, da sami služimo Bogu, i da sve one na koje možemo izvršiti uticaj povedemo da prihvate njegovu ljubav. {SPP 78.2}

„Kako je sunce na zemlju izlazilo i Lot ulazio u Soar...” činilo se da zrake jutra gradovima u ravnici donose samo blagostanje i mir. Život se budio na ulicama, ljudi su tog dana pošli svojim putovima, za poslom ili zabavom. Lotovi su se zetovi ismijavali strahu i upozorenjima senilnog starca. Ali oluja je počela iznenada i neočekivano, kao udarac groma iz vedra neba. Gospod je pustio kišu sumpora i vatre s neba na gradove i plodnu dolinu. Sve njene palate i hramovi, skupe građevine, vrtovi i vinogradi, i gomila koja je tražila zadovoljstva i samo noć prije uvrijedila nebeske vjesnike — sve je bilo uništeno. Dim požara se podizao kao dim iz velike peći. Divna je Sidimska dolina postala pustoš, mjesto koje nikada neće biti ni naseljeno ni izgrađeno, svjedok svim naraštajima o sigurnosti Božje kazne nad prijestupnicima. {SPP 78.3}

Plamen koji je progutao gradove u ravnici baca svoju svjetlost upozorenja sve do današnjih vremena. To nas uči zastrašujućoj i svečanoj pouci da premda Božja milost dugo trpi prijestupnike, postoji granica preko koje ljudi više ne mogu griješiti. Kad se napuni mjera, tada se povlače ponude milosti i počinje izvršenje presude. {SPP 78.4}

Otkupitelj svijeta obznanjuje da postoje veći grijesi od onih zbog kojih su uništeni Sodoma i Gomora. Krivnja onih koji čuju kako evanđelje poziva grješnike na pokajanje, i ne obraćaju pažnju na njega, veća je pred Bogom od stanovnika Sidimske doline. A još je veći grijeh onih koji tvrde da poznaju Boga i drže njegove zapovijesti, a ipak svojim karakterima i svakodnevnim životom poriču Hrista. U svjetlu Spasiteljeva upozorenja, sudbina Sodome je svečan ukor, ne samo onima koji su krivi za širenje grijeha već svima koji se igraju sa svjetlošću i prednostima što su im upućene s Neba. {SPP 78.5}

Istiniti Svjedok govori crkvi u Efesu: „Ali imam protiv tebe to što si svoju prvu ljubav ostavio. Prema tome, sjeti se odakle si pao, obrati se i opet počni činiti prva djela! Inače, ako se ne obratiš, doći ću k tebi i ukloniti tvoj svijećnjak s njegova položaja.” (Otk 2,45) Spasitelj čeka odgovore na svoje ponude ljubavi i oprosta s nježnijim sažaljenjem od onoga koje pokreće srce zemaljskih roditelja da oproste zalutalom, izmučenom sinu. On ovim riječima doziva zalutale: „Vratite se meni, i ja ću se vratiti vama.” (Mal 3,7) Ali ako oni koji su u zabludi uporno odbijaju obratiti pažnju na njegov glas koji ih poziva s nježnom, sažaljivom ljubavlju, oni će naposljetku biti ostavljeni u tami. Srce koje je tako dugo zanemarivalo Božju milost, otvrdne u grijehu i više ne osjeća uticaj Božje milosti. Strašna će biti sudbina duše za koju će Spasitelj naposljetku reći da se: .„.. udružila s idolima: pusti ga.” (Hoš 4,17)

Gradovima iz ravnice će biti lakše na dan suda nego onima koji su poznavali Hristovu ljubav, a ipak se okrenuli i izabrali zadovoljstva grješna svijeta. {SPP 79.1}

Vi koji prezirete ponude milosti, razmislite o velikom broju zapisa koji se gomilaju protiv vas u nebeskim knjigama, jer se tamo čuvaju zapisi o bezbožnosti naroda, porodica i pojedinaca. Bog može dugo trpjeti dok se izvještaj nastavlja, pozivati na pokajanje i nuditi oprost, no ipak će doći vrijeme kad će izvještaj biti završen, kad će njegova odluka odrediti čovjekovo konačno odredište. Tada će se dati znak da počne izvršenje presude. {SPP 79.2}

Religiozno stanje današnjeg svijeta daje povod za uzbunu. Božja milost služi za igru. Mnogi obezvrjeđuju Jahvin Zakon „dok naučavaju kao moju nauku zapovijesti ljudske" (Mt 15,9). Nevjerstvo prevladava u mnogim crkvama u našoj zemlji, ne nevjernost u sveopštem smislu, otvoreno poricanje Biblije, već nevjernost koja je obučena u odjeću hrišćanstva, dok potkopava vjeru u Bibliju kao Božje otkrivenje. Žarko posvećenje i pobožnost zamijenjeni su ispraznim formalizmom. Posljedice su prevladavanje otpada i čulne tjelesnosti. Hristos je rekao: „Biće tada kao u vrijeme Lotovo... Isto će se tako dogoditi u onaj Dan u koji se pojavi Sin Čovječji." (Lk 17,28.30) Svakodnevni zapisi o događajima svjedoče o ispunjenju njegove riječi. Svijet brzo sazrijeva za uništenje. Uskoro će Božji sudovi biti izliveni i grijeh i grješnici uskoro uništeni. {SPP 79.3}

Spasitelj je rekao: „Pazite sami na se da vam srca ne otvrdnu od razuzdanosti, pijanstva i tjeskobnih briga za život, da vas ne uhvati iznenada onaj dan kao zamka, jer će doći na sve stanovnike cijele zemlje" — na sve čiji su se interesi usredotočili na ovaj svijet. „Bdijte i molite svaki čas, da biste mogli umaći svemu onomu što se ima dogoditi i održati pred Sinom Čovječjim." (Lk 21,34-36) {SPP 79.4}

Prije uništenja Sodoma Bog je Lotu poslao poruku: „Bježi, da život spasiš! Ne obaziri se niti se igdje u ravnici zaustavljaj! Bježi u brdo, da ne budeš zatrt!" Hristovi su učenici prije razorenja Jerusalema čuli isti glas upozorenja: „A kad vidite Jerusalem opkoljen vojskom, onda znajte da je blizu njegovo opustošenje. Koji tada budu u Judeji, neka bježe u gore!" (Lk 21,20.21) Oni nisu smjeli gubiti vrijeme spašavajući svoj imetak, već su trebali iskoristiti priliku za bijeg. {SPP 79.5}

Bio je to izlazak, promišljeno razdvajanje od bezbožnika, bijeg da bi se spasio život. Tako je to bilo u vrijeme Noe i u vrijeme Lota, tako je bilo s učenicima prije uništenja Jerusalima, i tako će biti i u posljednjim danima. Božji se glas ponovno čuo u poruci upozorenja, zapovijedajući njegovom narodu da se odvoji od sveopšte pokvarenosti. {SPP 79.6}

Stanje pokvarenosti i otpada koje će u posljednjim danima vladati u vjerskom svijetu prikazano je proroku Ivanu u viđenju o Babilonu: „Veliki grad koji kraljuje nad kraljevima zemlje." (Otk 17,18) Prije njegovog uništenja uputiće se poziv: „Izađite iz nje, moj narode, da ne postanete sudionicima njezinih grijeha i da ne dijelite njezinih zala!" (Otk 18,4) Kao i u danima Noe i Lota mora postojati očita razlika između grijeha i grješnika. Ne može biti

kompromisa između Boga i svijeta, nema spašavanja svjetovnih blaga. „Niko ne može služiti dvojici gospodara...” (Mt 6,24) {SPP 80.1}

Poput stanovnika Sidimske doline ljudi sanjaju o blagostanju i miru. „Bježi, da život spasiš,” upozorenje je Božjih anđela, ali čuju se i drugi glasovi kako govore: „Ne uzbudujte se, nema razloga za uzbunu.” Mnoštvo viče: „Mir i sigurnost,” dok Nebo objavljuje da uništenje samo što nije došlo na prijestupnike. U noći prije njihova uništenja gradovi u ravnici su uživali u zadovoljstvima i rugali se strahu i upozorenjima Božjih vjesnika, ali ti su rugači nestali u plamenu, te iste noći vrata milosti su se zauvijek zatvorila za bezbožne, bezbrižne stanovnike Sodome. Boga se ne može uvijek vrijeđati, s Njim se neće nioći još dugo igrati. „Dolazi nesmiljeni Jahvin dan — gnjev i jarost — da u pustoš zemlju prometne, da istrijebi iz nje grešnike.” (Iz 13,9) Velik dio svijeta će odbaciti Božju milost i zahvatit će ga brzo i nepovratno uništenje. Ali oni koji obrate pažnju na upozorenje „prebivaće pod zaštitom Svemogućega” i „u sjeni Svemogućega.” Njegova će istina biti njihov štit i obrana. Njima je namijenjeno obećanje: „Nasitiću ga danima mnogim, Pokazat mu spasenje svoje.” (Ps 91,1.2.16) {SPP 80.2}

Lot je kratko vrijeme živio u Soaru. I tamo je prevladala pokvarenost kao i u Sodomi, te se on bojao ostati da grad ne bi bio uništen. Nedugo zatim i Soar je bio uništen kao što je Bog i namjeravao. Lot se uputio u planine i živio u pećini lišen svega zbog čega se usudio svoju porodicu izložiti uticaju bezbožnog grada. Međutim, prokletstvo Sodome ga je i tamo slijedilo. Grješno je ponašanje njegovih kćerki bilo posljedica zlog uticaja tog pokvarenog mjesta. Njegova moralna pokvarenost je toliko prožimala njihov karakter da one nisu mogle razlučivati dobro od zla. Lotovo jedino potomstvo, Moabci i Amonci, bili su pokvarena, idolopoklonička plemena, pobunjenici protiv Boga i ljuti neprijatelji njegovog naroda. {SPP 80.3}

Kakve li suprotnosti između Abrahamova i Lotova života! Oni su nekada bili drugovi, bogoslužbujući na jednom žrtveniku, stanujući jedan pored drugog u svojim šatorima, ali kako su sada bili udaljeni! Lot je izabrao Sodomu zbog zadovoljstava i zarade. Ostavljajući Abrahamov žrtvenik i njegove svakodnevne žrtve živom Bogu, on je svojoj djeci dopustio da se miješaju s pokvarenim i idolopokloničkim ljudima, ali on je ipak u svom srcu sačuvao strah Božji jer u Pismu kaže da je on bio pravedan čovjek, a njegovu pravednu dušu su mučili pokvareni razgovori što ih je svakodnevno morao slušati, nasilje i zločin koji nije mogao zaustaviti. On je napokon bio spašen kao „glavnja iz ognja izvučena” (Zah 3,2), ali lišen svoje imovine, lišen žene i djece, živeći u pećini, kao divlje zvijeri, osramoćen u starim danima, a svijetu nije dao narod pravednih ljudi, već dva idolopoklonička naroda, u neprijateljstvu s Bogom i ratvi s njegovim narodom, sve dok se čaša pokvarenosti nije napunila, a oni određeni za uništenje. Kako su strašne bile posljedice potekle iz jednog pogrešnog koraka! {SPP 80.4}

Mudri čovjek kaže: „Ne trudi se sticati bogatstvo; okani se takve misli.” „Ko se grabežu oda, razara svoj dom, a tko mrzi mito, živjeće.” (Izr 23,4; 15,27) Apostol Pavle kaže: „A oni

koji žele da postanu bogataši upadaju u napast, u zamku i u mnoge lude i pogubne želje što strovaljuju ljude u propast i uništenje.” (1 Tim 6,9) {SPP 80.5}

Kad je Lot došao u Sodomu, on se u cijelosti namjeravao uzdržavati od pokvarenosti i zapovijediti svojoj porodici da ga slijedi. Međutim, on očito nije uspio. Pokvareni uticaji oko njega djelovali su na njegovu vjeru, a druženje njegove djece sa stanovnicima Sodome djelimično je povezalo njegove interese s njihovima. Posljedice su pred nama. {SPP 80.6}

Mnogi još uvijek čine istu pogrešku. Birajući dom oni više gledaju na prolazne prednosti koje mogu imati nego na moralni i društveni uticaj koji će okruživati njih i njihove porodice. Oni biraju divnu i plodnu zemlju, ili se sele u neki grad u razvitku nadajući se da će sebi osigurati blagostanje, ali njihova su djeca okružena kušnjama i ona prečesto stvaraju prijateljstva koja nisu pogodna za razvitak njihove pobožnosti i oblikovanje pravednog karaktera. Okružje raspuštena morala, nevjerstva, ravnodušnosti prema religiji, obično djeluje protiv roditeljskog uticaja. Primjeri pobune protiv roditeljskog i božanskog autoriteta uvijek su pred mladima, a mnogi postaju bliski s nevjernicima i neznabošcima i udružuju se s Božjim neprijateljima. {SPP 81.1}

Kad biramo dom, Bog želi da prvo razmatramo moralne i vjerske uticaje koji će okruživati nas i naše porodice. Možda ćemo biti u kušnji jer mnogi ne mogu naći okružje koje žele, a kad nas dužnost poziva, Bog će nas osposobiti da ostanemo nepokvareni, ako pazimo i molimo se, vjerujući u Hristovu milost. Međutim, mi se ne trebamo nepotrebno izlagati uticajima koji su nepovoljni za razvitak hrišćanskog karaktera. Kad mi svojom voljom odlazimo u svjetovno i nevjerničko okružje, mi Boga činimo nezadovoljnim i iz svojih domova tjeramo svete anđele. {SPP 81.2}

Oni koji svojoj djeci osiguravaju bogatstvo i čast na štetu njihovog vječnog dobitka, na kraju će uvidjeti da su ove prednosti bile strašan gubitak. Mnogi, kao i Lot, gledaju propast svoje djece, i jedva uspijevaju spasiti svoje vlastite duše. Njihovo je životno djelo izgubljeno, njihov je život žalostan neuspjeh. Da su slušali istinsku mudrost, njihova su djeca mogla imati manje svjetovnog blagostanja, ali ona bi stekla pravo na besmrtno nasljedstvo. {SPP 81.3}

Nasljedstvo koju je Bog obećao svom narodu ne pripada ovom svijetu. Abraham nije imao zemlje, „ni jednu stopu zemlje.” (Dj 7,5) On je bio bogat zemaljskim dobrima, i on ih je koristio na slavu Bogu i dobro svojih bližnjih, ali on ovaj svijet nije smatrao svojim domom. Gospod ga je pozvao da ostavi svoje idolopokloničke zemljake, s obećanjem o Hanaanu kao vječnom nasljedstvu, a ipak ni on ni njegov sin ili unuci nisu ga primili. Kad je Abraham želio imati grob za svoje mrtvace, on ga je morao kupiti od Hanaanaca. Njegova jedina imovina u obećanoj zemlji bila je ta kamenita makpelska špilja. {SPP 81.4}

Međutim, Božja riječ nije iznevjerila, niti se ona konačno ispunila kad je jevrejski narod osvojio Hanaan. „A obećanja su dana Abrahamu i njegovu Potomku.” (Gal 3,6) Sam je Abrahani trebao sudjelovati u ovom nasljeđu. Možda se činilo da Božje ispunjenje kasni „jer je u očima Gospodnjim jedan dan kao hiljada godina” (2 Pt 3,8), da je ono odloženo, ali u

određeno vrijeme „stiže polako... jer doista će doći i neće zakasniti” (Hab 2,3). Dar Abrahamu i njegovom potomstvu nije samo obuhvatao Hanaansku zemlju, već cijelu Zemlju. Apostol kaže: „Obećanje Abrahamu ili njegovu potomstvu da će biti nasljednik svijeta nije dano zavisno od nekog zakona, već od pravednosti vjere.” (Rim 4,13) Biblija jasno uči da će se obećanje dano Abrahamu ispuniti u Hristu. Svi oni koji su Hristovi jesu „Abrahamovo potomstvo, nasljednici po obećanju”, nasljednici „neprolaznog, neokaljanog, neuvelog nasleđa” — zemlje oslobođene od prokletstva grijeha. (Gal 3,29; 1 Pt 1,4) Jer „kraljevstvo, vlast i veličanstvo pod svim nebesima daće se narodu Svetaca Svevišnjega,” i „Zemlju će posjedovati krotki, obilje mira oni će uživati”. (Dn 7,27; Ps 37,11) {SPP 81.5}

Bog je Abrahamu dao uvid u ovo besmrtno nasljedstvo i on je bio zadovoljan ovom nadom. „Vjerom se preseli u obećanu zemlju kao u tuđu i nastani se u šatorima skupa s Isakom i Jakovom, sunasljednicima istog obećanja, jer je očekivao grad s temeljima kojemu je Bog graditelj i tvorac.” (Heb 11,9.10) {SPP 81.6}

O Abrahamovom potomstvu je napisano; „U vjeri umriješe svi ovi ne primivši što je obećano, već to izdaleka vidješe i pozdraviše te priznadoše da su tudinci i putnici na zemlji.” (13 redak) Mi ovdje moramo živjeti kao stranci i putnici kao da ćemo primiti „bolju, to jest nebesku domovinu” (16. redak). Oni koji su Abrahamova djeca tražit će grad koji je i on tražio, grad „kojemu je Bog graditelj i tvorac”. {SPP 82.1}

15. Poglavlje — Isakova Ženidba

Ovo poglavlje zasniva se na Postanju 24.

Abraham je ostario i uskoro očekivao smrt, ali mu je ostalo da obavi još jedno djelo kako bi svom potomstvu osigurao ispunjenje obećanja. Bog je Isaka odredio za nasljednika koji će držati njegov Zakon i oca izabranog naroda, ali on je još uvijek bio neoženjen. Stanovnici Hanaana su se predali idolopoklonstvu, a Bog je zabranio svom narodu da s njima stupaju u brak, znajući da će takvi brakovi voditi k otpadu. Patrijarh se bojao pokvarenih uticaja koji su okruživali njegova sina. Abrahamova vjera u Boga i pokoravanje njegovoj volji odražavali su se u Isakovu karakteru, ali osjećaji ovog mladog čovjeka bili su snažni, a on je bio blage i popustljive prirode. Ako bi se udružio s onima koji se nisu bojali Boga, on bi bio u opasnosti da zbog sloge žrtvuje načela. U Abrahamovu umu izbor žene za njegova sina bilo je pitanje od najveće važnosti. Nastojao je da on oženi osobu koja ga neće odvoditi od Boga. {SPP 83.1}

Sklapanje brakova u drevnim vremenima obično su obavljali roditelji, a to je bio običaj i među onima koji su obožavali Boga. Ni od koga se nije očekivalo da oženi nekoga koga nije volio, već su iskusni, bogobojazni roditelji svojom sposobnošću prosuđivanja vodili mlade u izboru osobe kojoj će dati svoje osjećaje. Protivljenje ovom običaju smatralo se nepoštovanjem roditelja, ili čak i zločinom. {SPP 83.2}

Isak je, vjerujući u mudrost i ljubav svog oca, bio zadovoljan što njemu može prepustiti ovo pitanje, vjerujući da će ga Bog voditi u izboru. Patrijarhove su se misli okrenule rodu njegova oca u Mesopotamiji. Premda nisu bili slobodni od JH lopoklonstva, oni su očuvali znanje i službu istinitom Bogu. Isak, nije smio napustiti Hanaan i poći k njima, ali moguće je da se među njima može naći osoba koja će htjeti napustiti svoj don i pridružiti mu se u očuvanju istinskog obožavanja živog Boga. Abraham je ovo važno pitanje povjerio „svome najstarijem sluzi," pobožnu čovjeku, iskusna i zdrava rasuđivanja, koji mu je dugo i vjerno služio. On je od ovog sluge zahtijevao da položi svečanu zakletvu pred Gospodom, da njegovom sinu Isaku neće naći ženu među Hanaancima, već u Nahorovoj porodici u Mesopotamiji. On ga je obavezao da Isaka ne vodi tamo. Ako se ne nade djevojka koja će napustiti svoj rod, tada će on biti slobodan od svoje zakletve. Patrijarh ga je ohrabrio u njegovom teškom i osjetljivom pothvatu uvjerenjem da će Bog njegov zadatak okruniti uspjehom. „Jahve, Bog nebesa," rekao je on, „koji me je odveo iz kuće moga oca i rodnog kraja... pred tobom će poslati svog anđela." {SPP 83.3}

Poslanik je pošao bez odlaganja. Uzimajući sa sobom deset deva za potrebe njegove grupe i za djevojčinu pratnju koja će se možda s njim vratiti, kao i darove za buduću ženu i njene prijateljice, on je pošao na dugi put iza Damaska, prema bogatim ravnicama koje graniče s velikom rijekom na istoku. Kad je stigao u Haran, „Nahorov grad", zastao je izvan gradskih zidova, blizu izvora na koji su žene uveče dolazile po vodu. Bio je zabrinut. Iz odluke koju on donese mogu se izroditi ozbiljne posljedice, ne samo za njegova gospodara već i za buduće

naraštaje, a kako mudro izabrati među potpunim strancima? Sjećajući se Abrahamovih riječi, da će Bog poslati svog anđela, on se žarko molio za vođstvo. U porodici svog gospodara navikao je na neprekidne izraze ljubaznosti i gostoljubivosti, te je on sada zamolio da mu se jednim činom učtivosti ukaže na djevojku koju je Bog izabrao. {SPP 83.4}

Jedva da je izgovorio molitvu prije no što je primio odgovor. Među ženama koje su se okupile na izvoru, njegovu je pažnju privuklo učtivo ponašanje jedne od njih. Dok je odlazila sa izvora, stranac joj je izašao u susret tražeći vodu iz krčaga na njenom ramenu. Ona je ljubazno odgovorila na zahtjev i ponudila da zahvati vodu i za deve, službu koju su i kneževske kćeri običavale obavljati za stada svojih očeva. Tako je on dobio željeni znak. „Djevojka je bila divna" i njena učtiva spremnost pružila je dokaz o ljubaznom srcu i aktivnoj, djelotvornoj prirodi. Dosad je božanska ruka bila s njom. Nakon što je bogatim darovima odao priznanje njenoj ljubaznosti, poslanik ie upitao za njeno porijeklo, i kad je saznao da je kćerka Betuela, Abrahamova nećaka, on se „duboko nakloni da iskaže poštovanje Jahvi." {SPP 84.1}

Čovjek je zamolio za gostoprimstvo u kuci njenog oca, i izražavajući svoju zahvalnost, otkrio svoju vezu s Abrahamom. Djevojka je, vrativši se kući, ispričala što se dogodilo, a Laban, njen brat, odmah je požurio da dovede stranca i njegove pratioce i ukaže im gostoprimstvo. {SPP 84.2}

Eliezer nije želio jesti sve dok nije objasnio svoj zadatak, ispričao o molitvi na izvoru i svim okolnostima. Onda je rekao: „A sad, ako kanite iskazati ljubav i vjernost mome gospodaru, recite mi: ako li ne, to mi kažite, tako da mogu krenuti bilo desno bilo lijevo." Odgovor je bio: „Od Jahve to dolazi; mi tu ne možemo reći ni da ni ne. Rebeka je, eto, pred tobom: uzmi je pa idi, neka bude ženom sinu tvoga gospodara, kako je Jahve rekao." {SPP 84.3}

Nakon što je dobio odobrenje porodice pitao je i Rebeku da li želi poći tako daleko od doma svoga oca i udati se za Abrahamova sina. Ona je vjerovala, na osnovi onoga što se dogodilo, da ju je Bog izbrao za Isakovu ženu i ona je odgovorila: „Hoću." {SPP 84.4}

Sluga je, predosjećajući radost svog gospodara zbog uspjeha njegovog zadatka, bio nestrpljiv da pođe, i oni su ujutro pošli na put kući. Abraham je živio u Beer Sebi, a Isak, koji je čuvao stada u okolnim područjima, vratio se u očev šator da čeka povratak vjesnika iz Harana. „U predvečerje izađe Isak da se poljem prošeta; diže oči i ugleda deve gdje dolaze. Kad Rebeka, podigavši svoje oči, opazi Isaka, sjaha s deve pa zapita slugu: „Ko je onaj čovjek što poljem ide nama u susret?' A sluga odgovori: ‚Ono je moj gospodar.' Nato ona uze koprenu te se pokri. Sluga ispriča Isaku sve što je učinio. Tada Isak uvede Rebeku u svoj šator i uze je sebi za ženu. U ljubavi prema njoj Isak je nalazio utjehu nakon smrti svoje majke." {SPP 84.5}

Abraham je znao za poslijedice sklapanja brakova između onih koji su se bojali Boga i onih koji nisu, od Kainova do njegova vremena. Pred njima su bile poslijedice njegovog

braka s Hagarom, kao i bračnih veza Išmaela i Lota. Abrahamov i Sarin nedostatak vjere doveo je do rođenja Jišmaela, do miješanja pravednog potomstva s bezbožnicima. Uticaj majčinog idolopokloničkog roda i Jišmaelove veze s paganskim ženama sprečavale su očev uticaj na sina. Hagarina ljubomora i žene koje je ona izabrala Jišmaelu okružili su njegovu porodicu preprekama što ih je Abraham uzalud pokušavao preći. {SPP 84.6}

Abrahamova učenja u mladosti nisu ostala bez učinka na Jišmaela, ali uticaj njegovih žena doveo je do idolopoklonstva u njegovoj porodici. Odvojen od svog oca i ogorčen sukobima i prepirkama u domu lišenom ljubavi i straha Božjeg, Jišmael je bio prisiljen da izabere divlji, pljačkaški život pustinjskog vode, „ruka će se njegova dizati na svakoga, i svačija ruka na njega." (Post 16,12) U svojim kasnijim godinama on se pokajao zbog svojih zlih puteva i vratio se očevom Bogu, ali karakterni pečat koji je dao svom potomstvu ostao je. Narod koji je proizišao iz njega bio je nemiran, pagan narod, koji je Isakovim potomcima uvijek bio smetnja i muka. {SPP 84.7}

Lotova žena je bila sebična i nevjerna, a njen uticaj je njenog muža razdvojio od Abrahama. Da nije bilo nje, Lot ne bi ostao u Sodomu, lišen savjeta mudrog patrijarha koji se bojao Boga. Da nije bilo vjernih pouka što ih je ranije primio od Abrahama, uticaj njegove žene i veze s tim bezbožničkim gradom navele bi ga na otpad od Boga. Lotov brak i njegov izbor Sodoma kao svog doma bili su prve karike u nizu događaja koji su u narednim naraštajima svijetu donosili zlo. {SPP 85.1}

Niko ko se boji Boga ne može se bez opasnosti povezivati s onima koji ga se ne boje. „Idu li dvojica zajedno da se ne dogovore?" (Am 3,3) Sreća i blagostanje bračnog odnosa zavise o jedinstvu obiju strana, a među vjernicima i nevjernicima postoji radikalna razlika u ukusima, sklonostima i ciljevima. Oni služe dva gospodara među kojima ne može biti sloge. Bez obzira koliko su nečija načela čista i ispravna, uticaj nevjernog bračnog druga će uvijek odvoditi od Boga. {SPP 85.2}

Onaj koji je ušao u bračni odnos dok je bio neobraćen, nakon obraćenja ima veću obavezu vjernosti svom bračnom drugu, bez obzira na različitost u vjeri, ali ipak Božji zahtjevi trebaju biti iznad svih zemaljskih odnosa, premda to može dovesti do progona i iskušenja. S duhom ljubavi i krotosti ova vjernost može uticati na obraćenje nevjernika. Međutim, Biblija zabranjuje brak hrišćana s nevjernima. Gospodnja zapovijest glasi: „Ne budite s nevjernicima pod jednim te istim jarmom." (2 Kor 6,14.17.18) {SPP 85.3}

Bog je Isaku ukazao veliku čast time što ga je učinio nasljednikom obećanja kroz koje je svijet trebao biti blagoslovljen, a ipak kad je navršio četrdeset godina, on se pokorio očevoj odluci kad je on odredio iskusnog, bogobojaznog slugu da mu izabere ženu. Posljedica je tog braka, kako ga Biblija opisuje, nježna i divna slika porodične sreće: „Tada Isak uvede Rebeku u svoj šator i uze je sebi za ženu. U ljubavi prema njoj Isak je nalazio utjehu nakon smrti svoje majke." {SPP 85.4}

Kakva suprotnost između Isakovog načina života i života koji vode mladi današnjeg vremena, čak i hrišćani! Mladi ljudi prečesto smatraju da je davanje njihovih osjećaja pitanje o kojem isključivo oni moraju odlučiti, odluka koji ni Bog ni njihovi roditelji ne trebaju nadzirati. Prije nego što postanu muškarci ili žene oni sebe smatraju sposobnim da donose vlastite odluke, bez pomoći svojih roditelja. Nekoliko godina braka su obično dovoljne da im ukazu na njihovu grešku, ali tada je obično prekasno da se spriječe njegove pogubne posljedice. Istom nedostatku mudrosti i samokontrole koji je uzrokovao prenagljen izbor dopušta se da poveća zlo sve dok brak ne postane mrzak jaram. Mnogi su tako uništili svoju sreću u ovom životu i nadu u život koji će doći. {SPP 85.5}

Ako postoji neko pitanje koje treba pozorno razmatrati i za koje treba tražiti savjet starijih i iskusnijih osoba, to je pitanje braka. Ako je ikada Biblija bila potrebna kao savjetnik, ako se ikada treba tražiti božanski savjet u molitvi, onda je to prije no što napravimo korak koji dvije osobe veže zajedno za cijeli život. {SPP 85.6}

Roditelji nikada ne trebaju izgubiti iz vida vlastitu odgovornost za buduću sreću njihove djece. Isakova je pokornost očevoj odluci bila posljedica odgoja koji ga je naučio voljeti život poslušnosti. Dok je Abraham zahtijevao da njegova djeca poštuju roditeljski autoritet, njegov svakodnevni život je svjedočio da taj autoritet nije bila sebična ili samovoljna kontrola, već da je utemeljen na ljubavi, a cilj mu je bio sreća i dobrobit. {SPP 85.7}

Očevi i majke bi trebali znati da na njima počiva dužnost da usmjeravaju osjećaje mladih, da bi ih oni usmjerili na one koji će postati prikladni bračni drugovi. Oni bi trebali smatrati svojom dužnošću da, vlastitim učenjem i primjerom, uz pomoć Božje milosti, tako oblikuju dječji karakter od najranijih godi. na da oni budu čisti i plemeniti i da ih privlači dobrota i istina. Slično se međusobno privlači, slični cijene slične. Neka ljubav prema istini, čistoći i dobroti bude rano usađena u dušu, i mladi će tražiti društvo onih koji posjeduju iste karakteristike. {SPP 85.8}

Neka roditelji nastoje, svojim vlastitim karakterom u životu u domu, primjerom pokazati ljubav i dobrohotnost nebeskog Oca. Neka dom bude ispunjen sunčevom svjetlošću. Ovo će za vašu djecu biti daleko vrednije od zemlje ili novca. Neka ljubav iz doma živi u njihovim srcima, da se doma svog djetinjstva sjećaju kao mjesta mira i sreće, odmah nakon Neba. Članovi porodice nemaju svi isti karakter i često će se javljati prilike za vježbanje strpljenja i ustrajnosti, ali ljubavlju i samodisciplinom svi mogu biti ujedinjeni u najprisnijoj zajednici. {SPP 86.1}

Istinska ljubav je visoko i sveto načelo, u prirodi potpuno različito od one ljubavi koju bude porivi i koja iznenada iščezava kad se nade pred ozbiljnim iskušenjem. Vjernošću dužnosti u roditeljskom domu mladi se pripremaju za vlastite domove. Neka tu vježbaju samoodricanje i pokazuju ljubaznost, učtivost i hrišćansku saosjećajnost. Tako će se očuvati plamen ljubavi u srcu, i oni koji izlaze iz takvog doma da postanu glave vlastite porodice

znaće kako da promiču sreću onih koje su izabrali kao druga u životu. Brak, umjesto da bude kraj ljubavi, bit će njen početak. {SPP 86.2}

16. Poglavlje — Jakov I Isav

Ovo poglavlje zasniva se na Postanju 25,19-34 i 27.

Jakov i Isav, Isakovi blizanci, predstavljaju očitu suprotnost u karakteru i životu. Božji je anđeo prije njihova rođenja prorekao ovu nejednakost. Kad je kao odgovor na Rebekinu zabrinutu molitvu objavio da će dobiti dva sina, on joj je otkrio njihovu budućnost, da će svaki od njih postati glava moćnog naroda, da će jedan biti veći od drugoga te da će mladi imati prvenstvo. {SPP 87.1}

Isav je odrastao uživajući u samozadovoljstvu i usredsređivanju svih svojih interesa na sadašnjost. Ne podnoseći ograničenja, on je uživao u divljoj slobodi lova te je rano izabrao život lovca. Ipak, on je bio očev miljenik. Tihog, miroljubivog pastira privukla je smjelost i snaga starijeg sina, koji je bez straha prolazio planinama i pustinjom, vraćajući se kući s ulovom za svog oca i uzbudljivim izvješćima o svom pustolovnom životu. Jakov, ozbiljan, marljiv, brižan, uvijek razmišljajući više o budućnosti nego o sadašnjosti, bio je zadovoljan životom kod kuće, zaokupljen brigom oko stada i obradom zemlje. Njegova je majka cijenila njegovu strpljivu ustrajnost, marljivost i oprez. Njegovi su osjećaji bili duboki i snažni, a njegova nježna, neprekidna pažnja više je pridonosila njenoj sreći nego Isavova plahovita i povremena ljubaznost. Rebeka je više voljela Jakova. {SPP 87.2}

Isak i Rebeka su obećanja dana Abrahamu i njegovom sinu smatrali velikim ciljem svojih nada i čežnji. Jakov i Isav su bili upoznati s ovim obećanjima. Oni su učeni da pravo prvorodstva smatraju važnim, jer je to obuhvatalo ne samo nasljedivanje zemaljskog bogatstva već i duhovnog prvorodstva. Prvjenac je trebao biti sveštenik porodici, a iz loze njegovih potomaka na svijet je trebao doći Otkupitelj. S druge strane, na prvorođencu su počivale i obaveze. Onaj koji naslijedi njegove blago, slove, mora posvetiti svoj život Bogu. On, kao i Abraham, mora biti poslušan božanskim zahtjevima. Prilikom ženidbe, u porodičnim odnosima i u javnom životu on se morao pozivati na Božju volju. {SPP 87.3}

Isak je svojim sinovima obznanio ove prednosti i uslove i jasno rekao da Isav, kao najstariji, ima pravo prvorodstva. Ali Isav nije ljubio pobožnost i nije imao sklonosti prema vjerskom životu. Zahtjeve koji su dolazili s duhovnim prvorodstvom smatrao je nepoželjnim, čak i mrskim ograničenjima. Božji Zakon, koji je bio uslov božanskog saveza s Abrahamom, Isav je smatrao ropskim jarmom. Sklon samozadovoljstvu, on ni za čim nije toliko težio kao za slobodom da čini ono što želi. Sreća je za njega bila u moći i bogatstvu, slavlju i uživanju. Uživao je u neograničenoj slobodi divljeg, skitničkog života. Rebeka je pamtila riječi anđela, i ona je imala jasniji uvid u karakter svog sina od njenog muža. Bila je uvjerena da je Jakovu namijenjeno nasljedstvo božanskog obećanja. Ona je Isaku ponovila anđelove riječi, ali očevi su osjećaji bili usredotočeni na starijeg sina, i on je ostao nepokolebljiv u svojoj namjeri. {SPP 87.4}

Jakov je od svoje majke saznao o božanskom nagovještaju da bi prvorodstvo trebalo pripasti njemu i to ga je ispunilo neizrecivom željom za prednostima što ih je ono donosilo.

On nije težio za očevim bogatstvom, već je predmet njegove čežnje bilo duhovno prvorodstvo. Razgovarati s Bogom kao pravedni Abraham, prinositi žrtve pomirenja za svoju porodicu, biti praotac izabranog naroda i obećanog Mesije, naslijediti vječno blago obuhvaćeno blagoslovom Saveza — to su bile prednosti i čast koje su zapalile njegove najdublje čežnje. Njegov je um uvijek gledao u budućnost, pokušavajući razumjeti nevidljive blagoslove. {SPP 87.5}

On je sa skrivenom čežnjom slušao sve što je njegov otac rekao o duhovnom prvorodstvu i pozorno čuvao ono što je ču od svoje majke. Ovaj je predmet danju i noću zaokupljao njegove misli dok nije prožeo sve njegove životne interese. Ali premda je vječne blagoslove cijenio više od zemaljskih, Jakov nije iz iskustva poznavao Boga koga je poštovao. Božanska milost nije preobrazila njegovo srce. On je vjerovao da se obećanje koje se odnosilo na njega nije moglo ispuniti sve dok pravo prvorodstva pripada Isavu, te je neprekidno razmišljao o načinu kojim bi mogao osigurati blagoslove što ih je njegov brat tako olako uzimao, a koji su njemu bili tako dragocjeni. {SPP 88.1}

Kad je Isav, vrativši se jednog dana kući iscrpljen i umoran od lova, zatražio hranu koju je Jakov pripremao, ovaj potonji, u čijem je umu bila samo jedna misao, iskoristio je prigodu i ponudio da zadovolji bratovu glad u zamjenu za prvenaštvo. „Evo me skoro na smrti; što će mi prvorodstvo!" rekao je nepromišljeni, popustljivi lovac. I zbog variva od leće Isav je prepustio svoje prvorodstvo i prijenos potvrdio zakletvom. Hranu je za vrlo kratko vrijeme mogao dobiti u šatoru svog oca, ali da bi trenutno zadovoljio svoju želju, on je bezobzirno trgovao sa slavnim nasljedstvom koju je sam Bog obećao njegovim očima. Njega je zanimala samo sadašnjost. On je bio spreman žrtvovati nebesko za zemaljsko, zamijeniti buduće dobro za trenutno zadovoljstvo. {SPP 88.2}

„Tako Isav pogazi svoje prvorodstvo." On je osjetio olakšanje kad ga se oslobodio. Sada nije bilo prepreka na njegovu putu, mogao je raditi što je želio. Koliko je mnogo onih koji zbog ovih divljih zadovoljstava, pogrešno nazvanih sloboda, još uvijek prodaju svoje pravo prvorodstva na čisto i neokaljano nasljedstvo, vječno nebesko nasleđe! {SPP 88.3}

Budući da je uvijek bio podložan vanjskim, zemaljskim privlačnostima, Isav je uzeo dvije žene među hetitskim kćerima. One su služile lažnim bogovima, a njihovo je idolopoklonstvo Isaku i Rebeki donosilo tešku bol. Isav je pogazio jedan od uslova Saveza, koji je zabranjivao bračne veze između izabranog naroda i neznabožaca, a Isak je još uvijek bio nepokolebljiv u svojoj odluci da mu podari prvorodstvo. Rebekino razmišljanje, Jakovljeva snažna želja za blagoslovom i Isavova ravnodušnost prema vlastitim obavezama nisu mogle promijeniti očevu namjeru. {SPP 88.4}

Prošle su godine dok Isak, star i slijep, očekujući skoru smrt nije odlučio da više ne odlaže blogosiljanje starijeg sina. tim znajući za protivljenje Rebeke i Jakova, on je odlučio obaviti ovaj svečani obred u tajnosti. U skladu s običajem da se u takvoj prigodi priredi gozba, patrijarh je zapovjedio Isavu: „Idi u pustaru i ulovi mi divljači. Onda mi pripremi ukusan

obrok, kako volim, te mi ga donesi da blagujem, pa da te mognem blagosloviti prije nego umrem." {SPP 88.5}

Rebeka je predosjetila njegovu namjeru, i bila je uvjerena da je to protivno onome što je Bog otkrio u svojoj volji. Isak je bio u opasnosti da na sebe navuče božansko nezadovoljstvo i liši svog mlađeg sina položaja na koji ga je Bog pozvao. Ona je uzalud pokušavala razgovarati s Isakom te je sada odlučila pribjeći lukavstvu. {SPP 88.6}

Čim je Isav otišao na svoj zadatak, Rebeka je počela ostvarivati svoju namjeru. Rekla je Jakovu što se dogodilo, zahtijevajući trenutno djelovanje kako bi spriječila da Isav primi blagoslove konačno i nepovratno. Uvjerila je svog sina da će, ako slijedi njene upute, moći dobiti ono što je Bog obećao. Jakov nije odmah pristao na plan koji je ona predložila. Uznemirila ga je pomisao da prevari svog oca. Smatrao je da će takav grijeh navući prokletstvo, a ne blagoslov. Međutim, njegova nedoumica je uskoro prevladana i on je pošao da izvrši majčine prijedloge. Namjera mu nije bila da izrekne potpunu laž, ali jednom kad se našao u prisutnosti svog oca, činilo mu se da je otišao predaleko da bi se povukao te je prijevarom primio željeni blagoslov. {SPP 88.7}

Jakov i Rebeka su uspjeli u svojoj namjeri, ali prijevara im je donijela samo teškoće i žalost. Bog je objavio da Jakov treba primiti prvorodstvo, i njegova bi se riječ ispunila u vrijeme kad On odluči, da su oni vjerom čekali da On radi za njih. Poput mnogih koji danas tvrde da su Božja djeca, oni nisu bili voljni prepustiti stvari u njegove ruke. Rebeka se gorko kajala zbog pogrešnog savjeta koji je dala sinu, a to je dovelo i do njihova rastanka i ona ga nikada više nije vidjela. Od trenutka kad je primio prvorodstvo Jakov je osuđivao samog sebe. Zgriješio je svom ocu, svom bratu, vlastitoj duši i Bogu. U jednom trenutku on je učinio ono zbog čega će se kajati cijelog života. Ovaj mu je prizor u kasnijim godinama stalno bio pred očima kad je bezbožan način života njegovih sinova pritiskao njegovu dušu. {SPP 89.1}

Čim je Jakov izašao iz očeva šatora, ušao je Isav. Premda je prodao svoje prvorodstvo i prijenos potvrdio svečanom zakletvom, on je bio odlučan da osigura njegove blagoslove bez obzira na bratovo pravo. S duhovnim su prvorodstvom bili povezani i zemaljski blagoslovi koje bi mu donijeli što poglavarstvo u porodici što dvostruko veći dio očeva bogatstva. Bili su to blagoslovi što ih je on cijenio. „Ustani, oče moj," rekao je on, „da jedeš od lovine svog sina, da me onda mogneš blagosloviti!" {SPP 89.2}

Drhteći od zaprepaštenja i boli, slijepi, stari otac je saznao za prijevaru koja mu je učinjena. Njegove dugo i s ljubavlju gajene nade bile su osujećene, i on je osjećao razočaranje koje će iskusiti njegov stariji sin. Ipak, on je bio osvjedočen da je Božje proviđenje osujetilo njegove namjere i ostvarilo upravo ono što je on nastojao spriječiti. Sjećao se anđeoskih riječi upućenih Rebeki, i uprkos grijehu koji je Jakov nosio, on je u njemu vidio onoga koji je bio najspremniji za ostvarenje Božjih namjera. Dok su riječi blagoslova bile na njegovim usnama, I on je osjetio nadahnuće Duha, i sada, znajući sve

okolnosti, I on je potvrdio blagoslov koji je nehotice dao Jakovu: „Onoga sam blagoslovio i blagoslovljen će ostati." {SPP 89.3}

Isav je malo cijenio blagoslov kad mu je bio nadohvat ruke, ali je sada, kad ga je zauvijek izgubio, čeznuo da ga ima. Probudila se sva snaga njegove neobuzdane, osjećajne prirode i njegova žalost i bijes su bili strašni. Kriknuo je glasno i bolno: „I mene blagoslovi, oče!" „Zar za me nisi sačuvao nikakva blagoslova?" Ali blagoslov je dan da nikada ne bude opozvan. Prvorodstvo koje je tako nepromišljeno prodao sada nije mogao vratiti. „Za jedno jelo," za trenutno zadovoljenje apetita koji nikada nije obuzdavao, Isav je prodao svoje nasljeđe, ali kad je uvidio svoju ludost, bilo je prekasno da povrati svoj blagoslov. .„.. jer nije našao mogućnost za promjenu odluke, iako ju je sa suzama tražio." (Heb 12,16.17) Isav nije bilo lišen prednosti da pokajanjem zatraži Božju milost, ali on nije mogao povratiti prvorodstvo. Njegova žalost nije dolazila iz svijesti o grijehu i nije težio da se pomiri s Bogom. On je žalio zbog posljedica grijeha, ali ne i zbog samog grijeha. {SPP 89.4}

Zbog svoje ravnodušnosti prema božanskim blagoslovima i zahtjevima Sveto pismo Isava naziva „bludnikom" (16. redak). On predstavlja one koji malo vrednuju otkupljenje što ga je Hristos za njih platio, te su spremni žrtvovati svoje pravo na Nebo zbog propadljivih zemaljskih stvari. Mnogi žive za sadašnjost, ne razmišljajući i ne brinući se za budućnost. Poput Isava oni viču: „Jedimo i pijmo, jer sutra mremo!" (1 Kor 15,32) Njih nadziru njihove sklonosti, i oni će radije zapostaviti najvrednija obećanja nego pribjeći samoodricanju. Ako se moraju odreći jednog, zadovoljavanja pokvarenog apetita ili nebeskih blagoslova obećanih samo onima koji se odriču sebe i boje Boga, prevladava zahtjev apetita, a Bog i Nebo se doslovno preziru. Koliko je mnogo onih koji se, kao hrišćani, odaju zadovoljstvima koja štete zdravlju i otupljuju osjećaje duše. Oni se vrijeđaju kad se od njih traži da se očiste od svake nečistoće tijela i duha, i usavršavaju svetost u strahu Božjem. Oni vide da ne mogu zadržati štetna zadovoljstva i osigurati Nebo, te zaključuju da, budući da je put u Nebo tako uzan, oni njime više neće hodati. {SPP 89.5}

Mnogi prodaju svoje prvorodstvo zbog tjelesnih uživanja. Žrtvuje se zdravlje, slabe umne sposobnosti, gubi se Nebo, a sve zbog pukih privremenih zadovoljstava — istovremeno slabeći i unižavajući karakter. Kao što se Isav probudio i uvidio ludost svoje nepromišljene zamjene kad je bilo kasno da povrati gubitak, tako će u dan Gospodnji biti s onima koji su prodali svoje nasljedstvo nebesko za sebična zadovoljstva. {SPP 90.1}

17. Poglavlje — Jakovljev Bijeg I Izgnanstvo

Ovo poglavlje zasniva se na Postanju 28 do 31.

Jakovu je prijetila smrt zbog Isavova gnjeva te je otišao iz očeva doma kao bjegunac, ali je sa sobom ponio očev blagoslov. Isak mu je ponovio zavjetno obećanje i zapovijedio da kao nasljednik ženu potraži u majčinoj porodici u Mesopotamiji. Ipak, Jakov je pošao na put s dubokim nemirom u srcu. Sa samo nekoliko stvari u rukama on je morao putovati hiljadama kilometara područjem u kojem su živjela divlja, skitnička plemena. Zbog grižnje savjesti i plahosti on je nastojao izbjegavati ljude da ga njegov gnjevni brat ne bi našao. Strahovao je da je zauvijek izgubio blagoslov koji mu je Bog namjeravao dati, a Sotona je bio pored njega da ga pritiska kušnjama. {SPP 91.1}

Uveče drugog dana on se našao daleko od očevih šatora. Osjećao se izopštenim, ali je znao da je njegov vlastiti grijeh uzrok svih ovih teškoća. Tama očaja pritiskala je njegovu dušu i on se jedva usudio moliti. Bio je tako usamljen da je kao nikada ranije osjećao potrebu za Božjom zaštitom. On je s plačem i dubokom poniznošću priznao svoj grijeh i usrdno molio za dokaz da nije u cijelosti odbačen. Ipak, njegovo opterećeno srce nije osjetilo olakšanje. On je izgubio povjerenje u sebe bojeći se da ga je Bog njegovih otaca odbacio. {SPP 91.2}

Ali Bog nije napustio Jakova. Njegova je milost još uvijek bila nad njegovim grješnim, nepovjerljivim slugom. Gospod je milosrdno otkrio upravo ono što je Jakov trebao — Spasitelja. On je pogriješio, ali njegovo je srce bilo ispunjeno zahvalnošću kad je vidio otkriveni put kojim ponovno može primiti Božju milost. {SPP 91.3}

Iscrpljen od putovanja, lutalica je legao na zemlju, s kamenom umjesto jastukom. Dok je spavao, ugledao je ljestve, svijetle i blještave, čije je podnožje sezalo do zemlje, a vrh do neba. Po ljestvama su se penjali i silazili anđeli, iznad njih je stajao Gospod slave, a s neba je začuo glas: „Ja sam Jahve, Bog tvoga praoca Abrahama i Bog Isakov.” Njemu i njegovu potomstvu obećana je zemlja na kojoj je ležao kao izbjeglica i bjegunac, zajedno s obećanjem: „Tobom će se i tvojim potomstvom blogosiljati svi narodi zemlje.” Abraham i Isak su primili ovo obećanje, a sada je ono ponovljeno i Jakovu. Onda su se iz posebnog obzira prema njegovoj trenutnoj usamljenosti i nemiru začule riječi utjehe i ohrabrenja: „Dobro znaj: ja sam s tobom; čuvaću te kamo god podeš i dovešću te natrag u ovu zemlju; i neću te ostaviti dok ne izvršim što sam ti obećao.” {SPP 91.4}

Gospod je znao za zlo koje je okruživalo Jakova i opasnosti kojima je bio izložen. On je u milosti otkrio budućnost pred pokajničkim bjeguncem da bi on mogao razumjeti božanske namjere s njim i biti spreman oduprijeti se kušnjama koje će ga sigurno zadesiti kad se nade sam među idolopokloničkim i lukavim ljudima. Pred njim će uvijek biti visoko mjerilo ka kojem mora težiti, a spoznaja da Bog kroz njega ostvaruje svoje namjere uvijek će ga poticati na vjernost. {SPP 91.5}

U ovom viđenju Jakovu je prikazan plan otkupljenja, ne u cijelosti, već oni dijelovi koji su u tom trenutku bili bitni. Tajanstvene ljestve što ih je vidio u snu bile su one iste što ih je Isus spomenuo u svom razgovoru s Natanaelom. On je rekao: „... vidjet ćete otvoreno nebo i anđele Božje gdje uzlaze i silaze nad Sinom Čovječjim." (Iv 1,51) Sve do trenutka čovjekove pobune protiv Božje vladavine čovjek je nesmetano održavao vezu s Bogom. Međutim, Adamov i Evin grijeh je rastavio Nebo od Zemlje, tako da čovjek ne može održavati zajednicu sa svojim Tvorcem. Ipak, svijet nije prepušten samoći i bespomoćnosti. Ljestve predstavljaju Isusa koji je određen kao način komuniciranja. Da On nije sa svojim vlastitim zaslugama pre mostio ponor što ga je prouzročio grijeh, službujući anđeli ne bi mogli održavati zajednicu s palim čovjekom. Hristos povezuje čovjeka u njegovoj slabosti i bespomoćnosti s izvorom beskonačne sile. {SPP 91.6}

Sve je ovo otkriveno Jakovu u snu. Premda je njegov um u tom trenutku shvatio samo dio otkrivenja, njegove velike i tajanstvene istine bile su predmet njegova razmišljanja cijelog života i on je postupno sve više razumijevao. {SPP 92.1}

U dubokoj tišini noći Jakov se probudio iz sna. Nestao je blještavi prizor njegova viđenja. Pred njegovim su očima bili samo nejasni obrisi usamljenih brda, a iznad njih nebo osvijetljeno zvijezdama. Ali on je imao svečan osjećaj da je Bog bio s njim. Nevidljiva je prisutnost ispunila njegovu samoću. „Zaista se Jahve nalazi na ovome mjestu, ali ja nisam znao!" „Zaista, ovo je kuća Božja, ovo su vrata nebeska." {SPP 92.2}

„Rano ujutro Jakov uzme onaj kamen što ga bijaše stavio pod glavu, uspravi ga kao stup i po vrhu mu izlije ulja." U skladu s običajem obilježavanja važnih događaja Jakov je podigao spomenik Božjoj milosti, tako da kad prođe ovim putem može zastati na ovom svetom mjestu da služi Gospodu. I on je ovo mjesto nazvao Betelom ili „kućom Božjom". S dubokom zahvalnošću on je ponovio obećanje da će Božja prisutnost biti s njim, a zatim izrekao svečanu zakletvu: „Ako Bog ostane sa mnom i uščuva me na ovom putu kojim idem, dade mi hljeba da jedem i odijela da se oblačim, te se zdravo vratim kući svoga oca, Jahve će biti moj Bog. A ovaj kamen koji sam uspravio kao stup, bit će kuća Božja. A od svega što mi budeš davao, za te ću odlagati desetinu." {SPP 92.3}

Jakov se ovdje nije pokušao pogoditi s Bogom. Gospod mu je već obećao blagostanje, te je ova zakletva potekla iz srca ispunjena zahvalnošću za jamstva Božje ljubavi i milosti. Jakov je smatrao da je Bog imao posebne zahtjeve prema njemu koje on mora ispuniti te da na posebne znake božanske milosti treba nečim uzvratiti. Svaki blagoslov koji primamo poziva nas da uzvratimo Tvorcu svake dobrote. Hrišćani bi često trebali preispitati svoj prošli život i sa zahvalnošću se podsjetiti dragocjenih Božjih izbavljenja, potpore u kušnjama, otvaranja izlaza kad je sve izgledalo mračno i neprolazno, osvježavajući ih kad su gubili snagu. Oni ih sve trebaju smatrati dokazom brige nebeskih anđela. U svjetlu ovih bezbrojnih blagoslova oni se često trebaju pitati s poniznim i zahvalnim srcem: „Što da uzvratim Jahvi za sve što mi je učinio?" (Ps 116,12) {SPP 92.4}

Naše vrijeme, darovi, sredstva trebali bi biti posvećeni Onome koji nam je s povjerenjem dao ove blagoslove. Kad god nas Bog izbavi, ili kad primimo nove, neočekivane blagodati, mi trebamo odati priznanje Božjoj dobroti i izraziti svoju zahvalnost ne samo riječima već, kao i Jakov, darovima i prinosima za njegovo djelo. Dok neprekidno primamo Božje blagoslove, mi trebamo i neprekidno davati. {SPP 92.5}

„A od svega što mi budeš davao," rekao je Jakov, „za te ću odlagati desetinu." Hoćemo li mi koji uživamo u punoj svjetlosti i prednostima evanđelja biti zadovoljni davanjem Bogu manje od onih u prethodnim vremenima koji su manje primili? Ne, što su veći blagoslovi što ih uživamo, ne rastu li usporedno s tim i naše obaveze? Ali kako je slaba procjena, kako je uzalud nastojati matematički izmjeriti pravila, vrijeme, novac i ljubav u poređenju s nemjerljivom ljubavlju i darom tako neshvatljive vrijednosti. Desetina za Hrista! O, kakve li milostinje, sramotne nadoknade za ono što je tako mnogo stajalo! Hristos nas s krsta Golgote poziva na neograničeno predanje. Sve što imamo, sve što jesmo, treba biti posvećeno Bogu. {SPP 92.6}

S novom i ustrajnom vjerom u božanska obećanja, osvjedočen u prisutnost i zaštitu nebeskih anđela, Jakov je nastavio put u „zemlju istočnu" (Post 29,1). Ali kako je njegov dolazak bio različit od Abrahamova poslanika prije gotovo stotinu godina! Sluga je došao s pratiocima koji su jahali na devama, i s bogatim darovima u zlatu i srebru, a sin je bio usamljen putnik ranjavih nogu, bez imetka, osim osobne prtljage. Kao i Abrahamov sluga, Jakov je zastao pored izvora, i tu je susreo Rahelu, Labanovu mladu kćerku. Sada je Jakov bio taj koji je ponudio uslugu, da ukloni kamen s izvora i napoji stada. Kad je obznanio svoje porijeklo, Laban ga je s dobrodošlicom pozvao u svoj dom. Premda je došao bez pratnje i imetka, za nekoliko sedmica pokazao je svoju marljivost i vještinu, i on je pozvan da ostane. Dogovoreno je da za Rahelinu ruku služi Labanu sedam godina. {SPP 93.1}

U drevnim vremenima običaj je zahtijevao da mladenac, prije no što se potvrde zaruke, ocu buduće žene plati novčani iznos ili isti iznos u imetku, zavisno o okolnostima. To se smatralo zaštitom bračne veze. Očevi nisu smatrali mudrim da sreću svojih kćeri povjere ljudima koji se nisvi pobrinuli za dobra kojima će izdržavati porodicu. Ako nisu bili dovoljno štedljivi ili snažni da vode poslove i steknu goveda ili zemlju, strahovalo se da će se njihov život pokazati bezvrijednim. Međutim, postojalo je i pravilo za one koji nisu imali čime platiti za ženu. Njima se dopuštalo da rade kod oca čiju su kćerku voljeli, a dužina vremena određivala se prema vrijednosti miraza. Ako je prosac bio vjeran u svom poslu i pokazao se vrijedan u drugim vidovima života, on je dobivao kćerku za ženu, a miraz koji je dobivao otac obično je on davao prilikom vjenčanja. Međutim, u slučaju Rahele i Lee Laban je sebično zadržao miraz koji im je trebao dati, a one su to spomenute kad su prije samog odlaska iz Mesopotamije rekle: „Ta on nas je prodao, a onda je pojeo novac što ga je za nas dobio!" {SPP 93.2}

Drevni je običaj, premda se nekad zloupotrebljavao kao u Labanovu slučaju, donosio dobre rezultate. Zahtjev da prosac služi da bi dobio zaručnicu sprečavao je nepromišljene

brakove, a bilo je i prilike da se provjeri dubina njegovih osjećaja kao i njegove sposobnosti da se brine za porodicu. Mnoga su zla nastala u naše vrijeme jer se radi upravo suprotno. Čest je slučaj da osobe prije braka imaju malo prilike da se upoznaju s navikama i sklonostima jedno drugoga, a s obzirom na današnji način života, oni su stranci kad se njihov život ujedini pred oltarom. Žena i djeca često pate zbog očeve i muževljeve nemarnosti i nedjelotvornosti ili opakih navika. Kad bi se priroda prosca ispitala prije braka, prema drevnim običajima, mnogo bi nesreća bilo spriječeno. {SPP 93.3}

Jakov je za Rahelu dao sedam godina vjerne službe, a godine koje je proveo služeći „njemu su se činile, zbog ljubavi prema njoj, kao nekoliko dana". Ali sebični i lakoumni Laban, želeći zadržati tako vrijednog pomoćnika, surovo ga je prevario zamijenivši Rahelu Leom. Činjenica da je sama Lea bila sudionik u prijevari pridonijela je da je Jakov nije mogao voljeti. Na njegov ljutiti ukor Laban je uzvratio ponudom da narednih sedam godina služi za Rahelu. Ali otac je tražio da Lea ne bude odbačena, jer bi to nanijelo sramotu porodici. Jakov se tako našao u mučnom i teškom položaju, ali je naposljetku odlučio zadržati Leu i oženiti Rahelu. Rahela je uvijek bila više voljena, ali njegova sklonost prema njoj izazivala je zavist i ljubomoru, i njegov je život bio zagorčan suparništvom između dviju sestara i žena. {SPP 93.4}

Jakov je u Mesopotamiji ostao dvadeset godina, služeći Labanu, koji je, zanemarujući rodbinske veze, nastojao izvući što više koristi iz ove rodbinske veze. On je za svoje dvije kćerke zahtijevao četrnaest godina rada, a tokom preostalog razdoblja službe on je Jakovu deset puta mijenjao plaću. Ipak, Jakov je služio marljivo i vjerno. Njegove riječi upućene Labanu u njihovu posljednjem razgovoru živo opisuju njegovu neumornu budnost kojom je služio svom zahtjevnom gospodaru: „Za ovih dvadeset godina što sam ih s tobom proveo, ni tvoje ovee ni tvoje koze nisu se jalovile niti sam ja jeo ovnova iz tvoga stada. Ono što bi zvijer razdrla, tebi nisam donosio, nego bih od svoga gubitak nadoknadio. Ti si to od mene tražio, bilo da je nestalo danju ili da je nestalo noću. Često sam danju skapavao od žeđe, a obnoć od studeni. San je bježao od mojih očiju." {SPP 94.1}

Pastir je morao paziti stado danju i noću. Prijetili su im kradljivci, kao i divlje zvijeri, koje su bile brojne i hrabre, često sijući smrt među stadima koja nisu vjerno čuvana. Jakov je imao mnogo pomoćnika koji su se brinuli za Labanova brojna stada, ali samo je on bio odgovoran za sve njih. Tokom nekih dijelova godine bilo je važno da on uvijek bude sa stadom, da ga čuva kako za vrijeme suše ne bi uginulo od žeđi, a tokom se hladnih mjeseci smrznuto u noćima s jakim mrazom. Jakov je bio glavni pastir, a sluge su zaposlene kod njega bile potpastiri. Ako je neka ovca nestala, glavni je pastir nadoknađivao gubitak, a sluge je kojima je povjerio brigu za stado pozivao na odgovornost ako se stado nije povećavalo. {SPP 94.2}

Pastirski život marljivosti i brige, njegovu nježnu samilost prema bespomoćnim stvorenjima koja su mu bila povjerena na brigu, koristili su nadahnuti pisci da prikažu neke od najdragocjenijih istina evanđelja. Hristov odnos s njegovim narodom uspoređen je s pastirom. Nakon pada u grijeh On je vidio svoje ovce na mračnim putovima grijeha, osuđene

na propast. Da bi spasio one koji lutaju, On je ostavio slavu i čast u kući svog Oca. On kaže: ‚Potražiću izgubljenu, dovesti natrag zalutalu, poviću ranjenu i okrijepiti nemoćnu, bdjeti nad pretilom i jakom — pašću ih pravedno." „Ja ću izbaviti ovce svoje, da više ne budu plijenom." .„.. i zvijeri ih više neće žderati." (Ez 34,16.22.28) Čuo se njegov glas kako ih zove u svoje stado: „I sjenica da zasjenjuje danju od pripeke, štit i utočište od pljuska i oluje." (Iz 4,6) On se neumorno brine za svoje stado On snaži slabe, liječi bolesne, i uzima jaganjce u naručje i nosi ih u svom krilu. Njegove ga ovce vole. „Za tuđinom sigurno neće ići, već bježe od njega, jer ne poznaju tuđega glasa. (Iv 10,5) {SPP 94.3}

Hristos kaže: „Ja sam pastir dobri. Pastir dobri daje život svoj za ovce. Najamnik, koji nije pastir i komu ne pripadaju ovce, kad vidi vuka gdje dolazi, ostavlja ovce i bježi, te ih vuk grabi i razgoni. To je zato što je najamnik i što mu nije stalo do ovaca, ja sam pastir dobri, poznajem ovce svoje i ovce moje poznaju mene." (11-14. redak) {SPP 94.4}

Hristos, glavni Pastir, brigu je za svoje stado povjerio propovjednicima kao potpastirima, i On im zapovijesta da služe s istom brigom koju je i On pokazivao i imaju isti osjećaj svete odgovornosti za posao koji im je povjerio. On im je svečano zapovjedio da budu vjerni, da hrane stado, da snaže slabe, podižu iznemogle i štite ih od gladnih vukova. {SPP 94.5}

Isus je da bi spasio svoje ovce položio svoj život i On upućuje pastire na žrtvu koju je tada pokazao, kao na njihov primjer. Ali onaj koji je „najamnik i... nije mu stalo do ovaca" nema stvarnog zanimanja za stado. On radi samo zbog dobiti i brine se samo za sebe. On gleda samo svoju dobit, i on će u vrijeme opasnosti bježati i ostaviti stado. {SPP 94.6}

Apostol Petar opominje potpastire: „Pasite stado Božje koje je među vama i nadzirite ga, ne na silu, nego dragovoljno, prema Božjoj volji; ne iz težnje za prljavim dobitkom, nego iz oduševljenja! Ne vladajte okrutno nad dodijeljenim vam dijelovima Crkve, nego uvijek nastojte biti uzorom stadu!" (1 Pt 5,2.3) Pavle kaže: „Pazite na se i na cijelo stado u kojem vas Duh Sveti postavi nadglednicima da pasete Crkvu Božju koju sebi steče krvlju svojom. Znam da će poslije mog odlaska provaliti među vas okrutni vuci koji neće štedjeti stada." (Dj 20,28.29) {SPP 94.7}

Sve koji brigu i teret koji pripadaju vjernim pastirima smatraju zadatkom koji nije dobrodošao, apostol ukorava: .„.. ne na silu, nego dragovoljno, prema Božjoj volji; ne iz težnje za prljavim dobitkom, nego iz oduševljenja." (1 Pt 5,2) Sve takve nevjerne sluge glavni će Pastir dragovoljno osloboditi. Hristova crkva je kupljena njegovom krvlju, i svaki pastir bi trebao shvatiti da su ovce pod njegovom brigom plaćene beskonačnom žrtvom. On bi ih trebao smatrati neprocjenjivim blagom i neumorno ulagati napore da ih očuva zdrave i napredne. Pastir koji je prožet Hristovim duhom oponašaće njegov primjer samoodricanja, neprekidno raditi za dobrobit njegova stada, a stado će napredovati pod njegovom brigom. {SPP 95.1}

Svi će biti pozvani da daju tačan izvještaj o svojoj službi Gospodar će svakog pastira pitati: „Gdje je stado tebi povjereno, slavne ovce tvoje?" Jr 13,20) Onaj koji se nađe vjeran

primiće nagradu. „I kad se pojavi vrhovni pastir, primićete neuveli vijenac — slavu.” (1 Pt 5,4) {SPP 95.2}

Kad je Jakov, iscrpljen služenjem kod Labana, predložio da se vrate u Hanaan, rekao je svom tastu: „Pusti me da idem u svoj zavičaj! Daj mi moje žene za koje sam te služio, i moju djecu, da mogu otići: ta dobro znaš kako sam te služio.” Ali Laban mu je uzvratio: „Ne idi, ako si mi prijatelj. Znam da me Jahve blagosiljao zbog tebe.” On je vidio da se njegov imetak povećao dok se za nj brinuo njegov zet. {SPP 95.3}

Jakov je odgovorio: „Ti dobro znaš što je moja služba značila za te i kako je tvome blagu bilo sa mnom. Malenkost što si je imao prije nego sam ja došao, povećala se vrlo mnogo.” Ali kako je vrijeme prolazilo, Laban je postao sve zavidniji zbog Jakovljeva napretka koji „se tako silno obogatio, stekao mnogu stoku, sluge i sluškinje, deve i magarad.” Labanovi sinovi su također zavidjeli kao i njihov otac i njihove su zle riječi doprle do Jakovljevih ušiju: „Sve dobro našega oca uze Jakov; i od onoga što bi moralo pripasti našemu ocu namaknuo je sve ono bogatstvo.” „A opazi Jakov i na Labanovom licu da se on ne drži prema njemu kao prije.” {SPP 95.4}

Jakov bi odavno napustio svog lukavog rođaka da se nije plašio susreta s Isavom. Osjećao je da opasnost dolazi od Labanovih sinova, koji su, smatrajući njegovo bogatstvo svojim, mogli ga pokušati nasilno uzeti. On je bio u velikoj nedoumici i uznemiren, ne znajući kuda poći. Ali imajući na umu milostivo obećanje u Betelu on je svoj slučaj iznio pred Boga i od Njega tražio upute. Njegova je molitva odgovorena u snu: „Vrati se u zemlju svojih otaca, u svoj zavičaj, i ja ću biti s tobom.” {SPP 95.5}

Labanova odsutnost je pružila priliku za odlazak. Brzo je sakupio stada ovaca i goveda i poslao ih naprijed, a Jakov je sa svojim ženama, djecom i slugama, prešao Eufrat idući prema Gileadu, na granici Hanaana. Laban je nakon tri dana čuo za njihov bijeg, pošao u potjeru i sustigao ih nakon sedam dana. On je kipio od bijesa namjeravajući ih vratiti natrag, i nije sumnjao da to može učiniti, budući da je njegova grupa bila nadmoćnija. Bjegunci su stvarno bili u velikoj opasnosti. {SPP 95.6}

To što on nije izvršio svoju neprijateljsku namjeru može se zahvaliti činjenici da je sam Bog posredovao da zaštiti svog slugu „U mojoj je ruci da s tobom loše postupim. Ali Bog tvoga oca noćas mi reče: ‚Pazi da protiv Jakova ne poduzmeš ništa, ni dobro ni zlo’”, to jest, on ga nije smio prisiljavati da se vrati ili da ga mami laskanjem. {SPP 95.7}

Laban je zadržao bračni miraz svojih kćeri i uvijek je prema Jakovu postupao lukavo i surovo, a sada ga je s uobičajenom dvoličnošću ukorio zbog tajnog odlaska, zbog kojeg otac nije imao priliku da priredi oproštajnu gozbu i pozdravi se sa kćerkama i njihovom djecom. {SPP 95.8}

Jakov je u svom odgovoru jasno istaknuo Labanovo sebično i gramzivo postupanje i prozvao ga kao svjedoka vlastite vjernosti i poštenja. „Da sa mnom nije bio Bog moga oca,

Bog Abrahamov, Strah Isakov," rekao je Jakov, „otpravio bi me praznih ruku. Ali je Bog gledao moju nevolju i trud mojih ruku, te je sinoć dosudio." {SPP 96.1}

Laban nije mogao poreći iznesene činjenice pa je predložio da sklope savez mira. Jakov se složio s prijedlogom te je podignuta gomila kamenja kao znak saveza. Laban je tom stupu dao ime Mispa, „svjedok," i rekao: „Neka Jahve bude na vidu i tebi i meni kad jedan drugoga ne budemo vidjeli." {SPP 96.2}

„Potom Laban reče Jakovu: ‚Ovdje je, evo, gomila; ovdje je stup koji sam uspravio između sebe i tebe: ova gomila i ovaj stup neka bude jamac da ja u zloj namjeri neću ići na te iza ove gomile i ovog stupa. Neka Bog Abrahamov i Bog Nahorov budu naši sudije!' Jakov se zakune Bogom — strahom svog oca Isaka." Da bi potvrdile savez, obje su strane priredile gozbu. Tu su noć proveli u prijateljskom odnosu, a u svitanje Laban i njegova pratnja su otišli. S ovim rastankom je prestala svaka veza između Abrahamove djece i stanovnika Mesopotamije. {SPP 96.3}

18. Poglavlje — Noć Borbe

Ovo poglavlje zasniva se na Postanju 32 i 33.

Premda je Jakov napustio Padan-Aram iz poslušnosti prema božanskoj uputi, on je sa zlim slutnjama ponovno pošao putem kojim je, kao bjegunac, prošao prije dvadeset godina. Pred njim je uvijek bio njegov grijeh, prijevara njegova oca. Znao je da je njegovo izgnanstvo bilo direktna posljedica tog grijeha, i o njemu je razmišljao dan i noć, a ukori savjesti koja ga je optuživala činila je putovanje mučnim. Patrijarhovo je srce bilo dirnuto kad su se u daljini ukazala brda njegove domovine. Cijela istorija uskrsla je pred njim. Zajedno sa sjećanjem na grijeh došla je misao o Božjoj milosti prema njemu i božanskom obećanju o pomoći i vođstvu. {SPP 97.1}

Kako se putovanje bližilo kraju, pomisao na Isava izazvala je mnoge uznemirujuće predosjećaje. Nakon Jakovljeva bijega Isav je sebe smatrao jedinim nasljednikom očeve imovine. Vijest o Jakovljevu povratku mogla je pobuditi strah da on dolazi tražiti svoj dio nasljeđa. Isav je sada mogao svom bratu nanijeti zlo, ako je želio, mogao mu se suprotstaviti nasiljem, ne zbog želje za osvetom, već da sebi osigura nasljedstvo nad bogatstvom što ga je on tako dugo smatrao svojim. {SPP 97.2}

Gospod je ponovno Jakovu dao znak o božanskoj brizi. Dok je putovao prema jugu od brda Gilead, dvije grupe nebeskih anđela išle su ispred i iza njegove grupe, kao njihova zaštita. Jakov se sjećao viđenja u Betelu u prošlosti, i njegovo je opterećeno srce osjetilo olakšanje zbog dokaza da su božanski vjesnici koji su mu donijeli nadu i hrabrost za bijega iz Hanaana i sada bili njegovi čuvari za njegova povratka. I on je rekao: „Ovo je Božje logorište! Zato nazva ono mjesto Mahanajim.” {SPP 97.3}

Ipak, Jakov je smatrao da mora nešto učiniti da bi bio siguran. On je stoga poslao vjesnike s pomirljivim pozdravom svom bratu. On ih je uputio kojim će se riječima obratiti Isavu. Prije rođenja dvojice braće proročeno je da će stariji služiti mlađem, i da sjećanje na to ne bi prouzročilo gorčinu, Jakov je rekao slugama da ih šalje „svome gospodaru.” Kad dođu pred njega, oni su svog gospodara trebali nazvati „sluga tvoj Jakov”, a kako bi uklonio strah da se on, usamljeni lutalica, vraća tražiti očevo nasljeđe, Jakov je pozorno uobličio svoju poruku: „Stekao sam goveda, magaradi, ovaca, sluga i sluškinja. Javljam to svome gospodaru, ne bih li našao naklonost u njegovim očima.” {SPP 97.4}

Ali sluge su se vratile s vijestima da se Isav približava s četiri stotine ljudi i da nije odgovorio na prijateljsku poruku. Činilo se sigurnim kako se on dolazi osvetiti. Strah je zavladao logorom. „Jakov se silno uplaši.” Nije se mogao vratiti, a bojao se poći naprijed. Njegova grupa, nenaoružana i nezaštićena, bila je posve nepripremljena za ovakav neprijateljski susret. On ih je podijelio u dvije grupe, tako da bude li jedna napadnuta, druga ima priliku pobjeći. On je iz svoga golemog stada poslao velikodušne darove Isavu s prijateljskom porukom. Učinio je sve što je bilo u njegovoj moći da se iskupi za zlo što ga je učinio svom bratu i odstrani opasnost koja je prijetila, a onda je s poniznošću i pokajanjem

zatražio božansku zaštitu: „O Jahve, koji si mi naredio: ‚Vrati se u svoj rodni kraj, i ja ću ti biti dobrostiv!' Nisam vrijedan sve dobrote koju si tako postojano iskazivao svome sluzi. Ta samo sam sa svojim štapom nekoć prešao ovaj Jordan, a sad sam narastao u dva logora. Izbavi me od šaka mog brata, od šaka Isavovih! Inače se bojim da bi mogao doći i umlatiti i mene, i majke, i djecu." {SPP 97.5}

Približili su se potoku Jaboku, i dok se noć spuštala, Jakov je svoju porodicu poslao preko riječnog plićaka, dok je on sam ostao na drugoj strani. Odlučio je provesti noć sam u molitvi, želio je biti sam s Bogom. Bog je mogao omekšati Isavovo srce. Patrijarhove su nade počivale u Njemu. {SPP 98.1}

Bilo je to u pustom, planinskom predjelu, lovištu divljih Zvijeri i mjestu gdje su vrebali ubice i pljačkaši. Sam i nezaštićen, Jakov se sagnuo do zemlje duboko potresen. Bila je ponoć. Sve što mu je život činilo dragim bilo je daleko od njega, izloženo opasnosti i smrti. Najteža je od svega bila pomisao da je njegov grijeh navukao ovu opasnost na nevine. On se s usrdnim povicima i suzama molio Bogu. Iznenada ga je dotakla snažna ruka. Pomislio je da mu neprijatelj pokušava oduzeti život, te se pokušao othrvati stezi napadača. Njih su se dvojica borila u tami. Nisu rekli nijednu riječ, ali Jakov je upotrijebio svu snagu ne popuštajući ni trenutak u svojim naporima. Dok se tako borio za život, osjećaj krivice je pritiskao njegovu dušu, a pred njim su se pojavili njegovi grijesi da bi ga odvojili od Boga. Ali on se i u ovom najtežem trenutku sjetio Božjih obećanja i cijelim srcem zatražio njegovu milost. Borba se nastavila sve do svanuća, kad je stranac dotaknuo njegovo bedro i odmah ga uganuo. Patrijarh je tada razabrao prirodu svog protivnika. On je znao da se bori s nebeskim vjesnikom i zato njegovi gotovo nadčovječanski napori nisu donijeli pobjedu. Bio je to sam Hristos, „Anđeo zavjeta," koji se otkrio Jakovu. Patrijarh je sada bio onesposobljen pateći od žestokih bolova, ali nije posustajao. Slomljen i pokajan, on se držao anđela, „plakao i zaklinjao" (Hoš 12,5), moleći za blagoslov. On je morao biti osvjedočen da je njegov grijeh oprošten. Fizička bol nije bila dovoljno snažna da ga odvrati od ovog cilja. Postajao je sve odlučniji, a njegova vjera sve gorljivija i ustrajnija, do posljednjeg trenutka. Anđeo se pokušao osloboditi rekavši: „Pusti me, jer zora sviće!" ali Jakov je odgovorio: „Neću te pustiti dok me ne blagosloviš." Da je to bila hvalisava, drska uvjerenost, Jakov bi trenutno poginuo, ali on je svojim povjerenjem priznavao vlastitu nedostojnost, dok je istodobno imao povjerenje u Boga koji drži Savez. {SPP 98.2}

Jakov se „s Anđelom borio i nadvladao ga" (Hoš 12,4). Poniznošću, pokajanjem i predanjem samog sebe ovaj grješni, zabludjeli smrtnik nadvladao je Veličanstvo Neba. On se drhtavom rukom čvrsto držao Božjih obećanja i Srce beskrajne Ljubavi nije se moglo oglušiti na grješnikove molbe. {SPP 98.3}

Zabluda koja je dovela do Jakovljeva grijeha kojim je prijevarom pridobio pravo prvorodstva sada je jasno stavljena pred njega. On nije vjerovao Božjim obećanjima, ali je svojim naporima pokušavao ostvariti ono što bi Bog dao na način i u vrijeme koje On izabere. Kao dokaz da mu je oprošteno, njegovo je ime, što je podsjećalo na njegov grijeh,

promijenjeno u ime koje podsjeća na njegovu pobjedu. „Više se nećeš zvati Jakov, rekao je Anđeo, „nego Izrael, jer si se hrabro borio i s Bogom i ljudima, i nadvladao si." {SPP 98.4}

Jakov je primio blagoslov za kojim je čeznula njegova duša. Njegov grijeh, prijevara i nepošteno istiskivanje s položaja bili su oprošteni. Kriza njegova života je prošla. Sumnja, smetenost i grižnja savjesti zagorčavali su njegov život, ali sada se sve promijenilo, i mir je nakon pomirenja s Bogom bio sladak. Jakov se više nije bojao susresti svog brata. Bog, koji je oprostio njegov grijeh, mogao je pokrenuti i Isavovo srce da prihvati njegovu poniznost i pokajanje. {SPP 98.5}

Dok se Jakov borio s Anđelom, drugi je nebeski vjesnik poslan Isavu. Isav je u snu vidio svog brata koji je dvadeset godina bio prognan iz kuće njihova oca, vidio ga je okružena božanskim vjesnicima. Isav je vojnicima ispričao san zajedno sa zapovijesti da ne povrijedi Jakova, jer je s njim Bog njegovih otaca. {SPP 99.1}

Dvije grupe su se napokon susrele, pustinjski glavar koji je vodio svoje vojnike, i Jakov sa svojim ženama i djecom, kojeg su pratili pastiri i sluge, kao i duga karavana ovaca i goveda. Oslanjajući se na svoj štap patrijarh je izašao u susret grupi vojnika. Bio je blijed i onesposobljen zbog nedavne borbe te je hodao polako i s bolom, zastajkujući na svakom koraku, ali je njegovo lice bilo osvijetljeno radošću i mirom. {SPP 99.2}

Kad je ugledao ovog osakaćenog mučenika, „Isav mu potrča u susret. Zagrli ga padnuvši mu oko vrata, poljubi ga i zaplaka." Posmatrajući ovaj prizor, čak su i srca Isavovih vojnika bila pokrenuta. Uprkos tome što im je ispričao san, oni nisu mogli objasniti promjenu koja se dogodila njihovom vodi. Premda su vidjeli patrijarhovu nemoć, nisu ni pomišljali da je njegova slabost bila njegova snaga. {SPP 99.3}

U svojoj noći patnje pored Jaboka, kad se uništenje činilo na domaku, Jakov je naučio kako je čovječja pomoć uzaludna, kako je povjerenje u ljudsku moć neutemeljeno. On je uvidio da mu pomoć mora doći od Onoga protiv koga je tako teško zgriješio. Bespomoćan i nedostojan, on je molio za Božje obećanje milosti prema pokajničkom grješniku. Obećanje je bilo njegova sigurnost da će mu Bog oprostiti i prihvatiti ga. Prije bi nebo i zemlja prošli no što bi njegova riječ ostala neispunjena, i upravo ga je to održavalo tokom ovog strašnog sukoba. {SPP 99.4}

Jakovljevo iskustvo tokom noći borbe i boli predstavlja kušnju kroz koju će Božji narod morati proći prije samog Hristovog dolaska. Prorok Jeremija je, gledajući sve do našeg vremena u svetom viđenju, rekao: „Čujem krik užasa: strava je to, a ne mir... Zašto su sva lica izobličena i poblijedjela? Jao, jer velik je dan ovaj, slična mu ne bi! Vrijeme je nevolje za Jakova, ali će se izbaviti iz nje." (Jr 30,5-7) {SPP 99.5}

Kad Hristos završi svoju posredničku službu u čovjekovu korist, tada će početi vrijeme nevolje. Tada će se odlučivati o slučaju svake duše, a krv pomirenja više neće čistiti od grijeha. Kad Isus napusti svoj položaj čovjekovog posrednika pred Bogom, čut će se svečana obavijest: „Neka nepravednik i dalje bude nepravedan; neka se nečisti i dalje onečišćuje; neka

pravednik i dalje živi pravedno; neka se sveti i dalje posvećuje!" (Otk 22,11) Tada će Božji Duh biti povučen sa Zemlje. Kao što je gnjevni brat Jakovu prijetio smrću, tako će i Božji narod biti u opasnosti od bezbožnika koji će ih nastojati uništiti. Kao što se patrijarh cijelu noć borio za izbavljenje iz Isavovih ruku, tako će i pravednici vikati Bogu noću i danju za izbavljenje od neprijatelja koji ih okružuju. {SPP 99.6}

Sotona je, Jakova se nije moglo odvratiti. On je naučio da je Bog milostiv i on se prepustio njegovoj milosti. On je istaknuo svoje pokajanje za grijeh i molio za izbavljenje. Kritičko preispitivanje njegovog života natjeralo ga je u očaj. ali on se čvrsto držao Anđela, i s gorljivim, molećivim uzvicima ponavljao svoju molbu dok nije nadvladao. {SPP 99.7}

Takvo će biti iskustvo Božjeg naroda u njihovoj posljednjoj bici sa silama zla. Bog će ispitati optužio Jakova pred Božjim anđelima, tražeći pravo da ga uništi zbog njegova grijeha. On je potaknuo Isava da pode na njega, a tokom patrijarhove duge noći borbe Sotona mu je nastojao nametnuti osjećaj krivice da bi ga obeshrabrio i slomio njegovo pouzdanje u Boga. Kad je izmučeni Jakov uhvatio Anđela i sa suzama zavapio, nebeski ga je Vjesnik, da bi iskušao njegovu vjeru, podsjetio na njegov grijeh i pokušao otići od njega. Međutim, njihovu vjeru, njihovu ustrajnost, njihovo povjerenje u njegovu silu da ih izbavi. Sotona će ih nastojati prestrašiti mislima da su njihovi slučajevi beznadni, da su njihovi grijesi preveliki da bi im bilo oprošteno. Oni će biti duboko svjesni svojih nedostataka i dok budu posmatrali svoje živote, njihova će nada tonuti. Međutim, prisjećajući se veličine Božje milosti i vlastitog iskrenog pokajanja, oni će tražiti obećanja što ih je On dao kroz Hrista bespomoćnim, pokajničkim grješnicima. Njihova vjera neće popustiti premda neće odmah primiti odgovor na svoje molitve. Oni će se uhvatiti za Božju snagu, kao što se Jakov držao Anđela, i riječi će njihove duše biti: „Neću te pustiti dok me ne blagosloviš." {SPP 99.8}

Da se Jakov nije ranije pokajao za svoje grijehe kad je prijevarom dobio prvorodstvo, Bog ne bi čuo njegovu molitvu i milostivo sačuvao njegov život. Ako u vrijeme nevolje u Božjem narodu bude nepriznatih grijeha dok ih bude mučio strah i briga, oni će biti svladani, očaj će uništiti njihovu vjeru i oni neće imati vjeru da mole Boga za izbavljenje. Premda će imati dubok osjećaj nedostojnosti, oni neće imati skrivenih grijeha koje treba otkriti. Hristova krv pomirenja obrisat će njihove grijehe i oni ih se neće moći sjetiti. {SPP 100.1}

Sotona mnoge navodi na vjerovanje da će Bog previdjeti njihovu nevjernost u malim stvarima u životu, ali Bog u svom postupanju s Jakovom pokazuje da On ne može u svojoj mudrosti snositi ili previdjeti zlo. Svi koji nastoje prikriti ili izgovoriti svoje grijehe i dopustiti da ostanu u nebeskim knjigama, nepriznati i neoprošteni, Sotona će ih pobijediti. Što se više smatraju pobožnim, a njihov je položaj veći, veće je njihovo prokletstvo u Božjim očima, a pobjeda velikog neprijatelja sigurnija. {SPP 100.2}

Ipak Jakovljeva istorija pruža sigurnost da Bog neće odbaciti one koji su navedeni na grijeh, a koji su mu se vratili i istinski se pokajali. Jakov je osobnim predanjem i iskrenom vjerom dobio ono što nije dobio svojom snagom u borbi. Bog je svog slugu poučio da mu

samo božanska milost i sila mogu dati blagoslov za kojim je težio. Tako će biti i s onima koji će živjeti u posljednjim danima. Kad ih okruže opasnosti i očaj okruži dušu, oni moraju isključivo zavisiti o zaslugama Otkupitelja. Mi sami ništa ne možemo učiniti. U svojoj bespomoćnoj nedostojnosti mi moramo vjerovati u zasluge raspetog i uskrslog Spasitelja. Ko ovo čini, nikada neće propasti. Dugi, crni spisak naših prijestupa pred očima je Beskonačnog. Zapisi su potpuni, i nijedan od naših grijeha nije zaboravljen. Ali Onaj koji je čuo molbe svojih drevnih sluga, čuće molitvu vjere i oprostiti naše prijestupe. On je obećao i On će ispuniti svoju Riječ. {SPP 100.3}

Jakov je nadvladao jer je bio ustrajan i odlučan. Njegovo je iskustvo svjedočanstvo o sili ustrajne molitve. Mi sada moramo naučiti pouku o ustrajnoj molitvi, nepopustljivoj vjeri. Najveće pobjede Hristove Crkve ili pojedinačnih hrišćana nisu one koje se postižu obdarenošću ili znanjem, bogatstvom ili uslugama ljudi, već su to pobjede ostvarene u razgovoru s Bogom, kad se gorljiva, usrdna vjera drži moćne ruke. {SPP 100.4}

Oni koji nisu voljni ostaviti svaki grijeh i tražiti Božje blagoslove neće ih primiti. Ali svi koji se, poput Jakova, drže Božjih obećanja i budu ustrajni i iskreni kao on, uspjet će kao što je i on uspio. „Pa da Bog zbilja ne brani svoje izbranike koji dan i noć vapiju prema njemu? I da zategne s njihovom stvari? Kažem vam, brzo će ih obraniti.” (Lk 18,7.8) {SPP 100.5}

19. Poglavlje — Povratak U Haanan

Ovo poglavlje zasniva se na Postanju 34; 35 i 37.

Prešavši Jordan „Jakov sretno stigne u grad Šekem, koji se nalazio u zemlji Hanaanskoj" (Post 33,18). Tako se ispunila patrijarhova molitva da ga Bog u miru dovede u njegovu zemlju. On je neko vrijeme živio u Šekemskoj dolini. Abraham je upravo ovdje, prije više od stotinu godina, prvi put podigao logor i žrtvenik u obećanoj zemlji. „A komad zemlje na kojoj je postavio svoj šator kupi od sinova Hamora, Šekemova oca, za stotinu kesita. Tu podiže žrtvenik i nazva ga ‚El, Bog Izraelov'." (19.20. redak) Jakov je, kao i Abraham, pored svog šatora podigao žrtvenik Gospodu, pozivajući sve članove svog doma na jutarnje i večernje žrtve. On je ovdje također iskopao izvor na koji je, sedamnaest stoljeća kasnije, došao Jakovljev Sin i Spasitelj, i pored kojeg je odmarajući se od podnevne žege svojim začuđenim slušaocima govorio o „vodi što struji u vječni život" (Iv 4,14). {SPP 101.1}

Boravak Jakova i njegovih sinova kod Šekema završio je nasiljem i prolijevanjem krvi. Jedna je kćer iz njihova doma osramoćena i ožalošćena, dva brata su bila kriva za ubistvo, a cijeli je grad bio uništen i poklan iz odmazde zbog nezakonitog postupka jednog nepromišljenog mladića. Početak koji je doveo do tako strašnih posljedica bio je djelo jedne od Jakovljevih kćeri koja „izađe da posjeti neke žene onoga kraja", stupajući tako u vezu s nevjernima. Oni koji traže zadovoljstvo među onima koji se ne boje Boga stupaju na Sotonino područje i izazivaju njegove kušnje. {SPP 101.2}

Svirepa surovost Simeuna i Levija je bila izazvana, ali oni su ipak svojim postupanjem prema Šekemljanima teško zgriješili. Od Jakova su brižljivo sakrili svoje namjere, a vijest o njihovoj odmazdi ispunila ga je strahom. Klonuo duhom zbog prijevare i nasilja svojih sinova, samo je rekao: „Uveli ste me u nepriliku omrazivši me stanovnicima zemlje... Ako se ujedine protiv mene i napadnu me, dok nas je ovako malo na broj, istrijebit će me s mojim domom." Međutim, bol i odvratnost s kojom je on gledao na njihovo krvavo djelo vidi se u riječima što ih je, gotovo pedeset godina kasnije, izgovorio dok je ležao na samrtnoj postelji u Egiptu: „Simeun i Levi braća su prava! Mačevi su im oruđe nasilja. Na njihova vijećanja ja ne silazio, u njihovim zborovima udjela ne imao... Prokleta im srdžba, jer je prežestoka, prokleta im obijest, jer je preokrutna." (Post 49,5-7) {SPP 101.3}

Jakov je smatrao da postoji razlog za duboku poniznost. Karakteri njegovih sinova su otkrili surovost i prijevarnost. U njegovom je logoru bilo lažnih bogova, i idolopoklonstvo je donekle našlo uporište i u njegovoj kući. Neće li ih Gospod, ako postupi prema njihovim zaslugama, prepustiti odmazdi okolnih naroda? {SPP 101.4}

Dok su Jakova opterećivale nevolje, Gospod mu je naredio da krene južno prema Betelu. Pomisao na ovo mjesto podsjećala je patrijarha ne samo na njegovo viđenje o anđelima i o Božjem obećanju milosti već i na zakletvu koju je tamo učinio, da će Gospod biti njegov Bog. Odlučio je da prije polaska na ovo sveto mjesto očisti svoj dom od svake nečistote idolopoklonstva. On je stoga izdao zapovijest svima u logoru: „Odbacite tuđe idole koji se

nalaze u vašoj sredini: očistite se i preobucite. Idemo gore u Betel; ondje ću načiniti žrtvenik Bogu, koji me uslišao kad sam bio u nevolji i sa mnom bio na putu kojim sam hodio." {SPP 101.5}

Jakov je duboko uzbuđen ponovio izvještaj o svom prvom posjetu Betelu, kad je napustio očev šator kao usamljeni lutalica, bježeći da spasi svoj život, i kad mu se Gospod javio u noćnom viđenju. Dok je on razmatrao Božje prekrasno postupanje prema njemu, njegovo se srce smekšalo, a njegovu je djecu ganula Božja sila. On je upotrijebio najdjelotvorniji način kako bi ih pripremio da mu se pridruže u obožavanju Boga kad stignu u Betel. „Oni predaju Jakovu sve tuđe idole što su ih imali i naušnice što su bile o njihovim ušima, pa ih Jakov zakopa pod hrast kod Šekema." {SPP 102.1}

Bog je pustio strah na stanovnike zemlje tako da oni nisu pokušali osvetiti pokolj Šekemljana. Putnici su nesmetano došli u Betel. Ovdje se Gospod ponovno javio Jakovu i obnovio s njim obećanje o Savezu. ‚Ondje sagradi žrtvenik i mjesto nazva El Betel, jer mu se ondje Bog objavio..." {SPP 102.2}

U Betelu je Jakov oplakao gubitak Debore, Rebekine dojkinje, osobe koja je dugo bila poštovani član njegove porodice, koja je svoju gospodaricu pratila od Mesopotamije do Hanaana. Prisutnost ove stare žene za Jakova je predstavljala dragocjenu vezu s njegovim prijašnjim životom, a posebno s majkom prema kojoj je gajio tako nježnu i duboku ljubav. Debora je pokopana s izrazima velike žalosti, a hrast pod kojim je iskopan grob nazvan je „Tužni hrast." Ne treba proći nezapaženo ni činjenica da se sjećanje na njen život vjerne službe i oplakivanje ove porodične prijateljice smatralo vrijednim zapisivanja u Božju Riječ. {SPP 102.3}

Od Betela je do Hebrona trebalo samo dva dana putovanja, ali ta su dva dana Jakovu donijela veliku bol, jer je umrla Rahela. On je za nju odradio dva puta po sedam godina službe, a njegova ljubav prema njoj sve je ove napore učinila lakim. Kako je to bila duboka i trajna ljubav pokazalo se kasnije na Jakovljevoj samrti, kad je Josif došao posjetiti svog oca, a stari patrijarh osvrćući se na svoj život rekao: „Kad sam se, naime, vraćao iz Padana, na moju žalost, tvoja majka Rahela umrije na putovanju u Hanaansku zemlju, tek u maloj udaljenosti od Efrate. Sahranio sam je ondje uz put u Efratu, sadašnji Betlehem." (Post 48,7) U porodičnoj istoriji njegovog dugog i teškog života on se prisjetio samo gubitka Rahele. {SPP 102.4}

Rahela je prije svoje smrti rodila drugog sina. Na izdisaju ona ga je nazvala Ben Oni, „jer umiraše Rahela". Ali njegov otac ga je nazvao Benjamin, „desna ruka" ili „moja snaga". Rahela je pokopana na mjestu na kojem je umrla, a na njezinu grobu podignut je spomenik da sačuva sjećanje na nju. {SPP 102.5}

Na putu do Efrate još je jedan zločin uprljao Jakovljevu porodicu, koji je spriječio Rubena, sina prvorođenca, da primi prednost i čast prvorodstva. {SPP 102.6}

Jakov je napokon završio svoje putovanje i „dođe k svom ocu Isaku u Maniru u Kirjat Arbu, to je Hebron — gdje su boravili Abraham i Isak kao pridošlice." On je ovdje ostao tokom posljednjih godina očeva života. Za Isaka, slabog i slijepog, ljubazna pažnja ovog dugo odsutnog sina bila je utjeha u godinama usamljenosti i žalosti. {SPP 102.7}

Jakov i Isav su se susreli na samrtnoj postelji svog oca. Stariji brat je nekada gledao na ovaj događaj kao priliku da se osveti, ali otada su se njegovi osjećaji uvelike promijenili. A Jakov, zadovoljan duhovnim blagoslovima prvorodstva, prepustio je starijem bratu očevo bogatstvo — jedino nasljeđe što ga je Isav tražio i vrednovao. Mržnja i ljubomora ih više nije otuđivala, ali oni su se ipak rastali i Isav je otišao u Seir. Bog, koji je bogat blagoslovima, dao je Jakovu zemaljska bogatstva, pored višeg dobra što ga je tražio. Imetak se dvojice braće, naime, „jako uveća te nisu mogli ostati zajedno: kraj u kojem su boravili nije ih mogao izdržavati zbog njihova blaga." Ovo razdvajanje je bilo u skladu s božanskom namjerom za Jakova. Budući da su se braća tako razlikovala u pogledu na svoju vjeru, za njih je bilo bolje da žive odvojeno. {SPP 102.8}

Isav i Jakov su primili istu spoznaju o Bogu, obojica su imala slobodu da slijede njegove zapovijesti i prime njegovu milost, ali nisu obojica odlučila to učiniti. Dva brata su hodila različitim putovima koji su se nastavili sve više i više razilaziti. {SPP 103.1}

Bog nije donio proizvoljnu odluku kojom je Isav bio lišen blagoslova spasenja. Dar njegove milosti u Hristu je besplatan za sve. Nema predestinacije, osim osobne odluke zbog koje svako može propasti. Bog je u svojoj Riječi iznio uslove na temelju kojih će svaka duša biti određena na vječni život — poslušnošću njegovim zapovijestima, vjerom u Hrista. Bog je izgradio karakter u skladu sa svojim Zakonom i svi koji dosegnu ovo mjerilo ući će u nebesko kraljevstvo slave. Sam je Hristos rekao: „Ko vjeruje u Sina, imat će život vječni; a ko ne vjeruje Sinu, neće vidjeti života." (Iv 3,36) ‚Neće svaki koji mi govori: Gospode, Gospode! ući u kraljevstvo nebesko, nego onaj koji vrši volju moga nebeskoga Oca." (Mt 7,21) A u Otkrivenju On kaže: „Blago onima koji peru svoje haljine tako da dobiju pravo na stablo života i da mognu ući u grad na vrata!" (Otk 22,14) Ovo je jedina odluka iznesena u Božjoj Riječi u vezi s konačnim spasenjem čovjeka. {SPP 103.2}

Izabrana je svaka duša koja gradi svoje spasenje sa strahom i drhtanjem. Izabran je onaj koji će obući oklop i boriti se u dobroj borbi vjere. Izabran je onaj koji straži s molitvom, koji proučava Sveto pismo i bježi od kušnji. Izabran je onaj koji ima ustrajnu vjeru, i koji je poslušan svakoj riječi koja izlazi iz Božjih usta. Plan otkupljenja je besplatan za sve, a u plodovima otkupljenja uživat će oni koji su se pokorili ovim uslovima. {SPP 103.3}

Isav je prezreo blagoslove Saveza. On je više vrednovao prolazno od duhovnog, i primio ono za čim je težio. On se odvojio od Božjeg naroda svojom vlastitom odlukom. Jakov je izabrao nasljeđe vjere. On ga je pokušao dobiti lukavstvom, prijevarom i lažima, ali Bog je dopustio da ga njegov grijeh potakne na promjenu. Ipak, tokom svih gorkih iskustava u kasnijim godinama njegova života Jakov nikada nije odstupio od svoje namjere ili porekao

svoj izbor. Naučio je da se pribjegavanjem ljudskoj vještini i lukavstvu da dobije blagoslov on borio protiv Boga. Nakon noći borbe na potoku Jaboku Jakov je postao drugi čovjek. Iskorijenjena je samouvjerenost. Njegovo se lukavstvo otada više nije vidjelo. Umjesto lukavstva i prijevare njegov je život bio obilježen jednostavnošću i istinom. On je naučio pouku o jednostavnom oslanjanju na Svemoćnu ruku, u kušnjama i teškoćama on se ponizno pokoravao Božjoj volji. Niske osobine njegova karaktera izgorjele su u ognjenoj peći, istinsko je zlato prečišćeno dok se u Jakovu nije pojavila nepomućena vjera Abrahama i Isaka. {SPP 103.4}

Jakovljev grijeh, i niz događaja koji su ga prouzročili, izvršili su svoj uticaj na zlo, uticaj koji je svoje gorke plodove pokazao u karakterima i životu njegovih sinova. Kad su sinovi odrasli, oni su pokazali ozbiljne nedostatke. U njihovim su domovima bile očite posljedice mnogoženstva. Ovo strašno zlo isušuje same izvore ljubavi, a njen uticaj slabi i najsvetije odnose. Ljubomora nekoliko majki zagorčala je porodične odnose, i kad su odrasla, djeca su bila svadljiva i nepodložna kontroli, a očev je život bio pomračen brigom i jadom. {SPP 103.5}

Međutim, karakter Rahelinog sina Josifa, čija je rijetka osobna ljepota odražavala nutarnju ljepotu uma i srca, bio je sasvim različit. Čist, vrijedan i radostan, ovaj je mladić pružao dokaze o moralnoj čvrstoći i ozbiljnosti. On je slušao očeve pouke, a volio je slušati Boga. Osobine kojima se kasnije isticao u Egiptu — blagost, vjernost i istinitost — pokazale su se već u svakodnevnom životu. Budući da je njegova majka umrla, njegovi osjećaji su bili vezani za njegovog oca, a Jakovljevo je srce u starosti bilo privrženo ovom djetetu. On je „volio Josifa više nego ijednog svog sina”. {SPP 103.6}

Međutim, ovi su osjećaji kasnije postali uzrok problema i žalosti. Jakov nije bio mudar kad je pokazao naklonost prema Josifu, i time izazvao ljubomoru ostalih sinova. Posmatrajući zlo ponašanje svoje braće Josif je bio vrlo uznemiren te ih se usudio blago ukoriti, ali time je samo potaknuo osjećaj mržnje i zlovolje. On nije mogao izdržati gledajući kako griješe protiv Boga, te je ovu stvar iznio pred svog oca, nadajući se da će ih njegov autoritet navesti na promjenu. {SPP 104.1}

Jakov je pažljivo izbjegavao da svojom oštrinom i strogošću izazve njihov gnjev. Duboko uzbuđen on je izrazio zabrinutost za svoju djecu i molio ih da poštuju njegove sijede kose i ne donose sramotu njegovom imenu, a nadasve da ne obeščašćuju Boga zanemarujući njegove uredbe. Osramoćeni otkrivanjem njihove bezbožnosti mladići su se naoko pokajali, ali oni su samo prikrili svoje stvarne osjećaje koji su, nakon razotkrivanja, postali još gori. {SPP 104.2}

Njima se očev nepromišljeni dar Josifu, skupa haljina, kakvu su obično nosile samo ugledne osobe, činio kao dokaz njegove pristranosti te je izazvao sumnju da on namjerava zaobići stariju djecu i prenijeti pravo prvorodstva na Rahelinog sina. Njihova se zloba dodatno povećala kad im je jednog dana mladić ispričao san koji je usnio. „Pomislite,” rekao

je on, „vezali smo nasred polja snopove, kadli se najednom moj snop uspravi i stade uzgor. Uto se vaši snopovi okupe okolo i duboko se poklone mome snopu.” {SPP 104.3}

„Kaniš li nad nama zakraljevati? Hoćeš li nam biti gospodar?” uzviknula su njegova braća, ljuta i zavidna. {SPP 104.4}

On je uskoro usnio još jedan san, slična sadržaja, koji im je također ispričao: „Pazite! Sunce, mjesec i jedanaest zvijezda duboko mi se klanjahu!’ Kad je to ispričao svom’ocu, ukori ga otac i reče mu: ‚Što znači taj san što si ga usnio? Zar ćemo doći ja, tvoja majka i tvoja braća pa ti se do zemlje klanjati?” Jakov je uprkos oštrini svojih riječi vjerovao da je Gospod Josifu otkrio budućnost. {SPP 104.5}

Dok je mladić stajao pred svojom braćom lica ozarenog Duhom Nadahnuća, oni nisu mogli zadržati svoje dviljenje, ali se nisu odlučili odreći svojih zlih putova te su mrzili čistoću koja je ukoravala njihove grijehe. Isti duh koji je poticao Kajina gorio je i u njihovim srcima. {SPP 104.6}

Braća su se morala kretati od mjesta do mjesta da bi osigurala pašnjake za svoja stada te su često mjesecima bila odsutna od kuće. Nakon upravo opisanih događaja ona su otišla do mjesta što ga je njihov otac kupio kod Šekema. Prošlo je neko vrijeme, a vijesti o njima nisu pristizale, i otac se počeo bojati za njihovu sigurnost zbog njihove surovosti prema Šekemljanima. On je stoga poslao Josifa da ih nade i donese mu vijest o njima. Da je Jakov znao stvarne osjećaje svojih sinova prema Josifu, on im ga ne bi povjerio, ali oni su ih brižno prikrili. {SPP 104.7}

Josif je pošao radosna srca, ni starac ni mladić nisu sanjali što će se dogoditi prije no što se ponovno susretnu. Kad je nakon dugog i samačkog putovanja stigao u Šekem, Josif nije mogao naći svoju braću i njihova stada. Nakon što se raspitao za njih pošao je u Dotan. Već je putovao više od pedeset milja, a sada je pred njim bilo još petnaest, no on je ipak požurio, zaboravljajući na svoju iscrpljenost pri pomisli da će olakšati brigu svom ocu i susresti braću, koju je uprkos njihovoj neljubaznosti još uvijek volio. {SPP 104.8}

Braća su ga vidjela kako prilazi, ali pomisao na njegovo dugo putovanje da bi ih našao, pomisao na iscrpljenost i glad, njegovo pravo na njihovo gostoprimstvo i bratsku ljubav, nije omekšalo gorčinu njihove mržnje. Pogled na haljinu, znak očeve ljubavi, ispunio ih je bezumljem. „Eno stiže onaj sanjar!” uzvikivali su uvredljivo. Njih je kontrolirala zavist i osveta koju su dugo potajno gajili. „Hajde da ga sad ubijemo i bacimo u kakvu čatrnju!” rekli su. „Možemo kazati da ga je proždrla divlja zvijer. Vidjećemo što će biti od njegovih snova!” {SPP 104.9}

Da nije bilo Rubena, oni bi izvršili svoj naum. On se zgrozio pri pomisli na ubistvo svog brata i predložio da Josifa živog bace u jamu i ostave ga da umre, namjeravajući ga potajno spasiti i vratiti njegovom ocu. Kad je sve nagovorio da se slože s njegovim planom, Ruben ih je ostavio strahujući da neće uspjeti kontrolirati svoje osjećaje te da će oni otkriti njegove stvarne osjećaje. {SPP 105.1}

Josif je došao, ne sluteći opasnost, razdragan što je ostvario cilj svoje duge potrage, ali umjesto očekivanih pozdrava, prestrašili su ga gnjevni i osvetnički pogledi na koje je naišao. Uhvatili su ga i svukli mu haljinu. Ismijavanja i prijetnje otkrili su njihove stvarne namjere. Oglušili su se na njegova preklinjanja. On je u potpunosti bio u vlasti tih izbezumljenih ljudi. Grubo su ga vukli prema dubokoj jami, bacili ga u nju, a onda ga ostavili da umre od gladi, dok su oni „sjeli da ručaju." {SPP 105.2}

Međutim, neki među njima nisu bili mirni, jer nisu osjećali zadovoljstvo koje su očekivali od osvete. Uskoro su ugledali karavanu koja dolazi. Bila je to karavana Jišmaelaca iza Jordana, na putu u Egipat s mirodijama i drugim trgovačkim proizvodima. Juda je predložio da prodaju svog brata tim paganim trgovcima umjesto da ga ostave da umre. Tako će ga se osloboditi, a svoje ruke neće uprljati njegovom krvlju, dodao je on, jer „on je naš brat, naše meso." Svi su se složili s ovim prijedlogom i Josifa su ubrzo izvukli iz jame. {SPP 105.3}

Kad je ugledao trgovce, Josif je shvatio strašnu istinu. Ropstvo je bilo sudbina koje se trebalo bojati više od smrti. U agoniji straha on je upućivao molbe svakom svom bratu, ali uzalud. Neki su se sažalili, ali bojeći se ismijavanja, oni su prešutjeli; svi su smatrali da su otišli predaleko da bi se povukli. Ako poštede Josifa, on će nedvojbeno izvijestiti oca, koji neće previdjeti njihovu surovost prema njegovom omiljenom sinu. Zatvarajući svoja srca na njegova preklinjanja, oni su ga predali u ruke paganskih trgovaca. Karavana je pošla i uskoro nestala iz vida. {SPP 105.4}

Ruben se vratio do jame, ali Josifa tamo nije bilo. Užasnut, ukoravajući samog sebe, on je razderao svoje haljine, našao svoju braću i povikao: „Dječaka nema! Kamo ću ja sad?" Kad je saznao Josifovu sudbinu, i da ga je sada nemoguće povratiti, Ruben se sada pridružio ostalima u pokušaju da prikriju svoju krivicu. Zaklali su jare, umočili Josifovu haljinu u krv i odnijeli je ocu, rekavši mu da su je našli u polju, te da se boje da pripada njihovom bratu. „Gledaj," kazali su, „je li ovo haljina tvoga sina ili nije." Oni su sa strahom iščekivali ovaj prizor, ali nisu očekivali bol koja razdire srce, potpuno odavanje tuzi koje su bili prisiljeni gledati. „Haljina je moga sina!" rekao je Jakov, „Divlja ga je zvijer rastrgla!" Njegovi su ga sinovi i kćeri uzalud pokušavali utješiti. On „razdere svoje haljine, stavi pokorničku kostrijet oko bokova, i dugo vremena oplakivaše svoga sina". Činilo se da vrijeme ne može olakšati njegovu bol. „Ne, sići ću svome sinu u Šeol tugujući!" bio je njegov očajnički uzvik. Mladići, užasnuti onim što su učinili, ali bojeći se i očevih ukora, u svojim su srcima skrivali znanje o svojoj krivnji, koja se čak i njima činila velikom. {SPP 105.5}

20. Poglavlje — Josif U Egiptu

Ovo poglavlje zasniva se na Postanju 39 do 41.

Josif je u međuvremenu bio na putu u Egipat. Dok je karavana putovala na jug, prema granicama Hanaana, mladić je u daljini mogao vidjeti brda na kojima se nalazio šator njegova oca. Gorko je plakao pri pomisli na patnju i usamljenost voljenog oca. U sjećanje mu se ponovno vratio prizor iz Dotana. Vidio je gnjevnu braću i na sebi osjetio njihove ljutite poglede. U njegovim su ušima odzvanjale poruge i uvrede kojima su oni odgovarali na njegova prestrašena preklinjanja. Sa strepnjom je gledao u budućnost. Kakva promjena okolnosti — od brižno njegovana sina do prezrena, bespomoćna roba. Sam i bez prijatelja, kakva će biti njegova sudbina u zemlji u koju je putovao? Josif se neko vrijeme predao nekontroliranoj žalosti i strahu. {SPP 106.1}

Međutim, u Božjem proviđenju, čak je i to iskustvo za njega trebalo biti blagoslov. On je za nekoliko sati naučio ono za što bi mu možda trebale godine. Očeva snažna i nježna ljubav nanijela mu je zlo svojom pristranošću i popustljivošću. Ova nerazumna naklonost razljutila je njegovu braću i izazvala ih na surovo djelo koje ga je razdvojilo od njegova doma. Njeni su se učinci očitovali i u njegovu vlastitu karakteru, jer su podupirani nedostaci koji su sada morali biti ispravljeni. On je postajao samodostatan i zahtjevan. Naviknut na nježnost očeve brige, osjećao se nespreman da se suoči s teškoćama koje su ga čekale u gorkom, surovom životu stranca i roba. {SPP 106.2}

Onda su se njegove misli okrenule Bogu njegova oca. U djetinjstvu je bio naučen da ljubi i da se boji Boga. Često je u šatoru svog oca slušao priče o viđenju što ga je Jakov primio dok je bježao iz svog doma kao bjegunac i izgnanik. Čuo je o Gospodnjim obećanjima Jakovu i načinu na koji su se ona ispunila, kako su, u trenutku potrebe, Božji anđeli došli da ga pouče, utješe i zaštite. Saznao je o Božjoj ljubavi koja je ljudima dala Otkupitelja. Sada se jasno sjećao svih ovih pouka. Josif je vjerovao da će Bog njegovih otaca biti njegov Bog. On se tada u cijelosti predao Bogu i molio se da čuvar Izraela bude s njim u zemlji njegova izgnanstva. {SPP 106.3}

Njegova je duša bila uzbuđena zbog odlučnosti da ostane vjeran Bogu i da u svim okolnostima djeluje kao podanik nebeskog Kralja. Odlučio je služiti Bogu nepodijeljena srca, hrabro se suočiti s kušnjama života i vjerno vršiti sve dužnosti. Iskustvo tog dana donijelo je prekretnicu u Josifovom životu. Životna je nesreća omiljeno dijete pretvorila u promišljenog, hrabrog i samostalnog čovjeka. {SPP 106.4}

Stigavši u Egipat Josif je prodan Potifaru, zapovjedniku faraonove tjelesne straže, u čijoj je službi ostao deset godina. Tu je bio izložen naročitim kušnjama. On se nalazio u središtu idolopoklonstva. Lažna bogoslužena bila su praćena kraljevskom raskoši, bogatstvom i kulturom najcivilizovanijeg naroda koji je tada postojao. Ipak, Josif je očuvao svoju jednostavnost i povjerenje u Boga. Posvuda su oko njega bili prizori i zvuči poroka, ali on kao da ništa nije čuo ni vidio. On nije mislima dopuštao da počivaju na zabranjenim

predmetima. Želja da stekne naklonost Egipćana nije ga navela da prikrije svoja načela. Da je bio u kušnji da to učini, kušnja bi ga nadvladala, ali on se nije stidio vjere svojih otaca i nije ulagao napore da prikrije činjenicu da je obožavatelj Jahve. ‚Jahve je bio s Josifom, zato je u svemu imao sreću... Vidje njegov gospodar da je Jahve s njim i da svemu što mu ruka poduzme Jahve daje uspjeh." Potifarovo povjerenje u Josifa je svakodnevno raslo, i on ga je naposljetku imenovao za svog dvoranina i upravitelja sveg svog imetka. „I postavi ga za upravitelja svoga doma i povjeri mu sav svoj imetak." {SPP 106.5}

Očit napredak koji je pratio sve što je bilo u Josifovoj brizi nije bilo posljedica direktnog čuda, već njegove marljivosti i brige, a njegovi su napori bili okrunjeni božanskim blagoslovima. Josif je svoj uspjeh pripisao Božjoj milosti, a čak je i njegov idolopokloničkі gospodar prihvatio to kao tajnu njegova besprimjerna napretka. Bez ustrajnih, dobro usmjerenih napora, nikada ne bi mogao postići uspjeh. Bog je bio proslavljen vjernošću svog sluge. Božja je namjera bila da se vjernik u Boga razlikuje čistoćom i pravednošću od obožavatelja idola i da nebeska milost svijetli u tami paganstva. {SPP 107.1}

Josifova blagost i vjernost trebali su biti provjereni u vatri kušnje. Žena je njegova gospodara pokušala navesti mladića da prestupi Božji Zakon. On je dotada ostao neuprljan pokvarenošću koja je vrvjela u toj paganskoj zemlji, ali kako se suprotstaviti ovoj kušnji, tako iznenadnoj, tako snažnoj, tako zavodljivoj? Josif je dobro znao kakve će biti posljedice suprotstavljanja. S jedne su strane bili prikrivanje, milost i nagrade, a s druge, nemilost, zatvor, a možda i smrt. Njegov je cijeli budući život zavisio o trenutnoj odluci. Hoće li načela pobijediti? Hoće li Josif i dalje ostati vjeran Bogu? Anđeli su s neopisivom brigom posmatrali ovaj prizor. {SPP 107.2}

Josifov odgovor otkriva silu vjerskih načela. On nije želio iznevjeriti povjerenje svog zemaljskog gospodara, a bez obzira na posljedice želio je ostati vjeran svom Gospodaru na Nebu. Mnogi sebi pred budnim očima Boga i njegovih anđela uzimaju slobodu da učine nešto što nikada ne bi učinili pred svojim bližnjima, ali Josif je prvo pomislio na Boga: „Pa kako bih ja mogao učiniti tako veliku opačinu i sagriješiti protiv Boga?" {SPP 107.3}

Kad bismo mi gajili uvjerenje da Bog vidi i čuje sve što činimo i vjerno zapisuje naše riječi i djela i da se s njima moramo suočiti, mi bismo se bojali griješiti. Neka mladi uvijek drže na umu da su u Božjoj prisutnosti bez obzira gdje se nalazili ili što činili. Nijedan dio našeg ponašanja ne ostaje nezamijećen. Mi ne možemo sakriti naše putove od Svevišnjega. Ljudski se zakoni, premda su katkad strogi, često prestupaju a da to niko ne otkrije i tako prolaze nekažnjeno. Ali tako nije s Božjim Zakonom. Ni najcrnja noć ne može sakriti krivca. On može misliti da je sam, ali nevidljivi svjedok vidi svako djelo. Pred božanskim pogledom otkrivene su pobude njegova srca. Svaki čin, svaka riječ, svaka pomisao, pozorno se bilježi kao da postoji samo jedna osoba na svijetu i kao da je pažnja Neba usmjerena samo na nju. {SPP 107.4}

Josif je patio zbog svoje čestitosti, jer se zavodnica osvetila optužujući ga za gnusni zločin, zbog čega je bačen u zatvor. Da je Potifar vjerovao optužbi svoje žene, mladić bi izgubio svoj život, ali skromnost i pravednost koja je dosljedno obilježila njegovo ponašanje bili su dokaz njegove nevinosti, ali ipak, da bi se spasio ugled gospodareve kuće, on je dospio u nemilost i bačen je u zatvor. {SPP 107.5}

Tamničari su u početku prema Josifu postupali vrlo surovo. Psalmist kaže: „Sputaše uzama noge njegove, u gvožde mu vrat staviše, dok se ne ispuni proroštvo njegovo, Jahvina ga riječ potvrdi." (Ps 105,18.19) Međutim, Josifova stvarna priroda svijetlila je čak i u mraku tamnice. On se čvrsto držao svoje vjere i strpljenja, i premda mu je surovo uzvraćeno za godine vjerne službe, njega to ipak nije razočaralo, niti je izgubio vjeru. Imao je mir koji dolazi kao posljedica nevinosti, i on je svoj slučaj povjerio Bogu. On se nije prepustio mislima o

svojim vlastitim pogreškama, već je zaboravio na svoju žalost pomažući u olakšavanju žalosti drugih. On je i u zatvoru našao posao koji je trebalo obaviti. Bog ga je pripremao u školi patnje, da bude korisniji, i on nije odbacio discipliniranje koje mu je bilo potrebno. U zatvoru je, gledajući posljedice tlačenja i tiranije i učinke zločina, naučio pouku o pravdi, saosjećanju i milosti, koja ga je pripremila da vlada s mudrošću i sažaljenjem. {SPP 108.6}

Josif je postepeno zadobivao povjerenje tamničara te mu je naposljetku povjerena odgovornost za sve zatvorenike. Njegov rad u zatvoru — čestitost njegovog svakodnevnog života i njegova sućut za one koji su bili u teškoćama i muci — otvorio je put za njegov budući napredak i čast. Svaka zraka svjetlosti kojom osvjetljujemo druge odražava se u nama. Svaka ljubazna i saosjećajna riječ izgovorena ožalošćenima, svaki čin kojim pomažemo drugima, i svaki dar onima koji su u potrebi, ako ga potiču prave pobude, donijeće blagoslove darodavcu. {SPP 108.1}

Kralj je zbog nekog prijestupa bacio u zatvor glavnog peharnika i pekara i Josif je bio odgovoran za njih. Jednog jutra, videći da su žalosni, on ih je ljubazno zapitao za uzrok, na što su mu oni odgovorili da je svaki usnio san i da žarko želi saznati njihova značenja. „Zar tumačenje ne spada na Boga?" rekao je Josif. „Dajte pričajte mi!" Kad je svaki od njih ispričao svaj san, Josif im je rekao njihovo značenje. Za tri dana faraon je trebao vratiti peharnika na bivši položaj, da kao i ranije pruža faraonu pehar, ali glavni je pekar po kraljevoj zapovijesti trebao biti obješen. U oba slučaja snovi su se ispunili upravo onako kako su proročeni. {SPP 108.2}

Kraljev peharnik je izrazio najdublju zahvalnost Josifu, i zbog ohrabrujućeg tumačenja njegovog sna i za mnoga djela ljubaznosti, a zauzvrat je ovaj potonji, govoreći na najdirljiviji način o svom nepravednom zatočeništvu, preklinjao da se njegov slučaj iznese pred kralja. „Kad ti opet bude dobro," rekao je on, „sjeti se da sam i ja bio s tobom, pa mi učini ovu uslugu: spomeni me faraonu i pokušaj me izvesti iz ove kuće." Glavnom peharniku se ispunio svaki detalj iz sna, ali kad mu je vraćena kraljevska milost, on više nije mislio na svog

dobročinitelja. Josif je još dvije godine ostao u zatvoru. Nada koja se zapalila u njegovom srcu polako se gasila, a svim ostalim kušnjama dodan je i gorak osjećaj nezahvalnosti. {SPP 108.3}

Ali božanska ruka samo što nije otvorila zatvorska vrata. Egipatski je kralj u samo jednoj noći usnio dva sna, koji su očito upućivali na isti događaj i naoko nagovještavali neku veliku nesreću. On nije mogao odrediti njihovu važnost, ali su oni unijeli nemir u njegov um. Magi i mudraci u njegovu kraljevstvu nisu mogli protumačiti san. Kraljeva su se zbunjenost i briga povećali, a palatom se širio strah. Sveopšta zabrinutost podsjetila je peharnika na okolnosti njegovog vlastitog sna, na Josifa, što je prouzročilo grižnju savjesti zbog nezahvalnosti i zaboravnosti. Odmah je obavijestio kralja kako je jevrejski zatvorenik protumačio njegov san i san glavnog pekara i kako su se njegova tumačenja ispunila. {SPP 108.4}

Faraonu je bilo poniženje da se okrene od maga i mudraca u vlastitom kraljevstvu i obrati se strancu i robu, ali on je bio spreman prihvatiti uslugu najnižega ako će to umiriti njegov uznemireni um. Odmah su poslali po Josifa. Obukao je zatvorsku odjeću i obrijao se jer je njegova kosa narasla tokom razdoblja nemilosti i tamnovanja. Onda je doveden u kraljevu prisutnost. {SPP 108.5}

„Onda faraon reče Josifu: ‚Usnio sam san, a niko ga ne može protumačiti. Čuo sam o tebi da možeš protumačiti san čim ga čuješ.' ‚Ništa ja ne mogu' — odgovori Josif faraonu — ‚nego će Bog dati pravi odgovor faraonu.'" Josifov odgovor kralju otkriva njegovu poniznost i vjeru u Boga. Skromno je porekao čast koja je njemu pripisivala posjedovanje veće mudrosti. „Ništa ja ne mogu." Samo Bog može objasniti ove tajne. {SPP 108.6}

Faraon je tada nastavio iznositi svoj san: „U svom snu stojim na obali Nila. I gle! iz Nila izađe sedam debelih i lijepih krava. Pasle su po šašu. Poslije njih izađe drugih sedam krava. Bile su mršave, vrlo ružne i koštunjave. Još nikad ne vidjeli onako ružnih krava u svoj zemlji egipatskoj! I sedam mršavih i ružnih krava proždru prvih sedam debelih krava. Pa iako su ih progutale, nije se vidjelo da im je što u trbuhu: bile su ružne kao i prije. Uto se probudim. Zatim sam u snu vidio kako na jednoj stabljici uzraste sedam punih i lijepih klasova. Ali poslije njih uzraste sedam klasova zgrčenih, šturih, istočnjakom opaljenih. I šturi klasovi proždru sedam jedrih klasova. Kazao sam ovo i vračarima, ali nema nikoga da mi razjasni." {SPP 109.1}

„Faraonov san je samo jedan," rekao je Josif, „Bog javlja faraonu što kani učiniti." Trebalo je doći sedam godina obilja. Polja i vrtovi će biti plodniji nego ikada ranije. A nakon ovog razdoblja trebalo je doći sedam godina gladi. „Kako glad bude harala zemljom, neće se ni znati da je u zemlji obilje — zbog gladi koja će doći — jer će biti vrlo velika." Ponavljanje sna bilo je dokaz da će se doista uskoro ispuniti. „Zato," nastavio je on. „neka faraon izabere sposobna i mudra čovjeka te ga postavi nad zemljom egipatskom. Nadalje, neka se faraon pobrine da postavi nadglednika u zemlji koji će kupiti petinu sve žetve u zemlji egipatskoj za sedam godina obilja. Neka skupljaju od svakog žita za sedam dobrih godina što dolaze; neka

s ovlaštenjem faraonovim sabiru žito za hranu i pohranjuju ga po gradovima. Neka zalihe služe za hranu u zemlji za sedam godina gladi što će snaći zemlju egipatsku, tako da za gladi zemlja ne propadne." {SPP 109.2}

Tumačenje je bilo tako razumno i dosljedno, a postupak koji je preporučio tako valjan i oštrouman da se nije moglo sumnjati u njegovu tačnost. Ali kome povjeriti izvršenje ovog plana? O mudrom izboru zavisio je život cijele nacije. Kralj je bio uznemiren. Za neko je vrijeme razmatrao pitanje imenovanja. Od glavnog peharnika faraon je saznao o mudrosti i razboritosti koju je Josif pokazao u vođenju zatvora, i bilo je očito da on posjeduje administrativne sposobnosti u najvišoj mjeri. Peharnik, ispunjen samoprijekorom, nastojao je ispraviti svoju nezahvalnost time što je pohvalio svog dobročinitelja, a daljnje kraljevo ispitivanje je potvrdilo tačnost ovog izvještaja. Josif je u cijelom kraljevstvu bio jedini čovjek obdaren mudrošću da ukaže na opasnost koja je prijetila kraljevstvu i nužne pripreme da bi se s njome suočili, i kralj je bio uvjeren da je on najsposbniji da izvrši planove što ih je predložio. Bilo je očito da je s njim bila božanska sila, te da među kraljevim službenicima nije bilo nijednog tako dobro osposobljenog da vodi poslove naroda u krizi. Činjenica da je on Jevrej i rob bila je od male važnosti u poređenju s očitom mudrošću i valjanim rasuđivanjem. „Zar bismo mogli naći drugoga kao što je on, čovjeka koji bi bio tako obdaren duhom Božjim?" rekao je kralj svojim savjetnicima. {SPP 109.3}

Donesena je odluka o imenovanju i Josifu je saopštena zapanjujuća vijest:' „Otkako je sve to Bog tebi otkrio, nikoga nema sposobna i mudra kao što si ti. Ti ćeš biti upravitelj moga dvora: sav će se moj narod pokoravati tvojim naredbama. Jedino prijestolom ja ću biti veći od tebe." Kralj je nastavio s ceremonijom predaje znakova njegovog budućeg visokog položaja. „Poslije toga skine faraon sa svoje ruke pečatni prsten i stavi ga Josifu na ruku. Zatim zaodjene Josifa odjećom od najljepše tkanine, a o vrat mu objesi zlatan lanac. Vozio se on u kolima kao njegov zamjenik, a pred njim klicahu: ‚Abrek!' Na koljena!" {SPP 109.4}

„Za domaćina ga stavi kući svojoj, za nadstojnika sveg imanja svoga, da velikaše njegove po volji uči i starce njegove mudrosti vodi." (Ps 105,21.22) Josif je iz tamnice doveden na mjesto vladara cijele zemlje egipatske. Bio je to položaj od visoke časti, ali i opterećen teškoćama i opasnostima. Niko ne može stajati na visokom položaju bez opasnosti. Kao što oluja ostavlja netaknutim mali cvijet u dolini, dok iz korijena čupa visoko stablo na vrhu planine, tako i oni koji su očuvali čestitost u životu poniznosti mogu zbog kušnji koje prate svjetovni uspjeh i čast pasti u duboki ponor. Ali Josifov karakter je izdržao ispit nevolja i napretka. On je u faraonovoj palati pokazao istu vjernost Bogu kao i u zatvoreničkoj samici. On je još uvijek bio stranac u neznabožačkoj zemlji, odvojen od svog roda, obožavatelja Boga, ali on je u cijelosti vjerovao da božanska ruka vodi njegove korake, i neprekidnim oslanjanjem na Boga on je vjerno vršio dužnosti na svom položaju. Josif je pažnju kralja i velikih ljudi u Egiptu usmjerio na istinitog Boga, i premda su , se oni i dalje držali svog idolopoklonstva, oni su naučili poštovati načela otkrivena u životu i karakteru obožavatelja Jahve. {SPP 109.5}

Kako je Josif uspio postići takvu čvrstoću karaktera, pravednost i mudrost? On je u svojim ranim godinama slijedio dužnost radije nego sklonosti, a čestitost, jednostavno povjerenje i plemenita priroda u mladosti donose plodove u djelima zrelog čovjeka. Jednostavan i čist život je pridonio i snažnom razvitku fizičkih i intelektualnih sposobnosti. Zajednica s Bogom kroz njegova djela i razmišljanje o velikim istinama povjerenima naslednicima vjere uzdigli su i oplemenili njegovu duhovnu prirodu, razvijajući i jačajući njegov um više od bilo kojeg proučavanja. Savjestan i vjeran dužnosti na svakom položaju, od najniže do najuzvišenije, vježbao je sve svoje sposobnosti za najveću dužnost. Onaj koji živi u skladu sa Stvoriteljevom voljom osigurava sebi najčistiji i najplemenitiji razvitak karaktera. „Strah Gospodnji — eto što je mudrost; zla se kloni — to ti je razumnost.” (Job 28,28) {SPP 110.1}

Malo je onih koji razumiju uticaj malih stvari u životu na razvoj karaktera. Ništa čime se mi bavimo nije beznačajno. Različite okolnosti s kojima se suočavamo svakog dana dane su da ispitaju našu vjernost i osposobe nas za veće povjerenje. Vjernošću načelima u obavljanju zadataka u svakodnevnom životu um se navikava da zahtjeve dužnosti smatra većim od zahtjeva zadovoljstava i sklonosti. Umovi koji su tako obučeni ne kolebaju se između dobra i zla kao trska koja se ljulja na vjetru, već su oni vjerni dužnosti jer su stekli naviku pouzdanja i vjernosti. Vjernošću u onome što je najmanje oni stječu snagu da budu vjerni u velikim stvarima. {SPP 110.2}

Pravedan karakter ima veću vrijednost od ofirskog zlata. Bez njega niko ne može postati dostojanstven čovjek. Ali karakter se ne nasljeđuje. On se ne može kupiti. Moralna vrsnoća i plemenite umne odlike nisu posljedica slučaja. Najdragocjeniji darovi su bezvrijedni ako ih se ne unapređuje. Oblikovanje plemenitog karaktera je životno djelo i dolazi kao posljedica marljivih i ustrajnih napora. Bog pruža mogućnosti, a uspjeh zavisi o tome kako ih mi iskoristimo. {SPP 110.3}

21. Poglavlje — Josif I Njegova Braća

Ovo poglavlje zasniva se na Postanju 41,54-56 te 42 do 50.

S početkom rodnih godina počele su i pripreme za dolazak gladi. Pod Josifovim su zapovjedništvom sagrađena golema skladišta u svim važnijim mjestima u Egiptu, a donesene su i opsežne mjere za čuvanje viškova očekivane žetve. Isti se postupak nastavio primjenjivati tokom sedam plodnih godina, sve dok se količine žitarica više nisu mogle izmjeriti. {SPP 111.1}

A onda je došlo sedam gladnih godina, u skladu s Josifovim proročanstvom. „U svim zemljama bijaše glad, a u svoj zemlji egipatskoj bijaše hljeba. A kad je i sva zemlja egipatska osjetila glad, narod zavapi faraonu za hljeb; a faraon reče Egipćanima: ‚Idite k Josifu, i što god vam rekne, činite!' Kad se glad proširi po svoj zemlji, Josif otvori skladišta, te je Egipćane opskrbljivao žitom, jer je glad postala žestoka i u zemlji egipatskoj." {SPP 111.2}

Glad se proširila i na Hanaan, a osjetila se i u onom dijelu zemlje u kojem je prebivao Jakov. Kad su čuli o bogatim zalihama hrane što ih je osigurao egipatski kralj, deset Jakovljevih sinova je pošlo na put da tamo kupe žita. Po dolasku poslani su kod kraljeva predstavnika te su i oni s ostalim kupcima izašli pred vladara zemlje. .„.. i poklone mu se licem do zemlje." „Iako je Josif prepoznao svoju braću, oni njega nisu prepoznali." Njegovo jevrejsko ime bilo je zamijenjeno imenom koje mu je dao kralj, a između upravitelja Egipta i mladića kojeg su prodali Jišmaelcima bilo je male sličnosti. Kad je Josif ugledao svoju braću kako se klanjaju i iskazuju poštovanje, sjetio se svog sna, a prizori iz prošlosti oživjeli su pred njegovim očima. Posmatrajući grupu njegovo je oštro oko primijetilo da Benjamin nije s njima. Je li i on postao žrtva podmukle surovosti ovih neukrotivih ljudi? Odlučio je saznati istinu. „Vi ste uhode!" oštro im se obratio. „Došli ste da vidite slaba mjesta ove zemlje." {SPP 111.3}

„Oni mu odgovore: ‚Ne, gospodaru! Tvoje su sluge došle da nabave hrane. Svi smo sinovi jednog oca; pošteni smo ljudi; sluge tvoje nikad nisu bile uhode.'" Želio je saznati imaju li još uvijek isti ponositi duh kao kad je on bio s njima i doznati neke pojedinosti o njihovom domu, premda je dobro znao kako njihove izjave mogu biti varljive. Ponovio je optužbu, a oni su odgovorili: „Nas, tvojih slugu, bijaše dvanaestero braće — sinovi jednog oca, u zemlji Hanaanskoj; najmlađi je sad s ocem, a jednoga više nema." {SPP 111.4}

Izražavajući sumnju u istinitost njihove priče i dalje ih smatrajući uhodama, upravitelj je obznanio da će ih iskušati zahtjevom da ostanu u Egiptu dok jedan od njih ne pode i dovede najmlađeg brata. Ako ne pristanu na to, prema njima će se postupati kao prema uhodama. Međutim, Jakovljevi sinovi se nisu mogli složiti s ovakvim prijedlogom, budući da bi zbog vremena potrebnog za njegovo izvršenje njihova porodica gladovala, a ko bi od njih pošao sam na put ostavljajući braću u zatvoru? Kako bi se neko mogao pojaviti pred ocem u takvim okolnostima? Činilo se izvjesnim da će biti pogubljeni ili će postati robovi, a ako dovedu Benjamina možda će i on dijeliti njihovu sudbinu. Odlučili su ostati i zajedno trpjeti radije

nego da gubitak njegovog jedinog sina ocu nanese bol. Oni su stoga bačeni u zatvor gdje su ostali tri dana. {SPP 111.5}

U godinama nakon što je Josif bio odvojen od svoje braće karakter Jakovljevih sinova se promijenio. Oni su bili zavidni. nemirni, varljivi, surovi i osvetljivi, ali sada iskušani nesrećom oni su se pokazali nesebični, odani jedni drugima, odani svom ocu, podložni njegovu autoriteti, premda su i sami bili sredovječni ljudi. {SPP 112.1}

Tri dana u egipatskom zatvoru za braću su bili dani gorke žalosti dok su razmišljali o prošlim grijesima. Ako ne dovedu Benjamina, sigurno će ih proglasiti uhodama, a imali su malo nade da će pridobiti oca da pristane na Benjaminovu odsutnost. Josif je trećeg dana zapovjedio da braću izvedu pred njega. Nije se usudio da ih duže zadržava. Možda njegov otac i porodica već pate zbog nedostatka hrane. „Izvršite to, i ostaćete na životu, jer sam ja čovjek bogobojazan. Ako ste pošteni, neka jedan od vas ostane u zatvoru, a vi ostali idite i nosite žito svojim izgladnjelim domovima. Poslije toga dovedite mi svog najmlađeg brata, tako da se obistine vaše riječi te da ne izginete." Oni su prihvatili ovaj prijedlog, premda su imali malo nade da će njihov otac dopustiti da se Benjamin vrati s njima. Josif je razgovarao s njima uz pomoć prevoditelja, i ne pomišljajući da ih upravitelj razumije, oni su slobodno razgovarali u njegovoj prisutnosti. Oni su se međusobno optuživali zbog postupanja prema Josifu: „Jao nama! Stiže nas kazna zbog našeg brata; gledali smo njegovu muku dok nas je molio za milost, ali ga nismo uslišali." Ruben, koji je načinio plan za njegovo izbavljenje, dodao je: „Zar vam nisam govorio: ‚Ne ogrešujte se o mladića! Ali vi niste slušali. Sad se traži račun za njegovu krv.'" Josif, slušajući ih, nije mogao suzdržati svoje osjećaje, te je izašao i plakao. Nakon što se vratio zapovjedio je da pred njima svezu Simeuna i ponovno ga odvedu u zatvor. Simeun je bio glavni zagovornik i izvršitelj surovog postupanja prema njihovom bratu i zbog toga je on izabran. {SPP 112.2}

Prije no što je pustio da braća pođu Josif je dao upute da im se da žito, a novac svakog čovjeka potajno vrati u njegovu vreću. Primili su i popudbinu za svoje životinje za putovanje kući. Putem se jedan iz grupe, otvorivši svoju vreću, iznenadio kad je opazio srebro u svojoj vreći. Kad je to saopštio drugima, oni su se uznemirili i zabrinuli te rekoše jedan drugome: „Što nam ovo Bog uradi!" Da li da to smatraju dobrim znakom od Gospoda ili je On to dopustio da ih kazni za njihove grijehe i izloži ih još većim patnjama? Oni su priznali da je Bog vidio njihove grijehe i da ih je sada kažnjavao. {SPP 112.3}

Jakov je zabrinuto očekivao povratak svojih sinova, a kad su stigli, cijeli se logor okupio oko njih dok su ocu pričali sve što se dogodilo. Nemir i strepnja ispunili su svako srce. Činilo se da ponašanje egipatskog upravitelja nagovješćuje zle namjere, a njihov je strah potvrđen kad su otvorivši svoje vreće našli novac koji je pripadao svakom vlasniku. Ostarjeli otac je u boli uzviknuo: „Mene vi ostavljate bez djece!... Josifa je nestalo, Simeuna nema, a sad biste odveli i Benjamina. Sve se to na me svaljuje!" Ruben je odgovorio: „Ubij moja dva sina ako ti ga natrag ne doveden! Predaj ga u moje ruke, i ja ću ti ga vratiti." Ove nepromišljene riječi nisu Jakovu donijele mir. Njegov je odgovor bio: „Moj sin neće s vama! — uzvrati on. —

Njegov pravi brat već je mrtav, i on je ostao sam. Ako bi ga na putu na koji ćete poći snašla nesreća, u tuzi biste otpravili moju sijedu glavu dolje u Šeol." {SPP 112.4}

Međutim, suša se nastavila, a zalihe žita koje su donijeli iz Egipta vremenom su se gotovo iscrpile. Jakovljevi su sinovi dobro znali da bi bilo uzalud vraćati se u Egipat bez Benjamina. Nade da će promijeniti očevu odluku bile su male te su šutke očekivali što će se dogoditi. Sjena gladi je postajala sve veća, a stari je čovjek na zabrinutim licima sviju u logoru čitao njihovu potrebu te je naposljetku rekao: „Idite opet i nabavite nam malo hrane." {SPP 112.5}

Juda je uzvratio: „Onaj nam je čovjek jasno rekao: ‚Ne smijete preda me ako vaš brat ne bude s vama.'" „Ako si dakle voljan s nama poslati našeg brata, mi ćemo otići dolje i kupit ćemo ti žita. Ali ako njega ne pustiš s nama, onda mi tamo i ne idemo, jer nam je onaj zaprijetio: ‚Ne smijete preda me ako vaš brat ne bude s vama.'" Videći da se njegov otac počeo kolebati, on je dodao: „Pusti dječaka sa mnom pa da se dignemo i krenemo; tako ćemo preživjeti, a ne pomrijeti, i mi, i ti, i naša djeca," i on je ponudio da će jamčiti za svog brata i cijelog vijeka nositi krivicu ako Benjamina ne vrati njegovu ocu. {SPP 112.6}

Jakov više nije mogao uskratiti svoj pristanak te je zapovjedio sinovima da se pripreme za putovanje. On im je također zapovjedio da vladaru ponesu dar od stvari koji je mogla priuštiti zemlja pogođena glađu, „nešto balzama, nešto meda i mirodija, mirisne smole, pa lješnjaka i badema", i dvostruki iznos novca. „Uzmite svoga brata", dodao je on, „pa se opet zaputite onom čovjeku." Dok su se njegovi sinovi pripremali da pođu na putovanje, ostarjeli je otac ustao, podigao desnu ruku prema nebu i pomolio se: „Neka Bog Svemogući, El Šadaj, podstakne onog čovjeka na milosrđe prema nama te vam pusti i drugog brata i Benjamina. A ja, moram li bez djece ostati, neka ostanem." {SPP 113.1}

Oni su ponovno otputovali u Egipat i izašli pred Josifa. Kad je ugledao Benjamina, sina vlastite majke, on je bio duboko ganut. Prikrio je svoje osjećaje i naredio da ih se odvede u njegovu kuću i da se obave pripreme za zajednički ručak. Kad su odvedeni u upraviteljevu palatu, braća su se uvelike uznemirila, strahujući da će ih pozvati na odgovornost zbog novca koji su našli u svojim vrećama. Smatrali su da je novac tamo namjerno stavljen da bi se stvorile okolnosti koje će od njih učiniti robove. Zabrinuti, oni su razgovarali s upraviteljem kuće objašnjavajući mu okolnosti svog posjeta Egiptu, a kao dokaz svoje nevinosti oni su donijeli novac koji su našli u svojim vrećama kao i novac za kupovinu hrane, a zatim su dodali: „Mi ne znamo ko nam je stavio novac u naše vreće." Upravitelj je odgovorio: „Ne bojte se! Bog vaš i Bog vašeg oca stavio je blago u vaše vreće. Vaš je novac k meni stigao." To je ublažilo njihovu zabrinutost, a kad im se pridružio Simeun koji je bio pušten iz zatvora, oni su smatrali da je Bog doista milostiv prema njima. {SPP 113.2}

Kad ih je upravitelj ponovno susreo, oni su mu dali svoje darove i ponizno „do zemlje mu se poklone." On se ponovno sjetio svojih snova, a kad je pozdravio svoje goste, on se požurio da ih upita: „A je li dobro vaš stari otac o kome ste mi govorili? Je li još dobra zadravlja?" „Sluga tvoj, otac naš, dobro je i još je dobra zdravlja," glasio je odgovor dok su se ponovno

duboko naklonili. Onda se njegov pogled zaustavio na Benjaminu i on je upitao: „Je li ovo vaš najmlađi brat o kome ste mi govorili?" „Bog ti je bio milostiv, sine moj!" ali svladan osjećajem nježnosti, on nije više ništa mogao reći. „Uđe u jednu sobu i tu se isplaka." {SPP 113.3}

Nakon što je došao k sebi, on se vratio i ručak je počeo. Prema klasnim zakonima, Egipćanima je bilo zabranjeno jesti s pripadnicima neke druge narodnosti. Jakovljevi sinovi su stoga imali zaseban stol, dok je upravitelj, zbog svog visokog položaja, jeo sam, a Egipćani za odvojenim stolovima. Kad su svi sjeli, braća su bila iznenađena što su bili poređani tačno prema starosti. Josif je naredio da „jela ispred njega nose njima", ali Benjaminov obrok je bio pet puta veći od ostalih. On se nadao da će ovim znakom milosti prema Benjaminu vidjeti postupaju li oni i prema mlađem bratu sa zavišću i mržnjom koju su pokazali prema njemu. Braća su i dalje pretpostavljajući da Josif ne razumije jezik slobodno razgovarala i njemu se pružila dobra prilika da sazna njihove stvarne misli. Ipak, želio ih je još provjeriti, te je prije njihova odlaska naredio da se njegov vlastiti srebrni pehar sakrije u vreći najmlađeg brata. {SPP 113.4}

Oni su radosno pošli na put. Simeun i Benjamin su bili s njima, njihove životinje natovarene žitom i svi su smatrali da su izbjegli opasnosti koje su ih naoko okruživale. Ali tek su stigli do predgrađa grada, kad ih je sustigao upraviteljev sluga koji je izrekao optužbu: ‚Zašto uzvraćate zlo za dobro? Zar iz onog pehara ne pije moj gospodar i ne čita iz njega proricanje? Zlo ste učinili." Smatralo se da pehar ima neku naročitu osobinu otkrivanja otrova koji se u njega stavljaju. U to vrijeme takvi su pehari bili vrlo cijenjeni kao zaštita protiv ubistva trovanjem. {SPP 113.5}

Putnici su na slugine optužbe odgovorili: „Zašto nam gospodar govori tako? Daleko bilo od slugu tvojih da učine takvo što! Čak i novac koji smo našli u svojim vrećama donijeli smo ti natrag iz zemlje Hanaanske. Kako bismo onda mogli ukrasti srebra ili zlata iz kuće tvoga gospodara! Onaj u koga se od tvojih slugu nade, neka se usmrti, a mi drugi postat ćemo robovi tvome gospodaru." {SPP 114.1}

‚Premda je ono što predlažeš pravo — preuzme on — ipak će samo onaj u koga se ukradeno pronađe biti moj rob, a ostali ćete biti slobodni." {SPP 114.2}

Odmah je počela pretraga. „Brže spustiše vreće na zemlju i svaki svoju otvori", a sluga je svaku pregledao, počevši od Rubenove pa redom sve do najmlađega. Pehar je nađen u Benjaminovoj vreći. {SPP 114.3}

Braća su razderala svoje haljine kao znak najveće žalosti i polako se vratila u grad. Prema njihovom vlastitom obećanju, Benjamin je bio osuđen na život roba. Slijedili su slugu do palate, a kad su tamo našli upravitelja, oni se bace pred njega. „Kakvo je to djelo što ste ga učinili?" upitao ih je. Josif ih je nastojao navesti na priznanje njihova grijeha. On nikada nije prisvajao sposobnost proricanja, ali je htio da povjeruju kako on može čitati tajne njihovih srca. {SPP 114.4}

Juda je odgovorio: „Što bismo mogli reći svome gospodaru? Što možemo kazati, čime li se opravdati? Bog je otkrio zlodjelo tvojih slugu. Evo nas za robove svome gospodaru — jednako nas kao i onog u koga se našao pehar.” {SPP 114.5}

„Daleko od mene da učinim tako!” glasio je odgovor. „Nego, onaj u koga se našao pehar bit će moj rob, a vi drugi pođite mirno k svome ocu.” {SPP 114.6}

Juda se s dubokom boli primakao i uzviknuo: „Gospodaru moj, molim te, dopusti sluzi svojem da rekne riječ ušima gospodara svojega, i neka se tvoja srdžba ne razlijeva na tvog slugu. Ta ti si ravan faraonu.” On je dirljivim riječima opisao očevu žalost zbog gubitka Josifa i njegovo oklijevanje da pusti Benjamina s njima u Egipat, jer je on bio jedini sin svoje majke Rahele koju je Jakov toliko volio. „Ako sad dođem,” rekao je on, „k tvome sluzi, ocu svome, a mladić — čiji je život tako povezan s njegovim — ne bude s nama, on će svisnuti kad vidi da dječaka nema s nama; tako će tvoje sluge strovaliti u tuzi sijedu glavu tvoga sluge, oca našega, u Šeol. Jer tvoj je sluga zajamčio ocu svome za dječaka, rekavši: ‚Ako ti ga ne vratim, biću kriv svome ocu svega vijeka.’ Zato, molim te, neka tvoj sluga ostane kao rob mome gospodaru, a dječak neka ide natrag s braćom. Jer, kako mogu k svome ocu ako dječaka nema sa mnom! Ne bih mogao gledati u jad što bi snašao moga oca.” {SPP 114.7}

Josif je bio zadovoljan. U svojoj je braći vidio plodove istinskog pokajanja. Nakon što je čuo Judinu plemenitu ponudu naredio je da svi ljudi izađu, a onda je plačući glasno rekao: „Ja sam Josif... Otac mi je dakle još na životu!” {SPP 114.8}

Njegova braća su ostala nepomična, zapanjena i nijema od straha. Josif, njihov brat, vladar je Egipta kome su zavidjeli i koga bi ubili, ali su ga naposljetku prodali kao roba. Sjetili su se svih prošlih zlostavljanja. Sjećali su se kako su prezirali njegove snove i radili na sprječavanju njihovih ispunjenja. Ipak, oni su igrali ulogu u ostvarivanju njegovih snova, a sada su u cijelosti bili u njegovim rukama, a on će se, nema sumnje, osvetiti za nepravdu koju je pretrpio. {SPP 114.9}

Videći njihovu zbunjenost, on je ljubazno rekao: „Primaknite se k meni!” A kad su se primakli, on je nastavio: „Ja sam Josif, vaš brat; onaj koga ste prodali u Egipat. Ali se nemojte uznemiravati i prekoravati što ste me ovamo prodali; jer Bog je onaj koji me pred vama poslao da vas održi u životu.” Smatrajući da su već dosta patili zbog svoje surovosti prema njemu, on je plemenito pokušao ukloniti njihov strah i ublažiti gorčinu njihovih samoprijekora. {SPP 115.1}

„Dvije su već godine,” nastavio je on, „što je glad došla na zemlju, a još pet godina neće biti ni oranja ni žetve u zemlji. Zato me Bog poslao pred vama da vam se sačuva ostatak na zemlji te da vam život spasi velikim izbavljenjem. Tako niste vi mene poslali ovamo, nego Bog; on me postavio faraonu za oca, gospodara nad svim njegovim domom i vladaocem nad svom zemljom egipatskom. Žurite se k mome ocu te mu recite: ‚Ovo ti poručuje tvoj sin Josif: Bog me postavio gospoda rem nad svim Egiptom; sidi k meni bez oklijevanja. Nastanićeš se u kraju Gošenu. Tako ćeš biti blizu mene: ti, tvoja djeca, tvoja unučad, tvoje

ovce i goveda i sve što je tvoje. Ondje ću se za te brinuti, jer će glad potrajati još pet godina. Tako nećeš oskudijevati ni ti, ni tvoja porodica, niti iko tvoj.' Ta svojim očima možete vidjeti, kao što vidi i moj brat Benjamin, da vam to moja usta govore." „Potom zagrli brata Benjamina te zaplaka; a plakao je i Benjamin obisnuvši mu se oko vrata. Izljubi zatim svu svoju braću, u naručju im se rasplaka." Oni su ponizno priznali svoj grijeh i preklinjali ga za oprost. Njih je dugo mučila briga i grižnja savjesti, a sada su se radovali što je još uvijek bio živ. {SPP 115.2}

Vijesti o onome što se dogodilo brzo su stigle do kralja koji je, željan da pokaže svoju zahvalnost prema Josifu, potvrdio upraviteljev poziv njegovoj porodici riječima: „Ja ću vam dati najbolju zemlju u Egiptu." Braća su otišla bogato natovarena zalihama, kolima i svime potrebnim za selidbu njihovih porodici i slugu u Egipat. Josif je Benjaminu darovao vrednije darove nego drugima. Onda, bojeći se svađa na putu do kuće, on im je prije samog polaska rekao: ‚Nemojte se putem svađati." {SPP 115.3}

Jakovljevi sinovi su se vratili svom ocu s radosnim vijestima: „Josif je živ i čak vlada nad svom zemljom egipatskom." Starca su prvo svladali osjećaji, nije mogao vjerovati ono što je čuo, ali kad je vidio dugu kolonu kola i natovarenih životinja, a Benjamin je ponovno bio s njim, on se uvjerio i uzviknuo prepun radosti: „Doista... Sin moj Josif još je živ! Moram poći i vidjeti ga prije nego umrem." {SPP 115.4}

Pred braćom je bio još jedan čin poniznosti. Oni su tada priznali ocu prijevaru i surovost koja je tako dugo godina zagorčavala njegov i njihov život. Jakov nije posumnjao da su oni učinili tako gnusan grijeh, ali je uvidio da je sve izašlo na dobro, te je oprostio i blagoslovio svoju grješnu djecu. {SPP 115.5}

Otac i njegovi sinovi, sa svojim porodicama, stadima, brojnim slugama uskoro su bili na putu za Egipat. Oni su putovali s radošću u srcu, a kad su došli do Beer Sebe, patrijarh je prinio žrtvu zahvalnosti i preklinjao Boga da mu kaže kako će biti s njima: „Ne boj se sići u Egipat, jer ću ondje od tebe proizvesti velik narod." „Ja ću sići u Egipat s tobom i sam ću te vratiti ovamo; a Josif će ti svojom rukom oči sklopiti." {SPP 115.6}

Obećanje „Ne boj se sići u Egipat, jer ću ondje od tebe proizvesti velik narod" bilo je značajno. Abraham je dobio obećanje o potomstvu nebrojenom poput zvijezda, ali zasad se izabrani narod polako umnožavao. Hanaanska zemlja sada nije nudila prostora za razvitak naroda kakav je bio proročen. Hanaanom su vladala moćna paganska plemena, ali oni nisu trebali biti lišeni svog posjeda do „četvrtog naraštaja". Da su Izraelovi potomci trebali ovdje postati velik narod, oni bi morali ili istjerati stanovnike zemlje ili se naseliti među njima. Prvo, prema božanskoj uredbi, nisu mogli učiniti, a da su se pomiješali s Hanaancima, došli bi u opasnost da ih oni navedu na idolopoklonstvo. Međutim, Egipat je nudio potrebne uslove za ispunjenje božanskog cilja. Dio zemlje, dobro navodnjen i plodan, bio im je na raspolaganju, pružajući sve prednosti za njihov brz rast. A gađenje s kojim su se trebali suočiti u Egiptu, jer je svaki pastir „odvratan Egipćanima," trebalo im je pomoći da ostanu

zaseban i odvojeni narod i spriječiti ih da sudjeluju u egipatskom idolopoklonstvu. {SPP 115.7}

Kad je stigla u Egipat, grupa se odmah uputila u Gošen. Tamo je došao i Josif u svojoj državničkoj kočiji i s prinčevskom pratnjom. Zaboravio je dostojanstvo svog položaja i bogatstvo koje ga je okruživalo, a samo je jedna misao ispunjavala njegov um, samo jedna čežnja je dirala njegovo srce. Kad je ugledao putnike kako dolaze, ljubav koja je tokom mnogo godina bila potiskivana više se nije mogla zaustaviti. On je skočio sa svoje kočije i požurio naprijed da pozdravi svog oca. „Stupivši preda nj, pade mu oko vrata, i dugo je tako plakao. Onda Izrael reče Josifu: ‚Sada, pošto sam rođenim očima vidio da si još živ, mogu umrijeti.'" {SPP 116.1}

Josif je uzeo petoricu svoje braće da ih izvede pred faraona i od njega prime zemlju za njihov budući dom. Zahvalnost prema svom upravitelju navela bi monarha da ih imenuje na državne dužnosti, ali Josif, vjeran obožavanju Jahve, nastojao je spasiti svoju braću od kušnji kojima bi bili izloženi na paganskom dvoru, te ih je stoga savjetovao, kad ih kralj zapita, da iskreno kažu čime se bave. Jakovljevi sinovi poslušali su njegov savjet, i spomenuli da su u ovu zemlju došli kao putnici, a ne da bi postali stalni stanovnici, te su tako zadržali pravo da odu ako to žele. Kralj im je dodijelio dom, kao što je i ponudio, „najbolju zemlju u Egiptu", gošensku zemlju. {SPP 116.2}

Nedugo nakon dolaska Josif je i svog oca izveo pred faraona. Patrijarh je u kraljevskoj palati bio stranac, ali usred mirnih prizora prirode on je razgovarao s moćnijim Kraljem, i sada svjestan svoje nadmoći, on je podigao svoju ruku i blagoslovio faraona. {SPP 116.3}

Jakov je u svom prvom pozdravu Josifu govorio kao da je s ovim radosnim svršetkom njegovog dugog razdoblja brige i žalosti bio spreman umrijeti. Međutim, u mirnom zaklonu Gošena njemu je darovano još sedamnaest godina. Za razliku od prethodnih, ovo su bile sretne godine. U svojim je sinovima vidio dokaz istinskog pokajanja, gledao je svoju porodicu okruženu svim uslovima nužnim za razvitak velikog naroda, i on se vjerom držao obećanja o njihovom budućem naseljavanju Hanaana. On sam je bio okružen ljubavlju i milošću što ih je samo upravitelj cijelog Egipta mogao dati, i sretan u društvu svog dugo izgubljenog sina on je u miru sišao u grob. {SPP 116.4}

Kad je osjetio da mu se bliži smrt, on je poslao po Josifa. Držeći se čvrsto Božjeg obećanja o nasljedstvu Hanaana, on je rekao: „Kad legnem dolje sa svojim očima, prenesi me iz Egipta gore, i sahrani me u njihovu grobnicu." Josif je obećao da će to učiniti, ali Jakov nije bio zadovoljan te je zatražio da se svečano zakune da će ga položiti pored njegovih otaca u Makpelskoj špilji. {SPP 116.5}

Još je jedna važna stvar zahtijevala njegovu pažnju. Josifovi sinovi nisu bili službeno uvršteni među djecu Izraelovu. Josif je, dolazeći na posljednji razgovor s ocem, sa sobom doveo Efrajima i Manašea. Ovi mladići su preko svoje majke bili povezani s najvišim egipatskim svešteničkim redom, a očev položaj im je otvorio sve putove bogatstva i časti, ako

se odluče povezati s Egipćanima. Međutim, Josifova je želja bila da se ujedine sa svojim narodom. On je pokazao vjeru u zavjetno obećanje te se u ime svojih sinova odrekao časti koje je nudio egipatski dvor za mjesto među prezrenim pastirskim plemenima kojima su bila povjerena Božja proročanstva. {SPP 116.6}

„Reče Jakov Josifu... Oba tvoja sina što su ti se rodila u zemlji egipatskoj, prije nego sam ja stigao k tebi u Egipat, neka budu moji — Efrajim i Manaše neka budu moji kao i Ruben i Šinom!" Oni su trebali biti posvojeni kao njegova vlastita djeca i postati glavari zasebnih plemena, lako je jedno od prava prvorodstva kojih se Ruben odrekao dodijeljeno Josifu, dvostruki dio u Izraelu. {SPP 117.1}

Jakovljev vid je zbog starosti oslabio, i on nije bio svjestan prisutnosti dvojice mladića, ali sada kad je vidio njihove obrise, on je upitao: „Ko su ovi?" Kad mu je rečeno, on je dodao: „Dovedi mi ih da ih blagoslovim." Kad su se približili, patrijarh ih je zagrlio i poljubio, a zatim svečano položio svoje ruke na njihove glave. Onda je izrekao molitvu: „Bog, čijim su putovima hodili oci moji Abraham i Isak, Bog, koji mi je pastir bio otkako postah pa do danas, anđeo koji me od svakog zla izbavljao — djecu ovu neka blagoslovi!" Više nije bilo duha samopouzdanja ili oslanjanja na ljudsku silu i lukavstvo. Bog je bio njegov izbavitelj i njegova potpora. On nije prigovarao zbog zlih vremena u prošlosti. Kušnje i bol više nije smatrao nečim što je bilo „protiv" njega. On je pamtio samo njegovu milost i Ijubaznu dobrotu koja je bila s njim tokom njegova putovanja. {SPP 117.2}

Blagosiljanje se završilo, Jakov je svom sinu dao obećanje, a budućim naraštajima u dugim godinama ropstva i muke ostavio svjedočanstvo o svojoj vjeri: „Ja ću, evo, skoro, umrijeti; no Bog će biti s vama i opet vas dovesti u zemlju vaših otaca." {SPP 117.3}

Napokon su se svi Jakovljevi sinovi okupili kod njegove smrtne postelje. Jakov ih je pozvao i rekao: „Skupite se, da vam kažem što će vas snaći u kasnije vrijeme." „Okupite se, čujte sinovi Jakovljevi, čujte oca svog Izraela!" On je često i s brigom mislio o njihovoj budućnosti i pokušavao sebi predočiti istoriju različitih plemena. Sada kad su njegova djeca čekala da prime njegov blagoslov, Duh nadahnuća ga je ispunio i pred njim je u proročkom viđenju otkrivena budućnost njegovih potomaka. On je jedno za drugim spominjao imena svojih sinova, opisivao karakter svakoga od njih i ukratko prorekao budućnost svakog plemena. {SPP 117.4}

„Ti, Rubene, moj prvorodenče,
snaga ti si moja,
prvenac moje muškosti.
Ističeš se ponosom,
snagom se ističeš..." {SPP 117.5}

Tako je otac opisao kako je trebao izgledati Rubenov položaj kao prvorodenca, ali njegov gnusni grijeh u Migdal-Ederu učinio ga je nedostojnim prvenačkog blagoslova. Jakov je nastavio: {SPP 117.6}

..„no, poput vode nabujao,
nećeš više imati prvenstva.” {SPP 117.7}

Sveštenstvo je dodijeljeno Leviju, kraljevstvo i obećanje o Mesiji Judi, a dvostruki dio nasljedstva Josifu. Rubenovo pleme nikada nije steklo ugled u Izraelu, nije bilo tako brojno kao pleme Judino, Josifovo i Danovo, a bilo je jedno od prvih odvedeno u ropstvo. {SPP 117.8}

Sljedeći po starosti poslije Rubena bili su Simeun i Levi. Oni su se udružili u surovosti prema Šekemljanima, a bili su i najodgovorniji za prodaju Josifa. O njima je rečeno: {SPP 117.9}

„Razdijeliću ih po Jakovu,
Izraelom raspršiti.” {SPP 117.10}

Prilikom prebrojavanja Izraela, prije samog ulaska u Hanaan, Simeunovo je pleme bilo najmanje. Mojsije, u svom posljednjem blogosiljanju, nije ni spomenuo Simeuna. Prilikom naseljavanja Hanaana ovo je pleme dobilo samo mali dio Judina dijela, a porodice koje su kasnije postale moćne naselile su se izvan granica svete zemlje. Ni Levi nije primio nasljeđe, osim četrdeset osam gradova razasutih u različitim dijelovima zemlje. Međutim, vjernost ovog plemena Jahvi, kad su druga plemena otpala, osigurala im je imenovanje na svetu službu u Svetilištu, te je tako prokletstvo pretvoreno u blagoslov. {SPP 117.11}

Krunski blagoslov prvorodstva prenesen je na Judu. Značenje imena, koje znači hvaljenje, otkriveno je u proročkoj istoriji ovog plemena. {SPP 118.1}

„Judo! Tvoja braća slaviće te;
svagda ti je šaka na vratu dušmana,
sinci oca tvoga tebi će se klanjati.
Judo, laviću mali!
Plijenom si se, sine, udebljao;
poput lava, poput lavice legao potrbuške!
Ko bi ga dražiti smio?
Od Jude žezlo se kraljevsko,
ni palica vladalačka od nogu njegovih udaljiti neće
dok ne dođe (Šiloh) onaj
kome pripada — kome će se narodi pokoriti.” {SPP 118.2}

Lav, kralj prašume, prikladan je simbol ovog plemena, iz kojeg je došao David, a Davidov sin, „onaj kome pripada,” istinski „lav plemena Judina”, kome će se sve sile naposljetku pokloniti i svi narodi iskazati poštovanje. {SPP 118.3}

Jakov je većini svoje djece prorekao naprednu budućnost. Na kraju je došlo i Josifovo ime i očevo je srce bilo preplavljeno osjećajima dok je izgovarao blagoslov nad onim koji je „između braće posvećen.” {SPP 118.4}

„Josif je stablo plodno, plodno
stablo kraj izvora,
grane svoje grana preko zida.
Strijelci njega saletjeli,
strijeljali ga, opljačkali.
Ali luk mu čvrst ostaje,
mišice mu ojačale,
rukom Jakog Jakovljeva,
imenom Pastira, Stijene Izraela,
Bogom, Ocem tvojim, koji ti pomaže,
Svemoćnim koji te blogosilje
blagoslovom ozgo sa nebesa,
blagoslovom ozdo iz dubina,
blagoslovom iz svih prsa, iz svih utroba!
Blagoslovom klasja i cvjetova,
blagoslovom drevnih brda,
želja vječnih brežuljaka —
nek se oni spuste na Josifa,
između braće posvećenog!" {SPP 118.5}

Jakov je uvijek bio čovjek dubokih, gorljivih osjećaja, njegova ljubav prema sinovima je bila snažna i nježna, a njegovo svjedočanstvo prije same smrti za njih nije bio izraz pristranosti i srdžbe. On im je svima oprostio i volio ih do posljednjeg trenutka. Njegova očinska nježnost bi izrekla samo riječi ohrabrenja i nade, ali na njemu je počivala Božja sila, i pod uticajem nadahnuća on je bio prisiljen da kaže istinu, bez obzira kako bolna ona bila. {SPP 118.6}

Kad je izrekao posljednji blagoslov, Jakov je ponovio molbu u vezi sa svojim ukopom: „Naskoro ću se pridružiti svojim precima. Sahranite me kraj mojih otaca,... u špilji na polju Makpeli." „Ondje je sahranjen Abraham i njegova žena Sara, sahranjeni su ondje Isak i njegova žena Rebeka; ondje sam ja sahranio Leu." Tako je njegovo posljednje djelo u životu trebalo pokazati njegovu vjeru u Božje obećanje. {SPP 119.1}

Jakovljeve posljednje godine bile su kao veče mira i spokojstva nakon mučnog i iscrpljujućeg dana. Oblaci su se gomilali iznad njegovog puta, ali zalazak sunca je bio čist, svjetlost nebeska rasvijetlila je njegove posljednje trenutke. Sveto pismo kaže: „U vrijeme večeri biće svjetlo." (Zah 14,7) „Posmatraj čestita i gledaj neporočna: mirotvorac ima potomstvo." (Ps 37,37) {SPP 119.2}

Jakov je griješio i mnogo patio. Prošle su mnoge godine napora, brige i žalosti od dana kad je zbog svog velikog grijeha morao pobjeći iz šatora svog oca. Bjegunac bez doma, odvojen od svoje majke koju nikada više nije vidio, radeći sedam godina za onu koju je volio, da bi bio podlo prevaren, radeći dvadeset godina u službi lakomog, pohlepnog rođaka. Videći kako

se bogatstvo uvećava, a sinovi rastu oko njega, on je nalazio malo radosti u svađalačkoj i podijeljenoj kući. Bio je potresen sramotom svoje kćeri, odmazdom njene braće, smrću Rahele, neprirodnim Rubenovim grijehom, Judinim grijehom, surovom prijevarom i zlobom prema Josifu — kako je duga bila lista grijeha koji su se pružali pred njegovim pogledom. On je uvijek iznova ubirao plodove tog prvog pogrešnog čina. On je opetovano ponavljao svojim sinovima grijehe zbog kojih je nosio krivicu. Ali bez obzira kako je disciplinovanje bilo gorko, ono je postiglo svoju svrhu. Ovo kažnjavanje, iako bolno, urodilo je „plodom punim mira — pravednost" (Heb 12,11). {SPP 119.3}

Nadahnuće vjerno bilježi pogreške dobrih ljudi, onih kojima je darovana Božja milost. Doista, njihove greške su jasnije prikazane nego njihove vrline. Ovo je mnogima bio predmet čuđenja, a nevjernicima je pružilo priliku da se rugaju Bibliji. Međutim, to je jedno od najjačih dokaza o istinitosti Biblije, činjenice nisu uljepšavane, a grijesi glavnih likova nisu umanjeni. Umovi ljudi su podložni predrasudama, tako da nije moguće da ljudska istorija bude posve nepristrana. Da su Bibliju napisali nenadahnuti ljudi, ona bi nedvojbeno prikazala karaktere svojih velikih ljudi u boljem svjetlu. Ali ovako, mi imamo točan opis njihovih iskustava. {SPP 119.4}

Ljude kojima je Bog dao milost, kojima je povjerio velike odgovornosti, ponekad su nadvladale kušnje i griješili su, kao što i mi danas ulažemo napore, kolebamo se i često griješimo. Njihovi životi, sa svim svojim greškama i glupostima, stoje otvoreni pred nama, za naše ohrabrenje i upozorenje. Da su oni prikazani bezgrješnim, mi, s našom grješnom prirodom, mogli bismo očajavati zbog vlastitih grešaka i propusta. Ali kad vidimo da su i drugi prošli kroz slična obeshrabrenja, da su oni popustili pod kušnjama kao i mi, a ipak su se ohrabrili i pobijedili milošću Božjom, mi se hrabrimo dok težimo k pravednosti. Kao što su se oni, premda nekada pobijeđeni, podigli i Bog ih je blagoslovio, tako i mi Hristovom silom možemo postati pobjednici. S druge strane, zapisi o njihovim životima mogu poslužiti kao upozorenje za nas. Oni pokazuju da Bog nikada neće opravdati grješnika. On vidi grijeh u onima koje najviše ljubi, i s njima postupa strože nego s onima koji imaju manje svjetla i odgovornosti. {SPP 119.5}

Nakon Jakovljeva ukopa strah je ponovno ispunio srca Josifove braće. Uprkos njegovoj ljubaznosti prema njima svijest o krivici učinila ih je sumnjičavim i nepovjerljivim. Možda je on odložio svoju odmazdu iz poštovanja prema njihovom ocu, i možda će ih sada pohoditi dugo odlaganom kaznom za njihov zločin. Oni se nisu usuđivali pokazati pred njim osobno, već su poslali vjesnika: „Pred svoju smrt tvoj otac je naredio: ‚Ovako recite Josifu: Oprosti braći svojoj zlo i grijeh što su onako okrutno prema tebi postupili. Oprosti, dakle, uvredu slugama Boga svoga oca!'" Ova je poruka Josifa natjerala na plač, i ohrabreni ovim, njegova su braća došla, pala pred njim i rekla: „Evo nas k tebi da budemo tvoji robovi!" Josifova ljubav prema njegovoj braći bila je duboka i nesebična, i zaboljelo ga je što su oni mislili kako on gaji duh odmazde prema njima. „Ne bojte se!" odgovorio je. „Ta zar sam ja namjesto Boga!" Osim toga, iako ste vi namjeravali da meni naudite, Bog je bio ono okrenuo na dobro:

da učini što se danas zbiva — da spasi život velikom narodu. Zato se ne bojte! Ja ću se brinuti za vas i za vašu djecu." {SPP 120.1}

Josifov život pokazuje Hristov život. Josifovu je braću zavist potakla da ga prodaju kao roba, nadajući se kako će spriječiti da postane veći od njih. A kad je odveden u Egipat, oni su sebi laskali da ih više neće uznemiravati njegov san i otklonili su svaku mogućnost da će se on ispuniti. Međutim, Bog je promijenio njihove postupke i ostvario upravo ono što su oni pokušali spriječiti. Isto tako su i jevrejski sveštenici i starješine zavidjeli Isusu, strahujući da će od njih preuzeti pažnju naroda. Oni su ga ubili kako bi spriječili da postane kralj, ali oni su upravo time pridonijeli da On to postane. {SPP 120.2}

Josif je svojim ropstvom u Egiptu postao spasitelj očeve porodice, ali ipak ova činjenica nije umanjila krivnju njegove braće. Tako su Hristovi neprijatelji raspećem Njega učinili Otkupiteljem čovječanstva, Spasiteljem pale ljudske rase i Vladarem cijeloga svijeta, ali zločin njegovih ubica je bio jednako podmukao kao da Božja ruka proviđenjem nije upravljala događajima za njegovu vlastitu slavu i dobro čovjeka. {SPP 120.3}

Kao što su Josifa njegova vlastita braća prodala neznabošcima, tako je i Isusa jedan od njegovih učenika prodao njegovim najogorčenijim neprijateljima. Josif je bio lažno optužen i bačen u zatvor zbog svojih vrlina, a Hristos je bio prezren i odbačen jer je njegov pravedni život samoodricanja bio ukor grijehu, premda nije griješio. On je optužen na temelju svjedočanstva lažnih svjedoka. Josifovo strpljenje i poniznost uprkos nepravdi i tlačenju, njegova spremnost da oprosti i njegova dobrota prema braći predstavlja Spasiteljevo neupitno trpljenje zlobe i zlostavljanja zlih ljudi i njegov oprost, ne samo svojim ubicama već svima koji mu dolaze priznajući svoje grijehe i tražeći oproštaj. {SPP 120.4}

Josif je živio pedeset pet godina duže od svog oca. On je doživio da vidi „Efrajimovu djecu do trećeg koljena; a rađala se djeca i Makiru, Manašeovu sinu, na Josifovim koljenima". On je bio svjedok rasta i napretka svog naroda, a tokom svih tih godina njegova je vjera u Božje vraćanje Izraela u zemlju obećanja ostala nepokolebljiva. {SPP 120.5}

Kad je vidio da mu se približio kraj, on je dozvao svoje rođake. Premda je bio poštovan u zemlji faraona, Egipat je za njega bio mjesto izgnanstva, a njegov posljednji čin je bio da pokaže kako je njegova sudbina povezana sa sudbinom Izraela. Njegove su posljednje riječi bile: „Ali će se Bog, zacijelo, sjetiti vas i odvesti vas iz ove zemlje u zemlju što ju je pod zakletvom obećao Abrahamu, Isaku i Jakovu." On je svečano zakleo djecu Izraelovu da ponesu njegove kosti s njima u Hanaansku zemlju. „Josif umrije kad mu bijaše sto deset godina; balzamiraše ga i u Egiptu položiše u lijes." Ovaj je lijes, tokom stoljeća napora koja su slijedila, svjedočio Izraelu da su u Egiptu samo putnici i zapovijestao im da svoju nadu usmjeravaju na zemlju obećanja, jer će vrijeme izbavljenja sigurno doći. {SPP 120.6}

22. Poglavlje — Mojsije

Ovo poglavlje zasniva se na Izlasku 1 do 4.

Da bi osigurali hranu tokom gladi, egipatski narod je kralju prodao svoju stoku i zemlju, a naposletku su i sebe predali u doživotno kmetstvo. Josif je mudro uredio njihovo oslobođenje, te im omogućio da postanu kraljevi zakupci i radom na kraljevoj zemlji plaćaju godišnji porez ili petinu prihoda svog rada. {SPP 121.1}

Međutim Jakovljeva djeca nisu morala prihvatiti takve uslove. Zbog službe koju je Josif obavio za egipatski narod, njima nije samo darovan dio zemlje kao njihov dom već su bili oslobođeni od poreza, a tokom gladi obilno su opskrbljivani hranom. Kralj je javno priznao da je milostivim posredovanjem Josifovog Boga Egipat uživao u obilju, dok su drugi narodi umirali od gladi. On je takođe uvidio da je Josifovo upravljanje u velikoj mjeri obogatilo kraljevstvo te je iz zahvalnosti Jakovljevu porodicu okružio kraljevskim privilegijama. {SPP 121.2}

Ali kako je vrijeme prolazilo, i veliki čovjek koji je toliko zadužio Egipat i naraštaj koji je bio blagoslovljen njegovim radom pomrli su. „Uto u Egiptu zavlada novi kralj koji nije poznavao Josifa." On ne da nije znao za Josifove zasluge za narod, već ih nije želio priznati i koliko god je moguće htio ih je prepustiti zaboravu. „I reče on svome narodu: ‚Eto, sinovi su Izraelovi postali narod brojan i moćniji od nas. Hajde da postupimo mudro s njima; spriječimo im porast, da se u slučaju rata ne pridruže našim neprijateljima, da ne udare na nas i napokon ne odu iz zemlje.'" {SPP 121.3}

Izraelci su već postali brojni; oni su „bili rodni, namnožili se i silno ojačali, tako da su napučili zemlju". Zahvaljujući Josifovoj brizi i naklonosti kralja koji je tada vladao, oni su se brzo širili zemljom. Međutim oni su ostali poseban narod i nisu imali ništa zajedničkog s običajima i vjerom Egipćana, a njihov je broj počeo izazivati strah kralja i njegovog naroda da se u slučaju rata ne pridruže egipatskim neprijateljima. Ipak, državna politika nije dopuštala njihovo protjerivanje iz zemlje. Mnogi su od njih bili sposobni i marljivi radnici, a kralju su bili potrebni takvi radnici za podizanje njegovih veličanstvenih palata i hramova. On ih je zbog toga svrstao u isti položaj s Egipćanima koji su sebe, zajedno s imetkom, prodali kraljevstvu. Uskoro su nad njima postavljeni nadzornici i time je okončano njihovo porobljavanje. „I Egipćani se okrutno obore na Izraelce. Ogorčavali su im život teškim radovima: pravljenjem meljte i opeke, različitim poljskim poslovima i svakovrsnim naporima koje im nemilosrdno nametahu." „Ali što su ih više tlačili, oni se još više množili, napredovali i širili se." {SPP 121.4}

Kralj i njegovi savjetnici nadali su se da će Izraelce pokoriti teškim radom i time smanjiti njihov broj i slomiti njihov nIsavisan duh. Kad nisu uspjeli ostvariti svoj cilj, oni su prešli na surovije mjere. Izdali su naredbu ženama čiji je posao omogućavao izvedbu te zapovijesti da ubijaju jevrejsku mušku novorođenčad. Sotona je bio pokretač ove mjere. On je znao da će Izbavitelj izaći iz Izraela, i podstičući kralja na uništenje njihove djece on se nadao da će

spriječiti božanski cilj. Međutim, babice su se bojale Boga te se nisu usuđivale izvršiti ovu surovu naredbu. Gospod je odobrio njihov postupak i obdario ih potomstvom. Kralj, ljutit zbog neuspjeha svoje namjere, izdao je još hitniju i dalekosežniju naredbu. Cijeli je narod bio pozvan da lovi i ubija bespomoćne žrtve. „Onda faraon izda naredbu svemu svome narodu: ‚Svako muško dijete koje se rodi Jevrejima bacite u Rijeku! Na životu ostavite samo žensku djecu.'" {SPP 121.5}

Dok je ova naredba bila na snazi, Amramu i Jokebedi, posvećenim Izraelcima iz Levijeva plemena, rodio se sin. Dijete je bilo „krasno", a roditelji, vjerujući da se bližilo vrijeme Izraelova oslobođenja i da će Bog podići izbavitelja svoga naroda, odlučili su da ne žrtvuju svog sina. Vjera u Boga je jačala njihova srca, „i ne pobojaše se kraljeve odredbe" (Heb 11,23) {SPP 122.1}

Majka je tri mjeseca uspijevala sakrivati dijete. Onda, shvatajući da mu više ne može pružiti sigurnost, ona je načinila malu košaricu od papirusove trske i oblijepila je smolom i paklinom, položila je dijete u nju i spustila je u trstiku uz riječnu obalu. Nije se usudila ostati da ga čuva, da ne bi svoj život i život djeteta izložila opasnosti. Međutim njegova sestra Mirjam je ostala u blizini, naoko ravnodušna, brižno motreći da vidi što će se dogoditi s njenim malim bratom. A tu su bili i drugi čuvari. Majčine gorljive molitve predale su dijete Božjoj brizi, a nevidljivi su anđeli letjeli iznad njegovog skromnog mjesta. Anđeli su faraonovu kćer usmjerili upravo na to mjesto. Mala je košarica povećala njenu radoznalost, a kad je u njoj ugledala dijete, ona je odmah shvatila što se događa. Suze novorođenčeta probudile su njeno sažaljenje, i ona je sasojećala s nepoznatom majkom koja je pribjegla ovakvim sredstvima da sačuva život svog dragocjenog sina. Odlučila ga je spasiti time što će ga usvojiti kao svog sina. {SPP 122.2}

Mirjam je potajno posmatrala svaki pokret, a kad je shvatila da se prema njemu postupa nježno, ona se približila i napokon rekla: „Hoćeš li da ti potražim dojilju među Jevrejkama, da ti dijete doji?" I dobila je dopuštenje. {SPP 122.3}

Sestra je požurila majci s radosnom viješću, i bez odlaganja se vratila s njom k faraonovoj kćeri. „Uzmi ovo dijete — kazala joj je faraonova kći — i odgoji mi ga, a ja ću ti plaćati." {SPP 122.4}

Bog je čuo majčine molitve, i njena je vjera bila nagrađena. Ona je tada s velikom zahvalnošću započela svoj radosni zadatak. Vjerno je koristila priliku da odgoji dijete za Boga. Bila je uvjerena da je dijete sačuvano za neko veliko djelo, a znala je i da ga uskoro mora dati njegovoj kraljevskoj majci, gdje će biti okruženo uticajima koji će ga pokušati udaljiti od Boga. Sve ju je ovo učinilo još marljivijom i brižnijom u podučavanju ovog djeteta u odnosu na njenu ostalu djecu. Ona je nastojala usaditi u njegov um strah Božji, ljubav prema istini i pravdi, te se žarko molila da bude sačuvan od pokvarenih uticaja. Ona mu je pokazala ludost i grijeh idolopoklonstva, i rano ga naučila da se klanja i moli živom Bogu koji ga može čuti i pomoći mu u svakoj krizi. {SPP 122.5}

Zadržala je dječaka dok je mogla, ali se obavezala da će ga dati kad navrši oko dvanaest godina. Iz svog skromnog doma on je odveden u kraljevsku palatu, faraonovoj kćerki „koja ga posini". Ipak, on nije izgubio znanje što ga je primio u djetinjstvu. Pouke što ih je naučio kod svoje majke nisu se mogle zaboraviti. One su bile štit od ponosa, nevjernosti i poroka koji su cvali u raskoši dvora. {SPP 122.6}

Koliko je po svojim posljedicama bio dalekosežan uticaj te Jevrejke, žene prognanice i robinje? Cijeli budući Mojsijev život, veliki zadatak koji je on obavio kao vođa Izraela, svjedoči o važnosti uticaja hrišćanske majke. Nema drugog posla koji se s njim može izjednačiti. Majka u velikoj mjeri u svojim rukama drži sudbinu svoje djece. Ona se bavi umom i karakterom u razvitku, i radi ne samo za sadašnje vrijeme već i za vječnost. Ona sije sjeme koje će izniknuti i donijeti plodove, ili na dobro ili zlo. Ona ne mora naslikati prekrasni lik na platnu ili ga isklesati u mramoru, već u ljudsku dušu usaditi božanski lik. Na njoj počiva odgovornost da, naročito u ranim godinama, oblikuje karakter svoje djece. Uticaj koji se izvrši na umove koji se razvijaju ostat će s njima cijelog života. Roditelji trebaju rukovoditi odgojem i poukom svoje djece s ciljem da ona postanu hrišćani. Ona su predana nama u starateljstvo da je učimo, ne kao nasljednike nekog zemaljskog imperija, već kao Božje kraljeve, da vladaju u vječnosti. {SPP 122.7}

Neka svaka majka smatra da su njeni trenuci neprocjenjivi, a njeno će djelo biti ispitano na svečani dan suda. Tada će se saznati da su mnoge greške i zločini ljudi i žena učinjeni zbog neznanja i zanemarivanja onih čija je dužnost bila da njihove dječje stope vode ispravnim putem. Tada će se ispostaviti da mnogi koji su svijet blagoslovili svjetlošću genijalnosti, istine i svetosti, duguju načela koja su bila izvor njihova uticaja i uspjeha molitvama hrišćanske majke. {SPP 123.1}

Mojsije je na faraonovu dvoru primio vrhunsko građansko i vojno obrazovanje. Monarh je odlučio da svog usvojenog unuka učini nasljednikom prijestola, te je mladić obučavan za ovaj položaj. „Tako Mojsije bijaše poučen u svoj mudrosti egipćanskoj. I bijaše silan u svojim riječima i djelima." (Dj 7,22) Njegova sposobnost vojskovođe učinila ga je omiljenim u egipatskoj vojsci, a smatrali su ga čovjekom osobite prirode. Sotonin cilj je bio osujećen. Bog je iskoristio zapovijest kojom su jevrejska djeca osuđena na smrt da bi budućem vodi njegova naroda pružio odgoj i obrazovanje. {SPP 123.2}

Anđeli su objavili izraelskim straješinama da je blizu vrijeme njihova oslobođenja, te da je Mojsije bio čovjek koga je Bog upotrijebio da ostvari svoje djelo. Anđeli su poučili Mojsija da ga je Jahve izabrao da raskine ropske veze njegovog naroda. On je, pretpostavljajući da će oni svoju slobodu ostvariti vojnom silom, očekivao da predvodi jevrejsku vojsku protiv egipatskih vojski, i držeći to na umu, on je suzdržavao svoje osjećaje da ga privrženost drugoj majci ili faraonu ne spriječi u izvršavanju Božje volje. {SPP 123.3}

Prema egipatskim zakonima svi oni koji su trebali sjesti na faraonov prijesto morali su postati članovi svešteničke kaste, a Mojsije je, kao zakoniti prestolonasljednik, trebao

upoznati tajne nacionalne religije. Ova je dužnost prepuštena svešteničima. Međutim, premda je on bio neumoran i revan učenik, oni ga nisu mogli pridobiti da sudjeluje u obožavanju bogova. Prijetili su mu gubitkom krune i upozorili ga da će ga se princeza odreći ako ostane privržen svojoj jevrejskoj vjeri. Ali on je bio nepokolebljiv u svojoj odluci da ne obožava nikoga osim jednog Boga, Tvorca neba i zemlje. On je raspravljao sa svešteničima i drugim obožavateljima razotkrivajući ludost njihova praznovjerna obožavanja mrtvih predmeta. Niko nije mogao pobiti njegove dokaze ili promijeniti njegovu namjeru, a ipak neko vrijeme oni su tolerirali njegovu odlučnost zbog visokog položaja i naklonosti kralja i naroda. {SPP 123.4}

„Vjerom Mojsije, kad odraste, odbi da ga nazivaju sinom faraonove kćeri. Radije je odabrao da bude zlostavljan zajedno s Božjim narodom nego da ima časovito grešno uživanje. Sramotu Hristovu smatrao je većim bogatstvom od egipatskog blaga, jer je gledao na (obećanu) nagradu." (Heb 11,24-26) Mojsije je bio osposobljen da zauzme istaknuto mjesto među velikanima na Zemlji, da blista na dvoru najslavnijeg kraljevstva i drži žezlo njegove sile. Njegova intelektualna snaga uzdiže ga iznad velikih ljudi svih vjekova. Kao istoričar, pjesnik, filozof, vojni general i zakonodavac, njemu nema ravna. Ipak, premda je svijet bio pred njim, on je imao moralne snage da odbije laskavu priliku da stekne bogatstvo, veličinu i slavu, i „radije je odabrao da bude zlostavljan zajedno s Božjim narodom nego da ima časovito grešno uživanje." {SPP 123.5}

Mojsije je bio poučen o konačnoj nagradi koju će primiti ponizne i poslušne Božje sluge, i svjetovni je dobitak u poređenju s njom postao beznačajan. Veličanstvene faraonove palate i kraljevski prijesto koristili su kao mamac za Mojsija, ali on je znao da se u tim kraljevskim odajama nalaze grješna zadovoljstva zbog kojih čovjek zaboravlja Boga. On je gledao iznad blistave palate, iznad kraljevske krune na visoke časti koje će primiti sveci Svevišnjega u kraljevstvu neuprljanom grijehom. On je vjerom vidio neprolaznu krunu koju će Kralj Neba staviti na glave pobjednika. Ova ga je vjera navela da okrene leda zemaljskim vladarima i pridruži se poniznom, siromašnom, prezrenom narodu koji je odlučio slušati Boga radije nego da služi grijehu. {SPP 124.1}

Mojsije je ostao na dvoru sve do svoje četrdesete godine. Njegove misli često su počivale na bijednom stanju njegova naroda, i on je posjećivao svoju braću u ropstvu i hrabrio ih obećanjem da Bog radi na njihovu izbavljenju. Često je, ozlojeđen prizorima nepravde i tlačenja, gorio od želje da osveti njihove nepravde. Jednog dana dok je bio vani, on je, videći kako Egipćanin tuče Izraelca, skočio i ubio Egipćanina. Osim Izraelca, niko nije bio svjedok ovog djela, a Mojsije je odmah zakopao tijelo u pijesak. On se sada pokazao spremnim da se zauzme za slučaj svog naroda, te se nadao da će oni ustati da vrate svoju slobodu. „Mojsije je mislio da će njegova braća razumjeti da im Bog po njemu šalje oslobođenje. Ali oni ne razumješe." (Dj 7,25) Oni još nisu bili spremni za slobodu. Sljedećeg dana Mojsije je ugledao dva Jevreja kako se svađaju, a jedan je od njih očito bio kriv. Mojsije je ukorio prijestupnika, koji mu je odmah uzvratio, odričući mu pravo da se miješa i drsko ga optužujući za jučerašnji

zločin: „Ko te postavi za starješinu i suca našega? Namjeravaš li ubiti i mene kako si ubio onog Egipćanina?” {SPP 124.2}

Cijeli se događaj uskoro pročuo među Egipćanima, i uveličan, on je uskoro došao do faraonovih ušiju. Kralju je on prikazan kao značajan čin, kao Mojsijeva namjera da povede narod protiv Egipćana, sruši vladu i preuzme prijesto i da zbog toga kralj nije siguran dok je on živ. Monarh je odmah odlučio da Mojsije mora umrijeti, ali je on, shvativši opasnost, pobjegao u pravcu Arabije. {SPP 124.3}

Gospod ga je vodio na njegovu putu i on je našao dom kod Jitra, midjanskog sveštenika i kneza, koji je obožavao Jahvu. Nakon nekog vremena Mojsije se oženio jednom od Jitrovih kćerki, i tu je, u službi svog tasta, ostao četrdeset godina. {SPP 124.4}

Ubistvom Egipćanina Mojsije je pao u istu zabludu koju su tako često činili njegovi oci, u zabludu preuzimanja u vlastite ruke djela što ih je Bog obećao izvršiti. Božja volja nije bila da ratovanjem izbavi svoj narod, kao što je Mojsije mislio, već vlastitom moćnom silom tako da se slava može pripisati samo Njemu. Ipak, Bog je i ovaj preuranjeni postupak iskoristio da ostvari svoj cilj. Mojsije nije bio spreman za svoje veliko djelo. On je tek morao naučiti istu pouku vjere koju su Abraham i Jakov naučili, da se za ispunjenje Božjih obećanja ne oslanja na ljudsku snagu ili mudrost, već na njegovu silu. Bilo je i drugih pouka što ih je Mojsije trebao primiti u samoći planina. U školi samoodricanja i teškoća on se trebao naučiti strpljenju i obuz-davanju svojih strasti. Prije no što bude mogao mudro vladati, on je morao naučiti slušati. Njegovo vlastito srce mora biti u skladu s Bogom prije no što Izrael počne učiti Božjoj volji. On se kroz vlastito iskustvo morao naučiti očinskoj brizi za sve kojima je bila potrebna njegova pomoć. {SPP 124.5}

Ljudi bi se rado riješili dugog razdoblja napora i neizvjesnosti, smatrajući to velikim gubitkom vremena. Međutim, neograničena Mudrost je pozvala onoga koji je trebao postati vođa svog naroda da provede četrdeset godina kao ponizni pastir. Navike staranja, samoodricanja i nježne revnosti za stado koje je tada stekao pripremile su ga da postane saosjećajan i dobrodušan pastir Izraela. Ovo iskustvo nije mogla zamijeniti nijedna prednost koju su ljudsko učenje ili kultura mogli dati. {SPP 124.6}

Mojsije je naučio mnogo toga od čega se morao odučiti. Uticaji koji su ga okruživali u Egiptu, ljubav prema njegovoj drugoj majci, prema vlastitom uzvišenom položaju kraljeva unuka, raspuštan život, istančanost, suptilnost i misticizam lažne religije, sjaj idolopokloničkog bogosluženja, svečano veličanstvo arhitekture i kipova, sve je to ostavilo dubok dojam na razvitak njegova uma i oblikovalo, do određene mjere, njegove navike i karakter. Vrijeme, promjena okoline i zajednica s Bogom mogli su izbrisati ove dojmove. Od Mojsija se očekivala borba, poput borbe za život, da bi se odrekao zabluda i prihvatio istinu, ali Bog je trebao biti njegov pomoćnik kad je sukob postao jači od ljudske sile. {SPP 125.1}

U svima koji su izabrani da ostvare Božje djelo vidi se ljudski element. Ipak, oni nisu bili ljudi stereotipnih navika i ponašanja koji su bili zadovoljni da ostanu u tom stanju. Oni su

žarko željeli da od Boga prime mudrost i nauče raditi za Njega. Apostol kaže: „Ako kome od vas nedostaje mudrosti, neka ište od Boga, koji svima daje obilno i bez prigovora, i dat će mu je.” (Jak 1,5) Ali Bog neće ljudima dati božansku svjetlost sve dok oni žele ostati u tami. Da bi primio Božju pomoć, čovjek mora prepoznati svoje slabosti i nedostatke, on svoj um mora prilagoditi velikoj promjeni koja se u njemu događa, on mora biti potaknut na žarku i ustrajnu molitvu i napore. Pogrešne navike i običaji moraju se odbaciti, a samo se odlučnim naporima mogu ispraviti zablude i slijediti ispravna načela kako bi se postigla pobjeda. Mnogi nikada ne dosegnu položaj koji bi mogli zauzeti jer čekaju da Bog za njih učini ono za što im je On dao silu da sami učine. Svi koji su upotrebljivi moraju proći kroz najoštriju umnu i moralnu disciplinu, a Bog će im pomoći tako što će božansku silu ujediniti s ljudskim naporima. {SPP 125.2}

Okružen bedemom planina Mojsije je bio sam s Bogom. Praznovjerje i zablude veličanstvenih egipatskih hramova više nisu uticali na njegov um. U svečanom veličanstvu vječnih planina on je posmatrao veličanstvo Svevišnjega, i shvatio kako su egipatski bogovi bili bespomoćni i beznačajni. Posvuda je bilo napisano Stvoriteljevo ime. Činilo se da Mojsije stoji u njegovoj prisutnosti zasjenjen njegovom silom. Ovdje je nestao njegov ponos i samodostatnost. U jednostavnosti pustinjskog života nestale su posljedice lakog i raskošnog života u Egiptu. Mojsije je postao strpljiv, bogobojazan i ponizan, „veoma skroman čovjek, najkrotkiji čovjek na zemlji” (Br 12,3), a ipak je on imao čvrstu vjeru u moćnog Boga Jakovljevog. {SPP 125.3}

Kako su godine prolazile lutajući sa stadom po usamljenim mjestima, razmišljajući o potlačenom stanju svog naroda, on se prisjećao Božjeg postupanja s njegovim očima i obećanja koja su bila nasljedstvo izabranog naroda, a njegove molitve za Izrael uzdizale su se noću i danju. Nebeski anđeli su ga obasjavali svojom svjetlošću. Ovdje je on, pod nadahnućem Svetog Duha, napisao knjigu Postanje. Duge godine provedene u pustinjskoj samoći bile su bogat blagoslov, ne samo za Mojsija i njegov narod već za svijet u vjekovima koji su slijedili. {SPP 125.4}

„Poslije mnogo vremena umre egipatski kralj. Izraelci su još stenjali u ropstvu. Vapili su, a njihov vapaj za pomoć sred ropstva uzlazio je k Bogu. Bog je čuo njihovo zapomaganje i sjetio se svog Saveza s Abrahamom, Isakom i Jakovom. I pogleda Bog na Izraelce, i zauze se za njih.” Došlo je vrijeme za Izraelovo izbavljenje. Međutim, Božja namjera se trebala ostvariti tako da se ponizi ljudska oholost. Izbavitelj je trebao doći kao ponizni pastir, samo sa štapom u rukama, ali Bog je ovaj štap trebao pretvoriti u simbol svoje sile. Dok je jednog dana čuvao svoja stada blizu Horeba, „brda Božjeg,” Mojsije je ugledao grm u plamenu, grančice, lišće i stablo je gorjelo, ali naizgled nije izgaralo. Približio se da pogleda ovaj prekrasni prizor, kad je glas iz plamena prozvao njegovo ime. Odgovorio je drhtavim usnama: „Evo me!” Upozoren je da ne pristupa a da ne iskaže poštovanje: „Izuj obuću s nogu! Jer mjesto na kojem stojiš sveto je tlo... Ja sam — nastavi — Bog tvoga oca; Bog

Abrahamov, Bog Isakov, Bog Jakovljev.” Bio je to Onaj koji se, kao Anđeo zavjeta, otkrio očima u prošlim vjekovima. „Mojsije zakloni lice: bojao se u Boga gledati.” {SPP 125.5}

Poniznost i strahopoštovanje trebaju obilježiti ponašanje svih koji dolaze u Božju prisutnost. Mi pred Njega možemo stupiti sa sigurnošću u Isusovo ime, ali ne smijemo pristupati s drskom uobraženošću, kao da je On ravan nama. Postoje oni koji se velikom, svemoćnom, svetom Bogu, koji stanuje u nepristupačnoj svjetlosti, obraćaju kao nekome ko je jednak ili čak i podređen njima. Postoje i oni koji se u njegovom domu ponašaju onako kako se ne bi ponašali u odaji za prijam zemaljskog kralja. Oni bi trebali znati da se nalaze u prisutnosti Onoga koga obožavaju serafimi, pred kim anđeli prekrivaju svoje lice. Bogu pripada najveća slava, a svi koji istinski osjećaju njegovu prisutnost pred Njim će se ponizno pokloniti i, kao Jakov dok je primao Božje viđenje, povikati: „Kako je strašno ovo mjesto! Zaista, ovo je kuća Božja, ovo su vrata nebeska!” {SPP 126.1}

Dok je Mojsije sa strahopoštovanjem čekao pred Bogom, začuo je riječi: „Vidio sam jade svog naroda u Egiptu — nastavi Jahve — i čuo mu tužbu na tlačitelje njegove. Znane su mi muke njegove. Zato sam sišao da ga izbavim iz šaka egipatskih i odvedeni ga iz te zemlje u dobru i prostranu zemlju — zemlju kojom teče med i mlijeko... Zato, hajde! Ja te šaljem faraonu da izbaviš narod moj, Izraelce iz Egipta.” {SPP 126.2}

Zapanjen i prestrašen zapovijesti Mojsije je ustuknuo, rekavši: „Ko sam ja da se uputim faraonu — odgovori Mojsije Bogu — i izvedem Izraelce iz Egipta!” Odgovor je glasio: „Ja ću biti s tobom — nastavi. — I ovo će ti biti znak da sam te ja poslao: kad izvedeš narod iz Egipta, Bogu ćete služiti na ovome brdu.” {SPP 126.3}

Mojsije je mislio na teškoće s kojima će se suočiti, o sljepoći, neznanju i nevjerovanju njegova naroda, od kojih mnogi gotovo da nisu poznavali Boga. Mojsije je na to odgovorio: „Ako dođem k Izraelcima pa im kažem: Bog otaca vaših poslao me k vama, i oni me zapitaju: Kako mu je ime? — što ću im odgovoriti?” Odgovor je glasio: {SPP 126.4}

„JA SAM KOJI JESAM.” „Ovako kaži Izraelcima: ‚JA JESAM’ posla me k vama.” {SPP 126.5}

Mojsiju je prvo zapovijeđeno da sakupi izraelske starješine, najplemenitije i najpravednije među njima, koji su već dugo tugovali zbog svog ropstva i objaviti im vijest od Boga s obećanjem o izbavljenju. Onda je sa starješinama trebao izaći pred kralja i reći mu: {SPP 126.6}

„Objavio nam se Jahve, Bog Jevreja. Pusti nas da odemo tri dana hoda u pustinju, da ondje prinesemo žrtvu Jahvi, Bogu svojemu.” {SPP 126.7}

Mojsije je unaprijed bio upozoren da će faraon odbaciti poziv da pusti Izraelce. Ipak, hrabrost Božjeg sluge nije smjela oslabjeti, jer je Bog to želio iskoristiti kao prigodu da pred Egipćanima i pred svojim narodom pokaže svoju silu. „Zato ću ja pružiti svoju šaku i

pritisnuti Egipat svakovrsnim čudesima što ću ih u njemu izvesti. Poslije će vas pustiti." {SPP 126.8}

On je također primio uputu u vezi s pripremama što ih treba obaviti za putovanje. Gospod je rekao: „Dobro ću raspoložiti Egipćane prema ovome narodu, pa kad pođete, nećete poći praznih ruku. Svaka će žena zatražiti od svoje susjede i stanarke u svojoj kući nakita srebrnog i zlatnog, i odjeće." Egipćani su se obogatili radom na koji su nepravedno prisilili Izraelce, tako da je, kad su ovi potonji trebali poći na put u svoj novi dom, bilo ispravno da oni zatraže nagradu za godine rada. Oni su trebali tražiti vrijedne stvari, koje su bile lako prenosive, a Bog je uticao da nadu milost kod Egipćana. Moćna čudesa učinjena za njihovo izbavljenje unijet će strah među tlačitelje tako da će zahtjevi robova biti ispunjeni. {SPP 126.9}

Mojsije je pred sobom vidio teškoće koje su izgledale nepremostive. Kakav je dokaz mogao dati narodu da ga je doista Bog poslao? ‚Ali ako mi ne povjeruju i ne poslušaju me, nego mi reknu: Jahve ti se nije objavio?" Tada je dobio dokaze koji su uticali na njegov um. Rečeno mu je da baci štap na zemlju. Kad je to učinio, on se „pretvorio u zmiju. Mojsije pred njom uzmače." Zapovjeđeno mu je da je uzme, i u njegovoj ruci ona je postala štap. Zatim mu je rečeno da stavi ruku u njedra. Poslušao je, a „kad ju je izvukao, gle — ruka mu gubava, bijela kao snijeg." Kad mu je rečeno da je ponovno stavi u njedra, ona je postala kao i prije. Gospod je ovim znacima uvjerio Mojsija da će njegov vlastiti narod, kao i faraon, biti uvjereni da se njima ukazao Onaj koji je moćniji od egipatskog kralja. {SPP 127.1}

Ali Božji sluga je i dalje bio dojmljen čudnim i prekrasnim djelima koja je vidio. U strahu i brizi on je kao izgovor našao nedostatak rječitosti: „Oprosti, Gospode! — nastavi Mojsije Jahvi. — Ja nikad nisam bio čovjek rječit; ni prije ni sada kad govoriš svome sluzi. Ja sam u govoru spor, a na jeziku težak." On dugo nije živio među Egipćanima te tako više nije dobro poznavao i tečno govorio njihov jezik kao kad je bio s njima. {SPP 127.2}

„Ko je dao čovjeku usta? — reče mu Jahve. — Ko ga čini nijemim ili gluhim; ko li mu vid daje ili ga osljepljuje? Zar to nisam ja, Jahve!" Ovome je dodao i obećanje o božanskoj pomoći: „Idi, dakle! Ja ću biti s tobom kad budeš govorio, i kazivat ću ti što ćeš govoriti." Međutim, Mojsije je još uvijek molio da se izabere sposobnija osoba. Ovi su izgovori u početku proizlazili iz poniznosti i ustručavanja, ali kad je Gospod obećao da će ukloniti sve teškoće i dati mu konačni uspjeh, tada su daljnje oklijevanje i prigovori o nespremnosti bili izraz nepovjerenja u Boga. Time se podrazumijevao strah da ga Bog ne može osposobiti za djelo na koje ga je pozvao, ili da je njegov izbor osobe pogrešan. {SPP 127.3}

Mojsije je onda upućen na Arona, njegovog starijeg brata, koji je, koristeći se svakodnevno egipatskim jezikom, mogao savršeno govoriti. Mojsiju je rečeno da mu Aron dolazi u susret. Sljedeće su Jahvine riječi bile bezuslovna zapovijest: {SPP 127.4}

„Ti govori njemu i u njegova usta stavljaj riječi. Ja ću biti i s tobom i s njime dok budete govorili; kazivat ću obojici što ćete raditi. Neka on mjesto tebe govori narodu. Tako, on će tebi biti mjesto usta, a ti ćeš njemu biti mjesto Boga. Uzmi ovaj štap u ruku. Njim izvodi

znamenja.” On se više nije mogao odupirati, jer su uklonjeni svi razlozi za izgovor. {SPP 127.5}

Božanska je zapovijest Mojsija zatekla bez povjerenja u sebe, sporog na jeziku i malodušnog. Svladao ga je osjećaj nesposobnosti da bude Božji glasnogovornik u Izraelu. Ali kad je prihvatio ovo djelo, on ga je otpočeo s cijelim srcem, s potpunim povjerenjem u Gospoda. Veličina njegovog zadatka zahtijevala je korištenje najvećih umnih sposobnosti. Bog je blagoslovio njegovu spremnost da posluša, i on je postao rječit, pun nade, pribran i osposobljen za najveće djelo koje je ikada dano čovjeku. Ovo je primjer onoga što Bog čini da osnaži karakter onih koji mu se u potpunosti povjere i bez suzdržavanja se predaju njegovim zapovijestima. {SPP 127.6}

Čovjek će dobiti silu i učinkovitost kad prihvati odgovornosti koje mu Bog daje i kad se cijelim bićem nastoji osposobiti da ih ispravno nosi. Bez obzira na ograničenost njegovih sposobnosti ili položaja, ta će osoba postati istinska veličina koja, vjerujući u božansku snagu, nastoji vjerno obaviti svoj posao. Da se Mojsije oslonio na svoju snagu i mudrost, on bi jasno uvidio svoju nesposobnost za ovaj posao. Činjenica da čovjek vidi svoju slabost je, ako ništa više, dokaz da shvata veličinu povjerenog djela i da će prihvatiti Boga kao svog savjetnika i snagu. {SPP 127.7}

Mojsije se vratio svom tastu i izrazio želju da posjeti braću u Egiptu. Dobio je Jitrov pristanak zajedno s blagoslovom: „Pođi u miru!” Mojsije je pošao na put sa ženom i djecom. Nije se usudio obznaniti cilj svog zadatka da im se ne zabrani da pođu s njim. Međutim, prije nego što su stigli u Egipat on je sam shvatio da je najbolje poslati ih kući u Midjan. {SPP 128.1}

Potajni strah od faraona i Egipćana, čiji je bijes zapalio još prije četrdeset godina, doprinio je da Mojsije oklijeva s povratkom u Egipat, ali kad je pošao da posluša božansku zapovijest, Gospod mu je otkrio da su njegovi neprijatelji mrtvi. {SPP 128.2}

Na putu iz Midjana Mojsije je primio zapanjujuće i strašno upozorenje o Gospodnjem nezdovoljstvu. Pred njim se pojavio anđeo u prijetećem stavu, kao da će ga odmah uništiti. Nije dobio objašnjenje, ali Mojsije se sjetio da je zanemario jednu od Božjih zapovijesti. Popuštajući nagovorima svoje žene on je zanemario izvršiti obred obrezanja na svom najmlađem sinu. On se nije pokorio uslovu koji će njegovom sinu dati pravo na blagoslove Božjeg Saveza s Izraelom, a takav nemar izabranog vođe mogao je samo umanjiti silu božanskih uredbi za narod. Sipora, strahujući da će njen muž biti ubijen, sama je obavila obred, a anđeo je tada dopustio Mojsiju da nastavi put. Zbog zadatka koji je trebao obaviti pred faraonom Mojsije se trebao naći u velikoj opasnosti i samo su anđeli mogli sačuvati njegov život. Ali dok je živio zanemarujući poznatu dužnost, on nije bio siguran jer ga Božji anđeli nisu mogli štititi. {SPP 128.3}

U vrijeme nevolje, pred sam Hristov dolazak, pravednike će spasiti služba nebeskih anđela, ali za prijestupnike Božjeg Zakona neće biti zaštite. Anđeli ne mogu zaštititi one koji zanemaruju jednu od božanskih uredbi. {SPP 128.4}

23. Poglavlje — Egipatska Zla

Ovo poglavlje zasniva se na Izlasku 5 do 10.

Aron je dobivši upute od anđela pošao u susret svom bratu, od kojeg je tako dugo bio razdvojen, i oni su se susreli usred pustinjske samoće, u blizini Horeba. Ondje su zajedno razgovarali, a Mojsije je obznanio Aronu „sve što mu je Jahve povjerio i sva znamenja koja mu je naredio da ih učini" (Izl 4,28). Zajedno su otputovali u Egipat, a kad su stigli u Gošen, okupili su izraelske starješine. Aron im je ponovio sve što je Bog rekao i učinio Mojsiju, a oni su narodu pokazali znake što ih je Bog dao Mojsiju. „Narod je bio uvjeren, i pošto čuše da je Jahve pohodio Izraelce i pogledao na njihove jade, popadaše ničice i pokloniše se." (31. redak) {SPP 129.1}

Mojsije je također bio zadužen da kralju prenese poruku. Dva su brata ušla u faraonovu palatu kao predstavnici nebeskog Kralja i oni su progovorili u njegovo ime: „Ovako veli Jahve, Bog Izraelov: Pusti narod moj da ode i u moju čast slavi svetkovinu." {SPP 129.2}

„Ko je taj Jahve da ga ja poslušam... i pustim Izraelce?" pitao je kralj. „Ja toga Jahvu ne znam niti ću pustiti Izraelce." {SPP 129.3}

Njihov je odgovor glasio: „Bog Jevreja objavi nam se... Zato nas pusti da odemo tri dana hoda u pustinju i prinesemo žrtvu Jahvi, Bogu svome, da se na nas ne obori pomorom ili mačem." {SPP 129.4}

Vijesti o njima i zanimanje što su ga pobuđivali među narodom već su dospjele do kralja. I to je raspalilo njegov bijes. „Mojsije i Arone, zašto odvraćate svijet od njegovih dužnosti? rekao je on. „Idite na svoj posao." {SPP 129.5}

Kraljevstvo je već pretrpjelo gubitke zbog miješanja ovih stranaca. Pri pomisli na to on je dodao: „Sad kad se svjetina tako umnožila — nastavi faraon — vi biste ih od posla odvratili?" {SPP 129.6}

Izraelci su u ropstvu djelomično izgubili spoznaju o Božjem Zakonu i odstupili od njegovih propisa. Subota je bila zanemarivana, a zahtjevi njihovih poslodavaca učinili su njeno svetkovanje gotovo nemogućim. Međutim, Mojsije je pokazao svom narodu da je poslušnost Bogu prvi uslov za njihovo izbavljenje, a njihovi su tlačitelji zamijetili njihove napore da se obnovi svetkovanje subote.1 {SPP 129.7}

Kralj je, duboko uznemiren, osumnjičio Izraelce za namjeru da se odmetnu iz njegove službe. Nezadovoljstvo je bilo posljedica dokolice, te je odlučio ne ostaviti im vremena za opasno planiranje. On je odmah uveo mjere da stegne njihove okove i slomi njihov nIsavisan duh. Istog su dana izdane zapovijesti koje su njihov posao učinile još surovijim i težim. Uobičajeni je graditeljski materijal u toj zemlji bila glinena opeka sušena na suncu. Od te su grade podizali najljepše građevine, a zatim ih oblagali kamenjem, i stoga je za proizvodnju opeka trebao biti zaposlen velik broj robova. Da bi bila čvršća, sječena se slama miješala s

glinom, a za posao su bile potrebne velike količine slame. Međutim, kralj je sada naredio da im se slama više ne daje, već da je radnici moraju sami naći i uz to proizvoditi istu količinu opeka. {SPP 129.8}

Ova naredba širom zemlje je prouzrokovala veliku zabrinutost među Izraelcima. Egipatski nastojnici su imenovali jevrejske zapovjednike da nadgledaju rad naroda, a oni su bili odgovorni da oni koji su im bili podređeni obave posao. Kad je kraljev zahtjev stupio na snagu, ljudi su se raširili po zemlji, ali je bilo nemoguće načiniti uobičajenu količinu opeka. Zbog ovog su neuspjeha jevrejske zapovjednike surovo tukli. {SPP 129.9}

Ovi zapovjednici su pretpostavili da ih tlače njihovi nastojnici, a ne kralj, pa su sa svojim žalbama otišli kralju. Faraon je njihove pritužbe dočekao prijekorom: „Lijenštine ste vi! Lijenštine!... Stoga i kažete: Hajdemo da prinesemo žrtvu Jahvi!" Naređeno im je da se vrate na posao, s viješću da se njihov teret nikako neće smanjiti. Na povratku oni su susreli Mojsija i Arona te povikali: „Neka vas Jahve ima na oku i sudi vam! — dobace im. — Omrazili ste nas kod faraona i njegovih dvorana; dali ste im mač u ruke da nas pobiju." {SPP 130.1}

Dok je Mojsije slušao ove ukore, vrlo se uznemirio. Patnja naroda se povećala. Širom zemlje povici očaja dolazili su od starih i mladih, a svi su se ujedinili u optužbi da je on prouzročio ovu strašnu promjenu njihova stanja. S gorčinom u duši on je izašao pred Boga i uzviknuo: „Zašto, Gospode, nanosiš štetu svome narodu? Zašto si me poslao? Otkad sam ja stupio pred faraona i progovorio mu u tvoje ime, on još gore postupa s ovim narodom. A ti ništa ne poduzimaš da izbaviš svoj narod." Odgovor je glasio: „Uskoro ćeš vidjeti kako ću ja s faraonom! Pod jakom rukom pustiće ih da odu; pod jakom rukom sam će ih iz svoje zemlje istjerati." Ponovno ga je Bog podsjetio na Savez što ga je On načinio s njegovim očima i obećao mu da će biti ispunjen. {SPP 130.2}

Tokom svih godina ropstva u Egiptu među Izraelcima je bilo onih koji su ostali vjerni obožavanju Jahve. Oni su bili ozbiljno uznemireni kad su vidjeli da su njihova djeca svakodnevno svjedoci paganskih gadosti i poklonstva lažnim bogovima. Oni su u svom jadu vikali Bogu za izbavljenje od egipatskog jarma, da bi se oslobodili od pokvarena uticaja idolopoklonstva. Oni nisu skrivali svoju vjeru, već su Egipćanima obznanili da je predmet njihova obožavanja Tvorac neba i zemlje, jedini istinski i živi Bog. Oni su ponavljali dokaze o njegovu postojanju i sili, od stvaranja sve do Jakovljeva vremena. Egipćani su tako imali prigodu upoznati se s jevrejskom religijom, ali preziruć pouku svojih robova, oni su obožavatelje Boga pokušali zavesti nagradama, a ako to nije uspijevalo, prijetnjama ili surovošću. {SPP 130.3}

Izraelske starješine nastojale su održati sve slabiju vjeru svoje braće, ponavljajući obećanje dano njihovim očima i Josifove proročke riječi prije smrti kojima je prorekao izbavljenje iz Egipta. Neki su slušali i povjerovali. Drugi se, gledajući na okolnosti koje su ih okruživale, nisu htjeli nadati. Egipćani su se, kad su saznali što se događa među njihovim robovima, rugali njihovim očekivanjima i prezirno nijekali silu njihovog Boga. Upućivali su na njihovu

situaciju kao ropskog naroda i prijekorno govorili: „Ako je vaš Bog pravičan i milostiv, i posjeduje silu veću od egipatskih bogova, zašto vas on ne učini slobodnim narodom?" Skretali su njihovu pažnju na njihovo stanje. Oni su obožavali bogove koje su Izraelci nazivali lažnim, a ipak su bili moćna i bogata nacija. Oni su tvrdili da su ih njihovi bogovi blagoslovili napretkom, dali im Izraelce kao robove i uživali su u moći da tlače i uništavaju Jahvine sluge. Sam faraon se hvalisao da ih jevrejski Bog ne može izbaviti iz njegovih ruku. {SPP 130.4}

Ovakve riječi uništile su nadu mnogih Izraelaca. Cijeli im se slučaj činio upravo onakvim kakvim su ga Egipćani prikazivali. Bila je istina da su oni bili robovi i da moraju podnositi sve zlo koje im njihovi surovi gospodari odluče nanijeti. Njihovu su djecu lovili i ubijali, a vlastiti im je život bio teret. Ipak, oni su obožavali nebeskog Boga. Ako je Jahve doista bio iznad ostalih bogova, On ih ne bi tako ostavio u ropstvu idolopoklonika. Međutim, oni koji su ostali vjerni Bogu razumjeli su kako je to bilo zbog toga što je Izrael odstupio od Njega, zbog njihove sklonosti da se žene s paganskim narodima i tako se priklone idolopoklonstvu, kako je Gospod dopustio da postanu robovi, te su sa sigurnošću uvjeravali svoju braću da će On uskoro slomiti tlačiteljski jaram. {SPP 130.5}

Jevreji su očekivali da će slobodu steći bez nekog naročitog ispita vjere ili bez stvarne patnje i teškoća. Ipak, oni još nisu bili spremni za izbavljenje. Oni su imali malo vjere u Boga i nisu bili voljni strpljivo izdržati svoje muke dok On ne bude smatrao prikladnim da ih oslobodi. Mnogi su bili zadovoljni da ostanu u ropstvu radije nego da se suoče s teškoćama koje prate selidbu u stranu zemlju, a navike nekih su postale toliko slične navikama Egipćana da su oni više voljeli ostati u Egiptu. Zbog toga ih Gospod nije oslobodio prvom manifestacijom svoje sile pred faraonom. On je tako upravljao događajima da su oni razotkrili tiranski duh egipatskog kralja, a i On se otkrio svom narodu. Posmatrajući njegovu pravednost, silu i ljubav oni će odlučno napustiti Egipat i predati se Njemu u službu. Mojsijev bi zadatak bio daleko lakši da mnogi Izraelci nisu postali toliko pokvareni da nisu bili voljni napustiti Egipat. {SPP 131.1}

Gospod je zapovijedio Mojsiju da ponovno ide narodu i ponovi obećanje o izbavljenju zajedno s novim obećanjem o božanskoj milosti. Otišao je kako mu je zapovjeđeno, ali oni nisu htjeli slušati. Sveto pismo kaže: .„.. ali ga ne htjedoše slušati: duhovi su im bili pomućeni od teškog ropstva." Mojsije je ponovno primio božansku vijest: „Idi i reci faraonu, kralju egipatskom, da otpusti Izraelce iz svoje zemlje." Ali, razočaran, on je odgovorio: „Kad me Izraelci nisu slušali, kako će me, spora u govoru, saslušati faraon!" Rečeno mu je da sa sobom povede Arona, izađe pred faraona i ponovi zahtjev „da pusti Izraelce iz Egipta." {SPP 131.2}

Obaviješten je da monarh neće popustiti sve dok Bog ne bude sudio Egiptu i posebnim prikazom svoje sile ne izvede izraelski narod. Prije svakog zla Mojsije je trebao opisati njegovu prirodu i učinak, da bi se kralj mogao spasiti ako to odluči. Nakon svake kazne slijedit će još oštrija, sve dok se njegovo ponosno srce ne ponizi i on prizna Tvorca neba i

zemlje kao istinskog i živog Boga. Bog je Egipćanima dao priliku da vide kako je isprazna mudrost njihovih moćnika, kako je slabašna sila njihovih bogova kad se protive Jahvinim zapovijestima. On će kazniti Egipćane zbog njihova idolopoklonstva i stišati njihovo hvalisanje blagoslovima što su ih navodno primili od svojih mrtvih bogova. Bog će proslaviti svoje ime da bi drugi narodi čuli o njegovoj sili i drhtali pred njegovim silnim djelima, te da bi odvratio svoj narod od idolopoklonstva i oni mu odali slavu. {SPP 131.3}

Mojsije i Aron su ponovno ušli u raskošne dvorane egipatskog kralja. Tamo, okruženi visokim stupovima i svjetlucavim ukrasima, skupocjenim slikama i isklesanim likovima paganskih bogova, pred kraljem ondašnje najmoćnije nacije stajala su dva predstavnika porobljena naroda, da bi ponovili zapovijest Božju o oslobođenju Izraela. Kralj je zahtijevao čudo, kao potvrdu njihovog božanskog poslanja. Mojsije i Aron su bili upućeni kako se ponašati ako se sučele s takvim zahtjevom, te je Aron uzeo štap i bacio ga pred faraona. Štap je postao zmija. Monarh je poslao po svoje „mudrace i vračare," koji „svojim vračanjem učine isto: svaki baci svoj štap, koji se pretvori u zmiju. Ali Aronov štap proguta njihove štapove." Tada je kralj postao još odlučniji i izjavio da je sila njegovih mudraca jednaka sili Mojsija i Arona. Gospodnje sluge je proglasio varalicama i smatrao je razboritim odbaciti njihove zahtjeve. Ipak, dok je prezirao njihovu poruku, božanska ga je sila zadržala da im ne nanese zlo. {SPP 131.4}

Božja ruka je činila čuda što su ih Mojsije i Aron prikazali pred faraonom, a ne neki ljudski uticaj ili sila koju su oni posjedovali. Svrha ovih znaka i čuda bila je da se faraon uvjeri da je veliki „JA JESAM" poslao Mojsija, te da je kraljeva dužnost bila pustiti Izraelce da mogu služiti živom Bogu. Vračari nisu doista pretvorili svoje štapove u zmije, već su magijom, uz pomoć velikog varalice, uspjeli oponašati čudo. Pretvaranje je štapova u žive zmije izvan Sotonine moći. Knez zla, premda posjeduje svu mudrost i moć palog anđela, nema silu da stvara ili daje život, jer ta prednost pripada samo Bogu. Međutim, Sotona je učinio sve što je mogao učiniti — krivotvorinu. U ljudskim su očima štapovi pretvoreni u zmije. Faraon i njegov dvor vjerovali su da se to dogodilo. Njihov izgled ni po čemu ih nije razlikovao od zmija što ih je načinio Mojsije. Premda je Gospod učinio da su stvarne zmije progutale lažne, ipak faraon to nije smatrao djelom Božje sile, već nekom vrstom moćnije magije od one njegovih sluga. {SPP 131.5}

Faraon je želio opravdati svoju tvrdoglavost u odbijanju božanske zapovijesti i stoga je tražio neki razlog da zanemari čuda što ih je Bog učinio preko Mojsija. Sotona mu je dao upravo ono što je želio. Djelujući preko vračara, on je kod Egipćana stvorio privid da su Mojsije i Aron samo vračari i gatari, a da se poruka koju su donijeli ne može poštovati kao ona koja dolazi od nekog uzvišenijeg bića. Tako je Sotonina krivotvorina ostvarila svoj cilj, ohrabrila Egipćane u njihovoj pobuni i otvrdnula faraonu srce da ne povjeruje. Sotona se također nadao da će poljuljati vjeru Mojsija i Arona u božansko porijeklo njihovog zadatka, da bi njegova oruđa pobijedila. On nije htio da djeca Izraelova budu oslobođena iz ropstva da bi služila živom Bogu. {SPP 132.1}

Međutim, knez zla je prikazivanjem svojih čuda kroz vračare želio ostvariti još veći cilj. On je dobro znao da je Mojsije, slamajući jaram ropstva izraelske djece, bio predslika Hrista koji je trebao slomiti vladavinu grijeha nad ljudskom porodicom. Znao je da će se prigodom Hristova dolaska pojaviti moćna čuda kao dokaz svijetu da ga je poslao Bog. Sotona je strepio za svoju vlast. Krivotvoreći djelo što ga je Bog učinio preko Mojsija on se nadao da će ne samo spriječiti izbavljenje Izraela već i ovim uticajem tokom budućih vjekova uništiti vjeru u Hristova čuda. Sotona neprekidno nastoji krivotvoriti Hristovo djelo i ostvariti svoju vlast i zahtjeve. On navodi ljude da Hristova čuda objasne kao posljedice ljudske vještine i moći. On tako uništava vjeru u Hrista, Sina Božjeg, u umovima mnogih ljudi i navodi ih da odbace ponude milosti u planu otkupljenja. {SPP 132.2}

Mojsije i Aron su upućeni da sljedećeg jutra posjete obalu rijeke po kojoj se kralj običavao šetati. Budući da je izlijevanje Nila bilo izvor hrane i bogatstva za Egipat, rijeka se smatrala božanstvom i monarh joj je svakog dana dolazio ukazati počast. Ovdje su mu dva brata ponovila vijest, a onda ispružila štap i udarila po vodi. Sveta voda je postala krv, ribe su pomrle, a rijeka se usmrdjela. Voda u kućama i zalihe u cisternama također su se pretvorile u krv. Ali „egipatski vračari svojim vračanjem učiniše isto," i „faraon se okrenu i ode u svoj dvor, ne uzimajući ni to k srcu." Zlo je trajalo sedam dana, ali bez učinka. {SPP 132.3}

Ponovno su pružili štap iznad rijeke, pa su iz nje izašle žabe i prekrile zemlju. Ušle su u kuće, spavaće sobe, pa čak i u peći za hljeb i naćve. Egipćani su žabe smatrali svetim te ih nisu željeli uništavati, ali ljigave napasti su postale nepodnošljive. Skakale su i po faraonovoj palati, a kralj je nestrpljivo čekao da ih se ukloni. Vračari su naoko stvorili žabe, ali ih nisu mogli ukloniti. Kad je faraon to vidio, on se malo ponizio. Poslao je po iMojsija i Arona i rekao: „Molite Jahvu da ukloni žabe od mene i moga naroda, a ja ću pustiti narod da prinese žrtvu." Nakon što su podsjetili kralja na prijašnje hvalisanje, oni su zahtijevali da on odredi vrijeme u koje bi se oni trebali moliti za uklanjanje žaba. On je odredio sljedeći dan, potajno se nadajući da će u međuvremenu žabe i same nestati i tako ga spasiti od gorkog poniženja zbog pokoravanja izraelskom Bogu. Međutim, zlo je trajalo do određena vremena, kad su širom Egipta žabe poumirale, ali su njihova odvratna tijela zagađivala zrak. {SPP 132.4}

Gospod je mogao učiniti da se one u trenutku vrate u prah, ali On to nije učinio da kralj i njegov narod njihovo uklanjanje ne bi proglasili posljedicom vraćanja, kao i prethodna djela vračara. Žabe su uginule i oni su ih sakupljali na hrpu. Tako su kralj i cijeli Egipat primili dokaz koje njihova isprazna filozofija nije mogla pobiti, da ovo čudo nije djelo magije, već kazna nebeskog Boga. {SPP 133.1}

„Kad je faraon vidio da je nastupilo olakšanje, srce mu otvrdnu." Aron je na Božju zapovijest pružio svoju ruku i prašina se zemaljska pretvorila u komarce širom cijele egipatske zemlje. Faraon je pozvao vračare da učine isto, ali oni to nisu mogli učiniti. Božje se djelo tako pokazalo nadmoćnijim od Sotoninog. Sami su vračari priznali: „To je prst Božji!" Ali kralj je ostao uporan. {SPP 133.2}

Pozivi i upozorenja nisu bili učinkoviti i slijedila je još jedna kazna. Vrijeme je njenog dolaska prorečeno tako da se ne može reći da je došla slučajno. Obadi su ispunili kuće i zemlju, tako da je „zemlja nastradala od obada". Ovi su kukci bili veliki i otrovni, a njihov je ubod bio vrlo bolan za ljude i životinje. Kao što je bilo prorečeno, ova kazna nije pogodila gošensku zemlju. {SPP 133.3}

Faraon je sada Izraelcima dao dopuštenje da žrtve prinose u Egiptu, ali oni su odbili prihvatiti ovaj uslov. „Ne dolikuje da tako učinimo — odgovori Mojsije. — Žrtve koje mi prinosimo Jahvi, Bogu svome, za Egipćane su svetogrđe. Kad bismo, dakle, na njihove oči prinosili žrtve koje su Egipćanima svetogrdne, zar nas ne bi kamenovali?" Životinje koje su Jevrejima bile potrebne za žrtvovanje Egipćani su smatrali svetim, a obožavaje koje su imali prema njima bilo je takvo da ako bi ko samo jednu slučajno ubio, za njih bi to bio zločin kažnjiv smrću. Za Jevreje bi bilo nemoguće prinositi žrtve u Egiptu a da ne povrijede svoje gospodare. Mojsije je ponovno predložio da pođu na trodnevno putovanje u pustinju. Monarh se složio i preklinjao Božje sluge da uklone zlo. Oni su obećali da će to učiniti, ali su ga upozorili da ih ne vara. Zlo je bilo uklonjeno, ali zbog uporne pobune kraljevo je srce otvrdnulo i on nije htio popustiti. {SPP 133.4}

Slijedio je još strasniji udarac — pomor sve stoke u Egiptu koja se zatekla u polju. I svete i tegleće životinje, krave, volovi, ovce, konji i deve, magarci, sve je bilo uništeno. Jasno je rečeno da će Izraelci biti izuzeti, a faraon, nakon što je poslao vjesnike u izraelske domove, potvrdio je istinitost ove Mojsijeve izjave. „Od Izraelaca nije uginulo ni jedno grlo." Ipak, kralj je ostao tvrdoglav. {SPP 133.5}

Mojsiju je nakon toga naređeno da uzme pepeo iz peći i da ga „pred faraonovim očima baci prema nebu." Ovo je bio vrlo značajan čin. Bog je prije četiri stotine godina pokazao Abrahamu tlačenje njegova naroda u budućnosti, slikom „zadimljene peći i goruće zublje." On je objavio da će kazniti tlačitelje, a robove izvesti s velikim blagom. Izrael je u Egiptu dugo bio u peći nevolje. Ovaj je Mojsijev čin njima bio obećanje da se Bog sjeća svog saveza te da je došlo vrijeme njihova izbavljenja. {SPP 133.6}

Dok se pepeo uzdizao prema nebu, a fina se prašina širila egipatskom zemljom, „otekline s čirevima prekriše ljude i životinje", svuda gdje je padao pepeo. Sveštenici i vračari su dosad hrabrili faraona u njegovoj tvrdoglavosti, ali sada je kazna stigla i njih. Pogođeni odvratnom i bolnom bolešću, njihova ih je hvalisava sila činila još jadnijima i oni se više nisu mogli boriti protiv Izraelova Boga. Cijeli je narod mogao vidjeti ludost vjere u vračare kad oni čak ni sami sebe nisu mogli zaštititi. {SPP 133.7}

Ipak, faraonovo je srce postalo još tvrde. Onda mu je Gospod poslao poruku izjavljujući: „Ako ih ne pustiš, sva zla svoja navaliću ovaj put na te, na tvoje spoznaš da nema nikoga na svoj zemlji kao što sam ja... Poštedio sam te da ti pokažem svoju moć i da se hvali ime moje po svoj zemlji." Bog mu nije zbog toga dao život, već je njegovo proviđenje upravljala

događajima da ga dovede na prijesto u vrijeme određeno za Izraelovo izbavljenje. {SPP 134.1}

Premda je ovaj oholi tiranin svojim djelima odbacio Božju milost, ipak je njegov život sačuvan da Gospod kroz njegovu tvrdoglavost u egipatskoj zemlji prikaže svoja čuda. Božje proviđenje upravlja događajima. On je na prijesto mogao postaviti milostivijeg kralja, koji se ne bi usudio suprotstaviti moćnim prikazima božanske sile. Ali u tom slučaju Bog ne bi ostvario svoje namjere. Njegovom je narodu bilo dopušteno da iskusi tlačiteljsku surovost Egipćana, da ga ne prevari ponižavajući uticaj idolopoklonstva. U svom postupanju prema faraonu Gospod je pokazao svoju mržnju prema idolopoklonstvu i odlučnost da kazni surovost i tlačenje. {SPP 134.2}

Bog je o faraonu rekao: „... premda ću ja tvrdim učiniti njegovo srce, tako te neće pustiti narod da ode." (Izl 4,21) Uticaj nadprirodne sile nije otvrdnuo kraljevo srce. Bog je faraonu dao najupečatljivije dokaze o božanskoj sili, ali monarh je tvrdoglavo odbacivao upozorenja svjetlosti. Svaki prikaz beskonačne mudrosti koji je on odbio, učinio ga je još odlučnijim u njegovoj pobuni. Sjeme pobune što ga je posijao kad je odbio prvo čudo donijelo je plodove. Dok je nastavio hoditi vlastitim putem i postajao sve tvrdoglaviji, njegovo je srce postajalo sve tvrde, dok nije bio pozvan da posmatra hladno, mrtvo lice prvorodenca. {SPP 134.3}

Bog govori čovjeku kroz svoje sluge, upozoravajući, opominjući i ukoravajući grijeh. On svakome pruža priliku da ispravi svoje pogreške prije no što one postanu dio karaktera, ali ako ih ko odbije ispraviti, božanska sila ne posreduje da bi se suprotstavila smjeru njegova djelovanja. Takvoj osobi je lakše ponoviti isto djelo. Njegovo je srce tvrde na djelovanje Svetoga Duha. Daljnje odbijanje svjetlosti dovodi ga u stanje u kojem je i daleko jači uticaj neučinkovit i ne može izvršiti trajniji dojam. {SPP 134.4}

Čovjek koji je nekada popuštao kušnji drugi put će biti još spremniji. Svako ponavljanje grijeha umanjuje njegovu sposobnost da mu se odupre, oslijepljuje oči i guši uvjerenje. Svako sjeme popustljivosti rodit će plodove. Bog ne čini čuda da bi spriječio žetvu. „Što ko sije, to će i žeti." (Gal 6,8) Onaj koji pokaže drskost nevjernika, ravnodušnost prema božanskoj istini, samo žanje žetvu koju je sam posijao. Tako se događa da mnoštvo sa stoičkom ravnodušnošću dolazi slušati istine koje su nekada pokretale njihovu dušu. Oni su posijali nemar i odbacivanje istine, i takva je žetva koju žanju. {SPP 134.5}

Oni koji umiruju nemirnu savjest mišlju da zle navike mogu promijeniti kad oni to odluče, da se mogu igrati s pozivima milosti, a ipak uvijek iznova biti pod njenim uticajem, čine to na vlastitu odgovornost. Oni misle da će, nakon što su sve svoje sposobnosti predali velikom pobunjeniku, u trenutku najveće opasnosti promijeniti vodu. Ali to nije lako i učiniti. Iskustvo, obrazovanje, disciplina života grješnog popuštanja, tako temeljito oblikuju njihov karakter da oni ne mogu usvojiti Hristov lik. Da svjetlost nije obasjala njihov put, slučaj bi bio različit. Milost može posredovati i pružiti im priliku da prihvate njene ponude, ali nakon što neko dugo odbacuje i prezire svjetlost, ona će se naposljetku povući. {SPP 134.6}

Faraon je zatim upozoren da će slijediti grad: „Zato naredi da pod krov utjeraju tvoje blago i sve što je vani, na otvorenu. Sve što se nade u polju, bilo čovjek ili živinče, ne bude li uvedeno unutra, poginut će kad grad zaspe po njima." Grad nije bila uobičajen u Egiptu, a proročeno nevrijeme nikada ranije nije viđeno. Vijest se brzo pročula i svi koji su vjerovali Jahvi sakupili su svoju stoku, dok su oni koji su prezirali njegova upozorenja ostavili stoku u polju. Tako se Božja milost pokazala usred kazne, ljudi su iskušani i pokazalo se koliko je njih prikaz Božje sile naveo da ga se boje. {SPP 134.7}

Oluja je došla kako je bilo proročeno, grmljavina i grad, pomiješana s munjama. „Strahota se takva nije oborila na zemlju egipatsku otkako su ljudi u njoj. Grad pobi po svemu Egiptu sve što je ostalo vani, ljude i životinje; uništi sve bilje po poljima i sva stabla poljska polomi." Pustoš i propast je obilježila put anđela koji je uništavao. Samo je gošenska zemlja bila pošteđena. Egipćanima je pokazano da živi Bog nadzire zemlju, da prirodne sile slušaju njegov glas, te da je jedina sigurnost u poslušnosti Njemu. {SPP 135.1}

Cijeli Egipat je drhtao pred zastrašujućim izlivom božanskog suda. Faraon je brzo poslao po dvojicu braće i povikao: „Ovaj put priznajem da sam kriv. Jahve ima pravo, a ja i moj narod krivo. Molite Jahvu da ustavi gromove i grad, a ja ću vas pustiti da idete. Nećete više dugo ostati." Odgovor je glasio: „Kad izađem iz grada... dići ću ruke prema Jahvi, pa će gromovi prestati, a ni grada više neće biti, tako da znaš da zemlja pripada Jahvi. Ali ni ti ni tvoji dvorani, znam ja, još se ne bojite Boga Jahve." {SPP 135.2}

Mojsije je znao da sukob nije završen. Faraonova priznanja i obećanja nisu donosila neke temeljitije promjene uma i srca, već su bila prouzrokovana strahom i brigom. Međutim, Mojsije je obećao da će ispuniti njegov zahtjev jer mu nije želio pružiti priliku za daljnju tvrdoglavost. Prorok je pošao, ne obzi ruci se na oluju koja je bjesnila, a faraon i svi njegovi službenici su bili svjedoci Jahvine sile da zaštiti svog vjesnika. Kad je izašao iz grada, Mojsije „podigne ruke prema Jahvi. Prestane grmljavina i grad, a ni kiša više nije padala na zemlju." Ali čim se kralj oslobodio straha, njegovo se srce ponovno izopačilo. {SPP 135.3}

Onda je Gospod rekao Mojsiju: „Idi k faraonu. Učinio sam da njemu i njegovim službenicima otvrdne srce, da izvedem sva znamenja među njima; da možeš pripovijedati svome sinu i svome unuku što sam učinio Egipćanima i kakva sam znamenja izvodio među njima, kako biste znali da sam ja Jahve." Gospod je pokazivao svoju silu da bi utvrdio vjeru Izraela u Njega kao jedinog i živog Boga. On je htio pružiti neoborive dokaze o razlici koju je vidio između njih i Egipćana, te učiniti da svi narodi znaju kako su Jevreji, koje su oni prezirali i tlačili, pod zaštitom nebeskog Boga. {SPP 135.4}

Mojsije je upozorio monarha da će, ako ustraje u svojoj tvrdoglavosti, doći skakavci koji će prekriti lice zemlje i izjesti zelenilo što je ostalo. Oni će ispuniti kuće, čak i samu palatu, i biće takva napast kakvu „ne vidješe ni tvoji očevi ni očevi tvojih očeva u ovoj zemlji od svojih vremena do danas". {SPP 135.5}

Faraonovi savjetnici su ostali užasnuti. Narod je pretrpio velike gubitke zbog pogibije stoke. Grad je pobio mnogo ljudi. Šume su bile opustošene, a polja uništena. Oni su brzo gubili sve što su im Jevreji donijeli svojim radom. Glad je prijetila cijeloj zemlji. Knezovi i dvorani su navaljivali na kralja i ljutito zahtijevali: „Dokle će nam ovaj čovjek biti zamka? Pusti te ljude neka idu posluže Jahvi, svome Bogu! Zar ne vidiš kako Egipat srlja u propast?" {SPP 135.6}

Monarh je ponovno dozvao Mojsija i Arona i rekao im: „Idite! Služite Jahvi, svome Bogu! A ko će sve ići?" {SPP 135.7}

Odgovor je bio: „Svi idemo... i mlado i staro. Odlazimo sa svojim sinovima i svojim kćerima; sa svojom krupnom i sitnom stokom, jer moramo održati svečanost Jahvi." {SPP 135.8}

Kralj se razbijesnio. „„Jahve bio s vama isto kao što i ja pustio da s vama pođu djeca! — odgovori im. — Očito se vidi da vam nakana nije čista. Nećemo tako! Nego muškarci neka odu i posluže Jahvi. To ste i tražili.' I otjeraju ih od faraona." Faraon je nastojao uništiti Izraelce teškim radom, ali sada se pretvarao da se duboko zanima za njihovu dobrobit i nježno se brine za njihovu djecu. Njegov je stvarni cilj bio da zadrži djecu i žene kao jamstvo da će se muškarci vratiti. {SPP 135.9}

Mojsije je onda pružio svoj štap nad zemljom i južni je vjetar donio skakavce. „Toliko ih mnoštvo nikad prije nije bilo niti će kada biti." Prekrili su nebo tako da se od njih zacrnjela zemlja, a pojeli su sve preostalo zelenilo. Faraon je brzo poslao po proroka i rekao: „Sagriješio sam protiv Jahve, vašeg Boga, i vas! Oprostite mi uvredu još samo ovaj put i molite Jahvu, Boga svoga, da samo otkloni od mene ovaj smrtonosni bič!" Oni su to učinili i snažni je zapadni vjetar odnio skakavce prema Crvenom moru. Ipak, kralj je i dalje ustrajao u svojoj tvrdoglavoj odluci. {SPP 136.1}

Egipćani su bili na rubu očaja. Činilo se da zla koja su ih već zadesila ne mogu izdržati, te ih je ispunio strah za budućnost. Narod je obožavao faraona kao božanskog predstavnika, ali sada su mnogi vjerovali da se on protivi Onome koji je sve prirodne sile učinio slugama svoje volje. Jevrejski robovi, tako čudesno štićeni, sve su više vjerovali u svoje izbavljenje. Njihovi ih se nadstojnici nisu usudili tlačiti kao dotada. Širom Egipta se širio potajni strah da će se porobljena rasa podignuti i osvetiti za nepravdu. Ljudi su suzdržana daha pitali: šta je sljedeće? {SPP 136.2}

Iznenada je tama prekrila zemlju, tako gusta i crna da se činilo da „će se moći opipati". Ne samo što su ljudi bili lišeni svjetlosti već je i zrak bio vrlo težak, što je otežavalo disanje. „Tri dana nisu ljudi jedan drugog mogli vidjeti, i niko se sa svog mjesta nije micao. A u mjestima gdje su Izraelci živjeli sjala je svjetlost." Sunce i Mjesec su bili egipatska božanstva, a u ovoj misterioznoj tami i ljudi i njihovi bogovi bili su podjednako pogođeni silom koja se zauzimala za robove. 2 Premda je tama bila strašna, ovo je zlo bilo dokaz Božje samilosti i

njegova nastojanja da ne uništava. On je ljudima htio dati vrijeme za razmišljanje i pokajanje prije no što na njih pusti posljednje i najstrašnije zlo. {SPP 136.3}

Strah je naposljetku prisilio faraona na daljnje ustupke. Na kraju je trećeg dana pozvao Mojsija i složio se s odlaskom ljudi uz uslov da ostanu stada. „Ni papak neće ostati ovdje", uzvratio je odlučni Jevrejin. „Od njih nam valja izabrati za žrtvovanje Jahvi, Bogu našemu, a ne znamo, dok onamo ne stignemo, što moramo Jahvi prinijeti." Kralj je počeo neobuzdano bjesniti: „Odlazi! — vikne faraon na Mojsija — i da mi više na oči ne dolaziš! Onog dana kad mi se opet pojaviš na oči, poginućeš!" {SPP 136.4}

Odgovor je bio: „Dobro si kazao!... Lica tvoga više neću vidjeti!" {SPP 136.5}

„Mojsije postane vrlo uvažen u egipatskoj zemlji, u očima faraonovih službenika i u očima naroda." Egipćani su se prema Mojsiju odnosili sa strahopoštovanjem. Kralj ga se nije usudio povrijediti, jer su ljudi smatrali da samo on ima moć da ukloni zla. Čeznuli su da se Izraelcima dopusti da odu iz Egipta. Kralj i sveštenici su se protivili posljednjim Mojsijevim zahtjevima. {SPP 136.6}

24. Poglavlje — Pasha

Ovo poglavlje zasniva se na Izlasku 11; 12,1-32.

Kad je kralju prvi put iznesen zahtjev za oslobođenje Izraela, on je upozoren i na najstrašnija zla. Mojsiju je naređeno da kaže faraonu: „Ovako kaže Jahve: Izrael je moj prvorođenac. Tražim od tebe da mi pustiš sina da mi posluži. Ako odbiješ da ga pustiš, ja ću ubiti tvoga prvorođenca." (Izl 4,22.23) Premda su Egipćani prezirali Izraelce, Bog ih je veoma cijenio time što su bili izabrani da budu čuvari njegova Zakona. Oni su u ovim naročitim blagoslovima i prednostima koje su im bile dane imali prvenstvo među narodima kao prvorođeni sin među svojom braćom. {SPP 137.1}

Kazna na koju je Egipat prvo bio upozoren trebala je doći kao posljednja mjera. Bog dugo trpi i obiluje milošću. On prema bićima koja je stvorio na svoju sliku postupa s nježnom brigom. Da je gubitak žetve i stada naveo Egipćane na pokajanje, djeca ne bi bila pobijena, ali oni su tvrdoglavo odbijali božanske zapovijesti i sada ih je morao stići i posljednji udarac. {SPP 137.2}

Mojsiju je bilo zabranjeno, pod prijetnjom smrti, da se pojavi pred faraonom, ali pobunjeničkom monarhu je trebalo prenijeti posljednju Božju poruku i Mojsije je izašao pred njega sa strašnom viješću: „Ovako poručuje Jahve: O ponoći proći ću Egiptom. Svaki će prvorođenac u egipatskoj zemlji umrijeti, od prvorođenca faraonova, koji bi trebao sjediti na njegovu prijestolu, do prvorođenca ropkinje koja se nalazi uz mlinski kamen; a uginut će i sve prvine od stoke. U svoj će zemlji egipatskoj nastati velik jauk, kakva nije bilo niti će kad poslije biti. Među Izraelcima ni pas neće zalajati na živo stvorenje: ni na čovjeka ni na životinju. Po tome ćete znati da Jahve luči Izraelca od Egipćanina. Onda će svi ovi tvoji dvorani k meni doći preda me se baciti i vikati: Gubi se i ti i sav narod koji za tobom ide! Poslije toga ću otići." {SPP 137.3}

Prije izvršenja ove kazne Gospod je preko Mojsija dao upute izraelskoj djeci u vezi s odlaskom iz Egipta, a posebno u vezi sa zaštitom od skorašnjeg suda. Svaka porodica, sama ili udružena s drugima, trebala je zaklati jagnje ili jare „bez mane" i sa stručkom isopa poškropiti oba dovratnika i nadvratnik kuće da anđeo koji je trebao doći oko ponoći ne uđe u kuću. Oni su noću trebali jesti pečeno meso s beskvasnim hljebom i gorkim zeljem, kao što je Mojsije rekao: „opasanih bokova, s obućom na nogama i sa štapom u rukama. Jedite ga žurno: to je Jahvi na pasha." {SPP 137.4}

Gospod je objavio: „Te ću naime noći ja proći egipatskom zemljom i pobiti sve prvorođence u zemlji egipatskoj, i čovjeka i životinju. Ja, Jahve, kazniću i sva egipatska božanstva... Krv neka označava kuće u kojima vi budete. Gdje god spazim krv, proći ću vas; tako ćete vi izbjeći biču zatornomu kad se oborim na zemlju egipatsku." {SPP 137.5}

Za uspomenu na ovo veliko izbavljenje izraelski je narod trebao svetkovati godišnji praznik u svim budućim naraštajima. „Taj dan neka vam bude spomen-dan. Slavite ga kao

praznik u čast Jahvi. Svetkujte ga po trajnoj uredbi od koljena do koljena.” Kao što su trebali svetkovati praznik, oni su isto tako trebali ponavljati svojoj djeci izvještaj o velikom izbavljenju kao što je Mojsije zapovjedio: „Ovo je pashalna žrtva u čast Jahvi koji je prolazio mimo kuće Izraelaca kad je usmrćivao Egipćane, a naše kuće pošteđivao.” {SPP 137.6}

Nadalje, Gospodu su pripadali prvorođeno dijete i životinja, a otkupljivali su se otkupom kao priznanjem da bi za pomora egipatskih prvorodenaca izraelski prvorodenci, premda milostivo zaštićeni, bili izloženi istoj opasnosti da nije bilo žrtve pomirenja. „Meni, naime pripada svaki prvorodenac.” Gospod kaže: „Onog dana kad sam pobio sve prvence u zemlji egipatskoj, sebi sam posvetio sve prvorođence u Izraelu, i od ljudi i od stoke. Oni su moji. Ja sam Jahve.” (Br 3,13) Nakon što je uspostavio službu u Šatoru od sastanka Gospod je umjesto prvorođenaca izabrao Levijevo pleme za službu u Svetilištu. „Jer oni su između Izraelaca meni potpuno darovani.” (Br 8,16) Međutim, od svih se ljudi tražilo da, kao priznanje Božje milosti, otkupe svoju prvorođenu djecu (Br 18,15.16). {SPP 138.1}

Pasha je trebala imati komemorativnu i simboličnu prirodu, ona nije samo upućivala na izbavljenje iz Egipta već i u budućnosti na veće izbavljenje što ga je Hristos trebao ostvariti oslobađajući ljude iz ropstva grijeha. Žrtveno Jagnje predstavlja „Jagnje Božje” u kome je sva naša nada u izbavljenje. Apostol kaže: .„.. jer je žrtvovano naše pashalno jagnje — Hristos.” (1 Kor 5,7) Nije bilo dovoljno prinositi samo pashalno jagnje, njegova se krv morala škropiti na dovratnike. Tako su se zasluge Hristove krvi morale pripisati duši. Mi moramo vjerovati ne samo da je On umro za svijet, već da je umro i za nas pojedinačno. Mi sami moramo prihvatiti vrline žrtve pomirenja. {SPP 138.2}

Isop koji se koristio za škropljenje bio je simbol očišćenja, a koristio se za čišćenje gubavaca i onih koji su bili onečišćeni diranjem mrtvaca. Njegov je značaj vidljiv iz molitve psalmista: „Operi me svega od moje krivice, od grijeha me mojeg očisti!” (Ps 51,4) {SPP 138.3}

Jagnje se moralo pripremiti cijelo, bez lomljenja kostiju, a tako se i Božjem Jagnjetu umrlom za nas nije smjelo slomiti kost (Iv 19,36). Time je predstavljeno savršenstvo Hristove žrtve. {SPP 138.4}

Izraelci su meso trebali jesti. Nije dovoljno samo vjerovati Hristu za oprost od grijeha, mi vjerom stalno moramo primati duhovnu snagu i hranu od Njega i njegove Riječi. Hristos je rekao: „Ako ne jedete tijela Sina Čovječjega i ne pijete krvi njegove, nećete imati života u sebi. Ko jede tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni.” (Iv 6,53-54) A da bi objasnio što je mislio, On je rekao: „Duh je onaj koji oživljava, a tijelo ne vrijedi ništa. Riječi koje sam vam ja rekao jesu duh i život.” (63. redak) Isus je prihvatio Zakon svog Oca, primjenjivao njegova načela u vlastitom životu, pokazivao njegov duh i njegovo blagotvorno djelovanje u srcu. Ivan kaže: „I Riječ tijelom postala i nastanila se među nama. I mi smo posmatrali slavu njegovu, slavu koju ima kao Jedinorodenac od Oca — pun milosti i istine.” Hristovi sljedbenici moraju biti sudionici njegova iskustva. Oni moraju primiti i usvojiti Božju Riječ

tako da ona postane pokretna sila njihovog života i djela. Oni Hristovom silom moraju poprimiti njegov lik i odražavati nebeske osobine. Oni moraju jesti tijelo i piti krv Sina Božjeg ili u njima neće biti života Hristov duh i djelo mora postati duh i djelo njegovih učenika. {SPP 138.5}

Jagnje se trebalo jesti s gorkim željeni upućujući tako na gorčinu ropstva u Egiptu. Tako se i mi, zbog svojih grijeha, trebamo hraniti Hristom sa skrušenošću u srcu. Upotreba beskvasnog hljeba također je bila značajna. Ona je izrazito naređena u zakonu o Pashi, a Jevreji su ga se strogo pridržavali u svojim običajima, tako da se tokom ovog praznika u njihovim kućama nije moglo naći kvasca. Na sličan način kvasac grijeha moraju ostaviti svi oni koji od Hrista žele primiti život i hranu. Stoga Pavle piše korintskoj crkvi: „Očistite se od starog kvasca, da budete novo tijesto... jer je žrtvovano naše pashalno Jagnje — Hristos. Zato trajno svetkujmo praznik ne sa starim kvascem, ni sa kvascem zloće ili pokvarenosti, već s beskvasnim hljebom čistoće i čestitosti." (1 Kor 5,7.8) {SPP 138.6}

Robovi su prije oslobođenja morali pokazati svoju vjeru u veliko izbavljenje koje se uskoro trebalo ostvariti. Krvni je znak morao biti na njihovim domovima, a oni i njihove porodice morali su se odvojiti od Egipćana i okupiti se u svojim domovima. Da su Izraelci zanemarili neku od danih uredbi, da su zaklali jagnje a zanemarili poškropiti dovratnike krvlju, ili da su izašli iz svojih kuća, oni ne bi bili sigurni. Oni su mogli iskreno vjerovati da su učinili sve što je bilo potrebno, ali iskrenost ih ne bi spasila. Svi koji su zanemarili upozorenja Gospodnjih uredbi izgubili su svog prvorodenca od ruke anđela koji je uništavao. {SPP 139.1}

Narod treba poslušnošću pružiti dokaz o svojoj vjeri. Tako svi oni koji se nadaju da će biti spašeni zaslugama Hristove krvi moraju shvatiti da oni sami moraju sudjelovati u osiguranju svog spasenja. Premda nas samo Hristos može otkupiti od kazne prijestupa, mi moramo ostaviti grijeh i okrenuti se poslušnosti. Čovjek se spašava vjerom, a ne djelima, a ipak se njegova vjera mora pokazati na djelu. Bog je dao svog Sina da umre kao pomirenje za grijeh, On je pokazao svjetlost istine, put života, dao mogućnosti, uredbe i prednosti, a čovjek sada treba surađivati s oruđima spasenja, on mora cijeniti i koristiti pomoć koju je Bog dao, vjerovati i slušati sve božanske uredbe. {SPP 139.2}

Dok je Mojsije Izraelcima ponavljao Božje odredbe za njihovo spasenje, „narod pade ničice i pokloni se". Draga nada u oslobođenje, strašna spoznaja o kazni koja je trebala snaći njih tlačitelje, brige i poslovi oko iznenadnog odlaska, sve se ovo za neko vrijeme utopilo u zahvalnosti njihovom milostivom Osloboditelju. Mnogi su Egipćani bili ponukani da priznaju jevrejskog Boga kao jedinog istinitog Boga, i oni su sada molili da im se dopusti da nadu utočište u domovima Izraelaca kad anđeo koji uništava bude prolazio zemljom. Oni su primljeni s dobrodošlicom i oni su prisegnuli da će odsada služiti Boga Jakovljevog i poći iz Egipta s njegovim narodom. {SPP 139.3}

Izraelci su poslušali upute što ih je Bog dao. Pripreme za odlazak obavili su tajno i brzo. Porodice su se okupile, zaklano je pashalno jagnje, meso je ispečeno na vatri, a beskvasni hljeb i gorko zelje pripremljeni. Otac i sveštenik doma škropio je krv na dovratnike, a zatim se pridružio porodici u kući. Pashalno jagnje su jeli žurno i u tišini. Ljudi su sa strahopoštovanjem molili i gledali, a srca prvorodenaca, od najstarijeg čovjeka do najmanjeg djeteta, drhtala su od neopisiva straha. Očevi i majke su čvrsto grlili svoje ljubljene prvorođence pri pomisli na zastrašujuću nesreću koja se trebala dogoditi te noći. Međutim, anđeo nije posjetio nijednu izraelsku kuću. Znak krvi, znak Spasiteljeve zaštite, bio je na njihovim vratima, i anđeo nije ulazio. {SPP 139.4}

O ponoći „strašan se jauk razlijegao Egiptom: ne bijaše kuće u kojoj nije ležao mrtvac". Svi prvorođenci u zemlji „od prvorođenca faraonova, koji je imao sjediti na prijestolu, do prvorođenca sužnja u tamnici, a tako i sve prvine od stoke," usmrtio je anđeo zatornik. Širom golemog egipatskog kraljevstva uništen je ponos svakog doma. Zrak je bio ispunjen kricima i zapomaganjima ožalošćenih. Kralj i dvorani, blijedih lica i drhtavih usana, ostali su zaprepašteni ovim užasnim događajem. Faraon se sjećao kako je nekada uzviknuo: „Ko je taj Jahve da ga ja poslušam... i pustim Izraelce? Ja toga Jahvu ne znam niti ću pustiti Izraelce!" On je sada, s ponosom kojim je nekad izazivao nebo, ležao u prašini i „pozva Mojsija i Arona te im reče: ‚Ustajte i odlazite od moga naroda i vi i vaši Izraelci! Idite! Poslužite Jahvi, kako ste tražili. Pokupite svoju i sitnu i krupnu stoku, kako ste zahtijevali: idite pa i mene blagoslovite!'" I kraljevi savjetnici su preklinjali Izraelce „da brže idu iz zemlje, jer izgibosmo svi, govorahu oni". {SPP 139.5}

25. Poglavlje — Izlazak Iz Egipta

Ovo poglavlje zasniva se na Izlasku 12,34-51 i 13 do 15.

Opasani, sa sandalama na nogama i štapom u ruci, izraelski je narod stajao i tiho i sa strahopoštovanjem čekao kraljevsku naredbu o polasku. Krenuli su prije svanuća. Tokom zala, dok je manifestacija Božje sile razgorjela vjeru u srcima robova i unijela strah u srca njihovih tlačitelja, Izraelci su se postupno okupljali u Gošenu, i uprkos iznenadnosti njihova odlaska obavljene su neke nužne pripreme za organizaciju i nadzor mnoštva u pokretu. Bili su podijeljeni na grupe nad kojima su imenovane vođe. {SPP 140.1}

Prilikom izlaska bilo je „oko šest stotina tisuća pješaka, osim žena i djece". U tom mnoštvu nisu samo bili oni koje je pokrenula vjera u Boga Izraelova, već mnogo onih onih koji su željeli pobjeći od zala ili koji su slijedili mnoštvo iz puke radoznalosti i uzbuđenja. Izraelcima je ova grupa ljudi uvijek bila smetnja i zamka. {SPP 140.2}

Narod je sa sobom poveo i „mnogo stoke, krupne i sitne," koja je bila izraelsko vlasništvo budući da oni, za razliku od Egipćana, svoj imetak nikada nisu prodali kralju. Jakov i njegovi sinovi su sa sobom u Egipat donijeli svoju stoku, gdje se ona umnožila. Prije napuštanja Egipta narod je po Mojsijevoj naredbi zatražio nadoknadu za neplaćeni rad, a Egipćani ih nisu mogli odbiti jer su ih se toliko željeli osloboditi. Robovi su otišli natovareni plijenom svojih tlačitelja. {SPP 140.3}

Tog dana okončala se istorija koja je stolećima ranije otkrivena Abrahamu u proročkom viđenju: „Dobro znaj da će tvoji potomci biti stranci u tuđoj zemlji; robovat će i biti tlačeni četiri stotine godina, ali narodu kojem budu služili ja ću suditi; i konačno će izaći s velikim blagom." (Post 15,13-14) 3 Ove četiri stotine godina su se navršile. .„.. tačno onoga dana — sve čete Jahvine iziđoše iz zemlje Egipatske." Izarelci su prilikom izlaska iz Egipta ponijeli dragocjeno nasleđe, Josipove kosti, koje su tako dugo čekale ispunjenje Božjeg obećanja, a koje su, tokom mračnih dana ropstva, bile podsjetnik na njihovo oslobođenje. {SPP 140.4}

Umjesto da pođu najkraćim putem u Hanaan, kroz filistejsku zemlju, Gospod ih je usmjerio prema jugu, prema obali Crvenog mora. „Bog je, naime, rekao: ‚Mogao bi se narod predomisliti i vratiti u Egipat kad vidi ratovanje.'" Da su pokušali proći kroz filistejsku zemlju, naišli bi na protivljenje, jer Filistejci, smatrajući ih robovima koji bježe od svojih gospodara, ne bi oklijevali napasti ih. Izraelci su bili slabo pripremljeni za sukob s tako moćnim i ratobornim narodom. Oni su nedovoljno poznavali Boga i imali malo vjere u Njega te bi se obeshrabrili i prestrašili. Oni su bili nenaoružani i nenavikli na rat, njihov je duh bio oslabljen dugim robovanjem, a imali su i žene, djecu, sitnu i krupnu stoku. Vodeći ih prema Crvenom moru Gospod se pokazao kao sažaljiv i razuman Bog. {SPP 140.5}

„Krenuvši iz Sukota, ulogorili su se u Etamu, na kraju pustinje. Jahve je išao pred njima, danju u stupu od oblaka, da im put pokazuje, a noću u stupu od ognja, da im svijetli. I nije ispred naroda nestajao stup od oblaka danju ni stup od ognja noću." Psalmist kaže: „Razastro

je oblak kao pokrov, i oganj da se obnoć sja." (Ps 105,39, vidi također 1 Kor 10,1.2) Stup njihovog nevidljivog Vođe uvijek je bio pred njima. Oblak je danju usmjeravao njihovo putovanje ili se širio kao svod nad mnoštvom. On je služio kao zaštita od sunčane žege, a svojim hladom i vlagom pružao osvježenje u isušenoj, žednoj pustinji. Noću je postajao stup od ognja koji je osvjetljavao tabor i neprekidno svjedočio o božanskoj prisutnosti. {SPP 140.6}

U jednom od najljepših i najutješnijih odlomaka u Isaijinim proročanstvima, spominje se stup od oblaka i ognja koji predstavlja Božju brigu za njegov narod u posljednjoj velikoj borbi protiv sila zla: ‚Sazdat će Jahve nad svom Gorom sionskom i nad svima što ondje budu zborovali oblak s dimom danju, a noću sjaj ognja žarkoga. Jer, vrh svega Slava će biti zaklon i sjenica da zasjenjuje danju od pripeke, štit i utočište od pljuska i oluje." (Iz 4,5.6) {SPP 141.1}

Putovali su preko sumornog postranstva sličnog pustinji. Već su se počeli pitati kuda ih vodi taj put, naporan ih je put iscrpljivao, i u nekim se srcima počeo javljati strah od egipatskog napada. Ali oblak je išao naprijed, a oni su ga slijedili. Onda je Gospod zapovjedio Mojsiju da skrenu u stjenoviti tjesnac i ulogore se pored samoga mora. Otkriveno mu je da će faraon poći u potjeru, ali da će se Gospod proslaviti njihovim oslobođenjem. {SPP 141.2}

Egiptom se proširila vijest da su djeca Izraelova umjesto da se zadrže na bogoslužju u pustinji žurila prema Crvenom moru. Faraonovi savjetnici rekli su kralju da su robovi pobjegli da se nikada više ne vrate. Narod je žalio zbog svoje ludosti kad je smrt prvorođenaca pripisao Božjoj sili. Njihovi velikani, čim su se oslobodili straha, objasnili su da su uzrok zala bile prirodne sile. „Što ovo učinismo! — rekoše. — Pustismo Izraelce, i više nam neće služiti." {SPP 141.3}

Faraon je okupio svoje snage, ‚šest stotina izabranih svojih kola i ostala kola po Egiptu", konjanike, zapovjednike i pješake. Sam kralj, praćen velikim ljudima iz svog kraljevstva, vodio je vojsku. Da bi umilostivio bogove i time osigurao uspjeh svog pothvata, s njim su pošli i sveštenici. Kralj je bio odlučan da Izraelce prestraši velikim prikazom svoje sile. Egipćani su se bojali da ih njihovo prisilno pokoravanje izraelskom Bogu ne izloži poruzi drugih naroda, ali ako sada pokažu svoju silu i vrate bjegunce, oni će opravdati svoju slavu i vratiti robove u službu. {SPP 141.4}

Jevreji su se ulogorili pored mora, čija se voda njima činila kao nepremostiva prepreka, dok su na jugu krševite planine priječile njihov daljnji napredak. Iznenada su u daljini ugledali odsjaj oružja i kočije kao izvidnicu velike vojske. Kad su se ratnici približili, vidjelo se da je egipatska vojska pošla za njima u potjeru. Strah je ispunio srca Izraelaca. Neki su povikali Gospodu, ali veći dio je požurio Mojsiju sa svojim prigovorima: „Zar nije bilo grobova u Egiptu... pa si nas izveo da pomremo u pustinji? Kakvu si nam uslugu učinio što si

nas izveo iz Egipta! Zar ti nismo rekli baš ovo u Egiptu: Pusti nas! Služićemo Egipćane! Bolje nam je i njih služiti nego u pustinji poginuti.” {SPP 141.5}

Mojsija je uveliko uznemirilo to što je njegov narod pokazao tako malu vjeru u Boga, uprkos činjenici da su iznova bili svjedoci prikaza njegove sile. Kako su ga mogli optužiti za opasnosti i teškoću njihove situacije kad je on izričito slijedio Božju zapovijest? Istina, nije bilo mogućnosti za oslobođenje osim ako sam Bog ne posreduje u njihovom oslobođenju, ali budući da se našao u ovoj situaciji zbog poslušnosti božanskim uputama, Mojsije nije osjećao strah od posljedica. Njegov miran i uvjerljiv odgovor je glasio: „Stojte čvrsto pa ćete vidjeti što će vam Jahve učiniti da vas danas spasi. Jahve će se boriti za vaš. Budite mirni!” {SPP 141.6}

Nije bilo jednostavno držati izraelsko mnoštvo u iščekivanju pred Gospodom. Budući da im je nedostajalo discipline i samosvladavanja, oni su postali nasilni i nerazumni. Očekivali su da će brzo pasti u ruke svojim tlačiteljima, te su iz svega glasa jaukali i oplakivali. Slijedili su prekrasan stup od oblaka kao Božji znak da idu naprijed, ali sada su se pitali da to nije bio predznak neke velike nesreće, jer ih je odveo na pogrešnu stranu planine, neprohodnim putem. Tako je zavednim umovima Božji anđeo izgledao kao preteča propasti. {SPP 141.7}

Međutim, dok su im se Egipćani približavali, očekujući da će biti lak plijen, stup od oblaka se veličanstveno podigao u nebo, iznad Izraelaca i spustio između njih i egipatske vojske. Zid tame se prepriječio između progonitelja i progonjenih. Egipćani više nisu mogli razabrati izraelski logor te su se morali zaustaviti. Ali kako je noć postajala sve mračnija, stup od oblaka je Hebrejima bio veliko svjetlo, osvjetljavajući cijeli tabor dnevnom svjetlošću. {SPP 142.1}

U srca se Izraelaca vratila nada. Mojsije je podigao svoj glas prema Gospodu. „Zašto zapomažete prema meni? — reče Jahve Mojsiju. — Reci Izraelcima da krenu na put. A ti podigni svoj štap, ispruži svoju ruku nad morem i razdijeli ga nadvoje, da Izraelci mogu proći posred mora po suhu.” {SPP 142.2}

Psalmista je, opisujući izraelski prolazak kroz more, pjevao: „Kroz more put se otvori tebi i tvoja staza kroz vode velike, a tragova tvojih niko ne vidje. Ti si svoj narod vodio kao stado rukama Mojsija i Arona.” (Ps 77,19.20) Kad je Mojsije pružio svoj štap, voda se razdijelila, a Izrael je pošao sredinom mora, suhim, dok je voda poput zida stajala sa svake strane. Svjetlost Božjeg stupa odsjajivala je o zapjenjene valove i osvjetljavala put, koji je bio poput velike brazde u morskoj vodi, i gubio se u daljini suprotne obale. {SPP 142.3}

„Egipćani: svi faraonovi konji, kola i konjanici, nagnu za njima u more, u potjeru. Za jutarnje straže pogleda Jahve iz stupa od ognja i oblaka na more na egipatsku vojsku i u njoj stvori zbrku.” Tajanstveni se oblak pred njihovim zapanjenim pogledima pretvorio u stup od oblaka. Udarali su gromovi i sijevale munje. „Oblaci prosuše vode, oblaci zatutnjiše gromom, i tvoje strijele poletješe. Grmljavina tvoja u vihoru zaori, munje rasvijetliše krug zemaljski, zemlja se zatrese i zadrhta.” (Ps 77,18,19) {SPP 142.4}

Egipćane je obuzeo strah i zbunjenost. Usred pobješnjelih sila prirode, čuli su glas ljutitog Boga, i pokušali se vratiti i pobjeći na obalu s koje su pošli. Ali Mojsije je pružio svoj štap i nagomilana voda šišteći, tutnjeći, željna svog plijena, sručila se i povukla egipatsku vojsku u svoje mračne dubine. {SPP 142.5}

Svanuće je izraelskom mnoštvu otkrilo sve što je ostalo od njihovih nekada moćnih neprijatelja: oklopljena tijela razbacana na obali. Jedna noć je bila dovoljna da nakon najstrašnije opasnosti dođe potpuno izbavljenje. Golemo, bespomoćno mnoštvo, robovi nenavikli na borbu, žene, djeca, stoka — a more pred njima i moćna egipatska vojska iza njih — vidjeli su kako im se otvara put kroz vode i slom njihovih neprijatelja u trenutku kad su oni očekivali pobjedu. Sam Jahve je donio izbavljenje i njihova su se srca iz zahvalnosti i povjerenja okrenula Njemu. Njihovi osjećaji našli su svoj izričaj u pjesmi hvale. Božji je Duh sišao na Mojsija i on je poveo narod u pobjedničkoj pjesmi zahvalnosti, najranijoj i najuzvišenijoj od svih pjesama poznatih ljudima: {SPP 142.6}

„U čast Jahvi zapjevaću, jer se proslavio,
konja i konjanika u more on je vrgao.
Moja je snaga, moja pjesma — Jahve
jer je mojim postao izbaviteljem.
On je Bog moj, njega ja ću slaviti,
on je Bog oca moga, njega ću veličati.
Jahve je ratnik hrabar,
Jahve je ime njegovo.
Kola faraonova i vojsku mu u more baci; cvijet njegovih štitonoša More crveno proguta.
Valovi ih prekriše;
poput kamena u morske potonuše dubine.
Desnica tvoja, Jahve, snagom se podiči;
desnica tvoja, Jahve, raskomada dušmana....
Tko je kao ti, Jahve medu bogovima,
tko kao ti šija u svetosti,
u djelima strašan, divan u čudesima?...
Milošću svojom vodio si ovaj narod, tobom otkupljen,
k svetom tvom Stanu snagom si ga svojom upravio.
Kada to čuše, prodrhtaše narodi;...
Strah i prepast na njih se obaraju;
snaga tvoje ruke skamenila ih je
dok narod tvoj, Jahve, ne prođe,
dok ne prođe narod tvoj koji si otkupio.
Dovešćeš ih i posaditi na gori svoje baštine,
na mjestu koje ti, Jahve, svojim učini boravištem,
Svetliištem, o Jahve, tvojom rukom sazidanim...” {SPP 142.7}

(Izl 15,1-18) {SPP 143.1}

Ova je veličanstvena pjesma odjeknula medu izraelskim mnoštvom, kao glas iz velikih dubina. Prihvatile su ga izraelske žene, koje je predvodila Mirjam, Mojsijeva sestra, dok su napredovali sa sviralima i igranjem. Pustinjom i morem je odjekivao radostan pripjev, a planinama su odjekivale riječi njihove hvale: „U čast Jahvi zapjevat ću, jer se slavom proslavi." Ova pjesma i veliko izbavljenje na koje ona podsjeća ostavili su trajan utisak koji nikada neće biti izbrisan iz sjećanja izraelskog naroda. Proroci i pjevači u Izraelu vjekovima su je ponavljali, svjedočeći da je Jahve njihova snaga i izbavljenje onima koji mu vjeruju. Ova pjesma ne pripada samo izraelskom narodu. Ona upućuje na propast svih neprijatelja pravde i na konačnu pobjedu Božjeg Izraela. Prorok s Patmosa gleda mnoštvo obučeno u bijelo, „pobjednike", kako stoje na „staklenom moru s citrama Božjim. Oni pjevaju pjesmu Mojsija, sluge Božjega i pjesmu Janjeta." (Otk 15,2.3) {SPP 143.2}

„Ne nama, o Jahve, ne nama, već svom imenu slavu daj zbog ljubavi i vjernosti svoje." (Ps 115,1) Takav je duh prožimao izraelsku pjesmu izbavljenja, a to je duh koji treba prebivati u srcima svih koji se boje i ljube Boga. Oslobađajući naše duše iz ropstva grijeha Bog nam je dao veće izbavljenje od izbavljenja Hebreja kod Crvenog mora. Kao i izraelsko mnoštvo mi dušom, srcem i glasom trebamo hvaliti Gospoda za „dobrotu njegovu, za čudesa njegova sinovima ljudskim". One koji razmišljaju o velikoj Božjoj milosti i ne zaboravljaju mala djela dobrote, On će opasati radošću i u njihova srca staviti pjesmu Gospoda. Svakodnevni blagoslovi koje primamo iz Božje ruke, a iznad svega Isusova smrt koja nam donosi radost, a nebo stavlja nadohvat ruke, trebali bi biti predmet trajne zahvalnosti. Kakvo je sažaljenje, kakvu neusporedivu ljubav, Bog pokazao prema nama, izgubljenim grješnicima, kad nas je povezao sa sobom da budemo njegovo naročito blago! Kakvu je žrtvu podnio naš Otkupitelj, da se mi možemo zvati djecom Božjom! Mi trebamo hvaliti Boga za blagoslovljenu nadu koju nam daje velikim planom otkupljenja, mi ga trebamo hvaliti zbog nebeskog nasljedstva i njegovog bogatog obećanja, hvaliti ga što Isus živi da bi posredovao za nas. {SPP 143.3}

„Pravo me poštuje onaj," kaže Stvoritelj, „koji prinosi žrtvu zahvalnu." (Ps 50,23) Svi stanovnici Neba udružuju se u hvaljenju Boga. Naučimo sada pjesmu anđela, da je možemo pjevati kad se pridružimo njihovim redovima. Kažimo sa psalmistom: „Hvaliću Jahvu sveg života svojega, dok me bude, Bogu svom ću pjevati." „Neka te slave narodi, Bože, svi narodi neka te slave!" (Ps 146,2; 67,5) {SPP 144.1}

Bog je u svojem proviđenju doveo Izraelce u planinski usijek blizu mora da bi u njihovom izbavljenju mogao prikazati svoju silu i poniziti ponos njihovih tlačitelja. On ih je mogao spasiti na drugi način, ali je izabrao ovaj način da bi ispitao njihovu vjeru i ojačao njihovo povjerenje u Njega. Narod je bio iscrpljen i preplašen, ali da nisu pošli naprijed kad im je Mojsije naredio da pođu, Bog im nikada ne bi otvorio put. Oni „vjerom prijedoše Crveno more kao po suhoj zemlji" (Heb 11,29). Maršírajući prema hladnoj vodi oni su pokazali da vjeruju Božjoj riječi koju je Mojsije izrekao. Oni su učinili sve što je bilo u njihovoj moći, a Svemogući Izraelov je onda podijelio more da utre put njihovim nogama. {SPP 144.2}

Velike pouke koje se ovdje uče pouke su za sva vremena. Hrišćanski život je mnogo puta pritisnut opasnošću, a dužnost je naizgled nemoguće obaviti. Mašta stvara sliku propasti, ropstva ili smrti koja slijedi. Ipak, Božji glas jasno kaže: „Pođite naprijed!" Mi trebamo poslušati ovu zapovijest, premda naše oči ne mogu vidjeti kroz tamu a oko stopala osjećamo hladne valove. Prepreke koje sprečavaju naš napredak nikada neće nestati pred duhom koji sumnja i oklijeva. Oni koji odlažu poslušati sve dok ne iščezne i posljednja sjena nesigurnosti, nikada neće ni poslušati. Nevjera šapće: „Čekajmo dok nestanu prepreke i jasno vidimo naš put," ali vjera nas hrabri da napredujemo, ona „sve vjeruje, svemu se nada". {SPP 144.3}

Oblak koji je Egipćanima bio zid tame, za Jevreje je bio velika rijeka svjetlosti koja ja obasjavala cijeli tabor i rasvjetljavala put pred njima. Djelovanje proviđenja na sličan način nevjernicima donosi tamu i očaj, dok duši koja vjeruje ono je puno svjetlosti i mira. Put kojim nas Bog vodi može voditi kroz pustinju ili more, ali to je siguran put. {SPP 144.4}

26. Poglavlje — Od Crvenog Mora Do Sinaja

Ovo poglavlje zasniva se na Izlasku 15,22-27 i 16 do 18.

Prešavši Crveno more, izraelski je narod pod vođstvom stupa od oblaka opet nastavio putovanje. Prizor je oko njih bio sumoran: ogoljele, puste planine, neplodne ravnice, more koje se pružalo u daljini, na njegovim obalama razbacana tijela neprijatelja, a oni su ipak bili puni radosti, svjesni slobode, i svaka pomisao na nezadovoljstvo bila je ugušena. {SPP 145.1}

Međutim, oni ni nakon tri dana putovanja nisu mogli naći vode. Zalihe koje su ponijeli sa sobom bile su potrošene. Nije bilo vode da ugase žed dok su iscrpljeno hodali suncem spaljenom ravnicom. Mojsije, koji je poznavao ovaj kraj, znao je ono što drugi nisu, da u Mari, najbližem mjestu gdje su se mogli naći izvori, voda nije pitka. On je s velikom zabrinutošću posmatrao oblak koji ih je vodio. Srce ga je boljelo kad je čuo kako razdragani povici: „Voda! Voda!" odjekuju kolonom. Ljudi, žene i djeca radosno su požurili i nagomilali se oko izvora kad se iz naroda razlijegao bolan povik: voda je bila gorka. {SPP 145.2}

U strahu i očaju oni su ukoravali Mojsija što ih je poveo ovim putem, zaboravljajući da je njih kao i njega vodila božanska prisutnost u tom tajanstvenom oblaku. Ožalošćen njihovom nevoljom, Mojsije je učinio ono što su oni zaboravili učiniti — zavapio je Bogu za pomoć. „Jahve mu pokaže neko drvo. Baci on to drvo u vodu, i voda postane slatka." Ovdje su Izraelci preko Mojsija primili obećanje: „Budeš li zdušno slušao glas Jahve, Boga svoga, vršeći što je pravo u njegovim očima; budeš li pružao svoje uho njegovim zapovijestima i držao njegove zakone, nikakvih bolesti koje sam pustio na Egipćane na vas neću puštati. Jer ja sam Jahve koji dajem zdravlje." {SPP 145.3}

Narod je iz Mare pošao prema Elimu gdje su našli „dvanaest izvora i sedamdeset palmi". Tamo su se zadržali nekoliko dana prije no što su ušli u pustinju Sin. Svoj su prvi logor u pustinji podigli mjesec dana nakon izbivanja iz Egipta. Njihove zalihe su počele nestajati. Zelenilo je u pustinji bilo oskudno, a stada su se smanjivala. Kako se mogla naći hrana za ovo golemo mnoštvo? Sumnja je ispunjavala njihova srca i oni su ponovno počeli gunđati. Prigovorima protiv vođa koje je Bog imenovao pridružili su se čak i narodni upravitelji i starješine: „Oh, da smo pomrli od ruke Jahvine u zemlji egipatskoj, kad smo sjedili kod lonaca s mesom i jeli hljeba do mile volje! — rekoše im. Izveli ste nas u ovu pustinju da sve ovo mnoštvo pomorite!" {SPP 145.4}

Premda još nisu gladovali, a njihove su tadašnje potrebe bile zadovoljene, oni su se bojali budućnosti. Nisu mogli razumjeti kako ovo veliko mnoštvo može preživjeti putovanje kroz pustinju i u svojim mislima oni su gledali kako njihova djeca umiru. Gospod je dopustio da ih okruže teškoće i da se smanji zaliha hrane da bi se njihova srca okrenula Njemu koji je dotada bio njihov Izbavitelj. Da su u potrebi prizvah Njega, On bi im dao očit znak svoje ljubavi i brige. On im je obećao da ih nijedna bolest neće sustići ako poslušaju njegove zapovijesti.

Očekivanje da će oni ili njihova djeca umrijeti od gladi bilo je grješno nevjerstvo. {SPP 145.5}

Bog je obećao da će biti njihov Bog, da će ih uzeti kao svoj narod i odvesti u prostranu i dobru zemlju, ali oni su se obeshrabrivali na svakoj prepreci na koju su nailazili na putu do te zemlje. On ih je na čudesan način izveo iz egipatskog ropstva da bi ih uzvisio, oplemenio i učinio hvalom na zemlji. Međutim, bilo je nužno da se suoče s teškoćama i iskuse neimaštinu. Bog ih je podizao iz stanja poniženosti i pripremao ih da zauzmu počasno mjesto među narodima i prime važne i svete istine. Da su vjerovali u Njega, držeći na umu sve što je učinio za njih, oni bi radosno podnosili neprilike, oskudicu, pa čak i stvarnu patnju, ali oni nisu bili voljni vjerovati Gospodu, osim kad su bili svjedoci stalnih dokaza o njegovoj sili. Oni su zaboravili gorčinu robovanja u Egiptu. Zaboravili su Božju dobrotu i silu koje im je pokazao kad ih je izbavio iz ropstva. Zaboravili su kako su njihova djeca bila pošteđena kad je anđeo pobio sve prvorodence u Egiptu. Zaboravili su velike prikaze božanske sile kod Crvenog mora. Zaboravili su da je neprijateljsku vojsku koja ih je pokušala slijediti, dok su oni sigurno hodili putem koji im se otvorio, preplavila morska voda. Oni su vidjeli i osjećali samo trenutne teškoće i kušnje i umjesto da kažu: ‚Bog je učinio velike stvari za nas, dok smo bili robovi, On od nas stvara veliki narod", oni su govorili o teškoćama i pitali se kad će se njihovo putovanje završiti. {SPP 146.1}

Istorija izraelskog života u pustinji zapisana je za nauk Božjeg Izraela do kraja vremena. Zapis o Božjem postupanju s putnicima u pustinji, njihovom napretku i nazadovanju, izloženosti gladi, žeđi i iscrpljenosti, i očitom prikazu njegove sile za njihovo oslobođenje, prepuno je upozorenja i uputa za njegov narod u svim vremenima. Različita su izraelska iskustva bila škola pripreme za njihov obećani dom u Hanaanu. Bog želi da njegov narod u ovom vremenu s poniznim srcem i prijemčivim duhom razmišlja o kušnjama kroz koje je prolazio drevni Izrael, kako bi se poučili u pripremi za nebeski Hanaan. {SPP 146.2}

Mnogi posmatraju Izraelce i čude se njihovu nevjerovanju i gunđanju misleći da oni ne bi bili tako nezahvalni, ali kad njihova vjera dođe u kušnju, oni ne pokazuju više vjere i strpljenja od drevnih Izraelaca. Kad se nadu u teškoćama, oni prigovaraju zbog načina na koji ih je Bog odlučio oplemeniti. Premda su njihove sadašnje potrebe zadovoljene, mnogi nisu voljni Bogu povjeriti svoju budućnost i oni se neprekidno brinu da ne bi osiromašili i da njihova djeca ne bi bila prepuštena patnji. Neki uvijek predviđaju zlo ili uvećavaju stvarne teškoće, tako da ne vide mnoge blagoslove koji zahtijevaju njihovu zahvalnost. Prepreke na koje oni nailaze, umjesto da ih potaknu da traže pomoć od Boga, jedinog Izvora snage, odvajaju ih od Njega, jer u njima bude nemir i nezadovoljstvo. {SPP 146.3}

Je li dobro da budemo tako nevjerni? Zašto moramo biti nezahvalni i nepovjerljivi? Isus je naš prijatelj, cijelo se Nebo zanima za našu dobrobit, a naše brige i strah ožalošćuju Božjeg Svetog Duha. Mi se ne trebamo prepustiti zabrinutosti koja nas nagriza i iscrpljuje, a ne pomaže nam da podnosimo kušnje. Ne trebamo dati mjesta nepovjerenju u Boga koje nas tjera da pripreme za buduće potrebe postanu glavnim životnim zadatkom, kao da je naša sreća

u u zemaljskim stvarima. Božja volja nije da njegov narod opterećuje briga. Ali naš Gospod nam ne kaže da na našem putu ne postoje opasnosti. On ne predlaže da uzme ljude iz svijeta grijeha i zla, već nas upućuje na utočište koje nikada nije iznevjerilo. On poziva sve umorne i natovarene: „Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti." Ostavite jaram strepnje i svjetovne brige koje ste stavili na svoja leda i: „Uzmite jaram moj na se i učite od mene, jer sam krotka i ponizna srca. Tako ćete naći pokoj svojim dušama." (Mt 11,28,29) Mi možemo naći odmor i mir u Bogu i „svu svoju brigu bacite na njega, jer se on brine za vas" (1 Pt 5,7). {SPP 146.4}

Apostol Pavle kaže: „Pazite, braćo, da se slučajno u koga od nas ne nade pokvareno, nevjerno srce, tako da otpadne od Boga živoga." (Heb 3,12) Držeći u vidu sve što je Bog za nas učinio, naša vjera treba biti snažna, živa i ustrajna. Umjesto gunđanja i prigovaranja, riječi našeg srca bi trebale biti: „Blogosiljaj Jahvu, dušo moja, i sve što je u meni, sveto ime njegovo! Blogosiljaj Jahvu, dušo moja, i ne zaboravi dobročinstva njegova." (Ps 103,1.2) {SPP 147.1}

Bog nije zanemario potrebe Izraelaca. On je rekao njihovim vođama: ‚Učiniću da vam daždi hljeb s neba." Narodu su dane upute za svakodnevno prikupljanje hrane, i o sakupljanju dvostruke količine svakog šestog dana, da bi se očuvala svetost subote. {SPP 147.2}

Mojsije je uvjerio zajednicu da će njihove potrebe biti zadovoljene: „Večeras će vam Jahve dati mesa da jedete, ... a ujutro hljeba do mile volje." Onda je dodao: „Što smo mi? Vi ne mrmljate protiv nas, nego protiv Jahve." Zatim je naredio Aronu da im kaže: „Reci svoj izraelskoj zajednici: Skupite se pred Jahvu, jer je čuo vaše gunđanje!" Dok je Aron govorio, „oni se okrenu prema pustinji, i gle! u oblaku pojavi se Jahvina slava." Veličanstvo kakvo nikada nisu vidjeli simboliziralo je božansku Prisutnost. Prikazom koji je uticao na njihova osjetila, oni su trebali primiti spoznaju o Bogu. Trebali su naučiti da je Svevišnji, a ne samo Mojsije, bio njihov vođa, te da se boje njegova imena i slušaju njegov glas. {SPP 147.3}

Predveče su logor okružila velika jata prepelica, dovoljno da se nahrani cijelo mnoštvo. Ujutro je na zemlji bio „tanak sloj, nešto poput pahuljica, kao da se slana uhvatila po zemlji." „Bijaše kao zrno korijandera." Narod je to nazvao „mana". Mojsije je rekao: „To je hljeb koji vam je Jahve pribavio za hranu." Narod je sakupljao manu i shvatio da je ima u obilju za sve. Oni su je „trli kamenom na kamenoj ploči ili stupali u stupi. Kuhali je u loncu i od nje pravili kolače." (Br 11,8) .„.. a imala je ukus medenog kolačića." Rečeno im je da svakog dana sakupe oko gomer po osobi i nisu ništa trebali ostavljati za sljedeće jutro. Neki su pokušali stvoriti zalihe za sljedeći dan, ali ona sljedećeg dana nije bila jestiva. Mana za taj dan se morala sakupljati ujutro, jer je sunce istopilo sve što je ostalo na zemlji. {SPP 147.4}

Prilikom sakupljanja mane neki su sakupili više, a neki manje, od određene količine, ali „kad su izmjerili na gomer, pokaza se da nije ništa preteklo onome koji bijaše nakupio mnogo, a niti je nedostajalo onome koji bijaše nakupio manje". Pavle u Drugoj poslanici Korinćanima objašnjava ove retke i daje njihovu praktičnu pouku. On kaže: „Nije namjera da

se drugima pomogne, a vi zapadnete u nevolju, već da bude jednakost: u sadašnjoj prigodi neka vaš (zemaljski) suvišak priteče u pomoć njihovoj oskudici, da bi i njihov (duhovni) suvišak pritekao u pomoć vašoj oskudici, kako bi zavladala jednakost, prema onome što stoji pisano: Ko je mnogo skupio, nije mu preteklo, a ko je malo skupio, nije mu nedostajalo." (2 Kor 8,13-15) {SPP 147.5}

Šestog dana narod je sakupljao dva gomera za svaku osobu. Vode su požurile da upoznaju Mojsija s onim što je bilo učinjeno. Njegov odgovor je glasio: „Ovo je zapovijest Jahvina: Sutra je dan potpunog odmora, subota Jahvi posvećena. Ispecite što želite peći; skuhajte što želite kuhati. Sve što vam preteče ostavite za sutra." Oni su to i učinili i uvidjeli da se nije pokvarilo. „Jedite to danas — reče im Mojsije — jer je ovaj dan subota u čast Jahve; danas nećete naći mane u polju. Šest je dana skupljajte, a sedmoga, u subotu, neće je biti." {SPP 147.6}

Bog zahtijeva da se danas kao i u doba Izraela poštuje svetost sedmog dana. Svi hrišćani trebaju smatrati da je zapovijest dana Izraelcima Jahvina zapovijest upućena njima osobno. Dan koji prethodi suboti treba biti dan pripreme da bi sve bilo spremno za njene svete trenutke. Nikako se ne smije dopustiti da naš posao krnji ovo sveto vrijeme. Bog je naredio da se brinemo za bolesne i napaćene, a posao pomaganja njima je djelo milosrđa i nije prekršaj subote, premda treba izbjegavati sav nepotreban posao. Mnogi nepromišljeno odlažu do početka subote male poslove koji se mogu obaviti na dan pripreme. To ne treba činiti. Posao koji se ostavi do početka subote treba ostati neobavljen dok ona ne prođe. Ovakav postupak može pomoći nepromišljenima i učiniti ih pažljivijim u obavljanju poslova tokom šest radnih dana. {SPP 147.7}

Svake sedmice tokom njihovog dugog putovanja pustinjom Izraelci su bili svjedoci trostrukog čuda koje je u njihove umove trebalo utisnuti svetost subote: dvostruka količina mane je padala šestog dana, a sedmog je dana nije bilo; količina potrebna za subotu ostala je slatka i čista, a kad su je čuvali prekovremeno u neko drugo vrijeme, ona bi se pokvarila. {SPP 148.1}

Okolnosti u vezi s davanjem mane pružaju nam jasne dokaze da subota nije uspostavljena, kao što mnogi tvrde, prilikom davanja Zakona na Sinaju. Izraelci su prije dolaska na Sinaj razumjeli obavezu svetkovanja subote. Obavezom da svakog petka skupljaju dvostruku količinu mane kao pripremom za subotu kad mana nije padala, njima je stalno predočavana sveta priroda dana od odmora. A kad su neki ljudi izašli u subotu da skupljaju manu, Gospod je upitao: „Dokle ćete odbijati da se pokorite mojim zapovijestima i mojim zakonima?" {SPP 148.2}

„Izraelci su se hranili manom četrdeset godina, sve dok nisu došli u naseljenu zemlju: jeli su manu do dolaska na granicu zemlje Hanaanske." Ovo ih je čudesno opskrbljivanje svakog dana tokom četrdeset godina podsjećalo na Božju neprestanu brigu i nježnu ljubav. Prema riječima psalmista Bog im je dao „hljeb nebeski. Čovjek jeđaše hljeb Jakih" (Ps 78,24.25), to

jest hranu koju su im anđeli davali. Hranjeni „hljebom nebeskim", oni su svakoga dana učili da su im, imajući Božje obećanje, osigurane životne potrebe kao da su bili okruženi žitnim poljima na plodnim Hanaanskim ravnicama. {SPP 148.3}

Mana, koja je padala s neba da nahrani Izraelce, bila je predslika Onoga koji je došao od Boga kako bi svijetu dao život. Isus je rekao: „Ja sam hljeb života... Ovo je onaj hljeb što s neba silazi... Ako ko jede od ovog hljeba, živjet će zauvijek. Hljeb koji ću ja dati jest tijelo moje — za život svijeta." (Iv 6,48-51) A među obećanjima o blagoslovima za Božji narod u budućem životu piše: „Pobjedniku ću dati skrivene mane." (Otk 2,17) {SPP 148.4}

Nakon što su napustili pustinju Sin, Izraelci su se ulogorili u Refidimu. Tamo nije bilo vode i oni su ponovno pokazali nepovjerenje u Božje proviđenje. U svojoj sljepoći i drskosti narod je došao Mojsiju sa zahtjevom: „Daj nam vode da pijemo!" Ali njegovo strpljenje nije iznevjerilo. „Zašto se sa mnom prepirete? Zašto kušate Jahvu?" Oni su ljutito povikali: „Zašto si nas iz Egipta izveo? Zar da nas žeđom pomoriš, nas, našu djecu i našu stoku?" Kad su imali obilje hrane, sa stidom su se sjećali svog gunđanja i nevjerovanja te obećali da će u budućnosti vjerovati Gospodu, ali su uskoro zaboravili svoje obećanje i pali na prvoj kušnji vjere. Činilo im se da stup od oblaka koji ih je vodio skriva neku strašnu tajnu. A Mojsije — ko je pak on? pitali su se oni, i što želi postići time što ih je izveo iz Egipta? Sumnja i nepovjerenje ispunjavali su njihova srca i oni su ga drsko optužili da oskudicom i teškoćama namjerava ubiti njih i njihovu djecu kako bi se mogao obogatiti njihovim imetkom. U napadu bijesa i ogorčenja oni su ga pokušali kamenovati. {SPP 148.5}

Potresen, Mojsije je zavapio Gospodu: „Što ću s ovim narodom?" Rečeno mu je neka uzme izraelske starješine, štap kojim je činio čuda u Egiptu i izađe pred narod. I Gospod mu je rekao: „A ja ću stajati pred tobom ondje, na pećini na Horebu. Udari po pećini: iz nje će poteći voda, pa neka se narod napije." On je poslušao i potekao je mlaz žive vode koji je obilno opskrbio cijeli logor. Umjesto da zapovjedi Mojsiju da podigne štap i na vode ovog bezbožnog gunđanja prizove strašna zla, poput onih u Egiptu, Gospod je u svojoj velikoj milosti štap učinio sredstvom u djelu izbavljenja. {SPP 148.6}

„U pustinji stijene prolomi i napoji ih obilno kao iz bezdana. Iz stijene izbi potoke te izvede vode kao velike rijeke." (Ps 78,15.16) Mojsije je udario stijenu, ali Sin Božji je bio taj koji je, prikriven stupom od oblaka, stajao pored Mojsija i učinio da poteče životodavna voda. Cijela zajednica, a ne samo Mojsije i starješine, stajali su na odstojanju i posmatrali Gospodnju slavu. Ali da je oblak bio uklonjen, njih bi ubila svjetlost Onoga koji u njemu prebivao. {SPP 149.1}

Narod je zbog žeđi kušao Boga riječima: „Je li Jahve među nama ili nije?" Ako nas je Gospod ovamo doveo, zašto nam ne daje vodu i hljeb? Nevjerovanje koje su tako pokazali bilo je zločin i Mojsije se bojao da će ih Bog pohoditi svojim kaznama. I on je mjesto nazvao Masa, „kušnja", i Meriba, ‚prepirka", kao spomenik njihovog grijeha. {SPP 149.2}

Onda im je zaprijetila nova opasnost. Zbog njihovog gunđanja Gospod je dopustio da ih napadnu njihovi neprijatelji. Amalečani, divlje, ratničko pleme koje je prebivalo u tom kraju, izašlo je na njih i pobilo one koji su, umorni i oslabljeni, zaostali. Mojsije je, znajući da je mnoštvo naroda nespremno za bitku, naredio Jošui da iz različitih plemena izabere vojnike i sutra ih povede protiv neprijatelja, dok je on sam trebao stajati na jednoj uzvišici u blizini s Božjim štapom u ruci. Jošua i njegova grupa je stoga napala neprijatelje, dok su Mojsije, Aron i Hur stajali na uzvišici s koje se moglo posmatrati bojno polje. S rukama uzdignutim prema nebu, držeći Božji štap u ruci, Mojsije se molio za uspjeh izraelske vojske. Kako je bitka napredovala, primijetili su da je Izrael pobjeđivao sve dok su njegove ruke bile podignute, a kad bi ih spustio, pobjeđivao je neprijatelj. Kad se Mojsije iscrpio, Aron i Hur su držali njegove ruke sve do zalaska sunca kad je neprijatelj natjeran u bijeg. {SPP 149.3}

Aron i Hur su podupiranjem Mojsijevih ruku pokazali narodu svoju dužnost da ga podrže u njegovom napornom poslu, dok je on trebao primati i iznositi riječ od Boga. Mojsijev čin je također bio značajan jer je time pokazao da Bog u svojoj ruci drži njihovu sudbinu. Dok su mu oni ukazivali svoje povjerenje, On se borio za njih i pokoravao njihove neprijatelje, ali kad se oni nisu držali Njega i vjerovali u svoju vlastitu snagu, oni bi postali slabiji od onih koji nisu poznavali Boga i njihovi bi ih neprijatelji pobjeđivali. {SPP 149.4}

Kao što su Izraelci pobjeđivali dok je Mojsije pružao svoje ruke prema nebu i posredovao za njih, tako je Božji Izrael pobjeđivao kad se vjerom držao sile svog moćnog Pomoćnika. Ipak, božanska snaga se treba udružiti s čovječjom. Mojsije nije vjerovao da će Bog pobijediti njihove neprijatelje ako Izrael ostane neaktivan. Dok je njihov veliki vođa vapio Gospodu, Jošua i njegovi hrabri sljedbenici ulagali su najveće napore da poraze Božje i izraelske neprijatelje. {SPP 149.5}

Nakon poraza Amalečana Bog je zapovjedio Mojsiju: „Zapisi ovo u knjigu na sjećanje, i utuvi u uši Jošui da ću ja spomen na Amalečane sasvim izbrisati pod nebom!" Neposredno pred svoju smrt veliki vođa je svom narodu dao svečanu naredbu: „Sjećaj se onoga što ti je učinio Amalek dok ste bili na putu pošto ste izašli iz Egipta; kako te dočeka na putu i pobi u tvom zaleđu sve nemoćne kad si bio umoran i iscrpljen, jer se nije Boga bojao... izbriši pod nebom spomen na Amaleka. Ne zaboravi!" (Pnz 25,17-19) Gospod je o ovim bezbožnim Ijudima rekao: „Jahvin je boj protiv Amalečana od naraštaja do naraštaja!" (Izl 17,16) {SPP 149.6}

Amalečani nisu bili neupućeni u pogledu Božjeg karaktera ili njegove suverenosti, ali umjesto da ga se boje, oni su se odlučili usprotiviti njegovoj sili. Čuda što ih je Mojsije učinio pred Egipćanima, Amalečanima su bila predmet izrugivanja, a ismijavali su se i strahu okolnih naroda. Oni su se zakleli svojim bogovima da će uništiti Izraelce tako da nijedan ne pobjegne, a hvalisali su se da je izraelski Bog nemoćan da im se suprotstavi. Izraelci im nisu nanijeli uvredu niti im prijetili. Njihov napad nije ničim bio izazvan. Oni su htjeli pokazati svoju mržnju i prkos prema Bogu tako što su nastojali uništiti njegov narod. Amalečani su dugo bili bahati grješnici, njihovi su zločini vikali Bogu za osvetu, a ipak ih je njegova milost

pozivala na pokajanje. Ali kad su amalečki vojnici napali iscrpljene i nezaštićene izraelske redove, oni su zapečatili sudbinu svog naroda. Božja briga počiva nad njegovom najslabijom djecom. Nebu ne promakne nijedan čin surovosti i tlačenja. Njegova se ruka pruža nad svima onima koji ga se boje i koje ljubi jer On drži mač pravde. {SPP 149.7}

Nedaleko od mjesta na kojem su se Izraelci ulogorili nalazio se dom Jitra, Mojsijevog tasta. Jitro je čuo o izbavljenju Izraelaca i uputio se da ih posjeti i Mojsiju vrati njegovu ženu i dva sina. Vjesnici su obavijestili velikog vodu o njihovom dolasku te je on s radošćvi izašao da ih susretne i nakon pozdrava uveo ih u svoj šator. On je poslao natrag svoju porodicu kad se na putu u Egipat suočio s opasnostima u vezi s oslobođenjem Izraela, ali sada je ponovno mogao uživati u udobnosti i utjesi njihovog društva. On je Jitru ispričao o prekrasnom Božjem postupanju s Izraelom i patrijarh se radovao i blagoslovio Gospoda, te se pridružio Mojsiju i straješinama u prinošenju žrtava i svečanom prazniku u sjećanje na Božju milost. {SPP 150.1}

Dok je Jitro boravio u logoru on je uskoro vidio da na Mojsiju počiva veliki teret. Da bi održao disciplinu i red među velikim, neobrazovanim i nepodučenim mnoštvom bio je doista težak zadatak. Mojsija su prihvatali kao vodu i suca te su pred njega iznosili ne samo opšte interese i dužnosti naroda već i nesporazume među ljudima. On je to dopuštao jer mu je to pružalo priliku da ih poduči, kao što je rekao: „Ja onda rasudim između jednoga i drugoga; izložim im Božje zakone i odredbe.” Međutim Jitro se tome usprotivio riječima: „Taj posao je za te pretežak; sam ga ne možeš obavljati.” „I ti i taj narod s tobom potpuno ćete se iscrpsti.” I on je posavjetovao Mojsija da imenuje tisućnike, stotnike, pedesetnike i desetnike. To su trebali biti „ljudi sposobni, bogobojazni i pouzdani, koji mrze mito”. Oni su trebali suditi u lakšim slučajevima, dok su najvažnije i najteže slučajeve trebali i dalje iznositi pred Mojsija koji je, prema Jitrovim riječima, trebao činiti sljedeće: „Poučavaj ih o zakonima i odredbama; svraćaj ih na put ,kojim moraju ići, upućuj ih na djela koja moraju vršiti.” Prihvaćen je savjet koji nije samo Mojsiju donio olakšanje već je doveo do uspostavljanja savršenijeg poretka među narodom. {SPP 150.2}

Gospod je posebno cijenio Mojsija i njegovom rukom učinio mnoga čudesa, ali činjenica da je on bio izabran da druge uči nije ga navela na zaključak da njemu samom nije bila potrebna pouka. Izabrani izraelski vođa je rado poslušao prijedlog pobožnog midjanskog sveštenika i usvojio njegov plan kao mudru uredbu. {SPP 150.3}

Narod je od Refidima nastavio svoje putovanje slijedeći kretanje stupa od oblaka. Put ih je vodio preko neplodnih ravnica, strmih uspona i stjenovitih klisura. Često su putujući preko pješčanih pustoši posmatrali pred sobom ogromne planine, poput ogromnih prepreka, koje su se uzdizale na njihovom putu i naizgled sprječavale daljnje napredovanje. Ali kad su se približili, u planinskim su se stijenama otvarali prolazi, a pred njihovim se pogledom pružala sljedeća ravnica. Prošli su kroz jednu duboku, prijeteću klisuru. Bio je to veličanstven, dojmljiv prizor. Između stjenovitih uzvisina koje su se uzdizale stotinama stopa s obje strane, dokle je oko moglo doseći, tekla je živa rijeka izraelskog naroda sa svojim stadima. A onda se

pred njima u svečanom veličanstvu uzdizala planina Sinaj. Stup od oblaka je stao na njenom vrhu, a narod je raširio svoje šatore u ravnici. To je trebao biti njihov dom u narednih godinu dana. Stup od vatre noću je osiguravao božansku zaštitu, a dok su oni bili svladani snom, hljeb s neba je polako padao na logor. {SPP 150.4}

Svanuće je pozlaćivalo tamne planinske rubove, sunčevi zlatni zraci su probijali duboke klisure, a iscrpljenim putnicima one su se činile kao zrake milosti s Božjeg prijestola. Izgledalo je da ogromne, krševite hridi svojim veličanstvom govore o vječnoj strpljivosti i veličanstvu. Čovjek se osjećao neznatan i slab u prisutnosti Onoga koji je „mjericom izmjerio zemlju, i planine na mjerila, a tezuljom bregove" (Iz 40,12). Ovdje je Izrael trebao primiti najljepše otkrivenje koje je Bog ikada dao čovjeku. Bog je ovdje sakupio svoj narod da u njihove umove utisne svetost svojih zahtjeva objavljujući vlastitim glasom svoj sveti Zakon. U njima su se trebale dogoditi velike i svete promjene, jer ponižujući uticaj ropstva i dugoročno posmatranje idolopoklonstva ostavilo je traga na njihovim navikama i karakteru. Obznanjujući im sebe Bog ih je nastojao uzdići na veći moralni nivo. {SPP 151.1}

27. Poglavlje — Izrael Prima Zakon

Ovo poglavlje zasniva se na Izlasku 19 do 24.

Ubrzo nakon što su se ulogorili kod Sinaja Mojsije je bio pozvan na planinu da se susretne s Bogom. On se sam penjao strmim, krševitim putem i približio se oblaku koji je označavao mjesto Jahvine prisutnosti. Izrael je sada trebao stupiti u blizak, poseban odnos sa Svevišnjim, da se sjedine kao crkva i narod pod Božjom upravom. Poruka je Mojsiju za narod bila: {SPP 152.1}

„Vi ste vidjeli što sam učinio Egipćanima; kako sam vas nosio na orlovskim krilima i k sebi vas doveo. Stoga, budete li mi se vjerno pokoravali i držali moj Savez, vi ćete mi biti predraga svojina mimo sve narode — ta moj je sav svijet! — vi ćete mi biti kraljevstvo sveštenika, narod svet." {SPP 152.2}

Mojsije se vratio u logor, i nakon što je sazvao izraelske starješine, ponovio im je božansku poruku. Njihov je odgovor glasio: „Vršićemo sve što je Jahve naredio." Tako su oni uspostavili svečan Savez s Bogom i obavezali se da će ga prihvatiti kao svog vladara, čime su oni u posebnom smislu postali podložni njegovu autoritetu. {SPP 152.3}

Njihov se vođa ponovno popeo na planinu i Gospod mu je rekao: „Ja ću, evo, doći k tebi u gustom oblaku, da narod čuje kad budem s tobom govorio, i da ti zauvijek vjeruju." Kad su se na putu suočili s teškoćama, oni su bili skloni gunđanju protiv Mojsija i Arona, optužujući ih da vode izraelski narod iz Egipta kako bi ga uništili. Gospod je pred njima želio ukazati čast Mojsiju da bi vjerovali njegovim uputama. {SPP 152.4}

Bog je namjeravao da objavljivanje svog Zakona učini veličanstvenim prizorom, u skladu sa svojim uzvišenim karakterom. Narod je trebao shvatiti da svemu što je povezano sa službom Bogu treba pristupati s velikim poštovanjem. Gospod je rekao Mojsiju: „Pođi narodu... i posvećuj ga danas i sutra. Neka operu svoju odjeću; neka bude gotov prekosutra, jer će prekosutra sići Jahve na brdo Sinaj naočigled sveg naroda." Tokom narednih dana svi su se trebali baviti svečanim pripremama za izlazak pred Boga. Njihovo tijelo i odjeća morali su biti očišćeni. A kad Mojsije bude upozorio na njihove grijehe, oni su se trebali poniziti, postiti i moliti da bi se njihova srca očistila od bezakonja. {SPP 152.5}

Obavljene su pripreme u skladu sa zapovješću, a slušajući naknadna uputstva, Mojsije je naredio da se oko planine postave granice, tako da ni čovjek ni životinja nisu mogli stupiti na sveto područje. Ako ga se ko samo usudio dotaknuti, kazna je bila trenutna smrt. {SPP 152.6}

Ujutro trećeg dana, dok su pogledi naroda bili uprti u planinu, njen vrh je bio pokriven gustim i mračnim oblakom koji je silazio niz planinu sve do podnožja, dok cijela planina nije bila obavijena tamom i strašnom tajanstvenošću. Onda se začuo zvuk trube koji je pozivao narod na susret s Bogom, i Mojsije ga je poveo do podnožja planine. Žive munje su sijevale iz guste tame, a udarci groma odjekivali su među okolnim vrhuncima. „Brdo Sinaj zavilo se u dim, jer je Jahve u oblaku ognja sišao na nj. Dizao se dim kao dim iz peći. Sve se brdo silno

treslo.” U očima okupljenog mnoštva slava Gospodnja je bila poput vatre koja proždire, dok je ‚zvuk trube bivao sve jači. Mojsije je govorio, a Bog mu grmljavinom odgovarao.” Znak Jahvine prisutnosti je bio tako strašan da je izraelski narod drhtao od straha te su pali na koljena pred Gospodom. Čak je i Mojsije uzviknuo: „Prestrašen sam i drhtim.” (Heb 12,21) {SPP 152.7}

Onda je grmljavina prestala, trube se više nisu čule, a zemlja je bila mirna. Neko je vrijeme vladala tišina, a onda se začuo Božji glas. Govoreći iz guste tame koja ga je okruživala dok je stajao na planini, okružen pratnjom anđela, Gospod je obznanio svoj Zakon. Mojsije je, opisujući ovaj prizor, rekao: „Dođe Jahve sa Sinaja, sa Seira im se pokaza i s gore Parana zasja. Zbog njih dođe od kadeških zborova, sa svoga juga sve do Obronaka. Ipak ti ljubiš narode, svi sveti njihovi u tvojoj su ruci. Pred tvojim su ležali nogama, išli tobom predvođeni.” (Pnz 33,2.3) {SPP 153.1}

Jahve se otkrio, ne samo u strašnom veličanstvu suca i zakonodavca već i kao milostiv čuvar svoga naroda: „Ja sam Jahve, Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva.” Onaj koga su oni već poznavali kao svog Vodiča i Izbavitelja, koji ih je izveo iz Egipta, utirući im put kroz more, pobjeđujući faraona i njegovu vojsku, On koji je tako pokazao da je jači od svih egipatskih bogova, sada je izgovarao svoj Zakon. {SPP 153.2}

Zakon tom prilikom nije objavljen isključivo zbog Izraelaca. Bog ih je počastio učinivši ih stražarima i čuvarima svog Zakona, ali oni su ga trebali smatrati svetim zalogom namijenjenim cijelom svijetu. Uredbe Dekaloga su prilagođene cijelom svijetu, a svima su dane za pouku i pokoravanje. Deset zapovijesti, sažete, sveobuhvatne i autoritativne, bave se čovjekovom dužnošću prema Bogu i bližnjima, a sve se zasniva na velikom temeljnom zakonu ljubavi. „Ljubi Gospoda Boga svoga odgovori — svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom snagom svojom i svom pameću svojom a svoga bližnjega kao samoga sebe!” (Lk 10,27; vidi također: Pnz 6,4.5, Lev 19,18) Ova načela su detaljno izložena u Deset zapovijesti i primijenjena na čovjekovo stanje i okolnosti. {SPP 153.3}

„Nemoj imati drugih bogova uz mene.” {SPP 153.4}

Samo Jahvi, vječnom, samopostojećem, jedinstvenom, koji je sam izvor svega i koji održava sve, pripada najveće poštovanje i obožavanje. Čovjeku je zabranjeno da svojom službom i naklonostima na prvo mjesto stavi nešto drugo. Mi stvaramo boga od svega što volimo tako da ono umanjuje našu ljubav prema Bogu ili ometa našu službu Njemu. {SPP 153.5}

„Ne pravi sebi lika ni obličja bilo čega što je gore na nebu, ili dolje na zemlji, ili u vodama pod zemljom. Ne klanjaj im se niti im služi.” {SPP 153.6}

Druga zapovijest zabranjuje obožavanje kipova ili slika istinitog Boga. Mnoge neznabožačke nacije tvrde da su njihovi kipovi samo slika ili simbol s pomoću kojeg oni obožavaju svoje božanstvo, ali Bog je takvo bogoslužen je proglasio grijehom. Pokušaj da se Vječni prikaže materijalnim tvarima umanjuje čovjekovu predodžbu o Bogu. Um bi se tako

odvraćao od beskrajnog savršenstva Jahve i okretao stvorenjima, a ne Stvoritelju. A što je čovjekova predstava o Bogu niža, On se više ponižava. {SPP 153.7}

„Jer ja, Jahve, Bog tvoj, Bog sam ljubomoran." Blizak i svet odnos Boga s njegovim narodom prikazan je slikom braka. Idolopoklonstvo je duhovna preljuba, a Božje nezdovoljstvo njome prikladno je opisano kao ljubomora. {SPP 153.8}

„Kažnjavam grijeh otaca — onih koji me mrze — na djeci do trećeg i četvrtog koljena..." Neizbježno je da djeca snose posljedice roditeljskih grijeha, ali njih se ne kažnjava zbog roditeljske krivice, osim ako ona sudjeluju u njihovu grijehu. Međutim, djeca obično hode stopama svojih roditelja. Zbog nasljeđa i primjera, sinovi postaju sudionici u očevim grijesima. Pogrešne sklonosti, izopačeni apetit i iskvaren moral, kao i fizičke bolesti i poremećaji, prenose se kao nasljeđe od oca na sina, do trećeg i četvrtog naraštaja. Ova je zastrašujuća istina trebala biti svečana sila koja priječi ljude da hode putem grijeha. {SPP 153.9}

„.. a iskazujem milosrđe tisućama koji me ljube i vrše moje zapovijesti." Zabranjujući obožavanje lažnih bogova druga zapovijest implicitno naređuje obožavanje istinitog Boga. Onima koji mu vjerno služe obećana je milost, ne samo do trećeg i četvrtog naraštaja, kao u slučaju kazne kojom se prijeti onima koji ga mrze, već tisućama naraštaja. {SPP 154.1}

„Ne izgovaraj uzalud imena Jahve, Boga svoga, jer Jahve ne oprašta onome koji uzalud izgovara ime njegovo." {SPP 154.2}

Ova zapovijest ne zabranjuje samo lažno zaklinjanje i ruženje već i nepromišljeno korištenje Božjim imenom bez obzira na njegovo značenje. Mi ga ne poštujemo nepromišljenim spominjanjem Božjeg imena u svakodnevnim razgovorima, prizivanjem u beznačajnim razgovorima, i čestim i nepromišljenim ponavljanjem njegova imena. „Sveto je i časno ime njegovo!" (Ps 111,9) Svi trebaju razmišljati o njegovu veličanstvu, njegovoj čistoći i svetosti, da srce shvati njegov uzvišeni karakter, a njegovo sveto ime treba izgovarati s poštovanjem i svečano. {SPP 154.3}

„Sjeti se da svetkuješ dan subotni. Šest dana radi i obavljaj sav svoj posao. A sedmoga je dana subota, počinak posvećen Jahvi, Bogu tvojemu. Tada nikakva posla nemoj raditi: ni ti, ni sin tvoj, ni kći tvoja, ni sluga tvoj, ni sluškinja tvoja, ni živina tvoja, ni došljak koji se nade unutar tvojih vrata. Ta i Jahve je za šest dana stvarao nebo, zemlju i more i sve što je u njima, a sedmoga dana počinuo. Stoga je Jahve blagoslovio i posvetio dan subotni." {SPP 154.4}

Subota nije uspostavljena kao neka nova institucija, već kao ona koja je uspostavljena za stvaranja. Trebamo je se sjećati i svetkovati kao spomenik na Stvoriteljevo djelo. Upućujući na Boga kao Stvoritelja neba i zemlje, ona razlučuje između istinitog Boga i lažnih bogova. Svi koji svetkuju sedmi dan tim činom govore da su obožavatelji Jahve. Tako je subota znak čovjekove odanosti Bogu sve dok god postoji na zemlji neko ko mu služi. Četvrta zapovijest jedina je od deset u kojoj se nalazi i ime i titula Zakonodavca. Ona jedina pokazuje čijim je

autoritetom objavljen Zakon. Ona tako sadrži Božji pečat koji dokazuje autentičnost i obavezujuću silu njegovog Zakona. {SPP 154.5}

Bog je čovjeku dao šest dana za rad i zahtijeva da svoj posao obavi tokom šest radnih dana. Subotom je dopušteno obavljati nužne poslove i činiti milost, za bolesne se treba brinuti sve vrijeme, ali posao koji nije nužan treba obavezno izbjegavati. „Zadržiš li nogu da ne pogaziš subotu, i u sveti dan ne obavljaš poslove; nazoveš li subotu milinom a časnim dan Jahvi posvećen; častiš li ga odustajući od puta...” (Iz 58,13) Međutim, zabrana tu ne prestaje: .„... bavljenja poslom i pregovaranjem,” kaže prorok. Bog one koji razgovaraju o poslovnim pitanjima ili stvaraju planove u subotu smatra da se oni zapravo bave tim poslom. Da bi držali subotu svetom, mi čak ne trebamo dopustiti našim umovima da počivaju na predmetima svjetovne prirode. A ovo predanje obuhvata sve unutar naših zidova. Ukućani trebaju odložiti svoje svjetovne poslove tokom svetih trenutaka. Svi se trebaju ujediniti u poštovanju Boga dragovoljnom službom na njegov sveti dan. {SPP 154.6}

„Poštuj oca svoga i majku svoju, da imadneš dug život na zemlji koju ti da Jahve, Bog tvoj.” {SPP 154.7}

Roditeljima pripada određena mjera poštovanja i ljubavi koja ne pripada nijednoj drugoj osobi. Sam Bog, koji je na njih stavio odgovornost za duše u njihovoj brizi, uredio je da tokom ranih godina života, roditelji zauzimaju mjesto Boga kod djece. I oni koji odbacuju autoritet svojih roditelja odbacuju Božji autoritet. Peta zapovijest od djece zahtijeva ne samo da poštuju svoje roditelje, pokoravaju im se i slušaju ih već da im daju ljubav i nježnost, da olakšaju njihove brige, čuvaju njihov ugled, te im priteknu u pomoć i utješe ih u starosti. Ona također nareduje poštovanje prema propovjednicima i vladarima, i svima onima kojima je Bog dao autoritet. {SPP 154.8}

„To je,” kaže apostol, „prva zapovijest popraćena obećanjem.” (Ef 6,2) Za Izrael, koji je uskoro očekivao da će ući u Hanaan, to je bilo jamstvo poslušnima o dugom životu u toj dobroj zemlji. Ali ona ima i šire značenje i uključuje sav Božji Izrael i obećava vječni život na Zemlji oslobođenoj od prokletstva grijeha. {SPP 155.1}

„Ne ubij!” {SPP 155.2}

Sva djela nepravde koja skraćuju život; duh mržnje i osvete, ili popuštanja strastima koji navode na štetna djela drugima ili nas potiče da im želimo zlo (jer „ko se ljuti na svoga brata, biće odgovoran sudu”); sebično zanemarivanje brige prema napaćenima i onima kojima je ona potrebna; svako ugađanje sebi ili nepotrebno uskraćivanje, ili pretjerani rad koji šteti zdravlju, sve je ovo, u većoj ili manjoj mjeri, kršenje šeste zapovijesti. {SPP 155.3}

„Ne učini preljube!” {SPP 155.4}

Ova zapovijest zabranjuje ne samo nečista djela već i tjelesne misli i želje, ili svako djelo koje ih podstiče. Ne zahtijeva se samo čistota u vanjskom životu već i čistota tajnih namjera i

osjećanja. Hristos, koji je učio sveobuhvatnu obavezu Božjeg Zakona, izjavio je da su zle misli ili pogled grijeh kao i nezakonito djelo. {SPP 155.5}

„Ne ukradi!” {SPP 155.6}

Ova zabrana obuhvata i javne i lične grijehe. Osma zapovijest osuđuje krađu ljudi, trgovanje robovima, a zabranjuje i osvajačke ratove. Ona osuđuje kradu i pljačku i zahtijeva strogo poštenje u najmanjim detaljima poslovanja. Ona zabranjuje prekomjernu zaradu u trgovini i zahtijeva poštenu isplatu dugova i plata. Ona kaže da se prema nebeskim knjigama svaki pokušaj da se neko okoristi tuđim neznanjem, slabošću ili nesrećom smatra prijevarom. {SPP 155.7}

„Ne svjedoči lažno na bližnjega svoga!” {SPP 155.8}

Ovim je obuhvaćen svaki oblik lažnog svjedočenja, svaki pokušaj ili namjera da se bližnji prevari. Namjera da se prevari jest ono što svjedočanstvo čini lažnim. Pogledom očiju, pokretom ruke, izrazom lica može se svjedočiti lažno jednako učinkovito kao i riječima. Svako svjesno pretjerivanje, svaki nagovještaj ili ulagivanje s namjerom da se ostavi pogrešan ili pretjeran dojam, čak i činjenična izjava izrečena na takav način da ostavlja pogrešan dojam lažno je svjedočenje. Ova naredba zabranjuje sve napore da se naudi dobrom glasu bližnjeg pogrešnim prikazivanjem ili zlim sumnjama, klevetanjem ili pričama. Čak i namjerno prikrivanje istine, čime se može nanijeti šteta drugima, kršenje je devete zapovijesti. {SPP 155.9}

„Ne poželi kuće bližnjega svoga! Ne poželi žene bližnjega svoga; ni sluge njegova, ni sluškinje njegove, ni vola njegova, ni magarca njegova, niti išta što je bližnjega tvojega.” {SPP 155.10}

Deseta zapovijest udara u sam korijen svih grijeha, zabranjujući sebične želje iz kojih proističe grješan čin. Onaj koji se iz poslušnosti Božjem Zakonu uzdržava od popuštanja grješnoj želji za onim što pripada drugima neće biti kriv za neko zlo djelo prema svojim bližnjima. {SPP 155.11}

To su bile svete uredbe Dekaloga, izrečene usred grmljavine i plamena, prekrasnog prikaza sile i veličanstva velikog Zakonodavca. Bog je objavljivanje svog Zakona popratio prikazom svoje sile i slave da njegov narod nikada ne zaboravi taj prizor te da ih dojmi duboko poštovanje prema Piscu Zakona, Stvoritelju neba i zemlje. On je svim ljudima želio pokazati svetost, važnost i postojanost svog Zakona. {SPP 155.12}

Izraelski je narod svladao strah. Strašna moć Gospodnjih uredbi njima se činila jačom od onoga što su njihova dršćuća srca mogla podnijeti. Kad im je izneseno Božje veliko mjerilo pravednosti, oni su kao nikada ranije shvatili uvredljivu prirodu grijeha i svoju vlastitu krivicu u očima svetoga Boga. Ustuknuli su u strahu i s dubokim poštovanjem. Mnoštvo je povikalo Mojsiju: „Ti nam govori, a mi ćemo slušati. Neka nam Bog ne govori, da ne pomremo!” Odgovor je glasio: „Ne bojte se... Bog je došao da vas samo iskuša; da strah pred

njim ostane s vama te da ne griješite." Međutim, narod je ostao podalje posmatrajući prizor sa strahom, dok Mojsije „pristupi gustom oblaku gdje se Bog nalazio". {SPP 156.1}

Umovi naroda, zaslijepljeni i poniženi paganstvom i ropstvom, nisu bili spremni da u cijelosti cijene dalekosežna načela Božjih Deset zapovijesti. Da bi potpunije razumjeli i vršili Deset zapovijesti, dane su dodatne uredbe koje su ilustrirale i Primjenjivale načela Deset zapovijesti. Ove su se uredbe zvale zakoni jer su zasnovani na beskonačnoj mudrosti i jednakosti, a sudije su ih koristili da bi na temelju njih izricali presude. Za razliku od Deset zapovijesti. Mojsije ih je osobno primio, a za tim ih je on trebao obznaniti narodu. {SPP 156.2}

Prvi se od ovih zakona odnosio na sluge. U drevna vremena sudije su zločince prodavali u ropstvo, u nekim slučajevima kreditori su prodavali svoje dužnike, a siromaštvo je navelo neke osobe da sebe i svoju djecu prodaju u ropstvo. Međutim, Izraelca se nije moglo prodati na doživotno robovanje. Dužina njegove službe bila je ograničena na šest godina, a sedme je trebao biti pušten na slobodu. Krađa ljudi, ubistvo s predumišljajem, pobuna protiv roditeljskog autoriteta, kažnjavali su se smrću. Dopuštalo se držanje robova koji nisu bili rođeni Jevreji, ali njihov život i osobnost bili su strogo zaštićeni. Kažnjavalo se ubistvo robova, a povrede koje bi gospodar nanio, možda samo gubitak zuba, omogućavale su mu slobodu. {SPP 156.3}

Izraelci su i sami nedavno bili sluge, a sad kad su sami trebali imati sluge, trebali su se čuvati popuštanja duhu surovosti i iskorištavanja zbog kojeg su patili pod egipatskim nadzornicima. Sjećanje na gorčinu njihova vlastita robovanja trebalo ih je osposobiti da se stave na mjesto sluge te da ih to navede da budu ljubazni i sažaljivi, da prema drugima postupaju onako kako bi željeli da se postupa prema njima. {SPP 156.4}

Posebno su štićena prava udovica i siročadi, a naređen je i nježan obzir prema njihovom bespomoćnom stanju. „Ako ih ucvijeliš i oni zavape k meni, sigurno ću njihove vapaje uslišiti. Moj gnjev će se raspaliti, i mačem ću vas pogubiti. Tako će vam žene ostati udovice a djeca siročad." Pridošlice koji se pridruže Izraelu trebali su biti zaštićeni od zla i tlačenja. „Ne tlači pridošlicu niti mu nanosi nepravde, jer ste sami bili pridošlice u zemlji egipatskoj." {SPP 156.5}

Uzimanje kamate od siromaha bilo je zabranjeno. Odjeća ili pokrivač siromaha, koji su se uzimali kao jamstvo, morali su se vratiti prije noći. Kradljivac je ukradeno morao vratiti dvostruko. Naređeno je i poštovanje prema sudijama i upraviteljima, a sudije su upozoreni protiv izvrtanja pravde, prihvatanja lažnih dokaza i primanja mita. Zabranjeno je bilo lažno optuživanje i klevetanje, a naređena djela ljubaznosti, čak i prema osobnim neprijateljima. {SPP 156.6}

Narod je još jednom opomenut na svetu obavezu u pogledu na subotu. Određeni su godišnji praznici, na kojima su se svi muškarci iz naroda okupljali pred Gospodom donoseći mu svoje žrtve zahvalnosti i prve plodove njegova obilja. Obznanjen je i cilj ovih uredbi. One

nisu proistekle iz puke, samovoljne suverenosti, već su dane za dobro Izraela. Gospod je rekao: „Budite narod meni posvećen!," dostojni da vas sveti Bog prizna. {SPP 156.7}

Mojsije je trebao zapisati ove zakone i pozorno ih čuvati kao temelje nacionalnog Zakona i oni su zajedno s Deset zapovijesti koje su ilustrirali bili uslov ispunjenja Božjih obećanja Izraelu. {SPP 156.8}

Onda im je Jahve poslao poruku: „Šaljem, evo, svog anđela pred tobom, da te čuva na putu i dovede te u mjesto koje sam priredio. Poštuj ga i slušaj! Ne buni se protiv njega, jer vam neće opraštati prekršaje: ta moje je ime u njemu. Ako mu se budeš vjerno pokoravao i budeš vršio sve što sam naredio, ja ću biti neprijatelj tvojim neprijateljima i protivnik tvojim protivnicima." Tokom svih izraelskih lutanja Hristos je, u stupu od oblaka i ognja, bio njihov Vođa. Premda su postojale predslike koje su upućivale na dolazak Spasitelja, On je također bio prisutni Spasitelj, koji je Mojsiju davao upute za narod i stajao pred njima kao jedini kanal blagoslova. {SPP 157.1}

Nakon silaska s planine: „Dođe Mojsije i kaza narodu sve riječi Jahvine i sve odredbe. A sav narod odgovori u jedan glas: ‚Sve riječi što ih Jahve reče, vršićemo.'" Mojsije je ovo jamstvo, zajedno s Gospodovim riječima koje su ih obavezivale da ih poslušaju, zapisao u knjigu. {SPP 157.2}

Onda je slijedilo potpisivanje Saveza. U podnožju je planine izgrađen žrtvenik, a pored njega je podignuto dvanaest stupova „za dvanaest plemena Izraelovih", kao svjedočanstvo njihovog prihvatanja Saveza. Tada su mladi Izraelci izabrani za ovu službu prinijeli žrtve. {SPP 157.3}

Mojsije, nakon što je krvlju poškropio žrtvenik, „prihvati zatim Knjigu Saveza pa je narodu glasno pročita". Tako su svečano ponovljeni uslovi Saveza i svi su bili slobodni da izaberu hoće li im se pokoriti. Oni su prvo obećali da će slušati Božji glas, ali sada im je pročitan njegov Zakon, a njegova su načela detaljno iznesena tako da znaju što sve ovaj Savez obuhvata. Narod je ponovno jednoglasno uzvratio: „Sve što je Jahve rekao, izvršit ćemo i poslušat ćemo." „Kad je Mojsije saopćio svemu narodu svaku zapovijest, kako je pisalo u Zakonu, uze krvi... te poškropi i samu knjigu i sav narod govoreći: ‚Ovo je krv saveza koji vam je Bog propisao.'" (Heb 9,19.20) {SPP 157.4}

Tada je trebalo izvršiti pripreme za potpuno organiziranje izabranog naroda pod Jahvom kao njihovim kraljem. Mojsije je primio zapovijest: „Užadi k Jahvi — ti, Aron, Nadab i Abihu i sedamdeset izraelskih starješina. Poklonite se izdaljega! Neka se sam Mojsije primakne k Jahvi!" Dok je narod bogoslužbovao u podnožju, ovi izabrani ljudi su bili pozvani da se popnu na planinu. Pozvano je sedamdeset starješina da pomognu Mojsiju u upravljanju Izraelom, a Gospod im je dao Duh i počastio ih prikazom svoje slave i veličine. „Oni vidješe Boga Izraelova: podnožje njegovim nogama kao da je bilo od dragoga kamena safira, sjajem nalik na samo nebo." Oni nisu vidjeli Boga, već su vidjeli slavu njegove prisutnosti. Ranije oni ne bi mogli podnijeti ovaj prizor, ali prikaz Božje slave je izazvao strahopoštovanje i

naveo ih na pokajanje. Oni su razmišljali o njegovoj slavi, čistoći i milosti sve dok se nisu mogli približiti Onome koji je bio predmet njihovog razmišljanja. {SPP 157.5}

Mojsije i „njegov pomoćnik Jošua" su onda pozvani da se susretnu s Bogom. Budući da su neko vrijeme trebali biti odsutni, vođa je imenovao Arona i Hura, da ga uz pomoć starješina zamijene. „Zatim Mojsije uzade na brdo, a onda oblak prekri brdo. Slava se Jahvina nastani na Sinajskom brdu." Oblak je šest dana prekrivao planinu kao znak posebne Božje prisutnosti, a On se nije otkrio ili objavio svoju volju. Mojsije je sve to vrijeme čekao da bude pozvan u prisutnost Svevišnjega. Njemu je naređeno: „Popni se k meni na brdo i pričekaj ondje", i premda su njegovo strpljenje i poslušnost bili kušani, čekanje ga nije iscrpilo i nije napustio svoje mjesto. Razdoblje čekanja je za njega bilo vrijeme pripreme, temeljitog samoispitivanja. Čak ni Božji omiljeni sluga nije odmah mogao stupiti u njegovu prisutnost i izdržati prikaz njegove slave. Njemu je trebalo šest dana da bi sebe posvetio Bogu ispitujući svoje srce, razmišljajući i moleći se prije nego što je bio spreman za direktnu komunikaciju sa svojim Tvorcem. {SPP 157.6}

Sedmog dana, u subotu, Mojsije je pozvan u oblak. Gusti oblak se otvorio pred očima cijelog Izraela i Gospodova slava se pokazala kao vatra koja sažiže. „Četrdeset dana i četrdeset noći boravio je Mojsije na brdu." Četrdeset dana boravka na brdu nije obuhvatilo šest dana pripreme. Jošua je tokom šest dana bio s Mojsijem, te su zajedno jeli manu i pili iz potoka koji je tekao s planine. Ali Jošua nije ušao s Mojsijem u oblak. On je ostao vani i nastavio jesti i piti očekujući Mojsijev povratak, ali Mojsije je postio tokom svih četrdeset dana. {SPP 158.1}

Mojsije je tokom svog boravka na gori primio upute za izgradnju Svetilišta u kojem će se posebno prikazati božanska prisutnost. „Neka mi sagrade Svetilište da mogu boraviti među njima," (Izl 25,8) bila je Božja zapovijest. Svetkovanje subote je zapovjeđeno po treći put. „Neka je ona znak, zauvijek, između mene i Izraelaca," saopštio je Jahve, „da budete svjesni da vas ja, Jahve, posvećujem. Držite, dakle, subotu, jer je ona za vas sveta... ko bude u njoj radio ikakav posao, neka se odstrani iz svoga naroda." (Izl 31,17.13.14) Budući da su upravo tada dane i upute za trenutno podizanje Svetilišta za službu Bogu, narod je mogao zaključiti da je, zbog toga što je cilj koji su imali pred sobom bio slava Božja i zbog velike potrebe za mjestom bogosluženja, opravdano raditi na gradnji subotom. Da bi ih sačuvao od takve pogreške oni su primili upozorenje. Ni svetost i hitnost ovog posebnog djela za Boga nije ih smjela navesti da pogaze Njegov sveti dan odmora. {SPP 158.2}

Narod je otada trebao biti počašćen stalnom prisutnošću svog Kralja. „Ja ću prebivati među Izraelcima i biti njihov Bog," „Ja ću posvetiti Šator sastanka... „ (Izl 29,45.43) bilo je obećanje dano Mojsiju. Kao simbol Božjeg autoriteta i utjelovljenje njegove volje Mojsije je primio primjerak Deset zapovijesti što ih je Božji prst urezao na dvije kamene ploče (Pnz 9,10; Izl 32, 15.16), da budu čuvane u Svetilištu, koje je, kad se načini, trebalo biti vidljivo središte narodnog bogosluženja. {SPP 158.3}

Izrael je od ropskog naroda uzvišen iznad svih ostalih naroda da bude posebno blago Kralja nad kraljevima. Bog ih je odvojio od svijeta da bi im dao sveti zadatak. On ih je učinio mjestom polirane njegovog Zakona i kroz njih je namjeravao među ljudima sačuvati znanje o Njemu. Tako je svjetlost s Neba trebala blistati u svijetu okruženom tamom, i trebao se čuti glas koji Poziva sve narode da ostave idolopoklonstvo i služe živom Bogu. Ako Izraelci opravdaju povjerenje oni će postati svjetska sila. Bog će biti njihova odbrana i On će ih uzdići iznad svih naroda. Kroz njih će se otkrivati njegova svjetlost i istina i oni će živjeti pod njegovom svetom i mudrom vladavinom kao primjer nadmoći Njegovog bogosluženja nad svim drugim oblicima idolopoklonstva. {SPP 158.4}

28. Poglavlje — Idolopoklonstvo Na Sinaju

Ovo poglavlje zasniva se na Izlasku 32 do 34.

Mojsijeva odsutnost za Izrael je bilo vrijeme iščekivanja i neizvjesnosti. Narod je znao da je on s Jošuom otišao na planinu i ušao u oblak gustog mraka koji se mogao vidjeti iz doline, a počivao je na vrhu planine. S vremena na vrijeme osvjetljavale su ga munje božanske prisutnosti. Željno su očekivali njegov povratak. Naviknuti još u Egiptu na materijalni prikaz božanstva, njima je bilo teško vjerovati u nevidljivo biće, te su oslonac za svoju vjeru nalazili u Mojsiju. Sada je on bio uzet od njih. Prolazili su dan za danom, sedmica za sedmicom, a on se nije vraćao. Usprkos oblaku koji je i dalje bio na vidiku, mnogima se u logoru činilo da ih je njihov vođa napustio ili da ga je uništila vatra koja sažiže. {SPP 159.1}

Razdoblje čekanja je za njih bilo vrijeme razmišljanja o Božjem Zakonu koji su čuli i pripreme srca da prime daljnja otkrivenja koja im je On trebao dati. Nikada nije bilo previše vremena za ovaj posao, i da su tražili jasnije razumijevanje Božjih zahtjeva i ponizili svoja srca pred Njim, oni bi bili zaštićeni od kušnji. Ali oni to nisu učinili te su uskoro postali nepromišljeni, nepažljivi i skloni bezakonju. Ovo se posebno odnosilo na svjetinu. Oni su bili nestrpljivi što su se nalazili na putu u obećanu zemlju, zemlju u kojoj je teklo mlijeko i med. Dobra zemlja im je obećana samo pod uslovom poslušnosti, ali oni su to izgubili iz vida. Neki su predložili da se vrate u Egipat, ali bez obzira hoće li poći naprijed u Hanaan ili natrag u Egipat, mnoštvo je odlučilo da više ne čeka Mojsija. {SPP 159.2}

Osjećajući se bespomoćni u odsutnosti vođe, oni su pribjegli starim praznovjerjima. Svjetina je bila prva u popuštanju, gunđanju i nestrpljivosti i oni su postali vođe otpada koji je slijedio. Vo ili tele su bili neke od životinja koje su Egipćani smatrali simbolom svog božanstva, i na prijedlog onih koji su prakticirali ovaj oblik idolopoklonstva u Egiptu, načinjeno je tele i oni su mu se počeli klanjati. Bog nije dao nikakav prikaz sebe, a zabranio je i bilo kakvo materijalno prikazivanje s ovim ciljem. Svrha moćnih čuda u Egiptu i kod Crvenog mora bila je da utvrdi vjeru u Njega kao nevidljiva, svemoćna Izraelova Pomoćnika, jedinog istinitog Boga. Želja za vidljivim prikazom njegove prisutnosti prikazana je stupom od oblaka i ognja koji je predvodio mnoštvo i prikazivanjem njegove slave na gori Sinaj. Međutim, iako je oblak njegove prisutnosti još uvijek bio pred njima, oni su svoja srca predali egipatskom idolopoklonstvu, a slavu nevidljivog Boga prikazali kipom teleta! {SPP 159.3}

U Mojsijevoj odsutnosti sudska vlast je predana Aronu te se ogromno mnoštvo okupilo pred njegovim šatorom sa zahtjevom: „Napravi nam boga, pa neka on pred nama ide! Ne znamo što se dogodi s tim čovjekom Mojsijem koji nas izvede iz zemlje egipatske.” 4 Oblak, kazali su oni, koji ih je dotad vodio, sada je trajno stajao na brdu i više ih neće predvoditi u njihovim putovanjima. Oni moraju imati kip umjesto njega, i ako se odluče vratiti u Egipat, kako je odlučeno, oni će naći milost kod Egipćana noseći pred sobom kip i prihvatajući ga kao svog boga. {SPP 159.4}

Ovakva je kriza zahtijevala čovjeka čvrste, odlučne, nepromjenjive hrabrosti, nekoga ko bi poštovanje Boga smatrao vrednijim od popularnog javnog mišljenja, lične sigurnosti i vlastitog života. Ali tadašnji izraelski vođa nije imao takav karakter. Aron je neodlučno prigovorio narodu, a njegovo oklijevanje i bojažljivost u odlučnom trenutku njih je učinilo još odlučnijim. Metež se povećavao. Izgledalo je da je slijepa, nerazumna izbezumljenost ovladala mnoštvom. Bilo je i onih koji su ostali vjerni Savezu s Bogom, ali veći dio naroda se pridružio otpadu. Prema nekolicini koja se usudila predloženi kip nazvati idolopoklonstvom grubo se postupalo, i oni su u tom metežu i uzbuđenju izgubili svoje živote. {SPP 160.1}

Aron se uplašio za svoj život i umjesto da plemenito ustane u obranu Božje časti, on je popustio zahtjevima mnoštva. Njegovo je prvo djelo bilo naredba da sav narod sakupi zlatni nakit i donese ga njemu, nadajući se da će ih ponos navesti da odbiju ovu žrtvu. Ali oni su dragovoljno predali svoje ukrase i on je od njih izlio tele, imitaciju egipatskog boga. Narod je povikao: „Ovo je tvoj bog, Izraele, koji te izveo iz zemlje egipatske." Aron je nečasno dopustio ovu uvredu Jahve. A onda je otišao još dalje. Videći s kakvim je zadovoljstvom zlatno tele prihvaćeno, on je pred njima izgradio žrtvenik i objavio: „Sutra neka se priredi svečanost u čast Jahvi!" Trubači su širom logora, od plemena do plemena najavljivali svečanost. „Sutradan rano ustanu i prinesu žrtve paljenice i donesu žrtve pričesnice. Onda svijet posjeda da jede i pije. Poslije toga ustade da se zabavlja." Pod izgovorom da održavaju svečanost u čast Jahvi, oni su se prepustili jedenju i razvratnom uživanju. {SPP 160.2}

Kako se često u današnje vrijeme ljubav prema zadovoljstvima prikriva „obličjem pobožnosti"! Religija koja ljudima dopušta da se istodobno s obavljanjem svojih bogoslužbenih rituala posvete sebičnim ili tjelesnim zadovoljstvima i danas godi mnoštvu kao i u Izraelovo doba. Još uvijek postoje popustljivi Aroni koji će, dok obnašaju odgovorne dužnosti u crkvi, popustiti željama neposvećenih i tako ih ohrabriti na grijeh. {SPP 160.3}

Prošlo je svega nekoliko dana otkad su Izraelci sklopili svečani Savez s Bogom da će slušati njegov glas. Stajali su drhćući od straha pred planinom slušajući Gospodnje riječi: „Nemoj imati drugih bogova uz mene!" Božja slava je još uvijek lebdjela iznad Sinaja na vidiku zajednice, ali oni su se okrenuli i zatražili druge bogove. „Načiniše tele na Horebu, klanjahu se liku od zlata salivenu. Zamijeniše Slavu svoju likom bika što proždire travu." (Ps 106,19.20) Kako se mogla iskazati veća nezahvalnost ili ponuditi smionija uvreda Onome koji im se otkrio kao nježni Otac i svemoćni Kralj! {SPP 160.4}

Mojsije je na planini bio upozoren na otpad u logoru i naređeno mu je da se bez odlaganja vrati. „Požuri dolje," bile su Božje riječi, „narod tvoj, koji si izveo iz zemlje egipatske, pošao je naopako. Brzo su zašli s puta koji sam im odredio Napravili su sebi tele od rastopljene kovine, preda nj pali ničice." Bog je mogao spriječiti ovaj pokret od samog početka, ali je dopustio da se razvije do ovog stupnja da bi ih poučio kaznom za njihovu izdaju i otpad. {SPP 160.5}

Božji Savez s njegovim narodom bio je poništen i On je rekao Mojsiju: „Dobro vidim... da je ovaj narod tvrde šije. Pusti sada neka se moj gnjev na njih raspali da ih istrijebim. Onda ću od tebe razviti velik narod." Izraelski narod, a naročito svjetina, stalno su bili skloni pobuni protiv Boga. Oni bi također mrmljali protiv svojih vođa te bi ga žalostili svojim nevjerstvom i tvrdoglavošću. Voditi ih u obećanu zemlju bio bi težak posao, pun kušnji. Oni su svojim grijesima već izgubili pravo na Božju milost, a pravda je zahtijevala njihovo uništenje. Gospod je stoga predložio da ih uništi te da od Mojsija načini velik narod. {SPP 160.6}

„Pusti sada neka se moj gnjev na njih raspali da ih istrijebim," bile su Božje riječi. Da je Bog namjeravao istrijebiti Izrael, ko bi se za njih mogao moliti? Koliko bi bilo onih koji bi grješnike jednostavno prepustili njihovoj sudbini? Koliko bi njih rado zamijenili napor, teret i žrtvu, naplatili nezahvalnost i gunđanje, za položaj časti i uživanja, kad je Bog bio taj koji je nudio oslobođenje? {SPP 160.7}

Međutim, Mojsije je vidio razlog za nadu tamo gdje se činilo da postoji samo obeshrabrenje i gnjev. On nije Božje riječi: „Pusti sada", razumio kao zabranu, već podsticaj na posredovanje, riječi koje su podrazumijevale da ništa drugo osim Mojsijeve molitve ne može spasiti Izrael, i ako ga on zamoli, Bog će poštedjeti njegov narod. On je „zapomagao pred Jahvom, Bogom svojim, i govorio: ‚O Jahve! Čemu da gnjevom plamtiš na svoj narod koji si izbavio iz zemlje egipatske silom velikom i rukom jakom!'" {SPP 161.1}

Bog je naznačio da se odrekao svog naroda. On je Mojsiju govorio o njima kao o „narodu tvom, koji si izveo iz zemlje egipatske". Međutim, Mojsije se ponizno odrekao tvrdnje da je on vodio Izrael. Oni nisu bili njegovi, već Božji, „svoj narod koji si izveo... silom velikom i rukom jakom! Zašto bi," pozivao je on, „Egipćani morali reći: ‚U zloj ih je namjeri i odveo, tako da ih smakne u brdima i izbriše s lica zemlje.'" {SPP 161.2}

Tokom nekoliko mjeseci otkad je Izrael napustio Egipat izvještaj o njihovom prekrasnom izbavljenju raširio se među svim okolnim narodima. Strah i mračni predosjećaji počivali su na neznabošcima. Svi su posmatrali da vide što će izraelski Bog učiniti za svoj narod. Ako ih sada uništi, njihovi će neprijatelji pobijediti i Bog će biti obeščašćen. Egipćani će tvrditi da su njihove optužbe bile istinite, umjesto da je poveo narod da prinese žrtve, On je učinio da oni budu žrtvovani. Oni neće razmišljati o grijesima Izraelaca. Uništenje naroda što ga je On tako jasno nagradio štetilo bi ugledu njegova imena. Kako velika odgovornost počiva nad onima koje je Bog tako veličanstveno uzvisio da proslave njegovo ime na zemlji! Kako bi se oni trebali brinuti da se sačuvaju od grijeha, da ne navuku njegovu kaznu i tako među neznabošcima obeščaste njegovo ime! {SPP 161.3}

Dok je Mojsije posredovao za Izrael, njegova bojažljivost je ustupila mjesto njegovoj predanosti i ljubavi prema onima koji su, u Bojim rukama, bili oruđe preko kojeg je tako mnogo učinjeno. Gospod je slušao njegove zamolbe i udovoljio njegovoj nesebičnoj molitvi. Bog je kušao svog slugu, On je provjeravao njegovu vjernost i ljubav prema tom grješnom, nezahvalnom narodu i Mojsije je plemenito izdržao kušnju. Sebični motivi nisu bili izvor

njegovog zanimanja za Izrael. Njemu je napredak Božjeg izabranog naroda bio draži nego osobna čast, draži nego prednost da postane otac velikog naroda. Bog je bio zadovoljan njegovom vjernošću, jednostavnošću njegova srca, njegovim integritetom, i On mu je kao vjernom pastiru predao veliku odgovornost da Izrael vodi u obećanu zemlju. {SPP 161.4}

Kad su Mojsije i Jošua sišli s planine, a Mojsije nosio „ploče Svjedočanstva," čuli su viku i vrisak uzbuđenog mnoštva, očito u stanju divljeg orgijanja. Jošua, vojnik, prvo je pomislio da su logor napali neprijatelji. „Bojna vika u logoru!" rekao je on. Ali Mojsije je bolje prosudio prirodu ovog komešanja. Vika nije bila bojna, već vika bučne pijanke. „Niti viču pobjednici, niti tuže pobijeđeni: tu ja samo pjesmu čujem." Dok su prilazili logoru, ugledali su narod kako viče i pleše oko svog kipa. Bio je to prizor neznabožačke pijanke, oponašanje idolopokloničkih egipatskih praznika. Kako se to razlikovalo od svečanog obožavanja Boga! Mojsije se razgnjevio. On je upravo došao iz prisutnosti Božje slave, i premda je bio upozoren na ono što se događalo, on nije bio spreman za takav strašan prizor izraelskog poniženja. Njegov je bijes ključao. Da bi pokazao gnušanje prema njihovom zločinu, bacio je kamene ploče i one su se raspale pred očima naroda, označavajući time da kao što su oni raskinuli svoj Savez s Bogom, tako je i Bog raskinuo svoj Savez s njima. {SPP 161.5}

Mojsije je ulazeći u logor prošao kroz mnoštvo razvratnika, zgrabio kip i bacio ga u vatru. Kasnije ga je šatro u prah, prosuo po vodi i naredio narodu da piju tu vodu. Time je pokazao potpunu bezvrijednost boga kojeg su oni obožavali. {SPP 162.1}

Veliki je vođa pozvao svog brata i oštro ga zapitao: „Što ti je ovaj narod učinio... da si tako veliki grijeh na nj svalio?" Aron se pokušao zaštititi objašnjavajući zahtjeve naroda i da bi ga ubili da se nije pokorio njihovim željama. „Neka se moj gospodar srdžbom ne raspaljuje — odgovori Aron — sam znaš kako je ovaj narod na zlo sklon. Rekoše mi: ‚Napravi nam boga, pa neka pred nama ide! Ne znamo što se dogodi s tim čovjekom Mojsijem koji nas izbavi iz zemlje egipatske.' Na to im ja rekoh: ‚Ko ima zlata, neka ga skine!' Tako mi ga dadoše, a ja ga bacili u vatru, te izađe ovo tele." On je želio da Mojsije povjeruje da se dogodilo čudo, da je zlato bačeno u vatru te da se nadprirodnom silom pretvorilo u tele. Međutim, njegovi izgovori i okolišanje bili su uzaludni. On je s pravom smatran glavnim krivcem. {SPP 162.2}

Ono što je njegov grijeh činilo tako mrskim jest činjenica da je Aron bio blagoslovljen i počašćen daleko više od ostalog naroda. Aron je bio taj „koga posveti Jahve" (Ps 106,16), a on je načinio kip i proglasio svečanost. On je bio imenovan Moj-sijevim glasnogovornikom, a sam je Bog posvjedočio o njemu: „Znam da je on vrlo rječit." (Izl 4,14) On je propustio spriječiti idolopoklonike u njihovoj namjeri da izazivaju Nebo. On, preko koga je Bog donio kaznu na Egipćane i njihove bogove, ravnodušno je slušao izjavu pred livenim kipom: „Ovo je tvoj Bog, Izraele, koji te izveo iz zemlje egipatske." On je bio s Mojsijem na planini i tamo posmatrao Gospodnju slavu, on je vidio da u prikazu te slave nije bilo ničega prema čemu se mogao načiniti kip. On je bio taj koji je tu slavu pretvorio u kip teleta. On kome je Bog predao vođstvo naroda u Mojsijevoj odsutnosti podržavao je njihovu pobunu. „I na Arona se Jahve veoma razgnjevio, htio ga uništiti." (Pnz 9,20) Međutim, kao odgovor na Mojsijevo

predano posredovanje, njemu je pošteđen život. Kajanjem za svoj veliki grijeh i poniznošću on je ponovno stekao Božju milost. {SPP 162.3}

Da je Aron imao hrabrosti založiti se za pravdu bez obzira na posljedice, on je mogao spriječiti otpad. Da je nepokolebljivo ustrajao u svojoj odanosti Bogu, da je podsjetio narod na odgovornost preuzetu na Sinaju, na svečani zavjet s Bogom da će slušati njegov Zakon, zlo bi bilo zaustavljeno. Ali njegovo udovoljavanje željama naroda i sigurnost s kojom je nastavio izvršavati njihove planove, ohrabrilo ih je da idu dalje u svom grijehu no što su provobitno namjeravali. {SPP 162.4}

Kad se Mojsije, po povratku u logor, suprotstavio pobunjenicima, njegovi oštri ukori i ljutnja koju je pokazao razbijanjem ploča Zakona bili su u opreci s ugodnim riječima i dostojanstvenim držanjem njegovog brata, i simpatije naroda su bile na strani Arona. Aron je, da bi se opravdao, nastojao učiniti narod odgovornim za njegovu slabost u popuštanju njihovom zahtjevu, ali usprkos tome, oni su se divili njegovoj blagosti i strpljenju. Ali Bog ne gleda na ono što ljudi gledaju. Aronov popustljivi duh i želja da udovolji zaslijepili su njegove oči da ne vidi veličinu zločina koji je podržavao. Njegovo ponašanje kojim je uticao na grijeh Izraela hiljade je koštalo života. U kakvoj je suprotnosti bilo Mojsijevo ponašanje, koji je, dok je vjerno izvršavao Božje sudove, pokazao da mu je dobrobit Izraela draža nego napredak, čast ili život. {SPP 162.5}

Od svih grijeha koje će Bog kazniti nijedan nije teži u njegovim očima od onoga koji ohrabruje druge da čine zlo. Bog je želio da njegove sluge dokažu svoju odanost revnim ukoravanjem grijeha, bez obzira kako to može biti bolno. Oni koji su počašćeni božanskim poslanjem ne smiju biti slabi, popustljivi, zavisno o vremenu u kojem se nalaze. Oni ne trebaju težiti samouzvišenju ili se kloniti spornih dužnosti, već obavljati Božje djelo s nepokolebljivom vjernošću. {SPP 162.6}

Premda je Bog ispunio Mojsijevu molitvu tako što je poštedio Izraela uništenja, njihov je otpad trebao biti primjereno kažnjen. Da bezakonje i nepokornost do kojih je došlo s Aronovim dopuštenjem nisu bili brzo slomljeni, oni bi se pretvorili u otvorenu bezbožnost i donijeli narodu nepovratnu propast. Zlo se mora odstraniti najstrožim mjerama. Stojeći na vratima logora Mojsije je pozvao narod: „Ko je za Jahvu, k meni!" Oni koji nisu sudjelovali u otpadu trebali su stati Mojsiju s desne strane, a oni koji su se pokajali zbog svog grijeha, na lijevu. Zapovijest je bila izvršena. Ispostavilo se da Levijevo pleme nije sudjelovalo u idolopokloničkom bogosluženju. Iz drugih je plemena bilo mnogo onih koji su uprkos grijehu pokazali svoje pokajanje. Ali velik broj, većinom svjetina koja je tražila da se načini tele, tvrdoglavo je ustrajao u svojoj pobuni. Mojsije je u ime „Jahve, Boga Izraela," zapovjedio onima s desne strane, koji nisu sudjelovali u idolopoklonstvu, da izvuku mačeve i pobiju sve koji su ustrajali u pobuni. „I toga dana pade naroda oko tri tisuće ljudi." Bez obzira na položaj, pleme, prijateljstvo, vode pobune su bili pobijeni, a pošteđeni su svi koji su se ponizili i pokajali. {SPP 163.1}

Oni koji su izvršili ovaj strašni čin suda izvršili su ga na temelju božanskog autoriteta, izvršujući presudu Kralja nad kraljevima. Ljudi se moraju kloniti da u svojoj ljudskoj sljepoći ne sude i osuđuju svoje bližnje, ali kad im Bog zapovjedi da izvrše njegovu presudu nad bezakonjem Njega treba poslušati. One koji su obavili ovaj bolan čin i tako pokazali svoje gađenje prema pobuni i idolopoklonstvu i posvetili se cjelovitijoj službi istinitom Bogu, Gospod je nagradio, i njih i njihovu vjernost tako što je Levijevu plemenu dao posebno odličje. {SPP 163.2}

Izraelci su bili okrivljeni zbog izdaje i to protiv Kralja koji im je dao blagoslove i čiji su autoritet dragovoljno odlučili slušati. Da bi se održala božanska vladavina, pravda se mora izvršiti na izdajnicima. Ipak, i ovdje je Bog pokazao svoju milost. Premda je poštovao svoj Zakon, On je svima dao slobodu izbora i mogućnost za pokajanje. Pobijeni su samo oni koji su ustrajali u pobuni. {SPP 163.3}

Bilo je nužno kazniti ovaj grijeh kao svjedočanstvo okolnim narodima o Božjem nezdovoljstvu idolopoklonstvom. Izvršujući pravdu na krivcima Mojsije je, kao Božje oruđe, morao ostaviti zapis o svečanom i javnom prosvjedu protiv njihova zločina. Kad su Izraelci kasnije trebali osuditi idolopoklonstvo okolnih plemena, njihovi bi ih neprijatelji optužili da je narod koji uzima Jahvu za svog Boga načinio tele i obožavao ga na Horebu. Oni bi onda, premda prisiljeni da priznaju sramotnu istinu Izraela, mogli ukazati na strašnu sudbinu prijestupnika kao dokaz da njihov grijeh nije bio ni odobren ni oprošten. {SPP 163.4}

Ljubav ništa manje od pravde zahtijeva da se ovakav grijeh kazni. Bog je čuvar kao i vrhovnik svog naroda. On uklanja one koji su ustrajni u pobuni da druge ne povedu u propast. Time što je poštedio Kajinov život Bog je svemiru pokazao kakve su posljedice dopuštanja da grijeh prođe nekažnjen. Uticaj koji je on svojim životom i učenjem izvršio na svoje potomke doveo je do pokvarenosti koja je zahtijevala uništenje cijelog svijeta potopom. Istorija pretpotopnih ljudi svjedoči da dug život za grješnika nije blagoslov, Gospodnje veliko strpljenje nije spriječilo njihovo bezboštvo. Što su ljudi duže živjeli, postajali su sve pokvareniji. {SPP 163.5}

Tako je bilo i s otpadom na Sinaju. Da prijestup nije bio brzo kažnjen, ponovno bi se vidjele iste posljedice. Zemlja bi ponovno postala pokvarena kao i u Noino vrijeme. Da su prijestupnici bili pošteđeni, razvilo bi se zlo veće od onoga koje se raširilo nakon što je Kajin pošteđen. Božja milost zahtijeva da hiljade pate kako bi se spriječila potreba da se milioni kazne. Da bi spasio većinu, On mora kazniti manjinu. Nadalje, kad je narod odbacio vjernost Bogu, on se odrekao božanske zaštite i lišio se njegove obrane, i tako je cijeli narod bio izložen sili svojih neprijatelja. Da zlo na vrijeme nije uklonjeno, oni bi uskoro postali žrtve svojih brojnih i moćnih neprijatelja. Bilo je potrebno da se za dobro Izraela, a također i kao pouka narednim naraštajima, zločin na vrijeme kazni. To nije bila ništa manja milost za grješnike što je njihovo grješno ponašanje spriječeno. Da je njihov život bio pošteđen, isti duh koji ih je potakao da se pobune protiv Boga pokazao bi se u međusobnoj mržnji i sukobima, i

oni bi naposljetku sami sebe uništili. Zločin je kažnjen brzo i sa strahovitom oštrinom iz ljubavi prema svijetu, iz ljubavi prema Izraelu i prijestupnicima. {SPP 163.6}

Kad je narod naposljetku shvatio veličinu svoje krivice, strah je obuzeo cijeli logor. Strahovali su da će svi prijestupnici biti ubijeni. Žaleći njihovu muku Mojsije je obećao da će još jednom moliti Gospoda za njih. {SPP 164.1}

„Težak ste grijeh počinili. Ipak ću se Jahvi popeti. Možda za vaš grijeh oproštenje pribavim." On je otišao i u svojoj ispovijedi Bogu rekao: „Jao! Narod onaj težak je grijeh počinio napravivši sebi boga od zlata. Ipak im taj grijeh oprosti... Ako nećeš, onda i mene izbriši iz svoje knjige koju si napisao.' Odgovor je glasio: „Onoga koji je protiv mene sagriješio, izbrisat ću iz svoje knjige. Nego, idi sad! Povedi narod kamo sam ti rekao. Anđeo će moj pred tobom ići. Ali u dan kad ih pohodim, zbog njihova ću ih grijeha kazniti." {SPP 164.2}

Mojsijeva molitva usmjerava naše umove na nebeske zapise u kojima su zapisana imena svih ljudi, gdje su vjerno zapisana njihova djela, bila dobra ili zla. Knjiga života sadrži imena svih koji su ikada služili Bogu. Ako ga ko od njih napusti i tvrdoglavom ustrajnošću u grijehu konačno otvrdne na uticaj njegovog Svetog Duha, na sudu će njegovo ime biti izbrisano iz Knjige života i on će biti predan uništenju. Mojsije je shvatio kako je strašna grješnikova sudbina, a ipak ako Gospod odbaci izraelski narod, on je želio da se i njegovo ime izbriše s njihovim. On nije mogao izdržati da vidi kako kazna stiže one koji su tako milostivo bili izbavljeni. Mojsijevo posredovanje u korist Izraela prikazuje Hristovo posredovanje za grješne ljude. Ali Gospod nije dopustio Mojsiju da kao Hristos nosi krivicu prijestupnika. „Onoga koji je protiv mene sagriješio," rekao je On, „izbrisat ću iz svoje knjige." {SPP 164.3}

Narod je duboko ožalošćen pokopao svoje mrtve. Tri hiljade su pale od mača, nakon čega se u logoru pojavio pomor, a onda je došla poruka da ih božanska prisutnost više neće pratiti na njihovim putovanjima. Jahve je objavio: „Ja s vama neću poći — jer ste narod tvrde šije — da vas putem ne istrijebim." Izdana je zapovijest: „Stoga skinite svoj nakit, a ja ću vidjeti što ću s vama učiniti." Cijeli je logor tugovao. U kajanju i poniznosti „od brda Horeba Izraelci su bili bez nakita". {SPP 164.4}

Po božanskoj naredbi šator koji je služio kao privremeno mjesto bogosluženja bio je uklonjen „izvan logora". Ovo je bio još jedan dokaz da je Bog povukao svoju prisutnost između njih. On se otkrivao Mojsiju, ali ne ovakvom narodu. Ukor je bio bolan, a mnoštvo je s grižnjom savjesti očekivalo veće nesreće. Da nije Gospod izdvojio Mojsija iz logora kako bi ih mogao potpuno uništiti? Međutim, oni nisu bili bez nade. Šator je bio podignut izvan logora, ali Mojsije ga je nazvao „Šator sastanka". Svi koji su se istinski pokajali, i čeznuli da se vrate Gospodu, pozvani su da se upute tamo, priznaju svoje grijehe i traže njegovu milost. Kad su se vratili u svoje šatore, Mojsije je ušao u Šator. Narod je sa živim zanimanjem tražio neki znak da je njegovo posredovanje za njih prihvaćeno. Ako se Bog udostoji sresti s njim,

mogu se nadati da neće u cijelosti biti uništeni. Kad se stup od oblaka spustio, narod je plakao od radosti i „svako bi se duboko klanjao na vratima svog šatora.” {SPP 164.5}

Mojsije je dobro poznavao pokvarenost i sljepoću onih koji su mu bili povjereni na brigu. Znao je s kakvim se teškoćama mora suočiti. Ali on je naučio da ako želi vladati narodom, mora dobiti pomoć od Boga. Molio se za jasnije otkrivenje Božje volje i za obećanje njegove prisutnosti: „Vidi, ti si meni rekao: ‚Povedi ovaj narod', ali mi nisi objavio koga ćeš sa mnom poslati. Još si mi rekao: ‚Znam te po imenu, i ti uživaš moju blagonaklonost.' Stoga, ako uživam tvoju blagonaklonost, objavi mi svoje putove, da te shvatim i da i dalje uživam tvoju blagonaklonost. Promisli također da je ova svjetina tvoj narod.” {SPP 165.1}

Odgovor je glasio: „Ja ću lično s tobom poći... i počinak ti priuštiti.” Ali Mojsije još uvijek nije bio zadovoljan. Njegovu je dušu pristiskao predosjećaj o strašnim posljedicama ako Bog prepusti Izrael tvrdokornosti i nepokajanosti. Nije mogao podnijeti da njegovi interesi budu odvojeni od interesa njegove braće te je molio da Bog svom narodu vrati naklonost i da ih znak njegove prisutnosti nastavi voditi na njihovom putu: ‚Ako ti ne podeš... odavde nas i ne izvodi. Ta kako će se znati da uživamo tvoju naklonost, ja i tvoj narod? Po tom što ideš s nama. lime ćemo se samo razlikovati ja i tvoj narod među svim narodima koji su na licu zemlje.” {SPP 165.2}

I Gospod je odgovorio: „I ovo što si zatražio, učiniću... jer ti uživaš moju blagonaklonost, jer te po imenu poznajem.” Ipak, prorok nije prestajao moliti. Primio je odgovor na svaku molitvu, ali je on bio žedan većih znakova Božje naklonosti. On je tada zatražio nešto što nijedno ljudsko biće nije zatražilo: „Pokaži mi svoju slavu.” {SPP 165.3}

Bog ga nije ukorio smatrajući njegov zahtjev drskim, već mu je milostivo progovorio: „Dopustiću da ispred tebe prođe sav moj sjaj.” Nijedan čovjek, smrtnik, ne može vidjeti i preživjeti otkrivenje slave Božje, ali On je Mojsiju obećao da će vidjeti onoliko božanske slave koliko može podnijeti. Ponovno je pozvan na vrh planine, a onda je ruka koja je načinila svijet, ruka koja „brda premješta, a ona to ne znaju” (Job 9,5), uzela ovo stvorenje od praha, ovog moćnog čovjeka vjere, i stavila ga u pukotinu pećine, dok je slava Božja i sva njegova dobrota prolazila pred njim. {SPP 165.4}

Ovo iskustvo, a iznad svega obećanje da će božanska prisutnost biti s njima, Mojsiju je bilo obećanje o uspjehu u djelu koje je bilo pred njim, a on je to smatrao daleko većom vrijednošću od sveg znanja egipatskog ili svih svojih dostignuća kao državnika ili vojskovođe. Nijedna zemaljska sila ili znanje nisu mogli nadomjestiti Božju stalnu prisutnost. {SPP 165.5}

Za prijestupnika je strašno kad dospije u ruke živog Boga, ali Mojsije je sam stajao u prisutnosti Vječnog i nije se bojao jer je njegova duša bila u skladu s voljom njegovog Gospodara. Psalmist kaže: „Da sam u srcu na zlo mislio, ne bi uslišio Gospod.” (Ps 66,18) Ali „prisan je Jahve s onima koji ga se boje i Savez svoj objavljuje njima.” (Ps 25,14) {SPP 165.6}

Bog se objavio: „Jahve! Jahve! Bog milosrdan i milostiv, spor na gnjev, bogat ljubavlju i vjernošću, iskazuje milost tisućama, prašta bezakonja, grijeh i prijestup, ali krivca nekažnjena ne ostavlja, nego kažnjava opačinu otaca na djeci — i na unucima do trećeg i četvrtog koljena.” „Mojsije smjesta pade na zemlju i pokloni se.” On je ponovno vapio da Bog oprosti svom narodu opačinu i uzme ga kao svoje nasljedstvo. Njegova molitva bila je ispunjena. Gospod je milostivo obećao obnoviti svoju naklonost prema Izraelu i učiniti mu čuda koja nikada prije nisu učinjena „ni u kojoj zemlji, ni u kojem narodu”. {SPP 165.7}

Mojsije je na planini ostao četrdeset dana i noći, i sve to vrijeme, kao i prvi put, njegov život se održavao čudom. Nijednom čovjeku nije bilo dopušteno da pođe s njim, a tokom njegove odsutnosti niko nije smio pristupiti planini. On je na Božju zapovijest pripremio dvije kamene ploče i ponio sa sobom na vrh i Gospod je „na ploče ispisao riječi Saveza — Deset zapovijesti.” 5 {SPP 165.8}

Tokom dugog razdoblja što ga je proveo u zajednici s Bogom Mojsijevo lice je odsjajivalo slavu božanske prisutnosti. On nije znao da iz njegova lica izbija svjetlost dok je silazio s planine. Takva je svjetlost obasjavala Stefanovo lice kad je izveden pred sudije: „Nato svi koji su sjedili u Velikom vijeću upru pogled u Stefana i opaze da mu je lice poput lica anđeoskog.” (Dj 6,15) Aron i narod su uzmaknuli pred Mojsijem i „ne usudiše se k njemu pristupiti”. Videći njihov strah i zbunjenost, a ne znajući razlog, on ih je pozvao da mu priđu. Pružio im je znak Božjeg pomirenja i uvjerio ih u njegovu obnovljenu naklonost. U njegovom glasu nisu primijetili ništa osim ljubavi i moljenja i napokon se jedan od njih usudio pristupiti. Previše zadivljen da bi govorio on mu je tiho ukazao na njegov izgled lica, a onda prema nebu. Veliki je vođa shvatio što oni žele reći. Svjesni svoje krivice, osjećajući i dalje božansko nezadovoljstvo, oni nisu mogli podnijeti nebesku svjetlost, koja bi ih ispunjavala radošću da su bili poslušni Bogu. Krivica donosi strah. Duša koja je slobodna od grijeha neće željeti da se sakrije od svjetlosti neba. {SPP 166.1}

Mojsije im je mnogo toga želio reći, i žaleći njihov strah, on je stavio koprenu preko lica i nastavio je koristiti kad god se vraćao u logor nakon zajedništva s Bogom. {SPP 166.2}

Bog je ovom svjetlošću namjeravao uvjeriti Izrael u sveti, uzvišeni karakter svoga Zakona i slavu evanđelja otkrivenog u Hristu. Dok je Mojsije bio na planini, Bog mu nije samo dao ploče Zakona već i plan spasenja. On je vidio da su predslike i simboli izraelskog razdoblja slikovito predočavali Hristovu žrtvu, a nebeska svjetlost s Golgote je, ništa manja od slave Božjeg Zakona, obasjavala Mosijevo lice. Ova božanska svjetlost predstavljala je slavu razdoblja čiji je Mojsije bio vidljivi posrednik, predstavnik jednog istinskog Posrednika. {SPP 166.3}

Slava koja je izbijala s Mojsijeva lica prikazuje blagoslove koje će kroz Hristovo posredovanje primiti narod koji drži Božje zapovijesti. Ona svjedoči da što je prisnija naša zjednica s Bogom, mi ćemo jasnije poznavati njegove zahtjeve, potpunije se pokoravati božanskoj slici i biti spremniji da postanemo sudionici u božanskoj prirodi. {SPP 166.4}

Mojsije je bio predslika Hrista. Kao što je Izraelov posrednik zaklanjao svoje lice, jer narod nije mogao podnijeti da posmatra njegovu slavu, tako je Hristos, Posrednik, zaklanjao svoju božansku prirodu s ljudskom kad je došao na zemlju. Da je došao obučen u sjaj Neba, on ne bi mogao pristupiti ljudima u njihovom grješnom stanju. Oni ne bi mogli podnijeti slavu njegove prisutnosti. On je stoga ponizio sam sebe i došao u „obličju grešnog tijela" (Rim 8,39), da može pristupiti palom grješnom rodu i uzdići ga. {SPP 166.5}

29. Poglavlje — Sotonino Neprijateljstvo Prema Zakonu

U početku se činilo kako će Sotonini napori da među bezgrješnim stanovnicima Neba sruši Božji Zakon biti okrunjeni uspjehom. Prevaren je bio velik broj anđela, ali Sotonin je prividan uspjeh bio uzrok poraza i gubitka, odvajanja od Boga i progonstva s Neba. {SPP 167.1}

Kad se sukob ponovio na Zemlji, Sotona je ponovno naizgled bio u prednosti. Čovjek je zbog prijestupa postao njegov rob, a i čovjekovo kraljevstvo je palo u ruke začetnika pobune. Sada se činilo da je Sotoni otvoren put za osnivanje nIsavisnog kraljevstva i protivljenju autoritetu Božjeg Sina. Međutim, plan spasenja je ponovno čovjeku omogućio da dođe u sklad s Bogom i postane poslušan njegovom Zakonu, te da naposljetku i čovjek i Zemlja budu oslobođeni od Sotonine sile. {SPP 167.2}

Sotona je ponovno poražen i ponovno je pribjegao prijevari u nadi da će svoj poraz pretvoriti u pobjedu. Da bi potaknuo pobunu među palim ljudskim rodom, Sotona je Boga prikazao kao nepravednog što je čovjeku dopustio da prestupi njegov Zakon. „Zašto je Bog," pitao je vješti kušač, „znajući posljedice dopustio da čovjek bude iskušan, da pogriješi i donese bijedu i jad?" Adamova djeca, zaboravljajući veliko strpljenje koje je čovjeku dalo novu priliku, i bez obzira na zapanjujuću, strašnu žrtvu koju je njegova pobuna donijela nebeskom Kralju, poslušala su kušača i prigovarala protiv jedinog Bića koje ih je moglo spasiti od Sotonine razorne moći. {SPP 167.3}

I danas postoje hiljade onih koji Bogu upućuju isti pobunjenički prigovor. Oni ne vide kako bi lišavanje slobode izbora čovjeku oduzelo prerogative razumnog bića i od njega načinilo puki automat. Čovjek je stvoren kao slobodno moralno biće. Poput stvorenja drugih svjetova, on se morao podvrgnuti ispi. tu vjernosti, ali nikada nije doveden u takav položaj da mora popustiti zlu. Nijedna kušnja ili ispit ne dolaze na čovjeka a da im on ne može odoljeti. Bog je čovjeku pružio toliko mogućnosti da u sukobu sa Sotonom nikada nije trebao biti poražen. {SPP 167.4}

Kako se broj ljudi na Zemlji povećavao, gotovo se cijeli svijet pridružio redovima pobunjenika. Činilo se da je Sotona još jednom odnio pobjedu. Ali svemoćna sila je ponovno spriječila djelo bezboštva i potopom je sa Zemlje uklonjena moralna nečistoća. {SPP 167.5}

Prorok kaže: „Jer kad se na zemlji pojave tvoji sudovi, uče se pravdi stanovnici kruga zemaljskog. Ako se pomiluje opaki, on se ne uči pravednosti... i ne obazire se na veličanstvo Jahvino." (Iz 26,910) Tako je bilo nakon potopa. Nakon što su oslobođeni njegove kazne, stanovnici zemlje su se ponovno pobunili protiv Gospoda. Svijet je dva puta odbacio njegov Savez i uredbe. Pretpotopni ljudi i Noini potomci odbacili su božanski autoritet. Onda je Gospod načinio savez s Abrahamom i izabrao sebi narod koji će postati čuvar Njegovog zakona. Da bi prevario i uništio ovaj narod, Sotona je ponovno postavio svoje zamke. Jakovljeva djeca bila su izložena kušnji sklapanja braka s neznabošcima i obožavanja njihovih kipova. Ali Josif je bio vjeran Bogu i njegova vjernost je bila trajno svjedočanstvo o

istinskoj vjeri. Da bi ugasio ovo svjetlo, Sotona je djelovao kroz zavist Josifove braće da bi ga prodali kao roba u neznabožačku zemlju. Ali Bog je tako upravljao događajima da su Egipćani upoznali Njega. I u Potifarovu domu i u zatvoru Josif je primio obrazovanje i pouku koji su ga zajedno sa strahopoštovanjem prema Bogu pripremili za najviši položaj vladara egipatske nacije. Njegov se uticaj iz faraonove palate osjećao širom zemlje, a posvuda se širilo znanje o Bogu. Izraelci su u Egiptu također postali napredni i bogati, a oni koji su ostali vjerni Bogu širili su velik uticaj. Idolopokloničke sveštenike je ispunio strah kad su vidjeli kako nova religija pridobiva naklonost. Nadahnuti Sotoninim vlastitim neprijateljstvom prema nebeskom Bogu, oni su nastojali ugasiti ovo vidjelo. Sveštenicima je bilo povjereno obrazovanje prestolonasljednika, i ovaj duh tvrdokornog protivljenja Bogu i revnost prema idolopoklonstvu oblikovali su karakter budućeg vladara i uzrokovale tlačenje Izraelaca i surovost prema njima. {SPP 167.6}

Tokom četrdeset godina nakon Mojsijeva bijega iz Egipta činilo se da je idolopoklonstvo pobijedilo. Godinu za godinom nade Izraelaca su blijedile. I narod i kralj su likovali u svojoj snazi i vrijeđali izraelskog Boga. Kad je izraelski vođa izašao pred kralja s porukom od „Jahve, Boga Izraelova," odgovor nije bio rezultat nepoznavanja istinskog Boga, već protivljenje njegovog sili: „Ko je taj Jahve da ga ja poslušam — odvrati faraon — i pustim Izraelce? Ja toga Jahvu ne znam..." Od početka do kraja faraonovo protivljenje božanskoj zapovijesti nije bilo rezultat neznanja, već mržnje i protivljenja. {SPP 168.1}

Premda su Egipćani tako dugo odbacivali spoznaju o Bogu, Gospod im je ipak pružio mogućnost da se pokaju. U Josifovim danima Egipat je za Izraelce bio utočište, Bog je bio počašćen ljubaznošću prema njegovu narodu, a sada je Onaj koji dugo trpi, koji je spor na srdžbu i bogat ljubavlju dopustio da svako zlo djeluje. Egipćani koje su mučili predmeti njihova obožavanja primili su dokaze o Jahvinoj sili, i svi koji su htjeli mogli su se pokoriti Bogu i izbjeći njegove sudove. Kraljevo licemjerstvo i tvrdokornost doveli su do širenja spoznaje o Bogu i naveli mnoge Egipćane da se predaju u njegovu službu. {SPP 168.2}

Budući da su Izraleci bili tako skloni povezivanju s nezna-božcima i oponašanju njihovog idolopoklonstva, Bog je dopustio da odu u Egipat, gdje se posvuda osjećao Josifov uticaj i gdje su bile povoljne okolnosti da mogu ostati poseban narod. Tamo su ih odvratno idolopoklonstvo Egipćana i njihova surovost i tlačenje u kasnijem razdoblju izraelskog boravka trebali nadahnuti odvratnošću prema idolopoklonstvu i navesti ih da u Bogu svojih otaca nadu utočište. Sotona je iskoristio ovo proviđenje da posluži njegovom cilju zamračujući umove Izraelaca i navodeći ih da oponašaju običaje njihovih paganskih gospodara. Zbog egipatskog praznovjernog obožavanja životinja, Izraelcima, tokom ropstva, nije bilo dopušteno da prinose žrtve. Ova ih služba stoga nije usmjeravala na veliku žrtvu i njihova je vjera oslabila. Kad je došlo vrijeme za Izraelovo izbavljenje, Sotona se odlučio usprotiviti Božjim namjerama. On je bio odlučan da ovaj veliki narod, više od dva miliona ljudi, ostane u neznanju i praznovjerju. Narod koji je Bog obećao blagosloviti, umnožiti i učiniti od njega silu na zemlji, kroz koji je On trebao otkriti svoju volju, narod koji je htio

učiniti čuvarima svog Zakona, taj isti narod je Sotona nastojao zadržati u neznanju i ropstvu, da bi iz njihovih umova izbrisao sjećanje na Boga. {SPP 168.3}

Kad su pred kraljem učinjena čuda, Sotona je bio tamo da bi spriječio njihov uticaj, kao i faraona da ne prizna Božju nadmoć i posluša njegovu zapovijest. Sotona je učinio sve što je bilo u njegovoj moći da krivotvori Božja djela i suprotstavi se njegovoj volji. Time je otvoren put za veće prikaze božanske sile i slave, a Izraelcima i cijelom Egiptu je postalo očitije postojanje i suverenost istinitog i živog Boga. {SPP 168.4}

Bog je izbavio Izrael moćnim prikazima svoje sile i kaznama nad svim egipatskim bogovima. „Narod svoj s klicanjem izvede i s veseljem izabrane svoje... da čuvaju naredbe njegove i zakone da mu paze." (Ps 105,43-45) On ih je spasio iz ropstva da bi ih odveo u dobru zemlju, zemlju koja je njegovom proviđenjem pripremljena za njih kao utočište od neprijatelja, gdje su mogli stanovati u sjeni njegovih krila. On ih je želio dovesti k sebi i uzeti ih u svoje vječne ruke, a kao uzvrat za sve njegovo dobro i milost, od njih se zahtijevalo da osim Njega, živoga Boga, nemaju drugih bogova i da uzvise i proslave njegovo imena Zemlji. {SPP 168.5}

Tokom ropstva u Egiptu mnogi Izraelci su u velikoj mjeri izgubili spoznaju o Božjem Zakonu i njegove uredbe pomiješali s paganskim običajima i tradicijama. Bog ih je doveo do Sinaja i tamo im svojim vlastitim glasom obznanio svoj Zakon. {SPP 169.1}

Sotona i zli anđeli su bili tamo. Dok je Bog narodu objavljivao svoj Zakon, Sotona je kovao zavjeru kako bi ga naveo na grijeh. Sotona je odlučio da pred očima Neba otme narod koji je Bog izabrao. Navodeći ga na idolopoklonstvo on je namjeravao uništiti moć bogosluženja, jer kako se čovjek može uzdići ako obožava ono što nije uzvišenije od njega i može se prikazati djelima vlastitih ruku? Ako ljudi mogu postati slijepi na silu, veličanstvo i slavu beskonačnog Boga prikazujući ga klesanim kipom, ili čak i životinjom ili kukcem, ako mogu zaboraviti svoju božansku vezu s obličjem svog Tvorca i pokloniti se ovim gnusnim i neživim objektima, zle strasti srca će biti neukrotive i Sotona će preuzeti potpunu vlast. {SPP 169.2}

U samom podnožju Sinaja Sotona je počeo izvršavati svoj plan rušenja Božjeg Zakona, obavljajući tako isto djelo što ga je činio na Nebu. Tokom četrdeset dana dok je Mojsije bio na planini s Bogom, Sotona je bio zaposlen poticanjem sumnje, otpada i pobune. Dok je Bog ispisivao svoj Zakon, koji je trebalo predati njegovom zavjetnom narodu, Izraelci su, poričući svoju vjernost Jahvi, zahtijevali bogove od zlata! Kad se Mojsije vratio iz veličanstvene prisutnosti božanske slave, sa zakonskim uredbama koje su obećali da će poslušati, on ih je našao kako se otvoreno protive njegovim zapovijestima, klanjajući se pred izlivenim kipom. {SPP 169.3}

Sotona je planirao uništiti Izrael navodeći ih na ovu drsku uvredu i bogohulništvo Jahve. Budući da su se pokazali tako izopačenima, izgubivši svaki osjećaj o prednostima i blagoslovima koje im je Bog nudio, i o vlastitim svečanim, ponovljenim obećanjima o

odanosti, Gospod će ih, vjerovao je on, napustiti i prepustiti uništenju. Tako bi on osigurao uništenje Abrahamova sjemena, sjemena obećanja koje je trebalo sačuvati spoznaju o živom Bogu i kroz koje je trebao doći On, istinsko sjeme, koji je trebao pobijediti Sotonu. Veliki pobunjenik je planirao uništiti Izrael i time osujetiti Božju namjeru. Ali on je ponovno poražen. Sinovi Izraelovi, bez obzira na njihov grijeh, nisu bili uništeni. Oni koji su tvrdoglavo stali na Sotoninu stranu bili su istrijebljeni, a narodu koji se ponizio i pokajao milostivo je oprošteno. Istorija ovog grijeha trebala je biti trajno svjedočanstvo o krivici i kazni idolopoklonstva, o pravednosti i dugom Božjem trpljenju. {SPP 169.4}

Cijeli je svemir bio svjedok prizora na Sinaju. U djelovanju dviju uprava vidjela se suprotnost između Božje i Sotonine vladavine. Bezgrješni stanovnici drugih svjetova ponovno su posmatrali rezultate Sotoninog otpada i vladavine koju bi on uspostavio na Nebu da mu je bilo dopušteno djelovati. {SPP 169.5}

Navodeći ljude da krše drugu zapovijest Sotona je namjeravao obeščastiti njihovu predodžbu o božanskom biću. Zanemarujući četvrtu zapovijest on ih je želio navesti da u cijelosti zaborave Boga. Božji zahtjev za poštovanjem i obožavanjem temelji se na činjenici da je On Stvoritelj te da sva druga bića Njemu duguju život. Biblija tako govori. Prorok Jeremija kaže: „A Jahve je pravi Bog. Živi je on Bog i Kralj vječni... Bogovi koji nisu stvorili nebo ni zemlju moraju nestati sa zemaljskog lica i ispod neba. On stvori zemlju snagom svojom, mudrošću svojom uspostavi krug zemaljski, i umom svojim razape nebesa. „Svakom čovjeku pamet stane, svaki se zlatar zastidi svoga kipa, jer svi su mu kipovi samo varka, nema u njima duha! Isprazni su oni, smiješne tvorevine, propašće u dan kazne. Jakovljev dio nije kao oni: jer je on sve stvorio." (Jer 10,10-12,14-16) Subota, kao spomenik Božje stvaralačke sile, upućuje na Njega kao tvorca neba i zemlje. Stoga je ona trajan svjedok i podsjetnik na njegovu veličinu, mudrost i ljubav. Da je subota uvijek bila svetkovana, nikada ne bi bilo nijednog ateista ili idolopoklonika. {SPP 169.6}

Institucija subote, koja potiče iz Edema, stara je kao i sama zemlja. Svetkovali su je svi patrijarsi, od stvaranja nadalje. Izraelce su tokom ropstva u Egiptu njihovi nadglednici prisiljavali da krše subotu i oni su u velikoj mjeri izgubili svijest o njenoj svetosti. Kad je na Sinaju objavljen njegov Zakon, prve riječi četvrte zapovijesti su glasile: „Sjeti se da svetkuješ dan subotni," pokazujući tako da subota nije tada uspostavljena, već se upućuje na njeno porijeklo tokom stvaranja. Sotona je, da bi izbrisao Boga iz ljudskih umova, namjeravao srušiti ovaj veliki spomenik. Ako može navesti ljude da zaborave svog Stvoritelja, oni neće ulagati napore da se odupru sili zla i sigurno će postati Sotonine žrtve. {SPP 170.1}

Sotonino neprijateljstvo prema Božjem Zakonu natjeralo ga je u rat protiv svake uredbe u Deset zapovijesti. S velikim načelom ljubavi i odanosti Bogu, Ocu sviju, usko je povezano i načelo bratske ljubavi i poslušnosti. Prezir prema roditeljskom autoritetu brzo vodi do prezira prema Božjem autoritetu. Zato Sotona ulaže napore da umanji obavezu pete zapovijesti. Paganski narodi su obraćali malo pažnje na uredbu koja zapovijeda ovo načelo. U mnogim narodima roditelji su bili ili odbacivani ili ubijani čim su zbog starosti bili nesposobni da se

brinu za sebe. U porodicama se prema majci postupalo s malo poštovanja, a nakon smrti njenog muža od nje se zahtijevalo da se pokori autoritetu najstarijeg sina. Mojsije je naredio sinovsku poslušnost, ali kad su Izraelci odstupili od Gospoda, oni su zajedno s ostalima zanemarili petu zapovijest. {SPP 170.2}

Sotona je bio „ubica ljudi od početka" (Iv 8,44) i čim je dobio vlast nad ljudskim rodom, on ne samo što ih je podsticao da se mrze i međusobno ubijaju, već je on, da bi se još hrabrije suprotstavio Božjem autoritetu, kršenje šeste zapovijesti načinio sastavnim dijelom njihove religije. {SPP 170.3}

Na temelju iskvarenih predstava o božanskim osobinama paganske nacije su povjerovale da su ljudske žrtve nužne da bi se osigurala naklonost božanstava. Tako su se u raznim oblicima idolopoklonstva vršila najsurovija djela. Među njima je bio običaj da se djeca provode kroz oganj pred kipom. Kad bi neko dijete prošlo neozlijeđeno, ljudi su smatrali da je njihova žrtva prihvaćena. Smatralo se i da dijete koje bi se izbavilo ima naročitu naklonost bogova, te su ga okruživali blagoslovima i uvijek visoko cijenili, i bez obzira na njegove zločine njega se nikada nije kažnjavalo. Ali ako je neko dijete bilo opečeno, njegova je sudbina bila zapečaćena. Vjerovalo se da se gnjev bogova može ublažiti samo oduzimanjem života te su ga stoga prinosili kao žrtvu. U vrijeme velikog otpada ovakve opačine su u određenoj mjeri prevladavale i među Izraelcima. {SPP 170.4}

U ime religije vrlo se rano počela kršiti sedma zapovijest. Najodvratniji su i najgnusniji običaji postali dio paganskog bogosluženja. Bogovi su prikazivani kao pokvareni, a njihovi obožavatelji su se predavali najnižnim strastima. Prevladavali su neprirodni poroci, a vjerske praznike obilježavala je sveopšta i otvorena pokvarenost. {SPP 170.5}

Mnogoženstvo je rano uhvatilo korijene. To je bio jedan od grijeha koji je navukao Božji gnjev na pretpotopni svijet. Ipak, ono se ponovno raširilo i nakon potopa. Sotonin smišljen napor je bio da iskvari ustanovu braka, oslabi njegove obaveze i umanji njegovu svetost, jer nije mogao naći sigurniji način da obeščasti Božje obličje u čovjeku i otvori vrata jadu i porocima. {SPP 170.6}

Od početka velike borbe Sotonina je namjera bila da pogrešno prikaže Božji karakter i izazove pobunu protiv njegovog Zakona, i činilo se da je to djelo bilo okrunjeno uspjehom. Mnoštvo je slušalo Sotonine prijevare i usprotivilo se Bogu. Ali usred djelovanja zla Božje se namjere neprekidno ispunjavaju. On svim stvorenjima obznanjuje svoju pravednost i dobrotu. Sotoninim kušanjem cijelo je čovječanstvo prestupilo Božji Zakon, ali žrtvom njegovog Sina otvoren je put kojim se ono može vratiti Bogu. Hristovom milošću ljudi mogu biti osposobljeni za poslušnost Očevom Zakonu. Tako Bog u svako doba, usred pobune i otpada, okuplja narod koji mu je vjeran, narod „kom je moj Zakon u srcu" (Iz 57,7). {SPP 171.1}

Sotona je prijevarom zaveo anđele, a on je u svim razdobljima nastavio među ljudima obavljati ovo djelo, a nastavit će varati sve do kraja vremena. Kad bi on otvoreno priznao da se bori protiv Boga i njegovog Zakona, ljudi bi pazili, ali on se prikriva i miješa istinu sa

zabludom. Tako se prihvataju zablude koje zarobljavaju i uništavaju dušu. Sotona na ovaj način vodi svijet za sobom, ali dolazi dan kad će njegova pobjeda bili zauvijek okončana. {SPP 171.2}

Božje postupanje prema pobuni dovest će do potpunog razotkrivanja djela koje se tako dugo potajno obavljalo. Posljedice Sotonine vladavine, plodovi zanemarivanja božanskih uredbi, bit će predočene pred svim stvorenim bićima. Božji Zakon biće potpuno opravdan. Vidjeće se da je Bog uvijek postupao na vječno dobro njegovog naroda i dobro svih svjetova što ih je stvorio. Sam će Sotona, u prisutnosti svemira kao svjedoka. priznati pravednost Božje vladavine i njegovog Zakona. {SPP 171.3}

Nije daleko trenutak kad će Bog ustati da opravda svoj uvrijeđeni autoritet. ‚Jer, gle, izići će Jahve iz svog prebivališta da stanovnike zemljine kazni što se o njeg ogriješiše." (Iz 26,21) „Ali ko će podnijeti dan njegova dolaska i ko će opstati kad se on pojavi?" (Mal 3,2) Izraelskom je narodu, zbog njegovih grijeha, bilo zabranjeno pristupiti planini prije no što se Bog spustio da objavi svoj Zakon, da ih ne sažeže goruća slava njegove prisutnosti. Ako su ovakvi prikazi njegove sile obilježa vali mjesto objavljivanja njegovog Zakona, kako će strašan biti njegov sud kad dođe da ispuni svoje svete uredbe! Kako će oni koji su gazili njegov autoritet izdržati njegovu slavu na veliki dan suda? Strah podno Sinaja narodu je trebao prikazati prizore suda. Zvuk trube je pozvao Izrael na susret s Bogom. Glas arhanđela i truba Božja pozvat će žive i umrle iz cijele zemlje u prisutnost njihova Suca. Otac i Sin, praćeni mnoštvom anđela, bili su prisutni na gori Sinaj. Na veliki Dan suda Hristos će doći „u slavi Oca svoga, u pratnji anđela" (Mt 16,27). On će tada sjesti na prijesto svoje slave, a pred njim će se okupiti svi narodi. {SPP 171.4}

Kad se božanska prisutnost prikazala na Sinaju, slava Gospodnja je u Izraelovim očima bila poput vatre koja sažiže. Ali kad Hristos dođe u slavi sa svetim anđelima, cijela će zemlja blještati od strašne svjetlosti njegove prisutnosti. „Bog naš dolazi i ne šuti. Pred njim ide oganj što proždire, oko njega silna bjesni oluja. On zove nebesa odozgo i zemlju da sudi narodu svojemu." (Ps 50,3.4) Pred Njim će teći ognjena rijeka koja će rastopiti počela zemaljska, kao i Zemlju, a i djela koja su na njoj također će biti spaljena. .„.. kad se u plamenom ognju objavi s neba Gospod Isus u pratnji svoje anđeoske vojske, koji će se osvetiti onima koji neće da priznaju Boga i koji se ne pokoravaju Radosnoj vijesti o našem Gospodu Isusu." (2 Sol 1,7.8) {SPP 171.5}

Čovjek nikada, od svog stvaranja, nije bio svjedok takvog prikaza božanske slave kao kad je na Sinaju objavljen Zakon. „Tresla se zemlja, nebo se rosilo pred Bogom, Sinaj drhtao pred Bogom, Bogom Izraela." (Ps 68,9) Usred najstrašnijih potresa prirode iz oblaka se, poput trube, začuo Božji glas. Brdo se zatreslo od podnožja do vrha, a mnoštvo Izraelaca se, blijedo i dršćući od straha, poklonilo licem do zemlje. Onaj čiji je glas potresao zemlju objavljuje: „Ja ću još jednom ne samo potresti zemlju nego i nebo." (Heb 12,26) Sveto pismo kaže: „Jahve reče sa visine, iz svetoga stana grmi glasom," „nebo se i zemlja tresu". (Jer 25,30; JI 4,16) U taj veliki dan nebo će iščeznuti „kao knjiga koja se smota" (Otk 6,14). Svaka planina

i otok će se pomaknuti sa svog mjesta. „Zemlja će zateturati poput pijanca, zanjihat se poput kolibe; toliko će joj otežati bezakonje njeno da će pasti i neće više ustati." (Iz 24,20) {SPP 171.6}

„Svako ljudsko srce klone, strava ih je obrvala, trudovi boli već ih spopadaju, i grče se ko rodilja," „sva će lica biti izobličena i problijedjela." „Kazniću svijet za zloću," kaže Gospod, „dokrajčiću ponos oholili, poniziti nadutost silnika." (Iz 13,7.8.11; Jer 30,6) {SPP 172.1}

Kad se Mojsije vratio iz božanske prisutnosti s planine na kojoj je primio ploče svjedočanstva, grješni Izrael nije mogao podnijeti svjetlost koja je obasjavala njegovo lice. Kako će satno prijestupnici gledati Sina Božjeg kad se pojavi u slavi svog Oca okružen nebeskim vojskama, da sudi prijestupnicima njegova Zakona i onima koji su odbacili njegovo pomirenje. Oni koji su zanemarili Božji Zakon i gazili Hristovu krv, „zemaljski kraljevi, velikaši, vojskovođe, bogataši, mogućnici", sakrit će se u špiljama i gorskim pećinama i oni će govoriti gorama i pećinama: „Padnite na nas i sakrijte nas od lica onoga koji sjedi na prijestolu i od Jagnjetove srdžbe, jer dođe veliki dan njihove srdžbe! Ko može opstati?" (Otk 6,15-17) „U dan onaj: baciće svaki svoje srebro i zlatne idole... kad uteče u šupljine pećina i u raspukline stijena pred užasom Jahvinim, pred sjajem veličanstva njegova, kad ustane da potrese zemlju." (Iz 2,20.21) {SPP 172.2}

Tada će se vidjeti da je Sotonina pobuna protiv Boga uzrok njegove propasti i propasti svih onih koji su odlučili postati njegovi podanici. On je prikazivao da će prijestup donijeti veliko dobro, ali tada će se vidjeti da je „plata za grijeh smrt". „Jer evo dan dolazi poput peći užaren; oholi i zlikovci bit će kao strnjika: dan koji se bliži spalit će ih — govori Jahve nad Vojskama — da im neće ostati ni korijena ni grančice." (Mal 3,19) Sotona, korijen svakog grijeha, i svi zli, koji su njegove grane, bit će u potpunosti uništeni. Grijeh će biti dokrajčen zajedno sa svakim jadom i propašću koje je on donio. Psalmist kaže: ‚Ti pokara pagane, pogubi bezbožnika, ime im izbrisa dovijeka." (Ps 9,6) {SPP 172.3}

Ali usred bure božanskog suda Božja djeca neće imati razloga za strah. „Ali je Jahve utočište svome narodu i zaštita sinovima Izraela." (Jl 3,16) Dan koji će prijestupnicima Božjeg Zakona donijeti strah i uništenje, poslušnima će donijeti „klicanje od veselja neizrecivom i proslavljenom radosti." (1 Pt 1,8) ‚Saberite mi sve pobožnike koji žrtvom Savez sa mnom sklopiše! Nebesa objavljuju pravednost njegovu: on je Bog sudija. (Ps 50,5.6) {SPP 172.4}

„I tada ćete opet razlikovati pravednika od grešnika, onoga koji služi Bogu od onoga koji mu ne služi." (Mal 3,18) „Poslušajte me, vi koji poznate pravo, narode kom je moj Zakon u srcu." „Iz ruke ti, evo, uzimam čašu opojnu, pehar gnjeva svojega: nećeš ga više piti." „Ja, ja sam tješitelj vaš." (Iz 51,7.22.12) „Nek se pokrenu planine i potresu brijezi, al se ljubav moja neće odmaći od tebe, nit će se pokolebati moj Savez mira, kaže Jahve koji ti se smilovao." (Iz 54,10) Veliki plan otkupljenja donosi potpunu obnovu Božje naklonosti prema svijetu. Obnovljeno je sve što je izgubljeno zbog grijeha. Otkupljen je ne samo čovjek već i Zemlja

da bude vječno prebivalište poslušnih. Sotona se tokom šest hiljada godina borio da Zemlju zadrži u svom vlasništvu. A sada je ostvaren Božji prvobitni cilj stvaranja. „Ali će od njih kraljevstvo preuzeti Sveci Svevišnjega, i oni će ga posjedovati za vijeke vjekova." (Dn 7,18) {SPP 172.5}

„Od istoka sunca do zalaska hvaljeno bilo ime Jahvino!" fps 113,3) „I Jahve će biti kralj nad svom zemljom." (Zah 14,9) Sveto pismo kaže: „Dovijeka, o Jahve, riječ tvoja ostaje, stalna poput nebesa." „Stalne su sve naredbe njegove, utvrđene za sva vremena." (Ps 119,89; 111,7.8) Svete uredbe koje je Sotona mrzio i nastojao uništiti bit će poštovane širom bezgrješnog svemira. „Kao što zemlja tjera svoje klice, kao što u vrtu niče sjemenje, učiniće Gospod da iznikne pravda i hvala pred svim narodima." (Iz 61,11) {SPP 173.1}

30. Poglavlje — Šator Od Sastanka I Njegove Službe

Ovo poglavlje zasniva se na Izlasku 25 do 40 i Levitskom zakoniku 4 i 16.

Mojsije je primio zapovijest dok je bio na gori s Bogom: „Neka mi sagrade Svetilište da mogu boraviti među njima," a onda mu je On dao cjelovite upute za izgradnju Šatora sastanka. Izraelci su svojim otpadom odbacili blagoslove božanske prisutnosti i za neko vrijeme onemogućili podizanje Svetilišta za Boga u svojoj sredini. Ali nakon što su ponovno primili naklonost Neba, veliki je vođa nastavio s ostvarivanjem božanske zapovijesti. {SPP 174.1}

Bog je posebno obdario izabrane ljude vještinama i mudrošću za gradnju svete građevine. Sam je Bog dao Mojsiju plan građevine s posebnim uputama u vezi s veličinom i oblikom, gradom koju treba upotrijebiti i svakim komadom namještaja koji je trebala sadržavati. Sveta mjesta su trebala biti „slike nebeskih stvarnosti" (Heb 9,23.24), mala predodžba nebeskog Hrama u kojemu Hristos, naš veliki Sveštenik, nakon što je prinio svoj život kao žrtvu, služi u korist grješnika. Bog je Mojsiju na planini dao prikaz nebeskog Svetilišta i zapovjedio mu da sve načini prema uzorku koji mu je pokazan. Mojsije je pozorno zabilježio sve ove upute, a zatim ih prenio narodnim vođama. {SPP 174.2}

Za gradnju Svetilišta nužne su bile velike i skupe pripreme, potrebna je bila i velika količina najskuplje i najdragocjenije grade, a Gospod je prihvatao dragovoljne darove. .„.. a vi primajte ove darove u moju čast od svakoga koji daje od srca," bila je božanska zapovijest koju je Mojsije ponovio narodu. Posvećenje Bogu i duh žrtve bili su prvi zahtjevi u pripremi prebivališta za Svevišnjega. {SPP 174.3}

Cijeli narod se jednodušno odazvao. „A onda svako koga je srce vuklo i duša poticala, dođe noseći svoj prinos u čast Jahvi za gradnju Šatora sastanka, za svaku službu u njemu i za posvećena odijela. Štrcaše se muževi i žene: svi koje je srce vuklo donesoše zapinjača, naušnica, prstenja, narukvica, ogrlica i svakovrsna zlatnog nakita; svi koji bijahu zavjetovali kakvu zlatninu u čast Jahvi. {SPP 174.4}

Svi kod kojih se našlo ljubičastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i prepredenog lana, učinjenih ovnujskih koža ili finih koža, donesoše svoje. Nadalje, svako ko je mogao dati kakav dar u srebru ili tuču, donese to kao prinos u čast Jahvi. Svako u koga se našlo bagrenova drva za upotrebu u bilo kojem poslu, donese ga. {SPP 174.5}

Sve žene koje su bile vješte prele su svojim rukama i donosile što bijahu oprele: ljubičastog, crvenog i tamnocrvenog prediva i prepredenog lana. Sve opet žene koje je njihovo srce poticalo zbog njihove vještine, prele su kostrijet. {SPP 174.6}

Glavari su donosili oniksa i drugog dragog kamenja za umetanje u oplećak i naprsnik; pa mirodije i ulje za svjetlo, ulje za pomazanje i miomirisni tamjan." (Izl 35,23-28) {SPP 174.7}

Dok je gradnja Svetilište napredovalo, narod, stari, mladi i djeca, nastavili su donositi svoje priloge sve dok zaduženi za posao nisu shvatili da ih je dosta, čak i više no što se može upotrijebiti. To je podstaklo Mojsija da širom logora objavi: „Neka više nijedan čovjek ni žena ne donosi nikakva priloga za Svetilište!' Tako ustave narod, te nije donosio novih darova." Prigovaranje Izraelaca i Božje kazne su zapisane kao upozorenje kasnijim naraštajima. Anjihovo predanje, njihova revnost i požrtvovnost primjer su vrijedan oponašanja. Svi koji ljube služenje Bogu i cijene blagoslove njegove svete prisutnosti pokazat će isti duh požrtvovnosti u gradnji doma u kojem će se s Njim moći sastajati. Oni će htjeti Gospodu donijeti najbolje priloge koje imaju. Dom izgrađen Bogu ne treba ostati u dugovima jer time Njega obeščašćujemo. Iznos dovoljan da se obavi posao treba dragovoljno darovati, da radnici mogu reći kao što su tekli graditelji Šatora sastanka: „Neka više nijedan čovjek ni žena ne donosi nikakva priloga." {SPP 174.8}

Šator je bio tako sagrađen da su ga Izraelci mogli rastaviti i nositi na svojim putovanjima. On je stoga bio mali, ne duži od pedeset i pet stopa, a visok i širok osamnaest stopa. Ipak, bila je to veličanstvena građevina. Bagremovo drvo, korišteno za njegovu gradnju i namještaj, bilo je najotpornije na truljenje od svega drveća koje se moglo naći na Sinaju. Zidovi su bili načinjeni od uspravno postavljenih dasaka, ugrađenih u srebrno postolje, čvrsto povezani stupovima i poprečnim prijevornicama, a sve je bilo okovano zlatom, ostavljajući dojam da je građevina načinjena od zlata. Krov se sastojao od četiri sloja zastirača, od kojih je najdonji bio od „prepredenog lana i ljubičastog, crvenog i tamnocrvenog prediva. Na njima bijahu izvezeni heruvimi", a ostali od kozjih, ovnujskih i jazavčjih koža, tako postavljeni da pružaju potpunu zaštitu. Građevina je podijeljena u dva dijela bogato izvezenim, prekrasnim zavjesama, ili zastorima, koji su visjeli na zlatom obloženim stupovima, a sličan je zastor zatvarao ulaz u prvo odjeljenje. Ovi, kao i unutarnji pokrivač koji je sačinjavao krov, bili su napravljeni od najljepših boja, plave, ljubičaste i purpurne, prekrasno usklađeni. Na njima su zlatnim i srebrnim nitima bili izvezeni heruvimini koji su predstavljali anđeoske vojske povezane s radom nebeskog Svetilišta, a službeni su duhovi Božjem narodu na zemlji. {SPP 175.1}

Sveti Šator je bio okružen otvorenim prostorom nazvanim dvorištem, ograđen zavjesama, ili zastorima, od finog lana koji su bili obješeni na mjedenim stupovima. Ulaz u ovo predvorje bio je s istočne strane, zavoren zavjesama od skupog materijala i prekrasne izrade, premda ne kao one u samom Svetilištu. Zastori predvorja su bili upola niži od zidova Šatora i ljudi izvana su jasno mogli vidjeti građevinu. U predvorju, i najbliži izlazu, nalazio se žrtvenik za žrtve paljenice obložen tučem. Na ovom su žrtveniku prinošene sve žrtve paljenice Gospodu, a njegovi su rogovi bili poškropljeni krvlju pomirenja. Između žrtvenika i vrata Šatora nalazio se umivaonik od tuča, načinjen od ogledala koja su žene izraelske dragovoljno dale. Sveštenici su u umivaoniku prali svoje ruke i noge kad god su u ulazili u sveta odjeljenja ili pristupali žrtveniku da Gospodu prinesu žrtve paljenice. {SPP 175.2}

U prvom odjeljenju, ili Svetinji, nalazili su se stol s prinesenim hljebovima, svijećnjak i kadioni žrtvenik. Sto s prinesenim hljebovima bio je postavljen na sjeveru, obrubljen rezbarenim vijencem i obložen čistim zlatom. Sveštenici su na stol svake subote stavljali dvanaest hljebova, u dvije gomile i škropili ga tamjanom. Hljebove su nakon uklanjanja mogli jesti samo sveštenici jer su se smatrali svetim. Na jugu se nalazio sedmokraki svijećnjak sa sedam svjetiljaka. Njegovi su krakovi bili načinjeni od posebno izrezbarenih čaša u obliku bademova cvijeta, a bio je načinjen od jednog talanta čistog zlata. Budući da na Šatoru nije bilo prozora, svjetiljke se nikada nisu sve gasile, već su svijetlile danju i noću. Pred samim zastorom koji je dijelio Svetinju od Svetinje nad svetinjama i Božje neposredne prisutnosti stajao je kadioni žrtvenik. Sveštenici su svakog jutra i večeri na ovom žrtveniku palili tamjan, njegovi rogovi su pomazivani krvlju žrtve za grijeh, a na Dan pomirenja škropljeni krvlju. Sam Bog je zapalio vatru na ovom žrtveniku i ona je pozorno održavana. Sveti se miris širio danju i noću cijelim Svetilištem i dalje od Šatora. {SPP 175.3}

Iza unutrašnje zavjese nalazila se Svetinja nad svetinjama, u čijem je središtu bila simbolična služba pomirenja i posredovanja, koja je stvarala vezu između Neba i Zemlje. U ovom se dijelu nalazio Kovčeg, od bagremova drveta, izvana i iznutra obložen zlatom, a izvana okovan zlatnim pojasom. On je načinjen kao spremište za kamene ploče na kojima je sam Bog napisao Deset zapovijesti. Stoga se zvao Kovčeg svjedočanstva ili Saveza jer su Deset zapovijesti bile temelj Saveza između Boga i Izraela. {SPP 176.1}

Pokrivač svetog Kovčega zvao se Pomirilište. On je načinjen od komada čistog zlata i natkriljen zlatnim heruviminima koji su stajali jedan nasuprot drugom. Jedno je krilo svakog heruvima bilo podignuto, dok je drugo zaklanjalo tijelo u znak poštovanja i poniznosti (Vidi Ez 1,11). Položaj heruvimina, s licima okrenutim jedan prema drugom i pogledom punim poštovanja prema Kovčegu, predstavljali su strahopoštovanje s kojim su nebeske vojske držale Božji Zakon i njihovo zanimanje za plan spasenja. {SPP 176.2}

Iznad prijestola milosti nalazio se oblak slave, prikaz božanske Prisutnosti, a Bog je među kreubinima obznanjivao svoju volju. Glas iz oblaka je ponekad velikom svešteniku prenosio božanske poruke. Ponekad je svjetlost obasjavala anđela na desnoj strani, označavajući potvrdu ili prihvatanje, a ponekad je oblak ili sjena počivala na heruviminu s lijeve strane, označavajući odbacivanje ili protivljenje. {SPP 176.3}

Božji Zakon u Kovčegu bio je veliko mjerilo pravednosti i suda. Zakon je izricao smrt nad prijestupnikom, ali se iznad Zakona nalazilo prijesto milosti nad kojim se otkrivala Božja prisutnost s kojeg se službom pomirenja darovao oprost pokajanom grješniku. Tako će se i u Hristovoj službi za naše otkupljenje, koje simbolizira služba u Svetilištu, „Ljubav i Vjernost sastati, Pravda i Mir zagrliti”. {SPP 176.4}

Nijedan jezik ne može opisati veličanstven prizor unutar Svetilišta, zlatom obložene zidove koji su odsjajivali svjetlošću zlatnog svijećnjaka, raskošno prelijevanje boja bogato izvezenih zavjesa s blistavim likovima anđela, stol, kadioni žrtvenik, sveti Kovčeg sa svojim

tajanstvenim heruviminima, a iznad njega sveti oblak, vidljivi prikaz Jahvine prisutnosti, a ipak samo blijedi prikaz slave Božjeg nebeskog Hrama, velikog središta službe za čovjekovo otkupljenje. {SPP 176.5}

Izgradnja Šatora trajala je oko pola godine. Mojsije je po svršetku pregledao rad graditelja i usporedio ga s uzorkom koji mu je bio prikazan na gori i uputama što ih je primio od Boga. „Tako Mojsije učini. Kako mu je Jahve naredio, sve je tako učinio." Mnoštvo se s velikim zanimanjem okupilo da vidi svetu građevinu. Dok su posmatrali prizor sa zadovoljstvom i strahopoštovanjem, stup od oblaka se spustio i prekrio Svetilište. „I slava Jahvina ispuni Prebivalište." Bog je otkrio svoje veličanstvo a Mojsije neko vrijeme nije mogao ući unutra. Narod je s dubokim osjećajima posmatrao znak da je djelo njihovih ruku prihvaćeno. Nije bilo glasnih izraza radosti. Svi su bili obuzeti svečanim strahopoštovanjem. Ali radost u njihovim srcima pokazivala se u suzama radosti, i oni su tiho šaptali riječi zahvalnosti što je Bog sišao da među njima prebiva. {SPP 176.6}

Prema božanskoj zapovijesti pleme Levijevo je bilo odvojeno za službu u Svetilištu. U prijašnjim vremenima svaki je čovjek bio sveštenik u svom domu. U Abrahamovo vrijeme sveštenstvo se smatralo pravom prvorodenog sina. A sada, umjesto svih prvorodenaca u Izraelu, Gospod je prihvatio pleme Levijevo da radi u Svetilištu. On je ovom očitom čašću pokazao privrženost njihovoj vjernosti, zbog privrženosti njegovoj službi i izvršenju njegove kazne kad je Izrael otpao obožavajući zlatno tele. Međutim, sveštenstvo je bilo ograničeno na Aronovu porodicu. Samo je Aronu i njegovom sinu bilo dopušteno služiti pred Gospodom, a ostatku plemena je bila povjerena briga za Šator i njegov namještaj, a oni su trebali pratiti sveštenike u njihovoj službi ali nisu smjeli prinositi žrtve, paliti tamjan ili gledati svete stvari prije no što ih se pokrije. {SPP 176.7}

U skladu sa svojom dužnošću sveštenicima je propisana posebna odjeća. Božanska zapovijest Mojsiju bila je da „naprave lijepo izrađeno ruho za službu u Svetilištu; naprave svetu odjeću Aronu, kako je Jahve naredio Mojsiju". Odjeća je običnog sveštenika bila od bijelog lana, iz jednog komada. Pružala se gotovo do stopala, a oko struka je bio opasan pojasom od ljubičastog, crvenog i plavog prediva. Laneni oplećak je upotpunjavao njihovu vanjsku odoru. Mojsiju je kod gorućeg grma bilo naređeno da skine svoje sandale jer je zemlja na kojoj je stajao bila sveta. Stoga sveštenici nisu smjeli ulaziti u Svetilište s obućom na nogama. Prašina koja se zadržava na njima obeščastila bi sveto mjesto. Oni su svoju obuću trebali ostavljati u dvorištu prije no što udu u Svetilište i prati noge i ruke prije službe u Šatoru ili kod žrtvenika za paljenice. Tako su oni neprekidno učili pouku da se s onih koji dolaze u Božju prisutnost mora odstraniti sva nečistoća. {SPP 177.1}

Odjeća je velikog sveštenika bila načinjena od skupe tkanine, prekrasno izrađena, a bila je prikladna njegovu uzvišenu položaju. Osim lanene odjeće običnog sveštenika, on je nosio plavu haljinu, koja je također bila satkana od jednog komada. Košulja je bila ukrašena zlatnim zvončićima, ukrasima u obliku nara u plavoj, purpurnoj i crvenoj boji. Opasivao se prekrasno izvezenim pojasom istih boja. Oplećak je bio bez rukava, a na njegovim poramenici i tkanici

od zlata nalazila su se dva oniksa na kojima su bila ispisana imena dvanaest Izraelovih plemena. {SPP 177.2}

Preko oplećka se nosio naprsnik, najsvetiji dio svešteničke odore. Izrađen je bio od istog materijala kao i oplećak. Bio je četverouglast, pedalj dug, obješen o ramena plavom vrpcom koja je prolazila kroz zlatne kolutiće. Rubovi su mu bili ukrašeni dragim kamenjem, u četiri reda, na kojima su kao i na oplećku bila urezana imena plemena. Gospodnja je uredba glasila: „Neka tako Aron, kad god ulazi u Svetilište, na svome srcu nosi imena sinova Izraelovih na naprsniku za presudivanje, da ih uvijek doziva u sjećanje pred Jahvom." (Izl 28,29) Tako i Hristos, Veliki sveštenik, prinoseći svoju krv pred Ocem za grješnike, nosi na svom srcu ime svake duše koja se kaje i vjeruje. Psalmist kaže: ‚Bijedan sam ja i nevoljan, al' Jahve se brine za me." (Ps 40,18) {SPP 177.3}

Na desnoj i lijevoj strani naprsnika nalazila su se dva velika, sjajna kamena. Zvali su se Urim i Tumim. Bog je s pomoću njih velikom svešteniku objavljivao svoju volju. Kad su pred Gospoda iznošena pitanja na koja je trebalo dati odgovor, svjetlosni krug koji bi okružio dragi kamen na desnoj strani bio je znak božanskog odobravanja, dok je oblak koji bi zasjenio kamen na lijevoj strani bio znak negodovanja ili protivljenja. {SPP 177.4}

Mitra velikog sveštenika bila je načinjena od bijelog lanenog turbana na kojoj je plavom uzicom bila privezana zlatna ploča s natpisom: „Posvećen Jahvi." Sve što je bilo u vezi sa svešteničkom odjećom ili držanjem trebalo je u posmatraču usaditi osjećaj Božje svetosti, svetosti njegova bogosluženja i čistoće koja se zahtijevala od onih koji su dolazili u njegovu prisutnost. {SPP 177.5}

Nije samo Svetilište trebalo „služiti slici i sjeni nebeskih stvarnosti" već i službujući sveštenici (Heb 8,5). Ovo je bilo od velike važnosti, i Gospod je preko Mojsija dao jasne i određene upute o svakoj tački ove tipske službe. Služba u Svetilištu je imala dva dijela, dnevnu i godišnju službu. Dnevna služba se obavljala na žrtveniku za paljenice u dvorištu Svetilišta i u Svetinji, a godišnja služba u Svetinji nad svetinjama. {SPP 177.6}

Nijedno smrtno ljudsko oko, osim velikog sveštenika, nije smjelo vidjeti unutrašnjost Svetinje nad svetinjama. Sveštenik je ondje mogao ući samo jednom godišnje i to nakon najsvečanije i najpozornije pripreme. On je držćući izlazio pred Boga, narod je u tišini i strahopoštovanju očekivao njegov povratak, a njihova su se srca uzdizala u molitvi za božanski blagoslov. Veliki sveštenik je pred prijestolom milosti vršio pomirenje za Izrael, a Bog se susretao s njim u oblaku slave. Njegov boravak duže od uobičajena vremena ispunjavao ih je strahom da ga Gospodnja slava ne bi ubila zbog njegovih ili njihovih grijeha. {SPP 178.1}

Dnevna služba se sastojala od jutarnje i večernje žrtve, žrtvovanja tamjana na zlatnom žrtveniku i posebnih žrtava za pojedinačne grijehe. Postojale su također žrtve subotom, mladinama i posebnim praznicima. {SPP 178.2}

Svakog jutra i večeri na žrtveniku se prinosilo jagnje od godine, s propisanom hranom, što je simboliziralo svakodnevno posvećivanje naroda Jahvi i njihovu neprekidnu zavisnost o Hristovoj pomirbenoj krvi. Bog je izričito naredio da svaka žrtva koja se prinosi za službu u Svetilištu treba biti „bez mane" (Izl 12,5). Sveštenici su trebali pregledati sve životinje koje su donošene kao žrtva i odstraniti one na kojima su otkrili manu. Samo je žrtva „bez mane" mogla biti simbol njegove savršene čistoće, njega koji se trebao prinijeti kao „nevino i bez mane Jagnje" (1 Pt 1,19). Apostol Pavle upućuje na ove žrtve kao prikaz onoga što Hristovi sljedbenici moraju postati. On kaže: „Zaklinjem vas, braćo, milosrđem Božjim da prinesete sebe kao žrtvu živu, svetu i ugodnu Bogu — kao svoje duhovno bogoštovlje." (Rim 12,1) Mi se trebamo predati službi Bogu i nastojati prinijeti što savršeniju žrtvu. Bog se neće zadovoljiti s manjim od onog najboljega što mi možemo ponuditi. Oni koji ga ljube cijelim srcem željet će mu posvetiti najbolji dio svog života te će neprekidno nastojati uskladiti sve sile svog bića sa zakonima koji će izgrađivati naše sposobnosti da činimo njegovu volju. {SPP 178.3}

Sveštenik je prinošenjem tamjana dolazio u neposredniju Božju prisutnost nego bilo kojim drugim činom dnevne službe. Budući da unutarnja zavjesa nije sezala do stropa građevine, Božja se slava koja se otkrivala iznad prijestola milosti, djelomično mogla vidjeti iz prvog odjeljenja. Kad je sveštenik prinosio tamjan pred Gospodom, on je posmatrao Kovčeg, i dok se oblak tamjana dizao, božanska se slava spuštala na prijesto milosti i ispunjavala Svetinju nad svetinjama, a često je ispunjavala oba odjeljenja tako da je sveštenik bio prisiljen povući se do vrata Svetilišta. Kao što je sveštenik u toj tipskoj službi vjerom gledao prijesto milosti koje nije mogao vidjeti, tako i Božji narod sada treba usmjeravati svoje molitve Hristu, svom Velikom svešteniku, koji, nevidljiv za ljudsko oko, moli u našu korist u nebeskom Svetilištu. {SPP 178.4}

Tamjan, koji se dizao s molitvama Izraelaca, predstavlja Hristove zasluge i posredovanje, njegovu savršenu pravednost koja se vjerom pripisuje njegovom narodu i koja jedino može bogosluženje grješnih ljudi učiniti prihvatljivim Bogu. Pred zavjesom svetinje nad svetinjama nalazio se žrtvenik stalnog posredovanja, a pred Svetinjom žrtvenik stalnog pomirenja. Bogu se pristupalo krvlju i tamjanom, simbolima koji su prikazivali velikog Posrednika kroz kojeg grješnici mogu pristupiti Jahvi i kroz kojeg duša koja se moli i kaje može primiti milost i spasenje. {SPP 178.5}

Dok su sveštenici svakog jutra i večeri ulazili u Svetinju u vrijeme prinošenja tamjana, dnevna je žrtva bila spremna za prinošenje na žrtveniku u dvorištu. Bilo je to vrijeme posebne pažnje za narod koji se okupljao pred Šatorom. Prije no što su stupili u Božju prisutnost kroz službu sveštenika, oni su ozbiljno trebali ispitivati svoja srca i priznati svoje grijehe. Udruživali su se u tihoj molitvi licima okrenuti prema Svetinji. Tako su se njihove molitve dizale s tamjanom dok je žrtva pomirenja zorno prikazivala vjeru u zasluge obećanog Spasitelja. Vrijeme određeno za jutarnju i večernju žrtvu smatralo se svetim i poštovalo se kao propisano vrijeme bogosluženja u cijelom izraelskom narodu. Kad su u kasnijem

razdoblju Jevreji bili rasuti u udaljenim zemljama, oni su i dalje u određeno vrijeme okretali svoje lice prema Jerusalemu i prinosili svoje molitve izraelskom Bogu. Ovaj običaj je za hrišćane primjer jutarnje i večernje molitve. Premda Bog osuđuje puki obred, bez duha bogosluženja, On s velikim zadovoljstvom gleda na one koji ga ljube, klanjajući se jutrom i večerom, i traže oprost za učinjene grijehe i iznose svoje zahtjeve za potrebnim blagoslovima. {SPP 178.6}

Beskvasni hljebovi su uvijek stajali pred Gospodom kao trajna žrtva. Oni su bili dio dnevne žrtve. Zvali su se „hljebovi prisutnosti" ili prineseni hljebovi, jer su uvijek bili položeni pred Gospodnjim licem. Oni su bili priznanje čovjekove zavisnosti o Bogu za tjelesnu hranu i duhovne blagoslove. I mana i beskvasni hljebovi upućivali su na Hrista, Hljeb života, koji je zbog nas uvijek prisutan pred Bogom. On je sam rekao: „Ja sam živi hljeb koji je sišao s neba." (Ivan 6,48-51) Hljebovi su škropljeni tamjanom, a kad su ih svake subote uklanjali da bi ih se zamijenilo svježim, na žrtveniku je paljen tamjan kao spomenik pred Bogom. {SPP 179.1}

Najvažniji dio dnevne službe bila je služba koja se obavljala u korist pojedinaca. Pokajani grješnik je donosio svoju žrtvu do vrata Šatora i stavljajući svoju ruku na glavu žrtve ispovijedao svoje grijehe i tako ih slikovito prenio sa sebe na nevinu žrtvu. Životinju je klao svojim vlastitim rukama, a sveštenik je krv unosio u Svetinju i njome škropio ispred zavjese iza koje se nalazio Kovčeg sa Zakonom koji je grješnik prestupio. Ovim obredom grijeh je krvlju prenošen u Svetilište. U nekim slučajevima krv se nije unosila u Svetinju, 6 već je sveštenik jeo meso, kao što je Mojsije naredio Aronovim sinovima, riječima: „To vam je dao Jahve da uklanjate krivnju sa zajednice." (Lev 10,17) Oba obreda su prikazivala prenošenje grijeha od pokajnika na Svetilište. {SPP 179.2}

Takva je bila služba koja se svakodnevno obavljala tokom godine. Grijesi Izraela su tako unošeni u Svetilište, Svetinja je postajala nečista te je bila potrebna posebna služba za uklanjanje grijeha. Bog je zapovjedio da se izvrši pomirenje za svako sveto odjeljenje, kao i za žrtvenik i: „Tako će ga očistiti od nečistoća Izraelaca i posvetiti." (Lev 16,19) {SPP 179.3}

Jednom godišnje, na veliki Dan pomirenja, sveštenik je ulazio u Svetinju nad svetinjama da očisti Svetilište. Tim se činom završavao godišnji ciklus službe. {SPP 179.4}

Na Dan pomirenja pred vrata su donošena dva jareta, i nad njima su bacane kocke, „te jednog odredi kockom Jahvi, a drugoga Azazelu". Jarac na kojeg je prvo pala kocka trebao je biti zaklan kao žrtva za grijeh za narod. Sveštenik je njegovu krv trebao unijeti iza zavjese i njome poškropiti prijesto milosti. „Tako će obaviti obred pomirenja nad Svetilištem zbog nečistoća Izraelaca, zbog njihovih prijestupa i svih njihovih grijeha. A tako neka učini i za Šator sastanka što se među njima nalazi, usred njihovih nečistoća." {SPP 179.5}

„Neka mu na glavu Aron stavi obje svoje ruke i nad njim ispovjedi sve krivnje Izraelaca, sve njihove prijestupe i sve njihove grijehe. Položivši ih tako jarcu na glavu, neka ga pošalje u pustinju s jednim prikladnim čovjekom. Tako će jarac na sebi odnijeti sve njihove krivnje u

pusti kraj.” Narod se nije smatrao slobodnim od tereta grijeha sve dok jarac nije bio pušten u pustinju. Svaki je čovjek trebao ispitivati svoju dušu dok se obavljalo djelo pomirenja. Odlagao se svaki posao, i cijela je izraelska zajednica provela dan u svečanoj poniznosti pred Bogom, u molitvi, postu i ispitivanju srca. {SPP 179.6}

Ova godišnja služba je narod učila važnim istinama o pomirenju. Žrtvama za grijeh koje su se prinosile tokom godine prihvatana je zamjena za grješnika, ali krv žrtve nije u cijelosti uklanjala grijeh. Ona je bila samo sredstvo kojim je grijeh prenošen u Svetilište. Žrtvujući krv grješnik je priznavao autoritet Zakona, priznavao krivnju zbog svojih prijestupa i izražavao vjeru u Onoga koji je trebao uzeti grijehe svijeta. Ali on nije bio u cijelosti slobodan od osude Zakona. Na Dan pomirenja veliki je sveštenik, nakon što je prinio žrtvu za zajednicu, s krvlju ulazio u Svetinju nad svetinjama i njome škropio prijesto milosti, iznad ploča Zakona. Tako su zahtjevi Zakona, koji je zahtijevao grješnikov život, bili zadovoljeni. Onda u ulozi pomiritelja sveštenik je na sebe uzimao grijehe i napuštajući Svetilište nosio teret Izraelova grijeha. Na vratima Svetilišta on je polagao ruke na glavu Azazelovog jarca i „ispovjedi sve krivnje Izraelaca, sve njihove prijestupe i sve njihove grijehe. Položivši ih tako jarcu na glavu...” Kad je jarac koji je nosio ove grijehe pušten u pustinju, smatralo se da se narod trajno oslobodio grijeha. Ova služba je obavljana samo po „slici i sjeni nebeskih stvarnosti” (Heb 8,5). {SPP 180.1}

Kao što je već rečeno, Mojsije je zemaljsko Svetilište izgradio prema uzorku koji mu je pokazan na gori. Bio je to „slikovit dokaz za sadašnje vrijeme — prema kojem se prinose darovi i žrtve”; njegova su dva odjeljenja bila „slike nebeskih stvarnosti,” a Hristos, Veliki sveštenik, jest „službenik Svetilišta i pravog Šatora, onoga koji podiže Gospod, a ne čovjek” (Heb 9,9.23; 8,2). Kad je apostol Ivan u viđenju posmatrao Božji Hram, on je tamo ugledao: „Pred prijestolom gori sedam zubalja.” Vidio je anđela kako „držeći zlatni kadionik, dođe i stade na žrtvenik. I bijaše mu dano mnogo kada da ga prinese u prilog molitava svih svetih na zlatni žrtvenik pred prijestolom.” (Otk 4,5; 8,3) Ovdje je proroku bilo dopušteno da posmatra prvo odjeljenje Svetinje na Nebu i tamo je vidio „sedam zubalja,” „zlatni žrtvenik” koji je u zemaljskoj Svetinji bio prikazan zlatnim svijećnjakom i kadionim žrtvenikom. „Uto se otvori Hram Božji što se nalazi na nebu” (Otk 11,19) i on je pogledao iza zavjese, na Svetinju nad svetinjama. Tamo je ugledao „Kovčeg zavjeta” (Otk 11,19), koji je simbolizirao sveti kovčeg koji je Mojsije načinio za čuvanje Božjeg Zakona. {SPP 180.2}

Mojsije je načinio zemaljsko Svetilište „prema uzorku koji je vidio”. Pavle kaže da su „Šator i svi predmeti određeni za službu Božju” kad su završeni, bili „slike nebeskih stvarnosti” (Dj 7,44; Heb 9,21.23). Ivan kaže da je vidio Svetilište na Nebu. To Svetilište, u kojem Isus služi u našu korist, veliki je original, a Svetilište koje je Mojsije izgradio njegov je preslik. {SPP 180.3}

Nebeski Hram je prebivalište Kralja nad kraljevima, gdje „tisuću tisuća služahu njemu, mirijade stajahu pred njim” (Dn 7,10), ispunjeno slavom vječnog prijestola, gdje serafini, njegovi blještavi čuvari, zaklanjaju svoje lice iz poštovanja, i nijedna zemaljska građevina ne

može prikazati njegovu veličinu i slavu. Međutim, zemaljsko Svetilište i njegovi obredi podučavali su važne istine u vezi s nebeskim Svetilištem i velikim djelom otkupljenja koje se tamo obavljalo za čovjeka. {SPP 180.4}

Nakon Spasiteljeva uznesenja, On je počeo služiti kao naš Veliki sveštenik. Pavle kaže: „Hristos, naime, nije ušao u Svetinju nad svetinjama napravljenu rukom, koja je samo slika prave, nego u samo nebo, da posreduje za nas pred licem Božjim." (Heb 9,24) Kao što se Hristova služba trebala sastojati od dva dijela, a svaki dio je trajao određeno vrijeme i zauzimao posebno mjesto u Svetilištu, tako se i tipska služba sastojala od dva dijela, dnevne i godišnje službe, a svakoj je bilo posvećeno jedno odjeljenje u Svetilištu. {SPP 180.5}

Kao što se Hristos nakon svog uznesenja pojavio u Božjoj prisutnosti da prinese svoju krv za pokajane grješnike, tako je sveštenik tokom dnevne službe škropio krv žrtve u Svetinji u korist grješnika. {SPP 180.6}

Hristova krv, premda je oslobađala pokajničkog grješnika od osude Zakona, nije uklanjala grijeh. On je ostajao zapisan u Svetilištu sve do konačnog pomirenja, a tako se i tipskom krvlju žrtve za grijeh pokajani grješnik oslobađao grijeha, ali je on ostajao u Svetilištu do Dana pomirenja. {SPP 181.1}

Na veliki dan konačnog suda mrtvaci će biti „suđeni prema onome što je napisano u knjigama, po svojim djelima" (Otk 20,12). Onda će zaslugama Hristove pomiriteljske krvi grijesi grješnika koji su se istinski pokajali biti izbrisani iz nebeskih knjiga. Svetilište će time biti oslobođeno, ili očišćeno od zapisa o grijehu. Službama na Dan pomirenja, čišćenjem zemaljskog Svetilišta, prikazivalo se ovo veliko djelo pomirenja ili brisanje grijeha, koji su ga oskrvnjivali, a uklanjali su se žrtvom za grijeh. {SPP 181.2}

Kao što će prilikom konačnog pomirenja grijesi iskreno pokajanih biti izbrisani iz nebeskih knjiga, da ih se više ne pamti ili priziva u sjećanje, tako su oni u tipskoj službi odnošeni u pustinju i tako zauvijek odvojeni od zajednice. {SPP 181.3}

Budući da je Sotona začetnik grijeha, neposredni začetnik svih grijeha koji su uzrokovali smrt Sina Božjeg, pravda zahtijeva da Sotona primi konačnu kaznu. Hristovo djelo otkupljenja čovjeka i očišćenje svemira od grijeha bit će okončano uklanjanjem grijeha iz nebeskog Svetilišta i polaganjem na Sotonu koji će primiti konačnu kaznu. Tako se i u zemaljskoj službi godišnji ciklus obreda završavao čišćenjem Svetilišta, priznavanjem grijeha na glavi Azazelovog jarca. {SPP 181.4}

Tako je u službi u Šatoru, i u Hramu koji je kasnije zauzeo njegovo mjesto, narod svakodnevno učio o velikim istinama u vezi s Hristovom smrću i službom, a jednom godišnje njihovi su umovi usmjeravani na završne događaje u velikoj borbi između Hrista i Sotone, konačno čišćenje svemira od grijeha i grješnika. {SPP 181.5}

31. Poglavlje — Grijeh Nadaba I Abihua

Ovo poglavlje zasniva se na Levitskom zakoniku 10,1-11.

Nakon posvećenja Šatora sastanka i sveštenici su bili posvećeni za svoju svetu službu. Ove službe su trajale sedam dana, a svaka je bila obiježena posebnim obredom. Svoju službu su otpočeli osmoga dana. Aron, kome su pomagali njegovi sinovi, prinio je žrtvu koju je Bog tražio, podigao ruke i blagoslovio narod. Sve je bilo obavljeno kako je Bog zapovjedio, i On je prihvatio žrtvu i na jedinstven način otkrio svoju slavu — vatrom koja je sišla od Gospoda i spalila žrtvu na žrtveniku. Narod je sa strahopoštovanjem i velikim zanimanjem posmatrao ovaj prekrasan prikaz božanske sile. Oni su u njemu vidjeli znak Božje slave i naklonosti te su zajedno izrazili zahvalnost i divljenje i poklonili se licem do zemlje kao da se nalaze u neposrednoj Jahvinoj prisutnosti. {SPP 182.1}

Ali uskoro nakon toga porodicu velikog sveštenika zadesila je iznenadna i strašna nesreća. Za bogosluženja, dok su se hvale i molitve naroda dizale Bogu, dva su Aronova sina uzeli svoje kadionike i u njih stavili tamjan, da ga prinesu pred Gospodom. Međutim, oni su prekršili njegovu zapovijest o upotrebi „neposvećene vatre." Oni su za prinošenje tamjana uzeli običnu, a ne posvećenu vatru koju je sam Bog zapalio i zapovjedio da se koristi u ovu svrhu. Zbog ovog grijeha pred Gospodom je izbila vatra i progutala ih pred narodom. {SPP 182.2}

Nadab i Abihu su zauzimali najviši položaj pored Mojsija i Arona. Gospod ih je posebno uzvisio tako što im je dopustio da sa sedamdeset starješina posmatraju njegovu slavu na gori Sinaj. Zbog toga se preko njihovog grijeha nije moglo olako prijeći ili naći izgovor. Sve ovo je njihov grijeh učinilo još težim. Neka si ljudi ne laskaju da mogu nekažnjeno griješiti, te da Bog neće strogo kazniti njihovo bezakonje jer su bili posebno uzvišeni, jer su primili veliku svjetlost, i kao izraelske starješine, bili na gori i imali prednost razgovarati s Bogom i boraviti u svjetlosti njegove slave. To je sudbonosna prijevara. Darovanje velike svjetlosti i prednosti zahtijeva da uzvratimo vrlinama i svetošću u skladu s primljenim vidjelom. Bog ne može prihvatiti ništa manje od toga. Veliki blagoslovi i prednosti nikada nam ne trebaju davati lažnu sigurnost ili činiti nas bezbrižnim. Oni nam nikada ne smiju dati odobrenje da griješimo ili navesti njihove primatelje da smatraju kako Bog prema njima neće biti savjestan. Sve prednosti koje Bog daje njegov su način da udahne gorljivost u naš duh, revnost u naše napore i silu u vršenju njegove volje. {SPP 182.3}

Nadab i Abihu nisu u svojoj mladosti stekli naviku samokontrole. Očeva sklonost popuštanju, nedostatak postojanosti u pravdi, naveli su ga da zanemari discipliniranje svojih sinova. Njegovim sinovima je bilo dopušteno da slijede svoje sklonosti. Navike popuštanja sebi toliko su zagospodarile njima da to nisu mogle promijeniti ni odgovornosti najsvetije službe. Oni nisu naučili poštovati svog oca i nisu razumjeli nužnost stroge poslušnosti Božjim zahtjevima. Aronovo grješno popuštanje svojim sinovima pripremilo ih je da postanu meta božanskog suda. {SPP 182.4}

Bog je htio poučiti narod da mu moraju pristupiti sa strahopoštovanjem i na način koji je On odredio. On ne može prihvatiti djelomičnu poslušnost. Nije bilo dovoljno da u tom svečanom razdoblju bogosluženja gotovo sve bude učinjeno onako kako je On naredio. Bog je izrekao prokletstvo nad onima koji odstupe od njegovih zapovijesti i ne razlučuju između običnih i svetih stvari. On preko proroka kaže: „Jao onima koji zlo dobrim nazivaju, a dobro zlom, koji od tame svjetlost prave, a od svjetlosti tamu... Jao onima koji su mudri u svojim očima i pametni sami pred sobom... koji za mito brane krivca, a pravedniku uskraćuju pravdu!... Jer odbaciše Zakon Jahve nad Vojskama i prezreše riječ Sveca Izraelova." (Iz 5,2024) Neka se niko ne vara vjerovanjem da neka Božja zapovijest nije bitna, ili da će On prihvatiti zamjenu za ono što zahtijeva. Prorok Jeremija kaže: „Ko je rekao nešto i zbilo se? Nije li Gospod to zapovjedio?" (Tuž 3,37) Bog u svojoj Riječi nije zapisao zapovijest koju ljudi mogu poslušati ili ne poslušati zavisno o svojoj volji, a da ne snose posljedice. Ako ljudi izaberu neki drugi put, a ne put stroge poslušnosti, oni će shvatiti da on „na kraju vodi k smrti" (Izr 14,12). {SPP 183.1}

„Poslije toga Mojsije reče Aronu i njegovim sinovima, Eleazaru i Itamaru: ‚Ne raščupavajte svoje kose niti razdirite svojih haljina, da ne poginete... jer na vama je Jahvino ulje pomazanja.'" Veliki vođa je podsjetio svog brata na Božje riječi: „Po onima koji su mi blizu svetim ću se pokazati; pred svim ću se narodom proslaviti." Aron je ošutio. Smrt njegovih sinova, bez upozorenja, u tako strašnom grijehu, grijehu za koji je znao da je posljedica njegovog zanemarivanja dužnosti, ispunjavala je očevo srce jadom, ali on nije izrazio svoje osjećaje. On nikakvim izrazom žalosti nije smio pokazati saosjećanje s grijehom. Nije smio navesti zajednicu da prigovara protiv Gospoda. {SPP 183.2}

Gospod je htio naučiti svoj narod da prizna pravednost njegovog načina popravljanja, kako bi se drugi bojali. U Izraelu je bilo onih koje je upozorenje o ovoj strašnoj kazni moglo spasiti da, oslanjajući se na Božje strpljenje, i oni ne zapečate svoju sudbinu. Božanski ukor je upućen lažnom saosjećanju za grješnika koji nastoji opravdati svoj grijeh. Učinak grijeha je umrtvljivanje moralnih osjećaja tako da grješnik ne shvata veličinu svog prijestupa i lišen sile Duha Svetog, on ostaje djelomično slijep na svoj grijeh. Dužnost Hristovih sluga je da upozore ove grješnike na opasnost. Oni koji uništavaju učinak upozorenja zatvaranjem očiju grješnika pred stvarnom prirodom i posljedicama grijeha često si laskaju da time pokazuju svoje milosrđe, ali oni se direktno protive i sprečavaju djelovanje Božjeg Svetog Duha. Oni uspavljuju grješnika na rubu propasti, oni sudjeluju u njegovoj krivnji i na sebe navlače strašnu odgovornost za njegovu okorjelost. Mnogi, mnogi su propali zbog ovog lažnog, varljivog saosjećanja. {SPP 183.3}

Nadab i Abihu nikada ne bi počinili taj sudbonosni grijeh da se prethodno nisu djelomično opili obilnim uzimanjem vina. Oni su razumjeli da je prije ulaska u Svetilište, gdje se ukazivala božanska prisutnost, potrebna najpozornija i najsvečanija priprema, ali ih je njihova neumjerenost onesposobila za ovu svetu službu. Misli su im bile pomućene, a moralno opažanje otupjelo, tako da nisu mogli razlučiti između svetog i običnog. Aronu i njegovim

preživjelim sinovima upućeno je upozorenje: „Kad ulazite u Šator sastanka, nemojte piti vina niti opojnoga pića, ni ti ni tvoji sinovi s tobom! Tako nećete poginuti. To je trajan zakon za vaše naraštaje; da možete lučiti posvećeno od običnoga, čisto od nečistoga; da možete učiti Izraelce svim zakonima što ih je Jahve predao preko Mojsija.” Upotreba alkoholnih pića slabi tijelo, pomućuje misli i unižuje moral. Ono priječi ljude da shvate svetost svetih stvari ili obaveze Božjih zahtjeva. Svi koji zauzimaju položaj svete odgovornosti moraju biti strogo umjereni ljudi da bi im prilikom razlučivanja pravde od nepravde um bio bistar, da mogu biti načelni i posjedovati mudrost za izvršenje pravde i pokazivanje milosti. {SPP 183.4}

Ista obaveza počiva na svakom Hristovom sljedbeniku. Apostol Petar kaže: „Vi ste, naprotiv, izabrani rod, kraljevsko sveštenstvo, sveti narod, narod određen za Božju svojinu.” (1 Pt 2,9) Bog zahtijeva da sve svoje snage očuvamo u najboljem stanju kako bismo svojom službom mogli ugoditi našem Stvoritelju. Kad se koriste opojna pića, doći će se do istog učinka kao i u slučaju ovih izraelskih sveštenika. Savjest neće više biti osjetljiva na grijeh, a gotovo sigurno će otvrdnuti na bezakonje, dok razlika između svetog i svjetovnog ne izgubi svoj značaj. Kako onda možemo dosegnuti mjerilo božanskih zahtjeva? „Ili zar ne znate da je vaše tijelo hram Duha Svetoga, koji stanuje u vama i koji vam je dan od Boga? Ne znate li da pripadate sami sebi jer ste kupljeni? Proslavite, dakle, Boga svojim tijelom!” (1 Kor 6,19.20) „Prema tome, bilo da jedete, bilo da pijete, bilo da što drugo činite, sve činite na slavu Božju!” (1 Kor 10,31) Hristovoj crkvi u svim vjekovima je upućena svečana i strašna opomena: „Ako ko razara hram Božji, njega će Bog razoriti, jer je svet hram Božji, a taj ste vi.” (1 Kor 3,17) {SPP 184.1}

32. Poglavlje — Zakon I Savez

Adam i Eva su za stvaranja poznavali Božji Zakon, oni su bili upoznati s njegovim zahtjevima, a njegove uredbe su bile napisane na njihova srca. Kad je čovjek pao u grijeh, Zakon se nije promijenio, već je ustanovljen sistem spasenja koji će ih vratiti poslušnosti. Obznanjeno je obećanje o Spasitelju i uspostavljeno prinošenje žrtvi koje su upućivale na Hristovu smrt kao veliku žrtvu za grijeh. Ali da nisu prestupili Božji Zakon, ne bi bilo smrti, ne bi bilo potrebe za Spasiteljem i za žrtvama. {SPP 185.1}

Adam je svoje potomke učio Božjem Zakonu i tako su ga iz naraštaja u naraštaj prenosili s oca na sina. Ali uprkos milostivoj prilici za čovjekovo otkupljenje malo je bilo onih koji su ga prihvatili i slušali. Svijet je zbog prijestupa postao tako pokvaren da se izopačenost morala ukloniti potopom. Noa i njegova porodica očuvali su Zakon, a Noa je svoje potomke učio Deset zapovijesti. Kad su ljudi ponovno odstupili od Boga, Gospod je izabrao Abrahama za koga je rekao: „A to zato što je Abraham slušao moj glas i pokoravao se mojim zapovijestima, mojim zakonima i odredbama!" (Post 26,5) On je primio obred obrezanja, znak da su oni koji su ga primili odvojeni za službu Bogu, znak da neće prihvatiti idolopoklonstvo i da će vršiti Božji Zakon. Propust Abrahamovih potomaka da održe ovo obećanje, kao što se pokazalo u njihovoj sklonosti da stvaraju saveze s neznabošcima i usvajaju njihove običaje, bio je uzrok boravka i ropstva u Egiptu. Ali tokom njihova odnosa s idolopoklonicima i prisilne pokornosti Egipćanima pokvarena su i surova neznabožačka učenja još dodatno iskvarila božanske uredbe. {SPP 185.2}

Stoga je Gospod, kad ih je izveo iz Egipta, sišao na Sinaj, obavijen slavom i okružen anđelima, kako bi u zapanjujućem veličanstvu izgovorio svoj Zakon da ga čuje sav narod. On čak ni tada nije svoje uredbe povjerio pamćenju naroda koji je bio sklon zaboravljanju njegovih zahtjeva, već ih je napisao na kamene ploče. On je od Izraela želio ukloniti svaku mogućnost miješanja neznabožačkih tradicija s njegovim svetim uredbama ili zamjene njegovih zahtjeva s ljudskim zakonima ili običajima. On im nije samo dao Deset zapovijesti. Pokazalo se da je narod jednostavno zavesti te nije htio ostaviti otvorena nijedna vrata kušnje. Mojsiju je naređeno da zapiše, kao što mu Bog bude zapovijestao, zakone i kazne s detaljnim uputama o onome što se zahtijeva. Ove uredbe u vezi s dužnostima naroda prema Bogu, jednih prema drugima i tuđincima bile su samo detaljnije, na određeniji način, iznesena načela Deset zapovijesti, tako da niko ne pogriješi. Njihova je namjera bila da čuvaju svetost Deset zapovijesti urezanih na kamenim pločama. {SPP 185.3}

Da je čovjek držao Božji Zakon, onakav kakav je Adam primio nakon svog pada, Noa sačuvao, a Abraham držao, obred obrezanja ne bi bio potreban. Da su Abrahamovi potomci držali Savez, čiji je znak bilo obrezanje, oni nikada ne bi bili navedeni na idolopoklonstvo i ne bi morali robovati u Egiptu. Oni bi u mislima držali Božji Zakon i ne bi ga bilo potrebno objavljivati sa Sinaja ili pisati na kamene ploče. Da je narod držao načela Deset zapovijesti, nepotrebne bi bile dodatne upute što ih je Mojsije primio. {SPP 185.4}

Njegovi potomci su izopačili i žrtveni sistem koji je Adam primio. Praznovjerje, idolopoklonstvo, surovost i razvratnost iskvarili su jednostavnu i smislenu službu koju je Bog odredio. Tokom dugog odnosa s idolopoklonicima izraelski je narod pomiješao mnoge neznabožačke običaje sa svojim bogosluženjem, stoga im je Gospod na Sinaju dao jasne upute žrtvenom sistemu. Nakon završetka Šatora sastanka On je s Mojsijem razgovarao iz oblaka slave iznad prijestola milosti i dao mu potpune uredbe o žrtvenom sistemu i obliku bogosluženja koje treba održavati u Svetilištu. Mojsije je primio obredni zakon i on ga je zapisao u knjigu. Međutim, sam Bog je izgovorio Deset zapovijesti na Sinaju i napisao ih na kamenim pločama koje su se čuvale u Kovčegu. {SPP 186.1}

Postoje mnogi koji pokušavaju stopiti ova dva sistema koristeći retke koji se odnose na obredni zakon da dokažu kako je moralni Zakon ukinut, ali to je krivo tumačenje Svetoga pisma. Obredni zakon se sastojao od simbola koji su upućivali na Hrista, njegovu žrtvu i sveštenstvo. Ovaj su obredni zakon, sa svim žrtvama i uredbama, Izraelci trebali držati sve dok se predslika nije ostvarila u slici, u smrti Isusa Hrista, Jagnjetu Božjem koje je na se uzelo grijehe svijeta. Tada su trebale prestati sve obredne žrtve. Ovaj je zakon Hristos „prikovao na krst" (Kol 2,14). Ali Psalmist kaže o Deset zapovijesti: „Dovijeka, o Jahve, riječ tvoja ostaje, stalna poput nebesa." (Ps 119,89) Sam Hristos je rekao: ‚Nemojte misliti da sam došao ukinuti Zakon i Proroke!... Jer, zaista, kažem vam," naglašavajući što je više moguće, „dok opstoji nebo zemlja, ni jedna jota, ni jedna kovrčica slova iz Zakona sigurno neće nestati, a da se sve ne ostvari." (Mt 5,17.18) On ovdje ne uči samo što su bili zahtjevi Božjeg Zakona, već i da ti isti zahtjevi vrijede sve dok postoji nebo i zemlja. Božji je zakon nepromjenjiv kao i njegov prijesto. Njegovi će propisi biti obavezni za čovječanstvo u svim vremenima. {SPP 186.2}

Nehemija o Zakonu objavljenom na Sinaju kaže: „Na goru si Sinajsku sišao i s neba im govorio; i dao si im pravedne naredbe, čvrste zakone, zapovijesti izvrsne i uredbe." (Neh 9,13) A Pavle, „apostol neznabožaca," kaže: „Zakon je bez sumnje svet, a zapovijest i sveta, i pravedna, i dobra." (Rim 7,12) To ne može biti ništa drugo nego Deset zapovijesti, jer je to Zakon koji kaže: „Ne poželi!" (7. redak) {SPP 186.3}

Premda je Hristova smrt ukinula zakon predslika i sjena, to nije umanjilo obavezu držanja moralnog Zakona. Naprotiv, sama činjenica nužnosti da Hristos umre kako bi nas otkupio zbog prijestupa tog Zakona dokazuje njegovu nepromjenjivost. {SPP 186.4}

Oni koji tvrde da je Hristos došao ukinuti Božji Zakon govore o izraelskom dobu kao o vremenu tame, a izraelsku religiju prikazuju kao da se sastoji od pukih obreda i običaja. Ali tu je pogreška. Na svakoj stranici svete istorije, gdje su zapisani Božji postupci prema izabranom narodu, nalaze se sveti tragovi velikog Ja sam. On sinovima ljudskim nikada nije dao jasniji prikaz svoje sile i slave kao kad su samo Njega priznavali kao svog vladara i kad je svom narodu dao Zakon. To žezlo nije držala ljudska ruka, a veličanstveni nastupi izraelskog nevidljivog kralja bili su neopisivo veličanstveni i zapanjujući. {SPP 186.5}

U svim ovim otkrivenjima božanske prisutnosti Božja slava se otkrivala kroz Hrista. Ne samo za Spasiteljeva dolaska već u svim vjekovima nakon pada i obećanja o otkupljenju, „Bog bijaše onaj koji je u Hristu pomirio svijet sa sobom" (2 Kor 5,19). Hristos je bio temelj i središte žrtvenog sistema u razdoblju patrijaraha i u vrijeme Izraelaca. Od pada u grijeh naših prvih roditelja nije bilo neposrednog razgovora između Boga i čovjeka. Otac je svijet predao u Hristove ruke da On svojim posredničkim djelovanjem otkupi čovjeka i opravda autoritet i svetost Božjeg Zakona. Kroz Hrista se ostvarivala svaka zajednica između Neba i palog čovječanstva. Božji Sin je našim prvim roditeljima dao obećanje o otkupljenju. On se prvi otkrio patrijarsima. Adam, Noa, Abraham, Isak, Jakov i Mojsije razumjeli su evanđelje. Oni su tražili spasenje u čovjekovoj Zamjeni i Jamcu. Ovi sveti, drevni ljudi održavali su zajednicu sa Spasiteljem koji je trebao doći na ovaj svijet u ljudskom tijelu, a neki od njih su razgovarali licem u lice s Hristosom i anđelima. {SPP 186.6}

Hristos ne samo što je bio vođa Izraelaca u pustinji, anđeo čije je ime bilo Jahve, i koji je, obavijen u stupu od oblaka, išao pred mnoštvom, već je On bio taj koji je Izraelu dao Zakon. 7 Usred zapanjujuće slave na gori Sinaj Hristos je u prisutnosti cijelog naroda objavio Deset zapovijesti iz Zakona svog Oca. On je bio taj koji je Mojsiju dao ispisane ploče Zakona. Hristos je bio taj koji je kroz proroke govorio svom narodu. Apostol Petar, pišući hrišćanskim crkvama, kaže: „„.. proroci koji su vama prorekli određenu milost. Dok su ispitivali na koje i na kakvo je vrijeme upućivao Hristov duh — koji bijaše u njima — kad je unaprijed navješćivao Hristu određene patnje i proslavljanje što će doći poslije njih." (1 Pt 1,10.11) Hristov glas je taj koji nama progovara kroz Stari zavjet. „Proročki je duh, zapravo, svjedočanstvo Isusovo." (Otk 19,10) {SPP 187.1}

Isus je, dok se lično nalazio među ljudima, svojim učenjima usmjeravao umove naroda na Stari zavjet. On je Jevrejima rekao: „Vi istražujete Pisma u kojima mislite da ima život vječni. I upravo ona svjedoče za me." (Iv 5,39) U to su vrijeme knjige Starog zavjeta bile jedina Biblija koja je postojala. Božji Sin je opet rekao: „Imaju Mojsija i proroke. Neka njih slušaju." A onda dodao: „Ako zaista ne slušaju Mojsija i proroka, neće vjerovati ni ako ko od mrtvih uskrsne." (Lk 16,29.31) {SPP 187.2}

Hristos je dao obredni zakon. Čak i nakon što se više nije morao vršiti, Pavle je Jevrejima prikazao njegovu istinsku vrijednost i položaj, upućujući na njegovo mjesto u planu otkupljenja i povezanost s Hristovim djelom. I ovaj veliki apostol je ovaj Zakon proglasio slavnim, dostojnim njegova božanskog Tvorca. Svečana je služba u Svetilištu bila predslika velikih istina što ih je trebalo otkriti narednim naraštajima. Oblak tamjana koji se uzdizao s izraelskim molitvama predstavljao je njegovu pravednost koja je jedino mogla grješnikovu molitvu učiniti prihvatljivom Bogu. Žrtva koja je krvarila na žrtveniku svjedočila je o Otkupitelju koji će doći, a iz Svetinje nad svetinjama blistao je znak božanske prisutnosti. Tako je u srcima održavana vjera tokom razdoblja tame i otpada dok nije došlo vrijeme za dolazak obećanog Mesije. {SPP 187.3}

Isus je bio svjetlost svom narodu, svjetlost svijeta, prije no što je došao na svijet u ljudskom obliku. Prva zraka svjetlosti koja je probila tamu u koju je grijeh zavio svijet, došla je od Hrista. I od Njega dolazi svaka zraka nebeske svjetlosti koja obasjava stanovnike zemaljske. U planu otkupljenja Hristos je Alfa i Omega, početak i svršetak. {SPP 187.4}

Otkad je Spasitelj prolio svoju krv za oprost grijeha i uznio se na Nebo da „posreduje za nas pred licem Božjim" (Heb 9,24) svjetlost zrači s krsta Golgote i iz Svetinje i Svetinje nad svetinjama u nebeskom Svetilištu. Ali veća svjetlost koja je nama dana ne treba nas navesti da preziremo ono što je u prošlim vremenima objavljeno u simbolima o Spasitelju koji dolazi. Hristovo evanđelje baca svjetlost na jevrejsko uređenje i daje smisao obrednom zakonu. Kako otkrivamo nove istine, a ono što smo znali postaje jasnije, Božji karakter i namjera se pokazuje u njegovim postupcima prema izabranom narodu. Svaka dodatna zraka svjetlosti koju primamo pruža nam jasnije razumijevanje plana spasenja koji je izvršenje božanske volje za spasenje čovjeka. Mi sada vidimo ljepotu i snagu nadahnute riječi i proučavamo njene stranice s dubljim i većim zanimanjem. {SPP 187.5}

Mnogi misle da je Bog odvojio Jevreje od ostalog svijeta, da je njegova ljubav i briga u velikoj mjeri bila povučena od ostatka svijeta i usredotočena na Izrael. Ali Božja namjera nije bila da njegov narod podigne zid podjele između sebe i svojih bližnjih. Srce beskonačne Ljubavi doseže do svih stanovnika zemaljskih. Premda su ga oni odbacili, On im se neprekidno nastoji otkriti i učiniti ih sudionicima svoje ljubavi i milosti. Izabrani narod je primio njegov blagoslov da bi mogao blagosloviti druge. {SPP 188.1}

Bog je pozvao Abrahama, ukazao mu čast i učinio ga naprednim, a patrijarhova je vjernost bila svjetlost narodima u svim zemljama u kojima je boravio. Abraham se nije ogradio od ljudi oko sebe. On je održavao prijateljske odnose s kraljevima okolnih naroda, a neki od njih su prema njemu postupali s velikim poštovanjem. Njegovo poštenje i nesebičnost, njegova hrabrost i dobronamjernost prikazivali su Božji karakter. Bog se kroz svog predstavnika otkrivao u Mesopotamiji, Hanaanu, Egiptu, pa čak i stanovnicima Sodoma. {SPP 188.2}

Tako se Bog kroz Josifa prikazao Egipćanima i svim narodima povezanima s tim moćnim kraljevstvom. Zašto je Bog odlučio uzdignuti Josifa tako visoko među Egipćanima? On je mogao naći neki drugi način da ostvari svoje namjere za Jakovljevu djecu, ali njegova je želja bila da Josifa učini vidjelom i smjesti ga u kraljevsku palatu kako bi se nebeska svjetlost mogla proširiti blizu i daleko. Svojom milošću i pravednošću, čistoćom i dobronamjernošću u svakodnevnom životu, svojim predanjem interesima naroda, i to idolopokloničkog naroda, Josif je bio Hristov predstavnik. Neznabožački je narod u svom dobročinitelju, kome je cijeli Egipat ukazivao hvalu i slavu, vidio ljubav njegovog Stvoritelja i Otkupitelja. Bog je isto tako kroz Mojsija postavio vidjelo pored prijestola najvećeg kraljevstva na zemlji, da svi koji mogu spoznaju istinitog i živog Boga. Egipćani su primili sve ovo svjetlo prije no što je Bog digao svoju ruku da ih kazni. {SPP 188.3}

Tokom izbavljenja Izraela iz Egipta nadaleko se raširilo znanje o Božjoj sili. Ratoborni narod u Jerihonskoj utvrdi je drhtao. „Kad smo čuli sve to, zastalo nam srce," rekla je Rahaba, „i niko da smogne snage da vam se suprotstavi, jer Jahve, Bog vaš — on je Bog gore na nebesima i dolje na zemlji." (Jš 2,11) Stoljećima nakon izlaska filistejski su sveštenici podsjetili svoj narod na egipatska zla i opomenuli ih protiv protivljenja izraelskom Bogu. {SPP 188.4}

Bog je pozvao Izraela, uzvisio ga i blagoslovio, ne da oni poslušnošću Zakonu prime naklonost i postanu isključivi primatelji njegovih zapovijesti, već da se kroz njih On otkrije svim stanovnicima zemaljskim. Da bi ostvario ovu namjeru, On im je zapovjedio da ostanu odvojeni od idolopokloničkih naroda oko njih. {SPP 188.5}

Bogu su odvratni idolopoklonstvo i svi grijesi koji iz njega proistječu te je On zapovjedio svom narodu da se ne miješa s drugim narodima, „da ne čine ono što oni čine" i tako zaborave Boga. On im je zabranio ženidbu s idolopoklonicima da se njihova srca ne bi odvojila od Njega. Onda je kao i danas bilo potrebno da Božji narod ostane čist, „čuvati samog sebe čistim od ovog svijeta". Oni moraju biti slobodni od njegovog duha, jer se on protivi istini i pravednosti. Međutim, Bog nije namjeravao da se njegov narod, u samodostatnoj isključivosti, zatvori od svijeta tako da ne može uticati na njega. {SPP 188.6}

Hristovi sljedbenici, poput njihova Gospodara, trebaju u svako doba biti svjetlost svijetu. Spasitelj je rekao: „Nije moguće sakriti grad koji stoji na gori. Ne žeže se svijeća da se stavi pod varićak, nego na svijećnjak da svijetli svima u kući", to jest u svijetu. I On dodaje: „Vaše vidjelo neka tako zasja pred ljudima da vide vaša djela ljubavi te slave vašeg Oca nebeskog." (Mt 5,14-16) Upravo je to ono što su Enoh, Abraham, Josif i Mojsije činili. Bog je namjeravao i da Izrael, njegov narod, to čini. {SPP 188.7}

Njihovo vlastito nevjerno srce, koje je Sotona nadzirao, navelo ih je da sakriju svoju svjetlost umjesto da njome obasjavaju okolne narode. Isti licemjerni duh naveo ih je da slijede izopačene običaje neznabožaca i da se ograde ponosom isključivosti, kao da je Božja briga i ljubav bila samo nad njima. {SPP 189.1}

Kao što Biblija opisuje dva zakona, jedan vječni i nepromjenjiv, a drugi privremen i prolazan, tako postoje i dva saveza. Savez milosti je prvo sklopljen s čovjekom u Edemu kada je nakon pada u grijeh primio božansko obećanje da će ženino sjeme satirati zmijinu glavu. Ovaj Savez je svim ljudima nudio oprost i pomoć milosti Božje da u budućnosti budu poslušni vjerom u Hrista. On im je također obećavao vječni život uz uslov vjernosti Božjem Zakonu. Tako su patrijarsi primili nadu u spasenje. {SPP 189.2}

Isti Savez je obnovljen s Abrahamom u obećanju: „Svi će se narodi zemlje blogosiljati tvojim potomstvom." (Post 22,18) Ovo obećanje je upućivalo na Hrista. Tako ga je razumio Abraham (vidi Gal 3,8.16), i vjerovao da će Hristos oprostiti grijehe. Ovo je bila vjera koja mu je uračunata kao pravednost. Ovaj zavjet s Abrahamom je podupirao autoritet Božjeg Zakona. Gospod se ukazao Abrahamu i rekao: „Ja sam El Šadaj — Bog Svemoćni, mojim

hodi putem i neporočan budi." (Post 17,1) Božje svjedočanstvo o njegovom vjernom sluzi bilo je: „Abraham je slušao moj glas i pokoravao se mojim zapovijestima, mojim zakonima i odredbama!" (Post 25,6) I Bog mu je rekao: „Savez svoj sklapam između sebe i tebe — Savez svoj za vjekove: ja ću biti Bogom tvojim i tvoga potomstva poslije tebe." (Post 17,7) {SPP 189.3}

Premda je ovaj Savez sklopljen s Adamom i obnovljen s Abrahamom, on nije mogao biti potvrđenim sve do Hristove smrti. On je postojao na temelju Božjeg obećanja od prvog nagovještaja otkupljenja, a prihvatan je vjerom. Ipak, kad ga je Hristos potvrdio, nazvan je novim Savezom. Božji Zakon je bio temelj Saveza koji je jednostavno bio dogovor za vraćanje ljudi u sklad s božanskom voljom, stavljajući ih u položaj u kojem mogu slušati Božji Zakon. {SPP 189.4}

Prvi sporazum, koji Sveto pismo naziva stari Savez, sklopljen je između Boga i Izraela na Sinaju, a potvrđen je krvlju žrtava. Abrahamov savez je potvrđen Hristovom krvlju i naziva se drugi ili novi Savez, jer je krv kojom je zapečaćen prolivena nakon krvi prvog Saveza. Da je novi Savez vrijedio u Abrahamovo vrijeme, ogleda se u činjenici da je potvrđen i obećanjem i Božjom zakletvom, „dvjema nepromjenjivim stvarima u kojima Bog ne može prevariti" (Heb 6,18). {SPP 189.5}

Ali ako je Abrahamov Savez sadržavao obećanje o otkupljenju, zašto je na Sinaju sklopljen drugi Savez? Narod je u ropstvu u velikoj mjeri zaboravio Boga i načela Abrahamova Saveza. Bog mu je izbavljenjem iz Egipta pokušao otkriti svoju silu i milost kako bi ga naveo da ga ljubi i vjeruje mu. On ga je preveo preko Crvenog mora, gdje je, zbog Egipćana koji su ga progonili, bijeg izgledao nemoguć, da bi razumio svoju bespomoćnost i potrebu za božanskom pomoći, a onda mu je donio izbavljenje. Tako su Izraelci bili ispunjeni ljubavlju i zahvalnošću prema Bogu i povjerenjem da će im njegova sila pomagati. On ih je vezao za sebe kao njihov Izbavitelj iz tjelesnog ropstva. {SPP 189.6}

Ali u njihove umove je trebalo usaditi jednu veću istinu. Živeći usred idolopoklonstva i pokvarenosti oni nisu imali istinsku predodžbu o Božjoj svetosti, o veličini grijeha u vlastitim srcima, njihovoj potpunoj nesposobnosti da sami poslušaju Božji Zakon i potrebi za Spasiteljem. Oni su sve ovo tek trebali naučiti. {SPP 189.7}

Bog ih je doveo do Sinaja, pokazao im svoju slavu, dao im svoj Zakon s obećanjem o velikim blagoslovima uz uslov poslušnosti: „Stoga, budete li mi se vjerno pokoravali i držali moj Savez,... vi ćete mi biti kraljevstvo sveštenika, svet narod." (Izl 19,5.6) Narod nije shvatio grješnost svojih srca, da je bez Hrista nemoguće držati Božji Zakon te su oni spremno sklopili Savez s Bogom. Uvjereni da sami mogu postići pravednost, oni su izjavili: „Sve što je Jahve rekao, izvršićemo i poslušaćemo." (Izl 24,7) Oni su bili svjedoci objavljivanja Zakona u zapanjujućem veličanstvu, da su drhtali od straha u podnožju gore, a ipak samo nekoliko sedmica kasnije oni su raskinuli Savez s Bogom i klanjali se livenim kipovima. Nisu se mogli nadati primanju Božje naklonosti kroz Savez koji su prekršili, i sada uviđajući svoju

grješnost i potrebu za oprostom, oni su osjetili potrebu za Spasiteljem koji se otkrio u Abrahamovom Savezu i kojeg je žrtveni sistem nagovještavao. Oni su se sada vjerom i ljubavlju bili vezali s Bogom kao svojim Izbaviteljem iz ropstva grijeha. Sada su bili spremni cijeniti blagoslove novog Saveza. {SPP 189.8}

Uslovi starog Saveza su bili: poslušaj i živi: „Ko ih vrši, u njima će naći život." (Ez 20,11; Lev 18,5) Ali, „Proklet bio koji ne bude držao riječi ovoga Zakona i vršio ih." (Pnz 27,26) Novi Savez je bio utemeljen na „boljim obećanjima," na obećanju o oprostu grijeha i milosti Božjoj koja obnavlja srce i dovodi ga u sklad s načelima Božjeg Zakona. „Nego, ovo je savez što ću ga sklopiti s domom Izraelovim poslije onih dana — riječ je Jahvina: Zakon ču svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce... jer ću oprostiti bezakonje njihovo i grijeha se njihovih više neću spominjati." (Jer 31,33.34) {SPP 190.1}

Isti Zakon koji je bio napisan na kamenim pločama Sveti Duh je napisao na pločama srca. Umjesto da pokušavamo postići svoju vlastitu pravednost, mi prihvatamo Hristovu pravednost. Njegova krv čisti naše grijehe. Njegova se poslušnost pripisuje nama. Tada će srce obnovljeno Svetim Duhom donijeti plodove Duha. Mi ćemo Hristovom milošću živjeti životom poslušnosti Božjem Zakonu koji je napisan na našim srcima. Budući da imamo Hristov Duh, mi ćemo hodati kao što je On hodio. On je preko proroka o sebi rekao: „Milo mi je, Bože moj, vršit volju tvoju, Zakon tvoj duboko u srcu ja nosim." (Ps 40,8) Dok je živio među ljudima, On je rekao: „On me ne ostavlja sama, jer ja uvijek činim što je njemu ugodno." (Iv 8,29) {SPP 190.2}

Apostol Pavle jasno pokazuje odnos između vjere i Zakona u novom Savezu. On kaže: „Dakle: opravdani vjerom u miru smo s Bogom po našem Gospodu Isusu Hristu." „Ukidamo li tako vjerom Zakon? Daleko od toga! Naprotiv, tim Zakon utvrđujemo." „Doista, ono što je bilo nemoguće Zakonu, jer je zbog tijela bio nemoćan," on nije mogao opravdati čovjeka jer čovjek zbog svoje grješne prirode nije mogao držati Zakon, „ostvario je Bog: poslao je, radi grijeha, svoga vlastitog Sina u obličju grešnog tijela i osudio grijeh u tijelu, da bi se u nama, koji ne živimo po tijelu, nego po Duhu, ispunio pravedni zahtjev Zakona." (Rim 5,1; 3,31; 8,3.4) {SPP 190.3}

Božje djelo je u svima isto, premda postoje različiti stupnjevi razvitka i različiti prikazi njegove sile da bi udovoljio potrebama ljudi u različitim vremenima. Počevši s prvim obećanjem evanđelja, od doba patrijaraha do izraelskog razdoblja, čak i do današnjih dana, u planu otkupljenja se postupno otkriva Božja namjera. Spasitelj, slikovito prikazan obredima i propisima jevrejskog zakona, isti je onaj koji se otkrio u Evanđeljima. Oblaci koji su obavijali njegov božanski lik su nestali, i Isus se, Otkupitelj svijeta, otkrio. On koji je objavio Zakon sa Sinaja i Mojsiju dao uredbe obrednog zakona isti je onaj Isus koji je izgovorio propovijed na Gori. Velika načela Božje ljubavi, koja On iznosi kao temelj Zakona i Proroka, samo su neprestano ponavljanje onoga što je On preko Mojsija rekao izraelskom narodu: „Čuj, Izraele! Jahve je Bog naš, Jahve je jedan! Zato ljubi Jahvu, Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom." (Pnz 6,4.5) „Ljubi bližnjega svoga kao samog

sebe.” (Lev 19,18) U oba razdoblja učitelj je isti. Božji su zahtjevi isti. Načela njegove vladavine su ista. Jer sve proizlazi iz Njega, „u koga nema ni promjene, ni zasjenjenja zbog mijene” (Jak 1,17). {SPP 190.4}

33. Poglavlje — Od Sinaja Do Kadeša

Ovo poglavlje zasniva se na Brojevima 11 i 12.

Izrael nije počeo s gradnjom Svetilišta odmah po svom dolasku na Sinaj. Sveta je građevina podignuta na početku druge godine nakon izlaska. Nakon toga je slijedilo posvećenje sveštenika, proslava Pashe, prebrojavanje naroda i završetak različitih priprema nužnih za građansko i vjersko uređenje, tako da su kod Sinaja bili ulogoreni gotovo godinu dana. Ovdje je bogosluženje poprimilo određeniji oblik, dani su zakoni za upravljanje narodom, a uvedena je i učinkovitija organizacija kao priprema za ulazak u Hanaansku zemlju. {SPP 191.1}

Temeljna organizacija, njena savršenost i jednostavnost, bila su obilježja izraelske uprave. Red koji se tako upadljivo očitovao u savršenstvu i uređenju Božjih stvorenih djela očitovao se i u izraelskom uređenju. Bog je bio središte autoriteta i uprave, Izraelov vladar. Mojsije je bio njihov vidljivi vođa koga je Bog imenovao da u njegovo ime provodi zakone. Kasnije je između plemenskih starješina izabran savjet sedamdesetorice da bi pomagali Mojsiju u općim narodnim poslovima. Zatim su dolazili sveštenici koji su komunicirali s Gospodom u Svetilištu. Poglavari ili knezovi su upravljali plemenima, a njima su bili podloženi: „tisućnici, stotnici, pedesetnici, desetnici i vaši plemenski nadglednici" (Pnz 1,15). {SPP 191.2}

Izraelski logor je bio detaljno uređen. Podijeljen je bio na tri velika dijela, i svaki je dio imao određeno mjesto u logoru. U središtu se nalazio Šator, stalno prebivalište nevidljivog Kralja. Oko njega su bili smješteni sveštenici i Leviti, a oko njih su bila ulogorena ostala plemena. {SPP 191.3}

Levitima je bila povjerena odgovornost za Šator i sve što je njemu pripadalo u logoru kao i tokom putovanja. Kad su kretali na put, oni su trebali sklopiti sveti šator, a kad su došli do mjesta logorovanja, oni su ga morali podizati. Nijednoj osobi iz drugog plemena, pod prijetnjom smrti, nije bilo dopušteno da priđe blizu. Leviti su bili podijeljeni na tri grupe, potomci tri sina Levijeva, a svakoj je bio dodijeljen poseban položaj i posao. Ispred Šatora, najbliže njemu, bili su Mojsijev i Aronov šator. Na jugu su bili Kehatovci, čija je dužnost bila da se brinu za Kovčeg i ostali namještaj. Na sjeveru su bili Merarijevci, koji su bili odgovorni za stupce, prječice, trenice, a iza šatora su bili Geršoniti, kojima je bila povjerena briga za zavjese i pokrivala. {SPP 191.4}

Određen je i položaj svakog plemena. Svako pleme je u logor ulazilo pod svojim stijegom kao što je Gospod zapovjedio: „Neka Izraelci logoruju svaki kod svoje zastave, pod znakovima svojih pradjedovskih domova." „Kako logoruju, onako neka i stupaju: svako pod svojom zastavom." (Br 2,2.17) Svjetini koja se pridružila Izraelu iz Egipta nije bilo dopušteno stanovati na istom prostoru s ostalim plemenima, već su morali stanovati na rubu logora, a njihovi su potomci bili isključeni iz zajednice sve do trećeg naraštaja (Pnz 23,7.8). {SPP 191.5}

U cijelom logoru i njegovoj okolini bila je propisana stroga čistoća i red. Sprovodili su se strogi higijenski zakoni. Svakoj nečistoj osobi ulazak je u logor bio zabranjen. Ove mjere su bile neizostavne da bi se među ogromnim mnoštvom očuvalo zdravlje. Da bi Izrael mogao uživati u prisutnosti svetog Boga, nužan je bio savršeni red i čistoća. On je rekao: „Ta Jahve, Bog tvoj, ide posred tvoga logora da te štiti i da ti predaje tvoje neprijatelje. Stoga i tvoj logor treba da bude svet." (Pnz 23,15) {SPP 191.6}

Na svim Izraelovim putovanjima „Kovčeg Jahvina saveza išao je pred njima... da im potraži mjesto odmora" (Br 10,33). Na čelu je stupao sveti Kovčeg s Božjim Zakonom kojeg su nosili Kehatovi sinovi, koji je sadržavao Božji Zakon. Pred njim su išli Mojsije i Aron, a sveštenici koji su nosili srebrne trube nalazili su se u blizini. Mojsije je ovim sveštenicima davao upute koje su oni zvucima trube prenosili narodu. Dužnost svakog plemenskog nadglednika je bila da pruži jasne upute o pravcu kretanja koji su trube naznačile. Ko god je zanemario da se pokori danim uputama, bio je kažnjen smrću. {SPP 192.1}

Bog je Bog reda. Sve što je u vezi s Nebom u savršenom je redu, a podređenost disciplini obilježuje kretanje anđeoskih vojski. Uspjeh dolazi samo uz red i skladno djelovanje. Bog danas zahtijeva red i sistem u svom Djelu kao i u vrijeme Izraela. Svi koji rade za Njega trebaju razumno raditi, a ne na nepromišljen i neplanski način. On želi da se njegovo Djelo obavlja vjerno i s tačnošću da On na njega može staviti svoj pečat odobrenja. {SPP 192.2}

Bog je vodio Izraelce na njihovim putovanjima. Spuštanje stupa od oblaka označavalo je mjesto njihova logorovanja, i sve dok su trebali ostati u logoru, oblak je počivao nad Šatorom. Kad su trebali nastaviti svoje putovanje, on se uzdizao iznad svetog Šatora. Zaustavljanja i polasci su obilježavani svečanim prizivanjem Gospoda. Kad bi Kovčeg polazio, Mojsije bi rekao: „Ustani, Jahve! Neprijatelji tvoji neka se raspršе! Koji tebe mrze, neka bježe pred tobom!" A kad bi se zaustavljao, kazao bi: „Vrati se, o Jahve! Izraelu ti si kao bezbroj tisuća!" (Br 10,35.36) {SPP 192.3}

Razdaljina od jedanaest dana putovanja dijelila je Sinaj od Kadeša, na granici Hanaana. Kad je oblak dao posljednji znak da se krene naprijed, izraelski je narod ponovno pošao na put s mišlju da će brzo ući u dobru zemlju. Jahve je učinio čuda da bi ih izveo iz Egipta, a kakve blagoslove trebaju sada očekivati kad su službeno sklopili zavjet da prihvataju Njega kao svog Suverena, a On ih priznao kao izabrani narod Svemoćnoga! {SPP 192.4}

Ipak, mnogi su s oklijevanjem napustili mjesto gdje su tako dugo logorovali. Oni su ga gotovo počeli smatrati domom. U zaklonu ovih granitnih zidova Bog je okupio svoj narod, odvojen od ostalih naroda, da mu ponovi svoj sveti Zakon. Oni su voljeli posmatrati svetu planinu, na čijim se grubim vrhovima i ogoljelim grebenima tako često prikazivala božanska slava. Prizor je bio tako usko povezan s prisutnošću Boga i svetih anđela da se činilo previše svetim za odlazak u lakomislenom raspoloženju ili s veseljem. {SPP 192.5}

Međutim, kad su trubači dali znak, cijeli je logor pošao naprijed, sa Šatorom u sredini, a svako se pleme nalazilo na određenom mjestu pod svojim znakom. Sve su oči bile usmjerene

da vide u kojem će ih pravcu oblak povesti. Kad je krenuo prema istoku, gdje su se nalazile samo gomile planina, mračne i puste, u mnogim se srcima pojavio osjećaj žalosti i sumnje. {SPP 192.6}

Kako su napredovali, put je postajao sve teži. Put je prolazio kroz stjenoviti krš i neplodnu pustinju. Posvuda oko njih je bila pustinja: „po zemlji pustoj, jedva prohodnoj, po zemlji mračnoj i suhoj, po zemlji kojom niko ne prolazi, nit se ko nastanjuje" (Jer 2,6). Kamenite klisure, blizu i daleko, bile su preplavljene muškarcima, ženama, djecom, životinjama i kolima, dugim kolonama stada. Napredovali su sporo i naporno, a mnoštvo, nakon dugog razdoblja logorovanja, nije bilo spremno izdržati opasnosti i teškoće putovanja. {SPP 192.7}

Nakon tri dana putovanja čuli su se otvoreni prigovori. Oni su dolazili iz svjetine, od koje se mnogi nisu posvema sjedinili s Izraelom i koji su neprekidno tražili povod za zamjerke. Prigovarači nisu bili zadovoljni pravcem kretanja te su neprekidno tražili pogreške na putu kojim ih je Mojsije vodio, premda su dobro znali da je on, kao i oni, slijedio oblak koji ih je vodio. Nezadovoljstvo je bilo zarazno te se uskoro raširilo logorom. {SPP 192.8}

Ponovno su počeli vikati tražeći da jedu mesa. Premda je mane bilo u obilju, oni nisu bili zadovoljni. Izraelci su, tokom svog robovanja u Egiptu, bili prisiljeni živjeti na najjednostavnijoj hrani, ali apetit oblikovan oskudicom i teškim radom učinio ju je ukusnom. Međutim, mnogi Egipćani koji su bili s njima, navikli su se na bogatu hranu i oni su prvi prigovorili. Prilikom davanja mane, neposredno prije Izraelovog dolaska na Sinaj, Gospod im je dao meso kao odgovor na njihove povike, ali samo za jedan dan. {SPP 193.1}

Bog im je jednostavno mogao dati meso kao što im je dao manu, ali je ovo ograničenje bilo za njihovu dobro. Njegova je namjera bila da im da hranu koja je prikladnija za njihove potrebe od teške hrane na koju su se navikli u Egiptu. Iskvareni apetit je trebalo učiniti zdravijim da mogu uživati u hrani koja je prvotno dana čovjeku, u plodovima zemlje što ih je Bog dao Adamu i Evi u Edemu. To je bio razlog zbog kojeg je Izrael u velikoj mjeri bio lišen životinjske hrane. {SPP 193.2}

Sotona ih je kušao da ovo ograničenje smatraju nepravednim i surovim. Poticao ih je da žude za zabranjenim stvarima, jer je vidio da neobuzdano popuštanje apetitu doprinosi odavanju osjetilnim zadovoljstvima, a na taj način može lakše nadzirati ljude. Tvorac bolesti i jada hvata ljude tamo gdje može ostvariti najveći uspjeh. Kušnjama apetita on je, u velikoj mjeri, naveo ljude na grijeh od vremena kad je naveo Evu da jede sa zabranjenog drveta. On je na isti način navodio Izrael da mrmlja protiv Boga. Neumjerenost u prehrani i pijenju, koja uzrokuje popuštanje niskim strastima, priprema put da ljudi zanemare sve moralne obaveze. Kad ih napadnu kušnje, oni nemaju snage oprijeti im se. {SPP 193.3}

Bog je Izraelce izveo iz Egipta da bi ih naselio u Hanaanskoj zemlji kao čist, svet i sretan narod. Da bi ostvario ovaj cilj, On ih je za njihovo dobro i dobro njihova potomstva podvrgnuo disciplini. Da su bili voljni odreći se apetita, iz poslušnosti njegovim mudrim ograničenjima, slabost i bolesti ne bi im bile poznate. Njihovi bi potomci bili tjelesno i

mentalno snažni. Oni bi imali jasno razumijevanje istine i dužnosti, oštru sposobnost razlučivanja i zdravo rasuđivanje. Ali njihova nevoljnost da se pokore Božjim ograničenjima i zahtjevima u velikoj ih je mjeri spriječila da dostignu visoko mjerilo koje je On želio da oni dostignu i prime blagoslove što ih je On bio spreman dati. {SPP 193.4}

Psalmist kaže: „Boga su kušali u srcima svojim ištuć jela svojoj pohlepnosti. Prigovarali su Bogu i pitali: ‚Može li Gospod stol u pustinji prostrti? Eno, udari u hrid, i voda poteče i provreše potoci: a može li dati i hljeba i mesa pružiti svome narodu?' Kad to začu Jahve, gnjevom usplamtje: oganj se raspali protiv Jakova, srdžba se razjari protiv Izraela." (Ps 78,1821) Tokom putovanja od Crvenog mora do Sinaja gunđanja i bune su bile česte, ali iz sažaljenja prema njihovu neznanju i sljepoći Bog nije želio kazniti njihov grijeh. Ali otada On im se otkrio na brdu Horeb. Oni su primili veliku svjetlost jer su bili svjedoci Božjeg veličanstva, sile i milosti, te je njihovo nezadovoljstvo i nevjerovanje navuklo na njih veću krivicu. Nadalje, oni su se zavjetovali da će prihvatiti Jahvu kao svog kralja i slušati njegov autoritet. Njihovo gunđanje je sada bilo pobuna, i kao takvo, ono je moralo biti strogo i očito kažnjeno ako je Izrael trebalo sačuvati od anarhije i propasti. „Jahvin oganj izbi među njima i spali jedan kraj logora." Najveći su krivci među onima koji su prigovarali pobijeni munjama koje su sijevale iz oblaka. {SPP 193.5}

Narod je u strahu vapio Mojsiju da se moli Gospodu za njih. On je to i učinio, a vatra se ugasila. Kao spomenik na ovu kaznu, on je ovo mjesto nazvao Tabera, vatra. {SPP 193.6}

Međutim, zlo se uskoro pogoršalo. Umjesto da preživjele navede na poniznost i pokajanje, ova strašna kazna je naizgled samo povećala njihovo gunđanje. Narod se sa svih strana okupljao pred vratima svojih šatora, plačući i naričući. „Svjetinu koja se oko njih skupila obuzme pohlepa za jelom. Izraelci se opet upuste u jadikovanje, govoreći: ‚Ko će nas nasititi mesom!' Sjećamo se kako smo u Egiptu jeli badava ribe, krastavaca, dinje, prase, luka i češnjaka. Sad nam život vene; nema ničega, osim mane pred našim očima.'" Oni su tako pokazali svoje nezadovoljstvo hranom koju im je Stvoritelj davao. Ipak, oni su stalno primali dokaze da je ona prilagođena njihovim potrebama: usprkos teškoćama kroz koje su prolazili u njihovim plemenima nijedan nije onemoćao. {SPP 194.1}

Mojsijevo srce se ražalostilo. On se molio da Izrael ne bude uništen, premda je njegovo vlastito potomstvo moglo postati velik narod. Iz ljubavi prema njima on se molio da njegovo ime bude izbrisano iz knjige radije nego da oni budu uništeni. On je sve doveo u opasnost zbog njih, a to je bio njihov odgovor. Oni su za sve ove teškoće, čak i njihove zamišljene patnje, optuživali njega, a njihovo bezbožno prigovaranje teret je brige i odgovornosti pod kojim je teturao činio dvostruko težim. On se u svojoj žalosti našao u kušnji da posumnja i u Boga. Njegova molitva je zvučala gotovo kao prigovor: „Zašto zlostavljaš slugu svoga — upravi Mojsije riječ Jahvi. — Zašto nisam stekao milost u tvojim očima, kad si na me uprtio teret svega ovog naroda?... Odakle meni meso da ga dam svemu ovom narodu koji plače oko mene govoreći: Daj nam mesa da jedemo! Ja sam ne mogu nositi sav ovaj narod. Preteško je to za me." {SPP 194.2}

Gospod je odgovorio na njegovu molitvu i naredio mu da okupi sedamdeset starješina izraelskih, ljude koji su, osim što su bili najstariji, imali dostojanstvo, zdravo rasuđivanje i iskustvo. „Dovedi ih u Šator sastanka, pa neka ondje zauzmu svoja mjesta s tobom." On je rekao: „Ja ću sići i ondje s tobom govoriti; uzet ću nešto duha koji je na tebi i stavit ću ga na njih. Tako će s tobom nositi teret naroda, da ga ne nosiš sam." {SPP 194.3}

Bog je dopustio Mojsiju da sam izabere najvjernije i najdjelotvornije ljude s kojima će zajedno nositi odgovornost. Njihov će mu uticaj pomoći da obuzdava nasilje naroda i smiruje pobune, a ipak je na kraju njihovo imenovanje bilo uzrok ozbiljnog zla. Oni nikada ne bi bili izabrani da je Mojsije pokazao vjeru u dokaze o Božjoj sili i dobroti koje je vidio. Ali on je uveličao svoj vlastiti teret i službu i gotovo izgubio iz vida činjenicu da je on bio samo oruđe kojim je Bog radio. Nije bilo ni najmanjeg izgovora za njegovo popuštanje duhu prigovaranja koji je bio izraelovo prokletstvo. Da se on u potpunosti oslonio na Jahvu, Gospod bi ga neprekidno vodio i dao mu snagu za sve krize. {SPP 194.4}

Mojsiju je naređeno da pripremi narod za ono što je Bog s njima namjeravao učiniti: „Za sutra se posvetite, i jest ćete mesa, jer ste mrmljali u uši Jahvi govoreći: ‚Ko će nas nasititi mesa? U Egiptu nam je bilo dobro.' Jahve će vam, dakle, dati mesa da jedete. Nećete ga samo jesti jedan dan, ni dva dana, ni pet dana, ni deset dana, ni dvadeset dana, nego cio mjesec, sve dok vam ne izbije na nosnice i ne ogadi vam se, jer ste odbacili Jahvu koji je među vama, mrmljajući pred njim riječima: ‚Zašto smo uopšte odlazili iz Egipta! " {SPP 194.5}

„Narod u kojem se nalazim", uzviknuo je Mojsije, „ima šest stotina tisuća pješaka, a ti kažeš: Mesa ću im dati da jedu mjesec dana. Može li im se naklati sitne i krupne stoke da im dostane? Mogu li im se sve ribe iz mora zgrnuti da im bude dosta?" {SPP 194.6}

On je ukoren zbog nepovjerenja: „Zar je ruka Jahvina tako kratka? Sad ćeš vidjeti hoće li se obistiniti moja riječ ili neće." {SPP 194.7}

Mojsije je zajednici ponovio Gospodnje riječi i obznanio imenovanje sedamdeset starješina. Govor velikog vođe ovim izabranim ljudima može služiti kao uzorak sudskog integriteta sudijama i zakonodavcima savremenog doba: „Saslušajte svoju braću; sudite pravedno između čovjeka i njegova brata pridošlice. U suđenju nemojte biti pristrani; saslušajte maloga kao i velikoga. Ne bojte se nikoga! Ta sud je Božji." (Pnz 1,16.17) {SPP 195.1}

Mojsije je onda sazvao sedamdesetoricu kod Šatora. „Jahve side u oblaku i poče s njim govoriti. Zatim uze od duha koji bijaše na njemu i stavi na onu sedamdesetoricu starješina. Kad duh počinu na njima, počeše prorokovati, ali to više nikad ne učiniše." Kao učenici na Dan Duhova, i oni su bili obdareni silom odozgo. Bog ih je na taj način htio pripremiti za njihov posao i ukazati im čast u prisutnosti naroda da bi u njih imali povjerenja kao u božanski izabrane ljude koji su se trebali pridružiti Mojsiju u upravljanju Izraelom. {SPP 195.2}

Bio je to još jedan dokaz o plemenitom, nesebičnom duhu velikog vođe. Dvojica od sedamdesetorice, ponizno se smatrajući nedostojnim ovog odgovornog položaja, nisu se pridružili svojoj braći u Šatoru, ali Duh Božji je sišao na njih tamo gdje su bili te su i oni prorokovali. Kad je to Jošui rečeno, on je želio provjeriti ovu nepravilnost strahujući da to potiče na podjelu. Ljubomorno čuvajući čast svog gospodara, on je rekao: „Mojsije, gospodaru moj, ušutkaj ih!" Odgovor je glasio: „Zar si zavidan zbog mene? Oh kad bi sav narod Jahvin postao prorok! Kad bi Jahve na njih izlio svog duha!" {SPP 195.3}

Snažan vjetar koji je duvao s mora donio je jata prepelica, „na dan hoda i s ove i s one strane logora, na dva lakta iznad zemlje" (Br 11,31). Narod je radio cijeli taj dan i noć te sljedeći dan, skupljajući hranu koja mu je bila tako čudesno dana. Prikupljene su ogromne količine. „Onaj koji ih je skupio najmanje imao je deset homera." Sve što se nije moglo trenutno trošiti očuvano je sušenjem tako da je zaliha, kao što je obećano, bila dovoljna za cijeli mjesec. {SPP 195.4}

Bog je dao narodu ono što nije bilo za njihovo najveće dobro jer su oni to ustrajno željeli. Oni nisu bili zadovoljni onim stvarima koje bi im koristile. Njihove su pobunjeničke želje ispunjene, ali oni su morali snositi posljedice. Jeli su bez ograničenja i njihova je neumjerenost ubrzo kažnjena. „Jahve udari narod strašnim pomorom." Velik broj ljudi je umro od groznice dok su najveći krivci među njima pobijeni čim su okusili hranu za kojom su žudjeli. {SPP 195.5}

U Haserotu, sljedećem mjestu logorovanja nakon napuštanja Tabere, Mojsija je čekalo još veće razočaranje. Aron i Mojsije su zauzimali vodeće, uzvišene položaje u Izraelu. Obojica su bili obdareni proročkim darom, a Bog ih je ujedinio s Mojsijem u izbavljenju Izraelaca. .„.. poslao sam pred tobom Mojsija, Arona i Mirjamu" (Mih 6,4), bile su Gospodnje riječi kroz proroka Miheja. Snaga Mirjaminog karaktera se rano pokazala kad je kao dijete, pored Nila, pazila malu košaricu u kojoj je bilo skriveno dijete Mojsije. Bog je njenu samokontrolu i taktičnost iskoristio kao oruđe za očuvanje izbavitelja njegovog naroda. Bogato obdarena pjesničkim darom i pjevanjem Mirjam je predvodila izraelske žene u pjesmi i igranju na obalama Crvenog mora. Prema naklonosti naroda i časti Neba Mirjam je bila druga do Mojsija i Arona. Ali zlo koje je unijelo neslogu na Nebu pojavilo se u srcu ove izraelske žene i ona nije propustila da nade pristaše u svom nezadovoljstvu. {SPP 195.6}

Mirjam i Aron nisu pitani za savjet prilikom imenovanja sedamdeset starješina i to je izazvalo njihovu zavist prema Mojsiju. U vrijeme Jitrova posjeta, dok su Izraelci putovali prema Sinaju, Mojsijevo spremno prihvatanje tastova savjeta izazvalo je u Aronu i Mirjam strah da je njegov uticaj na velikog vođu veći od njihovog. Oni su smatrali da je uspostavljanjem savjeta sedamdesetorice starješina njihov položaj i autoritet zanemaren. Mirjam i Aron nikada nisu iskusili teret brige i odgovornosti koja je počivala na Mojsiju, ali budući da su oni bili izabrani da mu pomognu, smatrali su da jednako dijele teret vođstva te su imenovanje dodatnih pomoćnika smatrali nepotrebnim. {SPP 195.7}

Mojsije je, kao nijedan drugi čovjek, osjećao važnost velikog djela koje mu je bilo povjereno. On je uvidio svoje vlastite slabosti te je Boga učinio svojim savjetnikom. Aron je više cijenio sebe, a manje vjerovao Bogu. On je popustio kad mu je bila povjerena odgovornost, pružajući dokaze o slabosti karaktera svojim sramotnim pristajanjem na idolopokloničko bogosluženje kod Sinaja. Ali Mirjam i Aron su, zaslijepljeni ambicijama i zavišću, izgubili to iz vida. Bog je naročito počastio Arona kad je njegovu porodicu imenovao za svetu svešteničku službu, međutim čak i to je sada uvećalo njegovu želju za samouzvišenjem. „Zar je samo Mojsiju govorio Jahve? — rekoše mu. — Zar i nama nije govorio?" Smatrajući da im je Bog odao jednaku čast, oni su smatrali da imaju pravo na isti položaj i autoritet. {SPP 196.1}

Popuštajući duhu nezadovoljstva Mirjam je našla razlog za prigovor u događajima kojima je upravljao sam Bog. Mojsijev brak njoj nije bio po volji. To što je on izabrao ženu iz drugog naroda, umjesto da uzme ženu među Izraelkama, bila je uvreda njenoj porodici i nacionalnom ponosu. Prema Zipori su postupali s loše skrivenim prezirom. {SPP 196.2}

Premda je nazvana „Kušanka" (Br 12,1), Mojsijeva je žena bila Midjanka, potomak Abrahama. Njen se izgled razlikovao od izgleda Izraelaca u tome što je boja njenog lica bila nešto tamnija. Premda nije bila Izraelka, Zipora je obožavala istinitog Boga. Ona je bila stidljive, povučene prirode, nježna i osjećajna, i vrlo osjetljiva na prizore patnje. Zbog toga se Mojsije, na putu za Egipat, složio da je vrati u Midjan. Želio ju je poštedjeti boli koju bi gledala kad kazne sustignu Egipćane. {SPP 196.3}

Kad se Zipora ponovno pridružila svom mužu u pustinji, ona je vidjela da je teret odgovornosti iscrpljivao njegovu snagu i saopštila Jitru svoj strah, a on je onda predložio mjere za njegovo olakšanje. To je bio glavni razlog Mirjaminog neslaganja sa Ziporom. Pateći zbog navodnog zanemarivanja Arona i nje, ona je smatrala da je Mojsijeva žena uzrok tome i zaključila da ga je njen uticaj spriječio da se, kao i ranije, savjetuje s njima. Da je Aron odlučno stao na stranu pravde, mogao je spriječiti zlo, ali umjesto da ukaže Mirjami na grješnost njenog ponašanja, on je saosjećao s njom, slušao njene prigovore i tako postao sudionik u njenoj zavisti. {SPP 196.4}

Mojsije je bez prigovora podnio njihove optužbe. Bilo je to iskustvo koje je stekao tokom godina rada i čekanja u Midjanu, gdje se razvio duh poniznosti i strpljivog čekanja, koji je Mojsija pripremio da se strpljivo suoči s nepovjerenjem i gunđanjem naroda, ponosom i zavišću onih koji su trebali biti njegovi nepokolebljivi pomoćnici. Mojsije „je bio veoma skroman čovjek, najskromniji čovjek na zemlji", i stoga je njemu od svih drugih darovana božanska mudrost i vođstvo. Sveto pismo kaže: ‚On ponizne u pravdi vodi i uči malene putu svome." (Ps 25,9) Gospod vodi ponizne jer prihvataju pouke, jer su voljni učiti. Oni imaju iskrenu želju da saznaju i vrše Božju volju. Spasiteljevo obećanje glasi: „Ako ko htjedne vršiti volju njegovu, znaće da li je moja nauka od Boga." (Iv 7,17) Preko apostola Jakova On kaže: „Ako komu od vas nedostaje mudrosti, neka ište u Boga, koji svima daje obilno i bez prigovora, i dat će mu je." (Jak 1,5) Ali njegovo obećanje je upućeno samo onima koji su u

cijelosti voljni slijediti Gospoda. Bog ne vrši pritisak ni na čiju volju, stoga On ne može voditi one koji su previše ponosni da bi naučili, koji tvrdoglavo idu svojim putem. O čovjeku koji sumnja, koji želi slijediti svoju volju, premda tvrdi da čini Božju volju, rečeno je: „Takav čovjek neka ne misli da će što primiti od Gospoda." (Jak 1,7) {SPP 196.5}

Bog je izabrao Mojsija i dao mu svog Duha, a Mirjam i Aron su svojim gunđanjem bili nevjerni ne samo prema svom izabranom vodi već i prema samom Bogu. Buntovni šaptači su pozvani pred Šator i suočeni licem u lice s Mojsijem. „U stupu oblaka side Jahve te stade na ulazu u Šator. Zovnu Arona i Mirjamu." Njihov proročki dar nije osporavan, i Bog im je možda govorio u viđenjima i snovima. Ali Mojsije, kojeg je Bog proglasio: „Od svih u kući mojoj najvjerniji je on", imao je bliskiji odnos. Bog je s njim razgovarao „iz usta u usta". „Kako se onda niste bojali govoriti protiv sluge moga Mojsija? Uskipjevši gnjevom na njih, Jahve ode." Oblak je nestao iz Šatora kao znak Božjeg nezadovoljstva, a Mirjam je oboljela. „Mirjam ogubavi, kao snijegom posuta." Aron je bio pošteđen, ali mu je Mirjamina kazna bila ozbiljan ukor. Sada kad je njihov ponos bio slomljen Aron je priznao njihov grijeh i molio da Bog ne dopusti da njegova sestra umre od ove odvratne i smrtonosne bolesti. Kao odgovor na Mojsijeve molitve guba je očišćena. Međutim, Mirjam je sedam dana bila izdvojena iz logora. Simbol Božje naklonosti se nije ponovno spustio na Šator sve dok ona nije izopštena iz logora. Iz poštovanja prema njenom visokom položaju i ožalošćena udarcem koji je primila, cijela je zajednica ostala u Haserotu, očekujući njen povratak. {SPP 197.1}

Ovaj prikaz Božjeg nezdovoljstva imao je za svrhu da opomene cijeli Izrael i spriječi širenje duha nezadovoljstva i nepokornosti. Da Mirjamina zavist i nezadovoljstvo nisu bili vidljivo kažnjeni, to bi uzrokovalo veliko zlo. Zavist je jedna od najpodlijih osobina ljudskog srca i jedna s najpogubnijim učincima. Mudri čovjek kaže: „Jarost je okrutna i srdžba žestoka a ko će odoljeti ljubomori?" (Izr 27,4) Ljubomora je prva izazvala neslogu na Nebu, a popuštanje njoj judima je donijelo neizrecivo zlo. „Jer gdje je zavist i sebičnost, ondje je javni nered i svaka vrsta zla djela." 0ak 3,16) {SPP 197.2}

Ogovaranje ili osuđivanje nečijih motiva i djela ne smije se olako uzimati. „Ko ocrnjuje svoga brata ili sudi svoga brata, ocrnjuje Zakon i sudi Zakon. A ako sudiš Zakon, nisi vršilac Zakona, nego njegov sudija." (Jak 4,11) Postoji samo jedan sudija, On „će rasvijetliti što je sakriveno u tami i objaviti nakane srdaca, i tada će svako primiti zasluženu pohvalu od Boga." (1 Kor 4,5) A svi koji sude i osuđuju svoje bližnje, nezakonito prisvajaju Stvoriteljeva prava. {SPP 197.3}

Biblija nas posebno uči da se čuvamo olakog iznošenja optužbi protiv onih koje je Bog pozvao da budu njegovi predstavnici. Apostol Petar, opisujući grupu odbačenih grješnika, kaže: „Oni, obijesni i drski, ne boje se uvredljivim riječima napadati Slave, dok anđeli, iako su od njih jači i snažniji, ne izriču uvredljive osude protiv njih kod Gospoda." (2 Pt 2,10.11) Pavle, poučavajući vode crkve, kaže: „Tužbe protiv sveštenika ne primaj osim na osnovu dvaju ili triju svjedoka." (1 Tim 5,19) On koji je vođama i učiteljima svoga naroda povjerio težak teret odgovornosti pozvat će na odgovornost ljude zbog načina na koji su postupali

prema njegovim slugama. Mi moramo poštovati one kojima je Bog ukazao čast. Kazna koja je snašla Mirjam treba biti ukor svima koji popuštaju ljubomori i govore protiv onih kojima je Bog povjerio teret njegovog djela. {SPP 197.4}

34. Poglavlje — Dvanaest Uhoda

Ovo poglavlje zasniva se na Brojevima 13 i 14.

Jedanaest dana nakon silaska s gore Horeb izraelski se narod ulogorio kod Kadeša, u Paranskoj pustinji, nedaleko od granica obećane zemlje. Ovdje je narod predložio da se pošalju uhode radi izviđanja zemlje. Mojsije je ovu stvar iznio pred Gospoda i dobio dopuštenje s naredbom da se izabere po jedan od glavara iz svakog plemena. Ljudi su izabrani kako je bilo naloženo i Mojsije im je naredio da pođu i izvide zemlju, kakva je, njen položaj i prirodna bogatstva, narod koji je u njoj živio, jesu li snažni ili slabi, veliki ili mali, te da ispitaju kakvoću zemlje, njenu plodnost i donesu plodove zemlje. {SPP 198.1}

Oni su otišli i izvidjeli cijelu zemlju, ušavši na južnu i nastavivši prema sjevernoj granici. Vratili su se nakon što su bili odsutni četrdeset dana. Izraelski je narod gajio velike nade, žarko ih očekujući. Vijest o povratku uhoda raširila se od plemena do plemena i svi su je radosno pozdravili. Narod je požurio u susret uhodama koji su izbjegli opasnosti ovog smjelog pothvata. Uhode su donijeli uzorke voća koji su pokazivali plodnost tla. Bilo je to vrijeme dozrijevanja grožđa i oni su donijeli tako velik grozd da su ga nosila dva čovjeka. Donijeli su i smokava i mogranja kojih je bilo u obilju. {SPP 198.2}

Narod se radovao što će u posjed dobiti dobru zemlju i pozorno slušao dok je Mojsije primao izvještaj, da im ne promakne nijedna riječ. „Išli smo u zemlju u koju si nas poslao", počeli su uhode. „Zaista njome teče med i mlijeko. Evo njezinih plodova." Narod je bio oduševljen, željan da posluša Gospodnji glas i odmah pode i zauzme zemlju. Međutim, nakon što su opisali ljepotu i plodnost zemlje, svi, osim dvojice uhoda, počeli su iznositi teškoće i opasnosti koje su se nalazile pred Izraelcima ako krenu u osvajanje Hanaana. Nabrajali su moćne narode naseljene u različitim dijelovima zemlje, rekavši da su gradovi veliki i utvrđeni, a narod koji u njima živi vrlo jak te da bi ih bilo nemoguće pokoriti. Oni su također izjavili da su vidjeli divove, sinove Anakove, te da je beskorisno razmišljati o zauzimanju zemlje. {SPP 198.3}

Sada se prizor promijenio. Dok su uhode iznosili mišljenje svojih nevjernih srca koja je Sotona ispunio obeshrabrenošću, nada i hrabrost su ustupili mjesto kukavičkom očajanju. Njihova nevjera bacila je tamnu sjenu na zajednicu, a moćna Božja sila, koja je tako često djelovala u korist izabranog naroda, bila je zaboravljena. Narod nije čekao da razmisli, nisu mislili da će im Onaj koji ih je dosad vodio sigurno dati zemlju, nisu se prisjetili kako ih je Bog prekrasno oslobodio iz ropstva, otvarajući put kroz more i uništavajući faraonovu vojsku koja ih je gonila. Ostavili su Boga postrani kao da isključivo zavise o vlastitoj snazi. {SPP 198.4}

Oni su svojim nevjerstvom ograničili Božju silu i nisu vjerovali ruci koja ih je dosad pouzdano vodila. Oni su ponovili svoju prijašnju grešku i mrmljali protiv Mojsija i Arona: „To je dakle kraj svim našim nadama", rekli su oni. „To je dakle zemlja radi koje prevalismo

put čak iz Egipta da bismo je dobili.” Optužili su svoje vode da varaju narod i Izraelu donose teškoće. {SPP 198.5}

Narod je očajavao u svom razočaranju i beznađu. Začulo se jadikovanje praćeno gunđanjem. Haleb je shvatio situaciju i ohrabrio se da stane u obranu Božje riječi. On je učinio sve što je bilo u njegovoj moći da se suprotstavi zlom uticaju svojih nevjernih saradnika. Narod je za trenutak zastao da posluša njegove riječi nade i ohrabrenja o dobroj zemlji. On nije porekao ono što je prethodno rečeno: zidovi su bili visoki, a Hanaanci snažni. Ali Bog je Izraelu obećao zemlju: „Krenimo ne oklijevajući i zauzmimo je, jer je možemo nadvladati!” pozivao je Haleb. {SPP 199.1}

Ali desetorica, koja su ga prekinula, prikazala su prepreke još crnjim bojama nego ranije. „Ne možemo ići na onaj narod, jer je jači od nas,” izjavili su oni. „Sav narod što ga u njoj vidjesmo ljudi su krupna stasa. Vidjesmo ondje i divove — Anakovo potomstvo od divova. Činilo nam se da smo prema njima kao skakavci. Takvi bijasmo i njima.” {SPP 199.2}

Jednom kad su ovi ljudi pošli pogrešnim putem, oni su se tvrdoglavo usprotivili Halebu, Jošui, Mojsiju i Bogu. Svaki naredni korak činio ih je još odlučnijim. Oni su bili odlučni da osujete sve napore da se osvoji Hanaan. Iskrivljavali su istinu da bi održali svoj opaki uticaj. „Zemlja kroz koju smo prošli da je izvidimo zemlja je što proždire svoje stanovnike”, kazali su oni. To nije bio samo zao već i lažan izvještaj. Izvještaj je bio nedosljedan samom sebi. Uhode su rekli da je zemlja plodna i napredna, narod visokog rasta, a sve bi to bilo nemoguće da je klima bila tako nezdrava da se moglo reći kako „proždire svoje stanovništvo.” Ali kad narod popusti nevjerstvu, oni se stavljaju pod Sotoninu kontrolu i niko ne može reći kako daleko će ih ona odvesti. {SPP 199.3}

„Tada zagraja sva zajednica i poče vikati. I te noći narod plakaše.” Uskoro je slijedilo protivljenje i otvorena pobuna. Sotona je imao potpuni nadzor, a narod je izgledao lišen razuma. Proklinjali su Mojsija i Arona, zaboravljajući da Bog sluša njihove zle riječi i da je Anđeo njegove prisutnosti, okružen stupom od oblaka, svjedok njihovog strašnog izljeva bijesa. Oni su ogorčeno vikali: „Kamo sreće da smo pomrli u zemlji egipatskoj! Ili da smo pomrli u ovoj pustinji!” Onda su se njihovi osjećaji podigli protiv Boga: „Zašto nas Jahve vodi u tu zemlju, da padnemo od mača, a žene naše i djeca da postanu roblje! Zar nam ne bi bilo bolje da se vratimo u Egipat! Jedan je drugome govorio: ‚Postavimo sebi vodu i vratimo se u Egipat!’” Oni time nisu optužili za prijevaru Mojsija, jer im je obećao zemlju koju ne mogu primiti. Otišli su tako daleko da su imenovali vodu da ih vodi u zemlju njihove patnje i ropstva iz koje ih je izbavila snažna ruka Svemoćnoga. {SPP 199.4}

Poniženi i pogođeni, „Mojsije i Aron padoše ničice pred svom okupljenom izraelskom zajednicom,” ne znajući što da čine kako bi ih odvratili od njihove prenagljene i nerazumne namjere. Haleb i Jošua su pokušali stišati galamu. U pocijepanoj odjeći kao znaku žalosti i ogorčenja oni su zašli među narod, a njihovi su glasovi nadglasali buru njihovog jadikovanja i pobunjeničkog žalovanja: „Zemlja kroz koju smo prošli da je istražimo izvanredno je dobra.

Ako nam Jahve bude dobrostiv, u tu će nas zemlju dovesti, i dat će nam je. To je zemlja u kojoj teče med i mlijeko. Samo, nemojte se buniti protiv Jahve! Ne bojte se naroda one zemlje: ta on je zalogaj za nas. Oni su bez zaštite, a s nama je Jahve! Ne bojte ih se!" {SPP 199.5}

Hanaanci su napunili mjeru svoje pokvarenosti i Gospod ih više nije htio trpjeti. Budući da je On uklonio svoju zaštitu, oni bi bili laka žrtva. Zemlja je Božjim zavjetom bila osigurana Izraelu. Ali oni su prihvatili lažni izvještaj nevjernih uhoda, i tako je cijela zajednica bila obmanuta. Izdajnici su dobro obavili svoj posao. Da su samo dva čovjeka donijela loše izvještaje, a ostalih deset ih ohrabrili da osvoje zemlju u Gospodnje ime, oni bi ipak poslušali savjet one dvojice usprkos desetorici, zbog njihovog bezbožnog nevjerstva. Ali samo su dvojica zastupala pravdu, dok su desetorica podržavala pobunu. {SPP 199.6}

Nevjerni uhode su glasno proklinjali Haleba i Jošuu, a začuli su se povici da ih se kamenuje. Nerazumna rulja je zgrabila kamenje da pobije ove vjerne ljude. Nasrnuli su s mahnitim povicima, ali kad im je iznenada kamenje ispalo iz ruku, oni su ušutjeli i počeli drhtati od straha. Bog je posredovao da spriječi njihove ubilačke namjere. Slava njegove prisutnosti, poput goruće svjetlosti, osvjetljavala je Šator. Sav je narod posmatrao Gospodnji znak. Otkrio im se neko ko je bio moćniji od njih i niko se nije usudio usprotiviti. Uhode koji su donijeli zle izvještaje prestrašeno su se povukli i suzdržavajući uzdahe potražili svoje šatore. {SPP 200.1}

Onda je ustao Mojsije i ušao u Šator. Gospod mu je rekao: „Udariću ih pomorom i istrijebiti, a od tebe ću učiniti narod veći i moćniji od njega." Ali Mojsije je ponovno molio za svoj narod. Nije se mogao složiti da budu uništeni, a da on sam stvori moćniji narod. Pozivajući se na Božju milost, on je rekao: „Zato neka se snaga moga Gospoda uzvisi, ako si najavio rekavši: „Jahve je spor na srdžbu, a bogat milosrđem... Oprosti krivnju ovome narodu po veličini svoga milosrđa, kao što si vodio ovaj narod od Egipta dovde." {SPP 200.2}

Gospod je obećao da će poštedjeti Izrael od neposrednog uništenja, ali zbog njihovog nevjerstva i kukavičluka On nije mogao pokazati svoju silu i pokoriti njihove neprijatelje. On im je onda u svojoj milosti naredio da, kao jedini siguran put, krenu prema Crvenom moru. {SPP 200.3}

Narod je u svojoj pobuni povikao: ‚Kamo sreće da smo pomrli u zemlji egipatskoj! Ili da smo pomrli u ovoj pustinji!" Sada je njihova molitva bila uslišena. Gospod je rekao: „„.. kako ste na moje uši govorili, tako ću vam i učiniti. U ovoj pustinji popadaće vaša mrtva tijela: svih vas koji ste ubilježeni u bilo koji vaš popis od dvadeset godina pa naprijed,... a vašu djecu, o kojoj kažete da bi postala roblje, njih ću uvesti da nastane zemlju što ste je vi prezreli." A za Haleba reče: ‚A slugu svog Haleba, jer je u njemu drukčiji duh i jer mi bijaše poslušan, njega ću ja dovesti u zemlju u koju je išao, i njegovi će je potomci zaposjesti!" Kao što su uhode putovale četrdeset dana. tako je izraelski narod trebao lutati pustinjom četrdeset godina. {SPP 200.4}

Kad je Mojsije narodu obznanio božansku odluku, njihov se bijes pretvorio u tugovanje. Znali su da je njihova kazna pravedna. Deset nevjernih uhoda su odmah bili pomoreni pred očima cijelog Izraela, a u njihovoj sudbini narod je gledao svoju sudbinu. {SPP 200.5}

Sada su izgledali kao da su se iskreno pokajali zbog svog grješnog ponašanja, ali oni su žalili zbog posljedica svog zlog ponašanja, a ne zbog osjećaja nezahvalnosti i neposlušnosti. Kad su shvatili da Bog nije povukao svoju naredbu, ponovno se pojavila njihova samovolja i oni su se usprotivili povratku u pustinju. Zapovijedajući im da se udalje od zemlje svojih neprijatelja, Bog je provjeravao njihovu navodnu pokornost i dokazao da je ona nestvarna. Oni su znali da su ozbiljno pogriješili kad su dopustili da ih nadziru njihovi nepromišljeni osjećaji i kad su pokušali pobiti uhode koje su ih pozivale da poslušaju Boga. Ali oni su se uplašili tek kad su shvatili da su učinili kobnu pogrešku čije će posljedice biti pogubne po njih. Njihova se srca nisu promijenila i njima je trebao samo izgovor da ponove sličnu pogrešku. Prilika se ukazala kad je Mojsije po Božjoj naredbi zapovjedio da se vrate u pustinju. {SPP 200.6}

Naredba da narednih četrdeset godina Izrael neće ući u Hanaan za Mojsija, Arona, Haleba i Jošuu bila je gorko razočaranje, a ipak su bez prigovora prihvatili božansku odluku. Međutim, oni koji su prigovarali zbog Božjeg postupanja prema njima, izjavljujući da će se vratiti u Egipat, plakali su i tugovali kad su saznali da im je oduzet blagoslov koji su prezreli. Oni su bezrazložno prigovarali, a Bog im je sada dao razlog za oplakivanje. Da su plakali zbog svojih grijeha kad su im vjerno predočeni, ova presuda ne bi bila izrečena, ali oni su plakali zbog presude. Njihova žalost nije bila pokajanje i nije im mogla donijeti promjenu presude. {SPP 200.7}

Noć su proveli u oplakivanju, ali s jutrom je došla i nada. Odlučili su iskupiti svoj kukavičluk. Kad im je Bog zapovjedio da pođu i osvoje zemlju, oni su odbili, a sada kad im je naredio da se povuku, oni su se jednako protivili. Bili su odlučni da napadnu i osvoje zemlju. Možda će Bog prihvatiti njihov rad i promijeniti svoju namjeru za njih. {SPP 200.8}

Bog im je dao prednost i dužnost da zaposjednu zemlju u vrijeme kad On to odredi, ali svojim svojevoljnim zanemarivanjem ovo dopuštenje je bilo povučeno. Sotona je postigao svoj cilj kad ih je spriječio da udu u Hanaan, a sada ih je podsticao da upravo to učine uprkos božanskoj zabrani, a što nisu htjeli učiniti kad je Bog zahtijevao. Veliki varalica je pobijedio kad ih je po drugi put poveo u pobuni. Oni nisu vjerovali da će se Božja sila udružiti s njihovim naporima u osvajanju Hanaana, a ipak su sada namjeravali svojom vlastitom snagom ostvariti cilj bez božanske pomoći. „Sagriješili smo protiv Jahve," povikali su, „poći ćemo gore i boriti se kako nam je Jahve, Bog naš, zapovjedio." (Pnz 1,41) Njihov prijestup ih je tako strašno zaslijepio. Bog im nikada nije zapovjedio da pođu i da se bore. Njegova namjera nije bila da zemlju osvoje borbom, već strogom poslušnošću njegovim zapovijestima. {SPP 201.1}

Premda se njihova srca nisu promijenila, narod je bio naveden da prizna grješnost i nerazumnost svoje pobune nakon izvještaja uhoda. Oni su uvidjeli vrijednost blagoslova koji su tako nepromišljeno odbacili. Priznali su da ih je njihovo nevjerovanje spriječilo da udu u Hanaan. „Jer smo zgriješili", rekli su, priznajući da je pogreška bila u njima, a ne u Bogu, koga su tako bezbožno optužili što nije ispunio svoje obećanje. Premda njihovo pokajanje nije proisteklo iz istinskog pokajanja, ono je poslužilo da opravda Božju pravednost u postupanju prema njima. {SPP 201.2}

Gospod i dalje djeluje na sličan način da bi proslavio svoje ime tako što navodi ljude da priznaju njegovu pravednost. Kad oni koji kažu da ga ljube prigovaraju zbog Njegovog proviđenja, preziru njegova obećanja i popuštajući kušnjama udružuju se sa zlim anđelima da spriječe Božje namjere, Gospod često tako upravlja okolnostima da se ove osobe uvjere u svoj grijeh, premda se iskreno ne kaju, da priznaju bezbožnost svojih postupaka i Božju pravednost i dobrotu u postupanju prema njima. Bog djeluje na ovaj način da bi razotkrio djela tame. I premda se duh koji potiče na zlo bitno ne mijenja, priznanje se izriče da se zaštiti Božja čast i opravdaju oni koji vjerno ukoravaju, kojima su se ljudi protivili i pogrešno ih prikazivali. Isto će tako biti prilikom konačnog izlijevanja Božjeg gnjeva. Kad dođe „Gospod sa svojim svetim Desettisućama da sudi svima," tada će kazniti „sve bezbožnike za sva njihova bezbožna djela." (Jd 14.15) Svaki će grješnik uvidjeti i priznati pravednost svoje osude. {SPP 201.3}

Bez obzira na božansku presudu Izraelci su se pripremali da osvoje Hanaan. Opremljeni oklopima i oružjem, oni su, prema vlastitoj procjeni, bili potpuno spremni za sukob, ali u očima Boga i njegovih ožalošćenih sluga izgledali su jadno. Kad je Gospod, gotovo četrdeset godina kasnije, naredio Izraelcima da pođu i zauzmu Jerihon, On im je obećao da će biti s njima. Pred vojskom je nošen Kovčeg zavjeta s Božjim Zakonom. Vode koje je On imenovao trebali su pod božanskim nadzorom upravljati narodom. S takvim vođstvom ništa im se nije moglo dogoditi. Ali sada, usprkos Božjoj zapovijesti i svečanoj zabrani njihovih vođa, bez Kovčega i Mojsija, oni su izašli da se suprotstave neprijateljskoj vojsci. {SPP 201.4}

Truba je označila pokret, a Mojsije je požurio za njima s upozorenjem. „Zašto kršite zapovijest Jahvinu? Nećete uspjeti. Ne penjite se, da vas ne potuku vaši neprijatelji, jer Jahve nije među vama. Jer ondje se pred vama nalaze Amalečani i Hananci, te ćete od mača pasti." {SPP 201.5}

Hanaanci su čuli za tajanstvenu silu koja je čuvala ovaj narod i o čudima koja je učinila za njih, te su oni okupili moćnu vojsku da bi odbili napadače. Osvajačka vojska nije imala vojskovođu. Bogu nije prinesena molitva da im daruje pobjedu. Oni su pošli s očajničkom namjerom da preokrenu svoju sudbinu ili umru u bici. Premda nisu bili obučeni za rat, naoružanih je ljudi bilo mnogo pa su se nadali da će snažnim i iznenadnim napadom slomiti obranu. Drsko su izazivali neprijatelja koji se nije usudio da ih napadne. {SPP 201.6}

Hanaanci su se smjestili na stjenovitu zaravan kojoj se moglo prići nepristupačnim prilazima, strmim i opasnim usponom. Ogroman broj Izraelaca mogao je svoj poraz učiniti samo strasnijim. Polako su se penjali planinom, izloženi smrtnim strijelama njihovih neprijatelja. Ogromne stijene su se kotrljale obilježavajući put krvlju poginulih. Oni koji su stigli do vrha, iscrpljeni usponom, bili su odlučno potučeni i natjerani na povlačanje s velikim gubicima. Bojno je polje bilo prekriveno leševima, a izraelska vojska potpuno poražena. Uništenje i smrt su bili posljedica ovog buntovnog pokušaja. {SPP 202.1}

Prisiljeni na pokornost, preživjeli su se najzad vratili i „plakali pred Jahvom," ali „Jahve nije slušao" njihov glas (Pnz 1,45). Neprijatelje je ova očita pobjeda nad Izraelom nadahnula odlučnošću da im se suprotstave. Sva izvješća koja su čuli o čudesnim djelima što ih je Bog učinio za svoj narod, sada su smatrali lažnim, te su povjerovali da nema razloga za strah. Prvi Izraclov poraz je nadahnuo Hanaancc hrabrošću i odlučnošću i uvelike povećao teškoće osvajanja zemlje. Izraelu nije ništa preostalo već da se pred pogledima pobjedničkih neprijatelja povuče u pustinju znajući da će tamo biti grob cijelog naraštaja. {SPP 202.2}

35. Poglavlje — Korahova Buna

Ovo poglavlje zasniva se na Brojevima 16 i 17.

Kazne koje su sustigle Izrael neko su vrijeme služile da obuzdaju njihovo prigovaranje i nepokornost, ali u njihovim je srcima i dalje bio duh pobune te je naposljetku donio gorke plodove. Prethodne pobune su bile puke galame izazvane iznenadnim porivima razjarene gomile, ali sada je stvorena smišljena zavjera, posljedica odlučnog nastojanja da se sruši autoritet vođa koje je sam Bog imenovao. {SPP 203.1}

Korali, vodeća ličnost ovog pokreta, bio je Levit, iz Kehatove porodice, i Mojsijev rođak. On je bio sposoban i uticajan. Premda je bio određen za službu u Šatoru, bio je nezdovoljan položajem i težio je za svešteničkom čašću. Dodjela svešteničke službe Aronu i njegovoj porodici, koja je ranije pripadala svakom prvorođenom sinu u porodici, dala mu je povod za ljubomoru i nezadovoljstvo, i Korah se neko vrijeme tajno protivio i Mojsijevom i Aronovom autoritetu, premda se nije usudio otvoreno pobuniti. On je naposljetku smislio smion plan za rušenje i građanske i vjerske vlasti. On nije propustio naći istomišljenike. Blizu šatora Korana i Kehatovaca, na južnoj strani Šatora, bilo je logorište Rubenovog plemena, šatori Datana i Abirama, dva plemenska kneza. Ovi su se knezovi spremno pridružili njegovim ambicioznim planovima. Budući da su bili potomci najstarijeg Jakovljevog plemena, tvrdili su da njima pripada građanska vlast, a s Koranom su odlučili podijeliti svešteničku čast. {SPP 203.2}

Raspoloženje naroda je pomagalo Korahovim planovima. U gorčini svog razočaranja njihova ljubomora, sumnja i mržnja se povratila, te su ponovno svoje prigovore uputili protiv svog strpljivog vođe. Izraelci su neprekidno gubili iz vida činjenicu da su bili pod božanskim vođstvom. Zaboravili su da je Anđeo Saveza bio njihov nevidljivi vođa, da je, obavijena stupom od oblaka, Hristova prisutnost išla pred njima te da je Mojsije sve upute primao od Njega. {SPP 203.3}

Oni se nisu bili voljni pokoriti strašnoj kazni prema kojoj svi moraju umrijeti u pustinji, i stoga su bili spremni upotrijebiti svaki izgovor da povjeruju kako je Mojsije, a ne Bog, taj koji ih vodi i koji im je izrekao presudu. Najbolji napori najskromnijeg čovjeka na zemlji nisu mogli umiriti nepokornost ovog naroda, premda su znaci Božjeg nezadovoljstva zbog ranijih opačina još uvijek bili pred njima: njihovi su redovi bili razbijeni, a neki pobijeni, no oni ovu pouku nisu uzeli k srcu. Kušnja ih je ponovno nadvladala. {SPP 203.4}

Mojsijev ponizni pastirski život je bio daleko mirniji i sretniji od trenutnog položaja vode ove ogromne grupe nemirnih duhova. Ipak, Mojsije se nije usudio birati. Umjesto pastirskog štapa, njemu je dana palica vlasti koju nije mogao odložiti dok ga Bog ne oslobodi. {SPP 203.5}

On koji čita tajne svih srca uočio je namjere Koraha i njegovih sljedbenika te svom narodu dao takve upute i upozorenja kako bi ih osposobio da umaknu prijevari ovih podmuklih ljudi. Oni su vidjeli Božju kaznu nad Mirjam zbog njene ljubomore i prigovora protiv Mojsija.

Gospod je objavio da je Mojsije veći od proroka. „Iz usta u usta njemu ja govorim.” „Kako se onda”, dodao je On, „niste bojali govoriti protiv sluge moga Mojsija?” (Br 12,8) Ove pouke nisu bile namijenjene samo Mirjam i Aronu već cijelom Izraelu. {SPP 203.6}

Korah i njegovi zavjerenici su bili ljudi kojima je Bog pokazao naklonost posebnim otkrivenjem svoje sile i veličine. Oni su bili među onima koji su s Mojsijem otišli na goru i posmatrali božansku slavu. Ali otada se dogodila promjena. Prvo su popustili maloj kušnji koja je jačala sve dok Sotona nije preuzeo nadzor nad njihovim umovima i oni se usudili javno izraziti svoje nezadovoljstvo. Izražavajući veliko zanimanje za dobro naroda, oni su prvo međusobno šaputali o svom nezadovoljstvu, a zatim i izraelskim vođama. Njihove insinuacije su tako brzo prihvaćene da su se oni usudili poći dalje, dok naposljetku i sami nisu povjerovali da je to revnovanje za Boga. {SPP 204.1}

Uspješno su zaveli dvije stotine pedeset knezova, ljude od ugleda u zajednici. S ovim moćnim i uticajnim pristašama oni su bili uvjereni da će ostvariti radikalnu promjenu u načinu vladavine i uvelike poboljšati Mojsijevu i Aronovu administraciju. {SPP 204.2}

Ljubomora je izazvala zavist, a zavist pobunu. Oni su raspravljali o pitanju Mojsijevog prava na tako veliku vlast i čast, dok nisu počeli smatrati da on zauzima zavidan položaj koji bi svako od njih mogao zauzeti. Obmanjivali su sebe i druge misleći da su Mojsije i Aron sami zauzeli položaje na kojima su se nalazili. Nezadovoljni su rekli da su se ovi vode uzdigli iznad Gospodnje zajednice preuzimajući na sebe sveštenstvo i upravu, premda njihovi domovi nisu imali veća prava od ostalih u Izraelu. Oni nisu bili svetiji od ostalih ljudi i trebali bi se zadovoljiti time što će biti na istom nivou sa svojom braćom kojima je Bog jednako tako pokazao naklonost svojom naročitom prisutnošću i zaštitom. {SPP 204.3}

Sljedeći posao zavjerenika je bilo obraćanje narodu. Onima koji su pogriješili, koji zaslužuju ukor, nema ništa ugodnije nego čuti sažaljenja i hvale. Korah i njegovi sljedbenici su tako privukli pažnju i pribavili potporu zajednice. Optužba da je gunđanje naroda na njih navuklo Božji bijes proglašena je greškom. Rekli su da zajednica nije pogriješila budući da nisu tražili ništa više od svojih prava, te da je Mojsije bio prestrog vođa, da je ukorio narod kao grješnike, a oni su bili sveti narod i Gospod je bio među njima. {SPP 204.4}

Korah se osvrnuo na istoriju njihovog putovanja kroz pustinju, kako su bili dovedeni u teške okolnosti i mnogi pomrli zbog svog gunđanja i neposlušnosti. Njegovi su slušaoci mislili kako su jasno uvidjeli da su se njihove teškoće mogle spriječiti da je Mojsije pošao drugim putem. Odlučili su da je on odgovoran za sve njihove neuspjehe te da je lišavanje Hanaana posljedica pogrešnog Mojsijevog i Aronovog vođstva, te da ako Korah postane njihov vođa i ohrabri ih naglašavajući njihova dobra djela, umjesto da ih ukorava za grijehe, oni će biti vrlo miroljubivi i imati uspješno putovanje. I umjesto da lutaju tamo-amo po pustinji, oni će poći direktno u obećanu zemlju. {SPP 204.5}

Među pobunjeničkim je dijelovima zajednice bilo veće jedinstvo i sloga u izražavanju nezadovoljstva nego ikada ranije. Korahov uspjeh kod naroda ulio mu je samopouzdanje i

utvrdio ga u uvjerenju da će Mojsijevo otimanje vlasti biti pogubno za slobodu Izraela, ako se ne spriječi. On je također tvrdio da mu je to Bog otkrio i ovlastio ga da promijeni vlast prije no što bude prekasno. Ali mnogi nisu bili spremni prihvatiti Korahove optužbe protiv Mojsija. Sjetili se se njegovog strpljivog, požrtvovnog rada i njihova je savjest bila uznemirena. Stoga je bilo nužno Mojsijevom predanom zanimanju za Izrael pripisati neku sebičnu pobudu te je ponovljena stara optužba da ih je izveo da pomru u pustinji kako bi prigrabio njihov imetak. {SPP 204.6}

Oni su neko vrijeme radili tajno. Međutim, čim je pokret postao dovoljno snažan da jamči otvorenu pobunu, Korah se stavio na čelo frakcije i javno optužio Mojsija i Arona za prisvajanje vlasti na koju su Korah i njegovi sljedbenici imali jednako pravo. Nadalje, optuženi su da su narod lišili slobode i nIsavisnosti. „Vi prelazite mjeru!" rekli su zavjerenici. „Sva je zajednica, svi njezini članovi, posvećena, i među njima je Jahve. Zašto se onda uzvisujete iznad zajednice Jahvine?" {SPP 204.7}

Mojsije nije naslućivao ovu tajanstvenu zavjeru, a kad se iznenada suočio s njenim strašnim uticajem, on je pao ničice u tihoj molitvi Bogu. Kad je ustao, bio je žalostan, ali miran i snažan. Darovano mu je božansko vođstvo. „Sutra će", rekao je on, „Jahve pokazati ko je njegov, i ko je posvećen, i kome dopušta da mu se približi." Provjera je trebala biti odložena do sutra tako da svi mogu imati vremena za razmišljanje. Onda su oni koji su polagali pravo na svešteničku službu trebali doći s kadionicima i prinijeti tamjan u Šatoru u prisutnosti naroda. Zakon je izričito govorio da u Svetilištu mogu služiti samo oni koji su bili posvećeni za službu. Čak su i sveštenici Nadab i Abihu bili ubijeni jer su se usudili prinijeti „neposvećenu vatru" suprotno božanskoj zapovijesti. Ipak, Mojsije je izazvao svoje tužitelje da, ako se usude odgovoriti na tako opasan poziv, iznesu stvar pred Boga. {SPP 205.1}

Obraćajući se Korahu i njegovim Levijevcima Mojsije je rekao: „Zar vam je malo što vas je Bog Izraelov izdvojio iz Izraelove zajednice, da vas približi k sebi te da vršite službu u Jahvinu prebivalištu, i da stojite pred zajednicom služeći joj? Promaknuo je tebe i s tobom svu tvoju braću Levijevce, a vi još tražite i svešteništvo! Ti i sva tvoja družina, dakle, sjatili ste se protiv Jahve; jer što je Aron da protiv njega rogoborite?" {SPP 205.2}

Datan i Abiram nisu nastupili tako drsko kao Korah, i Mojsije, nadajući se da su oni uvučeni u zavjeru a da nisu sasvim iskvareni, pozvao ih je da izađu pred njega kako bi čuo njihove optužbe protiv njega. Ali oni nisu htjeli doći te su drsko odbili priznati njegov autoritet. Njihov je odgovor, izrečen pred cijelom zajednicom, glasio: „Zar je malo što si nas odveo iz zemlje kojom teče med i mlijeko da nas pobiješ u ovoj pustinji, pa hoćeš da nasilno zagospodariš nad nama? Nisi nas uveo u zemlju kojom teče med i mlijeko i nisi nam dao u posjed njive i vinograde. Misliš li iskopati oči ovim ljudima? Nećemo doći!" {SPP 205.3}

Tako su oni istim jezikom kojim je Gospod opisao obećano nasljedstvo opisali prizor svog ropstva. Optužili su Mojsija da se pretvara kako djeluje pod božanskim vođstvom da bi na taj način uspostavio svoj autoritet, te su izjavili kako se više neće pokoravati da ih se vodi kao

slijepce, prvo u Hanaan, a zatim u pustinju, zavisno što odgovara njegovim ambicioznim namjerama. Tako je ovaj nježni otac i strpljivi pastir prikazan kao tiranin i uzurpator mračnog karaktera. On je optužen za uskraćivanje Hanaana, premda je to bila kazna za njihov grijeh. {SPP 205.4}

Iako je bilo očito da je narod bio sklon nezadovoljnoj grupi, Mojsije nije uložio napore da se opravda. On je svečano, u prisutnosti naroda, prizvao Gospoda kao svjedoka čistoće svojih pobuda i ispravnosti svojih postupaka, i preklinjao ga da bude njegov sudija. Sljedeće jutro dvije stotine i pedeset knezova s Koranom na čelu pojavilo se s kadionicama. Uvedeni su u dvorište Šatora dok se narod okupio ispred njega očekujući rezultat. Mojsije nije bio taj koji je okupio narod da posmatra poraz Koraha i njegove družine, već su ih pobunjenici, u svojoj slijepoj drskosti, sazvali da budu svjedoci njihove pobjede. Velik dio naroda je otvoreno stao na stranu Koraha koji je polagao velike nade u pobjedu nad Aronom. {SPP 205.5}

Kad su se okupili pred Bogom, „onda se svoj zajednici pokaza slava Jahvina." Mojsije i Aron su primili božansko upozorenje: „Odvojite se od te zajednice da je odmah satrem!" Ali oni su pali ničice u molitvi: „Bože! Bože životnoga duha u svakom tijelu! Zar ćeš se razgnjeviti na svu zajednicu, kad je samo jedan sagriješio!" {SPP 205.6}

Korah je istupio iz zajednice da bi se pridružio Datanu i Abiramu kad je Mojsije, u pratnji sedamdeset starješina, uputio posljednje upozorenje ljudima koji mu se nisu htjeli pridružiti. Mnoštvo je skrenulo i prije nego što je uputio svoju poruku Mojsije je po božanskoj uputi zapovjedio narodu: „Odstupite od šatora tih opakih ljudi! Ne dotičite se ničega što je njihovo, da ne budete uništeni zbog svih njihovih grijeha!" Narod je poslušao opomenu jer su svi strahovali od predstojeće kazne. Glavni pobunjenici su gledali kako ih odbacuju oni koje su prevarili, ali su ostali nepokolebljivi u svojoj drskosti. Stajali su sa svojim porodicama na vratima svojih šatora prkoseći božanskom upozorenju. {SPP 205.7}

U ime izraelskog Boga Mojsije je u prisutnosti cijele zajednice izjavio: „Po ovom ćete vidjeti da me Jahve poslao da vršim sva ova djela, a da ih ne činim sam od sebe: ako ovi ljudi umru kao što umru i svi ljudi; ako ih pohodi sudbina kakva pohodi sve ljude, onda me Jahve nije poslao. Ali ako Jahve učini nečuveno: ako zemlja rastvori svoju utrobu i proguta ih sa svim što je njihovo, te živi sidu u Šeol, onda znajte da su ovi ljudi prezreli Jahvu." {SPP 206.1}

Oči Izraela su bile uprte u Mojsija dok su stajali, sa strahom i iščekivanjem, očekujući događaj. Kad je prestao govoriti, zemlja se rastvorila i pobunjenici su živi propali u jamu sa svime što im je pripadalo „i oni iščeznu iz zbora". Narod je pobjegao, osuđujući sebe kao sudionike u grijehu. {SPP 206.2}

Ali kažnjavanje nije prestalo. Vatra koja je sijevala iz oblaka progutala je dvije stotine pedeset knezova koji su prinijeli tamjan. Budući da ovi ljudi nisu začeli pobunu, nisu bili uništeni s glavnim zavjerenicima. Njima je bilo dopušteno da vide njihov kraj, pružena im je

prilika da se pokaju, ali oni su bili naklonjeni pobunjenicima te su postali sudionici njihove sudbine. {SPP 206.3}

Kad je Mojsije preklinjao Izraelce da bježe od predstojećeg uništenja, božanska se kazna još mogla zaustaviti, da se Korah i njegova družina pokajala i zatražila oprost. Međutim njihova je tvrdoglava ustrajnost zapečatila njihovu sudbinu. Cijela je zajednica dijelila krivicu, jer su svi, u većoj ili manjoj mjeri, bili njima naklonjeni. Ipak, Bog je u svojoj milosti razlučio između vođa pobune i onih koje su oni zaveli. Narodu koji je sebi dopustio da bude obmanut dano je vrijeme da se pokaju. Dobili su snažne dokaze da su pogriješili, a da je Mojsije bio u pravu. Očiti prikaz Božje sile uklonio je svaku neizvjesnost. {SPP 206.4}

Isus, Anđeo koji je išao pred Izraelcima, pokušao ih je spasiti od uništenja. Oproštenje je čekalo na njih. Božja kazna se približila i pozivala ih na pokajanje. Posebno, neodoljiva intervencija s Neba spriječila je njihovu pobunu. Ako sada odgovore na posredovanje božanskog proviđenja, možda će biti spašeni. Ali premda su izmicali kazni, strah od uništenja nije izliječio pobunu. Te večeri oni su se vratili u svoje šatore preplašeni, ali nepokajani. {SPP 206.5}

Korah i njegova grupa toliko su im laskali sve dok nisu povjerovali da su dobar narod, da im je Mojsije nanio nepravdu i zlostavljao ih. Da su priznali kako su Korah i njegova grupa pogriješli, i kako je Mojsije bio u pravu, onda bi bili prisiljeni prihvatiti presudu o smrti u pustinji kao Božju riječ. A oni nisu bili voljni pokoriti se te su se pokušali uvjeriti da ih je Mojsije prevario. Oni su gajili nadu da će biti uspostavljen novi poredak u kojem će pohvala zamijeniti ukor, a ugodnost brigu i sukob. Ljudi koji su bili pobijeni laskali su i govorili o svom velikom zanimanju za njih, tako da je narod zaključio kako su Korah i njegova grupa dobri ljudi, a da je Mojsije na neki način uzrok njihove propasti. {SPP 206.6}

Teško da ljudi mogu više uvrijediti Boga nego prezreti i odbaciti oruđa koja On želi upotrijebiti za njihovo spasenje. Izraelci ne samo što su to učinili već su namjeravali i ubiti Mojsija i Arona. Ipak, oni nisu shvatili potrebu da od Boga zatraže oprost za svoje odvratne grijehe. Tu noć kušnje nisu proveli u kajanju i ispovijedanju, već u traženju načina da odbace dokaze koji su ih razotkrivali kao velike grješnike. Oni su i dalje gajili mržnju prema ljudima koje je Bog imenovao i spremali se da odbace njegov autoritet. Sotona je bio blizu da ih tako zaslijepljene povede u propast. {SPP 206.7}

Cijeli je Izrael pobjegao u strahu kad su čuli jauke osuđenih grješnika koji su propali u jamu, govoreći: „Da i nas zemlja ne proguta.” „Sutradan je sva zajednica rogoborila protiv Mojsija i Arona. ‚Pobili ste Jahvin narod!’ govorili su.” I oni su bili spremni poslužiti se nasiljem protiv vjernih, požrtvovnih vođa. {SPP 207.1}

Prikaz božanske slave vidio se u oblaku iznad Šatora, a glas iz oblaka je progovorio Mojsiju i Aronu: „Udaljite se od te zajednice; u tili ću je čas uništiti!” {SPP 207.2}

Krivica za grijeh nije počivala na Mojsiju i on se nije bojao, i nije požurio ostaviti zajednicu da propadne. Mojsije je oklijevao i u ovoj dugoj krizi pokazao istinsko pastirsko

zanimanje za stado za koje se brinuo. Preklinjao je da Božji gnjev ne uništi U potpunosti narod koji je On izabrao. On je svojim posredovanjem zaustavio ruku osvete da neposlušni, pobunjenički Izrael ne bude sasvim uništen. {SPP 207.3}

Ali izvršitelj gnjeva je izašao i pomor je obavljao svoje smrtonosno djelo. Na zapovijest svog brata Aron je uzeo kadionik i požurio među narod „da obavi nad njim obred pomirenja." „Zatim stade između mrtvih i živih." Dok se dim od tamjana dizao, Mojsijeve molitve u Šatoru su se uzdizale Bogu i pomor je zaustavljen, ali tek kad je četrnaest hiljada Izraelaca ležalo pobijeno, dokaz o krivnji zbog prigovaranja i pobune. {SPP 207.4}

Pruženi su i daljnji dokazi da je sveštenička služba dana Aronovoj porodici. Prema božanskoj naredbi svako je pleme pripremilo štap i na njega napisalo ime svog plemena. Aronovo je ime napisano na štapu Levijevog plemena. Štapovi su bili pohranjeni u Svetilištu „pred Svjedočanstvo". Pupanje bilo kojeg štapa bilo je znak da je Bog to pleme izabrao za svešteničku službu. Sutra ujutro „štap Arona iz doma Levijeva propupao! Potjerala mladica, procvjetao cvijet i sazreli bademi." Štap je pokazan narodu, a kasnije pohranjen u Svetilištu kao dokaz budućim naraštajima. Ovo čudo je zauvijek riješilo pitanje svešteničke službe. {SPP 207.5}

Tako je najposlije bilo potvrđeno da su Mojsije i Aron govorili po božanskom autoritetu, a narod je bio prisiljen povjerovati neugodnu istinu da će morati umrijeti u pustinji, „izgibosmo! — rekoše Izraelci Mojsiju. Propadosmo! Svi odreda propadosmo!" Priznali su da su zgriješili kad su se pobunili protiv svojih vođa te da su Korah i njegova grupa primili pravednu Božju kaznu. {SPP 207.6}

U Korahovoj pobuni se u manjem opsegu vidi djelovanje istog duha koji je doveo do Sotonine pobune na Nebu. Ponos i ambicije su potakli Sotonu da prigovara protiv Božje vladavine i pokuša srušiti red koji je bio uspostavljen na Nebu. Njegov cilj nakon pada jest da umove ljudi nadahne istini duhom zavisti i nezadovoljstva, istini ambicijama prema položaju i časti. On je tako uticao na umove Koraha, Datana i Abirama da bi stvorio želju za samouzvišenjem, potaknuo zavist, nepovjerenje i pobunu. Sotona ih je naveo da odbace Boga kao svog vodu tako što su odbacili ljude koje je Bog imenovao. Dok su svojim prigovorima protiv Mojsija i Arona hulili na Boga, oni su se tako obmanuli da su sebe smatrali pravednima, a one koji su vjerno ukoravali njihov grijeh smatrali da ih vodi Sotona. {SPP 207.7}

Zar i danas ne postoje ista zla koja su bila korijen Korahove propasti? Ponos i ambicije su posvuda raširenі, a popuštanje ovim sklonostima otvara put zavisti i borbi za prevlast, duše se otuđuju od Boga i nesvjesno se pridružuju Sotoninim redovima. Mnogi, poput Koraha i njegovih sljedbenika, čak i među onima koji tvrde da su Hristovi sljedbenici, tako revno misle, planiraju i rade na svom samouzvišenju te su, da bi pribavili naklonost i podršku ljudi, spremni iskriviti istinu, lažno ili pogrešno prikazati Božje sluge, pa čak ih optužiti za niske i sebične pobude koje nadahnjuju njihova srca. Upornim ponavljanjem laži, i to usprkos svim

dokazima, oni najazad povjeruju da je to istina. Dok nastoje uništiti povjerenje naroda u ljude koje je Bog imenovao, oni doista vjeruju da rade dobro djelo i vjerno obavljaju Božji posao. {SPP 207.8}

Izraelci nisu bili voljni pokoriti se Gospodnjim naredbama i ograničenjima. Nisu trpjeli ograničenja i nisu bili voljni prihvatiti ukor. To je bila tajna njihove pobune protiv Mojsija. Da im je dana sloboda da rade što žele, bilo bi manje prigovora protiv njihovog vode. Tokom istorije Crkve Božje sluge su se morale suočiti s istim duhom. {SPP 208.1}

Ljudi svojim grješnim popuštanjem daju Sotoni pristup svojim umovima i tako tonu u sve veće bezakonje. Odbacivanje istine pomračuje umove i otvrdnjuje srce, tako da im je lakše načiniti sljedeći korak u grijeh i odbaciti veću svjetlost, dok se ne ukorijeni i posljednja od njihovih grješnih navika. Grijeh im prestaje izgledati kao grijeh. Oni koji vjerno propovijedaju Božju riječ, osuđujući njihove grijehe, često na sebe navlače njihovu mržnju. Nevoljni da trpe bol i žrtve koje su potrebne za promjenu oni se okreću protiv Gospodnjih sluga i poriču njihove ukore kao nepotrebne i preoštre. Poput Koraha, oni tvrde da narod nije pogriješio, već da je onaj koji ukorava uzrok svih nevolja. Umirujući svoju savjest ovom prijevarom ljubomorni i nezadovoljni se udružuju u sijanju sjemena nesloge u crkvi i slabe ruke onih koji je grade. {SPP 208.2}

Svaki napredak koji čine oni koje je Bog pozvao da vode njegovo djelo izaziva sumnju, a ljubomorni i nezadovoljni svaki čin prikazuju pogrešno. Isto tako je bilo i u vrijeme Luthera, Wesleya i ostalih reformatora. Isto je i danas. {SPP 208.3}

Korah ne bi postupio na taj način da je znao sve uredbe i ukore što ih je Bog uputio Izraelu. Ali on je to mogao znati. Bog je pružio mnoštvo dokaza da On vodi Izrael. Ali Korah i njegovi sljedbenici su odbili svjetlost dok nisu tako oslijepili da ni najočitiji prikazi Božje sile nisu bili dostatni da ih uvjere. Oni su ih pripisivali ljudskim ili sotonskim oruđima. Upravo je to učinio narod kad su dan nakon propasti Koraha i njegove grupe došli Mojsiju i Aronu i rekli: „Pobili ste Jahvin narod!" Usprkos činjenici da su kroz uništenje ljudi koji su ih prevarili primili najuvjerljivije dokaze Božjeg nezadovoljstva njihovim postupcima oni su se usudili njegovu kaznu pripisati Sotoni tvrdeći da su Mojsije i Aron silom Zloga uzrokovali smrt dobrih i svetih ljudi. Ovaj je čin zapečatio njihovu sudbinu. Oni su zgriješili protiv Svetog Duha, grijeh koji čovjekovo srce čini neosjetljivim na uticaj božanske milosti. „Ako ko rekne što protiv Sina Čovječjeg," kaže Hristos, „može mu se oprostiti, ali ko rekne što protiv Duha Svetoga, ne može mu se oprostiti ni na ovom svijetu ni na drugome." (Mt 12,32) Naš Spasitelj je izgovorio ove riječi kad su Jevreji milostiva djela koja je učinio Božjom silom pripisali Sotoni. Bog kroz Duha Svetog razgovara s čovjekom, i oni koji namjerno odbacuju ovo oruđe kao sotonsko, prekidaju razgovor između duše i Neba. {SPP 208.4}

Bog djeluje kroz Duha Svetog da ukori i uvjeri grješnika, i ako on naposljetku odbije djelo Svetog Duha, Bog ništa više ne može učiniti za tu dušu. Iskorišteno je posljednje sredstvo božanske milosti. Prijestupnik se odvojio od Boga, i nema lijeka za njegov grijeh. Nema

dodatne sile pomoću koje Bog može djelovati da uvjeri i obrati grješnika. „Pusti ga!” (Hoš 4,17) glasi božanska zapovjed. Tada „ne preostaje nam više žrtava za grijeh, nego strašno iščekivanje suda i osvetnog bijesa vatre koja će progutati protivnike”. (Heb 10,26.27) {SPP 208.5}

36. Poglavlje — U Pustinji

Izraelska djeca su gotovo četrdeset godina ostala skrivena u pustinjskoj zabiti. „Vrijeme što smo išli", kaže Mojsije, „od Kadeš Barnee pa dok smo prešli preko potoka Zereda, iznosilo je trideset i osam godina — sve dok nije izumro iz logora sav onaj naraštaj ljudi sposobnih za borbu, kako im se Jahve i zakleo. I zbilja! ruka Jahvina bila je protiv njih: istrebljivala ih je ispred logora dok ih nije nestalo." (Pnz 2,14.15) {SPP 209.1}

Tokom tih godina narod je neprekidno podsjećan da se nalazi pod božanskim ukorom. Oni su pobunom kod Kadeša odbacili Boga, i On je za neko vrijeme odbacio njih. Budući da su se pokazali nevjerni njegovom Savezu, oni nisu mogli primiti znak Saveza, obred obrezanja. Njihova želja da se vrate u zemlju svog ropstva pokazala je da nisu dostojni slobode, a pashalni obred, uspostavljen kao spomenik na izbavljenje iz ropstva, nisu održavali. {SPP 209.2}

Ipak, nastavak službe u Šatoru svjedočio je da Bog nije u cijelosti odbacio svoj narod. Njegovo proviđenje je i dalje ispunjavalo njihove potrebe. „Ta Jahve te, Bog tvoj, blagoslovio u svim djelima tvojih ruku," rekao je Mojsije osvrćući se na istoriju njihova lutanja. „On je bdio nad tvojim putovanjem onom velikom pustinjom; ovih četrdeset godina Jahve, Bog tvoj, bijaše s tobom, i ništa ti nije nedostajalo." Levitska himna, koju je zapisao Nehemija, živo prikazuje Božju brigu za Izrael, čak i u godinama kad su bili odbačeni i prognani: „A ti u beskrajnom milosrđu nisi ih napuštao u pustinji: stup se od oblaka nije pred njima skrivao, danju ih je putem vodio, a stup je platneni noću pred njima svijetlio putem kojim su hodili. Dao si im svoga Duha dobrog da ih naučiš mudrosti, mane svoje nisi uskratio njihovim ustima, i u žeđi si im vode pružio. Četrdeset godina krijepio si ih u pustinji: niti im se odijelo deralo, niti su im noge oticale." (Neh 9,19-21) {SPP 209.3}

Lutanje u pustinji nije bilo određeno samo kao kazna za pobunjenike i nezadovoljnike, već je trebalo služiti kao disciplina za naraštaje koji su rasli i pripremiti ih za ulazak u obećanu zemlju. Mojsije im je rekao: „Priznaj onda u svome srcu da te Jahve, Bog tvoj, odgaja i popravlja kao što čovjek odgaja sina svoga." „... da te ponizi, iskuša i dozna što ti je u srcu: hoćeš li držati zapovijesti njegove ili nećeš. Ponizivao te i glađu morio, a onda te hranio manom, za koju nisi znao ni ti ni tvoji oci, da ti pokaže kako čovjek ne živi samo o hljebu, nego da čovjek živi o svemu što izlazi iz usta Jahvinih." (Pnz 8,5.2.3) {SPP 209.4}

„U zemlji stepskoj on ga je našao, u pustinjskoj jezivoj pustoši. Obujmio ga, gajio ga i čuvao ko zjenu oka svoga." „Nije slao poslanika ni anđela, nego ih je sam spasio. U svojoj ljubavi i samilosti sam ih je otkupio, podigao ih i nosio u sve dane od davnine." (Pnz 32,10; Iz 63,9) Ipak, jedini zapisi o njihovom životu u pustinji primjeri su njihove pobune protiv Gospoda. Korahova pobuna je prouzročila propast četrnaest hiljada Izraelaca. Bilo je izolovanih slučajeva koji su pokazivali isti duh prezira prema božanskom autoritetu. {SPP 209.5}

Jednom prilikom sin jedne Izraelke i Egipćanina, jedan od svjetine koja je s Izraelom pošla iz Egipta, napustio je svoju grupu u logoru, ušao u izraelski dio i zatražio pravo da tamo podigne svoj šator. To mu je zabranjivao božanski zakon, jer su egipatski potomci bili isključeni iz zajednice do trećeg naraštaja. Izbio je sukob između njega i jednog Izraelca, pitanje je izneseno pred suce i donesena je presuda protiv prijestupnika. {SPP 209.6}

Bijesan zbog ovakve odluke, on je prokleo suca i u napadu bijesa hulio na Božje ime. Odmah je izveden pred Mojsija. Postojala je zapovijest: „Ko prokune svoga oca ili svoju majku, neka se kazni smrću" (Izl 21,17), ali nije bilo upute za donošenje presude u ovakvom slučaju. Zločin je bio tako strašan da se osjetila potreba za posebnom uputom od Boga. Čovjek je zadržan u zatvoru dok se ne utvrdi Božja volja. Sam je Bog donio presudu. Hulnik je prema božanskoj naredbi izveden izvan logora i kamenovan. Oni koji su bili svjedoci grijeha stavili su svoje ruke na njegovu glavu i tako svečano posvjedočili u istinitost optužbe protiv njega. Onda su oni prvi bacili kamen, a narod koji je stajao pored njih pridružio se izvršenju presude. {SPP 210.1}

Nakon toga je slijedilo čitanje zakona u vezi sa sličnim prijestupima: „Ko god opsuje Boga svoga, neka snosi svoju krivnju; ko izgovori hulu na ime Jahvino, neka se smakne — nek ga sva zajednica kamenuje; bio stranac ili domorodac, ako pohuli ime Jahvino, mora umrijeti." (Lev 24,15.16) {SPP 210.2}

Postoje oni koji će dovesti u pitanje Božju ljubav i pravdu zbog izvršenja tako oštre kazne za riječi izgovorene u izljevu bijesa. I ljubav i pravda zahtijevaju da se pokaže kako su riječi podstaknute zlonamjernošću protiv Boga veliki grijeh. Kazna nad prvim prijestupnikom bila je opomena drugima, da se Božje ime mora poštovati. Ali ako bi se dopustilo da grijeh ovog čovjeka prođe nekažnjeno, drugi bi bili demoralizirani, a kao posljedica morali bi se žrtvovati životi mnogih ljudi. {SPP 210.3}

Svjetina koja je s Izraelcima izašla iz Egipta bila je izvor neprestanih kušnji i nevolja. Tvrdili su da su odbacili idolopoklonstvo i da obožavaju istinitog Boga, ali njihov rani odgoj i obrazovanje oblikovali su njihov karakter i navike, i oni su manje ili više bili iskvareni idolopoklonstvom i nepoštovanjem prema Bogu. Najčešće su oni bili ti koji su poticali svađe, prvi su prigovarali te su logor zarazili svojim idolopokloničkim običajima i prigovorima protiv Boga. {SPP 210.4}

Uskoro nakon povratka u pustinju došlo je do prekršaja subote pod okolnostima koje su ga činile naročito grješnim. Gospodnje obavještenje da će razbaštiniti Izrael podstakla je duh pobune. Jedan čovjek, bijesan što je lišen Hanaana, odlučan da pokaže prkos protiv Božjeg Zakona, usudio se otvoreno prestupiti četvrtu zapovijest tako što je subotom sakupljao drva. Tokom boravka u pustinji paljenje vatre u pustinji je bilo strogo zabranjeno. Zabrana nije trebala vrijediti u Hanaanu, gdje je oštra klima često zahtijevala loženje vatre, ali u pustinji, vatra nije bila potrebna za grijanje. Čin ovog čovjeka je bio svojevoljno i smišljeno kršenje četvrte zapovijesti, grijeh, ne iz nepromišljenosti ili neznanja, već drskosti. {SPP 210.5}

On je bio uhvaćen na djelu i doveden pred Mojsija. Već je ranije rečeno da kršenje subote treba kazniti smrću, ali još nije bio otkriven način izvršenja presude. Mojsije je slučaj iznio pred Gospoda i primio je uputu: „Toga čovjeka treba pogubiti!... Neka ga kamenjem zaspe izvan logora sva zajednica." (Br 15,35) Grijesi hule i svojevoljnog kršenja subote trebali su biti jednako kažnjeni, jer na jednak način izražavaju prezir prema Božjem autoritetu. {SPP 210.6}

U današnje vrijeme ima mnogo onih koji odbacuju subotu stvaranja kao jevrejsku instituciju i kažu da ako je treba držati, onda se mora izvršavati i smrtna kazna za njeno kršenje, ali mi vidimo da je hula jednako kažnjavana kao kršenje subote. Hoćemo li onda zaključiti da treću zapovijest treba takođe zapostaviti jer je primjenjiva samo na Jevreje? Dokaz koji se temelji na smrtnoj kazni odnosi se na treću i petu, i svih deset zapovijesti, jednako kao i na četvrtu. Premda Bog danas ne kažnjava prekršaj svog Zakona trenutnim kaznama, njegova riječ kaže da je plata za grijeh smrt i da će se na konačnom sudu vidjeti da je smrt udio svih onih koji krše njegove svete zapovijesti. {SPP 210.7}

Čudo padanja mane svakog je dana tokom svih četrdeset godina u pustinji podsjećalo narod na svetu obavezu prema suboti. Ipak, ni to ih nije navelo na pokajanje. Premda se nisu usudili otvoreno i drsko griješiti nakon tako očite kazne, četvrta se zapovijest držala vrlo nemarno. Bog govori preko svog proroka: „Subote moje skvrnjahu." (Ez 20,13-24) I ovo je navedeno kao jedan od razloga za isključivanje prvog naraštaja iz obećane zemlje. Ali njihova djeca nisu naučila pouku. Oni su toliko zanemarili subotu tokom četrdesetogodišnjeg lutanja da je, premda ih nije spriječio da udu u Hanaan, Bog rekao da će biti rasuti među neznabošcima nakon naseljavanja obećane zemlje. {SPP 211.1}

Nakon Kadeša izraelska su djeca napustila pustinju i budući da je razdoblje boravka u pustinji završilo, došla je „sva zajednica, u pustinju Sin, u prvome mjesecu. Narod se nastani u Kadešu." (Br 20,1) {SPP 211.2}

Ovdje je umrla i pokopana Mirjam. Od prizora radosti na obalama Crvenog mora, kad je Izrael išao naprijed i s pjesmom i igranjem proslavljao Jahvinu pobjedu, do pustinjskog groba kojim je okončano životno lutanje, takva je bila sudbina miliona koji su s velikom nadom izašli iz Egipta. Grijeh je s njihovih usana otrgnuo čašu blagoslova. Hoće li sljedeći naraštaj naučiti pouku? {SPP 211.3}

„Uza sve to griješiše dalje i ne vjerovaše u čudesna djela Njegova... Kad ih ubijaše, tražiše ga, i opet pitahu za Boga; spominjanu se da je Bog hridina njihova i Svevišnji njihov otkupitelj." (Ps 78,32-35) Ipak, nisu se obratili Bogu s iskrenim namjerama. Premda su tražili pomoć od Onoga koji ih je jedini mogao izbaviti kad su ih tlačili njihovi neprijatelji, „njihovo srce s njime ne bijaše, nit bijahu vjerni Savezu njegovu. A on im milosrdno grijeh praštao i nije ih posmicao; često je gnjev svoj susprezao... Spominjao se da su put i dah koji odlazi i ne vraća se više." (Ps 78,37-39) {SPP 211.4}

37. Poglavlje — Udarci Po Stijeni

Ovo poglavlje zasniva se na Brojevima 20,1-13.

Iz stijene koju je Mojsije udario prvi put potekla je živa voda koja je osvježila Izraelce u pustinji. Tokom svih lutanja, kad god je bilo potrebno, čudo Božje milosti opskrbljivalo ih je vodom. Međutim, voda nije nastavila teći s Horeba. Kad god su tokom svog putavanja trebali vodu ona je potekla iz stijene u blizini logora. {SPP 212.1}

Hristos je bio taj koji je silom svoje riječi činio da Izraelu poteče živa voda. „Pili su, naime, iz duhovne stijene koja ih je pratila, a ta stijena bijaše Hristos." (1 Kor 10,4) On je bio izvor svih tjelesnih kao i duhovnih blagoslova. Hristos, istinska Stijena, bio je s njima tokom svih lutanja. „Nisu žeđali dok ih je kroz pustinju vodio; iz stijene je za njih vodu izbio, rascijepio je pećinu, i potekla je voda." „Hrid rascijepi, i provri voda, pustinjom poteče kao rijeka." (Iz 48,21; Ps 105,41) {SPP 212.2}

Udarena je stijena bila slika Hrista, a s pomoću tog simbola podučavane su najdragocjenije duhovne istine. Kao što je životodavna voda tekla iz stijene, tako iz Hrista koga „Bog bije", kojeg „za naše grijehe probodoše" (Iz 53,4.5), teče rijeka spasenja izgubljenom ljudskom rodu. Kao što je stijena bila jednom udarena, tako je i Hristos „prinesen samo jedanput da uzme grijehe sviju" (Heb 9,28). Naš Spasitelj nije trebao biti žrtvovan po drugi put, stoga oni koji traže blagoslove njegove milosti trebaju ih tražiti u njegovo ime, izlijevajući želju svog srca u pokajničkoj molitvi. Takva će molitva Gospoda nad vojskama podsjetiti na Isusove rane i tada će poteći svježa životodavna krv, simbol žive vode koja je tekla za Izrael. {SPP 212.3}

Izraelci su, nakon naseljavanja Hanaana, s velikom demonstracijom radosti proslavljali tečenje vode iz stijene u pustinji. Ovaj praznik je u Hristovo vrijeme bio jedna od najupečatljivijih ceremonija. Ona se održavala na Praznik sjenica, kad se narod iz cijele zemlje okupljao u Jerusalemu. Svakog dana tokom sedam prazničnih dana sveštenici su izlazili s muzikom, a zbor Levita je grabio vodu sa zlatnom posudom iz Siloamskog izvora. Slijedilo ih je mnoštvo molitelja, a svi koji su mogli prići pili su iz njega, dok su radosni glasovi odjekivali: „I s radošću ćete crpsti vodu s izvora spasenja." (Iz 12,3) Tada se voda koju su sveštenici zagrabili nosila u hram uz zvuk truba i svečano pjevanje: „Eto, noge nam već stoje na vratima tvojim, Jerusaleme." (Ps 122,2) Voda se izlijevala na žrtvenik za žrtve paljenice, dok su odjekivale pjesme hvale, a mnoštvo se udružilo u pobjedničkom zboru uz muzičke instrumente i snažne zvuke truba. {SPP 212.4}

Spasitelj je iskoristio ovu simboličnu službu da usmjeri umove naroda na blagoslove koje im je došao donijeti. „U posljednji dan, glavni dan prazika," njegov je glas odjekivao hramskim predvorjem: ‚Ako je ko žedan, neka dođe k meni; i neka pije ko vjeruje u me. Kako veli Pismo: Iz njegove će nutrine poteći potoci žive vode.'" „To", kaže Ivan, „reče za Duha kojega su imali primiti oni koji vjeruju u njega. Duh, naime, ne bijaše još dat, jer Isus ne bi još proslavljen." (Iv 7,37-39) Osvježavajuća voda, koja izvire u isušenoj i neplodnoj

zemlji, i čini da pustinja cvate, i teče da daruje život onima koji propadaju, znak je božanske milosti koju samo Hristos može dati, i koja kao živa voda čisti, osvježava i jača dušu. Onaj u kojem prebiva Hristos ima nepresušan izvor milosti i snage. Isus u život unosi radost i obasjava put onih koji ga istinski traže. Njegova ljubav, primljena cijelim srcem, izvirat će u dobrim djelima za život vječni. I ne samo da ona donosi blagoslove duši iz koje izvire već će živa rijeka riječi i djela pravednosti teći da osvježi žedne oko njega. {SPP 212.5}

Hristos je upotrijebio istu sliku u svom razgovoru sa Samarijankom na Jakovljevu izvoru. „A ko pije od vode koju ću mu ja dati, sigurno neće nikad ožednjeti. Štaviše, voda koju ću mu dati postaće u njemu izvorom one vode što struji u život vječni." (Iv 4,14) Hristos ujedinjuje ove dvije predslike. On je stijena i On je živa voda. {SPP 213.1}

Iste se prekrasne, izražajne slike nalaze u cijeloj Bibliji. Stoljećima prije Hristova dolaska Mojsije je uputio na Njega kao Stijenu Izraelova spasenja (Pnz 32,15); psalmist pjeva o Njemu i kaže: „otkupitelju moj," „hridina silna, utočište," „moje sklonište", „hrid utočišta," „okrilje srca moga," „hrid utočišta moga". U Davidovoj pjesmi njegova je milost prikazana kao svježe, „tihane vode," „na poljanama zelenim" pored kojih nebeski Pastir vodi svoje stado. I ponovno „potocima svojih slasti ti ih napajaš," kaže on, „u tebi je izvor životni." (Ps 19,14; 62,7; 61,2; 71,3; 73,26; 94,22; 23,2; 36,8.9) Mudri čovjek kaže: „Izvor mudrosti je bujica što se razlijeva." (Izr 18,4) Za Jeremiju Hristos je „Izvor žive vode," a za Zahariju „otvoriće se izvor... da se operu od grijeha i nečistote." (Jer 2,13; Zah 13,1) {SPP 213.2}

Isaija ga opisuje kao „Stijenu vječnu" i „kao sjenu u žednoj pustari" (Isaija 26,4; 32,2). I on bilježi dragocjeno obećanje živopisno prikazujući živu vodu koja je tekla za Izrael: „Ubogi i bijedni vodu traže, a nje nema! Jezik im se osuši od žeđi. Ja, Jahve, njih ću uslišiti, ja, Bog Izraelov, ostavit ih neću." „Jer na žednu ću zemlju vodu izliti, i po tlu sušnome potoke." „Jer će u pustinji provreti voda, i u stepi potoci." Upućen je i poziv: „O svi vi koji ste žedni, dođite na vodu." (Iz 41,17; 44,3; 35,6; 55,1) I na posljednjim stranicama Božje Riječi odzvanja ovaj poziv. Tu je rijeka vode života, bistra kao Hristal, koja istječe iz Božjeg i Jagnjetova prijestola, a milostivi poziv odzvanja vjekovima: „Ko je žedan, neka dođe; ko želi, neka badava uzme vode života." (Otk 22,17) {SPP 213.3}

Neposredno prije nego što su Izraelci došli do Kadeša, živa voda koja je toliko godina tekla pored njihovog logora prestala je izvirati. Gospodnja namjera je bila da ponovno iskuša svoj narod. Želio je provjeriti hoće li vjerovati njegovom proviđenju ili oponašati nevjerstvo svojih očeva. Pred njihovim pogledima nalazila su se Hanaanska brda. {SPP 213.4}

Za nekoliko dana marširanja dospjeli bi do granica obećane zemlje. Oni su bili nedaleko od Edoma koji je pripadao Isavovim potomcima i kroz koji je vodio put do obećane zemlje. Mojsije je primio uputu: „Okrenite se prema sjeveru! I narodu naloži ovako: Sad ćete proći preko područja svoje braće, potomaka Isavovih, koji žive u Seiru. Oni se vas boje... Hranu od njih kupujte za novac da imate što jesti; i vodu za piće kupujte od njih za novac.'" (Pnz 2,3-6) Ove upute su trebale biti dovoljne da objasne zašto im je uskraćen dotok vode, jer su na putu

za Hanaan upravo trebali proći kroz bogatu zemlju, dobro opskrbljenu vodom. Bog im je obećao nesmetan prolaz kroz Edom, priliku da kupe hranu i dovoljno vode za potrebe naroda. Prestanak čudesnog izviranja vode stoga je trebao biti razlog za radost, znak da je lutanje u pustinji okončano. Da nisu bili zaslijepljeni svojim nevjerovanjem, oni bi to razumjeli. Ali ono što je trebalo biti dokaz ispunjenja Božjeg obećanja postalo je razlog za sumnju i gunđanje. Činilo se kako je narod izgubio nadu da će im Bog dati Hanaan te su žalili za blagoslovima pustinje. {SPP 213.5}

Prije no što im je Bog dopustio da udu u Hanaan morali su pokazati da vjeruju u njegovo obećanje. Voda je prestala teći prije no što su dospjeli u Edom. Imali su priliku da zakratko hodaju vjerom umjesto gledanjem. Ali prva je kušnja stvorila isti nemirni, nezahvalni duh koji su pokazali njihovi oci. Čim se u logoru začuo povik za vodom, oni su zaboravili ruku koja je tolike godine zadovoljavala njihove potrebe, i umjesto da se okrenu Bogu za pomoć, oni su mrmljali protiv Njega i u očaju uzvikivali: „Da smo bar izginuli kad su nam i braća poginula pred Jahvom!" (Br 20,1-13) Oni su zapravo poželjeli da su se našli među onima koji su bili uništeni u Korahovoj buni. {SPP 213.6}

Njihovi su povici bili upućeni protiv Mojsija i Arona: „Zašto ste doveli Jahvinu zajednicu u ovu pustinju da ovdje pomremo i mi i naša stoka? Zašto ste nas izveli iz Egipta da nas dovedete u ovo nesretno mjesto; mjesto u kojem nema ni žita, ni smokava, ni loze, ni mogranja? Nema ni vode da pijemo." {SPP 214.1}

Vođe su otišle do vrata Šatora i pale ničice. „Tada im se pokaza slava Jahvina," i Mojsiju je bilo naređeno: „Uzmi štap pa ti i tvoj brat Aron skupite zajednicu. Onda, na njihove oči, progovorite pećini da ustupi svoje vode. Iz pećine im izvedi vodu te napoj zajednicu i njezino blago." {SPP 214.2}

Dva su brata pošla ispred mnoštva. Mojsije je u ruci nosio Božji štap. Oni su bili ostarjeli ljudi. Dugo su se nosili s pobunama i tvrdoglavošću Izraela, ali sada je na kraju svega i Mojsija izdalo strpljenje: „Čujte, buntovnici!" povikao je, „Hoćemo li vam iz ove pećine izvesti vodu?" i umjesto da progovori stijeni, kao što mu je Bog zapovjedio, on ju je dvaput udario štapom. {SPP 214.3}

Voda je potekla u obilju da zadovolji narod. Ali učinjena je velika pogreška. Mojsije je progovorio iz ljutnje, njegove riječi su bile izraz ljudske strasti, a ne svetog gnjeva jer je obeščašćeno Božje ime. ‚Čujte, buntovnici!" rekao je. Optužba je bila istinita, ali čak se ni istina ne treba izgovoriti nestrpljivo i u ljutnji. Kad je Bog naredio Mojsiju da optuži Izrael za pobunu, te su ga riječi boljele i teško ih je podnosio, no ipak ga je Bog podržao dok je iznosio poruku. Ali kad je on na sebe preuzeo da ih optuži, on je ožalostio Duh Svetoga, a narodu nanio bol. Nedostatak strpljenja i samokontrole bio je očit. Tako je narod dobio priliku da dovede u pitanje je li uistinu Bog vodio njegove prošle odluke te da tako opravda i svoje grijehe. Mojsije je, kao i oni, uvrijedio Boga. Od početka su govorili da njegovo ponašanje

zaslužuje kritiku i provjeru. Sada su našli izgovor koji su željeli za odbacivanje svih ukora koje im je Bog uputio preko svog sluge. {SPP 214.4}

Mojsije je pokazao nepovjerenje u Gospoda. Hoćemo li vam... izvesti vodu?" pitao je, kao da Gospod neće učiniti ono što je obećao. „Budući da se niste pouzdavali u me", rekao je Gospod dvojici braće, „i niste me svetim očitovali u očima sinova Izraelovih." U trenutku kad je voda prestala teći njihova je vjera u ispunjenje Božjeg obećanja bila uzdrmana gunđanjem i bunom naroda. Prvi naraštaj je bio osuđen na propast u pustinji zbog svoje nevjere, a ipak se isti duh pojavio u njihovoj djeci. Hoće li i oni propustiti da prime obećanje? Iscrpljeni i obeshrabreni Mojsije i Aron nisu uložili napore da zaustave bujicu narodnih osjećaja. Da su pokazali nepokolebljivu vjeru u Boga, možda su mogli pred narodom iznijeti problem u takvom svjetlu da ih ono osposobi za pobjedu u kušnji. Brzom i odlučnom primjenom svog sudačkog autoriteta oni su mogli utišati gunđanje. Njihova je dužnost bila uložiti sve svoje napore da poboljšaju situaciju prije no što su pitali Boga da obavi svoje djelo za njih. Koliko se zla moglo spriječiti da je gunđanje u Kadešu na vrijeme bilo spriječeno! {SPP 214.5}

Mojsije je svojim prenagljenim činom oduzeo silu pouke kojom je Bog namjeravao poučiti narod. Stijena, simbol Hrista, udarena je jednom, kao što je Hristos jednom prinesen. Drugi put je trebalo samo progovoriti Stijeni, kao što mi samo trebamo zatražiti blagoslov u Isusovo ime. Udaranjem stijene po drugi put uništen je značaj ove prekrasne predodžbe Hrista. {SPP 214.6}

Štaviše, Mojsije i Aron su prisvojili silu koja pripada samo Bogu. Nužnost božanskog posredovanja učinila je ovaj događaj posebno svečanim, a izraelske su vode trebale postupiti tako da narodu usade poštovanje prema Bogu i osnaže njihovu vjeru u njegovu silu i dobrotu. Kad su ljutito povikali: „Hoćemo li vam iz ove stijene izvesti vodu?" oni su se stavili na mjesto Boga, kao da je sila bila u njima, ljudima koji su imali ljudske slabosti i strasti. Iscrpljeni neprekidnim gunđanjem i bunama naroda Mojsije je izgubio iz vida Svemoćnog Pomoćnika, i bez božanske pomoći on je prikazom svoje ljudske slabosti ukaljao zapis o svom životu. Na samom je kraju pobijeđen čovjek koji je mogao ostati čist, čvrst i nesebičan sve do kraja svog djela. Bog je bio obeščašćen pred cijelom izraelskom zajednicom onda kad ga je trebalo uzvisiti i uzveličati. {SPP 215.1}

Bog tom prilikom nije izrekao presudu nad onima čije je nepromišljeno ponašanje izazvalo Mojsija i Arona. Sav je ukor bio upućen vođama. Boga nisu poštovali oni koji su stajali kao njegovi predstavnici. Mojsije i Aron su se osjećali uvrijeđenima gubeći iz vida da je narod mrmljao protiv Boga, a ne protiv njih. Oni su pogriješili osvrćući se na sebe, na svoje vlastite osjećaje i tako propustili prikazati narodu veličinu njihovog grijeha pred Bogom. {SPP 215.2}

Kazna koju je Bog odmah izrekao bila je gorka i duboko ponižavajuća. „Potom će Jahve Mojsiju i Aronu: ‚Budući da se niste pouzdavali u me i niste me svetim očitovali u očima sinova Izraelovih, nećete uvesti ovaj zbor u zemlju koju im dajem.'" Morali su umrijeti s

buntovnim Izraelom prije no što prijeđu Jordan. Da su Mojsije i Aron imali visoko mišljenje o sebi ili popuštali strastima usprkos božanskom upozorenju i ukoru, njihova bi krivica bila daleko veća. Ali njih se nije moglo optužiti za samovoljan i planiran grijeh, oni su popustili pred iznenadnom kušnjom i odmah se iz srca pokajali. Gospod je prihvatio njihovo pokajanje premda zbog štete koju je njihov grijeh mogao nanijeti narodu On nije mogao povući kaznu za grijeh. {SPP 215.3}

Mojsije nije skrivao svoju presudu, već je rekao narodu da ih on stoga što je propustio Bogu pripisati slavu neće moći uvesti u obećanu zemlju. Zapovjedio im je da pamte oštru kaznu koju je primio i onda razmisle kako Bog mora gledati na njihovo gunđanje kad na jednog čovjeka svaljuje kazne koje su oni svojim grijehom navukli na sebe. Rekao im je kako je preklinjao Boga da ukloni kaznu, ali je bio odbijen: „Ali je Jahve, zbog vas, bio na me ljut, pa me nije uslišao." (Pnz 3,26) {SPP 215.4}

Prilikom svake kušnje ili teškoća Izraelci su bili spremni optužiti Mojsija što ih je izveo iz Egipta, kao da Bog nije u tome sudjelovao. Tokom njihovog putovanja, dok su prigovarali zbog teškoća na putovanju i gunđali protiv svojih vođa, Mojsije im je rekao da je Jahve taj koji ih izvodi iz Egipta. Ali njegove nagle riječi pred stijenom: „Hoćemo li vam iz ove pećine izvesti vodu?" bile su priznanje njihove optužbe, i kao takve utvrdile bi ih u njihovoj nevjeri i opravdale njihovo gunđanje. Gospod je iz njihovih umova želio zauvijek izbrisati ovaj dojam zabranjujući Mojsiju da ude u obećanu zemlju. To je bio nepogrešivi dokaz da njihov vođa nije bio Mojsije, već moćni Anđeo o kome je Gospod rekao: „Šaljem, evo, svog anđela pred tobom, da te čuva na putu i dovede te u mjesto koje sam priredio. Poštuj ga i slušaj!... ta moje je ime u njemu." (Izl 23,20.21) {SPP 215.5}

„Ali je Jahve, zbog vas, bio na me ljut," rekao je Mojsije. Izraelci su pogled upirali na Mojsija i zbog njegovog grijeha zamjerali Bogu što ga je izabrao kao vodu svog naroda. Cijela je zajednica znala za prijestup i da se preko njega olako prešlo, ostao bi dojam da se nevjerstvo i nestrpljenje u teškim okolnostima može opravdati kod onih koji su na odgovornim položajima. Ali kad je obznanjeno da zbog jednog grijeha Mojsije i Aron neće ući u Hanaan, narod je znao da Bog ne gleda ko je ko te da će zasigurno kazniti prijestupnika. {SPP 215.6}

Istorija Izraela je trebala biti zapisana za pouku i upozorenje budućim naraštajima. Ljudi u budućim vremenima morali su u nebeskom Bogu gledati nepristranog vodu koji nikada ne opravdava grijeh. Međutim, malo njih shvata stvarnu strahotu grijeha. Ljudi si laskaju da je Bog previše dobar da kazni grješnike. Ali u svjetlu biblijske istorije očito je da Božja dobrota i ljubav traže da se prema grijehu postupa kao zlu pogubnom za mir i sreću svemira. {SPP 216.1}

Čak ni Mojsijevo poštenje i vjernost nisu mogli ukloniti kaznu za grijeh. Bog je opostio narodu veće prijestupe, ali nije mogao jednako postupati prema grijehu vođa kao i onih koji su bili vodeni. Bog je uzvisio Mojsija više nego bilo kojeg drugog čovjeka na zemlji. On mu

je otkrio svoju slavu i kroz njega Izraelu prenosio svoje zakone. Činjenica da je Mojsije primio veliko svjetlo i znanje učinilo je njegov grijeh težim. Vjernost u prošlosti ne može iskupiti jedan pogrešan čin. Što je veća svjetlost i prednosti koje čovjek prima, veća je odgovornost, teži je njegov prijestup, a kazna oštrija. {SPP 216.2}

Mojsije nije u očima ljudi učinio veliki grijeh. Njegov grijeh bio je svakodnevna pojava. Psalmist kaže da „nesmotrenu riječ izusti." (Ps 106,33) Prema ljudskom prosuđivanju to se može činiti neznatnim, ali ako je Bog tako oštro postupio prema grijehu svog najvjernijeg i najpoštovanijeg sluge, On ga neće opravdati ni u drugima. Bogu nije drag duh samouzvišenja i sklonost osudivanja braće. Oni koji popuštaju ovom zlu bacaju sjenu sumnje na Božje djelo, a skepticima pružaju izgovor za njihovu nevjeru. Što je nečiji položaj važniji, a uticaj veći, veća je potreba da on gaji strpljenje i poniznost. {SPP 216.3}

Ako se Božja djeca, a posebno oni koji zauzimaju odgovorne položaje, mogu navesti da sebi pripisuju slavu koja pripada Bogu, Sotona likuje. On je odnio pobjedu. Upravo tako je on pao. Stoga je on najuspješniji u kušnjama koje druge navode na propast. Bog nam je u svojoj Riječi dao toliko pouka koje nas uče o opasnostima samouzvišenja da bismo se čuvali njegovih zamki. Nema prirodnih poriva, niti umnih sposobnosti i sklonosti srca koje svakog trenutka ne trebaju biti pod nadzorom Božjeg Duha. Nema blagoslova koji Bog daje čovjeku ni iskušenja koja dopušta da doživi koje Sotona ne može ili neće iskorisiti da kuša, muči ili uništi dušu, ako mu pružimo priliku. Stoga bez obzira na veličinu duhovne svjetlosti, bez obzira kolika je božanska naklonost koju uživamo, mi uvijek trebamo ponizno hodati pred Bogom, moleći u vjeri da Bog usmjeri svaku misao i nadzire sve naše porive. {SPP 216.4}

Svi pobožni imaju najsvetiju obavezu da čuvaju svoj duh i kontroliraju sami sebe i u najvećim iskušenjima. Teret koji je Mojsije nosio bio je vrlo velik. Malo će ljudi ikada biti tako oštro iskušani kao što je on bio, a ipak se nije moglo dopustiti da to bude izgovor za grijeh. Bog se pobrinuo za svoj narod i ako se oslanja na njegovu silu, on nikada neće postati žrtva okolnosti. Najsnažnija iskušenja ne mogu biti izgovor za grijeh. Bez obzira kako je velik pritisak iskušenja na dušu, prijestup je uvijek naš vlastiti čin. Ni zemlja ni pakao nemaju vlast prisiliti nikoga da čini zlo. Sotona napada naše slabe tačke, ali mi ne moramo biti pobijeđeni. Bez obzira na to kako su oštri ili neočekivani napadi, Bog je osigurao pomoć i njegovom silom mi možemo pobijediti. {SPP 216.5}

38. Poglavlje — Putovanje Oko Edoma

Ovo poglavlje zasniva se na Brojevima 20,14-29 i 21,1-9.

Izraelski logor kod Kadeša nalazio se nedaleko od granica Edoma, te su i Mojsije i narod željeli poći putem koji kroz tu zemlju vodi do obećane zemlje. Oni su u skladu s tim poslali poruku edomskom kralju, kao što im je Bog naredio. {SPP 217.1}

„Kralju Edoma: Ovako veli tvoj brat Izrael: Ti znaš sve jade koji su nas snašli. Naši se preci spustiše u Egipat. U Egiptu smo proboravili mnogo vremena. Egipćani su s nama i s našim precima loše postupali. Stoga smo vapili Jahvi, i on ču naš glas i posla anđela koji nas izbavi iz Egipta. Evo nas sad u Kadešu, gradu uz rub tvoga područja. Pusti nas da prodemo kroz tvoju zemlju. Nećemo ići preko polja ni vinograda niti ćemo piti vodu iz bunara; ići ćemo Kraljevskim putem, ne skrećući ni desno ni lijevo, dok ne prođemo tvoje područje.” {SPP 217.2}

Odgovor je na ovaj ljubazni zahtjev bila prijetnja: „Ne prolazi preko moje zemlje, jer eto me s mačem preda te!” {SPP 217.3}

Iznenađeni ovim odbijanjem, izraelske vode su kralju uputile drugi poziv s obećanjem: „Ići ćemo utrenikom — rekoše Izraelci — a budemo li pili tvoje vode, mi ili naša stada, za to ćemo ti platiti. Ništa više, samo da prođemo pješice.” {SPP 217.4}

„Nećete proći!” glasio je odgovor. Naoružane grupe Edomaca već su se postavile kod tjesnaca tako da je bilo kakav miran prolazak u tom pravcu bio nemoguć, a Izraelcima je bilo zabranjeno pribjeći sili. Morali su poći dužim putem oko edomske zemlje. {SPP 217.5}

Da je narod, kad je došla kušnja, vjerovao u Boga, Vojskovođa vojske Gospodnje vodio bi ih kroz Edom, a strah bi počivao na stanovnicima zemlje tako da bi im umjesto neprijateljstva oni pokazali naklonost. Ali Izraelci nisu odmah postupili po Božjoj riječi, i dok su oni prigovarali i mrmljali, zlatna je prilika prošla. Kad su napokon bili spremni uputiti kralju svoj zahtjev, on ga je odbio. Otkad su napustili Egipat Sotona je neprekidno postavljao smetnje i kušnje na njihovom putu da ne bi naslijedili Hanaan. A oni su mu svojim vlastitim nevjerovanjem opetovano otvarali vrata da spriječi Božju namjeru. {SPP 217.6}

Važno je vjerovati Božjoj riječi i tačno je slijediti, dok njegovi anđeli čekaju da rade za nas. Zli anđeli su spremni usprotiviti se svakom koraku naprijed. Kad Božje proviđenje zapovijeda svojoj djeci da pođu, Sotona ih kuša da svojim oklijevanjem i odlaganjem navuku na sebe Gospodnje nezadovoljstvo. On nastoji zapaliti duh svađe ili podstaći gunđanje i nevjerovanje i tako ih lišiti blagoslova koje im Bog želi dati. Božje sluge trebaju biti vojnici, uvijek spremni da krenu tako brzo kako Njegovo proviđenje otvara put. Svako odlaganje s njihove strane Sotoni daje vrijeme da radi kako bi ih porazio. {SPP 217.7}

U prvoj naredbi koju je Mojsije primio o prolasku kroz Edom, nakon što je izjavio da se Edomci boje Izraela, Gospod je zabranio svom narodu da se koristi ovom prednošću. Budući

da je Božja sila radila za Izrael, a strah bi Edomce učinio lakim žrtvama, Izraelci ih nisu trebali uhoditi. Zapovijest je koju su primili glasila: „Oni se vas boje, ali vi dobro pripazite; s njima ne zamećite boja, jer vam neću dati ni stope njihove zemlje: goru Seir predao sam Isavu u vlasništvo." (Pnz 2,4.5) Edomci su bili potomci Abrahama i Isaka i Bog je zbog svojih slugu pokazao naklonost prema Isavovoj djeci. On im je dao goru Seir u vlasništvo i nije ih se smjelo uznemiravati, psim ako se oni svojim grijesima stave izvan domašaja njegove milosti. Izraelci su trebali razvlastiti i potpuno uništiti stanovnike Hanaana, koji su napunili mjeru svog bezakonja, ali Edomci su još uvijek bili na kušnji i kao takvi prema njima se trebalo milostivo postupati. Bog uživa u milosti i On pokazuje svoje sažaljenje prije no što kažnjava. On uči Izraela da poštedi Edomce prije no što će od njega zatražiti da uništi stanovnike Hanaana. {SPP 217.8}

Edomovi potomci i Izrael su bili braća i među njima je trebala vladati bratska ljubav i uslužnost. Izraelcima je bilo zabranjeno, i sada i u budućnosti, da se osvete za uvredu nanesenu kad im je odbijen prolaz kroz tu zemlju. Oni nisu smjeli očekivati da će posjedovati bilo koji dio edomske zemlje. Izraelci su bili Božji izabrani i blagoslovljeni narod i oni su morali obratiti pažnju na ograničenja koja im je On dao. Bog im je obećao dobro nasleđe, ali nisu smjeli misliti da sva prava na zemlji pripadaju samo njima te nastojati istjerati sve ostale. Naređeno im je da paze da u svom odnosu s Edomcima ne čine nepravdu. Oni su s njima trebali trgovati, kupovati potrebne zalihe i tačno platiti sve što uzmu. Kao ohrabrenje Izraelu da vjeruju u Boga i slušaju njegovu riječ, On ih je podsjetio: „Ta Jahve te, Bog tvoj, blagoslovio... i ništa ti nije nedostajalo." (Pnz 2,7) Oni nisu zavisili o Edomcima jer su imali Boga koji je bio bogat zalihama. Oni nisu smjeli silom ili prijevarom pokušati pribaviti ono što im je bilo potrebno, već su u svim odnosima trebali primjerom primjenjivati načelo božanskog zakona: „... ljubi bližnjega svojega kao sebe samoga." {SPP 218.1}

Da su na ovaj način prošli kroz Edom, kao što je Bog namjeravao, prolazak bi se pokazao kao blagoslov, ne samo njima, već i Edomcima, jer bi se mogli upoznati s Božjim narodom, njegovim bogosluženjem i osvjedočiti se kako je Jakovljev Bog unaprijedio one koji ga ljube i boje ga se. Izraelovo nevjerstvo je sve to spriječilo. Bog je narodu dao vodu kao odgovor na njihovu viku, ali je dopustio da njihova nevjera donese posljedice. Oni su ponovno morali putovati kroz pustinju i gasiti žeđ iz čudesnih izvora koje, da su vjerovali Njemu, više ne bi trebali. {SPP 218.2}

Tako se izraelski narod ponovno okrenuo prema jugu i pošao preko neplodne pustoši koja se činila još strasnijom nakon što su vidjeli zelena područja među edomskim brdima i dolinama. U planinskom lancu koji se uzdizao nad sumornom pustinjom nalazi se planina Hor, čiji vrh je trebao biti mjesto Aronove smrti i ukopa. Kad su Izraelci stigli do planine, Mojsije je primio božansku zapovijest: „Uzmi Arona i njegova sina Eleazara, pa ih izvedi na brdo Hor. I svući Aronu njegove haljine pa ih obuci njegovu sinu Eleazaru. Aron će se pridružiti precima, umrijet će ondje." {SPP 218.3}

Ova dva ostarjela čovjeka i jedan mladi zajedno su počeli uspon na vrh planine. I Mojsije i Aron bili su sijedi starci od oko sto dvadeset godina. Njihovi dugi i plodni životi bili su obilježeni najtežim kušnjama i najvećom čašću koje su ikada postale čovjekov udio. Bili su to ljudi velikih prirodnih sposobnosti, a sve njihove sposobnosti su se razvile, uzvisile i oplemenile kroz zajednicu s Beskonačnim. Svoje živote su proveli u nesebičnom radu za Boga i bližnje. Njihov izgled je pokzivao veliku intelektualnu snagu, čvrstoću, plemenitost namjera i snažne osjećaje ljubavi. {SPP 218.4}

Mojsije i Aron su godinama rame uz rame radili i brinuli se. Zajedno su prevladali nebrojene opasnosti i dijelili očite Božje blagoslove, ali približilo se vrijeme kad su se morali razdvojiti. Kretali su se polako jer je svaki trenutak zajedništva bio dragocjen. Uspon je bio strm i naporan, i dok su često zastajali da se odmore, razgovarali su o prošlosti i budućnosti. Pred njima se, dokle god su pogledom mogli dosegnuti, pružala pozornica njihova lutanja po pustinji. U dolini su bili ulogoreni izraelski odredi s kojima su ovi izabrani ljudi proveli najbolji dio svog života, za čiju su se dobrobit posebno zanimali i toliko mnogo žrtvovali. Negdje između edomskih planina ležao je put koji vodi do obećane zemlje, zemlje čije blagoslove Mojsije i Aron neće moći uživati. Buntovni osjećaji nisu našli mjesta u njihovim srcima, gunđanje nije prešlo preko njihovih usana, a ipak je žalost počivala na njihovom licu kad su se sjetili šta im je uskratilo nasljedstvo njihovih očeva. {SPP 218.5}

Aron je obavio svoje djelo za Izrael. Prije četrdeset godina, u dobi od osamdeset tri godine, Bog ga je pozvao da se pridruži Mojsiju u ovoj velikoj i važnoj misiji. Surađivao je sa svojim bratom u vođenju izraelske djece iz Egipta. On je držao ruke velikog vode kad se izraelska vojska borila s Amalekom. Njemu je bilo dopušteno da se uspne na planinu Sinaj, da stupi u Božju prisutnost i posmatra božansku slavu. Gospod je Aronovoj porodici dodijelio svešteničku službu, a njemu odao čast posvećenjem za velikog sveštenika. On ga je podupro u svetoj službi strašnim prikazom božanske kazne prilikom uništenja Kor aha i njegove grupe. Aronovo posredovanje je zaustavilo pomor. Kad su njegova dva sina bila ubijena zbog zanemarivanja Božje izričite zapovijesti, on se nije pobunio niti mrmljao. Ipak, istorija njegovog života je bila okaljana. Aron je učinio težak grijeh kad je popustio povicima naroda i na Sinaju načinio zlatno tele, i još jednom kad se udružio s Mirjam u zavisti i gunđanju protiv Mojsija. I on je zajedno s Mojsijem uvrijedio Gospoda kod Kadeša tako što nije poslušao zapovijest da progovori stijeni kako bi iz nje potekla voda. {SPP 219.1}

Bog je namjeravao da ove velike vode njegovog naroda budu Hristovi predstavnici. Aron je nosio imena Izraelaca na svojim prsima. On je narodu prenosio Božju volju i ulazio u Svetinju nad Svetinjama na Dan pomirenja, „ne bez krvi," kao posrednik za cijeli Izrael. Izlazio je nakon obavljena djela da blagoslovi zajednicu, kao što će Hristos izaći da blagoslovi svoj narod kad se završi njegovo djelo pomirenja za njih. Uzvišeni karakter ove svete službe kao predstavnika našeg Velikog sveštenika bilo je to što je Aronov grijeh kod Kadeša učinilo tako velikim. {SPP 219.2}

Mojsije je s velikom žalošću skinuo s Arona svetu odoru i stavio je na Eleazara koji je po božanskoj zapovijesti postao njegov nasljednik. Zbog njegovog grijeha u Kadešu Aronu je oduzeta prednost da služi kao Božji veliki sveštenik u Hanaanu, da prinese prvu žrtvu u dobroj zemlji i time posveti Izraelovo nasleđe. Mojsije je trebao nastaviti nositi svoj teret vodeći narod do samih granica Hanaana. On je smio doći tako blizu da vidi obećanu zemlju, ali u nju nije trebao ući. Da su Božje sluge, kad su stajali pred stijenom u Kadešu, bez prigovora izdržali kušnju, kako bi njihova budućnost bila različita! Pogrešan čin se nikada ne može ispraviti. Ponekad životno djelo ne može povratiti ono što se izgubi u jednom trenutku kušnje ili nepromišljenosti. {SPP 219.3}

Odsutnost dvojice vođa iz logora, i činjenica da im se pridružio Eleazar, koji je, kao što je bilo dobro poznato, trebao postati Aronov nasljednik u svetoj službi, izazvali su osjećaj straha te se njihov povratak zabrinuto očekivao. Dok su ljudi gledali oko sebe, tu ogromnu zajednicu, vidjeli su da su gotovo svi odrasli ljudi koji su napustili Egipat pomrli u pustinji. Svi su imali zle predosjećaje pri pomisli na kaznu izrečenu Mojsiju i Aronu. Neki su bili svjesni cilja ovog tajanstvenog putovanja na goru Hor, a gorka sjećanja i samooptuživanje povećali su osjećaj čežnje za njihovim vođama. {SPP 219.4}

Konačno su ugledali obrise Mojsija i Eleazara, kako polako silaze niz planinu, ali Aron nije bio s njima. Na Eleazaru je bila sveta odora koja je pokazivala da je on naslijedio svog oca u svetoj službi. Dok se narod teška srca okupio oko svog vođe, Mojsije im je rekao da je Aron umro u njegovim rukama na gori Hor te da su ga tamo pokopali. Zajednica je zaplakala tužeći i jadikujući, jer su svi voljeli Arona premda su mu tako često zadavali bol. „„.. sav dom Izraelov oplakivaše Arona trideset dana.” {SPP 219.5}

O ukopu Izraelovog velikog sveštenika Sveto pismo jednostavno piše: „Ondje umrije Aron i ondje bi pokopan.” (Pnz 10,6) U kakvoj je očitoj suprotnosti s današnjim pogrebnim običajima bio ovaj ukop u skladu s izričitom Božjom zapovijesti. U savremeno doba ukop čovjeka na visokom položaju često postaje prilika za upadljivo i pretjerano razmetanje. Kad je Aron umro, jedan od najslavnijih ljudi koji su ikada živjeli, svjedoci njegove smrti i ukopa bili su samo dvojica njegovih najbližih prijatelja. I taj je usamljeni grob na planini Hor zauvijek ostao skriven od pogleda Izraelaca. Bog se ne proslavlja velikim razmetanjem prilikom ukopa mrtvaca i ogromnim troškovima da bi se njihova tijela vratila u prah. {SPP 220.1}

Cijela zajednica tugovala je za Aronom, a ipak oni nisu mogli osjećati tako duboku bol kao Mojsije. Aronova je smrt djelotvorno podsjetila Mojsija da je i njegov kraj blizu. Ali bez obzira na kratkoću njegovog boravka na zemlji, on je duboko patio zbog gubitka svog stalnog druga, onoga s kojim je tokom toliko godina dijelio radosti i žalosti, nade i strahove. Mojsije je sada nastavio raditi sam, ali je znao da je Bog njegov prijatelj te se još više oslonio na Njega. {SPP 220.2}

Ubrzo nakon napuštanja planine Hor Izraelci su doživjeli poraz u sukobu s kraljem Arada, jednim od Hanaanskih kraljeva. Međutim, kad su ozbiljno zatražili pomoć od Boga, primili su božansku pomoć i pobijedili svoje neprijatelje. Ova pobjeda, umjesto da ih nadahne zahvalnošću i navede da se osjećaju zavisni o Bogu, stvorila je u njima osjećaj ponosa i samopouzdanja. Uskoro su ponovno popustili navici gunđanja. Bili su nezadovoljni jer izraelskoj vojsci nije bilo dopušteno da pode na Hanaan odmah nakon pobune zbog izvještaja uhoda, prije četrdeset godina. Svoje su dugo putovanje u pustinji proglasili nepotrebnim odlaganjem, smatrajući da su i onda, kao i sada, lako mogli pobijediti svoje neprijatelje. {SPP 220.3}

Kad su nastavili putovati prema jugu, njihov ih je put vodio kroz uzavrelu, pješčanu dolinu, bez sjene ili raslinja. Njihov se put činio dugim i teškim, a mučila ih je iscrpljenost i žeđ. Opet nisu uspjeli izdržati kušnju vjere i strpljenja. Neprekidnim razmišljanjem o mračnoj strani svog iskustva oni su se sve više udaljavali od Boga. Izgubili su iz vida činjenicu kako bi da nisu mrmljali kad je voda prestala teći kod Kadeša bili pošteđeni putovanja oko Edoma. Bog im je namijenio bolje stvari. Njihova su srca trebala biti ispunjena zahvalnošću što ih je tako blago kaznio za njihove grijehe. Ali umjesto toga, oni su sebi laskali da su već mogli osvojiti obećanu zemlju da se Gospod i Mojsije nisu umiješali. Nakon što su na sebe navukli teškoće, čineći svoj život težim no što je Bog namjeravao, oni su Njega optužili za sve svoje nesreće. Gajili su gorčinu zbog njegovog postupanja prema njima da su najposlije sa svime postali nezadovoljni. Egipat je izgledao ljepši i poželjniji od slobode i zemlje u koju ih je Bog vodio. {SPP 220.4}

Kad su Izraelci popustili duhu nezadovoljstva, postali su skloni traženju pogrešaka čak i u blagoslovima. „I [narod] počne govoriti protiv Boga i protiv Mojsija: ‚Zašto nas izvedoste iz Egipta da pomremo u ovoj pustinji? Nema hljeba, nema vode, a to bijedno jelo već se ogadilo dušama našim.'" {SPP 220.5}

Mojsije je vjerno pred narod iznosio njihov veliki grijeh. Samo ih je Božja sila sačuvala kroz „onu veliku i strašnu pustinju, kroz zemlju plamenih zmija i štipavaca, suhim i bezvodnim krajem" (Pnz 8,15). Čudo božanske mudrosti ih je svaki dan održavalo na njihovom putovanju. Cijelim putem dok ih je Bog vodio nalazili su vodu da se žedni osvježe, hljeb s neba da zadovolji njihovu glad, i mir i sigurnost danju u sjenci oblaka, a noću u stupu od vatre. Anđeli su im služili dok su se penjali stjenovitim uzvisinama ili pješačili krševitim stazama u pustinji. Usprkos teškoćama koje su pretrpjeli u njihovim redovima nije bilo nijednog onemoćalog. Tokom putovanja njihove noge nisu oticale, a odjeća se nije istrošila. Bog je pred njima pokorio divlje šumske zvijeri i otrovne pustinjske gmazove. Budući da je narod pored svih ovih znakova ljubavi nastavio prigovarati, Gospod je povlačio svoju zaštitu dok ih nije naveo da cijene njegovu milostivu brigu i vrate mu se s pokajanjem i poniznošću. {SPP 220.6}

Budući da ih je štitila božanska sila, oni nisu shvatili bezbrojne opasnosti koje su ih neprekidno okruživale. U svojoj nezahvalnosti i nevjerovanju oni su očekivali smrt i Gospod

je sada dopustio da ih smrt stigne. Otrovne su zmije kojima je vrvjela pustinja zbog strašnog učinka svog ugriza koji je uzrokovao upale i brzu smrt nazivane vatrenima. Kad je Bog uklonio zaštitničku ruku s Izraela, ova su otrovna stvorenja napala velik broj ljudi. {SPP 221.1}

U logoru je vladala zbunjenost i strah. U gotovo svakom šatoru je bilo mrtvih ili onih koji su umirali. Niko nije bio siguran. Tišinu noći je često prekidao jauk koji je najavljivao nove žrtve. Svi su bili zaposleni služeći bolesnima ili nastojeći zaštititi one koji još nisu bili napadnuti. S njihovih usana sada se nije čulo gunđanje. Kad se usporedi s tadašnjim patnjama, činilo se da nije bilo vrijedno razmišljati o prošlim teškoćama i kušnjama. {SPP 221.2}

Narod se ponizio pred Bogom. Došli su pred Mojsija s priznanjem i molbom. „Sagriješili smo kad smo govorili protiv Jahve i protiv tebe." Samo malo ranije oni su ga optužili da je njihov najgori naprijatelj, uzrok svih njihovih patnji i muka. Međutim, čak i kad su riječi bile na njihovim usnama, oni su znali da je optužba lažna i čim su došle stvarne teškoće, oni su dolazili k njemu kao jedinom koji je za njih mogao posredovati pred Bogom. „Pomoli se Jahvi," bio je njihov povik, „da ukloni zmije od nas." {SPP 221.3}

Mojsije je primio božansku zapovijest da načini mjedenu zmiju nalik živoj i uzdigne je usred naroda. Svi ugrizeni su je trebali pogledati i primili bi ozdravljenje. On je to učinio i logorom se pronijela radosna vijest da svi oni koje ugrize zmija mogu pogledati na mjedenu zmiju i živjeti. Mnogi su već umrli, a kad je Mojsije podigao zmiju na stup, neki nisu vjerovali da će ih puko posmatranje metalnog kipa izliječiti, te su umrli u nevjeri. Ipak je bilo mnogo onih koji su vjerovali u sredstvo koje je Bog dao. Očevi, majke, braća i sestre zabrinuto su pomagali svojim bolesnicima, umirućim prijateljima da usmjere svoje iznemogle poglede na zmiju. Iako potpuno iscrpljeni i na umoru, oni su potpuno ozdravili samo ako su je pogledali. {SPP 221.4}

Narod je dobro znao da sila nije bila u mjedenoj zmiji koja je mogla donijeti takvu promjenu u onima koji su je pogledali. Samo je u Bogu bila sposobnost iscjeljenja. On je u svojoj mudrosti izabrao ovaj način da prikaže svoju silu. Narodu je na jednostavan način rečeno da su svojim grijesima na sebe navukli ove patnje. Njima je također dano obećanje da nemaju razloga za strah sve dok slušaju Boga jer će ih On sačuvati. {SPP 221.5}

Podizanje mjedene zmije trebalo je poučiti Izrael jednoj važnoj pouci. Oni se sami nisu mogli spasiti od smrtonosnog učinka otrova u ranama. Samo ih je Bog mogao izliječiti. Ipak od njih se tražilo da pokažu vjeru u sredstvo što ga je On dao. Oni su morali gledati da bi živjeli. Bog je prihvatio njihovu vjeru, a nju su izrazili gledajući zmiju. Oni su znali da u zmiji nije bilo moći, već da je ona bila simbol Hrista, i njima je tako prikazana nužnost vjere u njegove zasluge. Mnogi su nakon toga prinijeli svoje žrtve Bogu smatrajući da su se na taj način iskupili za svoje grijehe. Oni se nisu oslanjali na Otkupitelja koji je trebao doći, čija su predslika bile ove žrtve. Gospod ih je sada trebao naučiti da same žrtve ne posjeduju više sile

ili vrlina od mjedene zmije, već svoje umove trebaju usmjeriti na Hrista, veliku žrtvu za grijeh. {SPP 221.6}

„Kao što je Mojsije podigao zmiju u pustinji, tako mora biti podignut Sin Čovječji, da svako ko vjeruje u njega ima život vječni." (Iv 3,14.15) Svi koji su ikada živjeli na zemlji osjetili su smrtonosni ubod „stare Zmije, koja se zove đavo — sotona" (Otk 12,9). Smrtonosni učinak grijeha može se ukloniti samo sredstvom što ga je Bog dao. Izraelci su spasili svoje živote gledajući uzdignutu zmiju. Taj je pogled podrazumijevao vjeru. Oni su živjeli jer su vjerovali Božjoj riječi i imali povjerenja u sredstva ponuđena za njihovo ozdravljenje. Tako grješnik može pogledati na Hrista i živjeti. On prima oprost vjerom u žrtvu pomirenja. Za razliku od nepomičnog, beživotnog simbola, Hristos u sebi ima ima moć i krepost da iscijeli pokajanog grješnika. {SPP 222.1}

Premda se grješnik ne može spasiti, ipak postoji nešto što on može učiniti da osigura spasenje. „A ko dođe k meni," kaže Hristos, „sigurno ga neću izbaciti van." (Iv 6,37) Ali mi moramo doći k Njemu, i kad se pokajemo za svoje grijehe, moramo vjerovati da nam On oprašta i da nas prihvata. Vjera je Božji dar, ali je u našoj moći da se njome služimo. Vjera je ruka kojom se duša drži božanskih ponuda milosti i milosrđa. {SPP 222.2}

Ništa osim Hristove pravednosti ne može nam dati pravo na blagoslove Saveza milosti. Mnogi su dugo željeli i pokušavali steći ove blagoslove, ali ih nisu primili jer su mislili da mogu učiniti nešto čime bi ih zavrijedili. Oni nisu odvratili pogled od sebe, vjerujući da je Isus svemogući Spasitelj. Mi ne smijemo misliti da će nas spasiti naše zasluge, Hristos je naša jedina nada za spasenje. „Spasenja nema ni po jednome drugome, jer je pod nebom to jedino ime dano ljudima po kojem nam se treba spasiti." (Dj 4,12) {SPP 222.3}

Kad se u cijelosti predamo Bogu, kad se oslonimo na Isusove zasluge kao Spasitelja koji oprašta grijehe, mi ćemo primiti pomoć za kojom čeznemo. Neka niko ne gleda na sebe, kao da mi posjedujemo silu da se spasimo. Isus je umro za nas jer smo mi bili bespomoćni da to učinimo. U Njemu je naša nada, pravednost i opravdanje. Kad uvidimo svoju grješnost, mi ne trebamo očajavati i bojati se da nemamo Spasitelja i da On nije milostiv. On nas u ovom trenutku poziva da dođemo k Njemu i budemo spašeni u svojoj bespomoćnosti. {SPP 222.4}

Mnogi Izraelci nisu vidjeli pomoć u lijeku što ga je Nebo osiguralo. Mrtvi i umirući su bili posvuda oko njih, i oni su znali da je, bez božanske pomoći, njihova sudbina zapečaćena, ali su nastavili jadikovati zbog svojih rana, bolova, sigurne smrti, sve dok nisu izgubili snagu, dok im se pogledi nisu ukočili, a mogli su odmah biti izliječeni. Ako smo svjesni svojih potreba, mi ne smijemo sve svoje snage posvetiti njihovom oplakivanju. Kad shvatimo svoju bespomoćnost i stanje bez Hrista, mi ne smijemo popustiti obeshrabrenju, već se trebamo osloniti na zasluge raspetog i vaskrslog Spasitelja. Gledaj i živi. Isus je dao svoju riječ da će spasiti sve koji dođu k Njemu. Premda će milioni kojima je potrebno spasenje odbaciti njegovu ponuđenu milost, niko ko se uzda u njegove zasluge neće propasti. {SPP 222.5}

Mnogi nisu voljni prihvatiti Hrista dok im se ne objasni cijela tajna plana spasenja. Oni odbijaju gledati vjerom, premda vide da su hiljade pogledale i osjetile učinak gledanja na Hristov krst. Mnogi lutaju labirintom filozofije u potrazi za mudrošću i dokazima koje nikada neće naći, dok odbacuju dokaze koje im Bog želi pružiti. Oni odbijaju hodati u svjetlosti Sunca pravednosti dok im se ne objasni zašto stince šija. Svi koji ustraju u ovakvom stavu nikada neće spoznati istinu. Bog nikada neće ukloniti svaku mogućnost sumnje. On pruža dovoljno dokaza na kojima možemo temeljiti vjeru, i ako ih ne prihvatimo, oni ostaje u tami. Da su oni koje je ugrizla zmija počeli sumnjati i kolebati se prije no što su se složili da pogledaju zmiju, oni bi umrli. Naša je dužnost da prvo pogledamo i pogled vjere će nam dati život. {SPP 222.6}

39. Poglavlje — Osvajanje Bašana

Ovo poglavlje zasniva se na Ponovljenom zakonu 2 i 3,1-11.

Nakon što su prošli južno od Edoma Izraelci su pošli prema sjeveru i ponovno se okrenuli prema obećanoj zemlji. Njihov put prolazio je prostranom visoravni kojom su s brda puhali svježi vjetrovi. Bila je to dobrodošla promjena nakon putovanja spaljenom dolinom te su poletno pošli naprijed, puni nade. Nakon što su prešli potok Zered, pošli su istočno od Moabske zemlje, jer im je zapovjeđeno: „Nemoj uznemiravati Moabce niti s njima zameći boja, jer ništa od njihove zemlje neću dati u tvoje vlasništvo: Lotovim sinovima predao sam Ar u posjed." Ista se zapovijest odnosila na Amonce koji su također bili Lotovi potomci. {SPP 223.1}

Nastavljajući putovanje prema sjeveru izraelski je narod uskoro došao do Amorejske zemlje. Ovaj je snažni i ratoborni narod prvotno zaposjeo južni dio Hanaanske zemlje, ali kad su se namnožili, prešli su Jordan, zaratili s Moabcima i zagospodarili dijelom njihova teritorija. Tu su se naselili i potpuno zagospodarili cijelim područjem od Arnona sve do Jaboka. Put prema Jordanu koji su Izraelci željeli prijeći vodio je direktno kroz ovo područje i Mojsije je u glavni grad poslao prijateljsku poruku Sihonu, amorejskom kralju: „Pusti me da prođem preko tvoje zemlje. Samo ću proći putem, ne skrećući ni desno ni lijevo. Hranu mi prodaj za novac da mogu jesti; i vodu za piće davaj mi za novac. Pusti me samo da pješice prođem." Odgovor je bio odlučno odbijanje te je okupljena sva amorejska vojska da se suprotstave napretku osvajača. Izraelci su se uplašili ove moćne vojske, jer su bili loše pripremljeni za borbu s dobro naoružanim i discipliniranim neprijateljima. Kad je bila u pitanju vještina ratovanja, njihovi su neprijatelji bili u prednosti. Prema svim ljudskim procjenama Izraelu je ubrzo trebao doći kraj. {SPP 223.2}

Ali Mojsije je usmjerio svoj pogled na stup od oblaka i ohrabrio narod mišlju da je s njima znak Božje prisutnosti. On im je istodobno naredio da učine sve što je u njihovoj moći da se pripreme za rat. Njihovi su neprijatelji željno očekivali bitku, sigurni da će nepripremljene Izraelce izbrisati s lica zemlje. Ali je Gospodar cijele Zemlje izraelskom vodi izdao zapovijest: „Ustajte! Na put krenite i prijeđite preko potoka Arnona. U ruke ti, eto, predajem Amorejca Sihona, kralja hešbonskoga, i njegovu zemlju. Počni s osvajanjem; izazovi ga na boj. Od danas počinjem ugoniti strah i trepet pred tobom u narode koji su pod svim nebesima, tako da će strepiti i tresti se pred tobom kad god čuju glas o tebi." {SPP 223.3}

Narodi na granici Hanaana bili bi pošteđeni da nisu ustali i, usprkos Božjoj riječi, suprotstavili se napredovanju Izraela. Gospod je pokazao da dugo trpi, da je milostiv i sažaljiv, čak i prema neznabožačkim narodima. Kad je Abrahamu u viđenju pokazano da će njegovo potomstvo, izraelska djeca, biti stranci u tuđoj zemlji četiri stotine godina, Gospod mu je dao obećanje: „Oni će se ovamo vratiti za četvrtog naraštaja, jer mjera se zlodjela amorejskih još nije navršila." (Post 15,16) Premda su Amorejci bili idolopoklonici, koji su svojim bezbožnim životom zaslužili opravdanu kaznu, Bog ih je štedio četiri stotine godina

da bi im pružio nepogrešive dokaze da je On jedini istiniti Bog, Tvorac neba i zemlje. Oni su znali za sva njegova čuda za izraelskog izlaska iz Egipta. Dobili su dovoljno dokaza, mogli su saznati istinu, da su bili voljni ostaviti svoje idolopoklonstvo i razvrat. Međutim, oni su odbacili vidjelo i držali se svojih kipova. {SPP 223.4}

Kad je Bog po drugi put doveo svoj narod do granica Hanaana, ovi neznabožački narodi su dobili dodatne dokaze o njegovoj sili. Oni su vidjeli da je Bog bio s Izraelom u pobjedi nad kraljem Aradom i Hanaancima, i u čudu što ga je učinio da spasi one koji su umirali od ujeda zmija. Premda su Edomci zabranili Izraelcima prolazak kroz svoju zemlju, i tako ih prisilili da pođu dugim i napornim putem pored Crvenog mora, ipak tokom svih svojih putovanja i logorovanja, pored Edomske, Moabske i Amorejske zemlje, oni nisu pokazivali neprijateljstvo i nisu nanosili štetu ljudima ili posjedima. Pri dolasku na amorejske granice Izrael je zatražio dopuštenje samo da proputuje direktno kroz zemlju, dajući obećanje da će poštovati ista pravila kojih se pridržavao u odnosu s drugim narodima. Kad je amorejski kralj odbio ovu ljubaznu molbu i prkosno okupio svoju vojsku za bitku, čaša se njihova bezakonja napunila i Bog je tada odlučio upotrijebiti svoju silu da ih uništi. {SPP 224.1}

Izraelci su prešli preko rijeke Arnon i pošli na neprijatelje. Zapodjenula se bitka u kojoj je pobijedila izraelska vojska, i koristeći se ostvarenom pobjedom uskoro zaposjela amorejsku zemlju. Zapovjednik je vojske Gospodnje bio taj koji je porazio neprijatelje njegova naroda i On bi to isto učinio prije trideset osam godina da su Izraelci vjerovali u Njega. {SPP 224.2}

Ispunjena nadom i hrabrošću izraelska vojska revno je nastavila napredovati, putujući prema sjeveru i uskoro došla do zemlje koja je mogla provjeriti njihovu hrabrost i vjeru u Boga. Pred njima se pružala moćna i napučena Bašanska zemlja, prepuna velikih kamenih gradova koji do današnjeg dana pobuđuju čuđenje svijeta, „šezdeset gradova... utvrđeni visokim zidinama, vratima i prijevornicama" (Pnz 3,1-11). Ovi su gradovi bili sazidani od velikih kamenih blokova, tako zapanjujuće veličine da su ove građevine činili neprobojnima za bilo koju silu koja ih je u ono vrijeme mogla napasti. Bila je to zemlja prepuna divljih pećina, strmih litica, provalija i stjenovitih vrleti. Stanovnici ove zemlje, potomci divovske rase, sami su bili začudno visoki i snažni i poznati po svom nasilju i surovosti tako da su bili strah i trepet okolnim narodima, dok je kralj Og bio poznat po svojoj veličini i odvažnosti čak i u narodu divova. {SPP 224.3}

Ali stup od oblaka se kretao naprijed, a Izraelci su slijedeći ga došli do Edreja, gdje je divovski kralj, sa svojom vojskom, čekao njihov dolazak. Grad je Edrej bio smješten na rubu visoravni koja se naglo uzdizala iz doline, prekrivena šiljastim, vulkanskim stijenjem. Moglo joj se prići samo uskim putovima, strmim i napornim za uspinjanje. U slučaju poraza njegova je vojska mogla naći zaklon u ovom kamenjaru, gdje je tuđincima bilo nemoguće da ih slijede. {SPP 224.4}

Siguran u uspjeh kralj je izašao s ogromnom vojskom u dolinu dok su se povici prkosa čuli s visoravni gdje su se mogle vidjeti hiljade kopalja željnih borbe. Kad su Izraelci pogledali

tog diva među divovima, višeg od ostalih vojnika, kad su vidjeli vojsku oko njega i naizgled neprobojne utvrde iza kojih Su se nalazile hiljade utvrđenih vojnika koje nisu vidjeli, srca mnogih Izraelaca su zadrhtala od straha. Ali Mojsije je bio miran i odlučan, jer je Gospod rekao o kralju Bašana: „Ne boj ga se! Ta u tvoje sam ruke predao njega, sav njegov narod i njegovu zemlju. Učini s njim kako si učinio sa Sihonom, kraljem amorejskim, koji je živio u Hešbonu.” {SPP 224.5}

Smirena vjera njihovog vode nadahnula je narod sigurnošću u Boga. Oni su sve predali u njegove svemoćne ruke, i On ih nije iznevjerio. Ni moćni divovi ni utvrđeni gradovi, naoružane vojske ni stjenovite utvrde nisu mogle opstati pred Vojskovođom vojske Gospodnje. Gospod je predvodio vojsku, Gospod je razbio neprijatelja, Gospod je osvojio zemlju za Izrael. Divovski kralj i njegova vojska bili su uništeni, a Izraelci su uskoro zaposjeli cijelu zemlju. Tako je s lica zemlje izbrisan čudan narod koji se predao bezboštvu i gadostima idolopoklonstva. {SPP 224.6}

Za osvajanja Gileada i Bašana mnogi su se prisjetili događaja koji su prije gotovo četrdeset godina u Kadešu osudili Izrael na dugo lutanje u pustinji. Uvidjeli su da je izvještaj uhoda u mnogim vidovima bio točan. Gradovi su bili veliki i ograđeni zidovima, u njima su živjeli divovi, a Izraelci su u poređenju s njima bili puki patuljci. Ali sada su mogli vidjeti da je pogubna greška njihovih otaca bila nevjera u Božju silu. Samo ih je to spriječilo da odmah udu u dobru zemlju. {SPP 225.1}

Kad su se prvi put spremali da udu u Hanaan, ovaj bi pothvat pratilo daleko manje teškoća. Bog je obećao svom narodu da će On, ako poslušaju njegov glas, ići pred njima i boriti se za njih, i da će poslati stršljene da istjeraju stanovnike te zemlje. Narodi tada još nisu bili obuzeti strahom te su obavili malo priprema da se spriječi njihov napredak. Ali sada, kad je Bog naredio Izraelu da pode naprijed, oni su morali ići protiv opreznih i moćnih neprijatelja i sukobljavati se s velikim i dobro obučenim vojskama koje su se spremile odbiti njihove napade. {SPP 225.2}

U borbi s Ogom i Sihonom narod se suočio s istim ispitom na kojem su njihovi roditelji tako očito pali. Ali kušnja je sada bila daleko veća nego kad je Bog zapovjedio Izraelu da pode naprijed. Teškoće na putu su se uvećale otkad su odbili zapovijest da pođu naprijed u Gospodnje ime. Bog još uvijek tako kuša svoj narod. Ako oni ne izdrže ispit, On ih ponovno dovodi do iste tačke, ali drugi put iskušenje je teže i neposrednije. Ovo se nastavlja sve dok oni ne polože ispit, ili ako se i dalje bune, dok Bog ne povuče svoju svjetlost od njih i prepusti ih tami. {SPP 225.3}

Izraelci su se sjetili kako je nekada ranije, kad su hiljade pobijene, njihova vojska pošla u bitku i doživjela poraz. Ali oni su išli protiv direktne Božje zapovijesti. Oni su išli bez Mojsija, vode kojeg je Bog imenovao i bez Kovčega. Ali Mojsije je sada bio s njima, hrabreći njihova srca riječima nade i vjere. Sin Božji, okružen stupom od oblaka, vodio ih je na njihovom putu, a sveti Kovčeg je pratio vojsku. Ovo iskustvo sadrži pouku i za nas. Moćni

Izraelov Bog je naš Bog. Mi možemo vjerovati u Njega i ako poslušamo njegove zahtjeve, On će raditi za nas na isti očevidan način kao što je radio za svoj drevni narod. Sve koji nastoje slijediti put dužnosti ponekad će mučiti sumnje i nevjera. Na putu će se nekada ispriječiti naizgled nepremostive prepreke, da obeshrabre one koji popuštaju obeshrabrenju, ali takvima Bog poručuje: Pođite naprijed. Obavite svoju dužnost po svaku cijenu. Kad krenete naprijed putem poslušnosti, ponizno vjerujući u Boga, nestat će teškoće koje se čine nepremostive, koje tvoju dušu ispunjavaju strahom. {SPP 225.4}

40. Poglavlje — Baalam

Ovo poglavlje zasniva se na Brojevima 22 do 24.

Vrativši se na Jordan nakon osvajanja Bašana Izraelci su se u pripremi za neposredno osvajanje Hanaana ulogorili pored rijeke, iznad njenog ušća u Mrtvo more, nasuprot Jerihonske doline. Nalazili su se na samim granicama Moaba i Moabce je ispunio strah zbog blizine osvajača. {SPP 226.1}

Izrael nije uznemiravao Moabce, ali su oni ipak sa zlim slutnjama pratili sve što se događalo u okolnim zemljama. Izraelci su pokorili Amorejce, pred kojima su oni bili prisiljeni na povlačenje, a Izrael je sada posjedovao područje koje su Amorejci oduzeli Moabcima. Bašanska je vojska popustila pred tajanstvenom silom koja je bila obavijena u stupu od oblaka i Izraelci su osvojili ogromne utvrde. Moabci se nisu usudili napasti ih, a poziv je na oružje bio beskoristan kad su se suočili s nadprirodnom silom koja je radila za njih. Međutim, oni su bili odlučni da, kao i faraon, pozovu u pomoć vračanje da bi se suprotstavili Božjem djelu. Htjeli su donijeti prokletstvo na Izrael. {SPP 226.2}

Moabci su bili blisko povezani s Midjancima, u nacionalnom i vjerskom pogledu. Poruka Balaka, Moabskog kralja, izazvala je strah kod ovog srodnog naroda i osigurala njihovu saradnju u njegovim namjerama protiv Izraela: „Sad će ova rulja oko nas sve popasti kao što vol popase travu po polju.” Za Baalama, stanovnika Midjana, govorilo se da posjeduje nadprirodne sile, a glas je o njegovoj slavi dospio i do Moabske zemlje. Odlučeno je da ga se pozove u pomoć. U skladu s tim poslani su vjesnici „starješina Moabskih i starješina midjanskih” da ga privole na vračanje i čarolije protiv Izraela. {SPP 226.3}

Poslanici su odmah pošli na svoj dugi put preko planina i pustinje u Mesopotamiju, a kad su našli Baalama, prenijeli su mu poruku svog kralja: „Evo je došao neki narod iz Egipta; evo je prekrio lice zemlje i naselio se uza me. Zato dođi i prokuni mi ovaj narod, jer je jači od mene. Tako ću ga moći svladati i istjerati iz zemlje. A znam da je blagoslovljen onaj koga blagosloviš, a proklet onaj koga prokuneš.” {SPP 226.4}

Baalam je nekada bio dobar čovjek i Božji prorok, ali je otpao i predao se lakomstvu, a ipak je i dalje tvrdio da je sluga Svevišnjega. Nije mu bilo nepoznato što je Bog učinio za Izraela, a kad su poslanici objasnili svoj zadatak, on je dobro znao da je njegova dužnost odbiti Balakovu nagradu i otpustiti njegove poslanike. Ali on se usudio igrati s kušnjom i pozvao vjesnike da ostanu s njim te noći, objašnjavajući da ne može dati određen odgovor dok Gospoda ne pita za savjet. Baalam je znao da njegovo proklinjanje nije moglo nanijeti štetu Izraelu. Bog je bio na njihovoj strani i sve dok su mu bili vjerni, ni neprijateljska sila na zemlji ni na nebu nije ih mogla pobijediti. Ali njegovom su ponosu laskale riječi poslanika: „A znam da je blagoslovljen onaj koga blagosloviš, a proklet onaj koga prokuneš.” Mito od skupih darova i izgledi za položajem pobudili su njegovu pohlepu. On je lakomo prihvatio ponuđeno blago, a onda dok je izražavao strogu poslušnost Božjoj volji, pokušao je udovoljiti i Balakovim željama. {SPP 226.5}

Božji anđeo je noću došao Baalamu s porukom: „Nemoj ići s njima! Nemoj proklinjati onaj narod, jer je blagoslovljen.” {SPP 227.1}

Baalam je ujutro s oklijevanjem otpustio poslanike, ali im nije rekao što je rekao Gospod. Ljutit što su mu raspršeni izgledi o dobitku i časti, on je ljutito uzviknuo: „Odlazite u svoju zemlju, jer mi ne da Jahve da pođem s vama.” {SPP 227.2}

Baalam je „volio platu (koja se daje) za nepravednost” (2 Pt 2,15). Grijeh pohlepe, koji je Bog proglasio idolopoklonstvom, učinio ga je dvoličnom osobom i Sotona je kroz ovu jednu grešku zadobio potpunu kontrolu nad njim. Upravo je to prouzročilo njegovu propast. Kušač uvijek prikazuje svjetovni dobitak i čast da odvrati ljude od službe Bogu. On im kaže da ih njihova pretjerana savjesnost priječi da se obogate. Tako su mnogi navedeni da napuste put strogog poštenja. Jedan pogrešan korak čini sljedeći lakšim i oni postaju sve smjeliji i smjeliji. Jednom kad se predaju pohlepi i želji za vlasti, oni će se usuditi činiti najstrašnije stvari. Mnogi si laskaju da mogu za neko vrijeme napustiti put strogog poštenja, da bi ostvarili neki svjetovni dobitak, a kad ostvare svoj cilj, oni mogu promijeniti način ponašanja kad to zažele. Takvi se upliću u Sotonine zamke i rijetko uspijevaju pobjeći. {SPP 227.3}

Kad su vjesnici izvijestili Balaka da im se prorok nije htio pridružiti, oni nisu spomenuli da mu je Bog zabranio. Pretpostavljajući da je Baalamovo odlaganje samo pokušaj iznuđivanja bogatije nagrade, kralj je poslao brojnije i uzvišenije knezove nego prije, s obećanjem o većim častima i ovlašću da pristanu na bilo koje zahtjeve koje bi Baalam mogao iznijeti. Balakova hitna poruka proroku je glasila: „Ne skanjuj se, nego dođi k meni. Bogato ću te nagraditi i učinit ću sve što mi kažeš. Dođi, molim te, i prokuni mi ovaj narod!” {SPP 227.4}

Baalam je kušan po drugi put. U svom odgovoru na zahtjeve poslanika on je pokazao veliku savjesnost i poštenje, tvrdeći kako ga nikakva količina zlata i srebra ne može navesti da se suprotstavi Božjoj volji. Ali on je čeznuo da prihvati kraljev zahtjev, i premda mu je već jasno bila obznanjena Božja volja, on je pozvao vjesnike da ostanu kako bi ponovno zapitao Gospoda, kao da je Beskonačni čovjek kojeg se može nagovoriti. {SPP 227.5}

Gospod se noću pojavio pred Baalamom i rekao: „Ako su ti ljudi došli da te pozovu, ustani, pođi s njima! Ali da činiš samo što ti ja reknem!” Tako je sada Bog dopustio Baalamu da slijedi svoju vlastitu volju jer je on tako odlučio. On nije nastojao činiti Božju volju, već je izabrao vlastiti put pa tek onda nastojao osigurati Gospodnje odobrenje. {SPP 227.6}

Danas postoje hiljade ljudi koji slično postupaju. Njima nije teško razumjeti njihovu dužnost kad je u skladu s njihovim sklonostima. Ona je jasno iznesena u Bibliji ili okolnosti i razum jasno na njih ukazuju. Međutim, budući da se ovi dokazi suprote njihovim željama i težnjama oni ih često odbacuju i pristupaju Bogu da bi saznali svoju dužnost. Oni s naizgled velikom savjesnošću mole dugo i revno za prosvjetljenje. Ali Bog ne dopušta da se s njim poigravamo. On često takvim osobama dopušta da slijede vlastite želje i snose posljedice. „Ali moj narod ne slušaše glasa moga... Zato ga pustih okorjelom srcu njegovu: neka hodi kako mu se hoće.” (Ps 81,11.12) Kad neko jasno spozna svoju dužnost, neka ne dolazi Bogu s

molitvom da mu On dopusti da je ne izvrši. On bi radije trebao s poniznim, pokornim duhom tražiti božansku silu i mudrost da izvrši njene zahtjeve. {SPP 227.7}

Moabci su bili iskvaren, idolopoklonički narod. Ali u skladu sa svjetlošću koju su primili njihova krivica nije bila tako velika u očima Neba kao Baalamova. Budući da je tvrdio da je Božji prorok, sve što je on trebao reći trebao je izgovoriti po božanskom autoritetu. Stoga se njemu nije moglo dopustiti da govori ono što želi, već mora iznijeti poruku koju mu Bog da. Božanska je zapovijest bila: „Ali da činiš samo što ti ja reknem." {SPP 227.8}

Baalam je dobio dopuštenje da pode s poslanicima iz Moaba ako ga ujutro pozovu. Ali, ljutiti zbog njegova odlaganja, i očekujući još jedno odbijanje, oni su pošli kući bez daljnjih razgovora. Sada je bio uklonjen svaki izgovor za prihvatanje Balakovog zahtjeva. Ali Baalam je, odlučan da osigura nagradu, uzeo magaricu na kojoj je običavao jahati i pošao na put. Strahovao je da bi sada božansko dopuštenje moglo biti povučeno, te je žurno pošao naprijed, nestrpljiv da na neki način ne propusti pribaviti željenu nagradu. {SPP 228.1}

Ali „anđeo Jahvin stade na put da ga spriječi". Životinja je vidjela nebeskog vjesnika, kojeg čovjek nije zamijetio, te je sišla s puta u polje. Baalam ju je surovim batinanjem pokušao vratiti na put, ali anđeo se ponovno pojavio pred životinjom na uskom prolazu ograđenom zidovima i životinja je, pokušavajući izbjeći prijeteću pojavu, pritisla gospodarevu nogu uza zid. Baalam nije vidio božansko posredovanje i nije znao da se Bog ispriječio na putu. Baalam je bio ozlojeđen i nemilostivo udarajući magaricu prisiljavao je da nastavi put. {SPP 228.2}

Anđeo, kao i ranije, ponovno „stade na usko mjesto, gdje nije bilo mjesta da se provuče ni desno ni lijevo," prijeteći, te je jadna životinja, drhćući od straha, pala na zemlju pod svojim jahačem. Baalamovom bijesu nije bilo kraja te ju je ponovno, još surovije, udarao štapom. Bog je onda otvorio njena usta i „jedna nijema magarica progovori ljudskim glasom, i spriječi prorokovo ludilo" (2 Pt 2,16). „Što sam ti učinila", kazala je ona, „da si me tukao tri puta?" {SPP 228.3}

Bijesan što ga je sprječavala na njegovom putovanju, Baalam je odgovorio kao da se obraća razumskom biću: „Što mi prkosiš! Da mi je mač u ruci, sad bih te ubio!" Bio je to takozvani vrač, na putu da izrekne prokletstvo na jedan cijeli narod kako bi mu oduzeo silu, a nije imao snage ubiti ni životinju na kojoj je jahao. {SPP 228.4}

Baalamove oči su se onda otvorile i on je ugledao Božjeg anđela kako stoji s izvučenim mačem spreman da ga pogubi: „Pognu on glavu i pade ničice." Anđeo mu je rekao: „Zašto si tukao svoju magaricu već tri puta? Ta ja sam istupio da te spriječim, jer te put meni naočigled vodi u propast. Magarica me opazila i preda mnom se uklonila sva tri puta. Da mi se nije uklanjala, već bih te ubio, a nju ostavio na životu." {SPP 228.5}

Baalam je dugovao život ovoj jadnoj žviotinji kojoj je tako surovo prijetio. Čovjek koji je tvrdio da je Božji prorok, koji je tvrdio da su njegove oči otvorene i „vidi viđenja Svemoćnoga," bio je tako zaslijepljen ambicijama i pohlepom da nije mogao vidjeti Božjeg

anđela koji je životinji bio vidljiv. „Onima kojima je Bog ovoga svijeta posve oslijepio nevjerničku pamet...” (2 Kor 4,4) Koliko je mnogo onih koji su tako zaslijepljeni! Oni žure zabranjenim putovima, prestupaju božanski Zakon i ne mogu vidjeti da su Bog i njegovi anđeli protiv njih. Oni su kao i Baalam ljuti na one koji priječe njihovu propast. {SPP 228.6}

Baalam je svojim postupcima prema životinji pokazao duh koji je njime vladao: „Pravednik pazi i na život svog živinčeta, dok je opakomu srce okrutno.” (Izr 12,10) Malo njih kako treba shvata grješnost zlostavljanja i zapostavljanja životinja. On koji je stvorio čovjeka i životinje „Gospod je dobar svima, milosrdan svim djelima svojim” (Ps 145,9). Životinje su stvorene da mu služe, ali on nema pravo da im nanosi bol grubim postupcima ili surovim radom. {SPP 228.7}

Zbog čovjekova grijeha „sva stvorenja zajedno uzdišu i sva se skupa nalaze u porođajnim mukama sve dosad” (Rim 8,22). Patnja i smrt su tako prenesene ne samo na ljudski rod već i na životinje. Svakako da čovjek treba nastojati da olakša, a ne poveća teret patnje što ga je njegov prijestup donio na Božja stvorenja. Onaj koji zlostavlja životinje jer su u njegovom posjedu kukavica je i tiranin. Sklonost k nanošenju boli, bližnjima ili nerazumnim stvorenjima, sotonske je prirode. Mnogi misle da se za njihovu surovost nikada neće saznati jer jadne, nijeme životinje to ne mogu otkriti. Ali kad bi se ovim ljudima otvorile oči, kao Baalamu, oni bi vidjeli Božjeg anđela kao svjedoka, koji će svjedočiti u nebeskoj sudnici. Zapis odlazi na Nebo, i dolazi dan kad će nad onima koji zlostavljaju Božja stvorenja biti izrečena presuda. {SPP 228.8}

Kad je ugledao Božjeg vjesnika, Baalam je u strahu uzviknuo: „Sagriješio sam! Nisam znao da ti preda mnom stojiš na putu. Ali sad, ako je zlo u tvojim očima, ja ću se vratiti.” Gospod ga je pustio da nastavi s putovanjem, ali mu je dao znati da će božanska sila nadzirati njegove riječi. Bog je želio Moabcima pružiti dokaze da je Nebo čuvalo Izraela i On je to djelotvorno učinio kad im je pokazao kako je Baalam bez božanskog dopuštenja bespomoćan da izrekne kletvu nad njima. {SPP 229.1}

Moabski je kralj, saznavši za Baalamov dolazak, izašao s velikom pratnjom na granice svog kraljevstva da ga dočeka. Kad je izrazio svoje zaprepaštenje zbog Baalamova odlaganja, s obzirom na bogate nagrade koje su ga očekivale, prorokov je odgovor glasio: „Evo sam ti došao... Ali hoću li moći sada što kazati? Samo što mi Bog stavi na jezik, to ću govoriti.” Baalam je žalio zbog ovog ograničenja te se bojao da neće moći ostvariti svoju namjeru jer ga je nadzirala Božja sila. {SPP 229.2}

Kralj je s velikim počastima, s najvišim dostojanstvenicima svog kraljevstva, ispratio Baalama do „Bamot-Baala,” odakle je mogao posmatrati izraelski narod. Zamislite proroka kako stoji na uzvisini i posmatra logor Božjeg izabranog naroda. Kako su malo Izraelci znali o onome što se događalo u njihovoj blizini! Kako su malo znali o Božjoj brizi koja je dan i noć bila nad njima! Kako je slaba moć zapažanja Božjeg naroda! Kako su spori da u svakom trenutku shvate njegovu veliku ljubav i milost! Da su mogli shvatiti Božju prekrasnu silu koja

je neprekidno djelovala u njihovu korist, zar njihova srca ne bi bila ispunjena zahvalnošću zbog njegove ljubavi i strahopoštovanjem pri pomisli na njegovo veličanstvo i moć? {SPP 229.3}

Baalam je znao nešto o izraelskom žrtvenom sistemu te se nadao da će, ako ih nadmaši skupim darovima, osigurati Božji blagoslov i ostvarenje svog grešnog plana. Namjere idolopokloničkih Moabaca su preuzimale nadzor nad njegovim umom. Njegova je mudrost postala ludost, duhovna mudrost je bila zamračena, i popuštajući Sotononoj sili, on je oslijepio. {SPP 229.4}

Na Baalamovu zapovijest podignuto je sedam žrtvenika i on je na svakom prinio žrtve. Onda se povukao na „usamljeno mjesto" da se sretne s Bogom, dajući obećanje da će Balaku prenijeti sve što mu Bog otkrije. {SPP 229.5}

Moabski kralj je sa svim plemićima i knezovima stajao iza žrtava, dok se oko njega okupilo radoznalo mnoštvo čekajući da se prorok vrati. Kad je najposlije došao, narod je čekao riječi koje će zauvijek onesposobiti tu čudesnu silu koja je radila za omražene Izraelce. Baalam je rekao: {SPP 229.6}

„Iz Arama dovede me Balak,
kralj Moaba, iz strana istočnih:
'Dođi, prokuni mi Jakova,
dođi, gromom udri Izraeala!'
Kako mogu proklinjati
koga Bog ne proklinje?
Kako gromom udarati
koga Jahve ne udara?
Jer s vrha hridi ja ga gledam,
s visoka ga motrim brijega.
Gle naroda koji odvojeno živi, među narode on se ne broji.
Prah Jakovljev ko će prebrojiti;
pijesak Izraela ko će izmjeriti!
O, da mi je umrijeti smrću pravednika!
O, da svršetak moj bude kao njegov!" {SPP 229.7}

Baalam je priznao da je došao s namjerom da prokune Izraela, ali su riječi što ih je izrekao bile posve suprotne osjećajima njegova srca. On je bio prisiljen izreći blagoslov dok je njegova duša bila puna kletvi. {SPP 230.1}

Dok je Baalam posmatrao Izraelov logor, on je sa zaprepaštenjem gledao dokaze njihova napretka. Oni su mu prikazani kao surovo, neorganizirano mnoštvo što je preplavilo zemlju bandama koje su predstavljale napast i strah za okolne narode. Ali njihov je izgled bio upravo suprotan. Vidio je ogroman logor, savršeno uređen, obilježen temeljitom disciplinom i redom. Pokazana mu je Božja naklonost s kojom je postupao prema Izraelu i njegov osobit karakter

kao izabrani narod. Oni nisu bili na istoj razini s drugim narodima, već su trebali biti uzvišeniji od njih. „Gle naroda koji odvojeno živi, među narode on se ne broji.” U vrijeme kad su ove riječi izgovorene Izraelci nisu imali trajno prebivalište, Bilemu nisu bili poznati njihov osobit karakter, njihovi običaji i način života. Kako se ovo proročanstvo ispunilo upečatljivo u istoriji Izraela! Tokom svih godina njihova ropstva, tokom svih godina kad su bili rasuti među narodima, oni su ostali poseban narod. Tako su i pripadnici Božjeg naroda — istinski Izrael — premda rasut među svim narodima na zemlji samo putnici čije je državljanstvo na Nebu. {SPP 230.2}

Baalamu nije samo pokazana istorija izraelskog naroda kao nacije već je on vidio rast i napredak istinskog Božjeg Izraela sve do kraja vremena. Vidio je da je Bog posebno naklonjen onima koji ga ljube i poštuju ga. Vidio je kako ih podupire njegova ruka, okrunjene slavom, čašću i besmrtnošću. Vidio je kako se otkupljeni raduju u neprolaznoj slavi obnovljene Zemlje. Posmatrajući prizor on je uzviknuo: „Prah Jakovljev ko će prebrojiti, pijesak Izraela ko će izmjeriti!” A kad je vidio krunu slave na svakoj glavi, radost koja je sijala sa svakog lica, posmatrajući beskonačan život nepomućene radosti, on je izrekao svečanu molitvu: „O, da mi je umrijeti smrću pravednika! O, da svršetak moj bude kao njegov!” {SPP 230.3}

Da je Baalam bio sklon primiti vidjelo koje mu je Bog dao, on bi ostvario svoje riječi, on bi odmah prekinuo sve veze s Moabom. On se više ne bi igrao s Božjom milošću, već bi se Bogu vratio s dubokim pokajanjem. Ali Baalam je volio nepravednu plaću i bio ju je odlučan primiti. {SPP 230.4}

Balak je sa sigurnošću očekivao da će kletva pogoditi Izraela kao nametnici koji uništavaju te je čuvši prorokove riječi ljutito uzviknuo: „Što mi to uradi... Dovedoh te da prokuneš moje neprijatelje, a kad tamo, ti ih blagoslovom obasu!” Baalam je, nastojeći nužnost prikazati kao vrlinu, tvrdio da je iz svjesnog poštovanja prema Božjoj volji izrekao riječi što ih je božanska sila prisilno stavila u njegova usta. Njegov odgovor je glasio: „Zar mi nije dužnost kazati što mi Jahve stavlja u usta?” {SPP 230.5}

Baalam se čak ni sada nije mogao odreći svoje namjere. Smatrao je kako je veličanstveni prizor ogromnog izraelskog logora na Baalama djelovao tako zastrašujuće da se nije usudio primijeniti svoje čarolije. Kad bi mogao Baalama navesti da prokune dio po dio, uskoro bi cijeli logor bio osuđen na propast. Na vrhu uzvisine, Pisge, pokušaj je ponovljen. Ponovno je podignuto sedam žrtvenika na koje su, kao i prvi put, prinesene iste žrtve. Kralj i njegovi knezovi ostali su pored žrtava dok se Baalam udaljio da bi se susreo s Bogom. Proroku je ponovno bila povjerena božanska poruka i on nije imao moć da je promijeni ili zadrži. {SPP 230.6}

Kad se vratio zabrinutoj grupi koja ga je očekivala i postavila mu pitanje: „Što je Jahve rekao?,” odgovor je, kao i prije, unio strah u srca kralja i knezova: {SPP 231.1}

„Bog nije čovjek da bi slagao,
nije sin Adama da bi se kajao.
Zar on kada rekne, a ne učini,
zar obeća, pa ne ispuni?
Gle, primih od Boga da blagoslovim,
blagoslovit ću i povuć neću blagoslova.
U Jakovu nesreće ne nazreh,
nit nevolje vidjeli u Izraelu.
Jahve, Bog njegov, s njime je,
poklik kralju u njemu odzvanja." {SPP 231.2}

Zaprepašten ovim otkrivenjima Baalam je uzviknuo: „Gatanja nema protiv Jakova nit protiv Izraela vraćanja." Veliki vrač je iskušao svoju moć čaranja, u skladu sa željama Moabaca, ali se u vezi s ovim događajem za Izrael moglo reći: „Što je učinio Bog!" Dok su bili pod božanskom zaštitom, nijedan ih narod nije mogao pobijediti, premda su im pomagale sve Sotonine sile. Cijeli se svijet treba diviti Božjem čudesnom djelu za njegov narod, kad je čovjeka koji je bio odlučan da ide svojim grješnim putem tako nadzirala božanska sila da umjesto prokletstva izrekne najbogatija i najdragocjenija obećanja uzvišenom, dojmljivom poezijom. Božja naklonost koja se tada pokazala prema Izraelu trebala je pružiti sigurnost u njegovu zaštitničku brigu za njegovu poslušnu, vjernu djecu u svim vremenima. Kad Sotona nadahne zle ljude da pogrešno prikazuju, uznemiruju i uništavaju Božji narod, oni će se sjetiti upravo ovog događaja i to će ojačati njihovu hrabrost i vjeru u Boga. {SPP 231.3}

Moabski kralj je, obeshrabren i uznemiren, uzviknuo: „Nemoj ga ni kletvom kleti, ali ni blagoslovom blogosiljati." Ipak, slaba je nada tinjala u njegovom srcu te je odlučio još jednom pokušati. Poveo je Baalama na vrh Peora, gdje se nalazio hram posvećen razvratnoj službi njihovog boga Baala. I ovdje je podignut isti broj žrtvenika i prinesen isti broj žrtava, ali Baalam se nije, kao ranije, udaljio da sazna Božju volju. Nije se pretvarao da vrača, već je ostao pored žrtvenika i posmatrao izraelske šatore. Duh Gospodnji je ponovno sišao na njega i s njegovih se usana začula božanska poruka: {SPP 231.4}

„Kako su lijepi ti šatori, Jakove,
i stanovi tvoji, Izraele!
Kao dolovi što se steru,
kao vrtovi uz obalu rijeke,
kao aloje što ih Jahve posadi,
kao cedri pokraj voda!
Iz potomstva junak mu izlazi,
nad mnogim on vlada narodima.
Kralj će njegov nadvisiti Agaga,
uzdiže se kraljevstvo njegovo....
Skupio se, polegao

poput lava, poput lavice:
ko ga podići smije?
Blagoslovljen bio ko te blogosilja,
proklet da je ko tebe proklinje!" {SPP 231.5}

Napredak Božjeg naroda ovdje je prikazan nekim od najljepših slika koje se mogu naći u prirodi. Prorok uspoređuje Izraela s plodnim dolinama pokrivenim bogatom žetvom, s procvalim vrtovima koje navodnjavaju nepresušni izvori, s mirisnim alojama i visokim cedrima. Posljednja slika koja je spomenuta jedna je od upečatljivo najljepših i najprikladnijih koji se mogu naći u nadahnutoj Riječi. Svi su narodi Istoka cijenili libanski kedar. Vrsta drveta kojoj on pripada može se naći posvuda gdje su ljudi kročili. Oni rastu od Arktika do tropskih predjela, uživajući u toplini, prkoseći hladnoći, rastu duž rijeka, bogati i raskošni, a na isušenim i žednim pustošima uzdižu se sami. Njihov korijen seže duboko među planinsko stijenje i hrabro stoji prkoseći oluji. Njegovo lišće ostaje svježe i zeleno kad sve drugo nestaje pred dahom zime. Od svih ostalih drveta libanski se kedar razlikuje po svojoj snazi, čvrstoći, otpornosti i koristi se kao simbol onih čiji je život „skriven s Hristom u Bogu" (Kol 3,3) Sveto pismo kaže: „Raste ko kedar libanski." (Ps 92,13) Božanska je ruka postavila kedar za kralja šume. .„.. ni čempresi se ne mogahu usporediti s granama njegovim, a platane ni kao hvoje njegove ne bijahu!" ni bilo koje drvo u Božjem vrtu (Ez 31,8). Kedar se opetovano koristi kao kraljevski grb, a njegova poraba u Svetom pismu da se prikažu pravednici pokazuje što Nebo misli o onima koji vrše Božju volju. {SPP 232.1}

Baalam je prorokovao da će izraelski kralj biti veći i moćniji od Agaga. To je ime dano amalečkim kraljevima koji su u to vrijeme bili vrlo moćna nacija. Ali Izrael će, ako ostane vjeran Bogu, pobijediti sve svoje neprijatelje. Božji Sin je bio Izraelov Kralj, njegovo je prijesto jednog dana trebao biti uspostavljen na zemlji, a njegova sila uzvišena iznad svih zemaljskih kraljevstava. {SPP 232.2}

Dok je slušao riječi proroka, Balaka je svladao strah, bijes i propala nada. Bio je ljut što mu Baalam nije mogao dati nimalo ohrabrujući odgovor, kad je sve bilo usmjereno protiv njega. Prezirao je prorokovo kompromitirajtiće, varljivo ponašanje. Kralj je ljutito uzviknuo: „Odlazi odmah u svoj kraj. Bio sam rekao: dostojno ću te počastiti! A eto, Jahve te liši časti." Na to mu je odgovoreno da je Bielam unaprijed upozorio kralja da samo može izreći poruku koju mu Bog da. {SPP 232.3}

Prije no što se vratio svom narodu Baalam je izrekao najljepše i najistančanije proročanstvo o Otkupitelju svijeta i konačnom uništenju Božjih neprijatelja: {SPP 232.4}

„Vidim ga, ali ne sada;
motrim ga, al' ne iz blizine:
od Jakova zvijezda izlazi,
od Izraela žezlo se diže.

On Moabu razbija bokove
i svu djecu Šetovu zatire!" {SPP 232.5}

Završio je prorokujući potpuno uništenje Moaba, Edoma, Amaleka i Kenijaca, ne ostavljaući tako Moabskom kralju ni tračak nade. {SPP 232.6}

Razočaran u nadu u bogatstvo i čast, u nemilosti kralja, svjestan da je navukao Božje nezadovoljstvo, Baalam se vratio sa zadatka koji je sam izabrao. Kad je stigao kući napustio ga je Duh Božji, a njegova pohlepa, koju je do tada samo potiskivao, sada ga je nadvladala. Bio je spreman pribjeći svim sredstvima da dobije nagradu koju mu je Balak ponudio. Baalam je znao da je izraelski napredak zavisio o njihovoj poslušnosti Bogu, i da je navođenje na grijeh jedini način da ih se uništi. Odlučio je zadobiti Balakovu naklonost tako što će savjetovati Moabce kako da navuku prokletstvo na Izrael. {SPP 232.7}

On se odmah vratio u Moabsku zemlju i iznio kralju svoj plan. Sami Moabci su bili uvjereni da sve dok Izrael ostane vjeran Bogu On će biti njihov štit. Plan koji je Baalam predložio trebao ih je odvojiti od Boga tako što će ih se poticati na idolopoklonstvo. Ako ih se može navesti na razvratno obožavanje Baala i Aštarote, njihov će svemoćni zaštitnik postati njihov neprijatelj i oni će uskoro postati žrtve surovih, ratobornih naroda koji su ih okruživali. Kralj je spremno prihvatio ovaj plan i sam Baalam je ostao da pomogne u njegovoj provedbi. {SPP 233.1}

Baalam je bio svjedok uspjeha svog đavolskog plana. Vidio je kako Božje prokletstvo stiže njegov narod, hiljade koji su pobijeni njegovom kaznom, ali božanska pravednost koja je kaznila grijeh u Izraelu nije dopustila da kušači pobjegnu. Baalam je ubijen u ratu između Izraela i Midjanaca. On je predosjećao vlastiti kraj kad je uzviknuo: „O, da mi je umrijeti smrću pravednika! O da svršetak moj bude kao njegov!" Ali on nije izabrao živjeti životom pravednika, a njemu je dodijeljena sudbina Božjih neprijatelja. {SPP 233.2}

Baalamova sudbina je slična Judinoj, a njihovi karakteri su međusobno slični. Oba ova čovjeka su pokušala istodobno služiti Bogu i đavolu i očito propala. Baalam je priznavao istinitog Boga i tvrdio da mu služi. Juda je vjerovao u Isusa Mesiju i pridružio se njegovim sljedbenicima. Ali Baalam se nadao da će službu Jahvi učiniti stepenicom k sticanju bogatstva i svjetovnih časti, a kad u tome nije uspio, spotakao se, pao i bio je uništen. Juda je očekivao da će mu njegova veza s Hristom osigurati bogatstvo i napredak u zemaljskom kraljevstvu koje je, prema njegovom uvjerenju, Mesija trebao uskoro uspostaviti. Neispunjenje njegovih nada natjeralo ga je u otpad i propast. I Baalam i Juda su primili veliko vidjelo i uživali u naročitim prednostima, ali samo jedan grijeh koji su gajili otrovao je cijeli karakter i odveo ih u propast. {SPP 233.3}

Opasno je dopustiti da jedna nehrišćanska karakterna osobina živi u srcu. Jedan grijeh koji gajimo, postupno će iskvariti karakter i sve plemenite sile podrediti zlim željama. Uklanjanjem jednog čuvara savjesti, popuštanjem jednoj zloj navici, zanemarivanjem visokih zahtjeva dužnosti, ruše se obrambeni zidovi duše i otvara put Sotoni da ude i zavede nas.

Jedini siguran put jest da se naše molitve, svakodnevno, uzdižu iz iskrenog srca, kao što je David činio: „Korak mi čvrsto prionu za tvoje staze, ne zasta mi noga na putima tvojim.” (Ps 17,5) {SPP 233.4}

41. Poglavlje — Otpad Kod Jordana

Ovo poglavlje zasniva se na Brojevima 25.

Izraelska pobjednička vojska se radosna srca i obnovljene vjere u Boga vratila u Bašan. Već su osvojili bogato područje, a vjerovali su i u neposredno osvajanje Hanaana. Između njih i obećane zemlje ležala je samo rijeka Jordan. Na drugoj strani rijeke nalazila se bogata ravnica, prekrivena zelenilom, navodnjavana potocima iz bogatih izvora u sjeni veličanstvenih palmi. Na zapadnoj obali ravnice uzdizale su se jerihonske kule i palate okružene palminim lugovima tako da su nazvane „palminim gradom." {SPP 234.1}

Na istočnoj strani Jordana, između rijeke i uzvisine kojom su putovali, nalazila se ravnica, široka nekoliko milja, a jednim dijelom se pružala duž rijeke. U ovoj zaklonjenoj dolini klima je bila tropska, a tu je rastao sitim ili bagrem, po kojemu je dolina i dobila ime Šitimska dolina. Izraelci su se tu ulogorili, a pored rijeke, među bagremovim lugovima, našli su ugodan zaklon. {SPP 234.2}

Ali u ovoj privlačnoj okolini oni su se trebali suočiti s pogubnijim zlom od moćnih naoružanih vojski ili divljih zvijeri u pustinji. Ovu zemlju, tako bogatu prirodnim bogatstvima, oskvrnuli su njeni stanovnici. Prilikom javnog obožavanja Baala, vrhovnog božanstva, neprekidno su se vršili najsramniji i najpokvareniji obredi. Posvuda su se nalazila mjesta poznata po idolopokonstvu i razvratu, a sama su njihova imena podsjećala na poročnost i pokvarenost naroda. {SPP 234.3}

Na Izraelce je ova okolina djelovala izopačujuće. Njihove su se misli privikle na pokvarene prizore koji su im se neprekidno nametali. Život lagodnosti i nerada djelovao je demoralizirajuće, i oni su gotovo nesvjesno otpali od Boga i našli se u stanju u kojem su postali lak plijen kušnji. {SPP 234.4}

Mojsije se tokom logorovanja pored Jordana pripremao za osvajanje Hanaana. Ovaj veliki vođa je u cijelosti bio zaokupljen ovim poslom, ali za narod je ovo vrijeme napetosti i iščekivanja bilo velika kušnja. Nije prošlo ni nekoliko sedmica a najužasnije odstupanje od vrlina i poštenja uprljalo je njihovu istoriju. {SPP 234.5}

U početku je između Izraelaca i njihovih neznabožačkih susjeda bilo malo dodira, ali nakon nekog vremena midjanske žene su počele dolaziti u logor. Njihova pojava nije izazvala uzbunu, a one su svoje planove izvodile tako tiho da Mojsiju niko nije skrenuo pažnju na njih. Ove su žene imale cilj da druženjem navedu Izraelce na prijestup Božjeg Zakona, da privuku njihovu pažnju na neznabožačke običaje i rituale i navedu ih na idolopoklonstvo. Ove su namjere bile brižljivo skrivene maskom prijateljstva tako da čak ni čuvari naroda nisu u njih posumnjali. {SPP 234.6}

Moabski kralj je na Baalamov prijedlog priredio veliku proslavu u čast svojih bogova, a tajno je dogovoreno da Baalam nagovori Izraelce da sudjeluju. Oni su ga smatrali Božjim prorokom i on nije imao teškoća u ostvarenju svojih namjera. Oni su stupili na zabranjeno tlo

i zapleli su se u Sotonine zamke. Očarani muzikom i plesom, privučeni ljepotom neznabožačkih vestalki, oni su zapostavili svoju odanost Jahvi. Pridružili su se slavlju i veselju. Opijanje vinom zamračilo je njihov razum i srušilo zidove samokontrole. Strast je potpuno zavladala i budući da su bestidnošću uprljali svoju savjest, oni su bili nagovoreni da se klanjaju idolima. Prinosili su žrtve na neznabožačkim žrtvenicima i sudjelovali u najbestidnijim ritualima. {SPP 234.7}

Nije trebalo dugo da se otrov, kao smrtonosna zaraza, proširi cijelim izraelskim logorom. Oni koji bi svoje neprijatelje pobijedili u bici bili su pobijeđeni pokvarenošću neznabožačkih žena. Činilo se da je narod opčinjen. Starješine i vode bili su među prvim prijestupnicima i tako je mnogo ljudi pogriješilo da je otpad postao sveopći. „Tako se Izrael osramoti s Baalom peorskim." Kad je Mojsije najposlije primijetio zlo, zavjera njihovih neprijatelja je bila tako uspješna da ne samo da su Izraelci sudjelovali u razvratnom bogosluženju na brdu Peor već su se neznabožački obredi vršili i u izraelskom logoru. Ostarjeli vođa je bio ogorčen, a Božji se gnjev rasplamsao. {SPP 235.1}

Njihovi pokvareni običaji učinili su Izraelu ono što nisu mogla sva Baalamova vraćanja — oni su ih odvojili od Boga. Brza kazna je upozorila narod na veličinu njihovog grijeha. Logorom se proširio strašan pomor, koji je brzo pobio desetke hiljada žrtava. Bog je zapovjedio sudijama da pobiju vođe otpada. Oni su odmah prihvatili ovu naredbu. Krivci su pobijeni, a tijela obješena pred očima cijelog Izraela tako da zajednica, kad vidi kako se oštro postupalo prema vođama, osjeti Božju odvratnost prema njihovom grijehu i strah od njegova gnjeva protiv njih. {SPP 235.2}

Svi su osjećali da je kazna bila pravedna i narod je požurio do Šatora sa suzama u očima te su s dubokom poniznošću priznali svoj grijeh. Dok su oni tako plakali pred Bogom, na vratima Šatora, dok je pomor i dalje sijao smrt, sudije su izvršavali svoj strašni zadatak. Zimri, sin jednog od izraelskih glavara, drsko je ušao u logor zajedno s midjanskom bludnicom, princezom glavara jednog od plemena midjanskih i odveo je u svoj šator. Porok nikada nije bio smjeliji i tvrdoglaviji. Opijen vinom Zimri se razmetao grijehom „poput Sodoma" i uživao u svojoj sramoti. Sveštenici i vode su u žalosti i poniznosti pali ničice plačući „na ulazu u Šator sastanka," preklinjući Gospoda da poštedi svoj narod i ne ukori svoje nasljeđe. No ovaj se knez javno razmetao svojim grijehom pred očima zajednice, prkoseći Božjoj osveti i vrijeđajući suce naroda. Pinhas, sin visokog svještenika Eleazara, ustao je ispred zajednice i uzevši koplje „pode za Izraelcem u odaje," i oboje ih probode. Tako je zaustavljen pomor, a svještenik koji je izvršio kaznu bio je uzvišen pred cijelim Izraelom, a njemu i njegovoj porodici je zauvijek osigurana svještenička služba. {SPP 235.3}

„Odvratio je moj gnjev od Izraelaca", bila je božanska poruka u vezi s Pinhasom. „Kaži mu dakle: s njime, evo, sklapam savez mira. Neka to bude za nj i za njegove potomke poslije njega savez vječnog svještenštva, jer je revnovao za svoga Boga, i izvršio pomirenje za izraelski narod." {SPP 235.4}

Kazna koja je snašla Izraela zbog njegovog grijeha kod Sitima uništila je preživjele iz onog velikog mnoštva koje je prije gotovo četrdeset godina na sebe navuklo kaznu: „U ovoj istoj pustinji neka završi! Tu neka izgine." Popis naroda, po božanskoj naredbi, tokom logorovanja na Jordanskim ravnicama pokazao je da „među njima nije bilo ni jednoga od onih koji su popisivali Izraelce u Sinajskoj pustinji... niko od njih ne ostane, osim Haleba, sina Jefuneova, i Jošue, sina Nunova." (Br 26,64.65) {SPP 235.5}

Bog je poslao kaznu na Izrael zbog popuštanja lukavstvima Midjanaca, ali kušači nisu smjeli izbjeći gnjev božanske pravde. Amalečani koji su kod Refidima napali Izrael, slabe i iscrpljene u narodu, dugo nakon toga nisu bili kažnjeni, ali Midjane koji su ih naveli na grijeh odmah su osjetili Božju kaznu, jer su bili opasniji neprijatelji. „Iskali osvetu Izraelaca na Midjancima" (Br 31,2), glasila je Božja zapovijest Mojsiju, „a poslije toga pridružit ćeš se svojini precima." Odmah su poslušali ovu zapovijest. Iz svakog plemena je izabrano hiljadu ljudi i poslano pod vođstvom Pinhasa. „Oni zavojuju na Midjance, kako je Jahve naredio Mojsiju... Među ostalima pobili su midjanske kraljeve... pet midjanskih kraljeva. Mačem pogube i Baalama, Beorova sina." (7. i 8. redak) Prema Mojsijevoj zapovijesti pobijene su i žene koje je vojska zarobila, kao najopasnije i najgrješnije izraelske neprijatelje. {SPP 235.6}

Takav je bio kraj onih koji su smišljali zlo Božjem narodu. Psalmist kaže: „Pagani pođoše u jamu koju sami iskopaše, zamka koju potajno staviše uhvati nogu njihovu." (Ps 9,16) „Jer neće Jahve odbaciti naroda svojega, i svoje nasleđe neće napustiti; jer će se pravo dosuditi pravednosti." Kad ljudi „pritišću dušu pravednog,', Gospod „platiće im bezakonje njihovo, njihovom će ih zloćom istrijebiti.', (Ps 94,14.15.21.23) {SPP 236.1}

Kad je Baalam bio pozvan da prokune Izraelce, on im svojim vračanjem nije mogao nanijeti zlo, jer Gospod kaže: „U Jakovu nesreće ne nazreli" niti „gatanja nema protiv Izraela" (Br 23,21.23). Ali kad su popuštanjem kušnji prestupili Božji Zakon, njihova ih je zaštita napustila. Kad je Božji narod vjeran njegovim zapovijestima, „gatanja nema protiv Jakova nit protiv Izraela vračanja". Stoga se sve Sotonine sile i podmukle vještine koriste da ih se navede na grijeh. Ako oni koji tvrde da su čuvari Božjeg Zakona postanu prijestupnici njegovih uredbi, oni se odvajaju od Boga i tada ne mogu odoljeti svojim neprijateljima. {SPP 236.2}

Izraelci koje se nije moglo pobijediti oružjem ili midjanskim vračanjem postali su žrtve bludnica. Uticaj žene u službi Sotone je takav da je ona u stanju zavesti i uništiti dušu. „Jer je mnoge smrtno ranila i oborila, i mnogo je onih što ih je pobila." (Izr 7,26) Na ovaj su način Setovi sinovi navedeni da ostave poštenje i tako je sveto potomstvo postalo izopačeno. Tako je i Josif bio kušan. Samson je tako predao svoju snagu, zaštitu Izraela, u filistejske ruke. Tako je i David pao. I Solomun, najmudriji od svih kraljeva, koga je Bog triput nazvao svojim ljubimcem, postao je rob strasti i žrtvovao svoje poštenje istoj zavodničkoj sili. {SPP 236.3}

„Sve se to njima dogodilo da bude za primjer, a napisano je za opomenu nama kojima je zapalo da živimo u posljednjim vremenima. Dakle, ko misli da stoji, neka pazi da ne padne!” (1 Kor 10,11.12) Sotona dobro zna s čime se mora boriti u ljudskom srcu. On poznaje najslabije tačke ljudskog karaktera jer ih je paklenskim naporima proučavao hiljadama godina, i on je u svim naraštajima uspio pobijediti i najsnažnije ljude, izraelske knezove, istim kušnjama koje su bile uspješne kod Sitima. Tokom vjekova posvuda leže olupine karaktera koji su se nasukali na grebenima tjelesnog uživanja. Kako se bližimo kraju vremena, dok Božji narod stoji na granicama nebeskog Hanaana, Sotona će, kao i u prošlosti, udvostručiti napore da ih spriječi kako ne bi ušli u dobru zemlju. On svakoj duši postavlja zamke. Ne trebaju se čuvati samo oni koji su neuki i neobrazovani, on priprema kušnje za one na najvišim položajima, u najsvetijoj službi. Ako ih navede da okaljaju svoje duše, kroz njih može uništiti mnoge. I on koristi ista oruđa koja je koristio prije tri hiljade godina. Svjetovnim prijateljstvima, privlačnošću ljepote, željom za zadovoljstvima, veseljem, svečanostima ili čašom vina on kuša na prijestup sedme zapovijesti. {SPP 236.4}

Sotona je prijevarom zaveo Izraela na razvrat prije no što ih je naveo na idolopoklonstvo. Oni koji obeščašćuju Božji lik i prljaju njegov hram u vlastitom tijelu neće se ustručavati od bilo čega što će obeščastiti Boga, da bi zadovoljili želju svojih pokvarenih srca. Popuštanje tijelu slabi um i ponižava dušu. Zadovoljavanje životinjskih sklonosti otupljuje i onesposobljuje moralne i intelektualne sile te je robu strasti nemoguće shvatiti svete obaveze Božjeg Zakona, cijeniti pomirenje ili pravilno vrednovati dušu. Dobrota, čistoća i istina, poštovanje prema Bogu i ljubav prema svetim stvarima, svi ovi sveti osjećaji i plemenite težnje koje čovjeka povezuju s nebeskim svjetlom, nestaju u vatri pohote. Duša postaje mračna i napuštena pustoš, prebivalište zlih duhova, „skloništem svih nečistih ptica”. Bića stvorena na sliku Božju spuštaju se na razinu nerazumnih životinja. {SPP 236.5}

Izraelci su druženjem s idolopoklonicima i sudjelovanjem na njihovim praznicima navedeni na prijestup Božjeg Zakona, čime su navukli njegovu kaznu na narod. Sotona je i sada najuspješniji kad navodi Hristove sljedbenike da se druže s bezbožnicima i sudjeluju u njihovim zabavama i tako ih mami u grijeh. „Zato izađite između njih i odvojte se — veli Gospod! Ne dotičite se ničega nečista.” (2 Kor 6,17) Bog od svog naroda zahtijeva da se razlikuje od svijeta, u običajima, navikama i načelima, kao što je zahtijevao od Izraela u drevnim vremenima. Ako vjerno slijede učenja njegove Riječi, ova će razlika postojati, jer drugačije ne može biti. Opomene upućene Izraelcima protiv sjedinjavanja s neznabošcima nisu bile direktnije i jasnije od onih koje zabranjuju hrišćanima da se pokore duhu i običajima bezbožnika. Hristos nam govori: „Nemojte ljubiti ni svijeta ni onoga što je na svijetu! Ako ko ljubi svijet, u njemu nema ljubavi Očeve.” (1 Iv 2,15) .„... zar ne znate da je prijateljstvo prema svijetu neprijateljstvo prema Bogu? Dakle, ko god hoće da bude prijatelj svijetu, postaje neprijatelj Bogu.” (Jak 4,4) Hristovi sljedbenici se trebaju odvojiti od grješnika, i biti u njihovom društvu samo kad imaju priliku da im čine dobro. Mi ne možemo pretjerati u odlučnosti da se klonimo društva onih koji nas svojim uticajem odvode od Boga. Dok se

molimo: „I ne uvedi nas u napast," mi moramo, koliko god je moguće, izbjegavati napast. {SPP 237.1}

Izraelci su navedeni u grijeh kad su se nalazili u stanju vanjskog mira i sigurnosti. Propustili su misliti na Boga, zanemarili su molitvu i gajili duh samopouzdanja. Lagodnost i popuštanje sebi učinilo je tvrđavu duše nebranjenom i u nju su ušle ponižavajuće misli. U srcu se odvija dug proces pripreme, svijetu nepoznat, prije no što će hrišćanin učiniti otvoreni grijeh. Um ne prelazi naglo iz stanja čistoće i svetosti u stanje pokvarenosti, poroka i zločina. Da bi oni koji su stvoreni prema Božjoj slici poprimili životinjsku ili sotonsku prirodu, potrebno je vrijeme. Mi se mijenjamo gledanjem. Popuštanjem nečistim mislima čovjek može tako odgojiti svoj um da grijeh na koji se nekada gadio postane ugodan. {SPP 237.2}

Sotona koristi sva oruđa da zločin i ponižavajuće poroke učini popularnim. Mi ne možemo hodati ulicama naših gradova a da se ne suočimo s upadljivim tragovima zločina u novelama ili kazalištu. Um se odgojem privikava na grijeh. U novinama se pred ljude iznosi život zlih i poročnih, i sve što može uzbuditi strasti iznosi se pred njih u obliku uzbudljivih priča. Oni slušaju i čitaju tako mnogo o ponižavajućim zločinima da nekad nježna savjest, koja bi pred takvim prizorima ustuknula u strahu, postaje tvrda i oni s požudnim zanimanjem razmišljaju o tim stvarima. {SPP 237.3}

Mnoge popularne zabave u današnjem svijetu, čak i među onima koji tvrde da su hrišćani, teže k istom cilju kao i neznabožačke zabave. Među njima je doista malo onih koje Sotona ne koristi za uništavanje duša. On vjekovima djeluje kroz drame da bi uzbudio strasti i veličao porok. Sotona se služi operom, njenim veličanstvenim prikazom i očaravajućom muzikom, maskaradom, plesom, da sruši zid načela i otvori vrata tjelesnom popuštanju. Na svakom skupu organiziranom zbog zadovoljstva, gdje se potiče ponos i popušta apetitu, a ljudi se navode da zaborave Boga i iz vida izgube vječne interese, Sotona svojim lancima okiva duše. {SPP 237.4}

„A svrh svega, čuvaj svoje srce," savjet je mudrog čovjeka, „jer iz njega izvire život." (Izr 4,23) „Jer on je onakav kako u sebi misli." (Izr 23,7) Božanska milost mora obnoviti srce ili je uzalud tražiti čistoću života. Onaj koji pokuša izgraditi plemenit, pošten karakter nezavisno od Hristove milosti gradi kuću na pijesku. Ona će se sigurno srušiti tokom žestokih oluja kušnji. Davidova molitva bi trebala biti molitva svake duše: „Čisto srce stvori mi, Bože, i duh postojan obnovi u meni." (Ps 51,12) A kad smo postali sudionici u nebeskom daru, mi kroz „snagu Božju po vjeri" (1 Pt 1,5) težimo k savršenstvu. {SPP 237.5}

Ipak, mi se moramo truditi da odbijemo kušnje. Oni koji ne žele postati žrtve Sotoninih oruđa moraju dobro čuvati prilaze duši. Oni moraju izbjegavati čitanje, gledanje ili slušanje onoga što izaziva nečiste misli. Um ne treba ostaviti da bez nadzora razmišlja o predmetima koje neprijatelj duše predlaže. „Zato opašite svoje bokove, to jest svoj um..." kaže apostol Petar. „Budite trijezni... Budući da ste poslušna djeca, ne oblikujte se prema negdašnjim strastima — strastima iz vremena vašeg neznanja, već kao što je svet onaj koji vas je pozvao,

postanite i sami sveti u svojem življenju.” (1 Pt 1,13-15) Pavle kaže: „Uostalom, braćo, sve što je čestito, što je dično, što je pravedno, što je nevino, što je ljubezno, što je na dobru glasu, i sve što je kreposno i hvale vrijedno, to neka bude sadržaj vaših misli.” (Fil 4,8) To zahtijeva revne molitve i neprekidnu budnost. Stalni uticaj Svetoga Duha treba nam pomoći da um usmjerimo prema gore i naviknemo se razmišljati o čistim i svetim stvarima. Mi moramo marljivo proučavati Božju Riječ. „Kako će mladić čistim sačuvati put svoj? Čuvajući riječi tvoje.” „U srcu sam zatvorio riječ tvoju,” kaže psalmist, „da protiv tebe ne sagriješim.” (Ps 119,9.11) {SPP 238.1}

Izraelov grijeh u Šitimu navukao je na njih Božje kazne i premda se danas isti grijesi ne kažnjavaju tako brzo, oni će sigurno biti kažnjeni. „Ako ko razara hram Božji, njega će Bog razoriti.” (1 Kor 3,17) Priroda je za ove zločine predvidjela strašne kazne, kazne koje će prije ili kasnije stići svakog prijestupnika. Ovi su grijesi, više no bilo koji drugi, prouzročili zastrašujuće poremećaje u ljudskoj rasi kao i bolesti i jad kojim je svijet proklet. Ljudi možda uspijevaju prikriti svoje prijestupe od svojih bližnjih, ali oni će sigurno požnjeti posljedice, patnju, bolesti, imbecilnost ili smrt. A nakon ovog života dolazi sud sa svojini vječnim kaznama: .„.. oni koji čine takva djela neće naslijediti kraljevstva Božjega”, već će sa Sotonom i zlim anđelima završiti u „ognjenom jezeru” koje je „druga smrt” (Gal 5,21; Otk 20,14). {SPP 238.2}

„Jer s usana žene preljubnice kaplje med, i nepce joj je glade od ulja, ali je ona naposljetku gorka kao pelin, oštra kao dvosjekli mač.” (Izr 5,3.4) „Neka joj je put tvoj daleko od nje, i ne približuj se vratima njezine kuće, da drugima ne bi dao svoju slavu i okrutnima svoje godine; da se ne bi tuđinci nasitili tvoga dobra i da tvoja zasluzba ne ode u tuđu kuću; da ne ridaš na koncu, kad ti nestane tijela i puti.” (8-11 redak) „Jer joj kuća tone u smrt.” „Ko god zalazi k njoj, ne vraća se.” (Izr 2,18.19) .„.. da zvanice njezine počivaju u Podzemlju.” (Izr 9,18) {SPP 238.3}

42. Poglavlje — Ponovljeni Zakon

Ovo poglavlje zasniva se na Ponovljenom zakonu 4 do 6 i 28.

Gospod je rekao Mojsiju da se približilo vrijeme za osvajanje Hanaana, i dok je ostarjeli prorok stajao na visoravni koja se uzdizala nad rijekom Jordan i obećanom zemljom, on je s velikim zanimanjem posmatrao nasljedstvo svog naroda. Je li moguće povući kaznu koja mu je izrečena zbog grijeha kod Kadeša? On se molio: „Gospode moj, Jahve! Ti si počeo pokazivati svome sluzi svoju veličajnost i svoju moć. Ta koji bog, na nebu ili na zemlji, može izvesti takva djela i čudesa kao što su tvoja! Dopusti mi da odem onamo i pogledam onu blaženu zemlju preko Jordana, onaj krasni gorski kraj i Libanon!" (Pnz 3,24-27) {SPP 239.1}

Odgovor je glasio: „Dosta — reče mi Jahve — ne govori mi više o tom! Popni se na vrhunac Pisge i upri oči svoje na zapad, sjever, jug i istok. Razmotri dobro očima svojim, jer preko Jordana nećeš prijeći." {SPP 239.2}

Mojsije se bez prigovora pokorio Božjoj naredbi. A sada se zabrinuo za Izrael. Ko će se brinuti za njihovu dobrobit kao on? On se iz dubine srca pomolio: „Neka Jahve, Bog duhova u svakom tijelu, postavi čovjeka nad ovom zajednicom, koji će pred njom izlaziti; koji će pred njom stupati; koji će je izvoditi i uvoditi tako da Jahvina zajednica ne bude kao stado što nema pastira." (Br 27,16.17) {SPP 239.3}

Gospod je čuo molitvu svog sluge i odgovorio: „Uzmi Jošuu, sina Nunova! — reče Jahve Mojsiju. — To je čovjek u kome ima duha. Na nj položi ruku svoju! Onda ga odvedi pred sveštenika Eleazara i pred svu zajednicu te mu na njihove oči daj naredbe! Predaj mu dio svoje vlasti, da ga sluša sva zajednica sinova Izraelovih." (18-20. retka) Jošua je već dugo pratio Mojsija, i budući da je bio mudar, sposoban i vjeran čovjek, on je izabran da ga naslijedi. {SPP 239.4}

Jošua je Mojsijevim polaganjem ruku, zajedno s najdojmljivijim pozivom, svečano izabran za izraelskog vodu. Njemu je takođe bilo dopušteno sudjelovati u upravljanju. Gospodnje je riječi o Jošui Mojsije iznio zajednici: „Neka pristupa k svešteniku Eleazaru, koji će za nj tražiti odluke Urima pred Jahvom. Na njegovu zapovijest neka izlaze i na njegovu zapovijest neka ulaze, oni i svi Izraelci s njim — sva zajednica." (21-23. retka) {SPP 239.5}

Prije no što je napustio položaj vidljivog vode Izraela Mojsiju je naređeno da im ponovi istoriju njihova izbavljenja iz Egipta, njihova putovanja kroz pustinju i ponovi im Zakon izrečen na Sinaju. Kad je Zakon darovan, malo je njih iz prisutne zajednice bilo dovoljno starih da shvate svečanost te prigode. Budući da su uskoro trebali prijeći preko Jordana i zauzeti obećanu zemlju, Bog im je htio iznijeti zahtjeve svog Zakona i propisati im poslušnost kao uslov napretka. {SPP 239.6}

Mojsije je stao pred narod da ponovi posljednje opomene i ukore. Lice mu je obasjavala sveta svjetlost. Njegova je kosa posijedila od starosti, ali je njegovo držanje bilo uspravno, njegove crte lice pokazivale su nesmanjeno zdravlje i snagu, a njegov vid je bio jasan i

nepomućen. Bila je to jedna važna prilika i on je s dubokim osjećajima prikazao ljubav i milost njihovog Svemoćnog Zaštitnika: {SPP 239.7}

„Ispitaj samo prijašnja vremena što su protekla prije tebe, sve otkad je Bog stvorio čovjeka na zemlji: je li ikad, s jednoga kraja nebesa do drugoga, bilo ovako veličanstvena događaja? Je li se što takvo čulo? Je li ikad koji narod čuo glas Boga gdje govori isred ognja kao što si ti čuo i na životu ostao? Ili, pokuša li koji bog da ode i uzme sebi jedan narod isred drugog naroda kušnjama, znakovima, čudesima i ratom, jakom rukom i ispruženom mišicom, uza silne strahote, kao što je sve to, na vaše oči, učinio za vas Jahve, Bog vaš, u Egiptu? Tebi je to pokazano, da znaš da je Jahve pravi Bog i da nema drugoga uz njega." {SPP 240.1}

„Nije vas Jahve odabrao i prihvatio zato što biste vi bili brojniji od svih naroda — vi ste zapravo najmanji — nego zato što vas Jahve ljubi i drži zakletvu kojom se zakleo vašim očima. Stoga vas je Jahve izveo jakom rukom i oslobodio vas iz kuće ropstva, ispod vlasti faraona, kralja egipatskoga. Zato znaj da je Jahve, Bog tvoj, pravi Bog, Bog vjeran, koji drži svoj Savez i milost svoju iskazuje do tisuću koljena onima koji ga ljube i drže njegove zapovijesti." (Pnz 7,7-9) {SPP 240.2}

Izraelski je narod bio spreman svoje teškoće pripisati Mojsiju, ali sada su njihove sumnje da ga kontrolira ponos, ambicije i sebičnost bile uklonjene i oni su s povjerenjem slušali njegove riječi. Mojsije je vjerno pred njih iznio njihove greške i prijestupe njihovih otaca. Često su bili nestrpljivi i skloni pobuni zbog dugog lutanja po pustinji, ali Boga se nije moglo optužiti što je osvajanje Hanaana odgođeno. On je bio žalosniji od njih jer im nije mogao odmah predati obećanu zemlju i tako pred svim narodima prikazati svoju moć u oslobađanju svog naroda. Zbog nepovjerenja u Boga, ponosa i nevjere, oni nisu bili spremni za ulazak u Hanaan. Oni nikako ne bi mogli predstavljati narod čiji je Bog bio Gospod, jer nisu imali njegov čist, dobar i blagonaklon karakter. Da su njihovi oci vjerom poslušali Božje upute, da su se pokoravali njegovim zakonima i hodili prema njegovim uputama, oni bi se već odavno naselili u Hanaanu, kao napredan, svet i sretan narod. Odlaganje njihova ulaska u dobru zemlju obeščastilo je Boga i u očima okolnih naroda naudilo njegovoj slavi. {SPP 240.3}

Mojsije, koji je razumio karakter i vrijednost Božjeg Zakona, uvjerio je narod da nijedan drugi narod nema tako mudre, pravedne i milostive zakone kao one koje su primili Izraelci: „Ja sam vas, eto, poučio o zakonima i uredbama, kako mi je Jahve, Bog moj, naredio da ih vršite u zemlji u koju idete da je zaposjednete. Držite ih i vršite: to će u očima naroda biti vaša mudrost i vaša razboritost. Kad oni čuju za sve ove zakone, reći će: ‚Samo je jedan narod mudar i pametan, a to je ovaj veliki narod.'" {SPP 240.4}

Mojsije je usmjerio njihovu pažnju na „Onaj dan kad si stajao na Horebu". I on je upitao izraelski narod: „Jer, koji je to narod tako velik da bi mu bogovi bili tako blizu kao što je Jahve, Bog naš, nama kad god ga zazovemo? Koji je to narod tako velik da bi imao zakone i uredbe pravedne kao što je sav ovaj Zakon koji vam ja danas iznosim?" Ovo pitanje upućeno Izraelu moglo bi se i danas ponoviti. Zakoni što ih je Bog dao svom drevnom narodu bili su

mudriji, bolji i humaniji nego zakoni najcivilizovanijih naroda na zemlji. Zakoni naroda nose tragove slabosti i strasti neobnovljena srca, ali Božji Zakon nosi znak božanstva. {SPP 240.5}

„A vas je uzeo Jahve... iz one peći užarene", objavio je Mojsije, „da postanete narod njegova nasljedstva." Tako im je opisana zemlja u koju su uskoro trebali ući i koja je trebala biti njihova uz uslov poslušnosti Božjem Zakonu. Kako su samo ove riječi morale pokrenuti srca Izraelaca kad su se sjetili da je onaj koji je tako oduševljeno opisao blagoslove obećane zemlje isključen, zbog njihovog grijeha, iz podjele nasleđa svog naroda: {SPP 240.6}

„Jer Jahve, Bog tvoj, vodi te u dobru zemlju," .„.. nije kao zemlja egipatska iz koje ste izašli, gdje si, posijavši sjeme, morao svoj usjev svojom nogom natapati kao što se natapa povrtnjak. Zemlja u koju idete da je zaposjednete zemlja je bregova i dolova, i natapa je dažd nebeski; zemlja nad kojom Jahve, Bog tvoj, bdi; na kojoj oči Jahve, Boga tvoga, uvijek počivaju, od početka do svršetka godine." (Pnz 8,7-9; 11,10-12) {SPP 240.7}

„A kad te Jahve, Bog tvoj, dovede u zemlju za koju se zakleo tvojim očima, Abrahamu, Isaku i Jakovu, da će je tebi dati — u velike i lijepe gradove, kojih nisi zidao; u kuće pune svakog dobra, kojih nisi punio; na iskopane čatrnje, kojih nisi kopao; u vinograde i maslinike, kojih nisi sadio — i sit se najedeš: pazi da ne zaboraviš Jahvu..." „Zato pazite da ne zaboravljate Saveza što ga je Jahve, Bog tvoj, sklopio s vama..." Ako budu činili zlo u Gospodnjim očima, tada, dodao je Mojsije: „Znajte... da će vas brzo nestati sa zemlje u koju idete preko Jordana da je zaposjednete." {SPP 241.1}

Nakon javnog ponavljanja Zakona Mojsije je završio s pisanjem svih zakona, uredbi i kazni koje mu je Bog dao i svih pravila u vezi sa žrtvenim sistemom. Knjiga koja je sadržavala sve ovo predana je na čuvanje za to određenim službenicima, a zbog sigurnosti pohranjena je pored Kovčega. Ipak, veliki vođa je bio ispunjen strahom da će ljudi odstupiti od Boga. U najuzvišenijem i najuzbudljvijem govoru on im je predočio blagoslove koji će biti njihovi uz uslov poslušnosti, i prokletstva koja će slijediti nakon prijestupa: {SPP 241.2}

„Ako zbilja poslušaš glas Jahve, Boga svoga, držeći i vršeći sve njegove zapovijesti što ti ih danas naređujem," „blagoslovljen ćeš biti u gradu, blagoslovljen u polju,... plod utrobe tvoje, rod zemlje tvoje, plod blaga tvoga... Blagoslovljen će biti tvoj koš i naćve tvoje. Balgoslovljen ćeš biti kad ulaziš, blagoslovljen kad izlaziš. Neprijatelje tvoje koji se dignu protiv tebe Jahve će položiti preda te potučene... Jahve će narediti da blagoslov bude s tobom u žitnicama tvojim i u svakom pothvatu ruke tvoje." {SPP 241.3}

„Ali ako ne budeš slušao glasa Jahve, Boga svoga, ne držeći i ne vršeći svih njegovih zapovijesti i svih njegovih zakona što ti ih danas naređujem, sva će ova prokletstva doći na te i stići te." „Bit ćeš na zgražanje, porugu i ruglo svim narodima među koje te Jahve odvede." „Jahve će vas razbacati po svim narodima, s kraja na kraj zemlje; ondje ćeš obožavati druge bogove: drvene i kamene — koji su bili nepoznati i tebi i tvojim očima. Ali među tim narodima nećeš imati mira; ni tvome stopalu neće biti počivališta, nego će ti ondje Jahve dati srce uznemireno, oči utonule, dušu tjeskobnu. Život tvoj visiće o niti; bojaćeš se danju i noću,

i nećeš biti siguran za život svoj. U strahu koji će ti stezati srce, i od prizora što će ga oči tvoje gledati, jutrom ćeš govoriti: ‚Oh, da je već veče!' a naveče ćeš govoriti: ‚Oh, da je već jutro!'" {SPP 241.4}

Duhom nadahnuća, posmatrajući budućnost, Mojsije je opisao strašne prizore konačne propasti izraelskog naroda i razorenje Jerusalema od rimske vojske: „Jahve će iz daljine, s kraja zemlje, dovesti narod koji će sletjeti kao orao. Bit će to narod kojemu jezika nećeš razumjeti; narod bezdušan, koji neće pokazivati obzira prema starima ni smilovanja prema mladima." {SPP 241.5}

Slikovito je opisao potpuno opustošenje zemlje i strašne patnje naroda tokom opsade Jerusalema pod vođstvom Tita, stoljećima kasnije: „On će ti jesti mlado od tvoga blaga i rod tvoje njive dok te ne uništi... Opsjedat će te u svim tvojim gradovima širom zemlje tvoje dok ne obori visoke i utvrđene bedeme u koje si polagao nadu svoju... U tjeskobi i jadu, kojima će te neprijatelj tvoj pritisnuti, jest ćeš plod utrobe svoje — meso sinova svojih i kćeri svojih koje ti dadne Jahve, Bog tvoj." „I žena najnježnija i najmekša što bude u tebe — toliko nježna i tankoćutna da se ne usuđuje spustiti stopala na zemlju — zlobnim će okom gledati na muža u svome naručju, ... i na djecu što ih ima roditi, jer će ih potajno jesti, oskudna u svemu, zbog nevolje i jada kojim će te neprijatelj tvoj pritisnuti po svim gradovima tvojim." {SPP 241.6}

Mojsije je završio značajnim riječima: „Uzimam danas za svjedoke protiv vas nebo I zemlju da pred vas stavljam: život i smrt, blagoslov i prokletstvo. Život, dakle, biraj, ljubeći Jahvu, Boga svoga, slušajući njegov glas, prianjajući uz njega, da živiš ti i tvoje potomstvo. Ta on je život tvoj, tvoj dugi vijek, da bi mirno mogao boraviti na zemlji za koju se Jahve zakle očima tvojim Abrahamu, Isaku i Jakovu da će im je dati." (Pnz 30,19.20) {SPP 242.1}

Da bi što dublje utisnuo ove istine u svaki um, veliki vođa ih je izrazio svetim stihovima. Ova pjesma nije bila samo povijesne već i proročke prirode. Ponavljajući Božje postupanje s njegovim narodom u prošlosti, ona je takođe nagovijestila velike događaje u budućnosti, konačnu pobjedu vjernih kad Hristos dođe po drugi put u sili i slavi. Narodu je naređeno da zapamti ovu pjesničku istoriju i pouči svoju djecu i djecu svoje djece. Zajednica ju je trebala ponavljati kad su se sastajali na bogosluženju, a narod ju je trebao ponavljati dok su obavljali svakodnevne poslove. Dužnost je roditelja bila ove riječi utisnuti u prijemčive umove svoje djece da ih ona nikada ne zaborave. {SPP 242.2}

Budući da su Izraelci trebali, u posebnom smislu, biti čuvari i Božjeg Zakona, značaj ovih uredbi i važnost poslušnosti osobito su se trebali utisnuti u njihove umove, a preko njih i na njihovu djecu i djecu njihove djece. Gospod je u vezi sa svojim zapovijestima naredio: „Poučite u njima svoje sinove; izgovarajte ih kad sjedite u svojoj kući i kad idete putem; kad lijegate i ustajete. Ispišite ih na dovratnike svoje kuće i na svoja vrata." {SPP 242.3}

Kad u budućim vremenima djeca zapitaju: „Što su te upute, zakoni i uredbe što ih je Jahve, Bog naš, vama propisao?," tada su roditelji trebali ponoviti istorija Božjeg milostivog postupanja s njima, kako je Gospod radio na njihovu izbavljenju da mogu slušati njegov

Zakon i reći im: „I naredio nam je Jahve da sve ove naredbe vršimo u strahopoštovanju prema Jahvi, Bogu svome, da bismo uvijek bili sretni i da živimo, kao što je to danas.” {SPP 242.4}

43. Poglavlje — Mojsijeva Smrt

Ovo poglavlje zasniva se na Ponovljenom zakonu 31 do 34.

U svim Božjim postupanjima prema njegovom narodu najupečatljiviji dokazi o njegovoj strogoj i nepristranoj pravednosti pomiješani su s njegovom ljubavlju i milošću. Istorija izraelskog naroda to primjerom pokazuje. Bog je Izraelu dao velike blagoslove. Njegova je nježna ljubav prema njima dirljivo opisana riječima: ‚Poput orla što bdi nad gnijezdom, nad svojim orlićima lebdeći, tako on krila širi, uzima ga, pa ga svojim nosi perima.” A ipak, kako ih je brzo i strogo kažnjavao za njihove prijestupe. {SPP 243.1}

Božja beskonačna ljubav pokazala se u daru njegovog jedinorodnog Sina za otkupljenje izgubljenog ljudskog roda. Hristos je došao na zemlju da ljudima otkrije karakter svog Oca, a njegov je život bio ispunjen djelima božanske nježnosti i sažaljenja. Ipak sam Hristos kaže: „Jer, zaista, kažem vam, dok opstoji nebo i zemlja, ni jedna jota, ni jedna kovrčica slova iz Zakona sigurno neće nestati, a da se sve ne ostvari.” (Mt 25,41) Bog je u cijeloj Bibliji prikazan ne samo kao nježni otac već i kao pravedan sudija. Premda On uživa u izražavanju milosti i „podnosi opačinu, grijeh i prijestup, ali krivca nekažnjena ne ostavlja” (Izl 34,7). {SPP 243.2}

Veliki Vladar naroda objavio je da Mojsije neće uvesti izraelsku zajednicu u dobru zemlju, a žarke molitve Božjeg sluge nisu mogle preinačiti njegovu presudu. On je znao da mora umrijeti. Ipak, on ni za trenutak nije popustio u svojoj brizi za Izrael. On je vjerno nastojao pripremiti zajednicu za ulazak u obećano nasljedstvo. Mojsije i Jošua su po božanskoj zapovijesti prišli Šatoru, dok je stup od oblaka došao i stao iznad ulaza. Ovdje je narod svečano predan brizi Jošue Nunova. Mojsijevo djelo kao izraelskog vode je završilo. Ipak, on je brinući se za narod zaboravio na sebe. Mojsije je u prisutnosti okupljenog mnoštva, u ime Božje, svom nasljedniku uputio riječi svete radosti: „Ohrabri se i budi odlučan! Jer ti ćeš ići s ovim narodom u zemlju za koju se Jahve zakle očima njihovim da će im je dati.” On se onda okrenuo starješinama i narodnim knezovima predajući im svečanu obavezu da vjerno slušaju upute koje im je on prenio od Boga. {SPP 243.3}

Dok je narod gledao na ostarjela čovjeka koji je uskoro trebao biti uzet od njih, oni su se prisjetili s novom i dubljom zahvalnošću njegove roditeljske nježnosti, njegovih mudrih savjeta i neumorna rada. Kako su često, kad su njihovi grijesi navukli na njih pravednu Božju kaznu, Mojsijeve molitve učinile da ih On poštedi! Grižnja savjesti je povećala njihovu žalost. Oni su se s gorčinom sjećali da je njihova vlastita pokvarenost izazvala Mojsija na grijeh zbog kojeg mora umrijeti. {SPP 243.4}

Odlazak njihovog ljubljenog vođe bio je daleko snažniji ukor Izraelu od bilo kojeg drugog koji su mogli primiti da je njegov život i zadatak nastavljen. Bog je htio da shvate kako život sljedećeg vode ne smiju učiniti tako teškim kao što su otežali Mojsijev. Bog govori svom narodu kroz blagoslove koje im daje, a kad ih oni ne cijene, On im govori tako što uklanja te blagoslove da bi ih naveo da uvide svoje grijehe i vrate mu se s cijelim srcem. {SPP 243.5}

Tog istoga dana Mojsije je primio zapovijest: „Popni se na goru Nebo... pa pogledaj zemlju Hanaansku što ću je dati u posjed Izraelcima. Onda umri na gori na koju se uspneš i

pridruži se svojim precima." Mojsije je često odlazio iz logora, iz poslušnosti prema božanskom pozivu, da bi razgovarao s Bogom, ali on je sada trebao poći na nov i tajanstven zadatak. On je morao poći da preda svoj život u ruke svog Stvoritelja. Mojsije je znao da je trebao umrijeti sam. Nijednom zemaljskom prijatelju nije bilo dopušteno da mu služi u njegovim posljednjim trenucima. Prizor pred njim je bio tajanstven i zastrašujući, prizor od kojeg se srce stezalo. Najteža kušnja je bila odvajanje od naroda za koji se brinuo i koji je ljubio, naroda s kojim su njegov život i interesi bili tako dugo povezani. Ali on je naučio vjerovati Bogu i s čvrstom vjerom on je sebe i svoj narod predao njegovoj ljubavi i milosti. {SPP 244.6}

Mojsije je po posljednji put stajao pred zajednicom svog naroda. Duh Božji je ponovno sišao na njega i s najuzvišenijim i najdirljivijim riječima on je izrekao blagoslov nad svakim plemenom, završavajući zajedničkim blagoslovom: {SPP 244.1}

„Niko nije kao Bog Izraelov:
po nebesima u pomoć ti jezdi
i po oblacima u svom veličanstvu!
Bog vječni tvoje je utočište,
a ne zemlji drevna njegova mišica
pred tobom goni neprijatelja;
on dovikuje: ‚Uništi!'
U sigurnosti prebiva Izrael,
a Jakovljev je izvor na osami
u zemlji žita i vina,
gdje nebesa rosom daždе.
Blago tebi, Izraele!
Koji narod ko tebe Jahve spašava?
On štit je tvoj što te brani
i mač tvoj slavodobitni..." {SPP 244.2}

(Pnz 33,26-29)

Mojsije se okrenuo od zajednice i u tišini i samoći pošao prema planini. Otišao je na „brdo Nebo, na vrhunac Pisge." Na tom usamljenom vrhuncu on je stao i nepomućena vida posmatrao prizor koji se pred njim pružao. Daleko su se na zapad pružale plave vode Velikog mora, planina se Hermon uzdizala prema nebu na sjeveru, na istoku se nalazila Moabska nizina, a iza nje je ležao Bašan, mjesto izraelske pobjede, a dalje prema jugu pružala se pustinja kojom su tako dugo lutali. {SPP 244.3}

Mojsije se u samoći osvrnuo na život nestalnosti i teškoća otkad je napustio kraljevske časti i izglede na egipatskom dvoru da bi svoju sudbinu vezao s Božjim izabranim narodom.

On se prisjetio svih ovih dugih godina u pustinji s Jitrovim stadom, pojavu Anđela u gorućem grmu i svoje vlastito pozvanje da izbavi Izrael. On je ponovno posmatrao moćna čuda Božje sile u korist izabranog naroda, i njegovu strpljivu milost tokom godina njihova lutanja i pobune. Uprkos svemu što je Bog za njih učinio, usprkos njegovim molitvama i radu, samo su se dva odrasla čovjeka od ogromne vojske koja ja napustila Egipat našla vjerna da su mogli ući u obećanu zemlju. Dok je Mojsije razmišljao o rezultatima svog rada, njegov mu se život kušnji i žrtava činio gotovo uzaludan. {SPP 244.4}

Ipak, on nije žalio zbog tereta koji je nosio. Znao je da je sam Bog vodio njegov zadatak i djelo. Kad je prvi put bio pozvan da povede Izrael iz ropstva, on je ustuknuo pred odgovornošću, ali kad je preuzeo djelo, on teret nije odbacivao. Čak kad je Bog predložio da ga oslobodi i uništi pobunjenički Izrael, Mojsije se nije mogao složiti. Premda su njegove kušnje bile teške, on je uživao u posebnim znacima Božje naklonosti. Dobio je bogato iskustvo tokom putovanja kroz pustinju posmatrajući prikaze Božje sile i slave i u zajednici njegove ljubavi. Osjećao je da je donio mudru odluku kad je izabrao da podnosi stradanja s Božjim narodom, umjesto da uživa u trenutnim zadovoljstvima grijeha. {SPP 244.5}

Kad se osvrnuo na svoje iskustvo kao vođe Božjeg naroda, jedan je pogrešan postupak uprljao njegovu istoriju. Kad bi se taj prijestup mogao izbrisati, smatrao je da se ne bi ustezao umrijeti. Njemu je rečeno da je sve što Bog zahtijeva pokajanje i vjera u obećanu žrtvu, i Mojsije je ponovno priznao svoj grijeh i zatražio oproštaj u Isusovo ime. {SPP 245.1}

Onda mu je prikazan panoramski pregled obećane zemlje. Pred njim je prikazan svaki dio zemlje, i to ne nejasno i djelomično u maglovitoj daljini, već jasno, detaljno i prekrasno, na njegovu radost. Ovaj prizor tada nije prikazan kakav je bio, već kakav je trebao postati s Božjim blagoslovima u vlasništvu Izraela. Činilo mu se da posmatra drugi Edem. Planine su bile odjevene libanskim cedrovima, brda srebrnastim maslinama i mirisnim od vina, a široke zelene ravnice posute cvijećem i bogate plodovima, tropske palme, polja u kojima se njiše žito i ječam, sunčane doline kojima odzvanja žuborenje potoka i pjesma ptica, pobožni gradovi i lijepi vrtovi, jezera bogata vodom, stada koja su pasla na padinama, čak su i među stijenama divlje pčele gomilale svoje blago. To je doista bila zemlja kakvu je Mojsije, nadahnut Duhom Božjim, opisao Izraelu: „Zemlju mu je Jahve blagoslovio; njegovo je najbolje od onog što daje roda nebeska i što se u bezdanima dolje krije, najbolje od onoga što daruje sunce... i najbolje s vječnih brežuljaka, ponajbolji rod zemlje i svega što je na njoj.” {SPP 245.2}

Mojsije je vidio kako se izabrani narod naselio u Hanaanu, svako pleme na vlastitom posjedu. Vidio je njihovu istoriju nakon naseljavanja obećane zemlje, dugu, žalosnu priču o njihovom otpadu i njegovoj kazni. Vidio je kako su zbog svojih grijeha rasijani među neznabošcima, slavu koja je napustila Izrael, njegove prekrasne gradove razrušene, a narod zatočen u tuđim zemljama. Vidio je kad su vraćeni u zemlju svojih otaca i naposljetku kako dolaze pod vlast Rima. {SPP 245.3}

Dopušteno mu je da pogleda tijek vremena i posmatra prvi dolazak našeg Spasitelja. Vidio je Isusa kao dijete u Betlehemu. Čuo je glasove anđeoskih zborova kako pjevaju pjesmu hvale Bogu i miru na zemlji. Vidio je zvijezdu na nebu koja je vodila mudrace s Istoka k Isusu, a njegov um je obasjalo veliko svjetlo kad se sjetio proročkih riječi: .„.. od Jakova zvijezda izlazi. Od Izraela žezlo se diže." (Br 24,17) Posmatrao je Isusov ponizni život u Nazaretu, njegovu službu ljubavi, saosjećanja i iscjeljenja, njegovo odbacivanje od strane ponosnog, nevjerničkog naroda. Zaprepašten je slušao njihovo hvalisavo uzdizanje Božjeg Zakona, dok su prezirali i odbacivali Onoga koji je dao Zakon. Vidio je Isusa na Maslinskoj gori kako plačući pozdravlja grad svoje ljubavi. Dok je Mojsije posmatrao konačno odbacivanje naroda kojeg je Nebo tako obilno blagoslovilo, naroda za kojeg je on radio, molio se i žrtvovao, za kojeg je bio voljan da se njegovo ime izbriše iz knjige života, dok je slušao strašne riječi: ‚Evo, vaša će kuća biti prepuštena vama — pusta!" (Mt 23,38), njegovo se srce steglo od bola, a suze gorčine potekle niz lice, iz saosjećanja s patnjama Božjeg Sina. {SPP 245.4}

On je slijedio Spasitelja do Getsemanija i posmatrao agoniju u vrtu, izdaju, vrijeđanje i bičevanje — raspeće. Mojsije je vidio da kao što je on podigao zmiju u pustinji, tako je Sin Božji morao biti podignut da svako ko vjeruje u Njega „ima život vječni" (Iv 3,15). Bol, ogorčenje i strah ispunili su Mojsijevo srce kad je vidio licemjerstvo i sotonsku mržnju koju je jevrejski narod pokazao prema svom Otkupitelju, moćnom Anđelu koji je išao pred njihovim očima. Čuo je Hristov bolni uzvik: „Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio!" (Mk 15,34) Vidio ga je kako leži u Josifovom novom grobu. Tama beznadnog očaja je naoko prekrivala svijet. Ali kad je ponovno pogledao i vidio ga kako dolazi kao Pobjednik, kako se uzdiže na nebo u pratnji anđela i vodi mnoštvo spašenih, vidio je blještava vrata otvorena da ga prime i vojske nebeske kako s pjesmom pobjede izražavaju dobrodošlicu svom Zapovjedniku. Njemu je tada pokazano da će on biti taj koji će pratiti Spasitelja i otvoriti mu vječna vrata. Dok je posmatrao prizor, njegovo je lice blještalo svetom svjetlošću. Kako su male izgledale kušnje i žrtve u njegovom životu u poređenju sa životom Božjeg Sina! Kako su bile beznačajne u poređenju s „izvanredno velikom i vječnom slavom" (2 Kor 4,17). Radovao se što mu je dopušteno da samo malo sudjeluje u Hristovim patnjama. {SPP 245.5}

Mojsije je posmatrao Isusove učenike dok su svijetu nosili njegovo evanđelje. Vidio je da premda je tjelesni izraelski narod iznevjerio svoj uzvišeni poziv na koji ga je Bog pozvao i zbog svoje nevjere propusti da postane svjetlost svijetu, premda je prezreo Božju milost i proigrao njegove blagoslove kao izabrani narod, Bog ipak nije odbacio Abrahamovo potomstvo. Slavni ciljevi što ih je htio ostvariti kroz Izrael morali su biti ispunjeni. Svi koji su kroz Hrista trebali postati djeca vjere smatrat će se Abrahamovim potomstvom. Oni su bili nasljednici zavjetnih obećanja, i kao Abraham, oni su pozvani da čuvaju i svijetu obznanjuju Božji Zakon i evanđelje njegovog Sina. Mojsije je vidio kako svjetlost evanđelja svijetli kroz Isusove učenike narodu „što je boravio u tami" (Mt 4,16), i hiljade iz neznabožačkih zemalja prilaze izlazećoj svjetlosti. Posmatrajući ovo, on se radovao rastu i napretku Izraela. {SPP 246.1}

Pred njim je prošao i drugi prizor. Pokazano mu je kako je Sotona radio kako bi naveo Jevreje da odbace Hrista, dok su tvrdili da poštuju Očev Zakon. Zatim je vidio hrišćanski svijet u sličnoj zabludi kojom tvrde da prihvataju Hrista dok odbacuju Božji Zakon. Čuo je kako sveštenici i starješine izbezumljeno viču: „Neka se razapne! Neka se razapne!" i kako neki navodni hrišćanski učitelji viču: „Zakon je ukinut!" Vidio je kako je subota pogažena i na njeno mjesto uspostavljena lažna institucija. Mojsija je ponovno ispunio strah i zaprepaštenje. Kako su oni koji vjeruju u Hrista mogli odbaciti Zakon koji je On izrekao svojim vlastitim glasom na svetoj gori? Kako neko ko se boji Boga može odbaciti Zakon koji je temelj njegove vladavine na Zemlji i Nebu? Mojsije je s radošću primijetio kako nekolicina poštuje i uzdiže Božji Zakon. Vidio je posljednju veliku bitku zemaljskih sila za uništenje onih koji drže Božji Zakon. Očekivao je vrijeme kad će se Bog podići da kazni stanovnike zemaljske zbog njihove pokvarenosti, a oni koji se boje njegova imena bit će zaštićeni i skriveni u dan njegova gnjeva. Čuo je Božji zavjet mira s onima koji su držali njegov Zakon i kako se nebo i zemlja tresu dok njegov glas odzvanja iz njegovog svetog prebivališta. Vidio je drugi Hristov dolazak u slavi, umrle pravednike uskrsnute u vječni život i žive svete prenesene a da nisu iskusili smrt, kako se zajedno uzdižu s pjesmom radosti u Božji grad. {SPP 246.2}

Onda se ukazao još jedan prizor, zemlja slobodna od prokletstva, ljepša od divne obećane zemlje čiji se prizor nedavno pružao pred njima. U njoj nema grijeha, a smrt ne može ući. Tu narod spašenih nalazi svoj vječni dom. Mojsije s neizrecivom radošću posmatra prizor, slavnije ispunjenje izbavljenja od najsmjelijih nada što ih je ikada zamišljao. Njihova zemaljska lutanja su zauvijek prošla, a Božji je Izrael najposlije ušao u obećanu zemlju. {SPP 246.3}

Viđenje je ponovno nestalo i njegov se pogled spustio na Hanaansku zemlju koja se pružala u daljini. Onda, kao umorni ratnik, on je legao da se odmori. „I Mojsije, sluga Jahvin, umrije ondje u zemlji Moabskoj po Jahvinoj zapovijesti. I ukopa ga on u dolini u zemlji nasuprot Bet Peoru. Do dana današnjega niko nije doznao za njegov grob." Mnogi koji nisu bili voljni obratiti pažnju na Mojsijeve savjete dok je bio s njima bili bi u opasnosti da se klanjaju njegovom mrtvom tijelu da su znali mjesto njegova ukopa. Zbog toga je ono bilo skriveno od ljudi. Božji anđeli su ukopali tijelo njegovog sluge i bdjeli nad njegovim usamljenim grobom. {SPP 246.4}

„Ne pojavi se više prorok u Izraelu ravan Mojsiju — njega je Jahve poznavao licem u lice! — po svim onim znakovima i čudima u zemlji egipatskoj za koja ga je Jahve slao da ih učini... po onoj moćnoj ruci njegovoj i po svim onim velikim strašnim djelima koja učini na oči svega Izraela." {SPP 247.1}

Da Mojsijev život nije uprljao jedan grijeh, kad je propustio Bogu odati čast izvođenjem vode iz stijene kod Kadeša, on bi ušao u obećanu zemlju i bio bi prenesen na Nebo a da ne okusi smrt. Ali on nije trebao dugo ostati u grobu. Sam Hristos, s anđelima koji su ukopali Mojsija, sišao je s Neba da pozove zaspalog svetog čovjeka. Sotona je likovao što mu je

uspjelo navesti Mojsija da sagriješi protiv Boga i tako dođe pod vlast smrti. Veliki je neprijatelj izjavio da mu je božanska kazna: „Prah si, u prah ćeš se vratiti" (Post 3,19) dala ovlast nad mrtvima. Sila groba nikada nije bila slomljena i on je sve koji su bili u grobu smatrao svojim zatočenicima koji nikada neće biti oslobođeni iz mračnog zatvora. {SPP 247.2}

Hristos je po prvi put trebao dati život mrtvacu. Dok su se Knez života i anđeli svjetlosti približavali grobu, Sotona je strepio da ne izgubi svoju vlast. On je sa svojim anđelima stao da spriječi napad na područje što ga je smatrao svojim. Hvalisao se da je Božji sluga postao njegov zatočenik. Izjavio je da čak ni Mojsije nije mogao držati Božji Zakon, da je on prisvojio slavu koja je pripadala Jahvi, grijeh zbog kojeg je Sotona istjeran s Neba, te da je zbog prijestupa dospio pod vlast Sotone. Praiskonski izdajica je ponovio prvotnu optužbu protiv božanske uprave i ponovio svoje prigovore protiv Božje nepravde prema njemu. {SPP 247.3}

Hristos se nije upuštao u razgovor sa Sotonom. On je protiv njega mogao iznijeti surova djela koja je učinio na Nebu i time prouzročio propast velikog broja njegovih stanovnika. On je mogao ukazati na laž izrečenu u Edemu, koja je dovela do Adamova grijeha i donijela smrt ljudskom rodu. On je mogao podsjetiti Sotonu da je on navodio Izrael na gunđanje i pobunu što je iscrpilo njihovog strpljivog vodu, i u trenutku slabosti iznenadio ga grijehom zbog kojeg je pao pod vlast grijeha. Ali Hristos je sve prepustio svom Ocu riječima: „Neka bi ti Gospod zapovjedio da ušutiš!" (Juda 9) Spasitelj se nije prepirao sa svojim neprijateljem, već je tada počeo svoje djelo slamanja moći svog palog neprijatelja i uskrsavanja mrtvih. To je bio dokaz da se Sotona ne može suprotstaviti nadmoći Božjeg Sina. Vaskrsenje je zauvijek osigurano. Mojsije je iz groba izašao proslavljen i sa svojim Izbaviteljem uzašao u Božji grad. {SPP 247.4}

Grijeh je učinio da Mojsije potpadne pod Sotoninu vlast. Svojom zaslugom, u skladu sa Zakonom, postao je zarobljenik smrti; ali je bio podignut i dobio pravo na vječni život u ime svoga Otkupitelja, Njegovom zaslugom. Izašao je iz groba u proslavljenom tijelu i vaznio se sa svojim Spasiteljem u Božji Grad. {SPP 247.5}

Sve dok nisu protumačene u Hristovoj žrtvi, Božja pravda i ljubav nikada nisu bile očitije iznesene nego u njegovom postupanju s Mojsijem. Bog je spriječio Mojsija da ude u Hanaan da bi iznio pouku koja nikada ne smije biti zaboravljena, da On zahtijeva strogu poslušnost i da se ljudi moraju čuvati da ne prisvoje slavu koja pripada njihovom Tvorcu. On nije mogao ispuniti Mojsijevu molitvu da uđe u Izraelovo nasleđe, ali On nije zaboravio ili odbacio svog slugu. Bog Neba je razumio patnje koje je Mojsije pretrpio. On je zamijetio svaki čin vjerne službe tokom dugih godina sukoba i kušnji. Bog je na vrhu Pisge pozvao Mojsija u nasljedstvo koja je bezgranično slavnije od zemaljskog Hanaana. {SPP 247.6}

Mojsije je bio prisutan na Gori preobraženja s Ilijom koji je također bio uznesen. Otac ih je poslao kao vjesnike svjetlosti i slave njegovom Sinu. Tako je Mojsijeva molitva, izrečena

stoljećima ranije, bila najposlije ispunjena. On je stajao na „blaženoj zemlji" s nasleđenjm svog naroda, svjedočeći o Onome u kome su se nalazila sva obećanja Izraela. To je bio posljednji prizor otkriven ljudskom oku o istoriji tog čovjeka koga je Nebo tako visoko cijenilo. {SPP 248.1}

Mojsije je bio predslika Hrista. On je sam objavio Izraelu: „Proroka, kao što sam ja, iz tvoje sredine, od tvoje braće, podignut će ti Jahve, Bog tvoj: njega slušajte!" (Pnz 18,15) Bog je smatrao prikladnim da poduči Mojsija u školi patnje i siromaštva prije nego što bude spreman da izraelski narod povede u zemaljski Hanaan. Božji Izrael, na putu u nebeski Hanaan, ima zapovjednika kojemu ne treba ljudska pouka da bi ga pripremila za njegov zadatak božanskog vođe. Ipak, On je usavršen kroz patnje, „da patnjama učini savršenim vodu njihova spasenja.', (Heb 2,10.18) Naš Otkupitelj nije pokazao ljudske slabosti ili nesavršenstvo, a On je ipak umro da bi za nas pribavio ulazak u Obećanu zemlju. {SPP 248.2}

„I Mojsije je, istina, bio vjeran u svoj kući Božjoj u svojstvu sluge, da svjedoči za ono što je Bog imao objaviti, dok je Hristos vjeran u svojstvu Sina i stoji nad kućom Božjom. A njegova smo kuća mi, ako čvrsto sačuvamo (do kraja) pouzdanje i slavni ponos nade." (Heb 3,5.6) {SPP 248.3}

44. Poglavlje — Prijelaz Preko Jordana

Ovo se poglavlje zasniva na Jošui 1 do 5,12.

Izraelci su duboko žalili za svojim preminulim vodom, te su trideset dana posvetili za naročitu službu u znak sjećanja na njega. Oni nikada nisu shvatili vrijednost njegovih mudrih savjeta, njegove roditeljske nježnosti i nepokolebljive vjere, sve dok nije bio uzet od njih. S novim i dubljim poštovanjem oni su se prisjećali dragocjenih pouka koje im je dao dok je bio s njima. {SPP 249.1}

Mojsije je bio mrtav, ali s njim nije umro njegov uticaj. On je trebao živjeti djelujući uvijek iznova u srcima njegovog naroda. Dugo će se cijeniti sjećanje na taj svet, nesebičan život koji s tihom, uvjerljivom silom oblikuje živote i onih koji su zanemarili njegove žive riječi. Kao što sjaj zalazećeg sunca osvjetljuje planinske vrhove dugo nakon zalaska sunca, tako i djela čistih, svetih i dobrih osvjetljuju svijet dugo nakon što su sami sudionici umrli. Njihova djela, njihove riječi, njihov primjer živjet će zauvijek. „U vječnome će spomenu biti pravednik.” (Ps 112,6) {SPP 249.2}

Dok je narod bio ispunjen boli zbog velikog gubitka, oni su znali da nisu ostavljeni sami. Stup od oblaka je danju počivao na Šatoru, a stup od ognja noću, sigurnost da će Bog i dalje biti njihov vodič i pomoćnik ako hode putem njegovih zapovijesti. {SPP 249.3}

Jošua je sada bio priznati izraelski vođa. On je uglavnom bio poznat kao ratnik, a njegovi su darovi i vrline bili osobito vrijedni u ovom razdoblju izraelske istorije. Hrabar, odlučan i ustrajan, točan i nepodmitljiv, ne osvrćući se na sebične interese u svojoj brizi za one koji su mu bili povjereni, a iznad svega nadahnut živom vjerom u Boga, takav je bio karakter božanski izabranog čovjeka da vodi izraelsku vojsku u njihovom ulasku u obećanu zemlju. Tokom putovanja kroz pustinju on je djelovao kao Mojsijev prvi savjetnik, a svojom tihom, nepatvorenom vjernošću, ustrajnošću kad su se drugi kolebali, čvrstoćom u očuvanju istine usred opasnosti, on je pružio dokaze o svojoj spremnosti da naslijedi Mojsija čak i prije no što ga je Božji glas pozvao na ovaj položaj. {SPP 249.4}

Jošua je s velikom brigom i nevjerom u sebe gledao na djelo koje je bilo pred njim, ali Božje obećanje je uklonilo njegove strahove: „Ja ću biti s tobom kao što sam bio s Mojsijem, i nikada te neću napustiti niti ću te ostaviti... jer ćeš ti uvesti narod ovaj da primi u nasleđe zemlju za koju se zakleh očima njihovim da ću im dati.” „Svako mjesto na koje stupi vaša noga dajem vam, kao što obećah Mojsiju.” Do Libanonskih visoravni u daljini, do obala Velikog mora i do obala Eufrata, sve je trebalo biti njihovo. Obećanju je dodano i uputstvo: „Samo budi odvažan i hrabar da sve učiniš vjerno prema naredbama koje ti je dao Mojsije, sluga moj.” Gospodnja naredba je glasila: „Neka knjiga Zakona bude na ustima tvojim: razmišljaj o njoj danju i noću”; „ne skreći od toga ni desno ni lijevo”; „samo ćeš tada biti srećan i uspjećeš u poduhvatima”. {SPP 249.5}

Izraelci su još uvijek bili ulogoreni na istočnoj strani Jordana koji je predstavljao prvu prepreku za osvajanje Hanaana. „Prođite," bila je prva Božja poruka Jošui, „jer ćete za tri dana prijeći preko Jordana, da biste primili u posjed zemlju koju vam Jahve, Bog vaš, daje u nasleđe." Nije bilo uputa kojim putem da prijeđu. Jošua je međutim znao da će Bog za sve što zapovjedi otvoriti put svom narodu da to učini, i neustrašivi vođa je s ovom vjerom odmah počeo pripreme za polazak. {SPP 249.6}

Nekoliko kilometara iza rijeke, nasuprot mjestu gdje su Izraelci logorovali, nalazio se velik i dobro utvrđen grad Jerihon. Ovaj grad je doslovno bio ključ za cijelu zemlju, i on je predstavljao ozbiljnu prepreku za uspjeh Izraela. Jošua je stoga poslao dvojicu mladih ljudi kao uhode da posjete grad i saznaju nešto o njegovom stanovništvu, sredstvima i snazi njegovih utvrda. Stanovnici grada, prestrašeni i sumnjičavi, bili su neprekidno na oprezu, i uhode su bile u velikoj opasnosti. Međutim, spasila ih je Rahaba, žena iz Jerihona, po cijenu vlastitog života. Da bi se odužili za ljubaznost, oni su joj obećali zaštitu nakon osvajanja grada. {SPP 250.1}

Uhode su se sigurno vratile s vijestima: „Jahve nam je svu tu krajinu predao u ruke; sve je njezine stanovnike uhvatio strah pred njima." U Jerihonu im je rečeno: „Jer čusmo kako je Jahve isušio vodu Crvenog mora pred vama, kada ste izašli iz Egipta, i ono što ste učinili dvojici kraljeva amorejskih s druge strane Jordana, Sihonu i Ogu, koje pogubiste. Kad smo čuli sve to, zastalo nam srce, i niko da smogne snage da vam se suprotstavi, jer Jahve, Bog vaš — on je Bog gore na nebesima i dolje na zemlji." {SPP 250.2}

Izdana je naredba da se spreme za polazak. Narod je trebao spremiti zalihe hrane za tri dana, a vojska se trebala pripremiti za bitku. Svi su cijelim srcem prihvatili plan svog vode i uvjerili ga u njihovo povjerenje i potporu: „Sve što nam zapovjediš, učinit ćemo, i kuda nas god pošalješ, poći ćemo. Kao što smo slušali Mojsija, tako ćemo se pokoravati i tebi. Samo neka Jahve, Bog tvoj, bude s tobom kao što bijaše s Mojsijem!" {SPP 250.3}

Napustivši logor pod bagremima kod Sitima vojska je došla do granica Jordana. Svi su znali da bez božanske pomoći nema nade da prijeđu na drugu stranu. U to doba godine, u proljeće, topljenje snijega u planinama podiglo je vodostaj Jordana tako da se rijeka prelijevala preko obala onemogućujući prolaz na uobičajenim plićacima. Bog je htio da Izraelov prelazak preko Jordana bude čudo. Jošua je po božanskoj naredbi zapovjedio narodu da se posvete. Morali su ostaviti svoje grijehe i ukloniti svu vanjsku nečistoću, „jer će sutra", rekao je on, „Jahve učiniti čudesa među vama." „Kovčeg Saveza" je trebao ići ispred naroda. Kad vide znak Jahvine prisutnosti, koji su nosili svještenici, kako polazi sa svog mjesta u središtu logora i kreće prema rijeci, tada su i oni trebali krenuti sa svojih mjesta i slijediti ga. Okolnosti prelaska su bile detaljno proročene i Jošua je rekao: „Po ovomu ćete spoznati da je među vama Bog živi: on će goniti ispred vas Hanaance... Evo, Kovčeg saveza Gospodara sve zemlje proći će pred vama preko Jordana." {SPP 250.4}

Pokret je počeo u određeno vrijeme, a Kovčeg na ramenima svještenika predvodio je povorku. Narodu je zapovjeđeno da drži razmak tako da je oko kovčega bilo najmanje oko pola milje prostora. Svi su s velikim zanimanjem posmatrali svještenike kako silaze niz obalu Jordana. Vidjeli su ih kako se sa svetim Kovčegom približavaju snažnom, pjenušavom riječnom toku dok noge nosača nisu bile u vodi. Onda se gornji tok rijeke iznenada povukao, dok je donji dio nastavio teći, ostavljajući samo dno rijeke. {SPP 250.5}

Na božansku zapovijest svještenici su išli do sredine rijeke i tamo zastali dok cijeli narod nije sišao i prešao na drugu stranu. Tako je u umove Izraelaca usađena činjenica da je sila koja je zaustavila vode rijeke Jordana ista sila koja je prije četrdeset godina njihovim očevima otvorila put kroz Crveno more. Kad su svi ljudi prošli, i Kovčeg je prenesen na drugu stranu. Čim su stigli na sigurno i „stali nogama na suho", zaustavljena voda je, oslobođena, potekla kao nezaustavljiva poplava svojim prirodnim tokom. {SPP 250.6}

Budući naraštaji nisu trebali ostati bez svjedočanstva o ovom velikom čudu. Dok su svještenici koji su nosili Kovčeg još bili usred Jordana, dvanaest prethodno izabranih ljudi, po jedan iz svakog plemena, uzeli su kamen s riječnog dna gdje su stajali svještenici i prenijeli ih na zapadnu stranu. Od ovih kamenova je trebalo načiniti spomenik na prvom logorištu iza rijeke. Narodu je zapovjeđeno da svojoj djeci i djeci svoje djece ponavljaju izvještaj o izbavljenju što ga je Bog za njih učinio, kao što je Jošua rekao: „A sve to, da bi znali svi narodi zemlje koliko je moćna ruka Jahvina, i vi sami da se svagda bojite Jahve, Boga svoga." {SPP 251.1}

Uticaj ovog čuda na Izraelce i njihove neprijatelje bio je od velike važnosti. To je bilo obećanje Izraelu o Božjoj stalnoj prisutnosti i zaštiti, dokaz da će On raditi za njih kroz Jošuu kao što je radio kroz Mojsija. Takvo je obećanje bilo potrebno da osnaži njihova srca dok su počinjali osvajati zemlju, zapanjujući zadatak koji je prije četrdeset godina pokolebao vjeru njihovih otaca. Gospod je prije prelaska rekao Jošui: „Danas te počinjem uzvisivati pred očima svega Izraela, neka znaju da sam s tobom kao što bijah sa Mojsijem." I rezultati su ispunili obećanje. „Toga dana uzvisi Jahve Jošuu pred svim Izraelom, i svi ga se bojahu, kao nekoć Mojsija, u sve dane njegove." {SPP 251.2}

Svrha ovog prikaza božanske sile u korist Izraela bila je da poveća strah u okolnim narodima koji su ih posmatrali i tako pripremi put za lakšu i potpuniju pobjedu. Kad je vijest da je Gospod zaustavio vode Jordana pred djecom Izraelovom dospjela do Amorejaca i Hanaanaca, njihova su se srca rastopila od straha. Izraelci su već pobili pet kraljeva midjanskih, moćnog Sihona, kralja Amorejaca, i Oga Bašanskog, a sada je prijelaz preko nabujalog i brzog Jordana okolne narode ispunio strahom. Za Hanaance su cijeli Izrael i sam Jošua bili nepogrešiv dokaz da je živi Bog, Kralj neba i zemlje, bio među svojim narodom, te da On neće iznevjeriti ili napustiti. {SPP 251.3}

Izraelci su nedaleko od Jordana podigli svoj prvi logor u Hanaanu. Ovdje Jošua .„.. obreza Izraelce na brežuljku Aralotu", „Izraelci se dakle ulogoriše u Gilgalu i ondje na Jerihonskim

poljanama proslaviše Pashu.” Privremeno obustavljanje obrezanja od pobune kod Kadeša bilo je neprekidan svjedok Izraelu da je njihov zavjet s Bogom, što je taj simbol predstavljao, bio raskinut. Prekid Pashe, uspomene na njihovo izbavljenje iz Egipta, bio je dokaz Gospodnjeg nezadovoljstva zbog njihove želje da se vrate u zemlju ropstva. Međutim, sada su godine odbačenosti bile okončane. Bog je još jednom priznao Izraela kao svoj narod i obnovio znak zavjeta. Obred obrezanja je izvršen na svim ljudima koji su rođeni u pustinji. Gospod je objavio Jošui: „Danas skidoh sa vas sramotu egipatsku.” I u sjećanje na ovo mjesto njihov je logor nazvan Gilgal. {SPP 251.4}

Neznabožački narodi predbacivali su Gospodu i njegovom narodu što Izraelci nisu osvojili Hanaan, kao što su očekivali, uskoro nakon napuštanja Egipta. Njihovi su neprijatelji pobijedili jer je Izrael tako dugo lutao pustinjom i oni su uvredljivo govorili da ih Bog izraelski ne može uvesti u obećanu zemlju. Gospod je sada očito pokazao svoju silu i naklonost rastavljajući Jordan pred svojim narodom i njihovi neprijatelji im više nisu mogli predbacivati. {SPP 251.5}

„I ondje na Jerihonskim poljanama proslaviše Pashu, četrnaestoga dana u mjesecu.” „A sutradan poslije Pashe, upravo toga dana, blagovali su od uroda one zemlje: beskvasna hljeba i pržena zrnja. I mana je prestala padati čim su počeli jesti plodove zemlje.” Duge godine lutanja po pustinji bile su okončane. Izraelska su stopala najposlije koračala obećanom zemljom. {SPP 251.6}

45. Poglavlje — Pad Jerihona

Ovo poglavlje zasniva se na Jošui 5,13-15 te 6 i 7.

Izraelci su ušli u Hanaan, ali ga nisu osvojili. Prema ljudskim procjenama bitka za osvajanje zamlje morala je biti duga i teška. Zemlja je bila nastanjena moćnim narodima koji su se bili spremni suprotstaviti napadu na svoje područje. Strah od zajedničke opasnosti ujedinio je različita plemena. Njihovi konji i željezne kočije, njihovo poznavanje zemlje, kao i obučenost za rat pružali su im veliku prednost. Nadalje, zemlju su štitile tvrđave, „veliki gradovi, s tvrđavama do nebesa" (Pnz 9,1). U predstojećem sukobu Izraelci su se mogli nadati uspjehu samo u obećanju sile koja nije bila njihova. {SPP 252.1}

Jedna od najvećih tvrđava u zemlji, veliki i bogati grad Jerihon, ležao je upravo pred njima, malo dalje od njihovog logora u Gilgalu. Na granici plodne ravnice koja je obilovala bogatim i raznolikim tropskim plodovima, njegove su palate obilovale bogatstvom i porocima. Ovaj ponosni grad je iza svojih ogromnih utvrda prkosio izraelskom Bogu. Jerihon je bio jedno od ključnih središta idolopokloničkog bogosluženja, posebno posvećen Aštarti, božici Mjeseca. Ovdje je bilo središte svega što je u Hanaanskoj religiji bilo najizopačenije i najpokvarenije. Izraelski narod, u čijim su umovima još bile svježe posljedice grijeha kod Bet-Peora, samo je s gađenjem i strahom mogao posmatrati ovaj neznabožački grad. {SPP 252.2}

Jošua je smatrao da je zauzimanje Jerihona prvi korak u osvajanju Hanaana. Ali on je prije svega zatražio obećanje o božanskom vođstvu i primio ga. Kad se povukao iz logora kako bi se molio da Bog Izraelov ide pred svojim narodom i razmišljao, ugledao je visokog ratnika, zapovjedničkog držanja i „s isukanim mačem u ruci." Na Jošuino pitanje: „Je si li ti s nama ili s našim neprijateljima?" odgovor je glasio: „Ne, ja sam vođa vojske Jahvine, i upravo sam došao..." Ista zapovijest koju je Mojsije primio na gori Horebu: „Izuj obuću s nogu! Jer mjesto na kojem stojiš sveto je tlo" otkrila je istinski karakter tajanstvenog stranca. Bio je to Hristos, uzvišeni Vođa, koji je stajao pred izraelskim vođom. Jošua je obuzet strahopoštovanjem pao ničice, poklonio mu se, i čuo obećanje: „Evo, predajem ti u ruke Jerihon i kralja njegova s ratnicima", i on je primio upute za osvajanje grada. {SPP 252.3}

Jošua je predvodio izraelsku vojsku iz poslušnosti prema božanskim zapovijestima. Nije preduzet nijedan napad. Oni su jednostavno trebali kružiti oko grada, noseći Božji Kovčeg i trubeći u trube. Prvo su išli ratnici, grupa izabranih ljudi, ne da bi ga osvojili vlastitom vještinom ili junaštvom, već poslušnošću uputama što ih je dao Bog. Slijedilo ih je sedam sveštenika s trubama. Zatim je išao Božji Kovčeg, okružen aurom božanske slave, koji su nosili sveštenici obučeni u odore što su prikazivale njihovu svetu dužnost. Nakon njega je išla izraelska vojska, svako pleme pod svojom zastavom. Tako je izgledala procesija koja je kružila oko osuđenog grada. Nije se čuo zvuk, osim koraka te moćne vojske i svečano trubljenje truba koje su odjekivale brdima i ulicama Jerihona. Kad bi se obilazak završio,

vojska se u tišini vraćala u svoje šatore, a Kovčeg je vraćen na njegovo mjesto u Šatoru. {SPP 252.4}

Gradski stražari su s čuđenjem i oprezom pratili svaki pokret i izvještavali zapovjednike. Oni nisu znali značenje ovog prikaza, ali kad su posmatrali ovu moćnu vojsku kako jednom dnevno maršira oko grada, sa svetim Kovčegom i pratećim sveštenicima, tajanstvenost prizora unosila je strah u srca sveštenika i naroda. Oni bi uvijek iznova provjeravali svoje snažne utvrde smatrajući da uspješno mogu odbiti i najjači napad. Mnogi su se ismijavali pri pomisli da im ovo jednostavno obilaženje može naškoditi. Drugi su bili zaprepašteni dok su posmatrali povorku koja je svakog dana kružila oko grada. Sjećali su se da se pred ovim narodom rastavilo Crveno more te da im se nedavno otvorio prolaz kroz rijeku Jordan. Nisu znali kakva daljnja čuda Bog može učiniti za njih. {SPP 253.1}

Izraelska je vojska šest dana kružila oko grada. Sedmog dana, s prvim osvitom, Jošua je poveo Gospodnju vojsku. Sada im je bilo naređeno da oko Jerihona marširaju sedam puta, a zatim da uz snažno trubljenje truba glasno poviču jer će im Bog predati grad. {SPP 253.2}

Ogromna je vojska svečano marširala oko zidova. Sve je bilo tiho, osim odmjerenih koraka mnogih nogu i povremenog oglašavanja truba koje su prolamale tišinu ranog jutra. Činilo se da ogromni zidovi od kamena prkose ljudskoj opsadi. Stražari na zidovima sa sve su većim strahom posmatrali završetak prvog kruga, a nakon njega slijedio je drugi, pa treći, četvrti, peti, šesti. Što bi mogao biti cilj ovog tajanstvenog kruženja? Kakav je strašan događaj predstojao? Nisu morali čekati dugo. Kad je završen sedmi krug, duga je povorka zastala. Trube, koje su za neko vrijeme bile tihe, ponovno su zatreštale takvom snagom da se zemlja zatresla. Zidovi od tvrdog kamena, s ogromnim kulama i utvrdama, uzdrmali su se i pomaknuli iz temelja te se s praskom i lomljavom srušili na zemlju. Stanovnici su Jerihona bili onesposobljeni od straha, a izraelska vojska je umarširala i osvojila grad. {SPP 253.3}

Izraelci nisu ostvarili pobjedu svojom vlastitom silom, pobjeda je u cijelosti pripadala Gospodu, a kao i prvi plodovi zemlje, grad je sa svime što je sadržavao trebalo odvojiti za žrtvu Bogu. Izraelce je trebalo naučiti da se oni tokom osvajanja Hanaana ne trebaju boriti za sebe, već jednostavno biti oruđa za provođenje Božje volje. Nisu trebali tražiti bogatstva ili samouzvišenje, već slavu Jahve, svoga Kralja. Oni su prije osvajanja primili zapovijest: „Grad neka bude herem Jahvi — uklet i predan uništenju sa svime što je u njemu.” „A čuvajte se svega ukletoga u gradu da i sami ne budete prokleti... jer biste time navukli prokletstvo na logor i uništili ga.” {SPP 253.4}

Svi stanovnici grada, sa svim živim što se nalazilo u njemu, „muško i žensko, staro i mlado, volovi, ovce i magarad,” trebali su biti pobijeni mačem. Samo je vjerna Rahaba sa svojim ukućanima bila pošteđena da bi se ispunilo obećanje uhoda. Sam je grad bio spaljen, njegove palate i hramovi, njegove veličanstvene kuće sa svim raskošnim ukrasima, bogatim zastorima i skupocjenim haljinama, sve je bilo spaljeno. Ono što vatra nije mogla uništiti, „srebro i zlato, sve bakreno i željezno posuđe”, trebalo je biti posvećeno službi u Šatoru.

Samo tlo na kojem se nalazio grad bilo je prokleto, i Jerihon nikada nije bio ponovno izgrađen kao tvrđava. Kazna je izrečena nad svima koji pokušavaju ponovno izgraditi zidove što ih je božanska sila srušila. U prisutnosti cijelog naroda dana je svečana izjava: „Proklet bio pred licem Jahve čovjek koji pokuša da ponovno gradi Jerihon: gradio mu temelje na svom prvencu, podizao mu vrata na svome mezimcu!" {SPP 253.5}

Potpuno uništenje jerihonskog stanovništva bilo je ispunjenje zapovijesti koja je ranije dana Mojsiju o stanovnicima Hanaana: .„.. udari ih prokletstvom; nemoj sklapati s njima saveza niti im iskazuj milost." (Pnz 7,2) „U gradovima onih naroda... ništa ne ostavljaj na životu." (Pnz 20,16) Mnogima su ove zapovijesti suprotne duhu ljubavi i milosti koji se zahtijeva u drugim dijelovima Biblije, ali to su uistinu bile zapovijesti beskonačne mudrosti i dobrote. Bog je trebao utvrditi Izrael u Hanaanu, načiniti od njih narod i vlast koja je trebala biti prikaz njegovog kraljevstva na zemlji. Oni nisu bili samo nasljednici istinske vjere već su njena načela trebali raširiti širom svijeta. Hanaanci su se odali najodvratnijem i najpokvarenijem neznaboštvu te je bilo nužno očistiti zemlju od onoga što bi sigurno spriječilo ispunjenje Božje milostive namjere. {SPP 253.6}

Stanovnici Hanaana su imali obilje prilika za pokajanje. Prije četrdeset godina, otvaranje Crvenog mora i kažnjavanje Egipta svjedočilo je o vrhovnoj vlasti izraelskog Boga. A poraz midjanskih, gilgalskih i bašanskih kraljeva ponovno je pokazao da je Jahve iznad ostalih bogova. Svetost je njegova karaktera i odvratnost prema nečistoći izašla na vidjelo u kaznama koje su sustigle Izrael zbog sudjelovanja u odvratnim obredima s Baalom peorskim. Svi su ovi događaji bili poznati stanovnicima Jerihona, i bilo je mnogo onih koji su dijelili Rahabino uvjerenje da je Jahve Bog Izraelov „Bog gore na nebesima i dolje na zemlji", premda su ga odbili poslušati. Poput ljudi prije potopa i Hanaanci su živjeli samo da bi hulili na Nebo i oskvrnjivali zemlju. I ljubav i pravda zahtijevale su kažnjavanje ovih odmetnika od Boga i neprijatelja ljudi. {SPP 254.1}

Kako su lako nebeske vojske srušile zidove Jerihona, tog ponosnog grada čije tvrđave su prije četrdeset godina zaplašile srca nevjernih uhoda! Svemoćni Bog Izraelov je rekao: „Evo, predajem ti u ruke Jerihon." Protiv ovih riječi ljudska je sila bila nemoćna. {SPP 254.2}

„Vjerom se srušiše zidine jerihonske." (Heb 11,30) Vođa Gospodnje vojske je razgovarao samo s Jošuom. On se nije otkrio cijeloj zajednici, a njima je bilo prepušteno hoće li vjerovati ili sumnjati u Jošuine riječi, poslušati izdane zapovijesti dane u Gospodnje ime ili poreći njihov autoritet. Oni nisu mogli vidjeti anđeoske vojske koje su ih pratile pod vođstvom Božjeg Sina. Mogli su pomisliti: „Kakve su ovo besmislene radnje, kako je smiješno ovo svakodnevno obilaženje oko gradskih zidova, trubljenje u trube od ovnujskih rogova. To ne može imati učinak na visoke utvrde." Ali sam plan da se nastavi s ovim obredom sve do konačnog rušenja zidova pružilo je priliku da se među Izraelcima razvije vjera. To je u njihove umove trebalo usaditi misao da njihova snaga nije u ljudskoj mudrosti, već je njihovo spasenje u Boga. Oni su tako trebali steći naviku da se oslanjaju na svog božanskog Vođu. {SPP 254.3}

Bog će učiniti velike stvari za one koji mu vjeruju. Razlog zašto njegov narod nema veću silu jest to što oni previše vjeruju u svoju mudrost, a Gospodu ne pružaju priliku da im otkrije svoju silu. On će pomoći svojoj djeci koja mu vjeruju u svakoj krizi ako mu potpuno predaju svoje povjerenje i vjerno ga slušaju. {SPP 254.4}

Ubrzo nakon pada Jerihona Jošua je odlučio napasti Aj, gradić u ravnici samo nekoliko milja zapadno od Jordanske doline. Uhode poslane na ovo mjesto donijele su izvještaj da je stanovnika malo, te da će trebati mala vojska za pobjedu. {SPP 254.5}

Velika pobjeda koju je Bog ostvario za njih učinila ih je samouvjerenim. Budući da im je obećao Hanaansku zemlju, oni su se osjećali sigurni te su propustili shvatiti da im samo božanska pomoć može dati uspjeh. Čak je i Jošua iznio svoje planove za osvajanje Aja ne zatraživši savjet od Boga. {SPP 254.6}

Izraelci su počeli precjenjivati vlastitu snagu i s prezirom gledati na svoje neprijatelje. Očekivala se lagana pobjeda i smatralo se da će tri hiljade ljudi biti dovoljno za zauzimanje grada. Oni su požurili s napadom bez obećanja da će Bog biti s njima. Došli su gotovo do vrata grada da bi se suočili s odlučnim otporom. Obuzeti strahom zbog broja i temeljite pripreme njihovih neprijatelja, oni su pobjegli niz strmu padinu. Hanaanci su ih ljuto progonili: „I tjerali su ih ispred svojih vrata... pobili su ih na strmini." Premda su gubici brojčano bili mali, samo trideset šest ljudi, poraz je obeshrabrio cijelu zajednicu. „Klonu tada srca narodu kao da mu je voda u žilama." Ovo je prvi put da su se u bici suočili s Hanaancima, i ako su ih stanovnici ovog malog grada natjerali na bijeg, kakve će biti posljedice većih sukoba koji su bili pred njima? Jošua je gledao na njihov neuspjeh kao na izraz Božjeg nezadovoljstva te s jadom i brigom „razdrije Jošua haljine svoje i baci se ničice pred Kovčegom Jahvinim, i ostade tako do večeri, on i starješine u Izraelu, posuvši glavu pepelom." {SPP 254.7}

„Jao, Gospode Jahve," povikao je on, „zašto si preveo ovaj narod preko Jordana? Da nas predaš u ruke Amorejaca da nas pobiju?... Što drugo da rečem, kad je Izrael okrenuo leda pred svojim neprijateljima? Ako to čuju Hanaanci i ostali žitelji zemlje, udružit će se protiv nas da zbrišu ime naše sa zemlje. Što ćeš dakle učiniti za veliko ime svoje?" {SPP 255.1}

Jahvin odgovor je glasio: „Ustani! Zašto si pao ničice? Izrael je sagriješio: prekršili su Savez kojim sam ih vezao." Bilo je vrijeme za tačno i odlučno djelovanje, a ne za očaj i jadikovanje. U logoru je bio tajni grijeh koji se morao naći i ukloniti prije no što su Gospodnja prisutnost i blagoslovi mogli biti s njegovim narodom. „Ja ne mogu više biti s vama ako iz svoje sredine ne maknete proklete." {SPP 255.2}

Jedan je od onih koji je bio imenovan da izvrši Božju presudu prestupio Božju zapovijest. Narod je bio odgovoran za grijeh jednog prijestupnika: „Zaista, uzeše ukleto, porobiše, posakrivaše i prisvojiše." Jošui su dane upute za otkrivanje i kažnjavanje zločinca. Za otkrivanje krivca trebala se koristiti kocka. Grješnik nije direktno otkriven, već je to pitanje

za neko vrijeme držano u neizvjesnosti, da narod osjeti krivicu grijeha koji su bili među njima i da ih se tako navede da ispituju svoja srca i ponize se pred Bogom. {SPP 255.3}

Jošua je rano ujutro okupio narod po plemenima i počeo svečanu i dojmljivu ceremoniju. Istraga je išla korak po korak. Strašna provjera se sve više približavala. Prvo pleme, zatim porodica, a onda dom. Onda je Božji prst uputio na onoga koji je unesrećio Izraela, čovjeka Ahana, sina Karmijina, iz Judina plemena. {SPP 255.4}

Jošua je svečano pozvao Ahana da prizna istinu, kako bi utvrdio njegovu neospornu krivnju i kako ne bi ostavio razlog za optužbe da je osuda nepravedna. Jadni čovjek je u cijelosti priznao svoj zločin: „Zaista, ja sagriješili Jahvi, Bogu Izraelovu, i evo što sam učinio: vidjeh u plijenu lijep Šinarski plašt, dvije stotine srebrnjaka i zlatnu šipku vrijednu pedeset srebrnjaka, pa se polakomili i uzeli sebi. Eno je sve zakopano usred mog šatora, a srebro je odozdo." Odmah su u šator poslani ljudi koji su kopali na spomenutom mjestu. „I gle, sve bijaše zakopano u šatoru, a odozdo srebro. Uzmu sve iz šatora i donesu Jošui i starješinama Izraclovim i prostriješe sve pred Jahvu." {SPP 255.5}

Izrečena je kazna koja je odmah i izvršena. „Kako si nas unesrećio," reče Jošua, „tako tebe danas unesrećio Jahve!" Kao što je narod bio odgovoran za Ahanov grijeh, i snosio njegove posljedice, oni su kroz svoje predstavnike trebali sudjelovati u njegovu kažnjavanju. „I kamenova ga sav Izrael." {SPP 255.6}

Nakon toga su na njega navalili veliku gomilu kamenja, svjedok o njegovom grijehu i kazni. „Zbog toga se događaja prozva ono mjesto dolina Akor, i tako se zove do današnjeg dana." U Knjizi Ljetopisa zapisan je spomen na njega: „Ahan, koji je nanio zlo Izraelu prekršivši kletvu." (1 Ljet 2,7) {SPP 255.7}

Ahanov grijeh je učinjen iz prkosa najdirektnijem i najsvečanijem prikazu Božje sile. „A čuvajte se svega ukletog u gradu da i sami ne budete prokleti..." bila je poruka cijelom Izraelu. Zapovijest je bila izrečena odmah nakon čudesnog prelaska preko Jordana, prihvatanja Božjeg zavjeta obrezanjem naroda, nakon svetkovanja Pashe i ponovne pojave Anđela zavjeta, Vođe Gospodnje vojske. Nakon toga je slijedio pad Jerihona, pružajući dokaze o uništenju koje će sigurno sustići sve prijestupnike Božjeg Zakona. Činjenica da je samo božanska sila dala Izraelu pobjedu, da Jerihon nisu zauzeli svojom vlastitom snagom, dala je težinu zapovijesti kojom se zabranjivalo da prisvajaju plijen. Bog je, silom svoje riječi, srušio ovu utvrdu, pobjeda je bila njegova i grad je sa svim što je bilo u njemu bio posvećen samo Njemu. {SPP 255.8}

Među milionima Izraelaca bio je samo jedan čovjek koji se u tom svečanom trenutku pobjede i suda usudio prestupiti Božju zapovijest. Ahanovu pohlepu je potaknuo izgled skupog Šinarskog plašta, i čak kad se suočio licem u lice sa smrću, on ga je nazvao „lijep Šinarski plašt". Jedan je grijeh vodio k drugom i on je uzeo zlato i srebro odvojeno za Gospodnju riznicu, on je Bogu oduzeo prve plodove Hanaanske zemlje. {SPP 256.1}

Smrtonosni grijeh koji je Ahana odveo u propast ima svoje korijene u pohlepi, jednom od najuobičajenijih grijeha koji se često uzima olako. Dok se drugi prijestupi otkrivaju i kažnjavaju, kako prijestup desete zapovijesti rijetko izazove samo ukor! Veličina tog grijeha i njegove strašne posljedice pouke su iz Ahanove istorije. {SPP 256.2}

Pohlepa je zlo koje se postupno razvija. Ahan je gajio pohlepu za dobitkom dok ona nije postala navika koja ga je vezala okovima što ih je bilo nemoguće raskinuti. Dok je pothranjivao ovo zlo, pomisao da nanese zlo Izraelu ispunila bi ga strahom, ali je njegova sposobnost rasuđivanja bila umrtvljena grijehom i kad je kušnja došla, on je postao laka žrtva. {SPP 256.3}

Ne čine li se slični grijesi usprkos opomenama koje su isto tako svečane i izričite? Nama je zabranjeno popuštati pohlepi kao što je Ahanu bilo zabranjeno prisvojiti jerihonski plijen. Bog je to proglasio idolopoklonstvom. Mi smo opomenuti: „Ne možete služiti Bogu i bogatstvu." (Mt 6,24) „Pazite! Čuvajte se svake pohlepe." (Lk 12,15) „„.. neka se i ne spominje među vama, kao što pristoji svetima." (Ef 5,3) Pred nama se nalaze strašne sudbine Ahana, Jude, Ananije i Safire. A prije njih je Lucifer, „sin Zorin," žudeći za uzvišenijim položajem, zauvijek proigrao sjaj i blaženstvo Neba. Ipak, uprkos svim ovim opomenama pohlepe ima u obilju. Njen prljavi trag vidi se svuda. Ona stvara nezadovoljstvo i neslogu u porodicama, izaziva zavist i mržnju između siromašnih i bogatih, potiče svirepo tlačenje bogatih nad siromašnima. Ovo zlo ne postoji samo na ovom svijetu već i u crkvi. Kako se često i ovdje susreće sebičnost, pohlepnost i posezanje za tuđim, zapostavljanje milosrđa, potkradanje Boga „u desetini i prinosu". Među „dobrostojećim i cijenjenim" članovima crkve postoje mnogi Ahani. Mnogi redovno dolaze u crkvu, sjede za Gospodnjim stolom, dok se u njihovom imetku kriju nezakoniti dobici, stvari što ih je Bog prokleo. Zbog lijepog Šinarskog plašta mnoštvo žrtvuje mirnu savjest i svoju nadu u Nebo. Mnogi mijenjaju svoje poštenje i svoju upotrebljivost za vreću srebrnjaka. Ne obraća se pažnja na povike napaćenih siromaha, sprečava se širenje svjetlosti evanđelja, ponašanje koje obezvređuje hrišćanstvo potiče prezir kod svjetovnih ljudi, a pohlepnici ipak nastavljaju skupljati blaga. „Smije li čovjek prikraćivati Boga? A vi mene prikraćujete" (Mal 3,8), kaže Gospod. {SPP 256.4}

Ahanov grijeh je donio propast cijelom narodu. Zbog grijeha jednog čovjeka Božje nezadovoljstvo će počivati na njegovoj Crkvi sve dok se prijestup ne ispita i ukloni. Crkva se ne treba bojati uticaja onih koji joj se otvoreno suprote, nevjernika ili hulnika, već nedosljednih Hristovih vjernika. To su oni koji zadržavaju Božje blagoslove za Izrael i slabe njegov narod. {SPP 256.5}

Kad je crkva u teškoćama, kad postoji hladnoća i duhovni pad, tada umjesto da sklope ruke i oplakuju svoje nesretno stanje, neka članovi istražuju postoji li Ahan u logoru. S poniznošću i ispitivanjem srca neka svako nastoji otkriti skivene grijehe koji odvraćaju Božju prisutnost. {SPP 256.6}

Ahan je priznao svoju krivicu, ali tada je bilo prekasno da bi se spasio. On je vidio kako se izraelska vojska vraća iz Aja poražena i obeshrabrena, a ipak nije došao i priznao svoj grijeh. Vidio je Jošuu i izraelske starješine kako se klanjaju do zemlje u neizrecivoj boli. Da je tada priznao, on bi pružio dokaz o istinskom pokajanju, ali on je šutio. Slušao je izjavu da je učinjen veliki grijeh, i čuo kako je tačno opisan njegov karakter. Međutim, njegove su usne ostale zatvorene. Onda je uslijedila svečana istraga. Kako se ova duša tresla od straha kad je vidio da je izdvojeno njegovo pleme, onda njegova porodica i dom! Ali on još uvijek nije priznavao, sve dok Božji prst nije ukazao na njega. Tada kad više nije mogao sakriti svoj grijeh, on je priznao istinu. Kako se često čuju slična priznanja. Postoji velika razlika između priznavanja činjenica nakon što su one dokazane i priznanja grijeha koji su poznati samo nama i Bogu. Ahan ne bi priznao da se nije nadao kako će time ukloniti posljedice svog zločina. Njegovo je priznanje služilo samo da ukaže na pravednost njegove kazne. Nije bilo iskrenog pokajanja zbog grijeha, nije bilo skrušenosti, promjene namjera ili odvratnosti prema grijehu. {SPP 257.1}

Ovakva priznanja izreći će grješnici dok budu stajali pred Bogom na sudu, kad svaki slučaj bude odlučen za život ili smrt. Posljedice će iz svakoga od njih izvući priznanje grijeha. Prisiliće ih strašan osjećaj krivice i strah od suda. Ali takvo priznanje grješniku ne može pomoći. {SPP 257.2}

Mnogi će poput Ahana sve dok mogu prikrivati svoj prijestup od svojih bližnjih, osjećajući se sigurnima i laskajući si da Bog neće biti strog u razobličavanju njihova bezakonja. Svi će takvi biti zatečeni u svojim grijesima na dan kad se neće moći očistiti žrtvom ili prinosom. Kad se nebeske knjige otvore, Sudija neće riječima obznaniti čovjekovu krivicu, već će uputiti jedan oštar, uvjerljiv pogled i svako životno djelo, svaki posao, oživjeće u sjećanju prijestupnika. Ljudi neće kao u Jošuino doba trebati istraživati od plemena do porodice, već će njihove vlastite usne priznati grijeh. Tada će se cijelom svijetu objaviti grijesi skriveni od ljudske spoznaje. {SPP 257.3}

46. Poglavlje — Blagoslovi I Prokletstva

Ovo poglavlje zasniva se na Jošui 8.

Nakon izvršenja kazne na Ahanu Jošui je zapovjeđeno da povede vojsku i ponovno napadne Aj. Božja je sila bila s njegovim narodom i oni su uskoro zaposjeli grad. {SPP 258.1}

Nakon toga su prekinute vojne operacije da se cijeli Izrael može posvetiti svečanoj vjerskoj službi. Narod je željno nastojao naseliti Hanaan, jer dotada još nisu imali svoje domove za porodice, a da bi ih dobili, morali su istjerati Hanaance. Međutim, ovaj važni posao morao se odložiti jer je viša dužnost zahtijevala njihovu pažnju. {SPP 258.2}

Oni su prije zauzimanja svojeg nasljedstva morali obnoviti svoj zavjet odanosti Bogu. U posljednjim uputama Mojsiju dvaput su spomenute upute za zbor plemena na gori Ebal i Gerizim kod Šekema za svečano priznavanje Božjeg Zakona. Slušajući ove upute cijeli narod, ne samo muškarci već i žene, djeca i stranci koji su bili među njima, napustili su logor kod Gilgala i prošli zemljom svojih neprijatelja, do Šekemske doline, blizu središta zemlje. Premda su bili okruženi neprijateljima koje još nisu pobijedili, oni su bili sigurni pod Božjom zaštitom sve dok su mu bili vjerni. Sada, kao i u Jakovljeve dane, „strah od Boga spopadne okolišna mjesta” (Post 35,5) i Izraelci nisu bili uznemiravani. {SPP 258.3}

Mjesto određeno za ovu svečanu službu već je bilo posvećeno zbog svoje povezanosti s poviješću njihovih otaca. Ovdje je Abraham podigao svoj prvi žrtvenik Jahvi u Hanaanskoj zemlji. Ovdje su i Abraham i Jakov podizali svoje šatore. Ovdje je ovaj potonji kupio polje na kojem su plemena trebala pokopati Josifove kosti. Tu je također bio izvor koji je Jakov iskopao i hrast pod kojim je zakopao idolopokloničke likove iz svog kućanstva. {SPP 258.4}

Izabrano mjesto je bilo jedno od najljepših u Palestini, dostojno da bude pozornica gdje se trebao odigrati ovaj velik i dojmljiv prizor. Prekrasna dolina, sa zelenim poljima prošaranim maslinicima, navodnjavana potocima iz živih izvora i ukra šena divljim cvjetovima, izazovno se širila između neplodnih uzvisina. Ebal i Gerizim, na suprotnim stranama doline, gotovo da su se doticali, a njihovi ispupčeni dijelovi su naizgled stvorili prirodnu govornicu, tako da se svaka izgovorena riječ mogla dobro čuti dok se s druge strane planinske padine pružao ogroman prostor za velik skup. {SPP 258.5}

Prema uputama danim Mojsiju, na gori Ebal je podignut spomenik od kamena. Na tim kamenovima koji su prethodno bili premazani posebnom žbukom, ispisan je zakon, ne samo Deset zapovijesti izgovorene na Sinaju i urezane na kamenim pločama već i zakoni što ih je Mojsije primio i zapisao u knjigu. Pored ovog spomenika bio je izgrađen žrtvenik od neklesana kamena na kojem su prinosili žrtve Gospodu. Značajna je bila činjenica da je žrtvenik podignut na gori Ebal, planini na kojoj je izrečeno prokletstvo, označavajući da je Izrael zbog prijestupa Božjeg Zakona na sebe pravedno navukao Božji gnjev i bio bi odmah kažnjen da nije bilo Hristova pomirenja predstavljena žrtvenikom. {SPP 258.6}

Šest plemena, potomci Lee i Rahele, bili su smješteni na planini Gerizim. Oni koji su potjecali od inoča, zajedno s Rubenom i Zebulunom, zauzeli su svoja mjesta na Ebalu, dok su sveštenici s Kovčegom zauzeli dolinu između njih. Na znak trube zavladao je muk, i onda je Jošua, okružen dubokom tišinom, u prisutnosti ovog ogromnog skupa, stojeći pored svetog Kovčega, pročitao blagoslove koji su trebali slijediti ako poslušaju Božji Zakon. Sva plemena na Gerizimu su odgovorila: „Amin." On je nakon toga pročitao prokletstva, a plemena na Ebalu su na isti način izrazila svoje slaganje. Svečani je odgovor hiljada i hiljada glasova zvučao kao glas jednog čovjeka. Nakon toga slijedilo je čitanje Božjeg Zakona, zajedno s uredbama i kaznama koje im je predao Mojsije. {SPP 258.7}

Izrael je primio Zakon na Sinaju direkto iz Božjih usta, a njegove svete zapovijesti, zapisane njegovom vlastitom rukom, još uvijek su bile čuvane u Kovčegu. Sada je on ponovno napisan tako da ga svi mogu čitati. Svi su imali prednost da sami vide uslove Saveza uz koje su trebali osvojiti Hanaan. Svi su trebali izraziti svoje prihvatanje uslova Saveza i pristati na blagoslove i prokletstva njegova držanja ili zanemarivanja. Zakon nije samo bio napisan na kamenju spomenika već ga je i Jošua pročitao pred svim Izraelcima. Nije prošlo mnogo sedmica otkad je Mojsije dao narodu cijelu knjigu Ponovljenog zakona, a Jošua ju je ipak ponovno čitao. {SPP 259.1}

Čitanje Zakona su slušali ne samo izraelski muškarci već i žene i djeca, jer je bilo važno da i oni znaju i vrše svoje dužnosti. Bog je zapovjedio Izraelu o svojim uredbama: „Utisnite ove moje riječi u svoje srce i svoju dušu; kao znak ih privežite na svoju ruku; neka vam budu kao zapis među očima! Poučite u njima svoje sinove,... da vaši dani i dani vaših sinova u zemlji za koju se Jahve zakleo vašim očima da će im je dati — budu brojni kao dani nebesa nad zemljom." (Pnz 11,18-21) {SPP 259.2}

Cijeli Zakon trebao se čitati svake sedme godine prilikom okupljanja cijelog Izraela, kao što je Mojsije zapovjedio: „Svake sedme godine — godine oprosne — na Praznik sjenica, kad dođe sav Izrael da vidi lice Jahve, Boga tvoga, na mjestu koje on odabere, pročitaj ovaj Zakon u prisutnosti svega Izraela. Saberi narod — ljude, žene, djecu i došljaka što bude u tvojim gradovima — da čuju i da nauče bojati se Jahve, Boga vašega, pa da drže i vrše sve riječi ovoga Zakona. Sinovi njihovi, koji to još ne znaju, čut će i naučit će bojati se Jahve, Boga vašega, sve vrijeme dok budete živjeli na zemlji što ćete je, prešavši Jordan, zaposjesti." (Pnz 31,10-13) {SPP 259.3}

Sotona uvijek nastoji iskvariti ono što je Bog rekao da bi zaslijepio umove, pomračio duh i tako naveo ljude na grijeh. Zbog toga je Jahve tako izričit, čineći svoje zahtjeve jasnima tako da niko ne mora griješiti. Bog neprestano nastoji bliže privući ljude u svoju zaštitu kako bi spriječio da Sotona svojom surovom, prijevarnom silom utječe na njih. On se spustio da s njima govori vlastitim riječima i vlastitom rukom ispiše životvorne zapovijesti. I ove blagoslovljene riječi, prožete svjetlošću istine i života, predane su čovjeku kao savršen vodič. Budući da je Sotona spreman odvratiti um i ljubav od Gospodnjih obećanja i zahtjeva, potrebna je veća marljivost da bi ih se usadilo u um i srce. {SPP 259.4}

Vjerski učitelji trebaju posvetiti veću pažnju da ljude pouče činjenicama i poukama iz biblijske istorije i Gospodnjim opomenama i zahtjevima. Njih treba iznositi jednostavnim jezikom, prilagođenim dječjem razumijevanju. Dio roditeljskog i propovjedničkog posla trebao bi biti poučavanje mladih o Pismu. {SPP 259.5}

Roditelji mogu i trebaju zainteresirati svoju djecu za raznovrsno znanje na svetim stranicama. Ali ako žele svoje sinove i kćeri zainteresirati za Božju Riječ, oni sami moraju biti zainteresirani. Oni moraju biti upoznati s učenjem i govoriti, kao što je Bog zapovjedio Izraelu, „kad sjedite u svojoj kući i kad idete putem; kad lijegate i kad ustajete" (Pnz 11,19). Oni koji žele da njihova djeca ljube i poštuju Boga moraju govoriti o njegovoj dobroti, veličanstvu i sili, kao što je otkriveno u njegovoj Riječi i u djelima stvaranja. {SPP 259.6}

Svako poglavlje i svaki redak u Bibliji Božji je razgovor s čovjekom. Mi bismo te uredbe trebali zavezati za ruku kao znak i kao počeonik među očima. Ako se proučava i sluša, ona će voditi Božji narod, kao što su vodeni Izraelci, stupom od oblaka danju i stupom od ognja noću. {SPP 260.1}

47. Poglavlje — Savez Sa Gibeoncima

Ovo poglavlje zasniva se na Jošui 9 i 10.

Od Šekema Izraelci su se vratili u svoj logor u Gilgalu. Tu ih je uskoro posjetilo čudno izaslanstvo koje je s njima željelo sklopiti savez. Predstavnici su izjavili da su došli iz daleke zemlje, a njihov je izgled to naoko i potvrđivao. Njihova je odjeća bila stara i pohabana, njihove sandale iskrpljene, zalihe plesnive, mjehovi koje su koristili za vino bili su pocijepani i podvezani, kao da su ih brzo popravili za putovanja. {SPP 261.1}

U njihovom dalekom domu, navodno iza granica Palestine, njihovi sunarodnjaci su čuli za čuda koja je Bog učinio za svoj narod i poslali ih da sklope savez s Izraelom. Izraelci su posebno bili upozoreni da ne sklapaju saveze s idolopokloničkim Hanaancima, i vode su posumnjale u istinitost riječi ovih stranaca. „Ko zna ne živite li možda među nama?" Na to su izaslanici odgovorili: „Tvoje smo sluge!" Ali kad je Jošua direktno zahtijevao da kažu: „Ko ste i odakle dolazite?" oni su samo ponovili prijašnju izjavu, i kao dokaz svoje iskrenosti dodali: „Evo našega hljeba: vruć smo ponijeli na put od kuća svojih kada smo krenuli k vama, a sada je, evo, suh i razdrobljen. A ovo su vinski mjehovi: nove smo ih nalili, pa su se, evo, već poderali; i haljine naše i obuća već su trošni od dalekog puta." {SPP 261.2}

Ovo svjedočenje bilo je presudno. „„.. ne pitajući Jahvu što će im reći, Jošua uglavi s njima mir, i sklopi savez s njima da će ih poštedjeti. I glavari se na to zakunu." Tako je savez bio sklopljen. Tri dana kasnije oni su otkrili istinu. „„.. saznalo se da su im susjedi i da žive među njima." Znajući da se ne mogu suprotstaviti Izraelcima Gibeonci su pribjegli lukavštini da sačuvaju svoje živote. {SPP 261.3}

Ogorčenje Izraelaca je bilo veliko kad su saznali za prijevaru kojom su bili prevareni. Ogorčenje se još povećalo kad su nakon tri dana putovanja došli do gibeonskih gradova, blizu središta zemlje. „Ali sva zajednica poče rogoboriti protiv glavara", ali oni su odbili raskinuti savez, premda je načinjen prijevarom, jer su se „zakleli Jahvom, Bogom Izraelovim". „Ali ih nisu napali sinovi Izraelovi." Gibeonci su se zavjetovali da će se odreći idolopoklonstva, prihvatiti obožavanje Jahve, tako da očuvanje njihovih života nije bilo kršenje Božje zapovijesti da se unište idolopokloničke Hanaanci. Izraelci se stoga nisu zadanom zakletvom obavezali da učine neki grijeh. Premda je zakletva iznuđena prijevarom, ona se nije smjela zanemariti. Obaveza na koju se zaklinjemo zadanom riječju, ako nas ne obavezuje da učinimo grješan čin, mora se držati svetom. Mogućnost dobitka, osvete ili osobnog interesa ne može ni na koji način uticati na nepovredivost zakletve ili zavjeta. „Mrske su Jahvi usne lažljive, a mili su mu koji zbore istinu." (Izr 12,22) Onaj koji „će uzici na Goru Jahvinu" i „stajati na svetom mjestu njegovu" onaj je „koji se zaklinje prijatelju, i ne krši prisege" (Ps 24,3; 15,4). {SPP 261.4}

Život Gibeonaca bio je pošteđen, ali su bili određeni kao sluge za Svetilište da vrše fizičke poslove. „Jošua pozva Gibeonce i reče: ‚Bit ćete drvosječe i vodonoše za Dom Boga moga.' Oni su rado prihvatili ove uslove, svjesni da su pogriješili, te su rado otkupili svoj život po

bilo koju cijenu. „I sada smo, evo," kazali su oni, „u tvojim rukama: učini s nama što misliš da je dobro i pravo." Njihovi su potomci stoljećima su službom bili vezani za Svetilište. {SPP 261.5}

Gibeonsko područje je obuhvatalo četiri grada. Narodom nije vladao kralj, već starješine ili zastupnici. Gibeon, njihov najvažniji grad, „bio je značajan kao kakav kraljevski grad," „a svi žitelji njegovi bijahu ratnici". To je očit dokaz straha koji su Izraelci unijeli među stanovnike Hanaana, kad su ljudi ovog grada pribjegli tako ponižavajućim sredstvima da bi spasili svoje živote. {SPP 262.1}

Ali Gibeoncima bi bilo bolje da su pošteno postupili prema Izraelcima. Iako su pokoravanjem Jahvi sačuvali svoje živote, njihova im je prijevara donijela samo sramotu i robovanje. Bog je uveo uredbu da svi koji se odreknu paganstva i stupe u zajednicu s Izraelom dijele blagoslove zavjeta. Oni su bili obuhvaćeni uredbom o „strancu i gostu" i, osim nekoliko izuzetaka, ova grupa je trebala uživati iste naklonosti i prednosti kao i Izrael. Gospodnja uredba je glasila: „Ako se stranac nastani u vašoj zemlji, nemojte ga ugnjetavati. Stranac koji s vama boravi neka vam bude kao sunarodnik; ljubi ga kao sebe samoga." (Lev 19,3334) Za Pashu i žrtve je zapovijeđeno: „Neka je jedan zakon i za vas i za stranca koji s vama boravi... kako je s vama, tako neka bude i sa strancem." (Br 15,15) {SPP 262.2}

Gibeonci su se mogli prihvatiti uz ovaj uslov da nisu pribjegli prijevari. Za stanovnike i građane ovog „kraljevskog grada" čiji „žitelji... bijahu ratnici" bilo je veliko poniženje biti drvosječe i vodonoše u narednim naraštajima. Ali oni su prihvatili odjeću siromaštva da bi prevarili, a sada im je ono dano kao znak doživotne službe. Tako je njihov ropski položaj tokom naraštaja trebao svjedočiti o Božjoj mržnji prema neistini. {SPP 262.3}

Pokoravanje Gibeonaca Izraelu zbunilo je kraljeve Hanaana. Odmah su poduzeti koraci da se osvete onima koji su sklopili mir s napadačima. Pod vođstvom Adoni-Sedeka, kralja Jerusalemskog, pet Hanaanskih kraljeva ušlo je u savez protiv Gibeona. Njihov je napad bio brz. Gibeonci nisu bili pripremljeni za obranu te su poslali poruku Jošui u Gilgal: „Ne napuštaj svojih slugu, nego se požuri k nama, da nas izbaviš i da nam pomogneš, jer su se protiv nas udružili svi amorejski kraljevi koji žive u Gorju." Opasnost nije prijetila samo Gibeoncima već i Izraelcima. Grad je držao prolaze k središnjoj i južnoj Palestini i morao se sačuvati ako se željela osvojiti zemlja. {SPP 262.4}

Jošua se odmah pripremio da pode u oslobađanje Gibeona. Stanovnici opkoljenog grada bojali su se da će on odbiti njihov poziv, zbog prijevare koju su koristili. Ali oni su se predali pod izraelski nadzor, prihvatili slavljenje Boga i on se smatrao obaveznim da ih zaštiti. Ovaj put nisu pošli bez božanskog savjeta i Gospod ih je ohrabrio u ovom pothvatu: „Ne boj se!" glasila je božanska poruka. „Ja sam ih predao u tvoje ruke, i nijedan od njih neće se održati pred tobom." I udari na njih Jošua iznenadno, pošto je svu noć išao od Gilgala." {SPP 262.5}

Marširajući cijelu noć on je ujutro doveo svoje snage pred Gibeon. Udruženi su knezovi jedva sakupili svoje vojske oko grada kad ih je Jošua napao. Napad je uzrokovao potpuni

poraz napadača. Ogromno mnoštvo je pred Jošuom pobjeglo planinskim prolazom prema BetHoronu, a kad su stigli do vrha, počeli su bježati niz strminu na drugu stranu. Tu ih je stigla kamena tuča. .„.. bacio je Jahve s neba na njih tuču kamenja... I poginulo ih je više od tuče kamene nego što su ih pobili sinovi Izraelovi svojim mačevima." {SPP 262.6}

Dok su Amorejci nastavljali svoj bezobzirni bijeg, namjeravajući naći zaklon u planinskim utvrdama, Jošua, koji je sve to posmatrao s grebena, vidio je da će dan biti prekratak da se obavi sav posao. Ako ih se potpuno ne potuče, njegovi će se neprijatelji ponovno okupiti i započeti bitku: „Obrati se Jošua Jahvi i poviče pred Izraelcima: ‚Stani sunce, iznad Gibeona, i mjesece, iznad dola Ajalona!' I stade sunce, i zaustavi se mjesec sve dok se nije narod osvetio neprijateljima svojim... I stade sunce nasred neba i nije se nagnulo k zapadu gotovo cio dan." {SPP 262.7}

Prije no što se spustila noć Božje obećanje Jošui bilo je ispunjeno. Cijela neprijateljska vojska je predana u njegove ruke. Događaji su tog dana dugo trebali ostati u pamćenju Izraelaca. „Nije bilo takva dana ni prije ni poslije da bi se Jahve odazvao glasu čovječjem. Tako je Jahve vojevao za Izraela." „Sunce i mjesec stadoše u svom stanu, pred bljeskom tvojih strijela, pred blistavim sjajem koplja tvoga. Srdito po zemlji ideš, gnjevno gaziš narode. Iziđe da spasiš narod svoj, da spasiš svog pomazanika; probadaš vrh kuće bezbožnikove, ogoli joj temelje do stijene." (Hab 3,11-13) {SPP 263.1}

Božji Duh je nadahnuo Jošuinu molitvu da bi ponovno pružio dokaz o sili izraelskog Boga. Zato ovaj zahtjev nije bio izraz drskosti velikog vode. Jošua je primio obećanje da će Bog sigurno poraziti ove izraelske neprijatelje, a ipak je on uložio velike napore, kao da je uspjeh zavisio samo o izraelskoj vojsci. On je učinio sve što je čovjek mogao učiniti, a onda je vjerom povikao za božansku pomoć. Tajna uspjeha je zajedništvo božanske sile s ljudskim naporima. Oni koji ostvaruju najveće rezultate oni su koji se bez ustezanja oslanjaju na ruku Svemoćnoga. Čovjek koji je zapovjedio: „Stani, sunce, iznad Gibeona, i mjesece, iznad dola Ajalona!" čovjek je koji je satima ležao na zemlji u molitvi u logoru u Gilgalu. Ljudi molitve su moćni ljudi. {SPP 263.2}

Ovo moćno čudo svjedoči da je sve stvoreno pod upravom Stvoritelja. Sotona nastoji pred ljudima sakriti božansko djelovanje u materijalnom svijetu, da izgube iz vida neumorno djelovanje velikog Uzroka. Ovo čudo je ukorilo sve koji prirodu uzdižu iznad Boga prirode. {SPP 263.3}

Bog po svojoj volji poziva sile prirode da slome moć njegovih neprijatelja. „Ognju i grade, sniježe i maglo, olujni vjetre, što riječ njegovu izvršavaš!" (Ps 148,8) Kad su se neznabožački Amorejci podigli da se suprotstave njegovoj namjeri, Bog je posredovao i „bacio... s neba na njih tuču kamenja" na Izraelove neprijatelje. Nama je rečeno da će se na kraju istorije ove Zemlje odigrati veća bitka kad „Jahve otvori svoju oružnicu, izvuče oružje gnjeva svojega" (Jer 50,25). „Zar si stigao do riznica snijega i zar si tuče spremišta vidio što ih pričuvah za dane nevolje, za vrijeme boja krvava i rata?" (Job 38,22.23) {SPP 263.4}

Prorok opisuje uništenje koje će se dogoditi kad „iz hrama... jak glas... poviče” i objavi: „Svršeno je!” On kaže: „Veliki grad — težak kao talenat! — spusti se s neba na ljude.” (Otk 16,17.21) {SPP 263.5}

48. Poglavlje — Podjela Haanana

Ovo poglavlje zasniva se na Jošui 10,40-43;11 i 14 do 22.

Ubrzo nakon pobjede kod Bet-Horona slijedilo je osvajanje južnog Hanaana. „Sve tamošnje kraljeve i zemlje njihove zauze Jošua ujedanput, jer se za Izraela borio Jahve, Bog Izraelov. Naposljetku se Jošua i sav Izrael vratiše u logor u Gilgalu.” {SPP 264.1}

Plemena sjeverne Palestine, preplašena uspjehom koji je pratio izraelsku vojsku, stvorila su protiv njih savez. Na čelu je ovog saveza bio Jabin, kralj Hasora, područja zapadno od jezera Metom. „Svi oni izađu sa svim svojim četama.” Ova je vojska bila daleko veća od svih s kojima su se Izraelci do sada suočili u Hanaanu, „sa mnoštvom što ga bijaše kao pijeska na obali morskoj, i sa mnogim konjima i kolima. Udruže se dakle svi ti kraljevi i ulogore se zajedno na vodama Meroma da se bore protiv Izraela.” Jošua je ponovno primio poruku ohrabrenja: „Ne boj se njih, jer ću sutra u ovo doba učiniti te će svi biti pobijeni pred Izraelom.” {SPP 264.2}

U blizini voda Meroma on je napao logor udruženih neprijatelja i potpuno uništio njihovu vojsku. „I Jahve ih dade u ruke Izraelcima, te ih oni pobiše i protjeraše... tako te niko ne preživje.” Izrael nije smio uzeti konje i kočije s kojima su se Hanaanci ponosili i razmetali. Prema Božjoj zapovijesti kočije su bile spaljene, a konji osakaćeni tako da nisu bili upotrebljivi u bitkama. Izraelci se nisu smjeli pouzdati u kočije i konje, već u „ime Gospoda Boga svojega”. {SPP 264.3}

Osvajan je grad za gradom, a Hasor, glavno savezničko uporište, bio je spaljen. Rat se nastavio nekoliko godina, i Jošua je naposljetku postao gospodar Hanaana. „I konačno zemlja počinu od rata.” {SPP 264.4}

Ali premda je Hanaanska moć bila slomljena, oni nisu u potpunosti bili razvlašćeni. Filistejci su na zapadu još uvijek držali plodnu ravnicu duž morske obale, dok su Sidonci držali područje zapadno od njih. Ovi potonji su također držali Libanon, a na jugu, prema Egiptu, izraelski su neprijatelji još uvijek vladali zemljom. {SPP 264.5}

Međutim, Jošua nije trebao nastaviti rat. Veliki je vođa trebao obaviti drugi posao prije no što prepusti vođenje Izraela. Cijela zemlja, osvojeni dio, kao i onaj koji je tek trebalo osvojiti, trebala je biti podijeljena među plemenima. Dužnost svakog plemena je bila da u potpunosti osvoji svoje nasleđe. Ako se narod pokaže vjeran Bogu, On će pred njima istjerati njihove neprijatelje, a On im je obećao dati još veće posjede, ako ostanu vjerni njegovom Savezu. {SPP 264.6}

Podjela zemlje je povjerena Jošui, zajedno s visokim svještenikom Eleazarom i plemenskim glavarima, a područje svakog plemena se određivalo ždrijebom. Sam je Mojsije odredio granice zemlje onako kako ju je trebalo podijeliti plemenima kad osvoje Hanaan te je iz svakog plemena imenovao kneza da prisustvuje podjeli. Levijevo pleme, odvojeno za

službu u Svetilištu, nije bilo obuhvaćeno diobom, već im je u nasleđe dodijeljeno četrdeset osam gradova u različitim dijelovima zemlje. {SPP 264.7}

Prije no što se počelo s podjelom zemlje Haleb je u pratnji glavara svog plemena izašao s posebnim zahtjevom. Osim Jošue Haleb je tada bio najstariji čovjek u Izraelu. Haleb i Jošua su bili jedini od uhoda koji su donijeli dobro izvješće o obećanoj zemlji, hrabreći narod da pode i osvoji zemlju u ime Gospodnje. Haleb je sada podsjetio Jošuu na obećanje koje je tada dano, kao nagrada za njegovu vjernost: „Zemlja kojom je stupala noga tvoja pripašće tebi i sinovima tvojim u vječno nasljedstvo, jer si vršio volju Jahve, Boga mojega." On je stoga iznio zahtjev da dobije Hebron u posjed. Tu je godinama bio dom Abrahama, Isaka i Jakova, a tu, u špilji Makpelskoj, oni su bili i pokopani. Hebron je bio sjedište strašnih Anakovaca, čija je veličina zastrašila uhode, a preko njih uništila hrabrost cijelog Izraela. To je bilo mjesto koje je Haleb, uzdajući se u Božju silu, izabrao za svoje nasljeđe. {SPP 264.8}

„I vidiš, Jahve me sačuvao u životu, kao što je rekao." „Već je prošlo četrdeset pet godina kako je Jahve to obećao Mojsiju... sada mi je osamdeset pet godina, ali sam još i danas snažan, kao što sam bio onog dana kad me Mojsije poslao kao uhodu. Kao nekoć, i sada je moja snaga u meni, za borbu, da odem i da se vratim. Daj mi sada ovo gorje, koje mi je Jahve obećao onog dana. Sam si čuo onoga dana. Ondje su Anakovci, a i gradovi su im veliki i tvrdi. Ako je Jahve sa mnom, protjerat ću ih, kako je to obećao Jahve." Glavari Judinog plemena su podržali ovaj zahtjev. Ovo je pleme imenovalo Haleba da dijeli zemlju i on se odlučio udružiti s ovim ljudima prilikom iznošenja svog zahtjeva kako ne bi izgledalo da koristi svoj autoritet za sebične ciljeve. {SPP 265.1}

Njegovom zahtjevu je odmah bilo udovoljeno. Nikome se s većom sigurnošću nije moglo povjeriti osvajanje ove ogromne utvrde. „Tada ga Jošua blagoslovi, i dade Halebu, sinu Jefuneovu, Hebron u nasleđe," „jer je Haleb vršio volju Jahve". Halebova je vjera sada bila ista kao kad se svojim svjedočanstvom usprotivio zlim izvještajima uhoda. On je vjerovao Božjem obećanju da će svom narodu dati Hanaan i on je u tome u potpunosti slijedio Gospoda. On je izdržao s narodom dugo lutanje u pustinji, dijeleći razočaranja i teret krivaca, a ipak nije zbog toga prigovarao, već je uzdizao Božju milost koja ih je sačuvala u pustinji kad su njegova braća propadala. Usred svih teškoća, opasnosti i pomora pustinjskog lutanja, tokom ratnih godina od ulaska u Hanaan, Gospod ga je sačuvao, a sada kad je imao više od osamdeset godina, njegova snaga nije slabila. On nije za sebe tražio zemlju koja je već bila osvojena, već mjesto koje su uhode smatrali da je nemoguće pokoriti. Božjom pomoći on je želio preoteti utvrde upravo od tih divova koji su pokolebali vjeru Izraela. Želja za slavom ili veličanjem nije potakla Halebov zahtjev. Hrabri, stari ratnik je želio narodu dati primjer koji će veličati Boga i ohrabriti plemena da u potpunosti pokore zemlju koju su njihovi oci smatrali neosvojivom. {SPP 265.2}

Haleb je primio nasljedstvo za kojim je njegovo srce žudjelo četrdeset godina i uzdajući se da će Bog biti s njim, „Haleb protjera odatle tri sina Anakova". Nakon što je sebi i svom domu osigurao nasljedstvo njegova revnost nije oslabila. On se nije smjestio da uživa u

svojem nasleđu, već je nastavio s daljnjim osvajanjima u korist naroda i na slavu Bogu. {SPP 265.3}

Kukavice i pobunjenici su pomrli u pustinji, a pravedne uhode su okusile grožđe s potoka Eshola. Svako je primio prema svojoj vjeri. Nevjerni su gledali kako se njihovi strahovi ispunjavaju. Usprkos Božjem obećanju oni su izjavili da je nemoguće naslijediti Hanaan i nisu ga osvojili. Ali oni koji su vjerovali u Boga, ne gledajući toliko na teškoće s kojima su se mogli suočiti, već na snagu njihovog Svemoćnog Pomoćnika, ušli su u obećanu zemlju. Ovi drevni ratnici vjerom „osvojiše kraljevstva... izbjegoše oštrici mača, ozdraviše od bolesti, biše junaci u boju, nagnaše u bijeg tuđe bojne redove." (Heb 11,33.34) „Jer sve što je od Boga rođeno pobjeđuje svijet." (1 Iv 5,4) {SPP 265.4}

Još jedan zahtjev za podjelu zemlje otkrio je duh sasvim različit od Halebovog. Iznijela su ga Josifova djeca, pleme Efrajimovo s polovicom plemena Manašeova. Imajući u vidu svoju brojnost ova plemena su zahtijevala dvostruki dio teritorija. Ždrijeb im je dodijelio najplodnije područje u cijeloj zemlji, uključujući doline, ali su mnogi ključni gradovi u dolini i dalje ostali u posjedu Hanaanaca, a plemena su ustuknula pred naporima i opasnostima osvajanja svojeg nasljedstva, želeći dodatni dio teritorija koji je već bio osvojen. Efrajimovo je pleme bilo jedno od najbrojnijih u Izraelu, a njemu je pripadao i Jošua, te su njegovi članovi smatrali da imaju pravo na poseban položaj. „Zašto si nam dao u nasleđe prema jednom ždrijebu, samo jedan dio, kad smo mnogobrojniji i Jahve nas je dosad blogosiljao?" Međutim, nepokolebljivog vodu se nije moglo navesti da odstupi od stroge pravde. Njegov je odgovor glasio: „Kad ste narod mnogobrojan, pođite u šumu i krčite ondje sebi zemlje u periškoj i refaimskoj krajini, ako vam je pretijesna gora Efrajimova." {SPP 265.5}

Njihov je odgovor otkrio pravi razlog za prigovor: njima je nedostajalo vjere i hrabrosti da istjeraju Hanaance. „Gora nam ova neće biti dosta," rekli su, „a svi Hanaanci koji žive u ravnici imaju željezna kola." {SPP 266.1}

Izraelskom je narodu obećana sila njihovog Boga i da su Efrajimci imali Halebovu hrabrost i vjeru, nijedan neprijatelj ne bi mogao opstati pred njima. Jošua se odlučno suprotstavio njihovoj želji da se ne izlažu teškoćama i opasnostima. „Vi ste brojan narod i imate silnu snagu," rekao je. „Istjerat ćeš sigurno Hanaance ako i imaju željezna kola, ako i jesu jaki." Tako su njihovi vlastiti dokazi upotrijebljeni protiv njih. Budući da su bili velik narod, kao što su tvrdili, oni su sebi mogli u cijelosti otvoriti put, kao što su učinila njihova braća. S Božjom pomoći oni se nisu trebali bojati željeznih kola. {SPP 266.2}

Gilgal je dotada bio nacionalno sjedište i mjesto Šatora sastanka. Ali Šator je sada trebalo premjestiti na mjesto izabrano za njegov trajan smještaj. Bio je to Šilo, mali grad u Efrajimovom nasljedstvu. Nalazio se blizu središta zemlje i bio je pristupačan svim plemenima. Ovaj dio zemlje je bio u cijelosti osvojen tako da niko nije mogao uznemiravati vjernike. „Sabrala se zajednica sinova Izraelovih u Šilo, i ondje razapeše Šator sastanka." Slijedila su ga plemena koja su još uvijek logorovala kad je Šator iz Gilgala prenošen i

postavljen u Šilu. Ova su plemena tu ostala dok se nisu raselila po svojem nasljedstvu. {SPP 266.3}

Šator je ostao u Šilu tri stotine godina, sve dok zbog grijeha Elijeve kuće nije pao u filistejske ruke, a Šilo bio uništen. Kovčeg se nikada nije vratio u taj Šator, a služba u Svetilištu je naposljetku prenesena u Hram u Jerusalemu, a Šilo je izgubio svoj značaj. Ostale su samo ruševine koje su označavale mjesto gdje je nekada stajao. Dugo nakon toga njegova se sudbina koristila kao upozorenje Jerusalemu. ‚Pođite, dakle, na moje mjesto koje je u Šilu, gdje nekoć nastanili ime svoje, i pogledajte što od njega učinih zbog opačina naroda svoga izraelskoga... od ovoga Doma što se zove mojim imenom, u koje se vi uzdate i od ovoga mjesta što ga dadoh vama i očima vašim, učinit ću isto što sam učinio i od Šila.” (Jr 7,12-14) {SPP 266.4}

‚Kada završe diobu zemlje ždrijebom”, i kad su sva plemena primila svoje nasljedstvo, Jošua je iznio svoj zahtjev. Njemu je, kao i Halebu, dano posebno obećanje o nasljedstvu, ali on nije tražio veliko područje, već samo jedan grad. .„.. dadu Izraelci Jošui, sinu Nunovu, nasljedstvo u svojoj sredini... on utvrdi taj grad i nastani se u njemu.” Grad je nazvan TimnatSerah, preostali dio, svjedočanstvo o plemenitom karakteru i nesebičnom duhu osvajača, koji je, umjesto da prvi prisvoji osvojeni plijen, odložio svoj zahtjev sve dok i najmanji među njegovim narodom nisu bili posluženi. {SPP 266.5}

Šest gradova dodijeljenih Levitima, po tri na svakoj strani Jordana, određeni su kao gradovi utočišta u koje su mogli pobjeći ubice. Mojsije je naredio da se odrede ovi gradovi „„da može pobjeći ubica koji nehotice koga ubije. Ti gradovi neka vam budu utočište od osvetnika,” kazao je on, „tako da ubica ne moradne poginuti dok ne stane na sud pred zajednicu.” (Br 35,11.12) Ovo je milostivo pravilo bilo nužno zbog drevnog običaja osobne osvete, a njime je kazna za ubistvo prelazila na najbližeg rođaka ili nasljednika poginulog. U slučajevima u kojima je krivnja bila očita nije bilo potrebno čekati na suđenje pred sudijama. Osvetnik je mogao svugdje goniti ubicu i ubiti ga bilo gdje da ga zatekne. Gospod nije smatrao za potrebnom da u tom trenutku ukine ovaj običaj, već je uspostavio pravilo da bi se pobrinuo za sigurnost onih koji su ubili iz nehata. {SPP 266.6}

Gradovi utočišta su bili raspodijeljeni tako da su bili udaljeni oko pola dana putovanja iz svakog dijela zemlje. Putevi koji su vodili do njih uvijek su se morali dobro održavati, a duž puta su podignuti znakovi na kojima je jasnim, velikim slovima stajala riječ: utočište, tako da se bjegunac ni za trenutak nije morao zadržavati. Svaka osoba, Izraelac, tudinac ili putnik, mogli su se okoristiti ovim pravilom. Premda se nevine nije smjelo nepromišljeno smaknuti, ni krivci nisu trebali izbjeći kaznu. Nadležne vlasti su pravedno trebale ispitati slučaj svakog bjegunca i tek kad je utvrđeno da nije kriv za namjerno ubistvo mogao je biti zaštićen u gradu utočištu. Krivci su predavani osvetnicima. A oni koji su imali pravo na zaštitu mogli su je imati samo uz uslov da ostanu unutar određenog utočišta. Ako je neko prešao preko propisanih granica i našao ga krvni osvetnik, on bi svojim životom platio zanemarivanje

Gospodnjeg Zakona. Međutim, prilikom smrti velikog svještenika, svima koji su našli utočište u gradovima utočišta bilo je dopušteno da se vrate na svoje posjede. {SPP 267.1}

Prilikom suđenja za ubistvo optuženog se nije smjelo osuditi na temelju svjedočanstva samo jednog svjedoka, čak kad su i dokazi na temelju indicija bili protiv njega. Gospodnja uredba je bila: „Za svako ubistvo čovjeka kazna smrti nad ubicom može se izvršiti na dokaz svjedoka. Niko se ne može smrću kazniti na dokaz samo jednog svjedoka." (Br 35,30) Hristos je bio taj koji je Mojsiju dao ove upute za Izrael, a kad je bio osobno na zemlji sa svojim učenicima, kad ih je podučavao kako da postupaju prema grješnicima, Veliki Učitelj je ponovio pouku da svjedočanstvo jednog čovjeka nije dovoljno da se neko osudi ili oslobodi. Mišljenje ili sud jednog čovjeka nisu trebali rješavati sporna pitanja. U svim ovakvim prilikama trebale su se udružiti dvije ili više osoba i zajedno nositi odgovornost da presuda „oslanjajući se na izjave dvojice ili trojice svjedoka, bude vjerodostojna" (Mt 18,16). {SPP 267.2}

Ako se dokaže da je osumnjičeni kriv za ubistvo, nije bilo tog pomirenja ili otkupa koji su ga mogli spasiti. „Ko prolije krv čovjekovu, njegovu će krv čovjek proliti!" (Post 9,6) „Ne smijete primati otkupnine za život ubice koji je zaslužio smrt: on mora umrijeti." „Odvuci ga i s moga žrtvenika, da se pogubi," glasila je Božja zapovijest. „Za zemlju na kojoj je krv prolivena pomirenje se ne može pribaviti." (Br 35,31.33; Izl 21,14) Sigurnost i plemenitost naroda je zahtijevala da se grijeh za ubistvo oštro kazni. {SPP 267.3}

Gradovi utočišta određeni za Božji drevni narod bili su simbol utočišta što ga Hristos pruža. Isti je milostivi Spasitelj koji je odredio ove privremene gradove utočišta prolijevanjem svoje krvi prijestupnicima Božjeg Zakona pružio sigurno utočište u kojem oni mogu naći zaštitu od druge smrti. Nijedna sila ne može iz njegovih ruku uzeti dušu koja mu dolazi da primi oprost. „Sad, dakle, nema više nikakve osude onima koji su u Hristu Isusu." „Ko će ih osuditi? Isus Hristos koji je umro — još bolje: koji je vaskrsnuo — koji je s desne strane Bogu i koji posreduje za nas", da „bismo po tim dvjema nepromjenjivim stvarima u kojima Bog ne može prevariti imali snažan podsticaj — mi što smo se utekli (Bogu) da se domognemo nade koja nam je određena." (Rim 8,1.34; Heb 6,18) {SPP 267.4}

Onaj koji je bježao u grad utočišta nije smio odugovlačiti. Iza sebe je morao ostaviti porodicu i posao. Nije bilo vremena za pozdravljanje s voljenima. U pitanju je bio njegov život i sve druge interese je morao žrtvovati tom cilju — da stigne do mjesta sigurnosti. Zaboravljala se iscrpljenost, a na teškoće se nije obaziralo. Bjegunac se ni za trenutak nije usudio usporiti sve dok nije došao do gradskih zidova. {SPP 267.5}

Grješnik je izložen vječnoj smrti sve dok ne nade zaklon u Hristu. Kao što oklijevanje i bezbrižnost mogu bjegunca lišiti jedine prilike da živi, tako odlaganje i ravnodušnost mogu dovesti do propasti duše. Sotona, veliki neprijatelj, u stopu slijedi svakog prijestupnika Božjeg Zakona, i onaji koj nije svjestan ove opasnosti i revno ne nastoji naći zaklon u vječnom utočištu, postaće žrtva uništavača. {SPP 268.1}

Zatočenik koji je u bilo kojem trenutku izašao izvan grada utočišta bio je prepušten krvnom osvetniku. Tako se narod učio da se pridržavaju metoda što ih je neograničena mudrost odredila za njihovu sigurnost. Ipak, nije dovoljno da grješnik vjeruje u Hrista za oprost od grijeha, on mora vjerom i poslušnošću prebivati u Njemu. „Ako, naime, svojevoljno griješimo pošto smo jasno upoznali istinu, ne preostaje nam više žrtva za grijehe, nego strašno iščekivanje suda i osvetnog bijesa vatre koja će progutati protivnike." (Heb 10,26.27) {SPP 268.2}

Dva izraelska plemena, Gadovo i Rubenovo, s polovinom Manašeova plemena, primili su svoje nasljedstvo prije prelaska preko Jordana. Za pastirski su narod široke visinske ravnice i bogate šume Gileada i Bašana, s dugim pašnjacima za njihova stada, imale privlačnosti koje se nisu mogle naći u samom Hanaanu. Dva i po plemena, želeći se tu nastaniti, obećala su osigurati dio naoružanih ljudi koji će pratiti njihovu braću preko Jordana i sudjelovati s njima u bitkama dok i oni ne osvoje svoje nasljedstvo. Obaveza je bila vjerno izvršena. Kad je deset plemena ušlo u Hanaan, oko četrdeset hiljada „sinova Rubenovih i sinovi Gadovi i polovina plemena Manešova... naoružanih ljudi prešlo je pred Jahvom da se bore na Jerihonskim poljanama." (Jš 4,12.13) Oni su se godinama hrabro borili zajedno sa svojom braćom, a sada je došlo vrijeme da se vrate u zemlju svojeg nasljedstva. Kao što su se pridružili svojoj braći u bitkama, tako su dijelili i plijen, i oni su se vratili „s velikim blagom i s mnogom stokom, sa srebrom, zlatom, tučem, željezom i haljinama u izobilju", a sve su to trebali podijeliti s onima koji su ostali s porodicama i stadima. {SPP 268.3}

Sada su trebali stanovati udaljeni od Gospodnjeg Svetilišta te je stoga Jošua sa zabrinutim srcem posmatrao njihov odlazak znajući da će u njihovom izoliranom i lutalačkom životu biti snažnih kušnji da popuste običajima paganskih plemena koja su živjela na granici. {SPP 268.4}

Dok su Jošuu i druge vode opterećivali mučni predosjećaji, do njih su došle čudne vijesti. Pored Jordana, blizu mjesta gdje su Izraelci čudesno prešli rijeku, dva i pol plemena su podigla žrtvenik, sličan žrtveniku za žrtve paljenice u Šilu. Božji je Zakon po cijenu smrti zabranjivao uspostavljanje drugog bogosluženja osim onog u Svetilištu. Ako je takva bila priroda žrtvenika, on će, ako ostane, udaljiti narod od istinske vjere. {SPP 268.5}

Predstavnici naroda su se okupili u Šilu i na vrhuncu uzbuđenja i ogorčenja predložili da se odmah zarati protiv prijestupnika. Međutim, pod uticajem opreznijih odlučeno je da se pošalje poslanstvo kako bi od dvaju i pol plemena dobili objašnjenje o njihovom ponašanju. Izabrano je deset knezova, po jedan iz svakog plemena. Na čelu im je bio Pinhas, koji se istaknuo svojom revnošću protiv zločina kod Peora. {SPP 268.6}

Dva i po plemena su pogriješila što su bez objašnjenja započela djelo koje je pružalo povod za sumnju. Predstavnici, pretpostavljajući da su njihova braća kriva, suprotstavili su im se oštrim ukorom. Optužili su ih za pobunu protiv Gospoda i zapovjedili im da se sjete kako je Izrael kažnjen što se pridružio Baal-Peoru. Pinhas je u ime cijelog Izraela rekao sinovima

Rubenovim i Gadovim da ako nisu voljni živjeti u toj zemlji bez žrtvenika za žrtve paljenice, oni su dobrodošli da dijele nasljedstvo i prednosti njihove braće na drugoj strani. {SPP 268.7}

U svom odgovoru optuženi su objasnili da njihov žrtvenik nije namijenjen žrtvama, već samo kao svjedočanstvo da oni imaju istu vjeru kao njihova braća u Hanaanu, premda ih dijeli rijeka. Bojali su se da će u narednim godinama njihova djeca možda biti isključena iz službe u Svetilištu kao ona koja nemaju dijela u Izraelu. Tako je ovaj žrtvenik, načinjen po uzorku na žrtvenik Gospodnji u Šilu, trebao biti svjedočanstvo da su njegovi graditelji obožavatelji živog Boga. {SPP 269.1}

Predstavnici su s velikom radošću prihvatili ovo objašnjenje i odmah prenijeli vijesti onima koji su ih poslali. Napuštene su sve pomisli na rat i narod se udružio u radosti i hvaljenju Boga. {SPP 269.2}

Sinovi Rubenovi i Gadovi su onda na žrtvenik stavili natpis ističući razlog zbog kojeg je podignut i rekli: „To je svjedočanstvo među nama: Jahve je Bog.” Oni su time nastojali spriječiti buduće nerazumijevanje i ukloniti sve što bi moglo biti uzrok kušnji. {SPP 269.3}

Kako često ozbiljne teškoće nastanu iz jednostavnog nerazumijevanja, čak i među onima koje vode najdostojnije pobude. Kakve ozbiljne i pogubne posljedice mogu uslijediti bez učtivosti i popuštanja. Tada se deset plemena sjetilo kako je u Ahanovom slučaju Bog ukorio nedostatak opreznosti u otkrivanju grijeha koji je bio među njima. Oni su sada odlučili djelovati brzo i odlučno, ali nastojeći izbjeći prvu zabludu oni su otišli u drugu krajnost. Umjesto da u ovom slučaju učtivo ispitaju da bi saznali činjenice, oni su svoju braću osudili i okrivili. Da su Gadovi i Rubenovi ljudi uzvratili u istom duhu, posljedica bi bio rat. Premda je važno izbjeći popuštanje grijehu, jednako je važno kloniti se stroge osude i neutemeljene sumnje. {SPP 269.4}

Premda su bili osjetljivi i na najmanje okrivljavanje u vezi s njihovim ponašanjem, mnogi su previše oštri u postupanju s onima koje sumnjaju da su u zabludi. Prijekorom i osudivanjem nikoga se nije odvratilo od njegovog pogrešnog stajališta, već se tako mnoge udaljuje od pravog puta i njihova srca otvrdnu na uvjeravanja. Duh ljubaznosti, učtivo i strpljivo podnošenje mogu spasiti zabludjelog i prekriti mnoštvo grijeha. {SPP 269.5}

Mudrost koju su pokazali Rubenovi ljudi i njihovi sudrugovi vrijedna je oponašanja. Dok su pošteno nastojali unaprijediti pravu vjeru, oni su bili pogrešno osuđeni i oštro ukoreni, a ipak nisu izrazili negodovanje. Oni su učtivo i strpljivo saslušali optužbe svoje braće prije nego što su se pokušali obraniti, a onda pozorno objasnili svoje motive i pokazali svoju nevinost. Tako je na prijateljski način riješena teškoća koja je prijetila ozbiljnim posljedicama. {SPP 269.6}

Oni koji su u pravu mogu, čak i kad su lažno optuženi, ostati mirni i puni obzira. Bog je upoznat sa svime što ljudi pogrešno prikažu i pogrešno razumiju tako da mi naš slučaj sa sigurnošću možemo ostaviti u njegovim rukama. On će sigurno opravdati život onih koji

vjeruju u Njega kao što je ispitao grješnog Ahana. Oni koje vodi Hristov duh imat će ljubav koja dugo trpi i koja je ljubazna. {SPP 269.7}

Božja je volja da među njegovim narodom prebiva zajedništvo i bratska ljubav. Hristova molitva prije samog raspeća je bila da njegovi učenici budu jedno kao što je On jedno s Ocem, da svijet može vjerovati da ih je Bog poslao. Ova najdirljivija i najljepša molitva seže kroz vjekove sve do naših dana, jer su njegove riječi bile: „Ne molim samo za njih nego i za one koji će po njihovoj riječi vjerovati u me." (Iv 17,20) Premda mi ne trebamo žrtvovati nijedno načelo istine, ovo stanje jedinstva treba biti naš stalni cilj. To je dokaz istinskog učeništva. Isus je rekao: „Ako imadnete ljubavi jedan prema drugome, po tom će vas svi upoznati da ste moji učenici." (Iv 13,35) Apostol Petar bodri Crkvu: „Na kraju, svi budite jednodušni, puni saosjećanja, bratske ljubavi, milosrđa i poniznosti! Ne vraćajte zlo za zlo, ni uvredu za uvredu, već naprotiv blogosiljate, jer ste na to pozvani da naslijedite blagoslov!" (1 Pt 3,8.9) {SPP 269.8}

49. Poglavlje — Posljednje Jošuine Riječi

Ovo poglavlje zasniva se na Jošui 23 i 24.

Ratovi i osvajanja su bili okončam i Jošua se povukao u mir porodičnog života. „Proteklo je mnogo dana kako je Jahve dao Izraelu da otpočine od svih neprijatelja unaokolo... Dozva zato Jošua sve Izraelce, starješine, glavare, suce i upravitelje njihove." {SPP 270.1}

Prošlo je nekoliko godina otkad je narod naselio svoje nasljedstvo i već se mogla vidjeti pojava istih zala koja su Izraelu ranije donosila kazne. Kad je Jošua osjetio da ga obuzima staračka nemoć i shvatio da njegovo djelo uskoro mora završiti, ispunila ga je briga za budućnost njegovog naroda. Kad su se ponovno okupili oko svog ostarjelog vođe, on im se obratio riječima očinske ljubavi. „Vi ste bili svjedoci", kazao je on, „svega što je Jahve, Bog vaš, pred vašim očima učinio svim narodima radi vas: Jahve, Bog vaš, borio se za vas." Premda su Hanaanci bili pokoreni, oni svi još uvijek zauzimali priličan dio zemlje obećane Izraelu i Jošua je opomenuo svoj narod da ne posustane i zaboravi Gospodnju zapovijest da u cijelosti razvlasti ove idolopokloničke narode. {SPP 270.2}

Narod je uglavnom bio spor da završi posao istjerivanja neznabožaca. Plemena su se raširila po svojem nasljedstvu, vojska je bila razoružana te se na obnavljanje rata gledalo kao na težak i nepouzdan pothvat. Ali Jošua je izjavio: „Jahve, Bog vaš, sam će ih goniti ispred vas i otjerat će ih ispred vas, i zaposješćete njihovu zemlju, kao što vam je obećao Jahve, Bog vaš. Budite, dakle, postojani i sve čvršći u tome da čuvate i vršite sve što je napisano u Knjizi zakona Mojsijeva, i da ne odstupite od toga ni desno ni lijevo." {SPP 270.3}

Jošua se pozvao na narod kao svjedoke da je, sve dok su se pokoravali ovim uslovima, Bog vjerno ispunjavao svoja obećanja. „Spoznajte i priznajte svim srcem svojim i svom dušom svojom: ni jedno od svih obećanja koja vam je dao Jahve, Bog vaš, nije ostalo neispunjeno." On im je rekao da kao što je Gospod ispunio svoja obećanja tako će ispuniti i prijetnje. „I kao što vam se ispunilo svako obećanje što vam ga je dao Jahve, Bog vaš, tako će Jahve ispuniti i svaku prijetnju... Ako prekršite Savez koji je Jahve, Bog vaš, sklopio s vama... buknut će gnjev Jahvin na vas, i nestat će vas ubrzo iz dobre zemlje koju vam je Jahve dao." {SPP 270.4}

Sotona vara mnoge s naizgled vjerodostojnom teorijom da je Božja ljubav prema njegovom narodu tako velika da će im On oprostiti grijehe. On tvrdi da premda Božje riječi prijetnje imaju određenu svrhu u njegovoj moralnoj vladavini, one se nikada doslovno neće ispuniti. Ali Bog u svom postupanju prema svojim stvorenjima održava načela pravednosti tako što otkriva istinsku prirodu grijeha, pokazujući da su njegove posljedice bijeda i smrt. Nikada nije bilo i nikada neće biti bezuslovnog oprosta grijeha. Takav oprost bio bi odbacivanje načela pravednosti koji je sam temelj Božje vladavine. To bi izazvalo zaprepaštenje bezgrješnog svemira. Bog je vjerno upućivao na posljedice grijeha, i ako ta upozorenja nisu istinita, kako možemo biti sigurni da će njegova obećanja biti ispunjena? Takozvana dobrota koja zanemaruje pravdu nije dobrota, već slabost. {SPP 270.5}

Bog je darodavac života. Od samog početka svi su njegovi zakoni dani za život. Ali grijeh je prekinuo poredak koji je Bog uspostavio i uslijedio je nesklad. Sve dok postoji grijeh, patnja i smrt su neizbježne. Samo zato što je Otkupitelj ponio prokletstvo grijeha umjesto nas čovjek se može nadati da će osobno izbjeći njegove strašne posljedice. {SPP 270.6}

Prije Jošuine smrti glavari i plemenske starješine, poslušni njegovim pozivima, ponovno su se okupili u Šekemu. Nijedno mjesto u cijeloj zemlji nije budilo toliko svetih sjećanja, vraćajući njihove misli na Božji Savez s Abrahamom i Jakovom, podsjećajući ih i na njihove vlastite svečane zakletve prilikom ulaska u Hanaan. Tu su se nalazila brda Ebal i Gerizim, tihi svjedoci zakletvi koje su došli obnoviti u prisutnosti svog umirućeg vode. Posvuda su se nalazili dokazi onoga što je Bog učinio za njih, kako im je dao zemlju za koju oni nisu radili, gradove koje nisu gradili, vinograde i maslinike koje nisu sadili. Jošua je još jednom ponovio istoriju Izraela, nabrajajući prekrasna Božja djela, da svi mogu osjetiti njegovu ljubav i milost i služe mu „savršeno i vjerno." {SPP 271.1}

Na Jošuinu zapovijest iz Šila je donesen Kovčeg. Prilika je bila vrlo svečana, a ovaj simbol Božje prisutnosti produbio je dojam koji je on želio ostaviti na narod. Nakon što je prikazao Božju dobrotu prema Izraelu on ih je pozvao da u ime Jahve izaberu kome će služiti. Oni su još uvijek donekle tajno obožavali idole i Jošua ih je sada nastojao podstaći na odluku da uklone grijeh iz Izraela. „Međutim, ako vam se ne sviđa služiti Jahvi, onda danas izaberite kome ćete služiti," rekao je on. Jošua ih je želio navesti da služe Bogu, ne prisilno, već dragovoljno. Ljubav prema Bogu je temelj vjere. Služba iz puke nade za nagradom ili iz straha od kazne ništa ne koristi. Otvoreni otpad nije veća uvreda Bogu od licemjerstva i pukog formalnog bogosluženja. {SPP 271.2}

Ostarjeli je vođa pozivao narod da svestrano sagledaju ono što im je iznio i odluče hoće li doista živjeti kao što su živjeli poniženi idolopoklonički narodi oko njih. Ako im se čini da im služba Jahvi, izvoru sile, izvoru blagoslova, donosi zlo, neka taj dan izberu kome će služiti, „bogovima kojima su služili vaši oci," od kojih je Abraham odvojen, „ili bogovima Amorejaca u čijoj zemlji sada prebivate". Ove posljednje riječi su bile oštar ukor Izraelcima. Bogovi Amorejaca nisu mogli zaštititi njihove obožavatelje. Zbog svojih je odvratnih i ponižavajućih grijeha taj bezbožni narod bio uništen i dobra zemlja koju su nekada posjedovali dana je Božjem narodu. Kako je bilo nerazumno od Izraela izabrati božanstva zbog kojih su Amorejci bili uništeni! „Ja i moj dom", dodao je Jošua, „služićemo Jahvi." Ista sveta revnost koja je nadahnula vodu prenesena je na narod. Njegovi su pozivi izazvali pripravan odgovor: „Daleko neka je od nas da ostavimo Jahvu a služimo drugim bogovima." {SPP 271.3}

„Vi ne možete služiti Jahvi," dodao je Jošua, „jer je on Bog sveti... koji ne može podnijeti vaših prijestupa ni vaših grijeha." Prije no što dođe do neke trajne promjene narod mora osjetiti potpunu nesposobnost da sam sluša Boga. Oni su prekršili njegov Zakon i Zakon ih je osudio kao prijestupnike i nije pružao izlaz. Sve dok su vjerovali u vlastitu snagu i pravednost oni nisu mogli primiti oprost za svoje grijehe. Nisu mogli izvršiti zahtjeve Božjeg savršenog

Zakona te su uzalud obećavali da će služiti Bogu. Samo vjerom u Hrista oni su mogli osigurati oprost grijeha i primiti silu da vrše Božji Zakon. Oni se moraju prestati oslanjati na vlastite napore da bi se spasili, i u cijelosti moraju vjerovati u zasluge Obećanog Spasitelja, ako žele da ih Bog prihvati. {SPP 271.4}

Jošua je nastojao podstaći svoje slušaoce da dobro izvagaju svoje riječi i uzdrže se od zakletvi koje nisu bili spremni ispuniti. Oni su s velikom revnošću ponovili izjavu: „Ne, mi ćemo služiti Jahvi." Svečanim pristankom da budu svjedoci protiv samih sebe oni su izbarali Jahvu, i još jednom ponovili obećanje o odanosti: „Služićemo Jahvi, Bogu svojemu, i glas ćemo njegov slušati." {SPP 271.5}

Tako sklopi Jošua tog dana Savez s narodom i utvrdi mu uredbu i zakon. Bilo je to u Šekemu." Nakon što je napisao izvještaj o ovom svečanom događaju on ga je zajedno s knjigom Zakona stavio pored Kovčega. Onda je podigao kamen kao spomenik i rekao: „Gle, ovaj kamen neka nam bude svjedokom, jer je čuo riječi što ih je govorio Jahve; on će biti svjedok da ne zatajite Boga svoga. Tada Jošua otpusti narod, svakog na njegovo nasljedstvo." {SPP 272.1}

Jošua je ovim obavio posao za Izraela. On je „vršio volju Jahve" a u Božjoj knjizi je zapisano: „sluga Jahvin". Najplemenitije svjedočanstvo njegovom karakteru kao javnog vođe je istorija naraštaja koji je uživao u njegovim djelima: „Izrael je služio Jahvi svega vijeka Jošuina i svega vijeka starješina koje su Jošuu nadživjele." {SPP 272.2}

50. Poglavlje — Desetine I Prinosi

U izraelskoj ekonomiji desetina narodnog prihoda je izdvajana za potporu javnih bogosluženja. Stoga je Mojsije rekao Izraelcima: „Svaka desetina sa zemljišta, bilo od poljskih usjeva, bilo od plodova sa stabala, pripada Jahvi; to je Jahvi posvećeno.” „Svaka desetina od krupnoga i sitnoga blaga, to jest svako deseto... neka bude posvećeno Jahvi.” (Lev 27,30.32) {SPP 273.1}

Međutim, sistem desetkovanja nije potekao od Izraelaca. Gospod je od najranijih vremena polagao pravo na desetinu i taj se zahtjev priznavao i poštovao. Abraham je desetinu dao Melhisedeku, svešteniku Boga Svevišnjega (Post 14,20). Jakov je, bjegunac i lutalica, za dolaska u Betel obećao Gospodu: „A od svega što mi budeš davao, za te ću odlagati desetinu.” (Post 28,22) Kad su Izraelci organizirani kao narod, zakon o desetini je potvrđen kao božanska uredba, a njihov napredak je zavisio o poslušnosti ovoj uredbi. {SPP 273.2}

Svrha sistema desetine i prinosa jest da u umove ljudi utisne veliku istinu da je Bog izvor svakog blagoslova za njegova stvorenja i da čovjek njemu duguje zahvalnost za dobre darove Njegovog proviđenja. {SPP 273.3}

„... On koji svima daje životni dah i sve ostalo.” (Dj 17,25) Gospod objavljuje: „Ta moje su sve životinje šumske, tisuće zvjeradi u gorama mojim.” (Ps 50,10) „Moje je zlato, moje je srebro.” (Hag 2,8) Bog je taj koji ljudima daje snagu da steknu bogatstvo (Pnz 8,18). Gospod je zapovjedio da kao priznanje da sve dolazi od Njega dio njegovih blagoslova vraćamo Njemu u darovima i prinosima kako bismo poduprli obožavanje Boga. {SPP 273.4}

„Svaka desetina... pripada Jahvi.” Ovdje je upotrijebljen sličan oblik izražavanja kao u zakonu o suboti. „A sedmog je dana subota, počinak posvećen Jahvi...” (Izl 20,10) Bog je za sebe zadržao određeni dio čovjekova vremena i sredstava, i nijedan čovjek ne može prisvojiti bilo koji od njih za sebe, a da se ne ogriješi. {SPP 273.5}

Desetina se isključivo morala odvajati Levitima za upotrebu, plemenu koje je bilo odvojeno za službu u Svetilištu. Međutim, to nikako nije bio kraj njihovih doprinosa za vjerske svrhe. Šator, a kasnije i Hram, u cijelosti je sagrađen od dragovoljnih darova. Da bi osigurao sredstva za popravke i druge troškove, Mojsije je naredio da prilikom svakog prebrojavanja naroda svi prilože pola šekela „kao prinos Jahvi”. U Nehemijino vrijeme doprinos se davao godišnje. (Vidi Izl 30,12-16; 2 Kr 12,4.5; 2 Ljet 24,4-13; Neh 10,32.33.) S vremena na vrijeme Bogu su prinošene žrtve za grijeh i žrtve zahvalnice. Na godišnjim praznicima one su prinošene u velikom broju, a velikodušno se prilagalo i za siromašne. {SPP 273.6}

Čak i prije no što se desetina mogla priložiti priznavali su se Božji zahtjevi. Prvi plodovi sa zemlje uvijek su se posvećivali Njemu. Za Boga se odvajala prva vuna za striženja ovaca, žitarice za vršidbe, prvo ulje i vino. Isto je tako bilo i s prvom mladunčadi životinja, a za

prvorođenog sina plaćala se otkupnina. Prvi su se plodovi donosili pred Gospoda u Svetilište i odvajali se sveštenicima na korištenje. {SPP 273.7}

Tako se narod stalno podsjećao da je Bog istinski vlasnik njihovih polja, stada, da im je On davao sunce i kišu za sijanje i žetvu, da je sve što su posjedovali bilo njegovo stvorenje i da ih je On učinio povjerenicima njegovih dobara. {SPP 273.8}

Kad su se Izraelci, natovareni prvim plodovima zemlje, voćnjaka i vinograda, okupljali oko Šatora, to je bilo javno priznanje Božje dobrote. Kad je sveštenik uzimao darove, davalac je kao da se nalazi u Jahvinoj prisutnosti, govorio: „Moj je otac bio aramejski lutalac...” a onda opisao boravak u Egiptu i muke od kojih je Bog izbavio Izraela „moćnom ispruženom rukom i ispruženom mišicom, velikom strahotom, znakovima i čudesima.” Onda je rekao: „I dovede nas na ovo mjesto i dade nam ovu zemlju, zemlju kojom teče med i mlijeko. I sad, evo. donosim prvine plodova sa tla što si mi ga, Jahve, dao.” (Pnz 26,5.8-11) {SPP 274.1}

Doprinosi koji su se tražili od Izraelaca za vjerske i dobrotvorne svrhe iznosili su cijelu četvrtinu njihove zarade. Zbog tako visokih doprinosa na izvore prihoda moglo se očekivati da će oni osiromašiti narod, ali nasuprot tome, vjerno vršenje ovih uredbi bio je jedan od uslova njihova napretka. Uz uslov njihove poslušnosti Bog im je dao sljedeće obećanje: „Neću li zbog vas zaprijetit skakavcu da vam više ne kvari usjeva i da vam ne bude nerodna loza u polju... Svi će vas narodi tad držati sretnima, jer ćete biti zemlja blaženstva, govori Jahve nad vojskama.” (Mal 3,11) {SPP 274.2}

Upečatljiv prikaz posljedica sebičnog uskraćivanja čak i dragovoljnih prinosa Bogu dogodio se u vrijeme proroka Hagaja. Nakon povratka iz babilonskog ropstva Izraelci su počeli ponovno graditi Gospodnji Hram, ali suočeni s odlučnim protivljenjem neprijatelja, oni su prekinuli rad, a oštra suša koja ih je osiromašila uvjerila ih je da je nemoguće završiti gradnju Hrama. „Nije još došlo vrijeme,” govorili su oni, „da se opet sazda Dom Jahvin!” Ali preko Gospodnjeg proroka poslana im je poruka: „A vama je vrijeme da stanujete u pokrivenim kućama, dok je ovaj Dom razvaljen. I zato, ovako sada govori Jahve nad Vojskama: Razmotrite svoje putove. Šijete mnogo, malo dovozite; jedete, a niste siti; pijete, a napojit se ne možete; odijevate se, a nije vam toplo. Poslenik zarađuje plaću, a stavlja je u prodrt tobolac!” (Hag 1,2-6) A onda se nudi i razlog: „Nadaste se obilju, a gle, malo je; što dovezete kući, ja otpuhnem. A zašto? — riječ je Jahve nad Vojskama. Zato što je Dom moj razvaljen, dok se svaki od vas brine za dom svoj. Stog je nebo uskratilo rosu, a zemlja uskratila usjeve. Ja dozvah sušu na zemlju i gore, na žito i vino, na ulje i na sve što zemlja rada, na ljude i stoku, i na svaki trudno stečen plod.” (Hag 1,9.11) „Dolažaste hrpi od dvadeset mjerica, a bijaše ih samo deset! Dolažaste kaci da zahvatite pedeset mjerica, a bješe ih samo dvadeset! Udarao sam snijeću, medljikom i gradom svako djelo vaših ruku.” (Hag 2,16.17) {SPP 274.3}

Podstaknuti ovim opomenama narod se dao na izgradnju Božje kuće. Onda su primili riječ od Gospoda: „Stoga dobro pripazite od današnjeg dana unapredak — od dvadeset i četvrtog

dana devetoga mjeseca, kad se stao graditi Hram Jahvin, pripazite dobro... Ali od ovog dana ja ću blagosloviti." (Hag 2,18.19) {SPP 274.4}

Mudri čovjek kaže: „Ko dijeli obilato, sve više ima, a ko škrtari, sve je siromašniji." (Izr 11,24) Apostol Pavle iznosi istu pouku u Novom zavjetu: „Ovo velim: ko škrto sije, škrto će i žeti; ko obilato sije, obilato će i žeti!" „A Bog može tako obilato izliti na vas svaku vrstu milosti, da mognete imati uvijek i u svemu sasvim dovoljno svega i još imati viška za koje mu drago dobro djelo." (2 Kor 9,6.8) {SPP 274.5}

Božja namjera je bila da njegov narod, Izrael, nosi vidjelo svim stanovnicima Zemlje. Održavajući javno bogosluženje oni su svjedočili o postojanju i suverenosti živog Boga. Njihova je prednost bila održavati ovo bogosluženje kao izraz svoje odanosti i ljubavi prema Njemu. Gospod je tako uredio da širenje vidjela i istina svijetom zavisi o naporima i prinosima onih koji su sudionici božanskih darova. On je mogao anđele učiniti predstavnicima njegove istine. Mogao je vlastitim glasom obznaniti svoju volju, kao što ju je objavio na Sinaju, ali On je u svojoj bezgraničnoj ljubavi i mudrosti pozvao ljude da postanu njegovi saradnici tako što ih je izabrao da obave ovaj posao. {SPP 274.6}

U izraelsko vrijeme desetina i dragovoljni darovi bili su potrebni za održavanje božanske službe. Treba li Božji narod davati manje u današnje vrijeme? Načelo što ga je Hristos uspostavio jest da naša davanja Bogu trebaju biti u skladu sa svjetlošću i prednostima što ih uživamo. „Komu je mnogo dano, od njega će se mnogo tražiti." (Lk 12,48) Spasitelj je šaljući svoje učenike rekao: „Badava ste primili, badava i dajte!" (Mt 10,8) Kako se naši blagoslovi i prednosti množe, kad pred sobom imamo neusporedivu žrtvu slavnog Sina Božjeg, zar našu zahvalnost ne trebamo izraziti obilnijim darovima da drugima možemo odnijeti vijest spasenja? Kako se djelo evanđelja širi, ono zahtijeva veće darove nego što se zahtijevalo u drevna vremena, i to zakon o desetini i darovima čini još nužnijim nego u vrijeme izraelske ekonomije. Bog će se poštovati i mnogo više će se duša obratiti Hristu ako je njegov narod darežljiv u podupiranju njegova djela dragovoljnim darovima, umjesto pribjegavanja nehrišćanskim i nesvetim metodama punjenja blagajne. {SPP 275.1}

Mojsijev je plan da prikupi sredstva za gradnju Šatora bio vrlo uspješan. Moljenje nije bilo potrebno. On nije koristio neka sredstva kojima današnje crkve često pribjegavaju. On nije načinio veliku gozbu. Nije pozivao narod na praznovanje, ples ili zabavu, nije osnivao tombole, niti išta nesveto, da prikupi sredstva za gradnju Božjeg Svetilišta. Bog je naredio Mojsiju da pozove Izraelce da donesu darove. On je trebao uzeti darove od svih koji su dragovoljno donosili, iz srca. I darovi su stizali u tako velikim količinama da je Mojsije zabranio narodu da donosi, jer su donijeli više nego što se moglo potrošiti. {SPP 275.2}

Bog je ljude učinio svojim pristavima. Imovina koju je On dao u njihove ruke jest sredstvo koje je On dao za širenje evanđelja. Onima koji se pokažu kao vjerni pristavi On će dati veće povjerenje. Gospod kaže: „Jer ja častim one koji mene časte." (1 Sam 2,30) „Bog ljubi vesela darivaoca," a kad njegov narod, sa zahvalnim srcem, donosi svoje darove i prinose, „ a ne sa

žalošću i na silu", pratit će ih njegovi blagoslovi, kao što je obećao. „Donesite čitavu desetinu u riznicu da u mojoj kući bude hrane. Tada me iskušajte — govori Jahve nad Vojskama -neću li vam otvoriti ustave nebeske i neću li izliti na vas punom mjerom blagoslov." (Mal 3,10) {SPP 275.3}

51. Poglavlje — Božje Staranje Za Siromašne

Da bi se promicalo sakupljanje naroda na bogosluženja i da bi se pobrinulo za siromašne, zahtijevala se još jedna desetina od sve zarade. U vezi s prvom desetinom Gospod je izjavio: „Levijevim sinovima, evo, predajem nasljedstvo sve desetine u Izraelu." (Br 18,21) Međutim, u vezi s drugom desetinom On je zapovjedio: „A onda blaguj desetine svoga žita, svoga vina, svoga ulja i prvine svoje krupne i sitne stoke u prisutnosti Jahve, Boga svoga, na mjestu koje on odabere da svoje ime ondje nastani; da se tako naučiš zauvijek bojati se Jahve, Boga svoga." (Pnz 14,23.29; 16,11-14) Oni su ovu desetinu, ili jednak iznos u novcu, trebali donositi svake druge godine na mjesto gdje se nalazilo Svetilište. Nakon što su Bogu prinijeli žrtvu zahvalnicu, a određenu količinu dali svještenicima, donositelji su ostatak trebali upotrijebiti za vjersku gozbu u kojoj su trebali sudjelovati leviti, tudinci, udovice i siročad. Tako je doneseno pravilo za žrtve zahvalnice i gozbe na godišnjim praznicima, čime je narod privučen u društvo svještenika i levita da primi upute i ohrabrenja u službi Bogu. {SPP 276.1}

Međutim, svake se treće godine ova druga desetina trebala koristiti kod kuće, za ugošćivanje levita i siromašnih, kao što je Mojsije rekao: .„.. po tvojim gradovima, da jedu do sitosti." (Pnz 26,12) Ova je desetina bila zaklada za dobrotvorne svrhe i gostoljubivost. {SPP 276.2}

Osim toga doneseno je još jedno pravilo za siromašne. Ništa, osim njihova priznanja Božjih zahtjeva, ne izdvaja zakone dane Mojsiju tako kao njihov širokogrudni, nježni i gostoljubiv duh prema siromašnima. Premda je Bog obećao dati velike blagoslove svom narodu, njegova namjera nije bila da im siromaštvo bude potpuno nepoznato. On je izjavio da zemlja nikada neće biti bez siromašnih. Među njegovim narodom je uvijek trebalo biti onih koji su zahtijevali njihovu naklonost, nježnost i dobrostivost. Onda, kao i sada, ljudi su bili podložni nesrećama, bolestima, gubitku imetka, a ipak sve dok su slijedili upute što ih je Bog dao, među njima nije bilo prosjaka ni gladnih. {SPP 276.3}

Božji zakon dao je siromašnima pravo na određeni dio plodova zemlje. Kad je bio gladan, čovjek je bio slobodan ući u polje, voćnjak ili vinograd svog bližnjeg i jesti plodove da zadovolji svoju glad. U skladu s ovim dopuštenjem, Isusovi učenici su uzeli i jeli žita dok su subotom prolazili kroz polja. {SPP 276.4}

Svi pabirci polja, voćnjaka i vinograda pripadali su siromašnima. „Kad žanješ žito na svojoj njivi," rekao je Mojsije, „pa zaboraviš koji snop na njivi, ne vraćaj se po nj... Kad jednom omlatiš svoje masline, više iza sebe ne pretražuj... Kad obereš svoj vinograd, ne paljetkuj iza sebe; neka to bude za došljaka, sirotu i udovicu. Sjećaj se kako si bio rob u zemlji egipatskoj; zato ti naređujem da ovu zapovijest vršiš." (Pnz 24,19-22; Lev 19,9.10) {SPP 276.5}

Postojalo je i posebno davanje za siromašne svake sedme godine. Subotnja godina, kako se nazivala, počinjala je završetkom žetve. U vrijeme sjetve što je dolazilo nakon berbe ljudi nisu trebali sijati, nisu smjeli vezivati vinograde u proljeće i nisu smjeli očekivati ni žetvu ni

berbu. Mogli su jesti ono što je zemlja sama od sebe rodila dok je bilo svježe, ali ništa od toga nisu smjeli spremati u skladišta. Te godine rodove je trebalo ostaviti tudincima, siročadi i udovicama, pa čak i poljskim životinjama (Izl 23,10.11; Lev 25,5). {SPP 276.6}

Ali ako je zemlja obično rađala dovoljno da pokrije potrebe ljudi, kako su oni preživljavali tokom godine kad ne sakupljaju plodove? Za to se obilno pobrinulo Božje obećanje: „Evo, blagoslov ću svoj pustiti na vas: šesta godina rodom će roditi za tri godine," rekao je Gospod, „kad budete sijali osme godine, hranit ćete se starim prihodom sve do devete godine; dok ne dođe njezin prihod, ješćete stari." (Lev 25,21.22) {SPP 277.1}

Držanje subotnje godine trebalo je koristiti i narodu i zemlji. Tlo, koje je ostalo neobrađeno jednu sezonu, kasnije je obilnije rađalo. Narod je bio oslobođen tereta rada u polju, i premda je bilo različitih poslova koje su mogli obaviti tokom tog razdoblja, svi su uživali u većem odmoru koji je pružao priliku za obnovu tjelesne snage za napore sljedeće godine. Imali su više vremena za razmišljanje i molitvu, za upoznavanje s Božjim učenjima i zahtjevima i za podučavanje u svojim domovima. {SPP 277.2}

Izraelski su robovi subotnje godine bili oslobađani i nije ih se smjelo otpustiti bez otpremnine. Gospodnja je uputa glasila: „Kad ga slobodna od sebe otpustiš, ne šalji ga praznih ruku. Daruj ga čime između stoke svoje, s gumna svoga i iz badnja svoga; čime te već Jahve, Bog tvoj, blagoslovio, od toga i njemu daj." (Pnz 15,13.14) {SPP 277.3}

Radničke nadnice morale su se tačno isplaćivati: „Nemoj zakidati jadnoga i bijednoga najamnika, bio on tvoj sunarodnjak ili došljak iz kojega grada u tvojoj zemlji... Svaki dan daji mu zaradu prije nego sunce zađe, jer je siromah i za njom uzdiše." (Pnz 24,14.15) {SPP 277.4}

Također su dane posebne upute u vezi s postupanjem prema bjeguncima iz službe: ‚Ne smiješ izručivati roba koji je od svoga gospodara utekao k tebi. Neka boravi s tobom u tvojoj sredini, u mjestu što ga odabere u jednom od tvojih gradova gdje mu se svidi. Nemoj s njim loše postupati." (Pnz 24,16.17) {SPP 277.5}

Siromašni su se sedme godine oslobađali od duga. Izraelcima je bilo naređeno da u svakom trenutku pomažu svojoj braći u potrebi tako što će im posuditi novac bez kamata. Uzimanje kamata od siromaha je bilo izričito zabranjeno: „Ako tvoj brat zapadne u škripac i ne mogne održavati svoje odnose s tobom, primi ga; i neka s tobom živi kao stranac ili gost. Ne uzimaj od njega ni lihve ni kamata. Boga se svoga boj, i neka tvoj brat živi s tobom! Ne uzajmljuj mu novac na kamate niti mu lihvarski daji svoju hranu.', (Lev 25,35-37) Ako je dug ostao neplaćen do oprosne godine, glavnica se nije mogla povratiti. Narod je izričito bio upozoren protiv uskraćivanja pomoći zbog toga: „Nađe li se kod tebe kakav siromah, neko od tvoje braće,... ne budi tvrda srca niti zatvaraj svoje ruke prema svome siromašnome bratu,... čuvaj se da ti se u srcu ne porodi opaka misao te rekneš: Sedma se godina, godina otpuštanja dugova, već približuje — i da prijekim okom pogledaš svoga siromašnoga brata i ništa mu ne dadneš. On bi zazvao Jahvu protiv tebe, i grijeh bi bio na tebi." „Kako siromaha nikad neće

nestati iz zemlje, zapovijestam ti: širom otvaraj svoju ruku svome bratu, svome siromahu i potrebitu u zemlji svojoj," „nego mu širom rastvori ruku i spremno mu daj što mu nedostaje." (Pnz 15,7-9,11-8) {SPP 277.6}

Niko se nije trebao bojati da će mu njegova darežljivost donijeti siromaštvo. Poslušnost Božjim zapovijestima će svakako donijeti napredak. .„.. te ćeš moći zajmove davati mnogim narodima, a sam ih nećeš moći uzimati, i nad mnogim ćeš narodima vladati, dok oni nad tobom neće gospodariti." (Pnz 15,6) {SPP 277.7}

Nakon „sedam sedmica takvih godina" ili „sedam puta sedam godina" slijedila je velika oprosna godina — jubilejska godina. „A onda zaori u trubu!... širom svoje zemlje. Tu pedesetu godinu proglasite svetom! Zemljom proglasite oslobođenje svim njezinim stanovnicima. To neka vam bude jubilej, oprosna godina. Neka se svako vaš vrati na svoju očevinu; neka se svako vrati k svome rodu." (Lev 25,9.10) {SPP 277.8}

„U sedmome mjesecu, desetoga dana toga mjeseca, na Dan pomirenja," truba je oglasila jubilarnu godinu. Trubljenje se čulo širom zemlje gdje su stanovali Izraelci, pozivajući svu djecu Jakovljevu da s dobrodošlicom dočekaju oprosnu godinu. Na veliki Dan pomirenja opraštali su se svi izraelski grijesi, i narod je s radosnim srcima pozdravljao ovaj jubilej. {SPP 278.1}

Kao i tokom subotnjih godina zemlja se nije zasijavala ni žela, a svi su se rodovi smatrali vlasništvom siromaha. Jedan sloj izraelskih robova, svi koji nisu bili oslobođeni subotnje godine, tada su bili oslobađani. Ali ono što je naročito obilježavalo jubilarnu godinu bio je povratak sve zemlje porodicama prvotnih vlasnika. Prema naročitoj Božjoj uredbi zemlja je bila podijeljena ždrijebom. Nakon podjele zemlje niko nije smio trgovati svojim posjedom. Nije smio prodavati svoj posjed, osim ako ga je na to prisililo siromaštvo, i ako nije bio otkupljen, jubilejske godine se vraćao prvotnom vlasniku ili njegovim nasljednicima. {SPP 278.2}

Gospod je rekao Izraelcima: „Zemlja se ne smije prodati potpuno, jer zemlja pripada meni, dok ste vi samo stranci i gosti kod mene." (Lev 25,23) Narodu je trebalo prenijeti činjenicu da je zemlja bila Gospodnja za koju su imali dopuštenje da je neko vrijeme posjeduju, da je On bio zakonski vlasnik, prvotni posjednik, i da se On želio posebno brinuti za siromašne i unesrećene. U umove je svih trebalo utisnuti da siromasi imaju jednako pravo na mjesto u Božjem svijetu kao i oni koji su bogatiji. {SPP 278.3}

Tako se naš milostivi Stvoritelj pobrinuo da umanji patnju, da u život siromaha i napaćenih unese zraku nade i bljesak sunčeve svjetlosti. {SPP 278.4}

Gospod je htio onemogućiti neumjerenu ljubav prema bogatstvu i moći. Velika zla nastaju kad jedni neprestano nagomilavaju bogatstvo, a drugi osiromašuju i propadaju. Bez ograničavanja moć bogatih bi postala monopol, a siromašne bi se, premda u svakom pogledu jednako dostojne u Božjim očima, smatralo podređenima u odnosu na svoju napredniju braću i postupalo kao s takvima. Osjećaj tlačenja prouzročit će strasti siromašnijih klasa. Stvara se

osjećaj očaja i beznađa koji teži demoralizaciji društva i otvara vrata svakoj vrsti zločina. Svrha propisa što ih je Bog uspostavio bila je da promiče društvenu jednakost. Mjere subotnje i jubilarne godine u velikoj su mjeri ispravile ono što se u međuvremenu izopačilo u društvenom i političkom poretku nacije. {SPP 278.5}

Svrha ovih pravila je bila da jednako blagoslovi bogate kao i siromašne. Ona su trebala spriječiti pohlepu i sklonost ka samouzdizanju te odgajati plemenit duh dobrostivosti, a njegovanjem dobre volje i povjerenja među svim klasama poticao bi se društveni red i stabilnost vladavine. Svi smo mi upleteni zajedno u veliku mrežu čovječanstva, i sve što možemo učiniti da pridonesemo i uzdignemo druge, kroz blagoslove se vraća nama samima. Zakon međusobne zavisnosti prožima sve društvene staleže. Siromasi nisu ništa zavisniji o bogatima nego bogati o siromasima. Dok jedan stalež traži udio u blagoslovima koje je Bog dao njihovim imućnijim susjedima, njima je opet potrebna vjerna služba, snaga uma, kostiju i mišića, koje su kapital siromašnih. {SPP 278.6}

Izraelu su obećani veliki blagoslovi uz uslov poslušnosti Božjim uputama. „Davaću vam kiše u pravo vrijeme, te će zemlja rađati, a stabla po polju donositi plodove. Vršidba će vam stizati berbu, a berba stizati sjetvu. Ješćete hljeb svoj do sitosti, i u svojoj ćete zemlji živjeti u sigurnosti. Zemlji ću dati mir; tako ćete počivati a da vas niko ne plaši. Štetne ću životinje iz zemlje ukloniti; mač neće prolaziti vašom zemljom... među vama ću hoditi i biću vam Bog, a vi ćete mi biti narod... Ali ako me ne poslušate i u djelo ne provedete sve ove moje zapovijesti;... prekršite moj Savez... Sjetve ćete svoje uzalud sijati — neprijatelji vaši njima će se hraniti. Ja ću se protiv vas okrenuti, i vaši će vas neprijatelji obarati. Oni koji vas mrze gospodariće nad vama. Bježaćete i onda kad vas niko ne bude progonio.” (Lev 26,4-17) {SPP 278.7}

Mnogo je onih koji zahtijevaju s velikim oduševljenjem da svi ljudi trebaju imati jednak udio u ovozemaljskim Božjim blagoslovima. Ali to nije bila Stvoriteljeva namjera. Različitost životnih uslova jedno je od sredstava s pomoću kojeg Bog nastoji provjeriti i razviti karakter. Ipak, njegova je namjera da oni koji imaju svjetovna bogatstva sebe smatraju pukim povjerenicima njegovih dobara, kao oni kojima su povjerena sredstva koja se trebaju upotrijebiti za dobrobit onih koji pate i oskudijevaju. {SPP 279.1}

Hristos je rekao da će siromasi uvijek biti s nama i On svoje interese udružuje s interesima njegovog napaćenog naroda. Srce našeg Otkupitelja saosjeća s najsiromašnijim i najponiženijim među njegovom zemaljskom djecom. On nam kaže da su oni njegovi predstavnici na Zemlji. On ih je stavio među nas da u našim srcima probudi ljubav koju On osjeća prema napaćenima i potlačenima. Sažaljenje i dobrotu koju im pokazujemo Hristos prihvata kao da smo ih Njemu iskazali. Na čin surovosti ili nemara prema njima gleda se kao da smo ga Njemu učinili. {SPP 279.2}

Da se zakon koji je Bog dao za dobrobit siromaha nastavio držati, kako bi sadašnje stanje svijeta bilo različito — moralno, duhovno i tjelesno! Sebičnost i samoživost ne bi se

pokazivali kao danas, a svako bi gajio ljubazni obzir za sreću i dobrobit drugih, a ovakvo raširenо siromaštvo koje sada vidimo u mnogim zemljama ne bi ni postojalo. {SPP 279.3}

Načela koja je Bog zapovjedio spriječila bi strašna zla koja su u svim vremenima došla kao posljedica tlačenja siromaha od strane bogataša i sumnji i mržnje siromaha prema bogatima. Dok bi ona, s jedne strane, priječila gomilanje velikog bogatstva i popuštanje neograničenoj raskoši, ona bi spriječila i buduće neznanje i unižavanje desetaka hiljada čija je malo plaćena služba bila potrebna da se steknu ova ogromna bogastva. Ona bi donijela mirno rješenje za ove probleme koji sada prijete da svijet ispune anarhijom i krvoprolićem. {SPP 279.4}

52. Poglavlje — Godišnji Praznici

Ovo poglavlje zasniva se na Levitskom zakoniku 23.

Cijeli Izrael sakupljao se triput godišnje na bogosluženje u Svetilištu (Izl 23,14-16). Šilo je za neko vrijeme bilo mjesto ovih okupljanja, ali je kasnije Jerusalem postao središte narodnog bogosluženja i plemena su se tu okupljala na svečane praznike. {SPP 280.1}

Narod je bio okružen divljim, ratobornim plemenima koja su željno čekala da zauzmu njihovu zemlju, a ipak je triput godišnje svima za rat sposobnim ljudima i svima koji su mogli putovati naređeno da ostave svoje domove i dođu na mjesta okupljanja, blizu središta zemlje. Što je trebalo spriječiti njihove neprijatelje da napadnu ove nezaštićene domove, da ih opustoše ognjem i mačem? Što je trebalo spriječiti napad na zemlju koja bi Izraelce mogla učiniti robovima nekih stranih neprijatelja? Bog je obećao da će biti zaštitnik svog naroda. „Anđeo Jahvin logor podiže oko njegovih obožavatelja da ih spasi." (Ps 34,8) Dok su Izraelci odlazili na bogosluženje, božanska je sila obuzdavala njihove neprijatelje. Božje je obećanje glasilo: „Jer ću protjerati narode ispred tebe i proširiti tvoje međe, te niko neće hlepiti za tvojom zemljom kad triput u godini budeš uzlazio da se pokažeš pred Jahvom, Bogom svojim." (Izl 34,24) {SPP 280.2}

Prvi od ovih praznika, Pasha, praznik beskvasnih hljebova, stizao je u abibu, prvom mjesecu jevrejske godine, što odgovara koncu ožujka ili početku travnja. Hladna je zima prošlost, pozna je kiša završila, a cijela je priroda uživala u svježini i ljepoti proljeća. Trava se zelenila na brdima i dolinama, divlji cvjetovi su posvuda krasili polja. Mjesec, koji je uskoro trebao biti pun, činio je večeri ugodnim. Sveti je pjesnik tako lijepo opjevao ovo doba: {SPP 280.3}

„Jer, evo, zima je već minula,
kiša je prošla i nestala.
Cvijeće se po zemlji ukazuje,
vrijeme pjevanja dođe
i glas se grličin čuje se u našem kraju.
Smokva je izbacila prve plodove,
vinograd, u cvatu, miriše." {SPP 280.4}

(Pj 2,11-13)

Grupe putnika iz cijele zemlje su putovale prema Jerusalemu. Pastiri od stada, stočari s planina, ribari s Galilejskog mora, ljudi s polja, a proročki sinovi iz proročkih škola, svi su išli prema mjestu gdje se otkrivala Božja prisutnost. Putovali su kratke dijelove puta jer su mnogi pješačili. Karavani su neprekidno rasli te su često pred sam ulazak u Sveti grad bili vrlo veliki. {SPP 280.5}

Radost prirode je budila radost u srcima Izraelaca i zahvalnost Darovatelju svih dobara. Pjevali su se veliki jevrejski psalmi, uzvisivala slava i veličanstvo Jahve. Na znak trube, uz

muziku cimbala, podizao se zbor zahvalnosti kojem su se pridružile stotine glasova: {SPP 280.6}

„Obradovali se kad mi rekoše:
'Hajdemo u Dom Jahvin!'
Eto, noge nam već stoje na vratima tvojim, Jerusaleme...
Onamo ulaze plemena, plemena Jahvina,... da slave ime Jahvino...
Molite za mir Jerusalemov!
Blago onima koji tebe ljube!" {SPP 280.7}

(Ps 122,1-6)

Dok su posmatrali uzvisine na kojima su neznabošci palili svoje žrtvene vatre, djeca Izraelova su pjevala: {SPP 281.1}

„K brdima oči svoje uzdižem:
odakle će mi doći pomoć?
Pomoć je moja od Jahve
koji stvori nebo i zemlju." {SPP 281.2}

(Ps 121,1.2)

„Ko se uzda u Jahvu, on je kao brdo Sion:
ne pomiče se, ostaje dovijeka.
Bregovi okružuju Jerusalem:
Jahve okružuje narod svoj
odsada i dovijeka." {SPP 281.3}

(Ps 125,1.2)

Prelazeći preko brda s kojih se vidio Sveti grad oni su sa strahopoštovanjem posmatrali grupe slavljenika koji su išli prema Hramu. Vidjeli su dim tamjana kako se uzdiže i čuli levitske trube koje su oglašavale svetu službu, i oni su u nadahnuću trenutka zapjevali: {SPP 281.4}

„Velik je Jahve, hvale predostojan
U gradu Boga našega.
Sveto brdo njegovo, brijeg veličanstven,
radost je zemlji svoj.
Gora Sion, na krajnjem sjeveru,
grad je Kralja velikog." {SPP 281.5}

(Ps 48,1.2)

„Neka bude mir u zidinama tvojim
i pokoj u tvojim palatama."

„Otvorite mi širom vrata pravde:
ući ću, Jahvi zahvaliti”

„Izvršit ću Jahvi zavjete svoje
pred svim narodom njegovim,
U predvorjima Doma Jahvina,
posred tebe, Jerusaleme!” {SPP 281.6}

(Ps 122,7; 118,19; 116,18.19)

Sve su kuće u Jerusalemu bile otvorene za hodočasnike, sobe su se izdavale besplatno, ali ni to nije bilo dovoljno za ovo ogromno mnoštvo te su na svim raspoloživim mjestima u gradu i okolnim brdima podizani šatori. {SPP 281.7}

Četrnaestog dana u mjesecu, uveče, svetkovana je Pasha a njeni dojmljivi obredi su obilježavali izbavljenje iz egipatskog ropstva i upućivali na žrtvu koja ih je trebala osloboditi iz ropstva grijeha. Kad je Spasitelj predao svoj život na Golgoti, Pasha je izgubila svoj značaj, a uspostavljen je obred Svete večere kao sjećanje na isti događaj čija je Pasha bila predslika. {SPP 281.8}

Nakon Pashe slijedilo je sedam dana Praznika beskvasnih hljebova. Prvi i sedmi dan su bili dani za sabore, kad se nije trebao obavljati nikakav ropski posao. Drugog dana praznika pred Gospoda su se donosili prvi plodovi sjetve. U Palestini je ječam bila prva žitarica koja je sazrijevala početkom praznika. Sveštenik je snop ove žitarice obrtao pred Božjim žrtvenikom kao priznanje da je sve pripadalo Njemu. Žetva se nije trebala sakupljati sve dok se nije obavio ovaj obred. {SPP 282.1}

Pedeset dana nakon prinošenja prvih plodova bio je praznik Pedesetnica, koji se još zvao Praznik žetve ili Praznik sedmica. Kao izraz zahvalnosti za žitarice koje su se pripremale za hranu, pred Gospoda su se donosila dva hljeba ispečena s kvascem. Pedesetnica je trajala samo jedan dan, a bila je posvećena bogosluženju. {SPP 282.2}

U sedmom mjesecu bio je Praznik sjenica ili Praznik berbe. Ovim se praznikom priznavalo Božje obilje u plodovima voćnjaka, maslinika i vinograda. Bilo je to glavno praznično okupljanje naroda u godini. Zemlja je dala svoje plodove, žetva je bila sakupljena u žitnice, voće, ulje i vino je bilo spremljeno, prvi plodovi prineseni, i narod je sada došao sa zahvalnošću Bogu koji ih je tako bogato blagoslovio. {SPP 282.3}

Ovaj praznik prije svega trebao je biti prilika za radost. Dolazio je odmah nakon velikog Dana pomirenja kad su primili obećanje da se njihovo bezakonje neće više pamtiti. Pomireni s Bogom oni su dolazili pred Njega da priznaju njegovu dobrotu i slave ga za njegovu milost. Budući da su žetveni radovi bili završeni, a poslovi nove godine još nisu počeli, narod je bio bez briga te su se mogli predati svetom, radosnom uticaju trenutka. Premda je samo očevima i sinovima bilo zapovjeđeno da budu prisutni na praznicima, ipak, koliko je to bilo moguće,

dolazile su cijele porodice, a iz gostoljubivosti primali su i sluge, levite, tuđince i siromahe. {SPP 282.4}

Praznik sjenica je poput Pashe bio komemorativne prirode. U sjećanje na njihov putnički život u pustinji narod je sada trebao napustiti svoje domove i živjeti u sjenicama, kolibama načinjenim od zelenih grančica „palmovih grana, grančica s lisnatih drveta i potočne vrbovine" (Lev 23,40.42.43). {SPP 282.5}

Prvi dan je bio sveti sabor, a sedmom danu praznika dodan je i osmi koji se svetkovao na isti način. {SPP 282.6}

Tokom ovih godišnjih praznika srca su starih i mladih bila ohrabrena službom Bogu, a druženjem s ljudima iz različitih dijelova zemlje jačala se njihova veza s Bogom i međusobno. Dobro bi bilo i za današnji Božji narod da drži Praznik sjenica, radosno sjećanje na Božje blagoslove prema njima. Kao što su Izraelova djeca proslavljala izbavljenje koje je Bog učinio za njihove očeve i što ih je sačuvao tokom putovanja iz Egipta, tako bismo se i mi sa zahvalnošću trebali prisjetiti različitih načina koje je On našao da nas izvede iz ovoga svijeta, iz tame grijeha u dragocjenu svjetlost svoje milosti i istine. {SPP 282.7}

Onima koji su živjeli dalje od Svetilišta trebalo je više od mjesec dana svake godine da bi sudjelovali na godišnjim praznicima. Ovaj primjer predanja Bogu treba naglasiti važnost bogosluženja i nužnosti pokoravanja naših sebičnih, svjetovnih interesa duhovnim i vječnim interesima. Mi gubimo kad zanemarujemo prednosti zajedničkog druženja da bismo se međusobno ojačali i ohrabrili u službi Bogu. Istine njegove Riječi gube svoju živost i važnost u našim umovima. Sveti uticaj prestaje prosvjetljavati i poticati naša srca i mi duhovno odumiremo. U našem druženju kao hrišćani mi mnogo gubimo zbog nedostatka saosjećanja jednih prema drugima. Onaj koji se zatvara u sebe ne ispunjava dužnost koju je Bog odredio. Svi smo mi djeca našeg Oca čija sreća zavisi jedno o drugom. Na nas polažu pravo i Bog i ljudi. Ispravno odgajanje društvenih elemenata naše prirode stvara naklonost među ljudima i donosi nam sreću u našim naporima da blagoslovimo druge. {SPP 282.8}

Praznik sjenica nije bio samo spomen već i predslika. Ne samo što je upućivao na boravak u pustinji, već se njime kao praznikom žetve slavilo prikupljanje plodova zemlje i upućivalo na veliki dan konačnog okupljanja, kad će Gospod žetve poslati svoje žeteoce da prikupe kukolj da se spali, a žito u njegove žitnice. U tom će trenutku bezbožnici biti uništeni. Oni će „bit ko da ih nigda bilo nije" (Ob 16). Svaki glas u cijelom svemiru udružiće se u radosnoj hvali Gospoda. Prorok kaže: „I čuh sva stvorenja na nebu, na zemlji, pod zemljom i na moru sa svim bićima što se u njima nalaze gdje govore: ‚Onomu koji sjedi na prijestolu, i Jagnjetu: hvala, čast, slava i vlast u vijeke vjekova!'" (Otk 5,13) {SPP 283.1}

Izraelski je narod na Praznik sjenica slavio Boga prisjećajući se njegove milosti u izbavljenju iz egipatskog ropstva i njegove nježne brige za njih tokom njihovog putničkog života u pustinji. Radovali su se svjesni oprosta i prihvatanja u službi Dana pomirenja koja je upravo završila. Ali kad se oni koje je Bog otkupio sakupe u nebeskom Hanaanu, zauvijek

oslobođeni od ropstva prokletstva, pod kojim „sva stvorenja zajedno uzdišu i da se sva skupa nalaze u porođajnim mukama sve dosad' (Rim 8,22), oni će se radovati s neizrecivom radošću i puni slave. Tada će Hristovo veliko djelo pomirenja biti završeno i njihovi će grijesi zauvijek biti izbrisani. {SPP 283.2}

„Nek se raduje pustinja, zemlja sasušena,
neka kliče stepa, neka ljiljan procvjeta.
Nek bujno cvatom cvate,
da, neka od veselja kliče i nek se raduje.
Dana joj je slava Libanona,
divota Karmela i Šarona;
oni će vidjeti slavu Jahvinu,
divotu Boga našega."

„Sljepačke će oči progledati,
uši će se gluhih otvoriti,
tad će hromi skakati ko jelen.
njemakov će jezik klicali.
Jer će u pustinji provreti voda,
i u stepi potoci,
sažgana će zemlja postat jezero,
a tlo žedno — izvori.
U brlozima gdje ležahu čaglji
izrašće rogoz i trska.
Bit će ondje čista cesta,
a zvaće se Sveti put:
niko nečist neće njime proći,
bezumni njime neće lutati.
Ondje više neće biti lava,
nit će onud zvijer prolaziti,
već će hodit samo otkupljeni,
vraćati se otkupljenici Jahvini.
Doći će u Sion kličući od radosti,
s veseljem vječnim na čelima;
pratiće ih radost i veselje,
pobjeći će bol i jauci." {SPP 283.3}

(Iz 35,1.2.5-10)

53. Poglavlje — Prve Sudije

Ovo poglavlje zasniva se na Sudijama 6 do 8 i 10.

Nakon naseljavanja Hanaana plemena nisu ulagala ozbiljan napor da završe osvajanje zemlje. Zadovoljni područjem koje su već osvojili, njihova revnost je splasnula i rat se nije nastavio. „Kad je Izrael ojačao, nametnuo je Hanaancima danak, ali ih nije mogao otjerati." (Sudije 1,28) {SPP 284.1}

Gospod je sa svoje strane vjerno ispunio obećanje što ga je dao Izraelu. Jošua je slomio moć Hanaanaca i plemenima podijelio zemlju. Njima je samo ostalo da vjerujući u obećanje božanske pomoći završe djelo razvlašćivanja stanovnika zemlje. Međutim, oni su to propustitli učiniti. Ulaskom u savez s Hanaancima oni su direktno prekršili Božju zapovijest i tako propustili ispuniti uslov uz koji im je On dao obećanje o predaji Hanaana u njihovo vlasništvo. {SPP 284.2}

Od prvog Božjeg javljanja na Sinaju oni su upozoreni na idolopoklonstvo. Odmah nakon objavljivanja Zakona Mojsije je primio vijest o Hanaanskim narodima: „Nemoj se klanjati njihovim idolima niti im služi; ne postupaj kako oni rade, nego njihove idole poruši i stupove im porazbijaj. Služite Jahvi, Bogu svome, pa ću blagosiljati tvoj hljeb i tvoju vodu i uklanjati od tebe bolest." (Izl 23,24.25) Dano im je obećanje da će Bog sve dok su mu poslušni pred njima pokoravati njihove neprijatelje: „Pred tobom ću odaslati stravu svoju; u metež ću baciti sav svijet među koji dospiješ, i učiniću da svi tvoji neprijatelji bježe pred tobom. Stršljene ću pred tobom odašiljati da ispred tebe tjeraju u bijeg Hivijce, Hanaance i Hetite. Neću ih otjerati ispred tebe u jednoj godini, da zemlja ne opusti i divlje se životinje ne razmnože na tvoju štetu. Tjeraću ih ispred tebe malo-pomalo dok ti potomstvo odraste, tako da zemlju zaposjedneš... Predaću, naime, stanovništvo zemlje u tvoje šake, a ti ga ispred sebe tjeraj. Ne pravi savez ni s njima ni s njihovim idolima. Neka ne ostanu u tvojoj zemlji da te ne navode na grijeh protiv mene. Ako bi služio njihovim idolima, to bi ti bila zamka." (Izl 23,27-33) Mojsije je prije svoje smrti ponovio ove upute na najsvečaniji način, a ponovio ih je i Jošua. {SPP 284.3}

Bog je naselio svoj narod u Hanaanu da kao moćan bedem zadržava val nemorala kako ne bi preplavio svijet. Ako ostanu vjerni Njemu, Bog je namjeravao da Izrael nastavi osvajati. On bi u njihove ruke predao moćnije i veće narode od Hanaanaca. Obećanje je glasilo: „Ako budete vjerno držali sve ove zapovijesti koje vam naređujem,... Jahve će ispred vas protjerati sve te narode, i vi ćete s posjeda odagnati narode brojnije i jače od sebe. Svako mjesto na koje stupi vaša noga bit će vaše; od pustinje i Libanona, od Rijeke, rijeke Eufrata, do Zapadnoga mora, sterat će se vaše područje. Niko se neće održati pred vama; strah i trepet raširiće Jahve, Bog vaš, po svoj zemlji u koju stupite, kako vam je rekao." (Pnz 11,22-25) {SPP 284.4}

Ali bez obzira na njihov uzvišeni cilj, oni su izabrali lagodnost i ugađanje sebi. Oni su dopustili da im promaknu prilike za završetak osvajanja zemlje, i ostaci su ih ovih

idolopoklo-ničkih naroda tlačili tokom budućih naraštaja, koji su — kako je prorok pretkazao — bili „trnje" u njihovim očima, „bodljike" U njihovim bokovima (Br 33,35). {SPP 284.5}

Izraelci se „s paganima miješahu, naučiše djela njina" (Ps 106,35). Oni su se ženili s Hanaancima i idolopoklonstvo se proširilo kao pomor širom zemlje. „Obožavahu likove njihove koji im postaše zamka. Žrtvovahu sinove svoje i svoje kćeri zlodusima... Zemlja bijaše krvlju okaljana... Na svoj narod Jahve srdžbom planu, zgadi mu se njegovo nasljedstvo." (Ps 106,36-40) {SPP 284.6}

Sve dok naraštaj koji je od Jošue primio uredbe nije izumro idolopoklonstvo je malo napredovalo, ali roditelji su pripremili put za otpad svoje djece. Zanemarivanje Gospodnjih ograničenja od strane onih koji su zauzeli Hanaan posijalo je sjeme zla koje je nastavilo donositi gorke plodove u budućim naraštajima. Jednostavne navike su Izraelcima osigurale fizičko zdravlje, ali druženje s neznabožcima dovelo je do popuštanja apetitu i strastima koje su postupno umanjile njihove fizičke snage i oslabile mentalne i moralne sile. Izraelce je njihov grijeh odvojio od Doga, oduzeta im je njegova sila i oni više nisu mogli pobjeđivati svoje neprijatelje. Tako su ih pokorili upravo oni narodi koje su oni s Bogom mogli pokoriti. {SPP 285.1}

„Ostaviše Jahvu, Boga otaca svojih, koji ih je izveo iz zemlje egipatske,', .„.. i vođaše ih kao stado kroz pustinju." „Na gnjev ga nagnaše svojim uzvišicama, na ljubomor navedoše idolima svojim." Stoga Gospod „napusti boravište svoje u Šilu, Šator u kojem prebivaše s ljudima. Preda u ropstvo snagu svoju i svoju diku u ruke đušmanske." (Sudije 2,12; Ps 78,52.58.60.61) Ipak On nije potpuno napustio svoj narod. Uvijek je postojao ostatak koji je bio vjeran Jahvi, i Gospod je s vremena na vrijeme podizao vjerne i hrabre ljude da uklone idolopoklonstvo i izbave Izraelce od neprijatelja. Ali kad bi izbavitelj umro, a narod bio oslobođen njegova autoriteta, oni bi se postupno vratili svojim kipovima. Tako se priča o zastranjivanju i kažnjavanju, priznanju i izbavljenju uvijek iznova ponavljala. {SPP 285.2}

Kralj Mesopotamije, kralj Moaba, a nakon njih Filistejci, Hanaanci iz Hasora koje je vodio Sisera — svi su postali tlačitelji Izraela. Otniel, Šamgar, Ehud, Debora i Barak podizani su kao izbavitelji svog naroda. Ali „opet su Izraelci činili što je zlo u Jahvinim očima; i Jahve ih predadc u ruke Midjancima za sedam godina." Dotada je ruka tlačitelja lako pritiskala plemena koja su se naselila istočno od Jordana, ali u ovoj nesreći oni su bili prvi paćenici. {SPP 285.3}

Amalečani na jugu Hanaana, kao i Midjanci na istočnim granicama, i u pustinji iza njih, još uvijek su bili nepopustljivi neprijatelji Izraela. Izraelci su gotovo uništili ove potonje u Mojsijevo vrijeme, ali otada oni su se namnožili i postali brojni i moćni. Bili su žedni osvete, a sada se Božja zaštitnička ruka povukla od Izraela i ukazala se prilika. Ne samo plemena istočno od Jordana već je cijela zemlja patila zbog njihove osvete. Divlji, ratoborni stanovnici pustinje, „kao skakavci" (Sudije 6,5), svojim su stadima prekrili zemlju. Širili su se zemljom kao vatra koja proždire, od rijeke Jordana do Filistejske ravnice. Dolazili su čim je počela

žetva i ostajali dok posljednji plodovi zemlje nisu bili pobrani. Pustošili su plodove polja, pljačkali i zlostavljali stanovnike, a onda se vraćali u pustinju. Tako su Izraelci koji su stanovali na otvorenom prostoru bili prisiljeni napustiti svoje domove i okupiti se u ozidanim gradovima, tražiti zaklon u utvrdama ili se sklanjati u pećinama i stjenovitim utvrdama među planinama. Ovo je tlačenje trajalo sedam godina, a onda, kad je narod u svojoj muci posvetio pažnju Gospodnjim ukorima i priznao svoje grijehe, Bog im je ponovno podigao pomoćnika. {SPP 285.4}

Gideon je bio Joašev sin iz Manašeovog plemena. Dio plemena kojem je ova porodica pripadala nije imala vodeću ulogu, ali Joašev je dom bio poznat po hrabrosti i poštenju. Za njegove je hrabre sinove rečeno; „Svaki bješe kao kraljev sin." Svi su osim jednog poginuli u borbi protiv Midjanaca i njegovo je ime ulijevalo strah u osvajače. Gideon je primio božanski poziv da izbavi svoj narod. On je u to vrijeme bio zaposlen vršenjem pšenice. Sakrio je malu količinu žita i budući da se nije usudio vršiti je na uobičajenom gumnu, on je pribjegao vršidbi u blizini vinske muljače, jer je sezona zrijenja grožđa još bila daleko, i stoga se vinogradu posvećivalo malo pažnje. Dok je Gideon radio u tajnosti i tišini, on je ožalošćen razmišljao o stanju Izraela i o tomu kako se može slomiti tlačiteljski jaram na njegovu narodu. {SPP 285.5}

Iznenada se pojavio „anđeo Jahvin", obrativši mu se riječima: „Jahve s tobom, hrabri junače!" {SPP 286.1}

„Oh, gospodaru," odgovorio je on, „ako je Jahve s nama, zašto nas sve ovo snađe? Gdje su sva ona čudesa njegova o kojima nam pripovijedahu oci naši govoreći: Nije li nas Jahve iz Egipta izveo? A sada nas je Jahve ostavio, predao nas u ruke Midjancima." {SPP 286.2}

Nebeski vjesnik je odgovorio: „Idi s tom snagom u sebi, i izbavit ćeš Izraela iz ruke Midjanaca. Ne šaljem li te ja?" {SPP 286.3}

Gideon je želio neki znak da je onaj koji mu se obraćao bio Anđeo Saveza koji je u prošlim vremenima radio za Izraela. Božji anđeli, koji su razgovarali s Abrahamom, jednom su se zadržali da prihvate njegovu gostoljubivost, i Gideon je sada preklinjao božanskog Vjesnika da bude njegov gost. Požurivši u svoj šator on je od svojih skromnih zaliha pripremio jare i beskvasne hljebove što ih je donio i postavio pred njega. „Uzmi meso i beskvasne hljebove, stavi ih na tu stijenu, a juhu prolij." Gideon je to učinio, a onda je dobio znak koji je želio: Anđeo je sa štapom u svojoj ruci dotaknuo meso i beskvasne hljebove i plamen koji je izašao iz stijene progutao je žrtvu. Onda je Anđeo nestao ispred njegovih očiju. {SPP 286.4}

Gideonov otac Joaš, koji je sudjelovao u otpadu svojih zemljaka, u Ofri je, gdje je prebivao, podigao veliki žrtvenik Baalu, pred kojim se klanjao narod iz grada. Gideonu je bilo zapovjeđeno da razori ovaj žrtvenik i podigne žrtvenik Jahvin na stijeni na kojoj je vatra progutala prinos, i tamo prinese žrtvu Jahvi. Prinošenje žrtve Bogu bilo je povjereno svještenicima i ograničeno na žrtvenik u Šilu, ali Onaj koji je uspostavio obrednu službu, i na

koga su žrtve ukazivale, imao je pravo promijeniti njene zahtjeve. Izbavljenju Izraela trebao je prethoditi svečani prosvjed protiv klanjanja Baalu. Gideon je morao objaviti rat idolopoklonstvu prije no što pode u bitku s neprijateljima svog naroda. {SPP 286.5}

Božanska uputa je bila vjerno izvršena. Znajući da će naići na protivljenje ako to pokuša otvoreno izvršiti, Gideon je posao obavio u tajnosti, uz pomoć svojih slugu sve je ostvario u jednoj noći. Bijes ljudi u Ofri je bio ogroman kad su sljedećeg jutra došli odati čast Baalu. Oni bi oduzeli Gideonu život da nije Joaš, kojemu je rečeno o posjetu Anđela, ustao u obranu svog sina. „Zar ćete vi braniti Baala?" rekao je Joaš. „Zar ćete ga vi spašavati? Ko brani Baala, biće pogubljen prije sutrašnjeg dana. Ako je on bog, neka se sam brani od Gideona što mu je razorio žrtvenik." Ako Baal nije mogao obraniti svoj vlastiti žrtvenik, kako mu se može vjerovati da će zaštititi svoje obožavatelje? {SPP 286.6}

Odbačena je svaka pomisao o nasilju nad Gideonom, a kad je zatrubio u ratnu trubu, ljudi iz Ofre su bili među prvima koji su stali pod njegovu zastavu. Poslani su vjesnici u njegovo vlastito Manašeovo pleme, kao i u Ašerovo, Zebulunovo i Naftalijevo, i svi su odgovorili na poziv. {SPP 286.7}

Gideon se nije usudio staviti na čelo vojske bez daljnjih dokaza da ga je Bog pozvao na ovo djelo i da će On biti s njim. On se molio: „Ako zaista hoćeš osloboditi Izraela mojom rukom, kao što si obećao, evo ću metnuti ovčje runo na gumno: ako bude rose samo na runu, a zemlja ostane suha, tada ću znati da ćeš mojom rukom izbaviti Izraela, kao što si obećao." Runo je ujutro bilo mokro, dok je zemlja bila suha. Ali sada se pojavila sumnja, budući da vuna prirodno upija vlagu kad je ima u zraku. Ova provjera nije mogla biti odlučujuća. Stoga je on zatražio suprotan znak, moleći da njegova krajnja opreznost ne uvrijedi Gospoda. Njegovom je zahtjevu bilo udovoljeno. {SPP 286.8}

Ohrabren, Gideon je poveo svoje snage u bitku protiv osvajača. „Svi Midjanci, Amalečani i svi sinovi Istoka bijahu se sakupili i, prešavši Jordan, ulogorili se u Jizreelskoj ravnici." Cijela vojska pod Gideonovim zapovjedništvom brojila je samo trideset dvije hiljade ljudi, ali s ogromnim mnoštvom neprijatelja koji su se raširili pred njim, došla mu je riječ Gospodnja: „Previše je naroda s tobom a da bih predao Midjance u njegove ruke. Izrael bi se mogao pohvaliti i reći: ‚Vlastita me ruka izbavila.' Zato oglasi da narod čuje: ‚Ko se boji i strahuje, neka se vrati.'" Oni koji nisu bili voljni suočiti se s teškoćama i opasnošću, ili čiji su svjetovni interesi odvlačili njihova srca od Božjeg djela, nisu mogli ojačati izraelsku vojsku. Njihova bi se prisutnost pokazala samo kao izvor slabosti. {SPP 287.1}

U Izraelu je postojao zakon da se prije polaska u bitku u vojsci trebala dati sljedeća izjava: „Trna li koga da je sagradio novu kuću a nije se u nju uselio? Neka se vrati kući svojoj, da ne pogine u boju pa da se ko drugi u nju ne useli. Ima li koga da je zasadio vinograd a još ga nije brao? Neka se vrati domu svome, da u boju ne pogine te da mu drvigi roda ne obere. Ima li koga da se zaručio a nije se oženio? Neka se vrati domu svome, da u boju ne pogine te da mu ko drugi zaručnice ne odvede.' Neka nadglednici nastave te narodu kažu: ‚Ko se boji i kome

srce trne, neka se vrati domu svome, da ne trne srce njegovoj braći kao njemu.'" (Pnz 20,5-8) {SPP 287.2}

Budući da ih je brojčano bilo tako malo u poređenju s njihovim neprijateljima, Gideon se suzdržao i nije dao ovu uobičajenu izjavu. Zaprepastio se na izjavu da je njegova vojska prevelika. Ali Gospod je vidio ponos i nevjeru u srcima svog naroda. Podstaći snažnim Gideonovim pozivima oni su se spremno uvojačili, ali mnoge je ispunjavao strah kada su vidjeli midjansko mnoštvo. Ipak, da je Izrael pobijedio, upravo bi oni sebi pripisali slavu umjesto da pobjedu pripišu Bogu. {SPP 287.3}

Gideon je poslušao Božju zapovijest, i s teškim srcem gledao kako dvadeset dvije hiljade, ili više od dvije trećine njegove vojske, odlazi kući. Ponovno mu je došla riječ Gospodnja: „Još je previše naroda. Povedi ih na vodu, i ondje ću ih iskušati. Za koga ti kažem: ‚Neka ide s tobom', taj će s tobom ići. A za koga ti kažem: ‚Neka ne ide s tobom', taj neće ići." Narod je odveden do vode očekujući da će odmah napasti neprijatelja. Nekolicina je brzo zahvatila vodu u ruku i popila je u hodu, ali gotovo su svi kleknuli na koljena i lagano pili vodu s površine potoka. Onih koji su rukom zahvatili vodu bilo je oko tri stotine od deset hiljada i oni su bili izabrani, a svima je ostalima bilo dopušteno vratiti se svojim domovima. {SPP 287.4}

Karakter se često kuša provjeravanim načinom. Oni koji su u vrijeme opasnosti bili skloni ispunjavanju vlastitih potreba nisu bili ljudi u koje se moglo pouzdati u krizi. Gospod nema mjesta u svom djelu za nemarne i one koji udovoljavaju sebi. Ljudi koje je On izabrao bilo je malo, ljudi koji nisu dopuštali da ih njihove vlastite potrebe uspore u izvršenju njihovih dužnosti. Tri stotine izabranih ljudi ne samo što su imali hrabrost i samo kontrolu već su bili i ljudi vjere. Oni nisu bili okaljani idolopoklonstvom. Bog ih je mogao voditi i kroz njih je On mogao izbaviti Izraela. Uspjeh ne zavisi o broju. Bog može izbaviti s malim brojem kao i s velikim. Njega ne uzvisujemo brojem koliko karakterom onih koji mu služe. {SPP 287.5}

Izraelci su bili smješteni na obronku brda s kojeg se vidjela dolina gdje su bile ulogorene osvajačke vojske. „Midjanci, Amalečani i svi sinovi Istoka pali po dolini, brojni kao skakavci; njihovim devama ne bijaše broja, kao pijesku na obali mora." (Sudije 7.12) Gideon je drhtao dok je razmišljao o sukobu u dolini. Ali Bog mu se javio noću i zapovjedio mu da s Purom, slugom, side u midjanski logor, podrazumijevajući da će tamo čuti nešto što će ga ohrabriti. On je otišao, čekajući u tami i tišini, i čuo vojnika kako svom suborcu prepričava svoj san: „Usnuo sam kako se pogača ječmenog hljeba kotrlja u midjanski logor: dokotrlja se do jednog šatora i pogodi, a šator pade, prevrnu se." Saborac je odgovorio riječima koje su pokrenule srce nevidljivog slušaoca: „Nije to drugo nego mač Gideona, Joaševa sina, Izraelca. Bog mu je predao u ruke Midjance i sav logor." Gideon je prepoznao Božji glas koji mu je govorio kroz ove midjanske strance. Vrativši se nekolicini ljudi pod svojim zapovjedništvom on je rekao: „Ustajte, jer vam je Jahve predao u ruke logor midjanski!" {SPP 287.6}

Božanskom zapovješću predložen mu je plan napada koji je on odmah izvršio. Tri stotine ljudi bili su podijeljeni u tri grupe. Svaki je čovjek dobio rog i luč skrivenu u zemljanom vrču. Ljudi su bili razmješteni na takav način da su midjanskom logoru prišli iz različitih pravaca. U gluho doba noći, na znak Gideonovog ratnog roga, tri su satnije zatrubile u svoje trube, a onda razbili svoje vrčeve i izvukli goruće luči, a zatim pojurili na neprijatelje sa zastrašujućim ratnim poklikom: „Za Jahvu i Gideona!" {SPP 288.1}

Zaspala vojska iznenada se probudila. Sa svih strana vidjela su se svjetla gorućih baklji. Zvuk rogova s povicima napadača dopirao je iz svih pravaca. Smatrajući da su prepušteni milosti i nemilosti neodoljive sile, Midjance je obuzela panika. S divljim kricima straha oni su bježali da spase život, i pogrešno smatrajući da su njihovi vlastiti vojnici neprijatelji, oni svi se međusobno pobili. Vijest o pobjedi se raširila i hiljade Izraelaca koji su poslani kući vratili su se i pridružili potjeri neprijatelja koji su bježali. Midjanci su bježali prema Jordanu, nadajući se da će stići do vlastite zemlje, iza rijeke. Gideon je poslao vjesnike efrajimskom plemenu potičući ih da presretnu bjegunce na južnim gazovima. Gideon je u međuvremenu s trima stotinama „iznemoglih i gladnih" ljudi prešao rijeku za onima koji su već prešli na drugu stranu. Gideon je pretekao dva kneza, Oreba i Zeeba, koji su bili nad cijelom vojskom i koji su pobjegli s vojskom od petnaest hiljada ljudi, potpuno razbio njihovu vojsku, a vođe zarobio i pogubio. {SPP 288.2}

Prilikom ove značajne pobjede pobijeno ništa manje nego stotinu i dvadeset hiljada napadača. Snaga Midjanaca je bila slomljena, tako da nikada više nisu mogli zaratiti protiv Izraela. Vijesti da se izraelski Bog ponovno borio za svoj narod brzo se raširila nadaleko i naširoko. Nema riječi koje mogu opisati strah okolnih naroda kad su saznali kako je jednostavnim sredstvima pobijeđena snaga hrabrog, ratničkog naroda. {SPP 288.3}

Vođa kojeg je Bog izabrao da pobijedi Midjance nije zauzimao značajan položaj u Izraelu. On nije bilo vladar, sveštenik ili levit. On se smatrao najmanjim u očevoj kući. Ali Bog je u njemu vidio čovjeka hrabrosti i poštenja. On nije vjerovao u sebe i bio je voljan slijediti Gospodnje vođstvo. Bog za svoje djelo ne bira uvijek ljude najvećih talenata, već one koje može najbolje upotrijebiti. „Pred slavom ide poniznost." (Izr 15,33) Bog može najučinkovitije djelovati kroz one koji su najsvjesniji svoje nedostatnosti i koji će se oslanjati na Njega kao vodu i izvor snage. On će ih učiniti snažnima udružujući svoju moć s njihovom slabošću i mudrima povezujući svoju mudrost s njihovim neznanjem. {SPP 288.4}

Ako gaje istinsku poniznost, Gospod može učiniti mnogo više za svoj narod, ali malo je onih kojima se može povjeriti velika odgovornost ili uspjeh a da ne postanu samouvjereni ili zaborave zavisnost o Bogu. Stoga Bog, kad bira oruđa za svoje Djelo, zaobilazi one koje svijet uzvisuje kao velike, darovite i briljantne. Oni su često previše ponosni i samodostatni. Oni se smatraju sposobnima da rade bez Božjeg savjeta. {SPP 288.5}

Jednostavan čin trubljenja u rog Jošuine vojske oko Jerihona i Gideonove male grupe oko midjanske vojske bio je dostatan da se uz Božju pomoć slomi moć njegovih neprijatelja.

Najpotpuniji sistem koji su ljudi ikada izmislili, osim Božje sile i mudrosti, pokazat će se greškom, dok će metode koje najmanje obećavaju uspjeti ako ih je Bog odredio i ako se koriste s poniznošću i vjerom. Povjerenje u Boga i poslušnost njegovoj volji bitni su za hrišćanina u njegovoj duhovnoj borbi kao i Gideonu i Jošui u njihovim bitkama s Hanaancima. Uzastopnim prikazima svoje sile u korist Izraela Bog ih je želio navesti da mu vjeruju, da s povjerenjem traže njegovu pomoć u svakoj krizi. On je jednako tako voljan i sada surađivati s naporima svoga naroda i postizati velika djela kroz svoja slaba oruđa. Gijelo Nebo čeka da mi zatražimo njegovu mudrost i snagu. Bog „može učiniti neograničeno više od onoga što možemo moliti ili misliti" (Ef 3,20). {SPP 288.6}

Gideon se vratio iz potjere za neprijateljima i suočio s prijekorom i optužbama vlastitih sunarodnjaka. Kad su se na njegov poziv Izraelci okupili protiv Midjanaca, Efrajimovo je pleme izostalo. Oni su ove napore smatrali opasnim pothvatom i budući da im Gideon nije poslao poseban poziv, oni su se okoristili ovim izgovorom da se ne pridruže svojoj braći. Ali kad je do njih došla vijest o izraelskoj pobjedi, Efrajimci su bili zavidni jer nisu u njoj sudjelovali. Nakon midjanskog bijega Efrajimovi su ljudi prema Gideonovoj zapovijesti zaposjeli jordanske gazove i tako spriječili bjegunce. Na ovaj način je pobijen velik broj neprijatelja, među kojima i dva kneza, Oreba i Zeeba. Tako su Efrajimovi ljudi pratili bitku i pomogli da ona bude potpuna. Ipak su oni bili ljubomorni i ljutiti kao da se Gideon rukovodio vlastitom voljom ili razumom. Oni nisu prepoznali Gospodnju ruku u izraelskoj pobjedi, nisu cijenili njegovu silu i milost u njihovom izbavljenju, i ta ih je činjenica učinila nedostojnima da budu izabrani kao njegova posebna oruđa. {SPP 289.1}

Vraćajući se s pobjedničkim trofejima oni su ljutito ukorili Gideona: „Kako si postupio prema nama: nisi nas pozvao kad si pošao u boj protiv Midjanaca?" {SPP 289.2}

„Pa što sam ja učinio kad se poredim s vama?" uzvratio je Gideon. „Nije li Efrajimovo pabirčenje bolje od Abiezerove berbe? U vaše je ruke Jahve predao knezove midjanske, Oreba i Zeeba. Može li se usporediti moje djelo s onim što ste vi učinili?" {SPP 289.3}

Duh ljubomore se jednostavno mogao pretvoriti u svađu koja bi uzrokovala razdor i krvoprliće, ali Gideonov umjeren odgovor ublažio je ljutnju Efrajimovih ljudi i oni su se u miru vratili svojim domovima. Čvrst i nepopustljiv kad su u pitanju načela, a u ratu ‚moćni ratnik", Gideon je također pokazao duh ljubaznosti koja se rijetko vida. {SPP 289.4}

Izraelski narod je iz zahvalnosti za izbavljenje od Midjanaca predložio da Gideon postane njihov kralj te da se prijesto prenosi na njegove potomke. Ovaj prijedlog bio je direktno kršenje načela teokratije. Bog je bio izraelski kralj i njihov pokušaj da postave čovjeka na prijesto bio bi odbacivanje njihovog božanskog Suverena. Gideon je uvidio ovu činjenicu i njegov odgovor pokazuje kako su njegove pobude bile plemenite i istinite: „Ne, neću ja vladati nad vama," objavio je, „a ni moj sin; Jahve će biti vaš vladar." {SPP 289.5}

Ali Gideon se predao drugoj zabludi koja je donijela propast njegovom domu i Izraelu. Razdoblje neaktivnosti koje slijedi nakon velikih bitaka često nosi više opasnosti od razdoblja

sukoba. Gideon je sada bio izložen ovoj opasnosti. U njemu je bio nemiran duh. Dotada je bio zadovoljan da izvrši upute koje mu je Bog dao, ali sada, umjesto da čeka na božansko vođstvo, on je počeo sam planirati. Kad je Gospodnja vojska postigla očitu pobjedu, Sotona udvostručuje svoje napore da sruši Božje djelo. Tako su u Gideonov um dolazile misli i planovi kojima je bio zaveden izraelski narod. {SPP 289.6}

Budući da mu je bilo zapovjeđeno da prinese žrtvu na stijeni gdje mu se javio Anđeo, Gideon je zaključio kako je imenovan da služi kao sveštenik. Ne čekajući na božansku odredbu odlučio je naći prikladno mjesto i uspostaviti sistem bogosluženja sličan onome koji se vršio u Svetilištu. Uz pomoć snažne potpore u svoju korist nije mu bilo teško izvesti svoj plan. Na svoj zahtjev dobio je sve zlatno prstenje oduzeto Midjancima kao njegov dio plijena. Narod je također skupio druge skupe materijale zajedno s ukrašenim odorama midjanskih knezova. Od materijala što ga je prikupio Gideon je načinio efod, imitaciju koju je nosio veliki sveštenik. Njegovo se ponašanje pokazalo kao zamka njemu i njegovoj porodici kao i cijelom Izraelu. Neovlašteno bogosluženje navelo je mnoge ljude da konačno odbace Boga i služe kipovima. Nakon Gideonove smrti velik broj ljudi, a među njima i njegova porodica, pridružila se otpadu. Isti čovjek koji je nekada uklonio njihovo idolopoklonstvo sada je odveo narod od Boga. {SPP 289.7}

Malo je onih koji shvataju kako je dalekosežan uticaj njihovih riječi i djela. Kako često zablude roditelja imaju razoran učinak na djecu i djecu njihove djece dugo nakon što su sami počinitelji pogrebeni. Svako vrši uticaj na druge i biće odgovoran za posljedice svog uticaja. Riječi i djela imaju silnu moć i učinak našeg života još dugo će se osjećati. Utisak koji ostavljamo svojim riječima i djelima svakako će nam se vratiti blagoslovom ili prokletstvom. Ova misao čini život naročito svečanim i treba nas privući Bogu u poniznoj molitvi da nas On vodi svojom mudrošću. {SPP 290.1}

Oni koji se nalaze na visokom položaju mogu odvesti u zabludu. Najmudriji griješe, najsnažniji se mogu spodstaći i posrnuti. Potrebno je da svjetlost odozgo neprekidno osvjetljuje naš put. Naša jedina sigurnost leži u predanju našeg puta Onome koji je rekao: „Hajde za mnom.” {SPP 290.2}

Nakon Gideonove smrti ,Izraelci se više nisu sjećali Jahve, svoga Boga, koji ih je izbavio iz ruku svih njihovih neprijatelja unaokolo. Nisu iskazivali zahvalnosti domu Jerubaala Gideona za dobro što ga je učinio Izraelu.” Zaboravljajući sve što su dugovali Gideonu, svom sucu i izbavitelju, izraelski je narod prihvatio Abimeleka, izvanbračnog sina, za svog kralja, koji je — da bi se održao na vlasti — pobio sve osim jednog Gideonovog zakonitog djeteta. Kad ljudi odbace strah Božji, oni nisu daleko od gubitka časti i poštenja. Poštovanje Gospodnje milosti navest će nas da cijenimo one koji su kao Gideon bili upotrijebljeni kao otuda na blagoslov njegovog naroda. Izraelovo surovo ponašanje prema Gideonovu domu bilo je nešto što se moglo očekivati od naroda koji je pokazao veliku nezahvalnost prema Bogu. {SPP 290.3}

Nakon Abimelekove smrti vladavina bogobojaznih sudija služila je neko vrijeme da zaustavi idolopoklonstvo, ali narod se ubrzo vratio običajima okolnih neznabožačkih naroda. U sjevernim je plemenima bilo mnogo obožavatelja sirskih i sidonskih bogova. Na jugozapadu su filistejski, a na istoku Moabski i amonski idoli odvraćali srca Izraelaca od Boga njihovih otaca. Ali otpad je ubrzo donio kaznu. Amonci su pokorili istočna plemena i prešavši Jordan, osvojili područje Jude i Efrajima. Na zapadu Filistejci su došli iz svoje ravnice pored mora paleći i pljačkajući blizu i daleko. Činilo se da je Izrael ponovno predan vlasti nemilostivih neprijatelja. {SPP 290.4}

Narod je ponovno zatražio pomoć od Onoga koga su tako dugo odbacivali i vrijeđali. „Tada zavapiše Izraelci Jahvi govoreći: Griješili smo prema tebi jer smo ostavili Jahvu, svog Boga, da bismo služili baalima.'" Ali patnje nisu izazvale istinsko pokajanje. Narod je jadikovao jer su im njihovi grijesi donijeli patnju, a ne zbog toga jer su obeščastili Boga prestupanjem njegovog svetog Zakona. Istinsko pokajanje je više od žaljenja za grijehom. To je odlučno odvraćanje od zla. {SPP 290.5}

Gospod im je odgovorio kroz jednog od svojih proroka: „Nisu li vas tlačili Egipćani i Amorejci, Amonci i Filistejci, Sidonci, Amalečani i Midjanci? Ali kad ste zavapili prema meni, nisam li vas izbavio iz njihovih ruku? Ali vi ostaviste mene i uzeste služiti drugim bogovima. Zbog toga vas neću više izbavljati. Idite i vapite za pomoć onim bogovima koje ste izabrali! Neka vas oni izbave iz vaše nevolje!" {SPP 290.6}

Ove svečane i strašne riječi usmjeravaju naše misli na budućnost, na drugi prizor, veliki dan konačnog suda, kad će oni koji su odbacili Božju mudrost i prezreli njegovu milost biti suočeni s njegovom pravdom. Na ovom će sudu oni koji su svoje bogomdane darove, vrijeme, bogatstvo ili intelekt, posvetili služenju bogovima ovog svijeta morati podnijeti izvještaj. Oni su odbacili svog istinskog i voljenog Prijatelja da bi išli putem udobnosti i svjetovnih zadovoljstava. Oni su se nekada namjeravali vratiti Bogu, ali svijet sa svojim ludostima i prijevarama obuzeo je njihovu pažnju. Bezvrijedne zabave, ponos odijevanja, popuštanje apetitu, otvrdnuli su njihova srca i otupjeli savjest tako da se glas istine nije mogao čuti. Dužnost je prezirana. Stvari od vječne vrijednosti su uzimane olako, dok srca nisu izgubila svu želju da se žrtvuju za Njega koji je tako mnogo dao čovjeku. Ali u vrijeme žetve oni će požnjeti ono što su posijali. {SPP 291.1}

Gospod je rekao: „Koliko sam vas zvala, a vi ste odbijali; pružala sam ruku, ali je niko ne opazi. Nego ste odbacili svaki moj savjet i niste poslušali moje opomene;... rugaću se kad vas obuzme nevolja: kad navali na vas strah kao nevrijeme i zgrabi vas propast kao vihor, kad navali na vas nevolja i muka. Tada ćete me zvati, ali se ja neću odazvati; tražiće me, ali me neće naći. Jer su mrzili spoznaju i nisu izabrali Gospodnjeg straha, niti su poslušali moj savjet, nego su prezreli svaku moju opomenu. Zato će jesti plod svojeg vladanja i nasititi se vlastitih savjeta." „A ko sluša mene, bezbrižan ostaje i spokojno živi bez straha oda zla." (Izr 1,2431.33) {SPP 291.2}

Izraelci su se onda ponizili pred Gospodom. „I odstraniše tuđe bogove i poćeše opet služiti Jahvi.” I Gospodnje srce ljubavi se sažalilo i „ne mogaše trpjeti da Izraelci pate.” Kakve li strpljive milosti našeg Boga! Kad je njegov narod ostavio svoje grijehe koji su ih odvajali od njegove prisutnosti, On je čuo njihove molitve i odmah poćeo djelovati za njih. {SPP 291.3}

Podignut je izbavitelj, Jiftah, Gileađanin, koji je zaratio s Amoncima i doslovno uništio njihovu moć. Izrael je ovaj put osamnaest godina trpio tlačenje svojih neprijatelja, ali je ipak pouka koju su naučili u patnji bila zaboravljena. {SPP 291.4}

Kad se njegov narod vratio svojim starim zlim putovima, Gospod je dopustio da ih njihovi moćni neprijatelji, Filistejci, ponovno tlače. Ova surova, ratoborna nacija godinama ih je neprekidno mučila, a ponekad i potpuno pokorila. Oni su se pomiješali s ovim idolopoklonicima, udružili se s njima u zadovoljstvima bogosluženja, sve dok se nije činilo da su se ujedinili u duhu i interesima. Onda su ovi navodni izraelski prijatelji postali njihovi najogorčeniji neprijatelji nastojeći ih svim sredstvima uništiti. {SPP 291.5}

Hrišćani često, poput Izraela, popuštaju uticaju svijeta i prilagođuju se njegovim načelima i običajima da bi osigurali prijateljstvo neznabožaca, ali na kraju ovi tobožnji prijatelji će se pokazati kao najopasniji neprijatelji. Biblija jasno uči da ne može biti zajedništva između Božjeg naroda i svijeta. „Nemojte se čuditi, braćo, ako vas svijet mrzi.” (1 Iv 3,13) Naš Spasitelj kaže: ‚Ako vas svijet mrzi, znajte da je mene mrzio prije vas!” (Iv 15,18) Sotona djeluje kroz bezbožnike, pod maskom lažnog prijateljstva, da navede Božji narod na grijeh kako bi ih odvojio od Njega, a kad je njihova obrana uklonjena, onda će on svoje sluge navesti da se okrenu protiv njih i pokušaju ih uništiti. {SPP 291.6}

54. Poglavlje — Samson

Ovo poglavlje zasniva se na Sudijama 13 do 16.

Usred sveopšteg otpada vjerni služitelji Boga nastavili su ga moliti da izbavi Izraela. Premda odgovora naoko nije bilo, premda je godinu za godinom tlačitelj sve više pritiskao zemlju, Božje proviđenje pripremalo im je pomoć. U ranim godinama filistejskog ugnjetavanja rođeno je dijete od Boga određeno da ponizi moć ovih moćnih neprijatelja. {SPP 292.1}

Na granici brdovite pokrajine koja je nadvisivala filistejsku ravnicu nalazio se gradić Šora. Tu je živjela Manoahova porodica, iz Danova plemena, jedna od nekoliko porodica koja je usred opšteg otpada ostala vjerna Jahvi. Pred Manoahovom se ženom, nerotkinjom, pojavio „Anđeo Jahvin" s porukom da će dobiti sina, uz pomoć kojeg će Bog početi izbavljati Izraela. Stoga joj je Anđeo dao upute o njenim vlastitim navikama i o postupanju prema djetetu: „Ali se odsad pazi: da ne piješ ni vina ni žestoka pića, i da ne jedeš ništa nečisto." Ista zabrana je od početka bila nametnuta djetetu, s dodatkom da njegovu kosu ne treba rezati, jer je trebalo biti posvećeno Bogu kao nazirej od rođenja. {SPP 292.2}

Žena je potražila svog muža i nakon što mu je opisala Anđela, ona je ponovila njegovu poruku. Onda, bojeći se da će učiniti neku pogrešku u važnom djelu koje im je povjereno, muž se pomolio: „Molim te, Gospode, neka Božji čovjek koga si jednom poslao dođe još jednom k nama i pouči nas što ćemo činiti s djetetom kad se rodi!" {SPP 292.3}

Kad se Anđeo ponovno pojavio, Manoahovo je zabrinuto pitanje bilo: „Kada se ispuni ono što si rekao... po kojim propisima i kako treba postupati s djetetom?" Ponovljene su prethodne upute: „Neka se žena čuva svega što sam joj zabranio. Neka ne uživa ništa što dolazi od vinove loze, neka ne pije ni vina ni žestoka pića, neka ne jede ništa nečisto i neka se drži svega što sam joj zapovjedio." {SPP 292.4}

Bog je imao važan zadatak za dijete obećano Manoahu, i da bi mu osigurao sposobnosti nužne za ovo djelo, navike i majke i djeteta trebale su biti brižljivo regulisane. „Neka ne pije ni vina ni žestoka pića," glasila je Anđelova uputa Manoahovoj ženi, „neka ne jede ništa nečisto i neka se drži svega što sam joj zapovjedio." Navike majke vrše ili dobar ili loš uticaj na dijete. Ona se sama treba rukovoditi načelima i mora biti umjerena i samoodricati se ako želi dobro svome djetetu. Nemudri savjetnici će govoriti majci da je nužno zadovoljiti svaku želju i poriv, ali takvo je učenje lažno i štetno. Majka je trebala po zapovijesti samoga Boga biti pod najsvečanijom obavezom da vlada sobom. {SPP 292.5}

I očevi i majke snose jednaku odgovornost. Oboje roditelja prenose svoje osobine, umne i fizičke, svoje sklonosti i apetite, na svoju djecu. Zbog posljedica roditeljske neumjerenosti djeci često nedostaju fizička snaga, umne i moralne sile. Oni koji piju alkohol i puše mogu prenijeti, a često i prenose, nezasitnu čežnju svoje razjarene krvi i nadražljive živce na svoju djecu. Razvratnici često svoje nesvete čežnje, pa čak i odvratne bolesti, prenose zakonom

nasljeđa na svoje potomstvo. Budući da djeca imaju manje snage da se odupru kušnji od svojih roditelja, svaki naraštaj ima sklonost da tone sve dublje. Roditelji su u velikoj mjeri odgovorni ne samo za nasilne strasti i iskvareni apetit svoje djece već i za bolesti hiljada koji su rođeni gluvi, slijepi, bolešljivi ili neuravnoteženi. {SPP 292.6}

Svaki otac i majka bi trebali pitati: „„.. po kojim propisima i kako treba postupati s djetetom?" Učinak roditeljskog uticaja mnogi uzimaju olako, ali upute s Neba poslane ovim jevrejskim roditeljima, i dvaput ponovljene na najizričitiji i najsvečaniji način, pokazuje kako naš Stvoritelj gleda na ovo pitanje. {SPP 293.1}

Nije bilo dovoljno da obećano dijete primi dobro naslijede od svojih roditelja. Nakon toga mora slijediti pozoran odgoj i oblikovanje pravilnih navika. Bog je naredio da se budući sudija i izbavitelj Izraela od djetinstva privikava na strogu umjerenost. On je trebao biti nazirej od rođenja, i tako mu je bilo trajno zabranjeno upotrebljavati vino i jaka pića. Djecu od najranijeg djetinjstva treba poučavati o umjerenosti, samoodricanju i vladanju sobom. {SPP 293.2}

Anđeoska zabrana je obuhvatala „ništa nečisto." Razlika između čiste i nečiste hrane nije bila samo puko obredna ili svojevoljna uredba, već se temeljila na zdravstvenim načelima. Čudesna vitalnost koja je hiljadama godina odlikovala Jevreje može se u velikoj mjeri pripisati držanju ove uredbe. Načela umjerenosti moraju obuhvatiti više od puke zabrane upotrebe žestokih pića. Korištenje nadražujuće i neprobavljive hrane često je jednako tako štetno po zdravlje, a u mnogim slučajevima sije sjeme pijanstva. Istinska nas umjerenost uči da u potpunosti ostavimo sve štetno za zdravlje i da razumno koristimo ono što je zdravo. Malo je onih koji shvataju koliko su njihove prehrambene navike povezane s njihovim zdravljem, njihovim karakterima, njihovom upotrebljivošću u svijetu i njihovom vječnom sudbinom. Apetit uvijek mora biti podložan moralnim i intelektualnim silama. Tijelo treba biti sluga umu, a ne um tijelu. {SPP 293.3}

Božansko obećanje Manoahu ispunjeno je rođenjem njegovog sina, koga su nazvali Samson. Dok je dijete raslo, postalo je očito da je posjedovao iznimnu fizičku snagu. Međutim, kao što su i Samson i njegovi roditelji znali, to nije zavisilo o njihovoj čvrstoj gradi, već o uslovima nazirejstva što ga je simbolizirala njegova nepodšišana kosa. Da je Samson tako vjerno slušao božanske zapovijesti kao njegovi roditelji, njegova bi sudbina bila plemenitija i sretnija. Ali njega je pokvarilo druženje s idolopoklonicima. Budući da se grad Šora nalazio blizu filistejske zemlje, Samson se družio s njima na prijateljskoj osnovi. Tako je u njegovoj mladosti došlo do prisnih prijateljstava čiji je uticaj pomračio cijeli njegov život. Mlada žena koja je živjela u filistejskom gradu Timni pobudila je Samsonove osjećaje i on je odlučio da ona postane njegova žena. Bogobojaznim roditeljima, koji su ga nastojali odvratiti od ove namjere, dao je sljedeći odgovor: Oženi me njome, jer mi ona omilje." Roditelji su naposljetku popustili njegovim željama i vjenčanje je održano. {SPP 293.4}

Upravo kad je ulazio u doba muževnosti, u vrijeme kad je trebao izvršiti božanski zadatak i kad je prije svega trebao biti vjeran Bogu, Samson se povezao s izraelskim neprijateljima. Nije se pitao hoće li moći bolje slaviti Boga ako se udruži s osobom koju je izabrao ili se stavio u položaj u kojemu neće moći ispuniti cilj što ga je trebao ostvariti u svom životu. Svima onima koji prvo nastoje odati čast Bogu On je obećao mudrost, ali nema obećanja za one koji su skloni samozadovoljstvu. {SPP 293.5}

Koliko je onih koji hode istim putem kao i Samson! Kako se često sklapaju brakovi među pobožnima i bezbožnima, jer sklonosti upravljaju izborom muža ili žene! Nijedna strana ne traži Božji savjet, niti ima na umu njegovu slavu. Hrišćanstvo mora imati odučujući uticaj na bračni odnos, ali prečesto je slučaj da pobude koje vode do ove zajednice nisu u skladu s hrišćanskim načelima. Sotona neprekidno nastoji ojačati svoju silu nad Božjim narodom tako što ih navodi da stupe u savez s njegovim podanicima, i da bi to ostvario, on u srcu nastoji podstaći nesvete strasti. Ali Gospod je u svojoj riječi jasno poučio svoj narod da se ne udružuje s onima u kojima ne prebiva njegova ljubav. „Kako je moguć sporazum između Hrista i Belijara? Kakva postoji zajednica između vjernika i nevjernika? Kakav li sklad između hrama Božjega i idola?" (2 Kor 6,15.16) {SPP 293.6}

Samson se ovom svadbom zbližio s onima koji su mrzili izraelskog Boga. Ko god dragovoljno stupi u takav odnos smatrat će nužnim da se prilagodi, do neke mjere, navikama i običajima svojih drugova. Tako je provedeno vrijeme gore od upropaštena vremena. Misli kojima se bavimo i riječi koje izgovaramo teže rušenju bedema načela i slabe utvrdu duše. {SPP 294.1}

Žena zbog koje je Samson prekršio Božju zapovijest da bi je dobio pokazala se izdajicom svog muža prije svršetka svadbe. Razjaren njenom izdajom Samson ju je za neko vrijeme odbacio, i sam se vratio kući u Sorti. Kad je kasnije popustio i vratio se svojoj nevjesti, našao ju je s drugim. Njegova osveta, uništenje svih filistejskih polja i vinograda, izazvala ih je da je ubiju, premda su je njihove prijetnje natjerale na prijevaru zbog koje su počele teškoće. Samson je već pružio dokaze o svojoj ogromnoj snazi tako što je sam udavio mladog lava i pobio trideset Aškalonaca. Onda, tjeran ljutnjom zbog barbarskog ubistva svoje žene, on je napao Filistejce i „žestoko ih porazi," a zatim tražeći siguran zaklon od svojih neprijatelja, povukao se ti „spilju Ktamske stijene" u plemenu Judinu. {SPP 294.2}

Do tog mjesta ga je progonila moćna vojska, te su ga stanovnici Jude, našavši se u velikoj nevolji, odlučili predati njegovim neprijateljima. Stoga je tri hiljade Judejaca došlo k njemu. Ali usprkos brojnosti oni mu se nisu usudili prići dok nisu bili sigurni da on neće nauditi svojim sunarodnjacima. Samson se složio da ga vežu i predaju Filistejcima, ali je prvo od Judejaca dobio obećanje da ga oni neće napasti i tako ga prisiliti da ih uništi. Dopustio im je da ga vežu s dva nova užeta i odveden je u logor njegovih neprijatelja koji su tom prilikom iskazali veliku radost. Ali dok su njihovi povici odzvanjali brdima, „duh Jahvin zahvati ga." On je raskinuo nova uža kao da ih je oganj spalio. Zgrabio je prvo oružje koje mu je bilo pri ruci, koje je, premda je to bila samo magareća čeljust, bilo jednako učinkovito kao koplje ili

mač i ubijao Filistejce dok nisu u strahu pobjegli, ostavljajući hiljadu mrtvih na polju. {SPP 294.3}

Da su se Izraelci bili spremni pridružiti Samsonu i slijediti ga u pobjedi, oni su se tada mogli osloboditi vlasti svojih tlačitelja. Ali oni su bili malodušni i kukavice. Oni su zanemarili djelo koje im je Bog zapovjedio da ga izvrše, da razvlaste neznabošce, i ujedinili se s njima u njihovim unižavajućim običajima, podnoseći njihovu surovost, i sve dok nije bila usmjerena protiv njih, oni su odobravali njihovu nepravdu. Kad su se i sami našli pod vlašću tlačitelja, oni su se pokorili unižavanju koje su mogli izbjeći da su poslušali Boga. Čak kad bi Gospod podigao izbavitelja među njima, oni bi ga ponekad napustili i udružili se sa svojim neprijateljima. {SPP 294.4}

Nakon njegove pobjede Izraelci su Samsona postavili za sudiju i on je vladao Izraelom dvadeset godina. Ali jedan pogrešan korak otvara put drugom. Samson je prekršio Božju zapovijest tako što je tizeo ženu između Filistejaca i ponovno otišao među njih, među svoje smrtne neprijatelje, popuštajući bezakonitim strastima. Uzdajući se u svoju veliku snagu, koja je u Filistejce ulila tako velik strah, on je hrabro otišao u Gazu, da posjeti bludnicu u tom mjestu. Stanovnici tog grada su saznali za njegovu prisutnost i poželjeli se osvetiti. Njihov neprijatelj je bio zatvoren unutar zidova najutvrđenijeg od svih njihovih gradova. Bili su sigurni da imaju svoju žrtvu i samo su čekali jutro da okončaju svoju pobjedu. Samson se probudio u ponoć. Optužujući glas savjesti ispunio ga je grižnjom kad se sjetio da je prekršio svoju nazirejsku zakletvu. Ali usprkos njegovu grijehu Božja ga milost nije odbacila. Njegova čudesna snaga ponovo je pomogla u njegovu izbavljenju. Otišavši do gradskih vrata on ih je iščupao iz njihovog mjesta i odnio ih zajedno s oba dovratnika na vrh brda na putu za Hebron. {SPP 294.5}

Ali čak ni to što je za dlaku umakao nije zaustavilo njegovo zlo ponašanje. On nije ponovno odlazio među Filistejce, ali je nastavio tražiti tjelesna zadovoljstva koja su ga vukla u propast. „Poslije toga on zamilova neku ženu iz doline Soreka," nedaleko od njegovog rodnog mjesta. Ime joj je bilo Delila, „rasipnica." Dolina Sorek je bila poznata po svojim vinogradima, a oni su također kušali nepostojanog nazireja koji se već odao upotrebi vina i tako raskinuo i drugu kariku koja ga je vezivala za čistoću i Boga. Filistcjci su budno motrili svog neprijatelja i kad se on ponizio ovom novom vezom, oni su ga odlučili uništiti preko Delile. {SPP 295.1}

U dolinu Sorek je poslano izaslanstvo sastavljeno od vodećih ljudi iz svake filistejske provincije. Nisu se usudili uhvatiti ga dok je imao tako veliku snagu, ali je njihova namjera bila da saznaju, ako je moguće, tajnu njegove snage. Oni su stoga potkupili Delilu da to otkrije i prenese im. {SPP 295.2}

Kad je Samsona izdajnica počela obasipati pitanjima, on ju je varao govoreći da će postati slab kao i drugi ljudi ako se primijene neki postupci. Kad je ona to provjerila, razotkrila je prijevaru. Onda ga je optužila za licemjerje riječima: „Kako možeš reći da me ljubiš kad tvoje

srce nije sa mnom? Triput si me već prevario i nisi mi kazao gdje je tvoja velika snaga." Samson je triput imao jasne dokaze da su se Filistejci udružili s njegovom zavodnicom da bi ga uništili, ali kad je njena namjera propala, ona se ponašala kao da je to šala i on je slijepo potiskivao svoj strah. {SPP 295.3}

Delila mu je dan za danom „dodijavala molbama i mučila ga, njemu već dozlogrdje," a ipak ga je tajanstvena sila zadržavala pored nje. Kad je najposlije bio svladan, Samson je obznanio tajnu: „Nikad britva nije prešla po mojoj glavi, jer sam od majčine utrobe nazirej Božji. Da me obriju, sva bi me snaga ostavila, onemoćao bih i postao bih kao običan čovjek." Vjesnik je odmah poslan filistejskim gospodarima pozivajući ih da dođu bez odlaganja. Dok je ratnik spavao, odrezan mu je velik dio njegove kose. Onda je ona, kao što je već tri puta učinila, povikala: „Samsone, eto Filistejaca na te!" Iznenada probuđen, on je mislio da će kao i ranije upotrijebiti svoju snagu i uništiti ih, ali njegove bespomoćne ruke su odbile obaviti svoj zadatak i on nije znao da se ‚Jahve od njega okrenuo". Nakon što je bio obrijan Delila ga je počela mučiti i nanositi bol, iskušavajući tako njegovu snagu, jer se Filistejci nisu usudili približiti dok se u potpunosti nisu uvjerili da ga je snaga napustila. Onda su ga uhvatili, izvadili mu oči i odveli ga u Gazu. Tamo je bio vezan lancima u zatvoru i prisiljen na težak rad. {SPP 295.4}

Kakva je to promjena bila za njega koji je bio izraelski vođa i zaštitnik! A sada je bio slab, slijep, zatočen, ponižen da obavlja ropske poslove! On je malo-pomalo kršio uslove svog svetog pozvanja. Bog ga je dugo trpio, ali kad se predao sili grijeha tako da je izdao svoju tajnu, Gospod ga je napustio. Snaga se nije nalazila u samoj njegovoj kosi, već je to bio znak njegove odanosti Bogu, a kad je taj simbol bio žrtvovan popuštanjem strastima, izgubljen je i blagoslov koji je ona označivala. {SPP 295.5}

U patnji i poniženju, filistejska igračka, Samson je naučio više o svojim vlastitim slabostima nego što je prije znao i njegova ga je muka navela na pokajanje. Kako je njegova kosa rasla, postupno se vraćala i njegova snaga, ali njegovi ga se neprijatelji nisu bojali smatrajući ga okovanim i bespomoćnim zatočenikom. {SPP 295.6}

Filistejci su pobjedu pripisali svojim bogovima i likujući prkosili izraelskom Bogu. Određena je gozba u čast Dagona, boga ribe, „zaštitnika mora." Iz gradova i sela širom filistejske ravnice okupio se i narod i njihovi gospodari. Grupe služitelja ispunile su ogroman hram i natiskale se na galerije ispod krova. Bio je to prizor praznika i radosti. Nakon sveča nosti prinošenja žrtava slijedila je muzika i gozba. Onda je, kao krunski trofej Dagonove sile, uveden Samson. Povici likovanja pozdravili su njegov ulazak. Narod i vladari su vrijeđali njegovu bijedu i divili se bogu koji je uništio „našeg neprijatelja". Nakon nekog vremena iscrpljeni je Samson zatražio dopuštenje da se odmori na dva središnja stupa na koje se oslanjao hramski krov. Onda je tiho izgovorio molitvu: „Gospode Jahve, spomeni me se i samo mi još sada podaj snagu da se Filistejcima odjednom osvetim za oba oka." Izgovorivši ove riječi on je svojim snažnim rukama obgrlio oba stupa i povikao: „Neka poginem s

Filistejcima!" Prignuo se, krov je pao, ubijajući jednim udarcem sve ogromno mnoštvo. „Više ih ubi umirući nego što ih pobi za života." {SPP 295.7}

Kip i njegovi služitelji, sveštenici i seljaci, ratnici i plemići, bili su zajedno pokopani ispod ruševina Dagonova hrama. A među njima je ležalo divovsko tijelo onoga koga je Bog izabrao da bude izbavitelj Izraela. Vijest o ovom strašnom događaju pročula se izraelskom zemljom i Samsonovi rođaci su sišli sa svojih brda i bez protivljenja uzeli tijelo svog palog heroja. „Uzeše ga i odnesoše, i pokopaše ga između Šore i Eštaola, u grobu Manoaha, oca njegova." {SPP 296.1}

Božje obećanje da će kroz Samsona „početi da izbavlja Izraela iz ruke Filistejaca" bilo je ispunjeno, ali kako je mračan i strašan zapis o tom životu koji je mogao biti hvala Bogu i slava narodu! Da je Samson bio vjeran božanskom pozivu, Božji je cilj mogao biti ostvaren njemu na čast i slavu. Ali on je popustio kušnji i pokazao se nedostojnim povjerenja, a njegov je zadatak ispunjena kroz poraz, zatočeništvo i smrt. {SPP 296.2}

Samson je fizički bio najsnažniji čovjek na zemlji, ali u vladanju sobom, poštenju i čvrstoći, on je bio jedan od najslabijih. Mnogi snažne strasti pogrešno poistovjećuju sa snažnim karakterom, ali istina je da je slabić onaj kojim vladaju njegove strasti. Stvarna veličina čovjeka mjeri se silom osjećaja kojima on vlada, a ne onima koje vladaju njime. {SPP 296.3}

Božja briga i proviđenje bilo je nad Samsonom, da bi se pripremio za izvršenje djela za koje je bio pozvan da ga obavi. Na samom početku života on je bio okružen povoljnim okolnostima za razvitak fizičke i umne snage i moralne čistoće. Ali pod uticaj em bezbožnih prijatelja on se nije držao Boga koji je čovjekova jedina sigurnost i bujica zla ga je odnijela. Oni koji se na dužnosti sučeljuju s kušnjama mogu biti sigurni da će ih Bog sačuvati, ali ako se ljudi svojevoljno predaju sili kušnje, oni će prije ili kasnije pasti. {SPP 296.4}

Sotona koristi svoje najveće snage da zavede upravo one koje Bog namjerava upotrijebiti kao svoja oruđa za naročito djelo. On napada naše najslabije tačke djelujući na nedostatke u karakteru da bi stekao nadzor nad cijelim čovjekom. On zna da će uspjeti ako se ovi nedostaci njeguju. Ali niko ne treba biti nadvladan. Čovjek nije prepušten da svojom vlastitom slabom silom svlada sile zla. Pomoć je pri ruci i dat će se svakoj duši koja to stvarno želi. Božji anđeli, koji se penju i silaze ljestvama što ih je Jakov vidio u viđenju, pomoći će svakoj duši koja to hoće uspeti se do najuzvišenijeg Neba. {SPP 296.5}

55. Poglavlje — Dijete Samuel

Ovo poglavlje zasniva se na 1. Samuelovoj 1 i 2,1-11.

Elkana, Levit s planine Efrajim, bio je imućan i uticajan čovjek koji je ljubio Boga i bojao ga se. Njegova je žena, Ana, bila vrlo pobožna osoba. Njen karakter se odlikovao blagošću, skromnošću, dubokom revnošću i plemenitom vjerom. {SPP 297.1}

Ovom je dobrom paru bio uskraćen blagoslov koji je svaki jevrejski par željno tražio: njihov dom nije razveseljavao dječji glas, a želja da očuva svoje ime navela je muža, kao i mnoge druge, da sklopi drugi brak. Međutim, ovaj korak, kao posljedica nedostatka vjere u Boga, nije donio sreću. Sinovi i kćeri su povećali porodicu, ali je radost i ljepota Božje svete ustanove bila okaljana, a mir u porodici narušen. Penina, druga žena, bila je ljubomorna i uskogrudna, a ponašala se oholo i drsko. Ani je nada bila slomljena, a život iscrpljujući teret, ali se ona ipak krotko suočila s kušnjom. {SPP 297.2}

Elkana je vjerno držao Božje propise. U Šilu se još uvijek održavalo bogosluženje, ali zbog nepravilnosti u službi od njega se nije zahtijevalo da služi, premda je on kao levit trebao biti nazočan. On je ipak odlazio s porodicom da se moli i prinese žrtvu na propisanim skupovima. {SPP 297.3}

Zao duh koji je donio prokletstvo u njihov dom osjećao se čak i tokom svetih praznika povezanih s Božjom službom. Nakon prinošenja žrtve zahvalnice cijela se porodica, prema utvrđenom običaju, okupila na svečan ali i radostan praznik. Elkana je tom prilikom majci svoje djece, svakoj kćerki i sinu, davao djelove žrtve, a kao znak ljubavi prema Ani, on joj je udjeljivao dvostruki dio, pokazujući time da je njegova ljubav prema njoj bila ista kao da je imala sina. Razjarena ljubomorom, druga je žena tražila prvenstvo kao ona kojoj je Bog ukazao posebnu čast i predbacivala Ani da je njena nerodnost dokaz Božjeg nezadovoljstva. Ovo se ponavljalo iz godine u godinu sve dok to Ana više nije mogla izdržati. Ne mogavši sakriti svoju bol, ona je neobuzdano plakala i povukla se s praznika. Njen ju je muž uzalud pokušavao utješiti. „Zašto plačeš, Ana? I zašto ne jedeš?" rekao je. „Nisam li ti ja vredniji nego deset sinova?" {SPP 297.4}

Ana ga nije ukoravala. Teret koji nije mogla dijeliti sa zemaljskim prijateljem ona je predala Bogu. Ona se revno molila da On ukloni njenu sramotu i daruje joj dragocjeni dar, sina kojeg će othraniti i odgojiti za Njega. Svečano se obavezala da će, ako joj se ispuni zahtjev, dijete od samog rođenja posvetiti Bogu. Ana se približila ulazu u Svetilište i u duševnoj boli ona se „pomoli... plačući gorko". Ipak, ona je razgovarala s Bogom u tišini, ne izgovarajući riječ. U tim zlim vremenima takvi prizori bogoštovlja rijetko su se viđali. Svetkovanje praznika bez ukazivanja poštovanja, pa čak i pijanstvo, nisu bili neuobičajeni, čak ni na vjerskim praznicima, te je Eli, veliki sveštenik, posmatrajući Anu, pretpostavio da je bila pijana od vina. Misleći da izgovara zasluženi ukor, on joj se ozbiljno obratio: ‚Dokle ćeš biti pijana? Otrijezni se od vina što je u tebi!" {SPP 297.5}

Zapanjena i povrijeđena Ana je blago odgovorila: ‚Nisam pijana, gospodaru, nego sam velika nesretnica. Nisam pila ni vina ni opojna pića, nego izlijevam dušu svoju pred Jahvom. Ne sudi službenicu svoju kao ženu nevaljalu, jer sam od preteške tuge i žalosti tako dugo molila.” {SPP 297.6}

Veliki sveštenik je bio duboko dirnut jer je bio Božji čovjek i umjesto ukora on je izgovorio blagoslov: „Pođi u miru! A Bog Izraelov neka ti ispuni molitvu kojom si ga molila.” {SPP 298.1}

Anina molitva je bila uslišena. Ona je primila dar za koji je tako revno preklinjala. Dok je posmatrala dijete, ona ga je nazvala Samuel, „jer sam ga, reče, izmolila od Jahve.” Čim je dijete bilo dovoljno staro da se odvoji od majke, ona je ispunila svoju zakletvu. Voljela je dijete sa svim požrtvovanjem majčinskog srca. Dan za danom, dok je posmatrala njegov rast i slušala njegovo dječje tepanje, ona ga je sve više okruživala ljubavlju. On je bio njen jedini sin, naročit dar Neba, ali ona ga je primila kao blago posvećeno Bogu i nije ga željela uskratiti Onome koji ga je dao. {SPP 298.2}

Ana je još jednom otputovala sa svojim mužem u Šilo i prinijela svešteniku, u Božje ime, svoj dragocjeni dar, riječima: „Molila sam za ovo dijete, i Jahve mi je uslišio prošnju kojom sam ga prosila. Zato i ja njega ustupam Jahvi za sve dane njegova života: ta isprošen je od Jahve.” Eli je bio duboko impresioniran vjerom i predanjem ove Izraelke. Budući da je sam bio previše popustljiv otac, bio je zapanjen i ponižen posmatrajući veliku žrtvu ove majke dok se rastajala od svog jedinca da bi ga mogla posvetiti službi Bogu. Osjećao se ukorenim zbog vlastite sebične ljubavi, i u poniznosti i poštovanju on se poklonio i pomolio pred Gospodom. {SPP 298.3}

Majčino je srce bilo ispunjeno radošću i hvalom i ona je čeznula da Bogu iznese svoju zahvalnost. Duh nadahnuća je sišao na nju i „nato se Ana pomoli ovako”: {SPP 298.4}

„Kliče srce moje u Jahvi,
raste snaga moja po Bogu mom.
Šire mi se usta na dušmane moje,
jer se radujem pomoći tvojoj.
Niko nije svet kao što je Jahve
(jer nema nikoga osim tebe),
i nema hridi kao što Bog je naš.
Ne govorite mnogo hvastavih riječi,
izlazi drskost iz usta vaših,
jer Jahve je sveznajući Bog,
pravo on prosuđuje djela...
Jahve daje smrt i život,
ruši u Šeol i odande diže.
Jahve čini uboga i bogata,

obara čovjeka i uzvisuje.
Diže slabića iz prašine,
iz bunjišta izvlači uboga,
da ih posadi s knezovima
i da im odredi počasna mjesta.
Jer Jahvini su stupovi zemlje,
na njih je stavio ovaj svijet.
Korake čuva svojih vjernika,
zlikovce stiže propast u mraku
(svojom snagom čovjek ne stiče pobjede).
Koji se protive Jahvi, padaju,
Svevišnji grmi s nebesa. Jahve sudi medama zemlje,
daje silu svojemu kralju,
uzdiže snagu pomazanika svoga." {SPP 298.5}

Anine riječi su prorokovale i o Davidu, koji je trebao vladati kao kralj Izraela, i o Mesiji, Gospodnjem Pomazaniku. Govoreći prvo o hvalisanju jedne drske i svadljive žene pjesma upućuje na uništenje Božjih neprijatelja i konačnu pobjedu njegova otkupljena naroda. {SPP 299.1}

Ana se iz Šila tiho vratila kući u Ramu, ostavljajući dijete Samuela da se uči u službi u Božjem domu. da ga podučava veliki sveštenik. Od trenutka kad je dijete počelo shvatati, ona je učila svog sina da ljubi i poštuje Boga i smatra ga svojim Gospodarem. Svakim poznatim predmetom koji ga je okružavao ona je njegove misli nastojala usmjeriti na Stvoritelja. Majčina revnost nije prestala ni nakon rastanka s djetetom. Ona je svake godine vlastitim rukama pravila dolamicu za službu i kad je s mužem odlazila na službu u Šilo, ona ju je davala djetetu kao podsjetnik na njenu ljubav. Svaka nit tog malog odjevnog predmeta bila je ispletena s molitvom da on bude čist, plemenit i vjeran. Ona za svog sina nije tražila svjetovnu veličinu, već je revno molila da postigne veličinu koju Nebo vrednuje, da poštuje Boga i blagoslovi svoje bližnje. {SPP 299.2}

Kakvu je nagradu Ana primila! Kako njen primjer potiče na vjernost! Svakoj su majci povjerene mogućnosti od neprocjenjive vrijednosti, beskonačno dragocjene koristi. Ponizno vršenje dužnosti koje žene smatraju iscrpljujućim zadatkom treba se smatrati velikim i plemenitim djelom. Majčina je prednost da svojim uticajem blagoslovi svijet i to će njenom srcu donijeti veliku radost. Ona može poravnati put pred nogama svoje djece kroz svjetlost i tamu sve do slavnih visina. Ali samo ako u vlastitom životu nastoji slijediti Hristova učenja, ona se može nadati da će oblikovati karakter svoje djece prema božanskom uzoru. Svijet vrvi pokvarenim uticajima. Moda i običaji vrše snažan uticaj na mlade. Ako majka ne obavi svoje dužnosti učenja, vođenja i obuzdavanja, njena će djeca prirod no prihvatiti zlo i okrenuti se od dobra. Neka svaka majka često prilazi svom Spasitelju s molitvom: „Nauči nas kako da

odgajamo ovo dijete i što da činimo s njim?" Neka obraća pažnju na upute što ih je Bog dao u svojoj Riječi i ona će prema potrebi primiti mudrost. {SPP 299.3}

„A mladi Samuel sve više je rastao u dobi i mudrosti, i pred Jahvom i pred ljudima." Premda je Samuel djetinjstvo proveo u Šatoru posvećen službi Bogu, on nije bio oslobođen od zlih uticaja ili grešnog primjera. Elijevi sinovi se nisu bojali Boga niti su poštovali svog oca, ali Samuel se nije družio s njima niti je slijedio njihove zle puteve. On je neprekidno nastojao postati ono što je Bog želio od njega. To je prednost svih mladih. Bog je zadovoljan kad čak i mala djeca predaju sebe u njegovu službu. {SPP 299.4}

Samuel je bio povjeren Elijevoj brizi i njegov drag karakter je u starom svešteniku izazvao osjećaj naklonosti. On je bio ljubazan, velikodušan, poslušan i pun poštovanja. Eli, ožalošćen svojeglavošću svojih sinova, našao je mir i utjehu u prisutnosti svog učenika. Samuel je bio uslužan i osjećajan te nijedan otac nije više volio svog sina nego što je Eli volio tog dječaka. Bilo je očito da su između glavnog sudije u narodu i ovog jednostavnog djeteta postojala osjećanja naklonosti. Kad je Elija stigla staračka nemoć, kad je bio ispunjen brigom i grižnjom savjesti zbog razvratnog ponašanja svojih sinova, on se obraćao Samuelu za utjehu. {SPP 299.5}

Nije bilo uobičajeno da leviti počnu svoju naročitu službu dok ne navrše dvadeset pet godina, ali Samuel je bio iznimka. Svake godine njemu je bio povjeravan sve veći zadatak, i dok je još bio dijete, na njega je stavljen laneni efod kao znak posvećenja za djelo u Svetilištu. Premda je bio mlad kad je doveden da služi u Svetilište, Samuel je već tada imao dužnosti u Božjoj službi u skladu sa svojim mogućnostima. One su prvo bile skromne i ne uvijek ugodne, ali on ih je obavljao najbolje što je mogao i dragovoljna srca. Njegovi su napori bili prihvaćeni jer su proisticali iz ljubavi prema Bogu i iskrene želje da vrši njegovu volju. Tako je Samuel postao saradnik s Gospodom neba i zemlje i Bog ga je osposobio da učini veliko djelo za Izrael. {SPP 299.6}

Kad bi se djecu učilo da skromne, svakodnevne dužnosti smatraju putem koji im je Gospod označio, kao škola u kojoj se trebaju naučiti da vječno i učinkovito služe, njihov bi posao izgledao ugodniji i časniji. Vršenje svake dužnosti kao da je obavljamo Gospodu i najskromniji posao zaodijeva ljepotom i radnike povezuje sa svetim bićima koja na Nebu vrše Božju volju. {SPP 300.1}

Uspjeh u ovom životu, uspjeh u postizanju vječnog života, zavisi o vjernoj, savjesnoj pažnji u malim stvarima. Savršenost se vidi u najmanjim stvarima, kao i u najvećim Božjim djelima. Ruka koja je stvorila svjetove u svemiru ista je ruka koja je velikom vještinom oblikovala ljiljane u polju. Kao što je Bog savršen u svom području rada, tako mi trebamo biti savršeni u svom. Skladan, snažan, krasan karakter se izgrađuje vršenjem pojedinačnih dužnosti. Poštenje u malim stvarima, vršenje malih djela vjernosti i ljubaznosti, donijet će radost na životnom putu, a kad se naše djelo na zemlji završi, vidjet će se da je svaka mala,

vjerno obavljena dužnost izvršila dobar uticaj, uticaj koji nikada ne može nestati. {SPP 300.2}

Mladi u današnje vrijeme mogu kao i Samuel postati dragocjenost u Božjim očima. Vjernim čuvanjem svoje hrišćanske besprijekornosti oni mogi izvršiti snažan uticaj u djelu preobrazbe. Danas su potrebni takvi ljudi. Bog ima posao za svakog od njih. Nikada čovjek nije postigao veće rezultate za Boga i čovječanstvo no što ih u današnje vrijeme mogu ostvariti oni koji će ostati vjerni zadatku koji im je Bog povjerio. {SPP 300.3}

56. Poglavlje — Eli I Njegovi Sinovi

Ovo poglavlje zasniva se na 1. Samuelovoj 2,12-36.

Eli je bio sveštenik i sudija u Izraelu. On je zauzimao najviši i najodgovorniji položaj u Božjem narodu. Kao božanski izabran čovjek za svetu svešteničku dužnost i postavljen nad zemljom kao najveći sudački autoritet, na njega se gledalo kao na primjer i on je imao veliki uticaj na izraelska plemena. Ali premda je bio imenovan da upravlja narodom, on nije vladao svojim vlastitim domom. Eli je bio popustljiv otac. Ljubeći mir i lagodnost on nije primjenjivao svoj autoritet da ispravi zle navike i strasti svoje djece. On se pokoravao njihovoj volji i dopuštao da idu svojim putem umjesto da im se suprotstavi i kazni ih. Umjesto da odgoj svojih sinova smatra jednim od najvažnijih odgovornosti, on je prema tom pitanju postupao kao da su posljedice beznačajne. Izraelski sveštenik i sudija nije bio prepušten tami neznanja u vezi s dužnostima obuzdavanja i upravljanja djecom koju mu je Bog predao na brigu. No Eli je ustuknuo od svoje dužnosti jer je ona zahtijevala da se suprotstavi volji svojih sinova i da ih kažnjava i ograničava. Ne važući strašne posljedice koje će uslijediti iz njegova ponašanja on je popuštao svojoj djeci u svemu što su željela i zanemario djelo njihove pripreme za službu Bogu i za životne dužnosti. {SPP 301.1}

Bog je rekao o Abrahamu: „Njega sam izlučio zato da pouči svoju djecu i svoju buduću porodicu kako će hoditi putem Jahvinim, radeći što je dobro i pravedno.” (Post 18,19) Međutim, Eli je dopustio da djeca vladaju njime. On je postao podložan svojoj djeci. Prokletstvo prijestupa se očitovalo u pokvarenosti i zlu koji su obilježavali ponašanje njegovih sinova. Oni nisu cijenili Božji karakter ni svetost njegovog Zakona. Njegova služba je za njih bila obična stvar. Oni su od djetinjstva navikli na Svetilište i njegove službe i umjesto da ih sve više poštuju, oni su izgubili svaki osjećaj svetosti i važnosti. Otac nije ispravio njihov nedostatak strahopoštovanja prema autoritetu, nije obuzdao njihovo nepoštovanje svečane službe u Svetilištu, a kad su odrasli, oni su bili puni smrtonosnih plodova skepticizma i pobune. {SPP 301.2}

Premda su bili potpuno neprikladni za službu, oni su postavljeni za sveštenike u Svetilištu da služe pred Bogom. Gospod je dao najjasnije upute u vezi s prinošenjem žrtava, ali ovi bebožni ljudi nisu posvetili pažnju žrtvenom zakonu koji je trebalo vršiti na najsvečaniji način. Svrha žrtvi, koje su upućivale na Hristovu smrt, bila je da u srcima naroda očuva vjeru u Otkupitelja koji je trebao doći, stoga je bilo najvažnije da se Gospodnje upute u vezi s njima strogo vrše. Žrtve zahvalnice su bile poseban izraz zahvalnosti Bogu. Ovim se žrtvama na žrtveniku spaljivalo samo salo, određeni dio žrtve se čuvao za sveštenike, a veći se dio vraćao prenosiocu da ga jedu on i njegovi prijatelji tokom žrtvenog praznika. Tako su sva srca usmjeravana, u zahvalnosti i vjeri, na veliku Žrtvu koja je trebala uzeti grijehe svijeta. {SPP 301.3}

Elijevi sinovi, umjesto da shvate svečanost ove simbolične službe, samo su mislili kako da je učine sredstvom popuštanja samima sebi. Nezadovoljni dijelom žrtve zahvalnice koja im je

dodijeljena, oni su zahtijevali dodatni dio, a veći broj žrtava prinošenih na godišnjim praznicima pružali su svešteniku priliku da se obogate nauštrb naroda. Oni ne samo što su zahtijevali više no što su imali pravo već su odbili čekati da se salo spali na žrtveniku Bogu.Oni su ustrajali u uzimanju dijelova koje su željeli, a ako im je to bilo uskraćeno, oni su prijetili da će ih uzeti silom. {SPP 301.4}

Ovo nepoštivanje od strane svještenika uskoro je lišilo službu svetog i svečanog značaja i narod je „prezirao žrtvu koja se prinosila Jahvi". Velika slikovita žrtva na koju su trebali gledati s iščekivanjem više se nije prepoznavala. „Grijeh mladića bio je vrlo velik pred Jahvom." {SPP 302.1}

Ovi nevjerni svještenici su prestupili Božji zakon i obeščastili svoju svetu službu svojim zlim i unižavajućim ponašanjem, a svojom nazočnošću nastavili kaljati Božji šator. Mnogi ljudi, ispunjeni ozlojeđenošću zbog pokvarenog ponašanja Hofnija i Pinhasa, prestali su dolaziti na određeno mjesto bogosluženja. Tako je služba koju je Bog uspostavio bila prezrena i zanemarena jer je bila povezana s grijesima bezbožnih ljudi, dok su oni čija su srca težila zlu bili ohrabreni u grijehu. Bezboštvo, razvrat i idolopoklonstvo prevladavali su u zastrašujućim razmjerima. {SPP 302.2}

Eli je učinio veliki grijeh kad je dopustio svojim sinovima da služe u svetoj službi. Opravdavajući na ovaj ili onaj način njihovo ponašanje, on je bio slijep za njihove grijehe, ali oni su napokon dosegli tačku kad on više nije mogao zatvarati oči na zločine svojih sinova. Narod je prigovarao zbog njihovih zlih djela, i veliki je svještenik bio ožalošćen i potresen. Više se nije usudio šutjeti. Ali njegovi su sinovi bili odgojeni da misle samo o sebi i sada se nisu ni na koga osvrtali. Vidjeli su žalost svog oca, ali njihova srca nisu bila dirnuta. Čuli su njegove blage ukore, ali to na njih nije ostavljalo dojam niti su htjeli promijeniti svoje zlo ponašanje, premda su bili upozoreni na posljedice svog grijeha. Da je Eli pravedno postupao prema svojim sinovima, njima bi bila uskraćena svještenička služba i bili bi kažnjeni smrću. Bojeći se da im javno nanese sramotnu osudu, on ih je podržavao u najsvetijim i najpovjerljivijim dužnostima. I dalje im je dopuštao da svoju pokvarenost miješaju sa svetom službom Božjom i da istini nanose uvredu koju godine nisu mogle izbrisati. Ali kad je izraelski sudija zanemario svoje djelo, Bog je preuzeo stvar u svoje ruke. {SPP 302.3}

„Uto dođe jedan Božji čovjek k Eliju i reče mu: ‚Ovako govori Jahve: Nisam li se jasno objavio domu oca tvojega kad su bili u Egiptu, robovi u kući faraonovoj? Odabrao sam ih između svih plemena Izraelovih da mi budu svještenici, da se uspinju na moj žrtvenik, da prinose žrtve paljenice i da nose oplećak preda mnom: i dao sam domu oca tvojega sve paljene žrtve sinova Izraelovih. Zašto gledaš zavidnim okom žrtvu i prinos što sam ih odredio za svoj Dom? I zašto paziš sinove svoje više nego mene, toveći ih najboljim dijelovima svih žrtvenih prinosa naroda moga Izraela? Zato sam — riječ je Jahve, Boga Izraelova — rekao doduše da će dom tvoj i dom oca tvojega stupati preda mnom dovijeka, ali sada — riječ je Jahvina — neka je to daleko od mene! Jer ja častim one koji mene časte, a koji mene preziru, bit će osramoćeni... Ja ću sebi podići vjerna svještenika, koji će raditi po mom srcu i po mojoj

želji, i njemu ću sazdati trajan dom, i on će svagda stupati pred pomazanikom mojim." {SPP 302.4}

Bog je optužio Elija da je više poštovao svoje sinove nego Gospoda. Eli je dopustio da žrtve koje je Bog odredio kao blagoslov Izraelu postanu gadost, umjesto da iznese sramotu svojih sinova zbog njihovih bezbožnih i gadnih običaja. Oni koji slijede vlastite sklonosti, iz slijepe ljubavi prema djeci, popuštajući im u zadovoljavanju njihovih sebičnih želja, i ne koriste se Božjim autoritetom da ukore grijeh i isprave zlo, očito pokazuju da poštuju svoju bezbožnu djecu više no što poštuju Boga. Oni se više brinu da zaštite njihov ugled nego da proslave Boga, oni više žele zadovoljiti svoju djecu nego Gospoda ili sačuvati njegovu službu od svakog oblika grijeha. {SPP 302.5}

Bog je Elija, izraelskog svještenika i sudiju, držao odgovornim za moralni i vjerski položaj svog naroda, a u posebnom smislu i za karakter njegovih sinova. On je prvo trebao blagim mjerama obuzdati zlo, ali ako one nisu koristile, on ih je trebao pokoriti najstrožim mjerama. On je izazvao Gospodnje nezadovoljstvo jer nije ukoravao grijeh i vršio pravdu nad grješnicima. Na njega se nije moglo osloniti da će održati čistotu Izraela. Oni koji imaju malo hrabrosti da ukore grijeh, ili koji zbog nemarnosti i nedostatka zanimanja ne ulažu napore da oplemene porodicu ili Božju crkvu, drže se odgovornim za zlo koje može uslijediti iz njihova zanemarivanja dužnosti. Mi smo isto tako odgovorni za zla koja smo mogli spriječiti u drugima korištenjem roditeljskog ili pastorskog autoriteta kao da su ta djela bila naša vlastita. {SPP 303.1}

Eli nije upravljao svojim domom prema Božjim pravilima za upravljanje porodicom. On je slijedio svoj vlastiti razum. Nježni je otac previdio propuste i grijehe svojih sinova u njihovom djetinjstvu, laskajući sebi da će oni nakon nekog vremena prerasti svoje zle sklonosti. Mnogi čine iste pogreške. Oni misle da znaju bolje odgajati djecu od onoga što je Bog dao U svojoj Riječi. Oni u njima pothranjuju pogrešne sklonosti, izgovarajući se: „Oni su premladi da bi ih se kažnjavalo. Čekajte dok postanu stariji, kad im se bude moglo objasniti." Tako se pogrešne navike ostavljaju dok ne ojačaju i ne postanu druga priroda. Djeca odrastaju bez ograničenja, s karakternim osobinama koje će im donositi prokletstvo cijelog života i koje će se lako stvarati i ti drugima. {SPP 303.2}

Nema većeg prokletstva u domu nego kada se dopusti da mladi idu svojim putem. Kad roditelji uvažavaju svaku želju svoje djece i popuštaju im u onome što znaju da nije za njihovo dobro, djeca ubrzo gube poštovanje prema roditeljima, prema autoritetu Boga i čovjeka i postaju zatočenici Sotonine volje. Uticaj nesređene porodice se širi i postaje razoran za cijelo društvo. On raste kao plima zla koja utiče na porodice, zajednice i vlade. {SPP 303.3}

Zbog Elijeva položaja njegov je uticaj bio dalekosežniji od uticaja običnog čovjeka. Širom Izraela se oponašao njegov porodični život. U hiljadama domova koje je oblikovao njegov uticaj vidjele su se štetne posljedice nemarnog, lagodnog postupanja. Ako se djeca prepuštaju

zlim običajima, dok roditelji tvrde da su vjerni, to je ukor Božjoj istini. Najbolji ispit hrišćanstva u domu je vrsta karaktera koja je nastala njegovim uticajem. Djela govore glasnije od najpozitivnijeg izraza pobožnosti. Ako vjernici, umjesto da ulažu revne, ustrajne, teške napore da stvore uređen dom kao svjedok korisnosti vjere u Boga, popuštaju u kontroli i zlim željama svoje djece, oni čine ono što je učinio Eli. oni sramote Hrista i donose propast sebi i svom domu. Bez obzira kako su velika zla roditeljske nevjernosti u bilo kojim okolnostima, ona su deset puta veća kad se nalaze u porodicama onih koji su postavljeni kao učitelji naroda. Kad oni propuste vladati svojim domom, oni svojim pogrješnim primjerom zavode mnoge. Njihova je krivica daleko veća od drugih jer je njihov položaj odgovorniji. {SPP 303.4}

Aronovom domu je dano obećanje da će uvijek hoditi pred Bogom, ali to je obećanje dano uz uslov da se oni cijelim srcem posvete radu u Svetilištu i uzdižu Boga svakim svojim postupkom, a ne da služe sebi i slijede vlastite iskvarene sklonosti. Eli i njegovi sinovi su bili iskušani, a Gospod ih je našao nedostojnima uzvišena položaja sveštenika u njegovoj službi. Bog je objavio: „„.. neka je to daleko od mene!" On im nije mogao dati dobro što ga je namjeravao dati, jer su propustili učiniti svoj dio. {SPP 303.5}

Primjer onih koji služe u svetoj službi treba biti takav da u narodu usadi osjećaj poštovanja prema Bogu i straha da ga ne uvrijede. Kad ljudi koji ustaju u „ime Hrista" (2. Kor 5.20) iznijeti narodu Božju poruku milosti i pomirenja, koriste svoj sveti poziv kao pokrivalo za sebična i tjelesna zadovoljstva, oni postaju najdjelotvornija Sotonina sredstva. Kao i Hofni i Pinhas oni navode ljude da prezru žrtvu koja se prinosi Jahvi. Oni mogu neko vrijeme tajno ići svojim zlim putem, ali kad se naj-poslije razotkrije njihov istinski karakter, vjera naroda je toliko uzdrmana da se često uništi sve njihovo povjerenje u religiju. U umu ostaje nepovjerenje prema svima koji tvrde da uče Božju Riječ. Vijest istinitog Hristovog sluge prima se sa sumnjom. Uvijek iznova se javlja pitanje: „Hoće li i ovaj čovjek biti poput onoga koji je učio svetosti, ali je bio tako pokvaren?" Tako Božja Riječ gubi svoju silu na ljudskim dušama. {SPP 303.6}

U Elijevom ukoru njegovim sinovima nalaze se riječi od svečane i zastrašujuće važnosti, riječi o kojima bi bilo dobro da razmisle svi koji služe u svetoj službi: „Ako čovjek zgriješi čovjeku, Bog će presuditi. Ali ako čovjek zgriješi Jahvi, ko će se zauzeti za njega?" Da su njihovi grijesi uvrijedili samo njihove bližnje, sudae je mogao donijeti pomirenje tako što bi odredio kaznu i zahtijevao nadoknadu i prijestupnicima je tako moglo biti oprošteno. Ili da su učinili neki drzak grijeh, mogla se prinijeti žrtva za grijeh. Ali njihovi su grijesi bili toliko isprepleteni s njihovom službom sveštenika Svemoćnoga, te je prinošenjem žrtve za grijeh Bog toliko bio obeščašćen i ponižen pred narodom, da za njih nije bilo ispaštanja koje bi se moglo prihvatiti. Njihov vlastiti otac, premda je sam bio veliki sveštenik, nije se usudio posredovati u njihovu korist. On ih nije mogao zaštititi od Božjeg svetog gnjeva. Oni koji preziru sredstva što ih je Nebo dalo za čovjekovo otkupljenje najgrešniji su od svih grješnika,

oni „koji za vlastiti račun raspinju Sina Božjeg i javno ga izlažu ruglu” (Heb 6,6). {SPP 304.1}

57. Poglavlje — Filistejci Zarobljavaju Zavjetni Kovčeg

Ovo poglavlje zasniva se na 1. Samuelovoj 3 do 7.

Elijev je dom trebao primiti još jedno upozorenje. Bog nije mogao razgovarati s velikim svještenikom i njegovim sinovima. Njihovi grijesi, kao neprobojan oblak, zaklonili su prisutnost njegovog Svetog Duha. Ali usred zla dijete Samuel je ostalo vjerno Nebu, a poruka osude Elijevom domu bila je Samuelov zadatak kao proroka Svevišnjega. {SPP 305.1}

„U ono vrijeme Jahve je rijetko govorio ljudima, a viđenja nisu bila česta. No jednoga je dana Eli ležao u svojoj sobi — oči su njegove počele slabiti, te više nije mogao vidjeti — svijećnjak Božji još ne bijaše ugašen, i Samuel je spavao u Svetilištu Jahvinu, ondje gdje je bio Kovčeg Božji. I Jahve zovnu...” Pretpostavljajući da je to Elijev glas, dijete je požurilo do svještenikova ležaja, govoreći: „Evo me! Ti si me zvao!” Odgovor je glasio: „Ja te nisam zvao. Vrati se i spavaj!” Samuel je bio pozvan triput i on je triput odgovorio na isti način. Tada se Eli uvjerio da je tajanstveni glas bio Božji. Gospod je zaobišao svog izabranog slugu, čovjeka sijede kose, da bi razgovarao s djetetom. Ovo je samo po sebi bio oštar, ali i zaslužen ukor Eliju i njegovu domu. {SPP 305.2}

U Elijevu srcu to nije pobudilo osjećaj zavisti ili ljubomore. On je naučio Samuela da odgovori, ako opet bude pozvan: „Govori, sluga tvoj sluša.” On je bio tako zapanjen pri pomisli da veliki Bog treba razgovarati s njim da se nije mogao sjetiti tačnih riječi koje mu je Eli zapovjedio da izgovori. {SPP 305.3}

„Tada Jahve reče Samuelu: ‚Evo, učinit ćii nešto u Izraelu da će oba uha zujati svakome koji čuje. U onaj ću dan ispuniti na Eliju sve što sam rekao za kuću njegovu, od početka do kraja. Ti ćeš mu objaviti da osuđujem kuću njegovu dovijeka; on je znao da njegovi sinovi hule na Boga, a nije ih obuzdao. Zato — kunem se domu Elijevu — neće oprati krivicu Elijeva doma nikakve žrtve ni prinosi dovijeka.’” {SPP 305.4}

Prije no što je primio ovu poruku od Boga „Samuel još nije poznavao Jahve, i još mu nikada ne bijaše objavljena riječ Jahvina,” to jest on nije bio upoznat s takvim direktnim prikazima Božje prisutnosti kao što su ih proroci primali. Gospodnja je namjera bila da se otkrije na neočekivan način da Eli čuje o tome preko mladićeve iznenađenosti i zapitkivanja. {SPP 305.5}

Samuel je bio ispunjen strahom i zaprepaštenjem pri pomisli da mu je povjerena tako strašna poruka. Ujutro je kao i obično nastavio obavljati svoje dužnosti, ali s teškim teretom na njegovu mladom srcu. Gospod mu nije zapovjedio da otkrije zastrašujući navještaj, stoga ga je on prešutio, izbjegavajući što je više moguće Elijevu prisutnost. Drhtao je da ga neko pitanje ne prisili da objavi božanski sud nad onim koga je volio i poštovao. Eli je bio uvjeren da je poruka prorekla neku veliku nesreću za njega i njegov dom. Pozvao je Samuela i zamolio ga da vjerno ispriča ono što je Gospod otkrio. Mladić je poslušao i starac je skrušeno

pognuo glavu pred strahovitom presudom: „On je Jahve, neka čini što je dobro u očima njegovim.” {SPP 305.6}

Eli nije pokazao plodove istinskog pokajanja. On je priznao svoju krivicu, ali je propustio odreći se grijeha. Gospod je godinu za godinom odgađao kazne kojima je prijetio. Tokom tih godina mnogo se toga moglo učiniti da se iskupe prošli propusti, ali ostarjeli sveštenik nije preduzeo učinkovite mjere da ispravi zla koja su okaljala Gospodnje Svetilište i odvodile hiljade Izraelaca u propast. Božje strpljenje je samo otvrdnulo srca Hofnija i Pinhasa te su postali još hrabriji u svojim prijestupima. Eli je cijelom Izraelu obznanio poruku upozorenja i ukora njegovom domu. On se na ovaj način nadao da će se u određenoj mjeri suprotstaviti zlom uticaju svoje nemarnosti u prošlosti. Ali narod nije upozorenja shvatio ozbiljno kao što ih nisu shvatili ni sveštenici. Okolni narodi, koji su bili upoznati s bezakonjem koje se otvoreno činilo u Izraelu, postali su još hrabriji u svom idolopoklonstvu i zločinima. Nisu osjećali krivnju zbog svojih grijeha, koje bi osjećali da je Izrael sačuvao svoje poštenje. Međutim, dan osvete se približavao. Božji autoritet je bio odbačen, njegova služba zanemarena i prezrena te je postalo nužno da On posreduje da očuva čast svog imena. {SPP 305.7}

„Izraelci iziđoše pred njih da se pobiju, i ulogoriše se kod Eben Haezera, dok su Filistejci udarili logor kod Afeka.” Izraelci su pošli na ovaj pohod bez Božjeg savjeta, bez sporazuma s velikim sveštenikom ili prorokom. „Filistejci se svrstaše u bojni red protiv Izraela, i nasta žestoka bitka. Izrael podleže Filistejcima: oko četiri hiljade ljudi pogibe na bojištu, na otvorenu polju.” Kad se rasuta i obeshrabrena vojska vratila u logor, „rekoše starješine Izraelove: ‚Zašto je Jahve dopustio da nas Filistejci danas pobijede?’” Narod je bio zreo za Božju kaznu, a ipak oni nisu uviđali da su njihovi vlastiti grijesi bili uzrok ove strašne propasti. I oni su rekli: „Pođimo u Šilo po Kovčeg saveza Jahvina, neka dođe u našu sredinu i spasi nas iz ruku naših neprijatelja.” Gospod nije izdao zapovijest ili dopuštenje da Kovčeg dođe među vojsku, a Izraelci su ipak vjerovali u svoju pobjedu te su izustili gromki poklič kad su ga Elijevi sinovi unijeli u logor. {SPP 306.1}

Filistejci su Kovčeg smatrali izraelskim bogom. Sva moćna djela koja je Jahve učinio za svoj narod pripisivana su njegovoj sili. Kad su čuli poklike radosti za njegova dolaska, oni su rekli: „Što znači taj gromki poklik u logoru Jevreja? I shvatiše da je Kovčeg Jahvin stigao u njihov logor. Tada Filistejce obuze strah, jer su govorili: ‚Bog je došao u logor!’ I povikaše: ‚Jao nama! Ko će nas izbaviti iz ruke tog silnog Boga? To je onaj koji je udario Egipat svakojakim nevoljama. Ohrabrite se i budite junaci, Filistejci, da ne postanete robovi Jevrejima kao što su oni bili robovi vama; budite junaci i borite se.’” {SPP 306.2}

Filistejci su izvršili žestok napad koji je donio poraz Izraelu s velikim brojem pobijenih. Na polju je ležalo trideset hiljada mrtvaca, Božji Kovčeg je bio zarobljen, a dva Elijeva sina su poginula dok su ga branila. Tako je ponovno na stranicama istorije ostalo svjedočanstvo za sve buduće naraštaje, da grijesi Božjeg naroda neće ostati nekažnjeni. Što je veće poznavanje Božje volje, veći je grijeh onih koji je zanemaruju. {SPP 306.3}

Izrael je zadesila najstrašnija nesreća koja se mogla dogoditi. Božji je Kovčeg bio zarobljen i nalazio se u posjedu neprijatelja. Slava je napustila Izrael kad je simbol Jahvine sile i stalne prisutnosti uklonjen iz njihove sredine. Najljepša otkrivenja Božje istine i moći bila su povezana s ovim Kovčegom. Kad god se on pojavljivao u prošlosti, ostvarivale su se čudesne pobjede. Zasjenjivala su ga krila zlatnih heruvimina, a neizreciva slava Šekine, vidljivi simbol Svemoćnoga Boga, počivala je na njemu u Svetinji nad svetinjama. Ali on sada nije donio pobjedu. On se ovom prilikom nije pokazao kao obrana i cijeli je Izrael plakao. {SPP 306.4}

Oni nisu shvatili da je njihova vjera bila vjera samo po imenu te da je izgubila svoju silu da dopre do Boga. Božji Zakon, koji se nalazio u Kovčegu, također je bio simbol njegove prisut-nosti, ali oni su zanemarili zapovijesti, prezreli njihove zahtjeve i ožalostili Duha Gospodnjeg koji je bio među njima. Kad je narod slušao svete uredbe, Gospod je radio s njima svojom beskonačnom silom, ali kad su upućivali svoj pogled na Kovčeg i nisu ga dovodili u vezu s Bogom niti su poštovali njegovu volju slušajući njegov Zakon, on im nije koristio ništa više od običnog sanduka. Oni su gledali na Kovčeg kao što idolopokloničkі narodi gledaju na svoje bogove, kao da oni u sebi posjeduju silu i spasenje. Oni su prekršili Zakon koji je on sadržavao, jer je njihovo obožavanje Kovčega dovelo do formalizma, licemjerja i idolopoklonstva. Njihov ih je grijeh odvojio od Boga i On im nije mogao dati pobjedu sve dok se nisu pokajali i odbacili bezboštvo. {SPP 306.5}

Nije bilo dovoljno da Kovčeg i Svetilište budu u Izraelu. Nije bilo dovoljno to što su sveštenici prinosili žrtve i što su sebe nazivali Božjom djecom. Bog se ne obazire na zahtjeve onih koji u srcu njeguju bezboštvo, jer je pisano da „ko uklanja uho svoje da ne sluša Zakona, i molitva je njegova mrska" (Izr 28,9). {SPP 307.1}

Kad je vojska izašla u bitku, Eli je, slijep i star, ostao u Šilu. On je s nemirnim slutnjama očekivao posljedice sukoba, „jer mu je srce strepilo za Kovčeg Božji." Zauzevši svoje mjesto izvan vrata Svetilišta on je dan za danom sjedio pored puta, zabrinuto očekujući dolazak glasnika s bojišta. {SPP 307.2}

Naposljetku je jedan Benjaminovac iz vojske, „razderanih haljina i glave posute prašinom", žurno dotrčao uz brdo što je vodilo do grada. On je i ne primijetivši starca pored puta prošao i požurio u grad da radoznaloj gomili ponovi vijest o porazu i gubicima. {SPP 307.3}

Kuknjava i jadikovanje doprlo je do stražara pored Svetilišta. Doveli su mu vjesnika. I čovjek je rekao Eliju: „Izrael je pobjegao pred Filistejcima, bio je to težak poraz za narod, i još su oba tvoja sina poginula..." Eli je mogao sve to izdržati bez obzira kako je to bilo strašno, jer je to i očekivao. Ali kad je vjesnik dodao: .„.. i Kovčeg je Božji otet", njegovo je lice poprimilo izgled neizreciva jada. Pomisao da je njegov grijeh tako obeščastio Boga i prisilio ga da povuče svoju prisutnost iz Izraela bilo je više no što je mogao podnijeti, njegova

ga je snaga izdala i on je pao i „slomi vrat i umrije, jer je bio star čovjek i težak.” {SPP 307.4}

Pinhasova je žena, usprkos bezbožnosti svog muža, bila žena koja se bojala Gospoda. Smrt njenog tasta i muža i strašna vijest da je Božji Kovčeg otet, prouzročila je i njenu smrt. Smatrala je da je Izrael napustila posljednja nada i ona je djetetu koje se rodilo u trenutku nesreće nazvala Ikabod, ili „otide slava,” te je umirući sa žalošću ponovila riječi: „Otišla je slava od Izraela, jer je otet Kovčeg Božji.” {SPP 307.5}

Ali Bog nije u potpunosti odbacio svoj narod niti je htio dugo trpjeti likovanje bezbožaca. On je iskoristio Filistejce kao sredstvo za kažnjavanje Izraela, ali je iskoristio Kovčeg da kazni Filistejce. U prošlim vremenima pratila ga je božanska prisutnost koja je bila snaga i slava njegovog poslušnog naroda. Ta nevidljiva prisutnost ga je i dalje pratila i unosila strah i uništenje prijestupnicima njegovog svetog Zakona. Gospod često koristi svoje najljuće neprijatelje da kazni nevjernost svog naroda. Bezbožni mogu pobjeđivati neko vrijeme dok gledaju kako Izrael prima kaznu, ali doći će vrijeme kad će se i oni morati suočiti sa svetim Bogom koji mrzi grijeh. Gdje god se njeguje pokvarenost, slijediće brz i nepogrešiv božanski sud. {SPP 307.6}

Filistejci su nakon pobjede prenijeli Kovčeg u Ašdod, jedan od pet glavnih gradova, i stavili ga u dom svog boga Dagona. Mislili su da će sila koja je dotada pratila Kovčeg biti njihova, i da će ih to združeno s Dagonovom moći učiniti nepobjedivima. Ali kad su sljedećeg dana ušli u hram, ugledali su prizor koji ih je ispunio zaprepaštenjem. Dagon je pao licem na zemlju pred Jahvinim Kovčegom. Sveštenici su s poštovanjem podigli kip i vratili ga na mjesto. Ali sljedećeg jutra su ga našli čudno oštećena kako ponovno leži na zemlji pored Kovčega. Gornji dio kipa je bio poput čovjeka, ali je donji dio sličio ribi. Sada je svaki dio koji je sličio čovjeku bio odsječen, a ostalo je samo tijelo ribe. U sveštenike i narod je ušao strah. Oni su gledali na ovaj tajanstveni događaj kao znak zla, kao predznak propasti njih i njihovih idola pred izraelskim Bogom. Oni su tada uklonili Kovčeg iz svog hrama i položili ga u odvojenu zgradu. {SPP 307.7}

Stanovnike Ašdoda je napala teška i smrtonosna bolest. Sjetivši se pomora što ga je Izraelov Bog poslao na Egipat, narod je svoju nevolju pripisao prisutnosti Kovčega među njima. Odlučili su ga prenijeti u Gat. Ali pomor je slijedio njegovo kretanje i ljudi tog grada su ga poslali u Ekron. Narod ga je ovdje primio sa strahom vičući: „Donesoše Kovčeg Boga Izraelova k meni da pomori mene i sav moj narod!” Okrenuli su se svojim bogovima za zaštitu, kao što je učinio narod Ašdoda i Gata, ali djelo uništenja se nastavilo te se ojađeni, ‚bolni vapaj grada dizao do neba.” Bojeći se dulje zadržavati Kovčeg u domovima ljudi, narod ga je stavio na otvoreno polje. Onda je nastala pošast štakora koji su prekrili zemlju, uništavajući proizvode zemlje u skladištima i poljima. Sada je narodu prijetilo potpuno uništenje od bolesti ili gladi. {SPP 308.1}

Kovčeg je sedam mjeseci bio u Filisteji i tokom sveg tog vremena Izraelci ga nisu pokušali vratiti. Ali Filistejci su se sada žarko željeli osloboditi njegove prisutnosti kao što su ga nekada željeli uzeti. Umjesto da im bude izvor snage, on im je bio veliki teret i teško prokletstvo. Međutim, oni nisu znali kako se ponašati, jer gdje god su ga odnijeli, slijedile su i Božje kazne. Narod je pozvao narodne knezove, zajedno sa sveštenicima i vračarima, i revno ispitivao: „Što da radimo s Kovčegom Jahvinim? Poučite nas kako da ga pošaljemo natrag na njegovo mjesto." Savjetovano im je da ga vrate sa skupom naknadnicom. „Tada ćete se", kazali su sveštenici, „izliječiti i znaćete zašto se njegova ruka nije okrenula od vas." {SPP 308.2}

Da bi suzbiti ili ukonili pomor, među neznabošcima je postojao drevni običaj da od zlata, srebra ili drugog materijala načine lik onoga što je uzrokovalo uništenje, ili predmet i dio tijela koji je posebno bio pogođen. To bi se stavljalo na stup ili na neko vidljivo mjesto te je trebalo biti učinkovita zaštita od zla koje je prikazivalo. Slični običaji još uvijek postoje među nekim neznabožačkim narodima. Kad je osoba koja je bolovala od neke bolesti zatražila izlječenje u hramu svog boga, ona je sa sobom nosila lik oboljelog dijela koji je prinosila kao žrtvu svom bogu. {SPP 308.3}

Filistejski vođe su u skladu s prevladavajućim običajem naredili narodu da načine prikaze pomora koji su ih sustigli: „Prema broju filistejskih knezova pet zlatnih čireva i pet zlatnih štakora, jer je ista nevolja na vama i na vašim knezovima." {SPP 308.4}

Ovi mudraci su priznali tajanstvenu silu koja je pratila Kovčeg, silu za koju oni nisu imali mudrosti da bi se s njome suočili. Ipak, oni nisu savjetovali narodu da se okrene od idolopoklonstva i služi Bogu. Oni su i dalje mrzili izraelskog Boga premda su ih silne kazne prisilile da se pokore njegovoj snazi, dok su se u srcu bunili protiv njegove vladavine. Takva pokornost ne može spasiti grješnika. Srce se mora predati Bogu, mora biti pokoreno božanskom milošću, prije no što čovjekovo pokajanje može biti prihvaćeno. {SPP 308.5}

Kako je veliko Božje trpljenje prema bezbožnima! Idolopokloničkи Filistejci i otpali Izraelci su podjednako uživali u darovima Njegovog proviđenja. Deset hiljada neprimijećenih milosrđa tiho su padala na stazu nezahvalnih, buntovnih ljudi. Svaki blagoslov im je govorio o Darovatelju, ali oni su bili ravnodušni prema njegovoj ljubavi. Božje je strpljenje bilo vrlo veliko prema ljudskoj djeci, ali kad su oni tvrdoglavo ustrajali u svom nepokajanju, On je od njih uklonio svoju zaštitničku ruku. Oni nisu htjeli čuti Božji glas koji su mogli čuti u njegovim stvorenim djelima, u upozorenjima, savjetima, ukorima njegove Riječi, te je stoga On bio prisiljen govoriti im kroz kazne. {SPP 308.6}

Bilo je nekih među Filistejcima koji su bili spremni usprotiviti se vraćanju Kovčega u njegovu zemlju. Takvo priznanje sile izraelskog Boga bilo bi ponižavajuće za filistejski ponos. Ali „sveštenici i vrači" su opomenuli narod da ne oponašaju tvrdoglavost faraona i Egipćana te tako na sebe navuku još veće nesreće. Predložen je plan na koji je većina pristala i odmah ga izvršili. Kovčeg, sa zlatnom naknadnicom, stavljen je na nova kola čime su

osigurali da se ne obeščasti. U ova kola, ili kočiju, upregnuli su dvije krave na čije vratove nikada nije stavljan jaram. Njihova telad je ostala zatvorena u staji i kravama je prepušteno da slobodno idu kuda žele. Ako se Kovčeg tako vrati Izraelcima putem prema Bet Šemešu, najbližem levitskom gradu, Filistejci će to prihvatiti kao dokaz da im je Izraelov Bog učinio to veliko zlo, „ako li ne krene tamo," kazali su, „znaćemo da nas nije udarila njegova ruka, nego da nam se to dogodilo slučajno." {SPP 309.1}

Kad su ih pustili, krave su se okrenule od svoje teladi i krenule ravno putem prema Bet Šemešu. Premda ih nije vodila ljudska ruka, ove su se životinje držale svog puta. Božanska je Prisutnost pratila Kovčeg te je sretno stigao u namijenjeno mjesto. {SPP 309.2}

Bilo je vrijeme žetve žita i ljudi iz Bet Šemeša su želi u dolini. „Digavši oči ugledaše Kovčeg i potrčaše mu s veseljem u susret. Kad su kola stigla na polje Jošue iz Bet Šemeša, zaustaviše se. Ondje bijaše velik kamen. Tada iscijepaše drvo od kola i prinesoše krave kao žrtvu paljenicu Jahvi." Filistejski vode koji su slijedili Kovčeg „do granice Bet Šemeša" i bili svjedoći njegova prihvatanja, vratili su se u Ekron. Pomor je prestao i oni su bili uvjereni da su njihove nesreće bile kazne izraelskog Boga. {SPP 309.3}

Ljudi iz Bet Šemeša su brzo pronijeli vijesti da je Kovčeg u njihovu posjedu i narod iz okolnih dijelova zemlje došao je pozdraviti njegov povratak. Kovčeg je bio stavljen na kamen koji je prvo služio kao žrtvenik, a prije toga su Gospodu prinesene dodatne žrtve. Da su se služitelji pokajali za svoje grijehe, pratio bi ih Božji blagoslov. Ali oni nisu vjerno vršili njegov Zakon i dok su se radovali povratku Kovčega kao vjesnika dobra, oni nisu imali istinski osjećaj svetosti. Umjesto da pripreme prikladno mjesto za njegov smještaj, oni su dopustili da on ostane na žetvenom polju. Dok su gledali sveti Kovčeg i govorili o čudesnom načinu na koji je bio vraćen, oni su počeli naslućivati gdje je ležala njegova posebna sila. Naposljetku su svladani radoznalošću uklonili poklopac i usudili se otvoriti ga. {SPP 309.4}

Cijeli Izrael je učen da Kovčeg poštuje sa strahom i poštovanjem. Kad se zahtijevalo da ga nose od mjesta do mjesta leviti su ga smjeli samo pogledati. Velikom svešteniku je samo jednom bilo dopušteno da posmatra Božji Kovčeg. Čak se ni bezbožni Filistejci nisu usudili ukloniti pokrivalo. Na svim putovanjima su ga pratili nevidljivi nebeski anđeli. Beščasna smjelost naroda iz Bet Šemeša odmah je bila kažnjena. Stigao ih je iznenadni pomor. {SPP 309.5}

Preživjele ova kazna nije navela da se pokaju za svoj grijeh, već samo da Kovčeg posmatraju sa sumnjivim strahom. Željni da se oslobode njegove prisutnosti, Bet Šemešani su poslali poruku stanovnicima Kirjat Jearima pozivajući ih da ga odnesu. Ljudi ovog mjesta su s velikom radošću pozdravili sveti Kovčeg. Znali su da je to znak božanske naklonosti poslušnima i vjernima. Oni su ga sa svečanom radošću donijeli u svoj grad i stavili ga u kuću levita Abinadaba. Čovjek je imenovao svog sina Eleazara da se brine o njemu i tamo je ostao tri godine. {SPP 309.6}

Tokom godina otkad se Gospod prvi put prikazao Aninom sinu, cijeli je narod prihvatio Samuelov poziv u proročku službu. Vjerno prenoseći božansko upozorenje Elijevu domu, bez obzira kako bolna i teška bila ta dužnost, Samuel je pružio dokaz o svojoj vjernosti kao Jahvinog vjesnika, „a Jahve je bio s njim i nije pustio da ijedna od njegovih riječi padne na zemlju. Sav Izrael, od Dana do Beer Sebe, spozna da je Samuel postavljen za proroka Jahvina". {SPP 309.7}

Izrael je kao narod još uvijek ostao u stanju nevjerstva i idolopoklonstva, i za kaznu su ostali podjarmljeni Filistejcima. Samuel je tokom tog razdoblja posjećivao gradove i sela širom zemlje, nastojeći usmjeriti srca naroda k Bogu njihovih otaca i njegovi napori nisu ostali bez dobrih rezultata. Nakon što su dvadeset godina trpjeli tlačenje svojih neprijatelja, Izraelci su „uzdisali za Jahvom". Samuel im je savjetovao: „Ako se od svega srca svoga vraćate Jahvi, uklonite iz svoje sredine tuđe bogove, baale i aštarte, i upravite srce svoje Jahvi i njemu jedinome služite." Ovdje vidimo da se praktična pobožnost, religija srca, učila u Samuelovo vrijeme kao što je Hristos učio dok je bio na zemlji. Vanjski vjerski običaji bez Hristove milosti za drevni su Izrael bili bezvrijedni. Isto je tako i sa savremenim Izraelom. {SPP 310.1}

I danas postoji potreba za oživljavanjem istinske religije srca koju je iskusio drevni Izrael. Pokajanje je prvi korak koji moraju načiniti svi koji se žele vratiti Bogu. Niko ne može obaviti ovo djelo za drugoga. Mi pojedinačno moramo poniziti svoje duše pred Bogom i odložiti svoje kipove. Kad smo učinili sve što smo mogli učiniti, Gospod će nam prikazati svoje spasenje. {SPP 310.2}

U saradnji s glavarima plemena, u Mispi se okupio veliki zbor. Ovdje se održao svečani praznik. Narod je s dubokom poniznošću ispovjedio svoje grijehe i kao dokaz svoje odlučnosti da sluša upute koje su čuli oni su Samuelu povjerili autoritet sudije. {SPP 310.3}

Filistejci su ovaj skup protumačili kao ratni savjet te su s moćnom vojskom pošli da rasprše Izraelce prije no što njihovi planovi sazriju. Vijesti o njihovu približavanju unijele su velik strah u Izrael. Narod je vapio Samuelu: „Ne prestaj vapiti za nas Jahvi, Bogu našemu, da nas izbavi iz ruke Filistejaca." {SPP 310.4}

Dok je Samuel vršio čin prinošenja jagnjeta kao žrtve za grijeh, Filistejci su se približili za bitku. Onda je Svemoćni koji se spustio na Sinaj usred ognja, dima i gromova, koji je rastavio Crveno more i izraelskoj djeci otvorio put kroz Jordan, ponovno prikazao svoju moć. Strašno nevrijeme se spustilo na vojsku koja je napredovala i tijela su mrtvih ratnika bila rasuta po zemlji. {SPP 310.5}

Izraelci su stajali u tihom strahopoštovanju, drhćući od nade i straha. Kad su vidjeli pokolj svojih neprijatelja, znali su da je Bog prihvatio njihovo pokajanje. Premda nisu bili spremni za bitku, oni su zgrabili oružje pobijenih Filistejaca i tjerali vojsku koja je bježala do Bet Kara. Ova očita pobjeda je ostvarena na istom polju na kojemu su prije dvadeset godina Filistejci potukli Izraelce, pobili sveštenike i uzeli Božji Kovčeg. Put poslušnosti je za narode

kao i za pojedince put sigurnosti i sreće, dok put prijestupnika vodi samo u propast i poraz. Filistejci su sada bili tako temeljito pokoreni da su predali utvrde koje su uzeli od Izraelaca i godinama se uzdržavali od neprijateljskih djela. Drugi narodi su slijedili njihov primjer i Izraelci su uživali u miru sve do kraja Samuelove službe. {SPP 310.6}

Da nikada ne bi zaboravili ovaj događaj, Samuel je između Mispe i Ješane postavio veliki kamen kao spomenik. Nazvao ga je Eben Haezer, „kamen pomoći", govoreći ljudima: „Dovde nam je Jahve pomogao." {SPP 310.7}

58. Poglavlje — Proročke Škole

Sam Gospod je upravljao odgojem Izraelaca. Njegova briga se nije ograničavala na njihove vjerske interese. Sve što je uticalo na njihovu umnu i tjelesnu dobrobit bilo je predmet božanskog proviđenja i bilo je obuhvaćeno božanskim Zakonom. {SPP 311.1}

Bog je zapovijedio Izraelcima da svoju djecu uče njegovim zahtjevima i upoznaju ih s njegovim postupanjem prema njihovim očevima. Ovo je bila jedna od posebnih dužnosti svakog oca, dužnost koja se nije mogla prenijeti ni na koga drugog. Umjesto strančevih usana djecu su trebala podučavati dobra srca očeva i majki. Misli o Bogu trebale su biti povezane sa svim događajima u svakodnevnom životu. Božja moćna djela u izbavljanju njegova naroda i obećanje o Otkupitelju koji je trebao doći trebali su se često ponavljati u izraelskim domovima, a upotrebom slika i simbola iznesene su se pouke čvrsto usađivale u pamćenje. Velike istine o Božjem proviđenju i o budućem životu usadivane su u um mladih. Oni su učeni da Boga vide podjednako u prizorima prirode i djelima otkrivenja. Nebeske zvijezde, drveće i cvijeće u polju, visoke planine, žubor-potoci, sve je govorilo o Stvoritelju. Svečano prinošenje žrtava, bogosluženje u Svetilištu i riječi proroka bili su Božje otkrivenje. {SPP 311.2}

Takav je bio odgoj Mojsija u skromnoj kolibi u Gošenu, Davida u betlehemskim brdima, Daniela, prije no što ga je zatočeništvo odvojilo od doma njegova oca, tako je vjerna Ana odgojila Samuela. Takav je bio i Hristov život u Nazaretu, takav je bio odgoj s pomoću kojeg je dijete Timotej s usana svoje bake Loide i majke Eunike (2 Tim 1,5; 3,15) primilo istine Svetoga pisma. {SPP 311.3}

Osnivanjem proročkih škola pružena je daljnja pomoć u podučavanju mladih. Ako je mladić želio dublje istraživati istine Božje Riječi i tražiti mudrost odozgo da bi mogao postati učitelj u Izraelu, njemu su bile otvorene ove škole. Proročke škole što ih je Samuel osnovao služile su kao brana protiv sveopšte pokvarenosti, doprinosile su moralnoj i duhovnoj dobrobiti mladih i promicale budući napredak naroda, stvarajući sposobne ljude koji su kao savjetnici i vode mogli djelovati u strahu Božjemu. Da bi ostvario ovaj cilj, Samuel je okupio grupe mladih ljudi koji su bili pobožni, razumni i skloni učenju. Zvali su se proročki sinovi. Dok su razgovarali s Bogom i proučavali njegovu Riječ i djela, njihovim prirodnim darovima je dodana i mudrost odozgo. Uživali su poštovanje i povjerenje naroda i zbog učenosti i pobožnosti. {SPP 311.4}

U Samuelovo vrijeme postojale su dvije ovakve škole, jedna u Rami, domu proroka, a druga u Kirjat Jearimu, gdje se nalazio Kovčeg. Druge su osnovane kasnije. {SPP 311.5}

Učenici u ovim školama su se uzdržavali vlastitim radom, obrađivanjem zemlje ili nekim zanatom. U Izraelu se to nije smatralo čudnim ili ponižavajućim, štoviše, smatralo se zločinom dopustiti djeci da odrastu a da ne nauče neko korisno zanimanje. Prema božanskoj zapovijesti svako je dijete učeno nekom zanatu, premda je trebalo biti obučeno i za svetu službu. Mnogi vjerski učitelji su sebe uzdržavali fizičkim radom. Čak i kasnije u doba

apostola, Pavle i Akvila nisu ništa manje bili poštovani jer su za život zarađivali izradom šatora. {SPP 311.6}

Glavni predmet proučavanja u ovim školama bio je Božji Zakon, zajedno s uputama što ih je dao Mojsije, svetom istorijom, muzikom i poezijom. Način podučavanja je bio potpuno različit od onoga koji se upotrebljava u današnjim teološkim učilištima, u kojima studenti diplomiraju s manje stvarnog znanja o Bogu i vjeri no kad su ušli. U drevnim školama glavni predmet svih proučavanja je bilo učenje Božje volje i dužnosti prema Njemu. U zapisima svete istorije tražene su Jahvine stope. Na vidjelo su se iznosile velike istine u simbolima, a vjera je bila usmjeravana na središnji predmet cijelog sistema — Jagnje Božje koje je trebalo uzeti grijehe svijeta. {SPP 312.1}

Njegovan je duh posvećenja. Ne samo da su studenti poučavani dužnosti molitve već ih se učilo kako da se mole, kako da pristupaju svom Stvoritelju, kako da razumiju i slušaju učenja njegovog Duha. Posvećeni su umovi iz Božje riznice iznosili staro i novo, a Božji Duh se pokazivao u proroštvu i svetim pjesmama. {SPP 312.2}

Muzika je komponovana da služi svetoj svrsi, da uzdigne misli k onome što je čisto, plemenito i uzvišeno i u duši pobudi posvećenje i zahvalnost Bogu. Kakva razlika između drevnog običaja i današnje upotrebe muzike! Koliko njih koriste svoj dar da uzdignu sebe, umjesto da ga koriste da proslave Boga! Ljubav prema muzici vodi neoprezne da se udruže s onima koji ljube svijet na skupovima za zabavu što ih je Bog zabranio svojoj djeci da ih posjećuju. Tako ono što predstavlja veliki blagoslov kad se pravilno koristi, postaje jedan od najuspješnijih činitelja kojima Sotona odvodi um od dužnosti i razmišljanja o svetim predmetima. {SPP 312.3}

Muzika je dio Božje službe u nebeskim dvorovima i mi, u svojim pjesmama hvale, trebamo nastojati, da se što više približimo skladu nebeskih zborova. Pravilna obuka glasa je jedan važan vid odgoja i ne treba ga zanemariti. Pjevanje, kao dio vjerskog bogosluženja, isto je tako čin bogosluženja kao i molitva. Srce mora osjetiti duh pjesme da bi je pravilno otpjevalo. {SPP 312.4}

Kako je velika razlika između škola u kojima su podučavali Božji proroci i naših savremenih akademskih institucija! Kako je malo škola kojima ne upravljaju načela i običaji svijeta! Postoji žalostan nedostatak suzdržanosti i razborite discipline. Postojeće nepoznavanje Božje Riječi među navodnim hrišćanima izaziva strah. Površni razgovori, puki sentimentalizam izdaje se za pouku u moralu i vjeri. Božja pravda i milost, ljepota svetosti i sigurna nagrada za pravedno djelovanje, odvratna priroda grijeha i neizbježnost strašnih posljedica ne usađuju se u umove mladih. Zli prijatelji i prijateljice uče mlade zločinima, raspusnosti i izopačenosti. {SPP 312.5}

Postoje li neke pouke koje naši današnji vaspitači mogu naučiti iz drevnih izraelskih škola? On koji je stvorio čovjeka pobrinuo se za razvitak njegova tijela, uma i duše. Stoga

stvaran uspjeh u odgoju zavisi o vjernosti s kojom ljudi ostvaruju Stvoriteljev plan. {SPP 312.6}

Istinski cilj vaspitanja je obnoviti Božju sliku u duši. Bog je u početku stvorio čovjeka na svoju silu. Obdario ga je plemenitim osobinama. Njegov je um bio uravnotežen i sve su sile njegova bića bile usklađene. Ali su pad u grijeh i njegove posljedice iskvarili ove darove. Grijeh je uprljao i skoro izbrisao Božju sliku u čovjeku. Plan spasenja je načinjen da bi se to obnovilo i čovjeku je darovan život probe. Veliki cilj života je povratak k savršenstvu u kojem je prvotno stvoren, cilj koji je temelj svakog drugog. Djelo roditelja i učitelja u odgoju mladih jest da surađuju s božanskim namjerama, a čineći to oni su „Božji saradnici" (1 Kor 3,9). {SPP 312.7}

Bog je dao sve raznovrsne sposobnosti, uma, duše i tijela, koje ljudi posjeduju da ih tako koriste da dostignu najveći mogući stupanj savršenstva. Međutim, to se ne može postići sebičnim i jednostranim obrazovanjem, jer je Božji karakter, koji trebamo primiti, dobrota i ljubav. Svaka sposobnost i osobina s kojom nas je Stvoritelj obdario treba se koristiti na njegovu slavu i za uzdizanje naših bližnjih. A u takvom je radu najčistije, najplementije i najsretnije djelovanje. {SPP 312.8}

Da se ovom načelu pridavala pažnja koju njegova važnost zahtijeva, u nekim sadašnjim metodama odgoja došlo bi do korjenite promjene. Umjesto da se pozivaju na ponos i sebične ambicije, i potiču duh oponašanja, učitelji bi nastojali probuditi ljubav prema dobroti, istini i ljepoti i buditi želju za savršenstvom. Učenik bi pokušao razviti u sebi Božje darove, ne da nadmaši druge, već da ispuni Božji cilj i primi njegov lik. Umjesto da ga se usmjerava na puka zemaljska mjerila, ili da se naglašava želja za samouzdizanjem, koja sama po sebi umanjuje i unižava, um bi bio usmjeren k Stvoritelju, da ga upoznaju i postanu Njemu slični. {SPP 313.1}

„Gospodnji strah početak je mudrosti a razboritost je spoznaja Presvetog." (Izr 9,10) Veliko životno djelo je izgradnja karaktera, a poznavanje Boga je temelj svakog istinskog odgoja. Cilj bi učiteljeva djelovanja trebao biti usadivanje ovog znanja i oblikovanje karaktera u skladu s tim. Božji Zakon je odraz njegova karaktera. Stoga Psalmist kaže: „... jer zapovijesti su tvoje sve pravedne," i: „Po tvojim naredbama postajem razuman." (Ps 119,172.104) Bog nam se otkrio u svojoj Riječi i u djelima stvaranja. Znanje o Bogu možemo primiti kroz sadržaj nadahnuća i knjigu prirode. {SPP 313.2}

Zakon uma je da se on postupno prilagođuje predmetima o kojima je naučio razmišljati. Ako se bavi samo običnim stvarima, on će se umanjiti i oslabiti. Ako se nikada ne mora boriti s teškim pitanjima, nakon nekog vremena on će izgubiti silu rasta. Vaspitna sila Biblije je neupitna. Um u Božjoj Riječi nalazi predmet za najdublje misli, najuzvišenije težnje. Biblija je najpoučljivija istorija koju čovjek posjeduje. Ona je došla svježa s izvora vječne istine, a božanska je ruka tokom vjekova sačuvala njenu čistotu. Ona rasvjetljuje daleku prošlost u koju ljudsko istraživanje uzalud nastoji prodrijeti. Mi u Božjoj Riječi vidimo silu koja je

postavila temelje Zemlje i koja je raširila nebesa. Samo ovdje možemo naći istoriju naše rase neuprljanu ljudskim predrasudama ili ponosom. Tu su zapisane borbe, porazi i pobjede najvećih ljudi što ih je svijet ikada poznavao. Ovdje su otkriveni veliki problemi dužnosti i sudbine. Zavjesa koja razdvaja vidljivi od nevidljiva svijeta podignuta je i mi posmatramo sukob protivničkih sila dobra i zla, od prve pojave grijeha do konačne pobjede pravednosti i istine, a sve je to samo otkrivenje Božjeg karaktera. Kad sa strahopoštovanjem posmatramo istine iznesene u njegovoj Riječi, um učenika dolazi u zajednicu s bekonačnim umom. Takvo proučavanje neće samo usavršiti i oplemeniti karakter već će proširiti i ojačati umne sile. {SPP 313.3}

Učenje Biblije ima životodavan uticaj na čovjekov napredak u svim vidovima života. Ono otkriva načela koja su kamen temeljac dobrobiti društva, načela koja štite porodica, načela bez kojih nijedan čovjek ne može ostvariti korisnost, sreću i čast u ovom životu, niti se nadati da će osigurati budući, vječni život. Nema položaja u životu, nema stupnja u ljudskom iskustvu, za koje učenje Biblije nije nužna priprema. Da se Božja Riječ proučava i sluša, ona bi svijetu dala ljude snažnijeg i aktivnijeg razuma no što može dati najvjernija primjena svih predmeta koje ljudska filozofija obuhvata. Ona ljudima daje snagu i čvrstoću karaktera, oštrinu shvatanja i zdrav razum, ljude koji bi bili čast Bogu i blagoslov svijetu. {SPP 313.4}

Znanje o Stvoritelju možemo primiti i naučnim proučavanjem. Svaka prava nauka je samo tumačenje Božjeg rukopisa u materijalnom svijetu. Naučno istraživanje donosi samo svježe dokaze o mudrosti i sili Božjoj. Ako se ispravno razumiju, i knjiga prirode i pisana Riječ upoznaju nas s Bogom, učeći nas o mudrim i korisnim zakonima kroz koje On djeluje. {SPP 313.5}

Učenika treba navesti da vidi Boga u svim djelima stvaranja. Učitelji trebaju oponašati primjer Velikog Učitelja koji je iz poznatih prizora prirode uzimao ilustracije koje su pojednostavljivale učenja i dublje ih usađivale u umove njegovih slušaoca. Ptica koja je pjevala u olistalim grančicama, cvijeće u dolini, visoka drveta, plodna zemlja, klijanje žita, opustjela zemlja, zalazak sunca koje plovi nebom sa zlatnim sjajem, sve je služilo kao sredstvo pouke. On je povezivao vidljiva Stvoriteljeva djela s riječima života što ih je On izrekao, tako da se misli njegovih slušaoca, kad im ovi predmeti dođu pred oči, vrate na pouke o istinama s kojima ih je On povezao. {SPP 313.6}

Pečat Božanstva, očit na stranicama otkrivenja, vidi se na visokim planinama, plodnim dolinama, širokim, dubokim oceanima. Priroda govori čovjeku o ljubavi njegovog Stvoritelja. On nas je povezao sa sobom nebrojenim znacima na nebu i zemlji. Ovaj svijet nije samo žalost i bijeda. „Bog je ljubav," napisano je na svakom pupoljku koji pupa, na svakoj travki. Premda je grijeh učinio da zemlja rada trnje i korov, pored korova je i cvijeće, a trnje skrivaju ruže. Sve u prirodi svjedoči o nježnoj, očinskoj brizi našeg Boga i njegovoj želji da svoju djecu učini sretnom. Svrha njegovih zabrana i opomena nije puki prikaz njegova autoriteta, već On u svemu što čini ima na umu dobrobit svoje djece. On od njih ne zahtijeva da ostave nešto što je u njihovom najboljem interesu. {SPP 314.1}

Mišljenje koje prevladava u nekim slojevima društva da religija ne pridonosi zdravlju i sreći u ovom životu, jedna je od najvećih zabluda. Pismo kaže: „Strah Gospodnji daje život, i ko se njime ispuni, zlo ga ne pohodi." (Izr 19,23) „Želiš li dane mnoge uživati dobra? Jezik svoj oda zla suspreži i usne od riječi prijevarnih! Zla se kloni a čini dobro, traži mir i za njim idi!" (Ps 34,13-15) Riječi mudrosti su „život onima koji ih nalaze i ozdravljenje svemu tijelu njihovu" (Izr 4,22). {SPP 314.2}

Istinska vjera dovodi čovjeka u sklad s Božjim zakonima, fizičkim, umnim i moralnim. Ona uči vladanju samim sobom, spokojstvu i umjerenosti. Religija osposobljuje um, usavršava ukus i posvećuje razum. Ona dušu čini sudionikom u čistoći Neba. Vjera u Božju ljubav i proviđenje koje upravlja svime olakšava teret brige i patnje. Ona ispunjava srce najvećih kao i najjednostavnijih ljudi radošću i zadovoljstvom. Vjera direktno pospješuje zdravlje, produžuje život, a naše uživanje u svim njenim blagoslovima čini većim. Ona duši otvara nepresušni izvor sreće. Kad bi svi koji nisu izabrali Hrista mogli shvatiti da On ima nešto daleko bolje da im ponudi od onoga što oni traže! Čovjek nanosi najveću štetu i nepravdu svojoj duši kad misli i djeluje protivno Božjoj volji. Stvarna radost se ne može naći na putu koji je zabranio Onaj koji zna što je najbolje i koji pravi planove za dobro svojih stvorenja. Put prijestupa vodi u bijedu i uništenje, ali putovi mudrosti su „putovi miline, i sve su njene staze pune spokoja" (Izr 3,17). {SPP 314.3}

Proučavanje tjelesne i vjerske obuke u izraelskim školama i danas može koristiti. Vrijednost takve obuke se cijeni. Postoji bliska veza između uma i tijela, i da bi se dostigla visoka mjerila moralnog i umnog dostignuća, mora se voditi računa o zakonima koji upravljaju našim tijelom. Da bi se osigurao snažan, dobro uravnotežen karakter, moraju se koristiti i razvijati i tjelesne i umne sile. Koje proučavanje može biti važnije za mlade od onoga koje se bavi ovim prekrasnim organizmom koji nam je Bog dao i zakonima kojima možemo sačuvati njegovo zdravlje? {SPP 314.4}

I danas, kao i u doba Izraela, svakog mladića treba poučiti dužnostima praktičnog života. Svako treba steći znanje u nekom području fizičkog rada kojim, ako bude potrebno, može zaraditi za život. Ovo je bitno, ne samo kao zaštita protiv nesigurnosti života, već i zbog njegovog uticaja na tjelesni, umni i moralni razvitak. Čak kad bismo i znali da nikada nećemo trebati pribjeći fizičkom radu da preživimo, mi bismo ipak trebali naučiti raditi. Bez tjelesnih vježbi niko ne može imati čvrstu gradu i snažno zdravlje. Disciplina dobro organiziranog posla nije ništa manje nužna od sticanja snažnog i aktivnog uma i plemenitog karaktera. {SPP 314.5}

Svaki student treba svakog dana jedan dio posvetiti aktivnom radu. Tako će se oblikovati radne navike i poticati duh oslanjanja na sebe, dok će se mladi zaštiti od mnogih zala i ponižavajućih običaja koji su tako često rezultat besposličenja. A sve je to u skladu s prvotnim ciljem odgoja, jer podržavajući aktivnost, marljivost i čistoću mi dolazimo u sklad sa Stvoriteljem. {SPP 315.1}

Mlade treba učiti da razumiju cilj svog stvaranja, da slave Boga i blogosiljaju bližnje. Neka vide nježnu ljubav koju je Otac na Nebu pokazao prema njima i uzvišeni poziv na koji ih priprema disciplina ovog života, dostojanstvo i čast na koje su pozvani, da postanu sinovi Božji, i hiljade će se s prezirom i gađenjem okrenuti od niskih i sebičnih ciljeva i taštih uživanja koji su ih dotad zaokupljali. Oni će naučiti mrziti grijeh i izbjegavati ga, ne samo zbog puke želje za nagradom ili iz straha od kažnjavanja, već zbog svijesti o njemu svojstvenoj niskosti, jer bi to obeščastilo sile što ih je Bog dao i uprljalo Božji lik u njihovoj čovječnosti. {SPP 315.2}

Bog ne zapovijesta mladima da budu manje ambiciozni. Elemente karaktera koji čovjeka čine uspješnim i časnim među ljudima, nezatomljivu želju za nekim većim dobrom, nesavladivu volju, uporna nastojanja i neumornu ustrajnost ne treba lomiti. Njih treba s pomoću Božje milosti usmjeravati na ciljeve daleko uzvišenije od pukih sebičnih i tjelesnih interesa kao što je Nebo više od zemlje. Odgoj koji je počeo u ovom životu nastavit će se u životu koji dolazi. Dan za danom Božja prekrasna djela, dokazi o njegovoj mudrosti i sili u stvaranju i održavanju svemira, beskonačna tajanstvenost ljubavi i mudrosti u planu otkupljenja, otkrivat će se umu u novoj ljepoti. „Ono što oko nije vidjelo, što uho nije čulo, na što ljudsko srce nije pomislilo: to je Bog pripravio onima koji ga ljube.” (1 Kor 2,9) Mi čak i u ovom životu možemo dobiti letimičan uvid u njegovu prisutnost i okusiti radost zajednice s Nebom, ali tek ćemo kasnije dosegnuti puninu njegove radosti i blagoslova. Samo vječnost može otkriti slavnu budućnost koju čovjek, ponovno stvoren na sliku Božju, može postići. {SPP 315.3}

59. Poglavlje — Prvi Izraelski Kralj

Ovo poglavlje zasniva se na 1. Samuelovoj 8 do 12.

Izraelom se upravljalo u ime i pod autoritetom Božjim. Posao Mojsija, sedamdeset starješina, upravitelja i sudija, sastojao se od sprovođenja zakona koje je Bog dao. Oni nisu imali ovlašćenja uvoditi zakone za narod. To je bio i dalje ostao uslov Izraelova postojanja kao naroda. Povremeno su poslani ljudi od Boga nadahnuti da poduče narod i usmjeravaju ga u primjeni zakona. {SPP 316.1}

Gospod je predvidio da će Izrael željeti kralja, ali se nije složio s promjenom načela na kojim je država bila utemeljena. Kralj je trebao biti zastupnik Svemoćnoga. Boga je trebalo priznavati kao Glavara naroda, a njegov je Zakon trebalo provoditi kao vrhovni zakon zemlje. 8 {SPP 316.2}

Kad su Izraelci prvi put naselili Hanaan, oni su priznali načela teokratije i narod je napredovao pod Jošuinom vladavinom. Ali porast stanovništva i druženje s drugim narodima donijeli su promjenu. Narod je usvojio mnoge običaje neznabožačkih susjeda te tako u velikoj mjeri žrtvovao svoj zaseban, svet karakter. Oni su postupno izgubili poštovanje prema Bogu i prestali vrednovati čast što su bili njegov izabrani narod. Privučeni sjajem i raskoši bezbožnih monarha, umarala ih je njihova vlastita jednostavnost. Među plemenima se pojavila ljubomora i zavist. Oslabili su ih unutarnji razdori i oni su neprekidno bili izloženi napadima bezbožnih neprijatelja, a narod je počeo vjerovati da ako žele zadržati svoj položaj među narodima, plemena se moraju ujediniti pod snažnom središnjom upravom. Kad su postali neposlušni Božjem Zakonu, oni su se željeli osloboditi vladavine božanskog Suverena. Tako se širom Izraela proširio zahtjev za monarhijom. {SPP 316.3}

Od vremena Jošue nikada se nije upravljalo s tako velikom mudrošću i uspjehom kao u vrijeme Samuelove uprave. Zadužen od Boga s trostrukom dužnošću sudije, proroka i sveštenika, on je s neumornom i nesebičnom revnošću radio na dobrobiti svog naroda, a narod je napredovao pod njegovom mudrom vladavinom. Obnovljen je red, promicana je pobožnost, a duh nezadovoljstva je za neko vrijeme bio potisnut. Ali kako su prolazile godine, prorok je bio prisiljen s drugima dijeliti brigu upravljanja te je imenovao svoja dva sina da rade kao njegovi pomoćnici. Dok je Samuel i dalje službovao u svom uredu u Rami, mladići su bili namješteni u Beer Šebi, da dijele pravdu blizu južne granice. {SPP 316.4}

Samuel je s potpunim odobrenjem naroda imenovao svoje sinove na njihove dužnosti, ali oni se nisu pokazali dostojnim očeva izbora. Gospod je preko Mojsija dao posebne upute svom narodu da izraelski vladari trebaju vladati pravedno, postupati pravedno prema udovicama i siročadi i ne popuštati potkupljivosti. Ali Samuelovi sinovi „gledali su na svoj dobitak, primali mito i izvrtali pravicu.” Sinovi proroka se nisu obazirali na uredbe što ih je on pokušavao usaditi u njihove umove. Oni nisu oponašali čist, nesebičan život svog oca. Upozorenje što ga je primio Eli nije uticalo na Samuelov um onako kako je trebalo. On je do

neke mjere bio previše popustljiv prema svojim sinovima i posljedice su bile očite u njihovim karakterima i životu. {SPP 316.5}

Nepravednost ovih sudija prouzrokovala je mnogo nezadovoljstva i tako se našao izgovor za traženje promjene koju su tako dugo tajno željeli. „Tada se skupiše sve starješine izraelske i dođoše k Samuelu u Ramu. I rekoše mu: ‚Eto, ti si ostario, a tvoji sinovi ne idti tvojim stopama. Postavi nam dakle kralja da nam vlada, kao što je to kod svih naroda.'" Pred Samuela nisu iznošeni slučajevi zloporabe vlasti u narodu. Da je znao za zlo ponašanje svojih sinova, on bi ih bez oklijevanja uklonio, ali poslanstvo to nije zahtijevalo. Samuel je uvidio da je njihov stvarni motiv bio nezadovoljstvo i ponos te da je njihov zahtjev bio rezultat promišljene i odlučne namjere. Niko nije prigovorio Samuelu. Svi su priznavali poštenje i mudrost njegove uprave, ali je ostarjeli prorok ovaj zahtjev smatrao njemu upućenim ukorom, i nastojao ga je direktno ukloniti. Međutim, on nije otkrio svoje osjećaje, nije ih ukorio, već je ovo pitanje u molitvi iznio pred Gospoda i od Njega zatražio savjet. {SPP 317.1}

I Gospod je rekao Samuelu: „Poslušaj glas naroda u svemu što od tebe traži, jer nisu odbacili tebe, nego su odbacili mene, ne želeći da ja kraljujem nad njima." Prorok je ukoren što je žalio zbog ponašanja naroda prema njemu kao pojedincu. Oni nisu pokazali nepoštovanje prema njemu, već prema Božjem autoritetu koji je imenovao narodne vladare. Oni koji preziru i odbacuju vjerne sluge Božje pokazuju prezir ne samo prema čovjeku već i prema Gospodu koji ga je poslao. Oni time odbacuju Božje riječi, njegove ukore i savjete, oni odbacuju njegov autoritet. {SPP 317.2}

Dani najvećeg izraelskog napretka bili su dani kad su priznavali Jahvu kao svog kralja, kad su se zakoni i vladavina koju je On uspostavio smatrali uzvišenijim od zakona i vladavine svih ostalih naroda. Mojsije je rekao Izraelu u vezi s Gospodnjim zapovijestima: „To će u očima naroda biti vaša mudrost i vaša razboritost." (Pnz 4,6) Međutim Izraelci su odstupanjem od Božjeg Zakona propustili postati narod kakvim ih je Bog želio učiniti, a onda su sva zla koja su bila posljedica njihovog grijeha i ludosti pripisali Božjoj vladavini. Toliko ih je grijeh zaslijepio. {SPP 317.3}

Gospod je kroz svoje proroke pretskazao da će Izraelom vladati kralj, ali to ne znači da je ovaj oblik uprave najbolji za njih ili u skladu s njegovom voljom. On je narodu dopustio da slijede svoj izbor jer su odbili da ih vode njegovi savjeti. Hošea kaže da im je Bog dao kralja u svom gnjevu (Hoš 13,11). Kad ljudi odluče ići svojim putem, ne tražeći savjet od Boga, ili nasuprot njegovoj otkrivenoj volji, On često udovoljava njihovoj želji da bi kroz to gorko iskustvo koje slijedi oni shvatili svoju ludost i pokajali se za svoj grijeh. Ljudski ponos i mudrost će se pokazati opasnim vodičem. Ono što srce želi nasuprot Božjoj volji na kraju će se pokazati kao prokletstvo, a ne blagoslov. {SPP 317.4}

Bog je želio da njegov narod samo Njega smatra autorom zakona i Izvorom njihove snage. Osjećajući se zavisnima o Bogu oni bi se neprestano približavali Njemu. Oni bi bili uzvišeni i oplemenjeni, osposobljeni za uzvišeni poziv na koji ih je On pozvao kao svoj izabrani narod.

Ali ako bi na prijesto postavili čovjeka, to bi odvraćalo umove naroda od Boga. Oni bi se više uzdali u ljudsku snagu, a manje u božansku silu, zablude njihovih kraljeva navodile bi ih na grijeh i odvajale narod od Boga. {SPP 317.5}

Samuelu je rečeno da ispuni zahtjev naroda, ali da ih i upozori na Božje neodobravanje i obznani im posljedice njihova ponašanja. „Samuel ponovi sve Jahvine riječi narodu koji je od njega tražio kralja." On je pred njih vjerno iznio terete koji će na njih biti stavljeni i pokazao im suprotnost između takvog potlačenog stanja i njihovog sadašnjeg slobodnog i naprednog stanja. Njihov će kralj oponašati sjaj i raskoš drugih kraljeva, a da bi to održao, bit će nužno staviti teške namete na njih osobno i njihove posjede. Od najljepših će se mladića zahtijevati da mu služe. Oni će biti njegovi konjanici, konjušari i trčaće pred njim. Oni će popunjavati redove njegove vojske, od njih će se očekivati da obraduju njegova polja, žanju njegovu žetvu i proizvode oružje za rat u njegovoj službi. Izraelske kćeri će biti odvođene kao slastičarke i pekarice u kraljev dvor. Da bi održavao svoj kraljevski položaj, on će uzeti njihovu najbolju zemlju koju je sam Jahve dao Izraelu. Njihove najbolje sluge, njihovu stoku „upotrebljavaće ih za svoj posao." Pored svega toga kralj će zahtijevati desetinu od njihova prihoda, zaradu od njihova rada i proizvode njihovih polja. .„.. a vi sami postaćete mu robovi," zaključio je prorok. „I kad jednog dana budete vapili za pomoć zbog kralja koga ste sami izabrali, Jahve vas neće uslišiti u onaj dan." Bez obzira kako će im teški biti njegovi nameti, jednom kad se monarhija uspostavi, oni je neće moći ukinuti kad zažele. {SPP 317.6}

Ali narod je uzvratio: „Ne! Hoćemo da kralj vlada nama! Tako ćemo i mi biti kao svi narodi: sudiće nam naš kralj, biće nam vođa i vodiće naše ratove." {SPP 318.1}

‚Tako ćemo i mi biti kao svi narodi." Izraelci nisu shvatili da je razlikovanje od ostalih naroda bila posebna prednost i blagoslov. Bog je odvojio Izraela od svih drugih naroda da bi ga učinio svojim posebnim blagom. Ali oni su, zanemarujući ovu veliku čast, gorljivo željeli oponašati primjer neznabožaca! Težnja da se prilagodimo svjetovnom ponašanju i običajima i danas postoji među onima koji sebe nazivaju Božjim narodom. Kad napuste Gospoda, oni počinju težiti za dobicima i častima ovog svijeta. Hrišćani neprekidno nastoje oponašati običaje onih koji obožavaju boga ovoga svijeta. Mnogi tvrde da se udruživanjem s ljudima ovog svijeta i prilagodavanjem njihovim običajima može izvršiti snažniji uticaj na neznabošce. Ali svi koji idu ovim putem odvajaju se od Izvora sve snage. Postavši prijatelji svijeta, oni su neprijatelji Božji. Zbog zemaljske različitosti oni žrtvuju neopisivu čast na koju ih je Bog pozvao, da objave hvalu Njemu koji nas je pozvao iz tame u svoje čudesno svjetlo (1 Pt 2,9). {SPP 318.2}

Samuel je duboko ožalošćen slušao riječi naroda, ali Gospod mu je rekao: „Poslušaj njihovu želju i postavi im kralja!" Prorok je obavio svoju dužnost. On je vjerno iznio upozorenje koje je bilo odbačeno. On je teška srca otpustio narod i sam otišao da se pripremi za veliku promjenu u upravi. {SPP 318.3}

Samuelov život čistoće i nesebičnog predanja bio je stalan ukor svešteničima koji su služili samo sebi i starješinama, te ponosnoj, tjelesnoj izraelskoj zajednici. Premda nije nastupao sa sjajem i raskoši, njegova su djela nosila božanski pečat. Poštovao ga je Otkupitelj svijeta pod čijim je vođstvom vladao izraelskim narodom. Ali narod je umorila njegova pobožnost i predanje, oni su prezirali njegov ponizan autoritet i odbacili ga kao čovjeka koji bi njima trebao upravljati. {SPP 318.4}

U Samuelovu karakteru vidimo odraz Hristova lika. Čistoća Spasiteljeva života se odražavala u Samuelovu karakteru. Taj život bio je svjetlost svijetu i otkrivao je skrivenu pokvarenost ljudskih srca. Hristova je svetost bila ta koja je protiv Njega izazvala divlje strasti ljudi lažne pobožnosti. Hristos nije došao s bogatsvom i zemaljskim častima, a ipak su djela koja je učinio pokazala da On posjeduje veću silu od bilo kojeg ljudskog kneza. Jevreji su tražili Mesiju koji će slomiti neprijateljev jaram, ali su oni njegovali grijehe zbog kojih im je i nametnut jaram. Da je Hristos prekrio njihove grijehe i pljeskao njihovoj pobožnosti, oni bi ga prihvatili kao svog kralja, ali oni nisu trpjeli njegovo neustrašivo ukoravanje njihovih poroka. Oni su prezirali ljepotu karaktera u kojem je iznad svega vladala dobrota, čistoća i svetost, u kojem nije bilo mržnje osim prema grijehu. Tako je bilo u svim vremenima. Svjetlost s Neba donosi osudu na sve koji odbace hoditi u njoj. Kad su ukoreni primjerom onih koji mrze grijeh, licemjeri će postati Sotonini agenti koji će mučiti i progoniti vjerne. „A i svi koji hoće pobožno živjeti u Hristu Isusu bit će progonjeni.” (2 Tim 3,12) {SPP 318.5}

Premda je u proročanstvima bila prorečena monarhijska vladavina nad Izraelom, Bog je sebi zadržao pravo da bira kralja. Izraelci su dosada poštovali Božji autoritet tako da su izbor u cijelosti prepuštali Njemu. Izbor je pao na Šaula, sin Kišova, iz plemena Benjaminova. {SPP 319.1}

Lične karakteristike budućeg kralja bile su takve da zadovolje ponos srca iz kojeg je proistekla želja za kraljem. „Među sinovima Izraelovim nije bilo ljepšega čovjeka od njega.” (1 Sam 9,2) Plemenita i dostojanstvena držanja, na vrhuncu snage, pristao i visok, on je izgledao kao onaj koji je rođen da vlada. Ipak su ovim vanjskim Šaulovim privlačnostima nedostajale uzvišenije osobine koje čine istinsku mudrost. On u mladosti nije naučio vladati svojim naglim, neobuzdanim strastima, on nikada nije osjetio obnoviteljsku silu božanske milosti. {SPP 319.2}

Šaul je bio sin moćnog i bogatog poglavara, ali u skladu s jednostavnošću onog vremena on se zajedno s ocem bavio skromnim poljodjelskim dužnostima. Neke su očeve životinje zalutale u planinama i Šaul ih je sa slugom pošao tražiti. Uzalud su tražili tri dana kad je sluga, budući da nisu bili daleko od Rame, 9 Samuelova doma, predložio da proroka pitaju u vezi s izgubljenim životinjama. „Gle, imam u ruci četvrt šekela srebra: daću ga Božjem čovjeku da nas uputi kamo bismo išli.” To je bilo u skladu s običajem onog vremena. Osoba koja je prilazila nekome ko je viši po položaju ili dužnosti donosila mu je mali dar, kao izraz poštovanja. {SPP 319.3}

Kad su se približili gradu, susreli su neke mlade djevojke koje su došle zahvatiti vodu i zapitali za vidioca. Odgovoreno im je da se upravo trebalo održati bogosluženje, da je prorok već stigao i da se „na uzvišici" trebala prinijeti žrtva, a nakon toga održati žrtvena gozba. Za vrijeme Samuelove uprave dogodile su se velike promjene. Kad je prvi put primio Božji poziv, služba u Svetilištu je bila prezirana. ‚Jer su ljudi prezirali žrtvu koja se prinosila Jahvi." (1 Sam 2,17) Ali sada su se širom zemlje održavala bogosluženja Jahvi i narod je pokazivao zanimanje za vjersku službu. Budući da nije bilo službe u Svetilištu, žrtve su se neko vrijeme prinosile na drugim mjestima, a gradovi svještenika i Levita, gdje je narod dolazio po upute, sada su bili izabrani za ovu svrhu. Najviša mjesta u ovim gradovima obično su birana kao mjesto za žrtvu i stoga su ih zvali „uzvišice". {SPP 319.4}

Šaul je na gradskim vratima susreo samog proroka. Bog je Samuelu otkrio da će u to vrijeme izabrani kralj Izraela sam doći pred njega. Sada, kad su stajali licem u lice, Gospod je rekao Samuelu: „Evo ti čovjeka za koga ti rekoh: Taj će vladati nad mojim narodom." {SPP 319.5}

Na Šaulov zahtjev: „Daj mi kaži gdje je vidiočeva kuća", Samuel je odgovorio: „Ja sam vidjelac." Uvjerivši ga da su izgubljene životinje nađene, on ga je pozvao da ostane i bude na gozbi, nagovješćujući istovremeno velike zadatke pred njim: „Uostalom, kome pripada sve što je najdragocjenije u Izraelu? Zar ne tebi i svemu domu tvoga oca?" Srce slušaoca je uzdrhtalo na prorokove riječi. On je mogao shvatiti dio njihova značaja jer je zahtjev za kraljem postao pitanje sveopšteg zanimanja cijelog naroda. Ipak, Šaul je s umjerenom skromnošću odgovorio: „Nisam li ja od Benjaminova plemena, najmanjega plemena Izraelova? A moj rod nije li najneznatniji između svih rodova Benjaminova plemena? Zašto mi dakle govoriš takve riječi?" Samuel je odveo stranca do zbornog mjesta na kojemu su se okupile starješine grada. Među njima je na prorokovu zapovijest Šaulu dano počasno mjesto, a na gozbi je pred njega stavljen najbiraniji dio. Kad je služba bila završena, Šaul je odveo svog gosta kući i tamo na krovu razgovarao s njim, iznoseći mu velika načela na kojima je bila uspostavljena Izraelova uprava, nastojeći ga tako pripremiti za njegov uzvišeni položaj. {SPP 319.6}

Kad je Šaul rano sljedećeg jutra otišao, prorok je pošao s njim. Prošavši kroz grad on je poslao slugu naprijed. Onda je zapovjedio Šaulu da stane i primi poruku koju mu je Bog poslao. „Tada Samuel uze uljanicu s uljem te je izli na glavu Šaulu; zatim ga poljubi i reče: ‚Ovim te Jahve pomazao za kneza nad svojim narodom Izraelom.'" Kao dokaz da je to učinio s božanskim autoritetom, on je prorekao događaje koji će se dogoditi na putu kući i uvjerio Šaula da će ga Duh Sveti osposobiti za dužnost koja ga je očekivala. „Tada ce na te sići duh Jahvin," rekao je prorok, „ i promijenićeš se u drugog čovjeka. A kad se ispune ti znakovi, onda čini kako ti se prilika pruži, jer je Bog s tobom." {SPP 320.1}

Dok je Šaul išao putem, obistinilo se sve što je prorok rekao. Rečeno mu je da su u blizini Benjaminove granice nađene izgubljene životinje. U ravnici kod logorskog hrasta susreo je tri čovjeka koji su išli na bogosluženje u Betel. Jedan je od njih nosio tri jareta za žrtvu, drugi tri

okrugla hljeba, a treći mijeh vina, za žrtvenu gozbu. Oni su prema običaju pozdravili Šaula i dali mu dva hljeba. U Gibei, njegovu gradu, grupa proroka koja se vraćala s „uzvišice" pjevala je hvalu Bogu uz harfe, bubnjeve, frule i citre. Kad im je Šaul prišao, Duh je Gospodnji sišao na njega i on se pridružio u pjesmi hvale i prorokovao s njima. On je govorio s tako velikom mudrošću i tečnošću i tako se revno pridružio službi da su oni koji su ga znali sa zaprepaštenjem uzviknuli: „Što se to dogodilo sa sinom Kiševim? Zar je Šaul među prorocima?" {SPP 320.2}

Kad se Šaul pridružio prorocima na bogosluženju, Sveti Duh je u njemu učinio veliku promjenu. Svjetlost božanske čistote i svetosti obasjala je tamu tjelesnog srca. Vidio je sebe onakvog kakav je bio pred Bogom. Vidio je ljepotu svetosti. On je sada bio pozvan da počne borbu protiv grijeha i Sotone, i osjetio je da u tom sukobu njegova sila mora u cijelosti doći od Boga. Plan spasenja, koji je prije izgledao nejasnim i nesigurnim, sada je bio otvoren njegovom razumijevanju. Gospod ga je obdario hrabrošću i mudrošću za ovaj visoki položaj. On mu se otkrio kao Izvor snage i milosti i prosvijetlio njegovo razumijevanje u vezi s božanskim zahtjevima i njegovim dužnostima. {SPP 320.3}

Narodu nije bilo obznanjeno pomazanje Šaula za kralja. Božji se izbor trebao javno objaviti s pomoću ždrijeba. Zbog toga je Samuel sazvao narod u Mispu. Izmoljena je molitva za božansko vođstvo, a zatim je slijedio svečani obred bacanja ždrijeba. Okupljena zajednica je u tišini očekivala ishod. Pleme, porodica i dom određivani su jedno za drugim, a onda je Šaul, Kišov sin, istaknut kao izabranik. Ali Šaul nije bio među okupljenima. Opterećen osjećajem velike odgovornosti koju je trebao nositi on se tajno povukao. Vratio se u zajednicu koja je s ponosom i zadovoljstvom primijetila da je imao kraljevski stas i plemenit izgled, „bijaše glavom i ramenima viši od sviju". Čak je i Samuel koji ga je predstavljao zajednici uzviknuo: „Vidite li koga je izabrao Jahve? Nema mu ravna u svemu narodu." A kao odgovor ogromno mnoštvo je jednim dugim povikom radosti uzvratilo: „Živio kralj!" {SPP 320.4}

Samuel je onda pred narod iznio „kraljevsko pravo", načela na kojima se temeljila monarhijska vladavina i način na koji se ona nadzire. Kralj nije trebao biti apsolutni monarh, već je svoju vlast trebao vršiti u pokornosti volji Svemogućega. Ovaj je govor bio zapisan u knjigu u kojoj su iznesena i posebna prava knezova te prava i prednosti naroda. Premda je narod prezirao Samuelova upozorenja, vjerni je prorok, premda prisiljen popustiti njihovim čežnjama, i dalje nastojao koliko god je moguće zaštititi njihovu slobodu. {SPP 320.5}

Dok je narod većinom bio spreman priznati Šaula kao svog kralja, velika grupa se tome protivila. To što je monarh bio izabran iz Benjaminova plemena, najmanjeg od izraelskih plemena, na štetu Jude i Efrajima, najvećih i najmoćnijih plemena, bilo je neuvažavanje koje oni nisu mogli podnijeti. Oni su odbili izraziti odanost Šaulu ili mu donijeti uobičajene darove. Upravo oni koji su najžustrije zahtijevali kralja bili su oni koji su odbili sa zahvalnošću prihvatiti čovjeka koga je Bog imenovao. Članovi svake grupe imali su svog miljenika koga su željeli vidjeti na prijestolu, a nekoliko vođa je željelo tu čast za sebe. Zavist

i ljubomora su gorjeli u srcima mnogih. Djelovanje ponosa i ambicije doveli su do razočaranja i nezadovoljstva. {SPP 320.6}

Šaul ovakve okolnosti nije smatrao prikladnim za preuzimanje znaka kraljevskog dostojanstva. Ostavljajući Samuela da upravlja kao i prije on se vratio u Gibeu. Grupa koja ga je odlučila podržati videći božanski izbor u njegovu imenovanju otpratila ga je s počastima. Ali on nije silom pokušao održati svoje pravo na prijesto. U svom domu među visoravnima Benjaminove zemlje on se tiho bavio dužnostima poljodjelca, prepuštajući Bogu uspostavljanje njegova autoriteta. {SPP 321.1}

Uskoro nakon proglašenja Amonci su, pod kraljem Nahašom, napali područje plemena istočno od Jordana i zaprijetili gradu Jabešu Gileadskom. Stanovnici su pokušali osigurati primirje nudeći Amoncima danak. Surovi kralj se nije s tim htio složiti, već samo uz uslov da svakome od njih može iskopati desno oko, što će biti stalan svjedok njegove moći. {SPP 321.2}

Narod je u opokoljenu gradu molio za odgodti od sedam dana. Amonci su se s time složili misleći da će tako uvećati čast očekivane pobjede. Iz Jabeša su odmah poslani vjesnici da zatraže pomoć od plemena zapadno od Jordana. Oni su vijest odnijeli u Gibeu i prouzročili sveopći strah. Šaul, vrativši se od goveda u polju, čuo je glasno oplakivanje što je navješćivalo neku veliku nesreću. On je rekao: ‚Što je ljudima te plaču?" Kad mu je ponovljen sramotni izvještaj, u njemu su se probudile sve uspavane sile. „Kad je Šaul čuo te riječi, Duh Jahvin side na njega,... i uze on dva vola, isiječe ih, i komade razasla po poslanicima u sve krajeve Izraelove i poruči: ‚Ko ne pode za Šaulom, ovako će biti s njegovim govedima.'" {SPP 321.3}

Tri stotine hiljada ljudi se okupilo u ravnici Bezek, pod Šaulovom zapovjedništvom. Odmah su poslani vjesnici opkoljenom gradu s obećanjem da ujutro mogu očekivati pomoć, na dan kad su se trebali predati Amoncima. Brzim noćnim hodom Šaul i njegova vojska je prešla Jordan i stigla pred Jabeš o „jutarnjoj straži". Podijelivši svoje snage u tri grupe, poput Gideona, on je napao logor Amonaca rano ujutro, kad su, ne očekujući opasnost, bili najmanje oprezni. U panici koja je nastala oni su bili potpuno pobijeni. „A što preživje, raspršа se da ni dvojica ne ostaše zajedno." {SPP 321.4}

Šaulova tačnost i junaštvo, kao i zapovjedništvo koje se očitovalo u uspješnom vođenju tako velike vojske bile su osobine koje je izraelski narod želio u svom kralju da bi se mogli oduprijeti drugim narodima. Oni su ga sad pozdravili kao svog kralja, pripisujući slavu pobjede ljudskim silama i zaboravljajući da bi bez posebnog Božjeg blagoslova svi napori bili uzaludni. U svom oduševljenju neki su predložili da se pogube oni koji su u početku odbili priznati Šaulov autoritet. Ali kralj se umiješao riječima: „Neka se ne pogubi u ovaj dan niko, jer je danas Jahve izvojevao pobjedu u Izraelu." Ovim je Šaul pružio dokaze o promjeni koja se dogodila u njegovom karakteru. Umjesto da čast pripiše sebi, on je Bogu dao slavu.

Umjesto da pokaže želju za osvetom, on je pokazao duh sažaljenja i oproštanja. To je nepogrješivi dokaz da Božja milost prebiva u srcu. {SPP 321.5}

Samuel je sada predložio da se u Gilgalu sazove narodni sabor da se Šaulu može javno predati kraljevstvo. Tako je i učinjeno. „Ondje žrtvovaše pred Jahvom žrtve pričesnice, i ondje je Šaul sa svim Izraelcima slavio slavlje.” {SPP 321.6}

Gilgal je bilo mjesto prvog izraelskog logorovanja u Obećanoj zemlji. Ovdje je Jošua, po božanskoj zapovijesti, podigao dvanaest spomen kamenova da služe kao sjećanje na čudesni prelazak Jordana. Ovdje su ponovili obrezanje. Ovdje su svetkovali prvu Pashu nakon grijeha kod Kadeša i putovanja pustinjom. Tu je prestala padati mana. Ovdje se Vojskovođa vojske Gospodnje otkrio kao glavni zapovjednik izraelske vojske. S ovog mjesta oni su pošli da sruše Jerihon i osvoje Aj. Ovdje se Ahan suočio s kaznom za grijeh, tu je sklopljen ugovor s Gibeoncima kojim je kažnjeno Izraelovo zanemarivanje da zatraže savjet od Boga. Na ovoj ravnici, povezani s takvim uzbudljivim sjećanjima, stajali su Samuel i Šaul, i kad su povici dobrodošlice kralju utihnuli, ostarjeli je prorok izrekao svoje oproštajne riječi kao vladar naroda. {SPP 321.7}

„Evo, ispunio sam vašu želju u svemu što ste od mene tražili, i postavili kralja nad vama. I od sada će kralj ići pred vama. A ja sam ostario... Ja sam išao pred vama od svoje mladosti pa do današnjega dana. Evo me! Posvjedočite protiv mene pred Jahvom i pred njegovim pomazanikom: kome sam oteo vola i kome sam oteo magarca? Koga sam prevario? Koga sam tlačio? Od koga sam primio mito da bih zažmirio na jedno oko? Ja ću vam sve natrag vratiti.” {SPP 322.1}

Narod je jednoglasno odgovorio: „Nisi nas prevario, nisi nas tlačio, nisi ni od koga primio ništa.” {SPP 322.2}

Samuel nije samo pokušavao opravdati svoje vlastito ponašanje. On je prije toga iznio načela koja trebaju rukovoditi i kralja i narod i ovim je riječima želio dodati težinu vlastitog primjera. On je od djetinjstva bio povezan s Božjim djelom, a tokom njegovog dugog života pred njim je bio samo jedan cilj, Božja slava i najviše dobro Izraela. {SPP 322.3}

Prije no što se moglo nadati napretku Izraela oni su se morali pokloniti pred Bogom. Kao posljedica grijeha oni su izgubili vjeru u Boga i uvid u njegovu silu i mudrost da vlada narodom, izgubili su povjerenje u njegovu sposobnost da brani svoju stvar. Prije no što nadu istinski mir, oni su morali uvidjeti i priznati grijeh zbog kojeg su bili krivi. Oni su objavili da je cilj njihova zahtjeva za kraljem: „Sudiće nam naš kralj, biće nam vođa i vodiće naše ratove.” Samuel im je ponovio istoriju Izraela, od dana kad ih je Bog izveo iz Egipta. Jahve, kralj nad kraljevima, išao je pred njima i vodio njihove ratove. Njihovi su ih grijesi često predavali u ruke njihovim neprijateljima, ali čim su se okrenuli od svojih zlih puteva, Božja milost je podigla izbavitelja. Bog je poslao Gideona, Baraka, Jiftaha i Samuela, te vas izbavi iz ruku vaših neprijatelja unaokolo, tako da ste mogli živjeti bez straha.” A kad im je

zaprijetila opasnost, oni su izjavili: „Ne, nego kralj neka vlada nad nama!”, a prorok je kazao: „Pa ipak je vaš kralj Jahve, vaš Bog!” {SPP 322.4}

„Sada još jednom,” nastavio je Samuel, „pristupite i vidite veliki znak koji će Jahve učiniti pred vašim očima. Nije li sada pšenična žetva? Ali ja ću zazvati Jahvu, i on će poslati gromove i kišu. I jasno ćete razabrati kako je veliko zlo koje ste učinili pred Jahvom tražeći sebi kralja. Tada Samuel zazva Jahvu, i Jahve posla gromove i kišu u onaj dan.” U vrijeme pšenične žetve, u svibnju i lipnju, na istoku nije padala kiša. Nebo je bilo bez oblaka, a zrak miran i blag. Tako snažna oluja u to doba godine ispunila je srca strahom. Narod je u poniznosti priznao svoj grijeh, isti grijeh zbog kojeg su bili okrivljeni. „Moli se Jahvi, svome Bogu, za svoje sluge, da ne pomremo, jer smo svim svojim grijesima dodali zlo tražeći sebi kralja.” {SPP 322.5}

Samuel nije ostavio narod u stanju obeshrabrenja, jer bi to omelo napore za bolji život. Sotona bi ih naveo da na Boga gledaju kao na strogog i neumoljivog, te će tako biti izloženi mnogobrojnim kušnjama. Bog je milostiv i oprašta, želeći pokazati naklonost prema svom narodu kad oni slušaju njegov glas. „Ne bojte se!” bila je Božja poruka preko njegovog sluge. „Vi ste doduše učinili sve ovo zlo, ali sada ne ostavljajte više Jahvu, nego služite Jahvi svim svojim srcem. Ne priklanjajte se više ništavim idolima koji vam ništa ne koriste, ništa vam ne pomažu, jer su samo ništavila. A Jahve neće odbaciti svoga naroda.” {SPP 322.6}

Samuel nije ništa rekao o omalovažavanju njega, nije ih ukorio za nezahvalnost kojom je Izrael uzvratio za njegovo predanje cijelog života, već ih je uvjeravao u njegovu neprestanu brigu za njih: „A od mene neka je daleko da zgriješim Jahvi prestajući moliti za vas i upućivati vas na dobar i pošten put. Samo se bojte Jahve, i njemu iskreno služite svim svojim srcem; jer, pogledajte kako se velikim očitovao među vama. Ako li budete činili zlo, propašćete vi i vaš kralj.” {SPP 323.1}

60. Poglavlje — Šaulova Drskost

Ovo poglavlje zasniva se na 1. Samuelovoj 13 i 14.

Šaul je nakon sabora u Gilgalu raspustio vojsku koja se na njegov poziv okupila da porazi Amonce, zadržavši samo dvije hiljade ljudi da budu pod njegovim zapovjedništvom u Mikmasu, a jedna hiljada da prati njegovog sina Jonatana u Gebi. I to je bila ozbiljna grješka. Njegova vojska bila je ispunjena nadom i hrabrošću nakon nedavne pobjede i da je odmah pošao protiv ostalih Izraelovih neprijatelja, mogao im je zadati odlučan udarac za oslobođenje naroda. {SPP 324.1}

U međuvremenu njihovi ratoborni susjedi, Filistejci, bili su aktivni. Nakon poraza kod Eben Haezera oni su i dalje zadržali u svom posjedu neke brdske utvrde u izraelskoj zemlji, a sada su se utvrdili u samom središtu zemlje. Filistejci su imali veliku prednost nad Izraelcima u sredstvima, oružju i opremi. Tokom svoje duge tlačiteljske vladavine oni su nastojali ojačati svoju moć tako što su Izraelcima zabranili da se bave kovačkim zanatom, da ne bi proizvodili oružje za rat. Nakon sporazuma o miru Izraelci su još uvijek išli u filistejske vojarne kad su trebali takvu vrst usluge. Izrael je u velikoj mjeri zanemario opremiti se raznim oružjem zbog ljubavi prema lagodnosti i duha podčinjenosti koja je bila posljedica duge potlačenosti. U ratu su se koristile strijele i praćke, a Izraelci su ih mogli nabaviti, ali među njima nije bilo nikoga, osim Šaula i njegova sina Jonatana, koji je imao mač ili koplje. {SPP 324.2}

Oni nisu pokušali pokoriti Filistejce sve do druge godine Šaulove vladavine. Prvi udarac je nanio Jonatan, kraljev sin. Koji je napao i pobijedio vojarnu u Gebi. Filistejci, ozlojeđeni ovim porazom, spremili su se za brz napad na Izraela. Šaul je onda objavio rat trubljenjem u trube širom zemlje, pozivajući sve vojnike, uključujući i plemena preko Jordana, da se okupe u Gilgalu. Svi su poslušali ovaj poziv. {SPP 324.3}

Filistejci su okupili ogromnu vojsku kod Mikmasa, „tri tisuće bojnih kola, šest tisuća konja, a mnoštvo naroda kao pijeska morskoga". Kad je vijest doprla do Šaula i njegove vojske u Gilgalu, narod se uplašio pri pomisli na moćnu vojsku s kojom će se morati suočiti u bici. Oni nisu bili spremni suočiti se s neprijateljem, i mnogi su bili tako prestrašeni da se nisu usudili izaći u boj. Neki su prešli Jordan, dok su se drugi sakrili u pećine, jame u kamenjaru kojih je bilo u obilju u okolici. Kako se bližilo vrijeme za sukob, broj bjegunaca je brzo rastao, a oni koji se nisu povukli iz bojnih redova bili su ispunjeni zlim slutnjama i strahom. {SPP 324.4}

Kad je Šaul prvi put bio pomazan za kralja, on je od Samuela primio izričitu naredbu o ponašanju U ovakvim trenucima. „Zatim ćeš sići preda mnom u Gilgal," rekao je prorok, „i ja ću sići k tebi da prineseni žrtve paljenice i žrtve zahvalne. Sedam dana ćekaj dok ne dođem k tebi i poučim te što ćeš činiti." (1 Sam 10,8) {SPP 324.5}

Šaul je čekao danima, ali bez odlučnog napora da ohrabri narod i nadahne ih povjerenjem u Boga. Prije isteka vremena koje je prorok odredio on je postao nestrpljiv zbog odlaganja i

dopustio da ga obeshrabre teške okolnosti koje su ga okruživale. Umjesto da vjerno nastoji pripremiti narod za službu koju je Samuel dolazio obaviti, on je popustio nevjeri i zlim slutnjama. Djelo traženja Boga žrtvom bilo je najsvečanije i najvažnije djelo. Bog je

zahtijevao da njegov narod ispituje svoja srca i pokaje se za svoje grijehe, da se može prinijeti žrtva koja će pred Njim biti prihvaćena te da njegovi blagoslovi mogu pratiti njihove napore u pobjedi nad neprijateljem. Ali Šaul se uznemirio, a narod umjesto da vjeruje Bogu za pomoć, gledao je na kralja kojeg je izabrao da ga vodi i usmjerava. {SPP 325.6}

Ipak, Gospod se još uvijek brinuo za njih i nije ih prepustio nesrećama koje bi došle na njih da im je slaba tjelesna ruka postala njihova jedina uzdanica. On ih je dovodio u težak položaj da bi se mogli uvjeriti u ludost zavisnosti o čovjeku te da bi se okrenuli Njemu za pomoć. Došlo je vrijeme za provjeru Šaula. On je sada trebao pokazati hoće li se oslanjati na Boga i strpljivo čekati u skladu s njegovom zapovijesti, i tako se pokazati kao onaj kome Bog može vjerovati u teškim okolnostima kao vladaru njegova naroda, ili će biti kolebljiv i nedostojan svete odgovornosti koja mu je dodijeljena. Hoće li kralj koga je Izrael izabrao slušati Vladara svih kraljeva? Hoće li usmjeriti pažnju svojih strašljivih vojnika na Onoga u kome je vječna snaga i izbavljenje? {SPP 325.1}

Sa sve većim nestrpljenjem on je čekao dolazak Samuela, a pometnju, tjeskobu i bježanje svoje vojske pripisao njegovoj odsutnosti. Došlo je i određeno vrijeme, ali Božji čovjek se nije odmah pojavio. Božja proviđenje je zadržalo svog slugu. Međutim, Šaulov nemiran, neobuzdan duh više se nije mogao obuzdati. Smatrajući da se nešto mora učiniti da smiri strah naroda on je odlučio sazvati narod na bogosluženje i žrtvom zatražiti božansku pomoć. Bog je zapovjedio da pred Njim mogu prinositi žrtve samo oni koji su posvećeni za službu. Ali Šaul je zapovjedio: „Donesite mi žrtvu paljenicu,', i opremljen oklopom i ratnom spremom, on je pristupio žrtveniku i prinio žrtvu Bogu. {SPP 325.2}

„I upravo je završavao žrtvu paljenicu, kad eto Samuela, i Šaul mu iziđe u susret da ga pozdravi." Samuel je odmah vidio da je Šaul radio nasuprot izričitim zapovijestima koje su mu bile dane. Gospod je preko svog proroka objavio da će otkriti što Izrael treba činiti u ovoj krizi. Da je Šaul ispunio uslove na kojima se temeljila obećana božanska pomoć, Gospod bi čudesno izbavio Izraela, s nekoliko onih koji su ostali vjerni kralju. Ali Šaul je bio toliko zadovoljan samim sobom i svojim djelom da je izašao u susret proroku kao onaj koga je trebalo pohvaliti, a ne ukoriti. {SPP 325.3}

Samuelov izgled je odavao zabrinutost i nespokojstvo, a na njegovo pitanje: „Što si učinio?" Šaul je ponudio izgovor za svoj drzak čin. On je rekao: „Kad sam vidio da se narod razilazi od mene, a ti da ne dolaziš do određenoga dana, a Filistejci se skupili u Mikmasu, pomislio sam: sad će udariti Filistejci na me u Gilgalu, a ja neću stići molitvom ublažiti Jahvu! Zato se odvažili i prinesoh žrtvu paljenicu." {SPP 325.4}

„Samuel tada reče Šaulu: Ludo si radio! Da si održao zapovijest koju ti je dao Jahve, tvoj Bog, Jahve bi učvrstio tvoje kraljevstvo nad Izraelom dovijeka. A sada se tvoje kraljevstvo

neće trajno održati: Jahve je potražio sebi čovjeka po svom srcu i odredio ga za kneza nad svojim narodom'... Nato Samuel ustade i ode iz Gilgala svojim putem." {SPP 325.5}

Izrael je morao prestati biti Božji narod ili su se morala očuvati načela na kojima je bila utemeljena monarhija, a božanska je sila morala upravljati narodom. Ako je Izrael u cijelosti pripadao Gospodu, ako se volja ljudi pokorava Božjoj volji, On će i dalje biti Izraelov Vladar. Sve dok su se kralj i narod ponašali kao podređeni Bogu, dotad je On mogao biti njihova obrana. U Izraelu nije mogla napredovati monarhija koja nije u svim poslovima priznavala Božji vrhovni autoritet. {SPP 325.6}

Da je Šaul pokazao poštovanje prema Božjim zahtjevima, u vrijeme kušnje, Bog bi kroz njega ostvario svoju volju. Njegov propust je pokazao da je nesposoban da bude Božji zastup Nik pred narodom. On je zaveo Izraela. Njegova je volja, a ne Božja volja, bila ona koja je vladala. Da je Šaul bio vjeran, njegovo bi kraljevstvo bilo utvrđeno zauvijek, ali budući da je učinio propust, neko drugi je morao ostvariti Božji cilj. Vladavina nad Izraelom morala je biti povjerena onome koji će vladati narodom u skladu s voljom Neba. {SPP 325.7}

Mi ne znamo koji veliki interesi mogu biti u pitanju u Božjim iskušenjima. Nema sigurnosti osim u strogoj poslušnosti Božjoj Riječi. Sva njegova obećanja su izrečena uz uslov vjernosti, poslušnosti, a propuštanjem da se pokorimo njegovim zapovijestima mi sprečavamo ispunjenje bogatih blagoslova Pisma. Mi ne smijemo slijediti porive niti se oslanjati na ljudski razum, mi trebamo gledati na otkrivenu Božju volju i hoditi u skladu s njegovim jasnim zapovijestima, bez obzira na okolnosti koje nas okružuju. Bog će se pobrinuti za posljedice. Vjernošću njegovoj Riječi mi u vrijeme kušnji možemo pokazati pred anđelima i ljudima da nam Gospod može vjerovati u teškim okolnostima da vršimo njegovu volju, slavimo njegovo ime i blagoslovimo njegov narod. {SPP 326.1}

Šaul je bio u Božjoj nemilosti, a ipak nije bio voljan poniziti svoje srce u pokajanju. On je nedostatak stvarne pobožnosti pokušao nadoknaditi svojom revnošću u vjerskim obredima. Šaul je znao za Izraetov poraz kad su Hofni i Pinhas donijeli Božji Kovčeg u logor. A ipak, znajući sve ovo, on je odlučio poslati po sveti Kovčeg i sveštenike koji su ga pratili, da bi na ovaj način mogao narod nadahnuti povjerenjem. On se nadao da će okupiti svoju raspršenu vojsku i započeti boj s Filistejcima. Želio se riješiti Samuelove prisutnosti i potpore i tako se osloboditi prorokove nepoželjne kritike i ukora. {SPP 326.2}

Šaul je primio dar Duha Svetoga da prosvijetli njegovo razumijevanje i omekša njegovo srce. On je od Božjeg proroka primio vjerne upute i ukore. A kako je velika bila njegova pokvarenost! Istorija prvog izraelskog kralja prikazuje žalostan primjer sile ranih pogrješnih navika. Šaul nije u svojoj mladosti ljubio i bojao se Boga, i takav je neobuzdan duh, neobučen na vrijeme pokornosti, uvijek bio spreman na pobunu protiv božanskog autoriteta. Oni koji u svojoj mladosti njeguju sveti obzir prema Božjoj volji i koji vjerno vrše dužnosti svog položaja, bit će spremni za uzvišeniju službu u budućem životu. Međutim, ljudi ne

mogu godinama zloupotrebljavati sile koje im je Bog dao, a onda, kad se odluče promijeniti, imati ove sile svježe i spremne za sasvim suprotan način života. {SPP 326.3}

Šaulovi napori da pokrene narod pokazali su se beskorisnim. Uvidjevši da je njegova vojska smanjena na šest stotina ljudi, on je otišao iz Gilgala i povukao se u tvrđavu u Gebi, koja je nedavno bila oduzeta Filistejcima. Ova se utvrda nalazila na južnoj strani duboke, stjenovite doline, ili klanca, nekoliko milja sjeverno od Jerusalema. Na sjevernoj strani iste doline, kod Mikmasa, ulogorila se filistejska vojska, dok su neke grupe vojnika išle u raznim pravcima da pljačkaju zemlju. {SPP 326.4}

Bog je dopustio da dođe do krize kako bi mogao ukoriti Šaulovu pokvarenost i poučiti svoj narod pouci poniznosti i vjere. Zbog Šaulova grijeha prilikom drskog prinošenja žrtve, Gospod mu nije želio dati čast pobjede nad Filistejcima. Jonatan, kraljev sin, čovjek koji se bojao Boga, izabran je kao oruđe za izbavljenje Izraela. Pokrenut božanskom silom, on je predložio svom štitonoši da tajno napadnu neprijateljski logor. „Možda će Jahve učiniti nešto za nas," rekao je, „jer ništa ne priječi Jahvu da udijeli pobjedu, bilo mnogo ljudi ili malo." {SPP 326.5}

Štitonoša, koji je također bio čovjek vjere i molitve, podržao je ovu namjeru i oni su se zajedno tajno povukli iz logora da se neko ne usprotivi njihovoj namjeri. S revnom molitvom Vodi svojih otaca oni su se složili oko znaka koji će odrediti kako da nastave pohod. Kad su prolazili klancem koji je dijelio dvije vojske, oni su tiho hodili putem, pod sjenom litice, pod djelomičnom zaštitom izbočina i grebena. Prilazeći filistejskoj utvrdi oni su izašli na vidik svojih neprijatelja koji su rugajući se rekli: „Gle, Jevreji su počeli izlaziti iz rupa u koje su se sakrili", a onda ih i izazvali: „Uspnite se k nama, da vas nešto naučimo," misleći kako će kazniti dvojicu Izraelaca za njihovu smjelost. Ovaj je izazov bio znak koji su se Jonatan i njegov drug dogovorili da prihvate kao dokaz da će Bog voditi njihov pothvat. Uklonivši se s vida Filistejcima, birajući tajan i težak put, vojnici su se počeli penjati do vrha litice koji se smatrao nepristupačnim te nije bio dobro čuvan. Tako su se probili u neprijateljski logor i pobili stražare koji svladani strahom i iznenađenjem nisu pružili otpor. {SPP 326.6}

Nebeski anđeli su štitili Jonatana i njegovog pratioca, anđeli su se borili s njima, tako da su Filistejci padali pred njima. Zemlja se tresla kao da se približavalo veliko mnoštvo s konjanicima i kolima. Jonatan je prepoznao znakove božanske pomoći i čak su i Filistejci znali da je Gospod radio na izbavljenju Izraela. Vojsku je obuzeo veliki strah, i u polju i garnizonu. U pometnji oni su svoje vlastite vojnike smatrali neprijateljima te su se Filistejci počeli međusobno ubijati. {SPP 327.1}

Uskoro se i u izraelskom logoru čula ratna vika. Kraljevi stražari su izvijestili da je među Filistejeima zavladala velika pometnja i da se njihov broj smanjuje. Međutim, nije se znalo da je neki dio izraelske vojske napustio logor. Nakon istrage se saznalo da niko nije bio odsutan osim Jonatana i njegovog štitonoše. Kad je Šaul vidio da su Filistejci poraženi, Šaul je poveo svoju vojsku da se pridruže napadu. Izraelci koji su prebjegli neprijatelju sada su se okrenuli

protiv njih, a velik broj je izašao iz svojih skrivališta, i dok su Filistejci bježali, razbijeni, Šaulova je vojska sijala pustoš među bjeguncima. {SPP 327.2}

Odlučan da na najbolji način iskoristi prednost, kralj je brzopleto zapovjedio svojoj vojsci da ne uzima hranu cijeli dan, pooštrivši zapovijest svečanom kletvom: „Proklet bio čovjek koji okusi hrane prije večeri, prije nego se osvetim svojim neprijateljima!" Pobjeda je već bila izvojevana, bez Šaulova znanja i saradnje, ali on se nadao da će se istaknuti potpunim uništenjem poražene vojske. Sebična ambicija je potakla zapovijest o uzdržavanju od hrane i otkrila da je kralj bio ravnodušan prema potrebama naroda kad su one bile u sukobu s njegovom željom za samouzvišenjem. Potvrda njegove zabrane svečanom kletvom razotkrila je Šaula kao brzopletog i bezbožnog. Same riječi kletve pružile su dokaz da je Šaul revnovao za sebe, a ne za slavu Božju. On je objavio da njegov cilj nije da „se osveti Gospodnjim neprijateljima," „nego da se osvetim svojim neprijateljima". {SPP 327.3}

Zabrana je navela narod da krši Božju zapovijest. Oni su bili zauzeti borbom cijeli dan i bili iscrpljeni potrebom za hranom. I čim je vrijeme ograničenja isteklo, oni su se bacili na plijen i jeli meso s krvlju, kršeći time zakon koji je zabranjivao jedenje krvi. {SPP 327.4}

Jonatan, koji nije čuo kraljevu zapovijest, tokom bitke nenamjerno se ogriješio jedući malo meda dok je prolazio kroz šumu. Šaul je to saznao uvečer. Objavio je da kršenje njegove zapovijesti treba kazniti smrću, i premda Jonatan nije namjerno pogriješio, premda je Bog čudesno sačuvao njegov život i preko njega donio izbavljenje, kralj je objavio da se kazna mora izvršiti. Pošteda života svog sina značila bi da je Šaul pogriješio kad je izrekao tako brzopletu kletvu. To bi ponizilo njegov ponos. „Tako mi učinio zlo i dodao i drugo ako doista ne umreš, Jonatane!" glasila je strašna presuda. {SPP 327.5}

Šaul nije mogao sebi pripisati čast pobjede, ali se nadao da će biti poštovan zbog svoje revnosti u održavanju svetosti svoje zakletve. Žrtvovanjem svog sina on je želio u umove svojih podanika utisnuti činjenicu da se kraljevski autoritet mora očuvati. Šaul je u Gilgalu, ne tako davno, preuzeo službu sveštenika protivno Božjoj zapovijesti. Kad ga je Samuel ukorio, on se tvrdoglavo opravdavao. Sada, kad neko nije poslušao njegovu zapovijest, premda je zapovijest bila nerazumna i prekršena zbog neznanja, kralj i otac je svog sina osudio na smrt. {SPP 327.6}

Narod je odbio dopustiti izvršenje kazne. Suprotstavljajući se kraljevu bijesu oni su izjavili: „Zar da umre Jonatan, koji je izvojevao ovu veliku pobjedu u Izraelu? Ne smije to biti! Živoga nam Jahve, nijedna vlas neće pasti s njegove glave na zemlju, jer je on s Bogom izvršio ovo djelo danas!" Ponosni monarh nije se usudio zanemariti ovu jednoglasnu presudu, i Jonatanov život je bio sačuvan. {SPP 328.1}

Šaul nije mogao a da ne osjeti kako i narod i Gospod više cijene njegovog sina. Jonatanovo izbavljenje je bio oštar ukor kraljevoj brzopletosti. On je predosjećao da će se njegove kletve vratiti na njegovu glavu. On više nije nastavio rat s Filistejcima, već se vratio kući, neraspoložen i nezadovoljan. {SPP 328.2}

Oni koji su najspremniji da se izgovore i opravdaju sebe u grijehu često su najoštriji u presuđivanju i osudi drugih. Mnogi, poput Šaula, navlače na sebe Božje nezadovoljstvo, ali odbacuju savjet i preziru ukor. Čak kad su uvjereni da Gospod nije s njima, oni odbijaju u sebi vidjeti uzrok svojih teškoća. Oni njeguju ponosan, hvalisav duh, dok se prepuštaju surovom osuđivanju ili oštrom ukoravanju drugih koji su bolji od njih. Dobro bi bilo da takvi samozvani sudije razmišljaju o sljedećim Hristovim riječima: „Jer kako budete sudili, onako će vam se suditi; kako budete mjerili, onako će se i vama mjeriti." (Mt 7,2) {SPP 328.3}

Često se oni koji se nastoje uzvisiti nadu u položaju koji otkrije njihov istinski karakter. Tako je bilo u Šaulovu slučaju. Njegovo vlastito ponašanje uvjerilo je narod da je njemu bila draža kraljevska čast i autoritet nego pravda, milost i dobrota. Tako je narod uvidio svoju zabludu kad su odbacili vladavinu koju im je Bog dao. Oni su zamijenili pobožnog proroka, čije su molitve donosile blagoslove, za kralja koji je u svojoj slijepoj revnosti molio za prokletstvo nad njima. {SPP 328.4}

Da izraelski narod nije posredovao da spasi Jonatanov život, njihov izbavitelj bi poginuo prema kraljevoj zapovijesti. S kakvim je zlim slutnjama narod morao kasnije slijediti Šaulovo vođstvo! Kako je gorka bila pomisao da su ga oni svojim odlukama doveli na prijesto! Gospod dugo trpi ljudsku tvrdoglavost, i On svima daruje mogućnost da uvide i odbace svoje grijehe, ali dok On naizgled unapređuje one koji zanemaruju Njegovu volju i preziru Njegove opomene, On će u svoje vrijeme sigurno razotkriti njihovu ludost. {SPP 328.5}

61. Poglavlje — Odbacivanje Šaula

Ovo poglavlje zasniva se na 1. Samuelovoj 15.

Šaul je u teškim prilikama u Gilgalu propustio položiti ispit vjere te je obeščastio Božju službu. Međutim njegove greške nisu bile nepopravljive i Gospod mu je pružio drugu priliku da se pouči o bezuslovnoj vjeri u njegovu riječ i poslušnost njegovim zapovijestima. {SPP 329.1}

Kad ga je prorok ukorio u Gilgalu, Šaul nije vidio neki veliki grijeh u svom ponašanju. Smatrao je da se prema njemu nepravedno postupalo i nastojao je opravdati svoje postupke i ponuditi izgovor za svoje zablude. On je od tog trenutka malo komunicirao s prorokom. Samuel je volio Šaula kao vlastitog sina, dok je Šaul, srčane i revne prirode, posebno poštovao proroka, ali je zamjerao Samuelu zbog ukora i zato ga je izbjegavao što je više bilo moguće. {SPP 329.2}

Ali Gospod je poslao svog slugu s još jednom porukom Šaulu. On se poslušnošću još uvijek mogao pokazati vjeran Bogu i dostojan da hodi pred Izraelom. Samuel je došao kralju i prenio Gospodnju riječ. Da bi monarh shvatio važnost obraćanja pažnje na zapovijesti, Samuel je izričito rekao da govori po božanskoj uputi, na temelju istog autoriteta koji je Šaula pozvao na prijesto. Prorok je rekao: „Ovako govori Jahve nad vojskama: Odlučio sam osvetiti ono što je Amalek učinio Izraelu zatvarajući mu put kad je izlazio iz Egipta. Sada idi udari na Amaleka, izvrši herem', kleto uništenje, na njemu i svemu što posjeduje; ne štedi ga, pobij muškarce i žene, djecu i dojenčad, goveda i ovce, deve i magarce!" Amalečani su bili prvi koji su zaratili s Izraelom u pustinji, i zbog tog grijeha, prkosa Bogu i njihova ponižavajuća idolopoklonstva, Gospod im je preko Mojsija izrekao presudu. Prema božanskoj naredbi istorija njihove surovosti prema Izraelu bila je zapisana zajedno sa zapovijesti: „Izbriši pod nebom spomen na Amaleka. Ne zaboravi!" (Pnz 25,19) Izvršenje ove presude je odgađano četiri stotine godina, ali Amalečani se nisu odvratili od svojih grijeha. Gospod je znao da bi ovaj bezbožni narod, ako je moguće, izbrisao sa zemlje njegov narod i obožavanje Njega. Sada je došlo vrijeme za izvršenje tako dugo odgađane presude. {SPP 329.3}

Strpljenje koje je Bog pokazao prema bezbožnima hrabri ljude u prijestupima, ali njihova kazna nije zbog odlaganja ništa manje sigurna i manje strašna. „Da, kao na gori Perasimu, Jahve će ustati, kao u Dolini gibeonskoj, on će se razjariti, da izvrši djelo svoje, djelo čudnovato, da ispuni naum svoj, naum tajnoviti." (Iz 28,21) Našem milostivom Bogu čin kažnjavanja je neugodan čin. ‚Života mi moga — riječ je Jahve Gospoda — nije meni do smrti bezbožnikove, nego da se odvrati od zloga puta svojega i da živi." (Ez 33,11) Gospod je „milosrdan i milostiv, spor na srdžbu, bogat ljubavlju i vjernošću,... podnosi opačinu, grijeh i prijestup". „Ali krivca nekažnjena ne ostavlja... „ (Izl 34,6.7) Premda On ne uživa u osveti, On će izvršiti svoju presudu na prijestupnicima svog Zakona. On je prisiljen to učiniti da bi stanovnike zemlje sačuvao od potpune pokvarenosti i propasti. „Jahve je spor u gnjevu, ali silan u moći. Ne, Jahve neće pustiti krivca nekažnjena." (Nah 1,3) On će strašnim djelima

pravednosti opravdati autoritet svog pogaženog Zakona. Sama činjenica da On oklijeva s izvršenjem kazne svjedoči o veličini grijeha koji zahtijeva njegovu kaznu i oštrini osvete koja očekuje prijestupnike. {SPP 329.4}

Međutim, dok je kažnjavao, Bog se sjećao milosti. Amalečani su trebali biti uništeni, ali Kenijci koji su prebivali među njima trebali su biti pošteđeni. Ovaj narod, premda ne u cijelosti slobodan od idolopoklonstva, bili su obožavaoci Boga i bili su prijateljski naklonjeni prema Izraelu. Iz ovog plemena je bio Hobab, Mojsijev šurjak, koji je pratio Izraelce na njihovim putovanjima kroz pustinju te im je svojim poznavanjem zemlje pružio vrijednu pomoć. {SPP 330.1}

Od poraza Filistejaca kod Mikmasa Šaul je ratovao s Moabom, Amonom i Edomom kao i s Amalečanima i Filistejcima, i kuda god je krenuo sa svojim naoružanjem on je izvojevao nove pobjede. Kad je primio nalog da pode protiv Amaleka, on je odmah proglasio rat. Njegovom se autoritetu pridružio i prorokov, a na poziv na rat izraelski su vojnici došli pod njegovu zastavu. Cilj ovog pothvata nije smio biti samouzdizanje. Izraelci nisu sebi trebali pripisati čast pobjede niti uzeti plijen svojih neprijatelja. Oni su trebali zaratiti samo kao čin poslušnosti Bogu, u cilju izvršenja njegove kazne na Amalečanima. Bog je namjeravao da svi narodi posmatraju sudbinu tog naroda koji je prkosio njegovoj suverenosti i upamte da ih je uništio onaj isti narod kojeg su prezirali. {SPP 330.2}

„Šaul potuče Amalečane od Havile pa sve do Sura, koji leži pred Egiptom. I živa uhvati Agaga, amalečkoga kralja, a sav narod zatre oštricom mača, izvršujući ‚herem', kleto uništenje. Ali Šaul i narod poštedješe Agaga i najbolje ovce i najbolja goveda, ugojenu stoku i jaganjce, i sve što je bilo dobro. Na svemu tome ne htjedoše izvršiti ‚herem'; nego što je god od stoke bilo bez cijene i vrijednosti, na tom izvršiše ‚herem'." {SPP 330.3}

Ova pobjeda nad Amalečanima bila je najsjajnija pobjeda koju je Šaul ikada izvojevao, a poslužila je da ponovno zapali ponos u srcu, njegovu najveću opasnost. Božanska naredba prema kojoj su Božji neprijatelji bili prepušteni potpunom uništenju bila je samo djelomično ispunjena. Iz želje da uveća čast svog pobjedničkog povratka prisutnošću kraljevskog zatočenika Šaul se usudio oponašati običaje naroda oko njega i poštedio Agaga, surovog i ratobornog amalečkog kralja. Narod je za sebe zadržao najljepšu stoku, tegleću stoku, opravdavajući svoj grijeh činjenicom da su stoku sačuvali za prinošenje žrtava Gospodu. Međutim, njihov je cilj bio da ih upotrijebe samo kao zamjenu da bi sačuvali svoju vlastitu stoku. {SPP 330.4}

Šaul je sada bio podvrgnut posljednjem ispitu. Njegovo drsko zanemarivanje Božje volje, kojim je izrazio svoju odlučnost da vlada kao nIsavisan monarh, pokazalo je da mu se ne može povjeriti kraljevska vlast kao Gospodnjem zastupniku. Dok su Šaul i njegova vojska marširali kući osokoljeni pobjedom, u kući proroka Samuela je vladala velika zabrinutost. On je primio poruku od Gospoda osuđujući Šaulovo ponašanje: „Kajem se što sam Šaula postavio za kralja: okrenuo se od mene i nije izvršio mojih zapovijesti." Prorok je bio duboko

ožalošćen zbog kraljevog buntovnog ponašanja, plakao je i molio se cijelu noć da bi ova strašna presuda bila povučena. {SPP 330.5}

Božje kajanje nije kao ljudsko. „Ipak slava Izraelova ne laže i ne kaje se, jer nije čovjek da bi se kajao." Čovjekovo pokajanje podrazumijeva promjenu mišljenja. Božje pokajanje podrazumijeva promjenu okolnosti i odnosa. Čovjek može promijeniti svoj odnos s Bogom pokoravajući se uslovima na temelju kojih može primiti božansku naklonost, ili se svojim vlastitim postupcima može naći izvan povlašetenih okolnosti, ali Gospod je isti „juče i danas i zauvijek će biti isti" (Heb 13,8). Šaulova neposlušnost je promijenila njegov odnos s Bogom, ali uslovi Božjeg prihvatanja ostali su nepromijenjeni. Božji zahtjevi su i dalje ostali isti, jer za Njega nema „ni promjene, ni zasjenjenja zbog mijene" (Jak 1,17). {SPP 330.6}

Prorok je sljedećeg jutra s bolom u srcu pošao u susret zabludjelom kralju. Samuel je imao nadu da će Šaul nakon razmišljanja postati svjestan svog grijeha i pokajanjem i poniznošću ponovno primiti božansku naklonost. Ali kad se načini prvi korak na putu prijestupa, taj put postane lak. Šaul je, ponižen svojom neposlušnošću, izašao u susret Samuelu s laži na usnama. Uzviknuo je: ‚Blagoslovljen da si od Jahve! Izvršio sam Jahvinu zapovijest." {SPP 331.1}

Zvuci koji su dopirali do prorokova uha opovrgavali su izjavu neposlušnog kralja. Na direktno pitanje: „Kakvo je to ovčje blejanje što dopire do mojih ušiju i mukanje goveda koje čujem?" Šaul je uzvratio: „Dognali su ih od Amalečana, jer je narod poštedio najbolje ovce i najbolja goveda, da ih žrtvuje Jahvi, tvome Bogu. Na svemu drugome izvršili smo ‚herem.'" Narod je poslušao Šaulovu zapovijest, ali da bi se zaštitio, on je bio voljan njih optužiti za grijeh vlastite neposlušnosti. {SPP 331.2}

Vijest o Šaulovu odbacivanju donijela je neizrecivu žalost Samuelovom srcu. Ona se morala iznijeti pred cijelom izraelskom vojskom, dok su bili ispunjeni ponosom i pobjedničkom radošću zbog pobjede koja je pripisana hrabrosti i vojničkim sposobnostima njihova kralja, jer Šaul nije Izraelov uspjeh u ovom sukobu pripisao Bogu. Ali kad je prorok vidio dokaze Šaulove pobune, on se napunio gnjevom što on, kome je Bog ukazao tako veliku čast, prestupa zapovijest Neba i vodi Izraela u grijeh. Samuela nisu zavarale kraljeve izlike. Sa žalošću i gnjevom on je objavio: „Stani da ti kažem što mi je noćas objavio Jahve... Koliko god si malen sam u svojim očima, ipak si postao glavar Izraelovih plemena. Jahve te pomazao za kralja nad Izraelom." On je ponovio Gospodnju zapovijest u vezi s Amalečanima i zahtijevao razlog za kraljevu neposlušnost. {SPP 331.3}

Šaul je ustrajao u samoopravdanju: „Ja sam poslušao riječ Jahvinu: poduzeo sam pohod kamo me poslao, doveo sam Agaga, amalečkog kralja, i izvršio ‚herem' na Amalečanima. Ali je narod od plijena uzeo ovaca i goveda, i to najbolje na čemu se imao izvršiti ‚herem', da žrtvuje Jahvi, tvome Bogu, u Gilgalu." {SPP 331.4}

Prorok je svečanim i oštrim riječima razotkrio ovu laž i izgovorio neopozivu presudu: „Jesu li Jahvi milije paljenice i klanice nego poslušnost njegovu glasu? Znaj, poslušnost je

vrednija od najbolje žrtve, pokornost je bolja od ovnujske pretiline. Nepokornost je kao grijeh čaranja, samovolja je kao zločin s idolima. Ti si odbacio riječ Jahvinu, zato je Jahve odbacio tebe, da ne budeš više kralj!" {SPP 331.5}

Kad je kralj čuo ovu strašnu presudu, on je povikao: „Zgriješio sam što sam prekršio Jahvinu zapovijest i tvoje naredbe. Bojao sam se naroda i popustio njegovu zahtjevu." Zastrašen prorokovom optužbom, Šaul je priznao svoj grijeh, koji je ranije tvrdoglavo poricao, ali on je ustrajao u prebacivanju krivice na narod, izjavljujući da je zgriješio zbog straha pred njima. {SPP 331.6}

Strah od kazne, a ne žaljenje zbog grijeha, rukovodio je izraelskog kralja dok je preklinjao Samuela: „A sada mi oprosti moj grijeh i vrati se sa mnom, da se poklonim Jahvi." Da se Šaul istinski pokajao, on bi javno priznao grijeh, ali njegova glavna briga je bila da očuva svoj autoritet i zadrži odanost naroda. On je želio čast Samuelove prisutnosti da bi ojačao vlastiti uticaj u narodu. {SPP 331.7}

„Neću se vratiti s tobom," glasio je prorokov odgovor, „ti si odbacio Jahvinu riječ, zato je Jahve odbacio tebe, da ne budeš više kralj nad Izraelom." Kad se Samuel okrenuo da pode, kralj se u agoniji straha uhvatio skuta njegova plašta, ali je on ostao u njegovoj ruci. Tada mu je prorok rekao: „Danas ti je Jahve otkinuo kraljevstvo nad Izraelom i dao ga tvome susjedu, koji je bolji od tebe." {SPP 331.8}

Šaula je više uznemirilo Samuelovo otuđenje nego Božje nezadovoljstvo. Znao je da narod ima više povjerenja u proroka nego u njega. Ako neko drugi bude po božanskoj zapovijesti pomazan za kralja, Šaul je mislio da neće moći održati vlastiti autoritet. Bojao se trenutne pobune ako ga Samuel potpuno odbaci. Šaul je preklinjao proroka da ga poštuje pred starješinama i narodom tako što će mu se javno pridružiti u bogosluženju. Samuel je prema božanskoj uputi popustio kraljevu zahtjevu, da ne bi pružio priliku za pobunu. Ali on je ostao samo tihi svjedok službe. {SPP 332.1}

Čin pravde, oštar i strašan, tek se trebao obaviti. Samuel je morao javno opravdati Božju čast i ukoriti Šaulovo ponašanje. Zapovjedio je da se pred njega izvede amalečki kralj. Od svih koji su pali od izraelskog mača Agag je bio najkrivlji i najnemilostiviji, mrzio je i nastojao uništiti Božji narod, a njegov je uticaj najsnažnije promovisao idolopoklonstvo. On je došao na prorokovu zapovijest, laskajući si da je smrtna opasnost prošlost. Samuel je objavio: „‚Kao što je tvoj mač mnogim ženama oteo djecu, tako će među ženama tvoja majka ostati bez djeteta!" I Samuel posiječe Agaga pred Jahvom u Gilgalu." Nakon što je to obavio Samuel se vratio kući u Ramu, a Šaul u Gibeu. Nakon toga prorok i kralj su se samo još jednom javno susreli. {SPP 332.2}

Kad je Šaul bio pozvan na prijesto, on je imao skromno mišljenje o svojim sposobnostima i bio je voljan poučiti se. Nedostajalo mu je znanja, iskustva, a imao je i ozbiljne karakterne nedostatke. Ali Gospod mu je darovao Svetoga Duha kao vodiča i pomoćnika, i stavio ga u položaj u kojem je mogao razviti osobine nužne za izraelskog vladara. Da je ostao ponizan,

neprekidno tražeći vođstvo božanske mudrosti, on bi bio osposobljen da dužnosti svog uzvišenog položaja obavlja s uspjehom i čašću. Pod uticajem božanske milosti svaka bi dobra osobina postajala sve snažnija, dok bi zle sklonosti gubile svoju silu. To je djelo koje Gospod želi obaviti za sve koji se posvete Njemu. Ima mnogo onih koji su pozvani na položaj u njegovom djelu jer imaju ponizan i poučljiv duh. On ih u svojem proviđenju stavlja u položaj gdje mogu naučiti o Njemu. On će im otkriti njihove karakterne nedostatke i svima koji traže njegovu pomoć On će dati snagu da isprave svoje zablude. {SPP 332.3}

Ali Šaul se uzdao u visok položaj i nevjerom i neposlušnošću obeščastio Boga. Premda je bio ponizan i nije vjerovao u sebe kad je prvi put bio pozvan na prijesto, uspjeh ga je učinio samouvjerenim. Prva je pobjeda u njegovoj vladavini u srcu zapalila ponos, koji je bio njegova najveća opasnost. Junaštvo i vojno umijeće što ih je pokazao za oslobađanja Jabeša Gileadskog izazvali su oduševljenje cijelog naroda. Narod je poštovao svog kralja zaboravljajući da je on samo sredstvo kroz koje je Bog djelovao i premda je Šaul prvo slavu pripisao Bogu, kasnije je čast pripisao sebi. Izgubio je iz vida svoju zavisnost o Bogu i u srcu odstupio od Boga. Tako je pripremljen put za grijeh drskosti i bogohulništva u Gilgalu. Ista slijepa samouvjerenost navela ga je da odbaci Samuelov ukor. Šaul je priznao da je Samuel prorok od Boga poslan, stoga je trebao prihvatiti njegov ukor, premda sam nije mogao uvidjeti da je zgriješio. Da je bio voljan uvidjeti i priznati svoju zabludu, ovo bi se gorko iskustvo u budućnosti pokazalo kao zaštita. {SPP 332.4}

Da se Gospod tada potpuno odvojio od Šaula, On mu se ne bi ponovno obratio kroz svog proroka, povjeravajući mu da obavi određeno djelo i tako ispravi grešku iz prošlosti. Kad onaj koji priznaje da je Božje dijete postane nemaran u vršenju njegove volje, i time utječe na druge da ne poštuju i zanemaruju Gospodnje uredbe još uvijek je moguće da se njegovi propusti pretvore u pobjede ako on prihvati ukor s iskrenom skrušenošću duše i vrati se Bogu u poniznosti i vjeri. Poniženje poraza često se pokaže kao blagoslov tako što nam pokaže našu nesposobnost da vršimo Božju volju bez njegove pomoći. {SPP 332.5}

Kad je Šaul odbacio ukor koji mu je poslao Božji Sveti Duh i ustrajao u svom tvrdoglavom samoopravdanju, on je odbacio jedino sredstvo kojim ga je Bog mogao spasiti od njega samoga. On se samovoljno odvojio od Boga. On nije mogao primiti božansku pomoć ili vođstvo sve dok se ne vrati Bogu priznajući svoje grijehe. {SPP 333.1}

Šaul se u Gilgalu prikazao vrlo savjestan dok je stajao pred izraelskom vojskom prinoseći žrtvu Bogu. Ali ova pobožnost nije bila istinska. Vjerski obred obavljen u direktnoj suprotnosti Božjoj zapovijesti samo je služio da oslabi Šaulove ruke, lišavajući ga pomoći koju je Bog bio tako voljan dati. {SPP 333.2}

Šaul je u pohodu protiv Amaleka mislio da je učinio sve što je bilo bitno od onoga što mu je Gospod zapovjedio, ali Gospod nije bio zadovoljan djelomičnom poslušnošću, niti je bio voljan previdjeti ono što je zanemareno iz uvjerljivih pobuda. Bog čovjeku nije dao slobodu da odstupi od njegovih zahtjeva. Gospod je rekao Izraelu: ‚Nemojte raditi... svako što se

njemu čini dobro," već ,drži i vrši sve ove naredbe što ti ih propisujem." (Pnz 12,8.28) Kad se odlučimo za neki korak, mi ne trebamo pitati hoće li nam to donijeti štetu, već je li to u skladu s Božjom voljom. „Neki se put učini čovjeku prav, a na koncu vodi k smrti." (Izr 14,12) {SPP 333.3}

„Poslušnost je vrednija od najbolje žrtve." Sami žrtveni prinosi nisu u Božjim očima imali vrijednosti. Njihova je svrha bila da prinositelj izrazi pokajanje zbog grijeha i vjeru u Hrista i obaveze se na buduću poslušnost Božjem Zakonu. Ali bez pokajanja, vjere i poslušnog srca, žrtve su bile bezvrijedne. Šaul je, direktno kršeći Božju zapovijest, predložio da prinese žrtvu od onoga što je Bog odredio za uništenje i time je pokazao otvoreni prezir prema božanskom autoritetu. Ova bi služba bila uvreda Nebu. Ipak, koliko je onih koji idu istim pravcem, a pred njima su Šaulov grijeh i njegove posljedice. Dok oni odbijaju vjerovati i slušati neke Gospodnje zahtjeve, oni ustrajavaju u prinošenju Bogu formalistične vjerske službe. Božji duh ne odgovara na takvu službu. Bez obzira na ljudsku revnost u vršenju vjerskih obreda, Gospod ih ne može prihvatiti ako oni ustraju u svojevoljnom kršenju jedne od njegovih zapovijesti. {SPP 333.4}

„Nepokornost je kao grijeh čaranja, samovolja je kao zločin s idolima." Porijeklo pobune je u Sotoni, a svaka pobuna protiv Boga je direktni rezultat Sotoninog uticaja. Oni koji ustaju protiv Božje vladavine ulaze u savez s praiskonskim otpadnikom i on će upotrijebiti svoju silu i lukavstvo da zarobi osjećaje i zavede razum. On će sve prikazivati u pogrešnom svjetlu. Oni koji su, poput naših praroditelja, pod njegovom očaravajućom silom vide samo koristi koje će primiti od prijestupa. {SPP 333.5}

Ne može se dati snažniji dokaz o Sotoninoj prijevarnoj sili od toga da mnogi koje on vodi varaju sami sebe vjerovanjem da su u Božjoj službi. Kad su se Korali, Datan i Abiram pobunili protiv Mojsijeva autoriteta, oni su mislili da se protive samo ljudskom vodi, čovjeku poput njih samih, i oni su povjerovali da doista služe Bogu. Ali odbacujući Božje izabrano sredstvo, oni su odbacili Hrista, oni su uvrijedili Božjeg Duha. Tako su i u Hristovim danima jevrejski književnici i starješine, koji su tvrdili da revnuju za Božju čast, razapeli Božjeg Sina. Isti duh još uvijek postoji u srcima onih koji odluče slijediti svoju vlastitu volju nasuprot Božjoj volji. {SPP 333.6}

Šaul je imao najiscrpniji dokaz da je Samuel bio božanski nadahnut. Njegova smjelost da zanemari Božju zapovijest danu preko proroka protivila se opomenama razuma i zdravog rasudivanja. Njegova smrtonosna pretpostavka mora se pripisati sotonskim čarolijama. Šaul je pokazao veliku revnost u iskorjenjivanju idolopoklonstva i vraćanja, a ipak ga je isti duh protivljenja Bogu potaknuo na neposlušnost božanskim zapovijestima i on je jednako tako bio nadahnut Sotonom kao i oni koji se bave vračanjem. Kad je bio ukoren, on je pobuni dodao tvrdoglavost. Da se i otvoreno pridružio idolopoklonicima, on ne bi više uvrijedio Boga. {SPP 333.7}

Zanemariti ukore i opomene Božje riječi ili njegova Duha opasan je korak. Mnogi, poput Šaula, popuštaju kušnjama dok ne postanu slijepi za pravu prirodu grijeha. Oni sebi laskaju da imaju neki dobar cilj na umu te da nisu pogriješili kad su odstupili od Gospodnjih zahtjeva. Oni to čine usprkos Duhu milosti sve dok više ne čuju njegov glas, a oni budu prepušteni obmanama koje su izabrali. {SPP 334.1}

Bog je kroz Šaula Izraelu dao kralja prema njihovom vlastitom srcu, kao što je Samuel rekao kad je u Gilgalu Šaulu predao kraljevstvo: „I eto vam sada kralja koga ste izabrali)" (1 Sam 12,13) Naočit, plemenita stasa i kneževska držanja njegov je izgled bio u skladu s njihovom predstavom kraljevskog dostojanstvenika, a njegovo osobno junaštvo i sposobnost vođenja vojske bili su kvaliteti koje su oni smatrali najboljima za pribavljanje poštovanja i časti među narodima. Oni se nisu brinuli što njihov kralj nije posjedovao uzvišenije osobine koje ga mogu osposobiti da vlada pravedno i nepristrano. Oni nisu tražili onoga koji je imao istinsku plemenitost karaktera, koji je ljubio i poštovao Boga. Oni nisu tražili savjet od Boga u vezi s osobinama koje vladar treba imati da bi očuvao njihovu posebnost, svetu prirodu njegovog izabranog naroda. Oni nisu tražili Božji put, već vlastiti put. Stoga im je Bog dao kralja kakvog su željeli, onoga čiji je karakter odražavao njihov. Njihova srca nisu se pokorila Bogu i božanska milost nije pokorila njihovog kralja. Oni će pod vladavinom ovog kralja primiti potrebno iskustvo da bi mogli uvidjeti svoju zabludu i vratiti se odanosti Bogu. {SPP 334.2}

Ipak Gospod nije Šaula, predavši mu odgovornost kraljevstva, prepustio samome sebi. On je poslao Duha Svetoga da počiva na Šaulu kako bi mu otkrio vlastite slabosti i potrebu za božanskom milošću. Da se Šaul oslonio na Boga, On bi bio s njim. Sve dok je Božja volja nadzirala njegovu volju. Bog je njegove napore mogao okruniti uspjehom. Ali kad je Šaul odlučio djelovati nezavisno od Boga Gospod više nije mogao biti njegov vodič te je bio prisiljen odbaciti ga. Tada je na prijesto pozvao „čovjeka po svom srcu" (1 Sam 13,14), ne nekoga koji je imao bezgrešan karakter, već onoga koji se umjesto da vjeruje sebi, oslanjao na Boga, koga je vodio Duh Sveti i koji se, kad je zgriješio, pokorio ukoru i popravio. {SPP 334.3}

62. Poglavlje — Pomazanje Davida

Ovo poglavlje zasniva se na 1. Samuelovoj 16,1-13.

Nekoliko milja južno od Jerusalema nalazi se Betlehem, „grad velikoga kralja" gdje je rođen David, Jesejev sin, i to više od hiljadu godina prije no što je dijete Isus položen u jasle, a mudraci s Istoka mu se poklonili. Stoljećima prije Spasiteljeva dolaska, David je u djetinjstvu čuvao stada koja su pasla na brdima koja su okruživala Betlehem. Jednostavni dječak pastir pjevao je pjesme što ih je sam skladao, a muzika njegove harfe divno je pratila melodiju njegovog mladalačkog glasa. Gospod je izabrao Davida i pripremao ga u njegovom usamljenom životu sa stadom za djelo koje je mu je namjeravao povjeriti u kasnijim godinama. {SPP 335.1}

Dok je David tako živio u osamljenosti svog poniznog pastirskog života, Gospod Bog je govorio o njemu proroku Samuelu. „Jahve reče Samuelu: ‚Dokle ćeš tugovati zbog Šaula, kad sam ga ja odbacio da ne kraljuje više nad Izraelom? Napuni uljem svoj rog i pođi na put! Ja te šaljem Betlehemcu Jeseju, jer sam između njegovih sinova izabrao sebi kralja... Uzmi sa sobom junicu pa reci: Došao sam da žrtvujem Jahvi! I pozovi Jeseja na žrtvu, a ja ću te sam poučiti što ćeš činiti: pomazat ćeš onoga koga ti kažem.' Samuel učini kako mu je zapovjedio Jahve. Kad je došao u Betlehem, gradske mu starješine drščući dođu u susret i zapitaju: Znači li tvoj dolazak dobro?' Samuel odgovori: ‚Da, dobro! Došao sam da žrtvujem Jahvi. Očistite se i dođite sa mnom na žrtvu!' Potom očisti Jeseja i njegove sinove i pozva ih na žrtvu." Starješine su prihvatile poziv na žrtvu, a Samuel je također pozvao Jeseja i njegove sinove. Izgrađen je žrtvenik i pripremljena žrtva. Cijeli je Jesejev dom bio prisutan, osim Davida, najmlađeg sina, koji je ostao čuvati stado jer nije bilo sigurno ostaviti stada nezaštićena. {SPP 335.2}

Kad je žrtvovanje završeno, a prije sudjelovanja u žrtvenom obroku, Samuel je počeo svoju proročku provjeru Jesejevih sinova plemenita izgleda. Eliab je bio najstariji, i od svih je najviše sličio Šaulu po stasu i ljepoti. Njegov naočit izgled i prekrasno izgrađen stas privlačili su pažnju proroka. Dok je Samuel posmatrao njegovo kraljevsko držanje pomislio je: „Jamačno, evo pred Jahvom stoji njegov pomazanik," i on je čekao na božansku naredbu da ga pomaže. Ali Jahve nije gledao na vanjski izgled. Eliab se nije bojao Boga. Da je bio pozvan na prijesto, on bi bio ponosit, zahtjevan vladar. Gospodnja riječ Samuelu je glasila: „Ne gledaj na njegovu vanjštinu ni na njegov visoki stas, jer sam ga odbacio. Bog ne gleda kao što gleda čovjek: čovjek gleda na oči, a Jahve gleda što je u srcu." Spoljašnja ljepota ne može dušu preporučiti Bogu. Mudrost i savršenstvo otkriveni u karakteru i ponašanju izražavaju istinsku ljepotu čovjeka, a unutarnja vrijednost, savršenstvo srca, jest to što odlučuje o našoj prihvatljivosti pred Gospodom nad vojskama. Kako duboko trebamo biti svjesni ove istine kad sudimo o sebi i drugima! Mi iz Samuelove greške možemo naučiti kako je uzaludna procjena koja se temelji na ljepoti lica ili plemenitosti stasa. Možemo vidjeti kako je čovjekova mudrost nesposobna da razumije tajne srca ili shvati Božje savjete bez posebnog prosvjetljenja s Neba. Božje misli i putevi za njegova stvorenja su iznad naših ograničenih

umova, ali mi možemo biti uvjereni da će njegova djeca biti postavljena na položaj za koji su osposobljena i biće im omogućeno da ostvare djelo koje je predano u njihove ruke, ako žele svoju volju pokoriti Bogu, tako da čovjekova pokvarenost ne ometa njegove blagotvorne planove. {SPP 335.3}

Samuel je posmotrio Eliaba i šestoro braće koji su bili prisutni na bogosluženju i dolazili jedan za drugim da ih prorok pogleda, ali Gospod nije dao znak da je izabrao bilo kojega od njih. Samuel je s bolnom napetošću pogledao posljednjeg mladića. Prorok je bio zbunjen i smeten. Zapitao je Jeseja: „Jesu li to svi tvoji sinovi?" Otac je odgovorio: „Ostao je još najmlađi, on je na paši, za stadom." Samuel je naredio da se i njega dovede riječima: „Pošalji po njega, jer nećemo sjedati za sto dok on ne dođe." {SPP 336.1}

Usamljeni pastir je bio zapanjen neočekivanim pozivom vjesnika koji ga je obavijestio da je prorok došao u Betlehem te da je poslao po njega. Iznenađen je ispitivao zašto ga je prorok i sudija izraelski želio vidjeti, ali je bez oklijevanja poslušao poziv. „Bio je to rumen momak, lijepih očiju i divna stasa." Dok je Samuel sa zadovoljstvom posmatrao stasita, muževna, umjerena dječaka pastira, Gospodnji glas je progovorio proroku riječima: „Ustani, pomaži ga: taj je!" David se pokazao hrabrim i vjernim u poniznoj dužnosti pastira, a sada ga je Bog izabrao da bude vođa njegovog naroda. „Samuel uze rog s uljem, i pomaza ga usred njegove braće. Duh Jahvin obuze Davida od onoga dana." Prorok je obavio zadani posao, i s olakšanjem se u srcu vratio u Ramu. {SPP 336.2}

Samuel nije obznanio svoj zadatak čak ni Jesejevoj porodici i svečanost je Davidova pomazanja obavljena u tajnosti. Za mladića je to bio nagovještaj visokog položaja koji ga je očekivao, a pored svih raznovrsnih iskustava i opasnosti u narednim godinama, ova ga je spoznaja mogla nadahnuti da ostane vjeran Božjem cilju koji se trebao ostvariti u njegovom životu. {SPP 336.3}

David se nije ponio zbog velike časti koja mu je ukazana. Usprkos uzvišenom položaju koji je trebao zauzimati, on je tiho nastavio sa svojim poslom, zadovoljno čekajući razvitak Gospodnjeg plana u vrijeme i na način koji On odredi. Ponizan i umjeren kao i prije svog pomazanja, dječak pastir se vratio u brda da kao i uvijek nježno pazi i čuva svoje stado. Međutim, on je s novim nadahnućem skladao svoje melodije i svirao svoju harfu. Pred njim se prostirao krajolik bogate i raznolike ljepote. Vinogradi, s grozdovima, odsjajivali su na suncu. Šumska drveta, sa svojim zelenilom, ljuljala su se na vjetru. Posmatrao je sunce koje je svjetlošću preplavilo nebo, izlazeći kao mlada iz ložnice i radujući se kao junak koji trči utrku. Ponosni su gorski vrhunci sezali do neba, u daljini su se uzdizale ogoljele litice planinskog lanca Moaba, a iznad svega se prostiralo nježno plavetnilo nebeskog svoda. A iznad toga bio je Bog. On ga nije mogao vidjeti, ali njegova djela su bila puna njegove slave. Svjetlost dana, pozlaćene šume i planine, doline i potoci, uzdizali su um da gledaju Oca svjetlosti, Tvorca svakog dobrog i savršenog dara. Svakodnevna otkrivenja Stvoriteljeva karaktera i veličanstva ispunjavala su srce mladog pjesnika divljenjem i radošću. Razmišljajući o Bogu i njegovim djelima, sposobnosti Davidova uma i srca su se razvijale i

jačale za djelo u kasnijem životu. Svakodnevno je dolazio u sve bliskiji odnos s Bogom. Njegov um neprekidno je ponirao do novih dubina za svježim temama koje će nadahnuti njegove pjesme i probuditi muziku harfe. Bogate melodije njegova glasa razlijegale su se zrakom, odzvanjale gorama kao da odgovaraju na radosno pjevanje anđela na nebu. {SPP 336.4}

Ko može izmjeriti posljedice godina rada i lutanja među usamljenim brdima? Zajednica s prirodom i Bogom, briga za stado, opasnosti izbavljenja, žalosti i radosti, njegova skromna sudbina, nisu samo trebali oblikovati Davidov karakter i uticati na njegov budući život već su psalmi dragog izraelskog pjesnika trebali u budućnosti zapaliti ljubav i vjeru u srcima Božjeg naroda, približavajući ih njegovom srcu koje ih uvijek ljubi i kroz koga sva stvorenja žive. {SPP 336.5}

David se, u ljepoti i snazi mladosti, pripremao da zauzme visok položaj među najplemenitijima na zemlji. Njegovi talenti, dragocjeni Božji darovi, iskorišteni su da uzvise slavu božanskog Darivatelja. Njegove prilike za razmišljanje i meditaciju služile su da ga obogate mudrošću i pobožnošću koje su ga učinile miljenikom Boga i anđela. Dok je razmišljao o savršenstvu svog Stvoritelja, njegovoj se duši otkrila jasnija predodžba o Bogu. Razjašnjene su nejasne teme, teškoće su olakšane, usklađene nedoumice, a svaka zraka nove svjetlosti izazivala je izljeve oduševljenja, dražesne himne predanja na slavu Boga i Otkupitelja. Ljubav koja ga je pokretala, brige koje su ga mučile, pobjede koje su ga pratile, bile su teme njegovih misli, i dok je posmatrao Božju ljubav u svim događajima svog života, njegovo je srce kucalo sve revnijim divljenjem i zahvalnošću, njegov je glas odzvanjao bogatijom melodijom, njegova harfa je odzvanjala još većom radošću. Dječak pastir je sve više jačao, sve više spoznavao, jer je Duh Božji bio na njemu. {SPP 337.1}

63. Poglavlje — David I Golijat

Ovo poglavlje zasniva se na 1. Samuelovoj 16,14-23 i 17.

Kad je kralj Šaul shvatio da ga je Bog odbacio i kad je osjetio silu riječi ukora kojima mu se prorok obratio, on je bio ispunjen gorkom buntovnošću i očajem. Ponositu kraljevu glavu nije pognulo istinsko pokajanje. On nije jasno shvatao uvredljivu prirodu svog grijeha i nije se trudio da promijeni svoj život, već se prepustio mračnim mislima o Božjoj nepravdi koja ga je lišila izraelskog prijestola i njegovom potomstvu oduzela nasleđe. Uvijek je bio zaokupljen očekivanjem propasti koja je sustigla njegov dom. Smatrao je da je junaštvo što ga je pokazao u sukobu s neprijateljima trebalo nadoknaditi njegov grijeh neposlušnosti. On nije s krotkošću prihvatio Božju kaznu, već je njegov ponositi duh postao očajan, dok nije došao do ruba ludila. Njegovi savjetnici su mu predložili da traži uslugu vještog muzičara u nadi da će ublažavajući tonovi instrumenta umiriti njegov nemirni duh. David je Božjim proviđenjem kao vješt muzičar na harfi doveden pred kralja. Njegove uzvišene i nebeski nadahnute melodije imale su željeni učinak. Nestala je mučna melanholija koja se kao mračan oblak spustila na Šaulov um. {SPP 338.1}

Kad njegova služba na Šaulovu dvoru više nije bila potrebna, David se vraćao svojim stadima u brda i dalje očuvao jednostavnost duha i ponašanja. Pozivali su ga da služi pred kraljem kad je to bilo nužno, da umiri um uznemirenog monarha dok ga zli duh ne napusti. Premda je Šaul izrazio zadovoljstvo s Davidom i njegovom mizikom, mladi pastir je odlazio iz kraljeva doma u polja i brda svojih stada s osjećajem olakšanja i razdraganosti. {SPP 338.2}

David je rastao ti milosti kod Boga i ljudi. Bio je poučen putovima Gospodnjim i on je sada predao svoje srce za potrtunije vršenje Božje volje nego prije. Imao je novih tema za razmišljanje. Bio je na kraljevskom dvoru i vidio kraljevske odgovornosti. Otkrio je neke kušnje koje su pritiskivale Šaulovu dušu i prodro u mnoge tajne karaktera i ponašanje prvog izraelskog kralja. Vidio je slavu kralja zasjenjenu tamnim oblakom jada i znao je da Šaulov dom, u osobnom životu, nije bio sretan. Sve je to unosilo nemirne misli u onoga koji je bio pomazan da kraljuje nad Izraelom. Ali dok je bio zaokupljen dubokim razmišljanjem, opterećen brigama, on se okretao svojoj harfi i iz nje izvlačio melodije koje su njegov um uzdizale do Autora svakog dobra, a tamni oblaci koji su naoko zasjenjivali obzorje budućnosti bili su raspršeni. {SPP 338.3}

Bog je Davidu iznosio pouku o povjerenju. Kao što je Mojsije bio obučen za svoj posao, tako je Gospod osposobljavao Jesejeva sina da postane vođa njegovog izabranog naroda. U svojoj brizi za stada on je stekao pojam o brizi koju Veliki pastir ima za svoja stada. {SPP 338.4}

Usamljeni brežuljci i divlje klisure, gdje je David lutao sa svojim stadima, bili su skrovišta grabežljivih zvijeri. Često je iz guštara oko Jordana izlazio lav ili medvjed iz svoje jazbine u brdima, i razjareni od gladi napadali bi stado. U skladu s običajima onog vremena David je

bio naoružan samo praćkom i pastirskim štapom, a on je ipak rano pružio dokaz o svojoj snazi i hrabrosti štiteći dobro koje mu je bilo povjereno. Kasnije je opisujući ove susrete rekao: „Tvoj je sluga čuvao ovce svome ocu, pa kad bi došao lav ili medvjed te uhvatio ovcu iz stada, ja bih potrčao za njim, udario ga i istrgao mu ovcu iz ralja. A ako bi se on digao na me, uhvatio bih ga za grivu i udarao ga dok ga ne bih ubio.'' (1 Sam 17,34.35) Njegovo iskustvo u ovakvim prilikama pokazalo je Davidovo srce i razvilo u njemu hrabrost, odvažnost i vjeru. {SPP 338.5}

I prije no što je pozvan na Šaulov dvor, David se istaknuo svojim djelima i junaštvom. Službenik koji je skrenuo kraljevu pažnju na njega rekao je: „Hrabar je čovjek i čovjek ratnik, vješt je govornik, krasna je stasa, i Jahve je s njim." {SPP 339.1}

Kad je Izrael objavio rat protiv Filistejaca, tri Jesejeva sina su se pridružila vojsci pod zapovjedništvom Šaula, ali David je ostao kod kuće. Međutim, nakon nekog vremena on je otišao da ih posjeti u Šaulovu logoru. Prema očevoj zapovijesti on je trebao prenijeti poruku i dar svojoj starijoj braći i saznati jesu li zdravi i na sigurnom. Ali Jesej nije znao da je mladom pastiru bio povjeren veći zadatak. Izraelska se vojska nalazila u opasnosti i anđeo je naredio Davidu da spasi svoj narod. {SPP 339.2}

Dok se David približavao vojsci, čuo je zvuk meteža kao da bitka treba početi svakog trenutka, .„.. kad je vojska izlazila u bojni red i dizala bojni poklik.' Izraelci i Filistejci su se svrstavali u bojni red, vojska protiv vojske. David je potrčao prema vojsci, prišao i pozdravio braću. Dok je govorio s njima, izašao je Golijat, filistejski ratni junak, i uvredljivim riječima prkosio Izraelu, izazivajući ih da nadu čovjeka iz svojih redova koji bi se s njim suočio u pojedinačnoj borbi. Ponovio je svoj izazov, a kad je David vidio da je Izrael ispunjen strahom i saznao da je Filistejac dan za danom ponavljao svoj prkos, ne nalazeći junaka koji bi ušutkao hvalisavca, duh se u njemu uznemirio. U njemu se raspalila revnost da očuva čast živog Boga i ugled njegovog naroda. {SPP 339.3}

Izraelska vojska bila je potištena. Njihova hrabrost je nestala. Govorili su jedan drugom: „Jeste li vidjeli onoga čovjeka što je izašao?" David je od sramote i srdžbe uzviknuo: „I ko je taj neobrezani Filistejac, da izaziva bojne redove živoga Boga?" {SPP 339.4}

Eliab, Davidov najstariji brat, čuvši ove riječi, dobro je poznavao osjećaje koji su obuzimali dušu mladog čovjeka. David je čak i kao pastir pokazao smjelost, hrabrost i snagu koji su se rijetko viđali, a tajnovit Samuelov posjet kući njihova oca i njegov tihi odlazak, u umovima braće probudili su sumnju u stvarni cilj njegova posjeta. U njima se probudila zavist kad su vidjeli da je David uzvišen iznad njih i nisu prema njemu pokazivali poštovanje i ljubav zbog poštenja i bratske nježnosti. Gledali su ga kao pukog malenog momčića, čobanina, a Eliab je smatrao da je pitanje koje je izgovorio ukor njegovom vlastitom kukavičluku jer nije pokušao ušutkati filistejskog diva. Stariji je brat ljutito uzviknuo: A što si ti došao ovamo? Kome si ostavio ono malo ovaca u pustinji? Znam ja tvoju drskost i zlobu

tvoga srca: došao si da vidiš bitku!" David je odgovorio odlučno ali i s poštovanjem: „A što sam učinio? Zar se ne smije ni riječ reći?" {SPP 339.5}

Davidove riječi su ponovljene kralju koji je pozvao mladića pred sebe. Šaul je sa zaprepaštenjem slušao riječi pastira kad je rekao: „Neka nikome ne klone srce zbog onoga čovjeka! Tvoj će sluga izaći i boriće se s tim Filistejcem." Šaul je nastojao odvratiti Davida od njegove namjere, ali mladića se nije moglo odvratiti. Odgovorio je na jednostavan i skroman način, iznoseći svoja iskustva dok je čuvao očeva stada. On je rekao: „Jahve koji me izbavio iz lavlje pandže i medvjede šape, izbavit će me iz ruku toga Filistejca." I Šaul je rekao Davidu: „Idi i Jahve neka bude s tobom!" {SPP 339.6}

Izraelska je vojska tokom četrdeset dana drhtala pred ponositim izazovima ovog filistejskog diva. Njihova su srca zamrla dok su posmatrali njegovo ogromno tijelo, visoko šest lakata i jedan pedalj. Na glavi je imao kacigu od bronze, bio je obučen U ljuskav oklop težak pet hiljada bronzanih šekela, a na nogama je imao bronzane nogavice. Oklop je bio načinjen od bronzanih ljusaka koje su se međusobno preklapale, poput ribljih ljusaka, i bile su tako dobro povezane da sulica ili strijela nisu mogle probiti oklop. Div je i na leđima nosio ogromnu sulicu od mjedi. „Kopljača njegovog koplja bila je kao tkalačko vratilo, a šiljak koplja težak šest stotina željeznih šekela. Pred njim je stupao štitonoša." {SPP 339.7}

Golijat je ujutro i uveče prilazio izraelskom logoru vičući: „Što ste izašli da se svrstate za bitku? Nisam li ja Filistejac, a vi Šaulove sluge? Izaberite između sebe jednoga čovjeka pa neka side k meni! Ako pobijedi u borbi sa mnom i pogubi me, mi ćemo biti vaše sluge. Ako li ja pobijedim njega i pogubim ga, onda ćete vi biti naše sluge i nama ćete robovati. Još je Filistejac rekao: ‚Ja sam danas izazvao Izraelove bojne redove. Dajte mi čovjeka da se ogledamo u dvoboju!'" {SPP 340.1}

Premda je Šaul dao Davidu dopuštenje da prihvati Golijatov izazov, kralj je imao malo nade da će David biti uspješan u svom hrabrom pothvatu. Izdana je zapovijest da se mladić odjene u kraljev vlastiti oklop. Na glavu mu je stavljena teška mjedena kaciga, a oklop na tijelo i pripasan mu je monarhov mač. Tako opremljen on je pošao na svoj zadatak, ali se ubrzo počeo vraćati. Prva misao u umovima zabrinutih posmatrača je bila da je David odlučio ne riskirati svoj život u suočavanju s neprijateljem u tako neravnopravnom sukobu. Ali to je bilo daleko od pomisli ovog mladića. Kad se vratio Šaulu, sljedećim je riječima tražio dopuštenje da odloži teški oklop: „Ne mogu hodati u tome, jer nisam navikao." Odložio je kraljev oklop i umjesto toga uzeo samo štap u svoju ruku sa svojom pastirskom torbom i jednostavnu praćku. Izabrao je pet glatkih kamenova iz potoka, stavio ih u svoju torbu, i s praćkom u ruci približio se Filistejcu. Div je hrabro hodio naprijed, očekujući da će susresti najmoćnijeg izraelskog ratnika. Njegov štitonoša išao je pred njim. Izgledao je kao da mu se niko ne može suprotstaviti. Kad se približio, ugledao je samo momčića, koga su zvali dječak, zbog njegova izgleda. David se rumenio od zdravlja, a njegovo dobro građeno tijelo, nezaštićeno oklopom, bilo je izloženo neprijatelju. Ipak između njegova mladalačkog izgleda i ogromnih Filistejčevih udova postojala je upadljiva razlika. {SPP 340.2}

Golijat je bio ispunjen zaprepaštenjem i ljutnjom. „Zar sam ja pseto”, povikao je, „te ideš na me sa štapovima?” Onda je obasuo Davida najstrašnijim prokletstvom svih bogova što ih je znao. Podrugljivo je dovikivao: „Dođi k meni, da dam tvoje meso pticama nebeskim i zvijerima zemaljskim!” {SPP 340.3}

David se nije uplašio pred filistejskim junakom. Iskoračujući naprijed on je rekao neprijatelju: ‚Ti ideš na me s mačem, s kopljem i sa sulicom, a ja idem na te u ime Jahve Sabaota, Boga Izraelovih četa koje si ti izazvao. Danas će te Jahve predati u moju ruku, ja ću te ubiti, skinut ću tvoju glavu i još ću danas tvoje mrtvo tijelo i mrtva tjelesa filistejske vojske dati pticama nebeskim i zvijerima zemaljskim. Sva će zemlja znati da ima Bog u Izraelu. I sav će ovaj zbor znati da Jahve ne daje pobjedu mačem ni kopljem, jer je Jahve gospodar bitke, i on vas predaje u naše ruke.” {SPP 340.4}

U glasu se osjećao prizvuk neustrašivosti, a izgled pobjede i radosti bio je njegovom lijepom licu. Ovaj govor iznesen jasnim, melodičnim glasom, odzvanjao je zrakom i hiljade koje su bile svrstane za rat jasno su ga čule. Golijatov gnjev se do krajnosti raspalio. On je u svom bijesu spustio kacigu koja je štitila njegovo čelo i potrčao da se osveti svom protivniku. Jesejev sin se pripremao za svog neprijatelja. „Kad se Filistejac približio i pošao prema Davidu, izađe David iz bojnih redova i krenu pred Filistejca. David segnu rukom u torbu, izvadi iz nje kamen i hitnu ga iz praćke. I pogodi Filistejca u čelo; kamen mu se žabi u čelo, i on pade ničice na zemlju.” {SPP 340.5}

Zaprepaštenje se proširilo redovima obje vojske. Oni su bili uvjereni da će David biti ubijen, ali kad je kamen letio zrakom, pravo u cilj, oni su vidjeli kako je moćni ratnik zadrhtao i ispružio ruke kao da ga je pogodila iznenadna sljepoća. Div se zanjihao, posrnuo i kao posječeni hrast pao na zemlju. David nije čekao ni trenutak. Pritrčao je tijelu Filistejca koji je ležao i s obje ruke izvukao Golijatov teški mač. Trenutak ranije, div se hvalisao da će njime odsjeći mladićevu glavu s ramena i predati njegovo tijelo pticama nebeskim. Sada ga je on digao u zrak i glava hvalisavca se otkotrljala od trupla, a povik radosti je odjeknuo izraelskim logorom. {SPP 341.1}

Filistejce je obuzeo užas, a smetenost koja je uslijedila dovela je do naglog povlačenja. Uzvici pobjedničkih Izraelaca odjekivali su vrhovima planina dok su trčali za neprijateljima u bijegu, i „potjeraše Filistejce do opkopa oko Gata i do gradskih vrata Ekrona; filistejski mrtvaci pokriše put od Sarajima sve do Gata i do Ekrona. Nato se Izraelci vratiše iz te žestoke potjere za Filistejcima i opljačkaše njihov logor. A David uze Filistejčevu glavu i odnese je u Jerusalem, a oružje njegovo položi u svoj šator.” {SPP 341.2}

64. Poglavlje — David Kao Bjegunac

Ovo poglavlje zasniva se na 1. Samuelovoj 18 do 22.

Nakon što je ubio Golijata, Šaul je zadržao Davida kod sebe i nije mu dopustio da se vrati očevoj kući. „Jonatanova se duša prikloni Davidovoj duši, i Jonatan ga zavolje kao samoga sebe." Jonatan i David su sklopili savez o bratstvu te kraljev sin „skide... plašt koji je imao na sebi i dade ga Davidu; tako i svoju odoru, čak i svoj mač, svoj luk i svoj pojas." Davidu su bile povjerene važne odgovornosti, a on je ipak očuvao svoju skromnost te stekao naklonost naroda kao i kraljevske porodice. {SPP 342.1}

„Na svim svojim pohodima, kamo ga je god slao Šaul, David bijaše sretne ruke, i Šaul ga postavi na čelo svojim ratnicima." David je bio razborit i vjeran, a bilo je očito da na njemu počiva Božji blagoslov. Šaul je ponekad shvatao svoju vlastitu nesposobnost da upravlja Izraelom i osjećao da bi kraljevstvo bilo sigurnije kad bi bilo povjereno nekome ko je primao upute od Gospoda. Šaul se nadao da će njegova povezanost s Davidom biti i njegova zaštita. Budući da je Gospod štitio i pokazivao naklonost prema Davidu, njegova prisutnost mogla je zaštititi Šaula kad je s njim išao u rat. {SPP 342.2}

Božje proviđenje je povezalo Davida i Šaula. Davidov položaj na dvoru pružio mu je znanje o kraljevskim poslovima kao priprema za budući uzvišeni položaj. To ga je osposobilo da stekne povjerenje naroda. Nestalnost i teškoće koje su ga stizale zbog Šaulovog neprijateljstva navele su ga da zavisi o Bogu i da mu se potpuno povjeri. Prijateljstvo Jonatana i Davida također je bilo Božje proviđenje da bi sačuvao život budućeg izraelskog vladara. Bog je u svim ovim stvarima ispunjavao svoje milostive namjere i s Davidom i izraelskim narodom. {SPP 342.3}

Međutim, Šaul nije ostao prijatelj s Davidom. Kad su se David i Šaul vraćali iz bitke s Filistejcima, „žene su plešući pjevale: Pobi Šaul svoje tisuće, David na desetke tisuća". Demon ljubomore je ušao u kraljevo srce. Bio je ljut jer je David u pjemama izraelskih žena uzdizan iznad njega. Umjesto da potisne ovaj osjećaj zavisti, on je pokazao slabost svog karaktera i uzviknuo: „Davidu su dale desetke tisuća, a meni samo tisuće! Još mu samo treba kraljevstvo!" {SPP 342.4}

Jedan veliki nedostatak Šaulova karaktera bila je njegova ljubav prema odobravanju. Ova osobina je bila uticaj koji je nadzirao njegova djela i misli, sve je obilježavala njegova želja za hvalom i samouzvisivanjem. Njegovo mjerilo dobra i zla bilo je nisko mjerilo narodnog odobravanja. Nijedan čovjek koji živi zato da zadovolji čovjeka, a ne traži prvo Božje odobrenje, nije siguran. Šaulove ambicije su bile da bude prvi među onima koje ljudi poštuju, a kad su se pjevale pjesme hvale, kralj je bio čvrsto uvjeren da će David zadobiti srca naroda i zavladati umjesto njega. {SPP 342.5}

Šaul je prepustio svoje srce duhu ljubomore koji je zatrovao njegovu dušu. Usprkos poukama što ih je primio od proroka Samuela kojima je naučen da će Bog ostvariti sve što

odluči i da to niko ne može spriječiti, kralj je jasno pokazao da nema istinsko znanje o Božjim planovima i sili. Izraelski monarh je suprotstavljao svoju volju volji Beskonačnog. Šaul nije naučio, dok je vladao Izraelskim kraljevstvom, da treba vladati svojim duhom. Dopustio je da njegovi porivi kontroliraju njegov razum sve dok nije bio obuzet bijesom strasti. Dobivao je napade bijesa i tada je bio spreman oduzeti život bilo kome ko se usudio usprotiviti njegovoj volji. Iz takvog stanja bjesnila zapadao je u stanje malodušnosti i samoprezira, a grižnja savjesti bi obuzimala njegovu dušu. {SPP 342.6}

Volio je slušati Davida kako svira harfu i činilo mu se da su ga zli duhovi za neko vrijeme napuštali, ali jednog dana kad je mladić služio pred njim, pjevajući hvalu Bogu uz divnu pratnju svoga instrumenta, Šaul je iznenada bacio svoje koplje na muzičara s namjerom da mu oduzme život. Božje posredovanje je sačuvalo Davidov život i on je nepovrijeđen pobjegao od bijesa poludjelog kralja. {SPP 343.1}

Šaulova mržnja prema Davidu se povećavala i on je sve upornije tražio mogućnost da mu oduzme život, ali nijedan od njegovih planova protiv Božjeg pomazanika nije uspijevao. Šaul se predao nadzoru zlog duha koji je njime vladao, dok je David vjerovao u Onoga koji je moćan u svojini savjetima i snažan izbavitelj. „Gospodnji strah početak je mudrosti" (Izr 9,10), a Davidova molitva neprekidno je bila upućena Bogu da može savršeno hoditi pred Njim. {SPP 343.2}

Želeći se osloboditi prisutnosti svog rivala kralj ga „ukloni iz svoje blizine i postavi ga za tisućnika... Ali svemu Izraelu i Judi omilje David." Narodu nije dugo trebalo da vidi da je David sposobna osoba te da poslove koji su mu povjereni vodi s mudrošću i vještinom. Savjeti mladog čovjeka su bili mudri i odmjereni i pokazali se da ih je sigurno slijediti, dok su Šaulove prosudbe ponekad bile nepouzdane, a njegove odluke nemudre. {SPP 343.3}

Premda je Šaul uvijek tražio priliku da uništi Davida, on ga se bojao, budući da je bilo očito da je Gospod bio s njim. Davidov besprijekoran karakter izazivao je kraljev bijes. Smatrao je da ga sam Davidov život i prisutnost ukorava jer je u nepovoljnom svjetlu prikazivao njegov karakter. Šaula je zavist činila jadnim, a nasljednika njegova prijestola stavljala u opasnost. Koliko je neizrecivih nesreća izazvala ova zla karakterna osobina u našem svijetu! Isto neprijateljstvo koje se nalazilo u Šaulovu srcu podstaklo je Kajinovo srce protiv njegovog brata Abela, jer su Abelova djela bila pravedna i Bog ga je uzvisio, a njegova su djela bila zla i Gospod ih nije mogao blagosloviti. Zavist je potomak ponosa, i ako se njeguje u srcu, ona izaziva mržnju i naposljetku i osvetu i ubistvo. Sotona je pokazao svoj vlastiti karakter kad je poticao Šaulov bijes protiv onoga koji mu nikada nije učinio ništa nažao. {SPP 343.4}

Kralj je budno pazio na Davida nadajući se da će naći trenutak nepromišljenosti ili nesmotrenosti koja bi mogla poslužiti kao izgovor da padne u nemilost. Smatrao je da on ne može biti zadovoljan dok ovom mladiću ne oduzme život i ostane opravdan pred narodom za svoje zlo djelo. Postavljao je Davidu zamke potičući ga da vodi rat protiv Filistejaca s još

većom žestinom, obećavajući kao nagradu za njegovo junaštvo brak s najstarijom kćerkom kraljevske kuće. Davidov jednostavan odgovor na ovaj prijedlog je bio: „Ko sam ja i šta znači moj život, šta li kuća oca mojega, u Izraelu, da budem kraljev zet?" Monarh je pokazao svoju neiskrenost tako što je kneginju udao za drugog. {SPP 343.5}

Naklonost Mihale, Šaulove najmlađe kćeri, prema Davidu pružala je kralju još jednu priliku da kuje zavjeru protiv svog suparnika. Mladiću je ponuđena Mihalina ruka uz uslov da pruži dokaze o porazu i pogubljenju određenog broja narodnih neprijatelja. „Šaul mišljaše da će tako Davida gurnuti u ruke Filistejcima," ali Gospod je zaštitio svog slugu. David se vratio kao pobjednik iz bitke da bi postao kraljev zet. „Ali je Davida ljubila Šaulova kći Mihala" i monarh je, bijesan, gledao kako je njegova zavjera uzvisila onoga koga je pokušao uništiti. On je ipak i dalje bio uvijek uvjeren da je to bio čovjek za koga je Gospod rekao da je bolji od njega i koji će vladati na izraelskom prijestolu umjesto njega. Odbacujući sve maske on je izdao zapovijest Jonatanu i dvorskim službenicima da oduzmu život onome koga je on mrzio. {SPP 343.6}

Jonatan je otkrio Davidu kraljevu namjeru i zapovjedio mu da se sakrije dok on ne zamoli svog oca da poštedi život izraelskog izbavitelja. On je pred kralja iznio sve što je David učinio da sačuva čast i život naroda, kao i strašnu krivicu koja bi počivala na ubici onoga koga je Bog upotrijebio da raspрši njegove neprijatelje. Kraljeva savjest je bila dirnuta i njegovo se srce smekšalo. „Živoga mi Jahve, David neće umrijeti!" David je izveden pred Šaula i on je služio u njegovoj prisutnosti kao što je to činio i u prošlosti. {SPP 344.1}

Ponovno je objavljen rat između Izraelaca i Filistejaca i David je predvodio vojsku protiv neprijatelja. Izraelci su odnijeli veliku pobjedu i narod je hvalio njegovu mudrost i junaštvo. To je služilo kao poticaj bivšoj Šaulovoj gorčini protiv njega. Dok je mladić svirao pred kraljem ispunjavajući prostoriju skladnim zvucima, Šaula su obuzele njegove strasti i on je na Davida bacio koplje, misleći da će muzičara prikovati na zid, ali Gospodnji je anđeo skrenuo smrtonosno oružje. David je pobjegao i otišao u vlastitu kuću. Šaul je poslao uhode da ga ubiju dok ujutro bude izlazio iz kuće. {SPP 344.2}

Mihala je obavijestila Davida o namjerama svog oca. Molila ga je da bijegom spasi svoj život te da ga ona spusti niz prozor i tako mu omogući da pobjegne. On je pobjegao k Samuelu u Ratnu, a prorok je, ne bojeći se kraljevog nezadovoljstva, dobrodošlicom prihvatio bjegunca. Samuelov je dom bio mirno mjesto u poređenju sa kraljevskom palatom. Ovdje, u brdima, Gospodnji uvaženi sluga je nastavio svoje djelo. Grupa vidjelaca je bila s njim i oni su pomno proučavali Božju volju i s poštovanjem slušali riječi uputa koje su silazile sa Samuelovih usana. Dragocjene su bile pouke što ih je David naučio od ovog izraelskog učitelja. David je vjerovao da Šaulovim odredima neće biti naređeno da napadnu ovo sveto mjesto, ali činilo se da nijedno mjesto nije sveto za pomračeni um očajnog kralja. Davidova povezanost sa Samuelom izazvala je kraljevu ljubomoru da ne bi onaj kojeg se širom Izraela poštovalo kao Božjeg proroka svoj uticaj iskoristio za napredovanje Šaulova suparnika. Kad

je kralj saznao gdje je David, on je poslao glasnike da ga dovedu u Gibeu, gdje je namjeravao izvršiti svoju ubilačku namjeru. {SPP 344.3}

Glasnici su pošli na put, namjeravajući ubiti Davida, ali njih je nadzirao Onaj koji je veći od Šaula. Presreli su ih nevidljivi anđeli, kao i Baalama na putu da prokune Izraela. Počeli su prorokovati o onome što će se dogoditi u budućnosti i javljati slavu i veličanstvo Jahve. Tako je Gospod nadvladao bijes čovjeka i pokazao svoju silu da obuzda zlo, dok je svog slugu okružio anđelima čuvarima. {SPP 344.4}

Vijesti su došle i do Šaula dok je on željno čekao da mu David padne u ruke, ali umjesto da primi Božji ukor, on je postao još ozlojeđeniji i poslao druge glasnike. Božji Duh je svladao i njih i oni su se pridružili prvima u prorokovanju. Kralj je poslao i treće poslanstvo, ali kad su oni došli među grupu proroka, božanski je uticaj sišao i na njih te su i oni prorokovali. Šaul je onda odlučio poći sam, jer je njegovo žestoko neprijateljstvo postalo nekontrolirano. Bio je odlučan da ne čeka drugu priliku da ubije Davida. Namjeravao ga je ubiti vlastitom rukom bez obzira na posljedice čim mu dođe nadohvat ruke. {SPP 344.5}

Ali Božji anđeo ga je susreo na putu i nadvladao ga. Božji Duh ga je nadzirao svojom silom i on je hodio i izgovarao molitve Bogu, prekidane proročanstvima i svetim pjesmama. Prorokovao je o dolasku Mesije kao Otkupitelju svijeta. Kad je došao u prorokov dom u Ratnu, odložio je vanjsku odoru koja je označavala njegov položaj i cijeli dan i noć ležao pod uticajem božanskog Duha pred Samuelom i njegovim učenicima. Narod je bio privučen da vidi ovaj čudan prizor te se o kraljevom iskustvu govorilo nadaleko i naširoko. Tako je ponovno pred kraj njegove vladavine nastala izreka u Izraelu da je Šaul među prorocima. {SPP 344.6}

Namjera progonitelja je ponovno poražena. Uvjeravao je Davida da se pomirio s njim, ali David je imao malo povjerenja U kraljevo pokajanje. On je iskoristio ovu priliku da pobjegne dok se kraljevo raspoloženje kao i ranije ne promijeni. Njegovo je srce bilo ranjeno i on je želio još jednom vidjeti svog prijatelja Jonatana. Svjestan svoje nevinosti tražio je kraljevog sina i izrekao najdirljiviji poziv: „Što sam učinio?" pitao je. „Kakva je bila moja krivica i što sam zgriješio tvome ocu da traži moj život?" Jonatan je vjerovao da je njegov otac promijenio namjeru te da više ne namjerava Davidu oduzeti život. I Jonatan mu je rekao: „Daleko od tebe ta misao! Eto, moj otac ne poduzima ništa, bilo veliko ili ne bilo, a da to meni ne otkrije. Zašto bi dakle moj otac krio od mene upravo to? Neće to biti!" Nakon jedinstvena prikaza Božje sile Jonatan nije mogao vjerovati da bi njegov otac još uvijek želio ubiti Davida, budući da bi to bila pobuna protiv Boga. Ali David u to nije bio uvjeren. On je sa žarkom željom rekao Jonatanu: „Ali živoga mi Jahve i života mi tvoga ima samo jedan korak između mene i smrti." {SPP 345.1}

U vrijeme mladog mjeseca u Izraelu se slavio sveti praznik. Ovaj se praznik održao dan nakon Davidova i Jonatanova razgovora. Na ovom se prazniku očekivalo da se obojica mladića pojave za kraljevim stolom, ali David se bojao doći te je dogovoreno da on posjeti

svoju braću u Betlehemu. Po povratku on se trebao sakriti u polju nedaleko od mjesta slavlja, i tri dana biti odsutan iz kraljeve prisutnosti, a Jonatan će pratiti kakav će to učinak imati na Šaula. Ako se neko bude raspitivao o Jesejevom sinu, Jonatan je trebao reći da je otišao kući da prisustvuje žrtvi koja se prinosi u kući njegova oca. Ako kralj ne pokaže svoju ljutnju, već odgovori: „Dobro!" tada će za Davida biti sigurno da se vrati u dvor. Ali ako se razbjesni zbog njegove odsutnosti, to će odlučiti o Davidovom bijegu. {SPP 345.2}

Prvog dana praznika kralj se nije raspitivao o Davidovoj odsutnosti, ali kad je njegovo mjesto ostalo prazno i drugi dan, on je upitao: „Zašto Jesejev sin nije došao na objed ni jučer ni danas?" I Jonatan je odgovorio Šaulu: „David me uporno molio da ga pustim da ide u Betlehem. Rekao mi je: ‚Pusti me da idem, jer slavimo porodičnu žrtvu u mom gradu, i moja su me braća pozvala da dođem. Ako sam dakle stekao tvoju naklonost, daj mi dopust da pohodim svoju braću.' Eto zato ga nema kod kraljeva stola." Kad je Šaul čuo ove riječi, nije mogao savladati svoj bijes. Izjavio je da sve dok David živi Jonatan ne može doći na izraelski prijesto i zahtijevao je da se odmah pošalje po Davida da bi ga ubio. Jonatan je ponovno posredovao za svog prijatelja moleći: „Zašto on mora umrijeti? Što je učinio?" Ovaj poziv kralju učinio je njegov bijes još sotonskijim i koplje koje je namijenio Davidu sada je bacio na vlastita sina. {SPP 345.3}

Knez je bio ožalošćen i ogorčen i napuštajući kraljevsku prisutnost on više nije bio gost na prazničnoj svečanosti. Bol je slomila njegovu dušu kad se u dogovoreno vrijeme pojavio na mjestu gdje je David trebao saznati o kraljevim namjerama za njega. Pali su jedan drugom u zagrljaj i gorko plakali. Kraljeve mračne strasti bacile su sjenu na život mladića i njihova je žalost bila previše snažna da bi se izrazila. David je čuo posljednje Jonatanove riječi dok su se rastajali da bi pošli različitim putevima: „Idi u miru! Što smo se obojica zakleli Jahvinim imenom, neka Jahve bude svjedok između mene i tebe, između moga potomstva i tvoga potomstva dovijeka!"đ {SPP 345.4}

Kraljev sin se vratio u Gibeu, a David se požurio u Nob, grad udaljen samo nekoliko milja, koji je također pripadao Benjaminovom plemenu. Šator je bio prenesen u to mjesto iz Šila i ondje je služio veliki sveštenik Ahimelek. David nije znao gdje da potraži utočište osim kod Božjih sluga. Sveštenik ga je posmatrao sa zaprepaštenjem dok je žurno ušao, očito sam, s izgledom koji je odavao brigu i žalost. Upitao je što ga je ovdje dovelo. Mladić se neprekidno bojao da će biti otkriven te je pribjegao prijevari. David je rekao svešteniku da ga je kralj poslao na tajni zadatak, koji je zahtijevao brzu otpremu. On je ovdje pokazao nedostatak vjere u Boga i njegov grijeh je prouzročio smrt velikog sveštenika. Da je jasno iznio činjenice, Ahimelek bi znao kako da se ponaša da spasi svoj život. Bog zahtijeva da istinitost obilježava život njegovog naroda čak i u najvećim opasnostima. David je od sveštenika zatražio pet hljebova. Kod Božjeg Čovjeka nije bilo ničega osim svetog hljeba, ali David je uspio ukloniti njegovu nedoumicu i dobiti hljeb da zatomi svoju glad. {SPP 345.5}

Ali, pojavila se nova opasnost. Doeg, nadglednik Šaulovih pastira, koji je prihvatio vjeru Izraelaca, molio se na mjestu bogosluženja. Videći ovog čovjeka David je odlučio požuriti i

naći drugo utočište kao i neko oružje s kojim bi se mogao braniti ako bude potrebno. Zatražio je od Ahimeleka mač i rečeno mu je da ima samo Golijatov mač koji je u Šatoru čuvan kao uspomena. David je odgovorio: „Takva više nema, daj mi ga!" Vratila mu se hrabrost kad je uzeo mač koji je nekad upotrijebio da uništi filistejskog junaka. {SPP 346.1}

David je pobjegao Ahišu, kralju Gata, jer je smatrao da je sigurniji među neprijateljima svog naroda nego u Šaulovu području. Ali Ahišu je rečeno da je David čovjek koji je godinama ranije ubio filistejskog junaka i on se našao u velikoj opasnosti. Ali pretvarajući se da je umobolan prevario je svoje neprijatelje te tako pobjegao. {SPP 346.2}

Davidova prva greška je bila nepovjerenje u Boga u Nobu, a njegova je druga greška bila prijevara Ahiša. David je pokazao plemenite karakterne osobine, a njegova moralna vrednoća pribavila mu je naklonost naroda, ali kad ga je stigla kušnja, njegova je vjera posrnula i pojavile su se ljudske slabosti. U svakom je čovjeku vidio uhodu i izdajicu. David je u velikoj krizi gledao na Boga i porazio filistejskog diva. On je vjerovao Bogu i išao u njegovo ime. Ali dok su ga hvatali i progonili, nedoumica i žalost učinili su da izgubi svog nebeskog Oca iz vida. {SPP 346.3}

Ovo iskustvo je poslužilo da poduči Davida mudrosti. Ono ga je navelo da shvati svoje slabosti i nužnost neprekidne zavisnosti 0 Bogu. Kako je dragocjen uticaj Božjeg Duha kad dođe na depresivnu i očajnu dušu, hrabreći obeshrabrene, jačajući slabe i dajući hrabrost i pomoć umornim Gospodnjim slugama. O, kakav je naš Bog koji se nježno odnosi prema grješnicima i pokazuje svoje strpljenje i nježnost u nevolji, i kad nas svlada neka velika žalost! {SPP 346.4}

Svaka greška Božje djece znak je njihovog nedostatka vjere. Kad sjene obuzmu dušu, kad želimo vidjelo i vođstvo, mi moramo podignuti pogled: iznad tame je svjetlost. David ni za trenutak nije smio pokazati nevjeru u Boga. On je imao razlog da mu vjeruje. On je bio Gospodnji pomazanik i njega su u opasnosti štitili Božji anđeli. Bio je naoružan hrabrošću da čini prekrasne stvari i samo da je svoje misli usmjerio s teških okolnosti u kojima se našao i razmišljao o Božjoj sili i veličanstvu, on bi imao mir čak i u sjeni smrtnoj. On je s povjerenjem mogao ponoviti Gospodnje obećanje: „Nek se pokrenu planine i potresu brijezi, ali se ljubav moja neće odmaći od tebe, nit će se pokolebat moj Savez mira, kaže Jahve koji ti se smilovao." (Iz 54,10) {SPP 346.5}

David je među judejskim planinama tražio utočište od Šaulova gonjenja. Dobro je pobjegao u pećinu Adulam, mjesto koje se s malim snagama moglo obraniti protiv brojne vojske. „A kad su to čula njegova braća i sva njegova porodica, dođoše onamo da mu se priključe." Davidova porodica nije se mogla osjećati sigurnom znajući da se kraljeva nerazumna sumnja može u svakom trenutku usmjeriti protiv njih zbog odnosa s Davidom. Oni su tada saznali, ono što se postupno pročulo Izraelom, da je Bog izabrao Davida kao budućeg vladara svoga naroda. Vjerovali su da će s njim biti sigurniji, premda je bio bjegunac u usamljenoj pećini, nego biti izloženi umobolnoj ludosti zavidnog kralja. {SPP 346.6}

U pećini Adulam porodica se sjedinila u ljubavi i slozi. Jesejev sin je pjevanjem I sviranjem harfe mogao reći: „Gle, kako je dobro i kako je milo kao braća zajedno živjeti!" (Ps 133,1) On je okusio gorčinu nepovjerenja od vlastite braće, i sklad koji je sada zamijenio neslogu donio je radost progonjenom srcu. Ovdje je David skladao pedeset sedmi psalam. {SPP 347.1}

Nije dugo potrajalo, a i drugi koji su željeli pobjeći od kraljevih pritisaka pridružili su se Davidovoj grupi. Bilo je mnogo onih koji su izgubili povjerenje u izraelskog vladara, jer su uvidjeli da ga Gospodnji Duh više nije vodio. „Osim toga skupiše se oko njega svi koji bijahu u nevolji, svi zaduženi, svi nezadovoljni, i on im posta vodom. A bijaše ih oko njega do četiri stotine ljudi." Ovdje je David imao vlastito malo kraljevstvo i tu je vladao red i disciplina. Ali čak i u ovom utočištu u planinama on se nije osjećao sigurnim jer je neprekidno imao dokaze da kralj nije odustao od svojih ubilačkih namjera. {SPP 347.2}

On je našao utočište za svoje roditelje kod Moabskog kralja, a onda, na dojavu o opasnosti od Gospodnjeg proroka, pobjegao iz svog skrovišta u Heretsku šumu. Iskustvo što ga je doživljavao Davidu nije bilo nepotrebno ili besplodno. Bog ga je disciplinirao da bi ga osposobio da postane mudar general kao i pravedan i milostiv kralj. Sa grupom bjegunaca on se pripremao da preuzme posao koji je Šaul, zbog svojih ubilačkih strasti i slijepe neopreznosti, postao nesposoban obaviti. Ljudi ne mogu ostaviti Božje savjete i zadržati mir i mudrost koja će ih osposobiti da djeluju pravedno i oprezno. Nema tako strašne, beznadne ludosti kao kad slijedimo ljudsku mudrost, bez vođstva Božje mudrosti. {SPP 347.3}

Šaul je spremao postaviti zamku i uhvatiti Davida u pećini Adulam, a kad je otkrio da je David napustio ovo mjesto utočista, kralj je bio vrlo ljutit. Davidov bijeg je za Šaula bio tajna. Nije ga mogao objasniti, osim da vjeruje kako je u njegovu logoru bio izdajica koji je Jesejevu sinu dojavio o njegovoj blizini i namjeri. {SPP 347.4}

Uvjeravao je svoje savjetnike da se protiv njega stvorila zavjera i s ponudom bogatih darova i položaja časti on ih je potkupio da među njegovim narodom otkriju ko se sprijateljio s Davidom. Doeg Edomac je postao doušnik. Potaknut častoljubljem, ambicijama i mržnjom protiv svještenika, koji su ukoravali njegov grijeh, Doeg je izvijestio o Davidovom posjetu Abimeleku, prikazujući ge u takvom svjetlu da raspali Šaulov bijes protiv Božjeg čovjeka. Riječi tog zlobnog jezika zapalile su vatru i izazvale najgore strasti u Šaulovu srcu. Izvan sebe od bijesa on je naredio da se cijela svještenička porodica pogubi. Strašna zapovijest je izvršena. Ne samo Abimelek već i članovi doma njegovog oca, „osamdeset i pet ljudi koji su nosili oplećak", bili su pobijeni na kraljevu zapovijest, rukom ubilačkog Doega. {SPP 347.5}

„I Nob, svještenički grad, pohara oštricom mača, pobivši muškarce i žene, djecu i dojenačad, goveda, magarce i ovce." Šaul je to mogao učiniti samo pod Sotoninom kontrolom. Kad je Bog rekao da se napunila mjera amalečke pokvarenosti i zapovjedio mu da ih potpuno uništi, on se smatrao previše sažaljivim da izvrši božansku zapovijest te je poštedio ono što je bilo odvojeno za uništenje, ali sada je bez Božje zapovijesti, pod

Sotoninim vođstvom, mogao pobiti Gospodnje sveštenike i donijeti propast stanovnicima Noba. Takva je pokvarenost ljudskog srca koje je odbilo Božje vođstvo. {SPP 347.6}

Ovo je djelo cijeli Izrael ispunilo strahom. Kralj kojeg su oni izabrali počinio je ovu strahotu i on je to učinio po uzoru na kraljeve iz drugih naroda koji se nisu bojali Boga. Kovčeg je bio s njima, ali sveštenici koje su oni pitali za savjet bili su pobijeni mačem. Što slijedi nakog toga? {SPP 347.7}

65. Poglavlje — Davidova Velikodušnost

Ovo poglavlje zasniva se na 1. Samuelovoj 22,20-23 i 23 do 27.

Nakon Šaulovog krvoločnog ubistva Gospodnjih sveštenika, „izbavio se samo jedan sin Ahimeleka, Ahitubova sina, po imenu Ebjatar, i pobjegao k Davidu. Ebjatar javi Davidu da je Šaul poklao Jahvine sveštenike. A David odvrati Ebjataru: „Ja sam već onoga dana kad ondje bijaše Doeg Edomac znao da će on zacijelo javiti to Šaulu! Ja sam krivac za živote tvoga očinskoga doma. Ostani kod mene, ne boj se: ko bude tražio tvoj život, tražit će moj. Kod mene ćeš biti dobro čuvan.” {SPP 348.1}

David, koga je kralj još uvijek progonio, nije nalazio mjesto odmora ili sigurnosti. U Keili je njegova hrabra grupa spasila grad da ga ne osvoje Filistejci, ali oni nisu bili sigurni čak ni među ljudima koje su izbavili. Iz Keile su otišli u pustinju Zif. {SPP 348.2}

U vrijeme kad je u Davidovu životu bilo malo svijetlih događaja on se obradovao kad ga je Jonatan, koji je saznao mjesto njegova utočišta, neočekivano posjetio. Dragocjeni su bili trenuci koje su ova dva prijatelja provela u zajedničkom druženju. Izmjenjivali su različita iskustva i Jonatan je ohrabrio Davidovo srce riječima: „Ne boj se, jer te neće stići ruka moga oca Šaula. Ti ćeš kraljevati nad Izraelom, a ja ću biti drugi do tebe; i moj otac Šaul zna to dobro. I sklopiše njih dvojica savez pred Jahvom. David osta u Horši, a Jonatan ode svojoj kući.” {SPP 348.3}

David je nakon Jonatanova posjeta hrabrio svoju dušu pjesmama hvale prateći se na svojoj hrafi dok je pjevao: „U Jahvu se uzdam!
Zašto dakle govorite duši mojoj:
’Odleti u goru kao ptica!
Gle, bezbožnici već luk napeše,
za tetivu strijelu zapeše
da iz potaje ustrijele pravednika.
Kad su temelji uzljuljani
što da učini pravednik?’
Jahve je u svom svetom Hramu,
na nebeskom sjedi prijestolu.
Oči njegove motre,
vjeđama ispituje sinove ljudske.
Jahve ispituje pravedna i nepravedna, iz dna duše mrzi silnika.” (Ps 11,1-5) {SPP 348.4}

Zifejci u čije je pustinjsko područje David došao iz Keile poslali su poruku Šaulu u Gibeu da znaju gdje se David skriva te da će povesti kralja do njegova skloništa. Ali David je, upozoren na njihove namjere, promijenio svoje mjesto potraživši utočište u brdima između Maona i Mrtvog mora. {SPP 348.5}

Šaulu je ponovno poslana poruka: „David je u engadskoj pustinji! Tada Šaul uze tri hiljade odabranih ljudi iz svega Izraela i pode tražiti Davida i njegove ljude na istok od Litica divokoza." David je sa sobom imao samo šest stotina ljudi dok je Šaul pošao na njega s vojskom od tri hiljade ljudi. Jesejev sin i njegovi ljudi su u zabačenoj pećini čekali na Gospodnje vođstvo U vezi s onim što trebaju učiniti. Dok se Šaul penjao planinom, on je skrenuo i sam ušao u pećinu u kojoj su David i njegova grupa bili skriveni. Kad su Davidovi ljudi to vidjeli, poticali su svog vodu da ubije Šaula. Činjenicu da je kralj sada bio u njihovim rukama oni su protumačili kao siguran dokaz da je sam Bog predao neprijatelja u njihove ruke kako bi ga mogli uništiti. David je bio u kušnji da tako gleda na ovaj događaj, ali glas savjesti mu je progovorio riječima: „Očuvao me Jahve da takvo što učinim svome gospodaru, da dignem ruku na njega, jer je pomazanik Jahvin." {SPP 349.1}

Davidovi ljudi još uvijek nisu bili voljni ostaviti Šaula na miru i oni su podsjetili svog zapovjednika na Božje riječi: „Ja ću predati tvoga neprijatelja u tvoje ruke, postupaj s njim kako ti se mili!" Tada je David ustao i „odsjekao skut od Šaulova plašta." Ali kasnije je imao grižnju savjesti jer je oskvrnuo odjeću kralja. {SPP 349.2}

Šaul je ustao i izašao iz pećine da nastavi potragu kad je začuo glas: „Gospodaru kralju!" Okrenuo se da vidi ko mu se obraća, a to je bio Jesejev sin, čovjek kojeg je tako dugo želio imati u svojim rukama da ga ubije. David se poklonio priznajući ga kao svog gospodara. Onda se sljedećim riječima obratio Šaulu: „Zašto slušaš ljude koji ti govore da David snuje tebi propast? Gle, upravo u ovaj dan tvoje su oči mogle vidjeti da te Jahve predao danas u moje ruke u ovoj pećini. Rekoše mi da te ubijem, ali te poštedjeh i rekoh: Neću dići svoje ruke na svoga gospodara, jer je Jahvin pomazanik. O moj oče, pogledaj i vidi skut od svoga plašta u mojoj ruci: odsjekao sam skut od tvoga plašta, a tebe nisam ubio; spoznaj i vidi da u mojoj ruci nema ni zlobe ni opačine. Ja nisam zgriješio protiv tebe, a ti vrebaš na moj život da mi ga uzmeš!" {SPP 349.3}

Kad je Šaul čuo Davidove riječi, on se ponizio i nije mogao a da ne prizna njihovu istinitost. Njegovi su osjećaji bili duboko dirnuti kad je shvatio da se nalazio u rukama ljudi čiji je život tražio. David je stajao pred njim svjestan svoje nevinosti. Šaul je omekšana duha uzviknuo: „Je li to tvoj glas, sine Davide?" I Šaul je podigao svoj glas i plakao. Onda je rekao Davidu: „Pravedniji si od mene, jer ti si meni učinio dobro, a ja sam tebi učinio zlo... Kad se čovjek namjeri na svoga neprijatelja, pušta li ga da ide mirno svojim putem? Neka ti Jahve naplati za ono dobro što si mi danas učinio! Sada pouzdano znam da ćeš zacijelo biti kralj i da će se kraljevstvo nad Izraelom trajno održati u tvojoj ruci." David je onda sklopio savez sa Šaulom da će, kad se to dogodi, milostivo postupati prema Šaulovoj kući i neće iskorijeniti njegovo ime. {SPP 349.4}

Poznavajući Šaulovo ponašanje u prošlosti David nije mogao vjerovati kraljevim obećanjima, niti se nadati da će njegovo pokajničko stanje dugo trajati. Tako je David, kad se Šaul vratio kući, ostao u planinskim uporištima. {SPP 349.5}

Neprijateljstvo protiv Božjih sluga koje njeguju oni koji su popustili Sotoninoj sili ponekad se pretvori u osjećaj pomirenja i milosrđa, ali promjena nije uvijek trajna. Nakon što ljudi zlih namjera čine i govore zle stvari protiv Gospodnjih sluga, uvjerenje da su pogriješili ponekad se duboko usadi u njihove umove. Gospodnji se Duh bori s njima i oni ponize svoja srca pred Bogom i pred onima čiji su uticaj htjeli uništiti i tako mijenjaju svoje ponašanje. Ali kad ponovno otvore vrata prijedlozima Zloga, stare misli oživljuju, budi se staro neprijateljstvo i oni se vraćaju izvršiti isto djelo zbog kojeg su se pokajali i koje su za neko vrijeme odbacili. Oni ponovno govore zlo, optužujući i osuđujući puni gorčine upravo one kojima su izrekli najporaznija priznanja. Sotona može iskoristiti takve duše s većom silom nakon što iskuse sve to, jer su zgriješili usprkos većem vidjelu. {SPP 349.6}

„Uto umrije Samuel. Sav se Izrael skupi i oplaka ga naričući za njim; i pokopaše ga u njegovu zavičaju u Rami." Izraelski je narod Samuelovu smrt smatrao nenadoknadivim gubitkom. Umro je veliki, dobri prorok i poznati sudija i bol je naroda bila duboka i iskrena. Samuel je od svog djetinjstva hodio pred Izraelom poštena srca. Premda su Šaula priznali kao kralja, Samuelov je uticaj bio snažniji jer je njegov život bio obilježen vjernošću, poslušnošću i posvećenjem. Čitamo da je sudio Izraelu cijeli svoj život. {SPP 350.1}

Kad je narod uspoređivao Šaulov i Samuelov život, oni su uvidjeli grešku koju su počinili kad se nisu željeli razlikovati od okolnih naroda. Mnogi su sa strahom posmatrali stanje društva koje je sve brže prožimala nevjernost i bezbožnost. Primjer njihovog vladara vršio je veliki uticaj, i ma koliko Izraelci oplakivali Samuela, Gospodnjeg proroka, on je bio mrtav. {SPP 350.2}

Narod je izgubio osnivača i predsjednika svetih škola, a ni to nije bilo sve. Izgubili su onoga kome su ljudi bili naviknuti dolaziti sa svojim velikim teškoćama, izgubili su nekoga ko je neprekidno posredovao pred Bogom za najbolje interese svog naroda. Samuelovo posredovanje je njima davalo osjećaj sigurnosti jer „mnogo može molitva pravednika ako je žarka" Gak 5,16). Narod je osjećao da ih je Bog odbacio. Činilo se da je kralj na rubu ludila. Pravda je bila izvrtana, a red se pretvorio u pometnju. {SPP 350.3}

Upravo kad je narod bio rastrgan unutarnjim sukobima, kad je umirujući, bogobojazan Samuelov savjet bio najpotrebniji, Bog je svom ostarjelom sluzi dao odmor. Misli naroda su bile ispunjene gorčinom dok su posmatrali njegovo mirno mjesto počivališta i sjećali se svoje ludosti kad su ga odbacili kao vladara, jer je on bio tako blisko povezan s Nebom da se činilo kako cijeli Izrael povezuje s Jahvinim prijestolom. Samuel je bio taj koji ih je učio da ljube i slušaju Boga, ali sada, kad je on bio mrtav, narod je osjećao da su prepušteni milosti kralja koji se udružio sa Sotonom i koji će narod rastaviti od Boga i Neba. {SPP 350.4}

David nije mogao doći na Samuelov pogreb, ali on ga je duboko i nježno oplakivao kao što vjeran sin oplakuje predana oca. Znajući da je Samuelova smrt raskinula još jednu stegu kojom su obuzdavana Šaulova djela, David je iskoristio priliku da potraži sigurnije mjesto te je pobjegao u pustinju Paran. Ovdje je skladao sto dvadeseti i sto dvadeset prvi psalam. U

ovoj pustinjskoj divljini, shvatajući da je prorok mrtav, a kralj njegov neprijatelj, on je pjevao: {SPP 350.5}

„Pomoć je moja od Jahve
koji stvori nebo i zemlju.
Tvojoj nozi on posrnuti ne da
i neće zadrijemati on, čuvar tvoj.
Ne, ne drijema i ne spava
on, čuvar Izraelov.
Čuvao te Jahve od zla svakoga,
čuvao dušu tvoju!
Čuvao Jahve tvoj izlazak i povratak odsada dovijeka."(Ps 121,2-8) {SPP 350.6}

David i njegovi ljudi su tokom boravka u Paranskoj pustinji štitili stada bogataša Nabala, koji je u tom području imao veliko bogatstvo, od napada pljačkaša. Nabal je bio Halebov potomak, ali po prirodi je bio grub i tvrdica. {SPP 350.7}

Bilo je vrijeme striženja ovaca, vrijeme gostoprimstva. Davidu i njegovim ljudima bilo je prijeko potrebno nešto hrane i u skladu s običajima onoga vremena Jesejev je sin poslao Nabalu deset mladića i naredio im da ga pozdrave u ime svog gospodara i dodaju: „Mir tebi, mir tvome domu, mir svemu što imaš! Sada, čujem, strižeš ovce. A tvoji su pastiri bili kod nas, nismo ih dirali, ništa im nije nestalo dokle god su bili u Karmelu. Pitaj svoje sluge, i kazaće ti. Zato neka ovi momci nadu milost pred tobom, jer smo došli u svečan dan. Podaj svojim slugama i svome sinu Davidu što ti se nade pri ruci." {SPP 350.8}

David i njegovi ljudi bili su kao zaštitni zid Nabalovim pastirima i stadima, a sada su tražili od ovog bogatog čovjeka da svojim obiljem zadovolji potrebe onih koji su mu tako vrijedno služili. David i njegovi ljudi su mogli sami uzeti od njegovih stada, ali oni to nisu učinili. Njihovo je ponašanje bilo pošteno. Međutim, Nabal nije zamijetio njihovu ljubaznost. Odgovor koji je dao Davidu otkrivao je njegov karakter: „Ko je David, ko je Jesejev sin? Danas ima mnogo slugu koji su pobjegli od svojih gospodara. Zar da uzmem svoj hljeb, svoju vodu, svoju stoku koju sam poklao za svoje strigače, pa da to poklonim ljudima o kojima ne znam ni odakle su?" {SPP 351.1}

Kad su se mladići vratili praznih ruku i sve prenijeli Davidu, on se napunio srdžbom. Zapovjedio je svojim ljudima da se spreme za borbu, jer je odlučio kazniti čovjeka koji mu je uskratio njegovo pravo i koji je nepravdi pridodao uvredu. Ovakva je plahovita odluka više bila u skladu sa Šaulovim nego s Davidovim karakterom, ali Jesejev je sin tek trebao naučiti pouku o strpljenju u školi nevolje. {SPP 351.2}

Jedan od Nabalovih slugu požurio je Abigajili, Nabalovoj ženi, nakon što je on otpustio Davidove ljude. „Eto," rekao je, ‚David je poslao iz pustinje glasnike da pozdrave našega gospodara, a on ih potjerao. A ti su ljudi bili vrlo dobri prema nama: nisu nas dirali, ništa nismo izgubili dokle god smo bili u polju. Noću i danju bili su nam kao bedem u sve vrijeme

dok smo bili s njima pasući stada. Razmisli sada i vidi što ćeš učiniti, jer je gotova pogibija našem gospodaru i svemu njegovu domu; a on je opak čovjek komu se ne može ništa kazati." {SPP 351.3}

Ne savjetujući se sa svojim mužem i ne govoreći mu o svojim namjerama Abigajila je uzela dovoljnu količinu hrane, natovarila ih na magarce i po sluzi poslala naprijed, a sama je krenula u susret Davidovoj grupi. Susrela ga je u brdskom guštiku. „Kad je Abigajila ugledala Davida, brzo sjaha s magarca i pade pred Davida ničice, poklonivši se do zemlje. Bacivši mu se tako pred noge, reče: Gospodaru, neka na mene padne krivica! Dopusti da službenica tvoja progovori tvojim ušima, i udostoj se poslušati riječi službenice svoje!" Abigajila se obratila Davidu s poštovanjem kao da je govorila okrunjenom kralju. Nabal je prezirno uzviknuo: „Ko je David?" ali Abigajila ga je nazvala „gospodarom". Ona je ljubaznim riječima pokušala smekšati njegove povrijeđene osjećaje i molila ga za svog muža. Bez imalo razmetanja ili ponosa, već puna Božje ljubavi i mudrosti, Abigajila je otkrila snagu svog predanja svom mužu te je Davidu jasno dala znati da neljubazno ponašanje njezina muža nije promišljena lična uvreda protiv njega, već jednostavno izliv jedne nesrećne i sebične prirode. {SPP 351.4}

„Zato sada, gospodaru, živoga mi Jahve, i tako bio živ ti, i tako ti Jahve, koji te očuvao da ne svališ na se krvnu krivicu i da ne pribaviš sebi pravdu svojom rukom: neka prođu kao Nabal tvoji neprijatelji i oni koji snuju zlo mome gospodaru." Abigajila nije sebi pripisala zasluge za odvraćanje Davida od njegove nepromišljene namjere, već je Bogu odala slavu i čast. Ona je onda ponudila bogate zalihe kao žrtvu pomirenja Davidovim ljudima i dalje molila kao da je ona bila ta koja je izazvala vođin gnjev. {SPP 351.5}

„Oprosti sluškinji svojoj", rekla je, „njenu krivicu! Zacijelo će Jahve osnovati trajan dom mome gospodaru, jer moj gospodar bije Jahvine bojeve, i za svega tvoga života neće se naći zlo na tebi." Abigajila je indirektno rekla Davidu što treba činiti. On treba voditi Jahvine bojeve, a ne tražiti osvetu za osobne uvrede, premda je bio progonjen kao izdajica. Zatim je nastavila: „Ako se ko digne da te progoni i da ti radi o glavi, neka život moga gospodara bude pohranjen u škrinji života kod Jahve, tvoga Boga... I kad Jahve učini mome gospodaru svako dobro koje ti je obećao, i kad te odredi da budeš knezom nad Izraelom, onda neka ne bude na smutnju ni na grižnju savjesti mome gospodaru da je nizašto prolio krv i da je sebi pribavio pravdu rukom svojom. I kad Jahve učini dobro mome gospodaru, sjeti se tada službenice svoje!" (1 Sam 25,29-31) {SPP 351.6}

Ovakve riječi su mogle doći samo s usana onoga ko je primao mudrost odozgo. Abigajilino lice, riječi i djela su, poput cvjetna mirisa, nesvjesno odisala pobožnošću. Duh Božjeg Sina prebivao je u njenoj duši. Njen govor, začinjen milošću, prepun milosrđa i mira, donosio je nebeski uticaj. Davidove su pobude postale pozitivnije i on je zadrhtao pri pomisli na posljedice svoje nepromišljene namjere. „Blago mirotvorcima, jer će se zvati sinovi Božji!" (Mt 5,9) Kad bi bilo mnogo više ovakvih žena u Izraelu koje bi blažile povrijeđene

osjećaje, priječile nepromišljene porive i suzbijale velika zla riječima mira i mudrosti! {SPP 352.1}

Život posvećenog hrišćanina uvijek širi svjetlost, utjehu i mir. Njegova su obilježja čistoća, taktičnost, jednostavnost i korisnost. Njega nadzire nesebična ljubav koja posvećuje uticaj. Hristos je u njemu i trag svjetlosti ostaje svuda kuda ide njen vlasnik. Abigajila je bila mudra savjetnica i odgojiteljica. Davidova je strast iščezla pod silom njenog uticaja i izlaganja. On je bio uvjeren da nije mudro učinio te da je izgubio nadzor nad svojim duhom. {SPP 352.2}

On je primio ukor s poniznim srcem u skladu sa svojim vlastitim riječima: „Nek me samo udari pravednik, ljubav je što me kara, ali ulje grešničko neće mi glavu pomazati.” (Ps 141,5) On se zahvalio i blagoslovio je jer ga je pravedno savjetovala. Mnogo je onih koji, kad ih se ukori, smatraju vrijednim pohvale to što ukor primaju bez nestrpljenja, ali kako je malo onih koji primaju ukor sa zahvalnim srcem i blogosiljaju one koji ih nastoje spasiti da ne podu putem zla. {SPP 352.3}

Kad se Abigajila vratila kući, našla je Nabala i njegove goste kako uživaju u velikoj gozbi koju su pretvorili u prizor pijanog orgijanja. Ona nije sve do sljedećeg jutra rekla svom mužu što se dogodilo prilikom njenog razgovora s Davidom. Nabal je bio kukavica u srcu i kad je shvatio kako ga je njegova ludost dovela do ruba iznenadne smrti on se skamenio. Bojeći se da će David i izvršiti svoju osvetničku namjeru, on je ispunjen strahom zapao u stanje potpune obamrlosti. Umro je nakon deset dana. Život koji mu je Bog dao za njega je bio samo prokletstvo svijetu. Usred svoje radosti i slavlja Bog mu je rekao kao što je rekao bogatom čovjeku iz prispodobe: „Ludače... još noćas zatražiće ti se duša natrag.” (Lk 12,20) {SPP 352.4}

David se kasnije oženio Abigajilom. On je već bio muž jedne žene, ali običaji naroda u njegovo vrijeme su iskvarili rasuđivanje i uticali na njegovo ponašanje. Čak su i veliki i dobri ljudi pogriješili slijedeći običaje svijeta. David je tokom cijelog svog života osjećao gorke posljedice mnogozenstva. {SPP 352.5}

Nakon Samuelove smrti David je nekoliko mjeseci bio na miru. Ponovno se povukao u samoću među Zirejce, ali ovi su neprijatelji, nadajući se da će steći kraljevu naklonost, obavijestili o Davidovom skloništu. Ova je vijest u Šaulu probudila demonske strasti koje su spavale u njegovim grudima. On je još jednom sazvao svoje vojnike da ih vodi u progonjenju Davida. Ali prijateljske su uhode Jesejevu sinu donijele vijest da ga Šaul ponovno goni i David je s nekoliko svojih ljudi pošao da izvidi položaje svog neprijatelja. Bila je noć kad su napredujući oprezno došli do neprijateljskog logora i pred sobom ugledali šatore kralja i njegove pratnje. Niko ih nije primijetio jer je logor tiho spavao. David je pozvao svoje prijatelje da pođu s njim u samo neprijateljsko središte. Kao odgovor na njegovo pitanje: „Ko će sa mnom u logor sve do Šaula?” Abišaj je odmah odgovorio: „Ja ću s tobom!” {SPP 352.6}

Skriven dugim gorskim sjenama David i njegov pratilac su ušli u logor svojih neprijatelja. Dok su pokušavali utvrditi točan broj neprijatelja, naišli su na Šaula kako spava, njegovo je koplje bilo zabodeno u zemlju a vrč za vodu bio je pored glave. Pored njega je ležao Abner, njegov glavni zapovjednik, a posvuda oko njih vojnici koji su duboko spavali. Abišaj je podigao svoj mač i rekao Davidu: „Danas ti je Bog predao tvoga neprijatelja u tvoje ruke; zato sada dopusti da ga njegovim vlastitim kopljem pribodem za zemlju, jednim jedinim udarcem, drugoga mi neće trebati." On je čekao riječ dopuštenja, ali je začuo šapat: „Nemoj ga ubijati! Jer tko će dignuti ruku svoju na Jahvina pomazanika i ostati nekažnjen?... Živoga mi Jahve, i udarit će ga Jahve, bilo da će mu doći njegov dan da umre, bilo da će otići u boj i poginuti. Ne dao mi Jahve da dignem ruku na pomazanika Jahvina! Nego uzmi sada koplje što mu je kod uzglavlja i vrč za vodu, pa hajdemo!'" I uze David koplje i vrč za vodu što su bili kod Šaulova uzglavlja, i oni odoše: niko ništa nije vidio ni opazio, niko se nije probudio, nego su svi spavali, jer bijaše na njih pao dubok san od Jahve." Kako Gospod može jednostavno oslabiti najsnažnije, ukloniti razboritost mudrih i obezvrijediti vještine najopreznijih! {SPP 353.1}

Kad se David našao na sigurnoj udaljenosti od logora, stao je na gorski vrh i glasno povikao vojsci i Abneru: „„Nisi li ti junak? I ko ti je ravan u Izraelu? Pa zašto onda nisi čuvao kralja, svoga gospodara? Nije lijepo što si ti učinio. Tako mi živog Jahve, zaslužili ste smrt što niste čuvali svoga gospodara, pomazanika Jahvina. Pogledaj sada gdje je kraljevo koplje i gdje je vrč za vodu što mu bijaše do uzglavlja!' Tada Šaul poznade Davidov glas i upita: ‚Je li to tvoj glas, sine Davide?' A David odgovori: ‚Jest, kralju gospodaru!' I nastavi: ‚Zašto moj gospodar progoni svog slugu? Što sam učinio? Kakva je krivca u mojoj ruci? Zato neka se sada moj gospodar i kralj udostoji poslušati riječi svoga sluge.'" S kraljevih se usana ponovno začulo priznanje: „Zgriješio sam! Vrati mi se, sine Davide, neću ti više činiti zla, kad je danas moj život u očima tvojim bio tako drag. Jest, ludo sam radio i teško sam pogriješio!' A ‚Evo kraljeva koplja, neka dođe jedan od momaka i neka ga uzme!'" Premda je Šaul obećao: „Neću ti više činiti zla," David se nije predao u njegove ruke. {SPP 353.2}

Ovaj drugi primjer Davidova poštovanja života njegova vrhovnika ostavio je na Šaula još dublji dojam i prisilio ga na još poniznije priznanje njegove zablude. Bio je zaprepašten i ponižen prikazom takve dobrote. Rastajući se od Davida Šaul je uzviknuo: „Budi blagoslovljen, sine Davide! Zacijelo ćeš izvršiti svoje djelo i uspjećeš!" Ali Jesejev sin se nije nadao da će kralj istrajati u takvom razmišljanju. {SPP 353.3}

David je očajnički želio pomirenje sa Šaulom. Činilo se neizbježnim da će on naposljetku pasti kao žrtva kraljeve zlobe te je ponovno odlučio tražiti zaklon u f'ilistejskoj zemlji. Sa šest stotina ljudi pod svojim zapovjedništvom on je prešao na stranu Ahiša, kralja Gata. {SPP 353.4}

Davidov zaključak da će Šaul zasigurno ostvariti svoju ubilačku namjeru donesen je bez savjetovanja s Bogom. Dok je Šaul kovao zavjeru i nastojao ga uništiti, Gospod je radio da Davidu osigura kraljevstvo. Bog izvršuje svoje planove premda su oni pred čovjekovim

pogledom zavijeni tajanstvenošću. Ljudi ne mogu razumjeti Božje putove, i gledajući na ono što se vidi, oni kušnje, teškoće koje Bog dopušta da dođu na njih tumače kao nešto što je usmjereno protiv njih te će im donijeti samo uništenje. Tako je David gledao na ono što se vidi, a ne na Božja obećanja. Sumnjao je da će ikada doći na prijesto. Duge kušnje su oslabile njegovu vjeru i iscrpile njegovo strpljenje. {SPP 353.5}

Gospod nije poslao Davida da zaštitu potraži kod Filistejaca, Izraelovih najogorčenijih neprijatelja. Upravo će ovaj narod do kraja biti njihov najgori neprijatelj, a on je ipak pobjegao k njima da zatraži pomoć u trenutku potrebe. Izgubivši svako povjerenje u Šaula i one koji su mu služili, on se predao na milost neprijatelju svog naroda. David je bio hrabar vojskovođa, a pokazao se mudrim i uspješnim ratnikom, ali sada kad je otišao Filistejcima, on je direktno radio protiv svojih interesa. Bog ga je podigao da uspostavi njegova mjerila u zemlji Judinoj i nedostatak vjere ga je naveo da bez Gospodnje zapovijesti odbaci svoje mjesto dužnosti. {SPP 354.1}

Davidova nevjera je obeščastila Boga. Filistejci su se bojali Davida više no što su se bojali Šaula i njegove vojske, ali stavljajući se pod zaštitu Filistejaca, David im je otkrio slabosti svog vlastitog naroda. On je time ohrabrio ove nemilosrdne neprijatelje da tlače Izrael. David je bio pomazan da stoji u obrani Božjeg naroda i Gospod nije želio da njegov sluga hrabri bezbožnike tako što će im otkriti slabosti njegovog naroda ili pokazati ravnodušnost prema njihovoj dobrobiti. Nadalje, njegova su braća dobila dojam da je on otišao neznabošcima služiti njihovim bogovima. Ovim činom on je dao povod za pogrešno tumačenje njegovih pobuda i u mnogima je izazvao predrasude protiv sebe. On je učinio upravo ono što je Sotona želio jer je David tražeći utočište među Filistejcima dao povoda za osvetničku radost Božjim neprijateljima i njegovu narodu. David se nije odrekao služenja Bogu niti se odrekao revnovanja za njegovu stvar, ali je žrtvovao svoje povjerenje u Njega zbog svoje osobne sigurnosti i tako okaljao pravedan i vjeran karakter koji Bog zahtijeva da ga njegove sluge imaju. {SPP 354.2}

Filistejski kralj je srdačno primio Davida. Toplina dočeka se mogla pripisati činjenici da mu se kralj divio, a djelomično činjenici da je njegovoj ispraznosti laskalo to da Izraelac zatraži njegovu zaštitu. David se u Ahišovom kraljevstvu osjećao sigurnim od izdaje. Doveo je svoju porodicu, svoj dom i stvari zajedno sa svojim ljudima te se naizgled došao trajno naseliti u filistejskoj zemlji. Ahišu je sve to laskalo i on je obećao zaštititi izraelske bjegunce. {SPP 354.3}

Na Davidov zahtjev za prebivalište u zemlji, dalje od kraljevskog grada, kralj mu je u vlasništvo milostivo darovao Siklag. David je shvatio da bi za njega i njegove ljude bilo opasno ostati pod uticajem idolopoklonika. U gradu potpuno odvojenom za vlastitu upotrebu oni su slobodnije mogli služiti Bogu nego što bi mogli da su ostali u Gatu gdje su neznabošački obredi mogli biti samo izvor zla i nemira. {SPP 354.4}

Dok je živio u ovom izoliranom gradu David je ratovao s Gešurcima, Girzijcima i Amalečanima i nije ostavljao nikoga ko bi živ donio vijesti u Gat. Kad bi se vratio iz bitke on je Ahišu dao do znanja da je ratovao protiv svog vlastitog naroda, Judejaca. Zbog tog pretvaranja on je bio sredstvo jačanja filistejske ruke jer je kralj rekao: „Baš se omrazio svome narodu. Izraelu! Zato će mi biti sluga dovijeka!" David je znao da je uništenje ovih bezbožnih plemena Božja volja i da je on bio određen da obavi to djelo, ali on nije slijedio Božji savjet kad se služio prijevarom. {SPP 354.5}

„U ono vrijeme Filistejci skupiše svoje čete za rat protiv Izraela. I Ahiš reče Davidu: ‚Znaj da ćeš ići sa mnom na vojsku, ti i tvoji ljudi!'" David nije namjeravao dići ruku protiv svog naroda, ali nije bio siguran kako da se ponaša dok okolnosti ne pokažu što je njegova dužnost. Odgovorio je okolišajući i rekao: „Dobro! Sad ćeš vidjeti što će učiniti tvoj sluga!" Ahiš je razumio da su ove riječi obećanje pomoći u nailazećem sukobu i dao svoje obećanje da će Davidu ukazati veliku čast i dati mu visok položaj na filistejskom dvoru. {SPP 354.6}

Međutim, premda je Davidova vjera u Božja obećanja pomalo popustila on se još uvijek sjećao da ga je Samuel pomazao za izraelskog kralja. Sjetio se pobjeda koje mu je Bog dao nad njegovim neprijateljima u prošlosti. Sjetio se velike Božje milosti kad mu je sačuvao život od Šaulove ruke i odlučio je da ne iznevjeri sveto povjerenje. Premda je izraelski kralj tražio njegov život on se nije želio pridružiti neprijateljima svog naroda. {SPP 354.7}

66. Poglavlje — Šaulova Pogibija

Ovo poglavlje zasniva se na 1. Samuelovoj 28 i 31.

Filistejci su ponovno objavili rat Izraelcima. „Dok su se Filistejci skupljali te došli i ulogorili se kod Šunema," na sjevernom rubu Jizreelske nizine, dotle su Šaul i njegove snage logorovale samo nekoliko milja dalje od podnožja planine Gilboe, na južnoj granici ravnice. U ovoj je ravnici Gideon s trima stotinama ljudi vodio bitku s Midjancima. Međutim, duh koji je nadahnjivao izraelskog izbavitelja sasvim se razlikovao od onoga koji je pokretao srce kraljevo. Gideon je išao naprijed sa snažnom vjerom u silu Boga Jakovljeva, ali Šaul se osjećao usamljen i nezaštićen jer ga je Bog odbacio. Dok je posmatrao filistejsku vojsku, ‚uplaši se i srce mu snažno zadrhta". {SPP 355.1}

Šaul je saznao da su David i njegova vojska s Filistejcima i on je očekivao da će Jesejev sin iskoristiti priliku da se osveti za sve nepravde što ih je doživio. Kralj je osjećao veliku tjeskobu. Njegove nerazumne strasti, koje su ga poticale da uništi Božjeg izabranika, uvukle su narod u ovu veliku opasnost. Dok je on bio zaokupljen proganjanjem Davida, on je zanemario obranu kraljevstva. Filistejci su, koristeći se ovim stanjem, prodrli do samog središta zemlje. Tako dok je Sotona poticao Šaula da iskoristi sve svoje snage u hvatanju Davida kako bi ga uništio, taj je isti zao duh nadahnuo Filistejce da iskoriste priliku kako bi uništili Šaula i pobijedili Božji narod. Koliko često naš veliki neprijatelj koristi isti pristup! On djeluje na neko neposvećeno srce da zapali zavist i svađu u crkvi, a onda koristeći to podijeljeno stanje Božjeg naroda, potiče svoje sluge da rade na njihovu uništenju. {SPP 355.2}

Šaul se sljedećeg jutra trebao upustiti u borbu s Filistejcima. Nad njim su se navukle sjene skorašnje propasti i on je čeznuo za vođstvom i pomoći. Međutim, on je uzalud tražio Božji savjet. „Šaul upita za savjet Jahvu, ali mu Jahve ne dade odgovora, ni u snima, ni po Urimu, ni preko proroka." Gospod nikada nije odbio dušu koja mu je prišla iskreno i ponizno. Zašto onda nije odgovorio Šaulu? Kralj je svojim vlastitim djelom proigrao sve mogućnosti obraćanja Bogu. On je odbio savjet proroka Samuela, izgnao je Davida, Božjeg izabranika, pobio je sveštenike Gospodnje. Kako je mogao očekivati da mu Bog odgovori kad je presjekao kanale komunikacije što ih je Nebo uspostavilo? On je zgriješio protiv Duha milosti i nije mu se moglo odgovoriti u snu ili otkrivenjem od Gospoda. Šaul se nije obratio Bogu s poniznošću i pokajanjem. On nije tražio oprost i pomirenje s Bogom, već izbavljenje od svojih neprijatelja. On se svojom tvrdoglavošću i pobunom udaljio od Boga. Povratka nije bilo, osim putem pokajanja i skrušenosti, ali ponosni monarh je, u svojoj brizi i očaju, odlučio zatražiti pomoć iz drugog izvora. {SPP 355.3}

„Zato Šaul reče svojim slugama: Potražite mi ženu koja zaziva duhove, da odem k njoj i upitam je." Šaul je u cijelosti poznavao karakter dozivanja duhova. Gospod je to izričito zabranio, a nad onima koji se bave ovom nesvetom vještinom izrečena je smrtna kazna. Šaul je tokom Samuelova života zapovijedio da vrači i svi oni koji imaju sličan duh moraju biti

pobijeni, ali sada u nepromišljenu očaju i sam se obratio vradžbinama koje je osudio kao gadost. {SPP 355.4}

Kralju je rečeno da u En Ddoru, u tajnosti, živi žena s vračarskim duhom. Ova je žena sklopila savez sa Sotonom da se prepusti njegovu nadzoru i tako ispuni njegove namjere, a zauzvrat, knez zla je činio čuda za nju i davao joj otkrivenja. {SPP 356.1}

Šaul se preobukao i noću sa samo dvojicom u svojoj pratnji pošao da traži vračarino skrovište. Kakav žalostan prizor! Izraelskog kralja vodi Sotona po svojoj volji! Kako je mračan put kojim hode stopala onoga kojega je izabrao onaj koji je ustrajao na svom putu, odbijajući sveti uticaj Božjeg Duha! Ima li strasnijeg ropstva od ropstva onoga koji se predao nadzoru najvećeg tiranina — samome sebi! Povjerenje u Boga i poslušnost njegovoj volji bili su jedini uslovi uz koje je Šaul mogao biti izraelski kralj. Da se pokorio ovim uslovima za vrijeme svoje vladavine, njegovo bi kraljevstvo bilo sigurno, Bog bi bio njegov vodič, Svemogući njegov štit. Bog je dugo trpio Šaula i premda je njegova pobuna i tvrdokornost gotovo ušutkala božanski glas u duši, još je bilo prilike za pokajanje. Ali kad se u opasnosti okrenuo od Boga da primi svjetlost od Sotoninog saveznika, on je presjekao posljednju vezu koja ga je vezivala uz njegova Tvorca. On se potpuno stavio pod nadzor sotonske sile koja je godinama djelovala na njega i koja ga je dovela do ruba uništenja. {SPP 356.2}

Šaul i njegova pratnja su pod okriljem noći prešli ravnicu i, nesmetano prolazeći pored filistejske vojske, prešli preko planinskog grebena do usamljena doma endorske vračare. Ovdje se sakrila žena sa sotonskim duhom da tajno nastavi sa svojini bezbožnim vradžbinama. Premda prerušen, Šaulov visok stas i kraljevsko držanje otkrivali su da on nije bio običan vojnik. Žena je posumnjala da je njen posjetitelj Šaul, a njegovi su bogati darovi samo povećali njenu sumnju. Na njegov zahtjev: „Daj mi vračaj pomoću duha i dozovi mi onoga koga ti reknem", žena je odgovorila: „Ti znaš što je učinio Šaul i kako je istrijebio iz zemlje zazivače duhova i vračeve. Zašto postavljaš zamke mome životu da me pogubiš?' A Šaul joj se zakle Jahvom govoreći: ‚Tako mi živog Jahve, nećeš biti ništa kriva za ovo!'" A kad je ona rekla: „Koga da ti dozovem?," on je odgovorio: „Samuela." {SPP 356.3}

Nakon što je obavila svoja vraćanja ona je rekla: „Vidim nešto božansko što se diže iz zemlje... Izlazi starac, ogrnut plaštem. Tada Šaul spozna da je to Samuel, pa pade licem do zemlje i pokloni se." {SPP 356.4}

Gospodnji prorok nije bi taj koji se pojavio zbog opčinjenosti vračarskim vradžbinama. Samuel nije bio prisutan u tom stjecištu zlih duhova. Ta nadprirodna pojava je stvorena isključivo Sotoninom silom. On se jednostavno mogao pretvoriti u Samuelov lik kao što se mogao pretvoriti u anđela svjetlosti kad je kušao Hrista u pustinji. {SPP 356.5}

Prve riječi žene pod uticajem njenog vračanja bile su upućene kralju: „Zašto si me prevario? Ta ti si Šaul!' Tako je prvo djelo zlog duha koji je oponašao proroka bilo da tajno razgovara s ovom ženom i upozori je na prijevaru koja joj je izrečena. Poruka navodnog proroka Šaulu je bila: „‚Zašto si pomutio moj mir dozivajući me gore?' A Šaul odgovori: ‚U

velikoj sam nevolji, jer su Filisteji zavojštili na me, a Bog se okrenuo od mene i ne odgovara mi više, ni preko proroka ni u snu. Zato sam dozvao tebe da me poučiš što da činim.'" {SPP 356.6}

Dok je Samuel bio živ, Šaul je prezirao njegove savjete i ukore. Ali sada u nemiru i nevolji on je smatrao da je prorokovo vođstvo njegova jedina nada i kako bi razgovarao s nebeskim predstavnikom on se uzalud obratio vjesniku pakla. Šaul se potpuno predao Sotoninoj vlasti, i sada je onaj čije je jedino zadovoljstvo stvaranje bijede i uništenja na najbolji način iskoristio svoju prednost kako bi uništio nesretnog kralja. Kao odgovor na Šaulovo samrtničko preklinjanje došao je strašan odgovor, navodno sa Samuelovih usana: {SPP 356.7}

„Zašto mene pitaš, kad se Jahve odvratio od tebe i postao ti neprijateljem? Jahve ti je učinio kako ti je kazao preko mene: istrgao je kraljevstvo iz tvoje ruke i dao ga tvome suparniku, Davidu, jer nisi poslušao riječi Jahvinih i jer nisi izvršio njegova žestokog gnjeva na Amaleku: stoga ti je Jahve danas ovako učinio. Jahve će predati, zajedno s tobom, i Izraela u filistejske ruke." {SPP 357.1}

Sotona je laskao i varao Šaula tokom njegovog buntovnog ponašanja. Posao kušača je da umanji grijeh, da put prijestupa pokaže jednostavnim i izazovnim, da oslijepi um za Gospodnja upozorenja i prijetnje. Sotona je svojom očaravajućom silom naveo Šaula da se opravdava usprkos Samuelovim ukorima i upozorenjima. Ali sada u krajnjoj nuždi, on se okrenuo protiv njega iznoseći veličinu njegova grijeha i beznadnost oprosta da bi ga nagnao na očajavanje. Ništa se nije moglo bolje izabrati da uništi njegovu hrabrost i pomuti njegovo rasuđivanje ili da ga natjera u očaj i samouništenje. {SPP 357.2}

Šaul je bio iscrpljen od umora i posta, prestrašen i svjestan svoje krivnje. Dok je slušao zastrašujuća pretkazanja, on se savio kao hrast na oluji i bacio na zemlju. {SPP 357.3}

Vračara se preplašila. Izraelski je kralj ležao pred njom poput mrtvaca. Ako umre u njenom zaklonu, kakve će posljedice ona snositi? Molila ga je da ustane i uzme hrane, tražeći od njega da budući da je ugrozila svoj život ispunjavajući mu želju on sada popusti njenim zahtjevima kako bi sačuvao svoj. Njegove su se sluge pridružile preklinjanju i Šaul je najposlije popustio i žena je pred njega iznijela utovljeno tele i brzo umiješen beskvasni hljeb. Kakav prizor! U divljoj vračarinoj pećini koja je samo malo prije odjekivala riječima propasti, u prisutnosti Sotoninog vjesnika, onaj koga je Bog pomazao kao kralja nad Izraelom sjeo je da jede pripremajući se za dan smrtonosne borbe. {SPP 357.4}

Prije svitanja on se sa svojom pratnjom vratio u izraelski logor da se pripremi za sukob. Šaul se uništio savjetujući se s duhom tame. Pritisnut očajničkim strahom bilo mu je nemoguće da svoju vojsku nadahne hrabrošću. Odvojen od izvora snage on nije mogao usmjeriti umove Izraelaca da se ugledaju na Boga kao svog pomoćnika. Tako je proročanstvo o zlu doprinijelo vlastitom ispunjenju. {SPP 357.5}

Na ravnici Šunema i padinama planine Gilboe izraelska vojska i filistejska otpočele su smrtonosnu bitku. Premda je zastrašujući prizor u endorskoj pećini izgnao svu nadu iz

Šaulova srca, on se s očajničkim junaštvom borio za svoj prijesto. Ali to je bilo uzalud. .„.. a Izraelci su pobjegli pred njima i padali pobijeni po gori Gilboi." Tri hrabra kraljeva sina su poginula pored njega. Strijelci su se okomili na Šaula. Gledao je kako oko njega padaju vojnici i kako su njegovi kneževski sinovi pali od mača. Budući da je i sam bio ranjen nije se mogao boriti ni bježati. Bijeg je bio nemoguć, i odlučan da ne dopusti da ga Filistejei uhvate živog, on je zapovjedio svom štitonoši: „Izvuci svoj mač i probodi me." Kad je čovjek odbio podići svoju ruku protiv Gospodnjeg pomazanika, Šaul je sebi oduzeo život tako što se bacio na svoj mač. {SPP 357.6}

Tako je umro prvi izraelski kralj s krivnjom samoubistva na svojoj duši. Njegov je život bio promašaj i on je otišao obeščašćen i očajan, jer je svoju vlastitu pokvarenu volju suprotstavio volji Božjoj. {SPP 357.7}

Vijesti o porazu proširile su se daleko i naširoko šireći strah širom Izraela. Narod je bježao iz gradova, a Filistejci su ih bez smetnji zauzeli. Šaulova vladavina, nezavisna o Bogu, gotovo je uništila njegov narod. {SPP 357.8}

Dan poslije bitke Filistejci su pretražujući bojno polje i pljačkajući pobijene, otkrili tijelo Šaula i njegova tri sina. Da bi upotpunili pobjedu, oni su odsjekli Šaulovu glavu, skinuli s njega oklop, te su glavu i okrvavljeni oklop poslali u filistejsku zemlju kao pobjednički trofej, „javljajući veselu vijest svojim idolima i narodu". Oklop je naposljetku stavljen u „Aštartin hram" dok su mrtvo tijelo pribili na zid grada Bet Šana. Tako je pobjednička slava pripisana sili ovih lažnih bogova, a Jahvino je ime bilo obeščašćeno. {SPP 357.9}

Mrtva tijela Šaula i njegovih sinova odvučena su do Bet Šana, grada nedaleko od Gilboe, u blizini Jordana. Ovdje su obješena na lancima da ih pojedu ptice grabljivice. Ali hrabri ljudi iz Jabeša Gileadskog, sjećajući se Šaulova izbavljenja njihova grada u prijašnjim, sretnijim godinama, sada su pokazali svoju zahvalnost tako što su spasili tijela kralja i kneževa i časno ih pokopali. Prešavši Jordan noću, oni ,uzeše Šaulovo mrtvo tijelo i tjelesa njegovih sinova sa zida grada Bet Šana, pa ih donesoše u Jabeš i ondje spališe. Potom uzeše njihove kosti i ukopaše ih pod Tamarisom u Jabešu, i postiše sedam dana." Tako su nježne i ožalošćene ruke osigurale ukop Šaulu i njegovim sinovima u mračnim trenucima poraza i srama zbog plemenitog djela učinjenog prije četrdeset godina. {SPP 358.1}

67. Poglavlje — Drevno I Savremeno Vračanje

Izvještaj Svetog pisma o Šaulovom posjetu ženi u En Doru bio je izvor pometnje za mnoge istraživače Biblije. Neki smatraju da je Samuel zapravo bio prisutan prilikom razgovora sa Šaulom, ali sama Biblija pruža dovoljno dokaza za suprotan zaključak. Ako je, kako neki tvrde, Samuel bio na Nebu, on je morao i sići s njega, s pomoću Božje ili Sotonine sile. Niko ni za trenutak ne može povjerovati da je Sotona imao moć da Božjeg svetog proroka pozove s Neba da bi poslušao vračanje odbačene žene. Isto tako ne možemo zaključiti da ga je Bog pozvao u vračarinu pećinu jer je Gospod već odbio razgovarati sa Šaulom, u snu, preko Urima i proroka (1 Sam 28,6). To su bili posrednici za komuniciranje što ih je sam Gospod imenovao i On ih nije zaobišao da bi poslao poruku preko Sotoninog sluge. {SPP 359.1}

Sama poruka je dovoljan dokaz o njenom porijeklu. Njen cilj nije bio da Šaula navede na pokajanje, već da ga potakne na propast, a to nije Božje djelo, već Sotonino. Štaviše, Šaulov čin savjetovanja vračare citira se u Svetom pismu kao jedan razlog zbog kojeg ga je Bog odbacio i prepustio uništenju: „Tako je poginuo Šaul za svoju nevjeru, kojom se iznevjerio Jahvi: nije držao Jahvine zapovijesti, i povrh toga je pitao za savjet bajačicu, a nije pitao Jahvu; zato ga je ubio i prenio kraljevstvo na Jesejeva sina Davida.” (1 Ljet 10,13.14) Ovdje se izričito kaže da je Šaul pitao vračaru, a ne Gospoda. On nije razgovarao sa Samuelom, Božjim prorokom, već je posredovanjem vračare govorio sa Sotonom. Sotona nije mogao prikazati stvarnog Samuela, ali je prikazao krivotvorinu kojom je obavio svoje djelo prijevare. {SPP 359.2}

Gotovo svi oblici drevnog čarobnjaštva i vraćanja temeljili su se na vjerovanju u opštenje s mrtvima. Oni koji su se bavili vještinom zazivanja mrtvih tvrdili su da su razgovarali s duhovima preminulih te da su kroz njih primili znanje o budućim događajima. Ovaj običaj opštenja s mrtvima spomenut je u Isaijinom proročanstvu: „Reknu li vam: Duhove pitajte i vrače koji šapću i mrmljaju’ — Dakako narod mora pitati svoje bogove i za žive u mrtvih se raspitivati!” (Iz 8,19) {SPP 359.3}

Ovo isto vjerovanje u opštenje s mrtvima bilo je kamen temeljac neznabožačkog idolopoklonstva. Vjerovalo se da su bogovi neznabožaca duhovi preminulih junaka koji su postali bogovi. Tako je religija neznabožaca bila obožavanje mrtvih. To je očito iz Svetog pisma. U izvještaju o izraelskom grijehu u Baal Peoru kaže se: „Dok je Izrael boravio u Šitimu, narod se upusti u blud s Moabkama. One pozivahu narod na žrtvovanje svojim bogovima, a narod sudjelovaše u njihovim gozbama i klanjaše se njihovim bogovima. Tako se Izrael osramoti s Baalom peorskim.” (Br 25,1-3) Psalmist nam kaže kakvim su se vrstama bogova prinosile ovakve žrtve. Govoreći o istom otpadu u Izraelu on kaže: „Posvetiše se Baal Peoru i jedoše žrtve bogova mrtvih” (Ps 106,28), to jest žrtve koje su bile prinošene mrtvima. {SPP 359.4}

Obožavanje mrtvaca je zauzimala značajno mjesto u gotovo svakom neznabožačkom sistemu kao i navodno opštenje s mrtvima. Vjerovalo se da mrtvi saopštavaju svoju volju

ljudima, a kad ih se upita, oni ih i savjetuju. Poznata proročišta Grčke i Rima imala su isti karakter. {SPP 359.5}

Vjerovanje u opštenje s mrtvima i danas postoji u navodno hrišćanskim zemljama. Pod imenom spiritizma proširio se običaj opštenja s bićima koja tvrde da su duhovi preminulih. To je sračunato da bi se iskoristili osjećaji onih koji su svoje voljene položili u grob. Spiritistička bića se ponekad pojavljuju ljudima u obliku preminulih prijatelja, iznose događaje povezane s njihovim životima i čine djela koja su oni činili dok su bili živi. Na ovaj način oni navode ljude da vjeruju kako su njihovi umrli prijatelji anđeli koji lebde iznad njih i razgovaraju s njima. Prema onima koji se pretvaraju da su duhovi preminulih često se pristupa s nekom vrstom obožavanja, a za mnoge njihova riječ ima veću težinu od Božje riječi. {SPP 360.1}

Međutim, ima mnogo onih koji spiritizam smatraju pukom obmanom. Prikazima kojima spiritizam podupire tvrdnje o svojoj nadprirodnoj naravi pripisuju se prijevare medija. Ali premda je istina da se rezultati trikova često izdaju za stvarne prikaze, bilo je također i očitih dokaza o nadprirodnoj sili. Mnogi koji odbacuju spiritizam kao proizvod ljudske vještine ili lukavstva prisiljeni su priznati njegove tvrdnje kad se suoče s prikazima koje ne mogu objasniti na taj način. {SPP 360.2}

Savremeni spiritizam, oblici drevnog čarobnjaštva i obožavanja kipova čije je zajedničko ključno načelo opštenje s mrtvima, temelji se na prvoj laži kojom je Sotona obmanuo Evu u Edemu: „Ne, nećete umrijeti! Nego zna Bog: onoga dana kad budete s njega jeli... vi ćete biti kao bogovi.” (Post 3,4.5) Kako se temelje na laži i njenom širenju, oni stoga i potiču od oca laži. {SPP 360.3}

Izraelcima je bilo izričito zabranjeno da se na bilo koji način upuštaju u tobožnji razgovor s mrtvima. Bog je zatvorio ova vrata kad je rekao: .„.. a mrtvi ne znaju ništa... i više nemaju udjela ni u čem što biva pod suncem.” (Prop 9,5.6) „Iziđe li duh iz njega, u zemlju svoju on se vraća, i propadaju sve misli njegove.” (Ps 146,4) Gospod je rekao Izraelu: „Ako se ko obrati na zazivace duhova i vračare da se za njima preda javnom bludu, ja ću se okrenuti protiv takva čovjeka i odstranit ću ga iz njegova naroda.” (Lev 20,6) {SPP 360.4}

Vračarski duhovi nisu bili duhovi preminulih, već zli anđeli, Sotonini vjesnici. Drevno idolopoklonstvo koje je, kao što smo vidjeli, obuhvatalo obožavanje mrtvih i tobožnje komuniciranje s njima Biblija proglašuje obožavanjem demona. Apostol Pavle, u upozorenju svojoj braći protiv ovakvog sudjelovanja u idolopoklonstvu svojih neznabožačkih bližnjih, kaže: „Ne, već da ono što pagani žrtvuju, žrtvuju đavolima, a ne Bogu. A ja neću da vi budete u zajednici s đavolima.” (1 Kor 10,20) Psalmist govoreći o Izraelu kaže: „Žrtvovahu sinove svoje i svoje kćeri zlodusima”, a u sljedećem retku on objašnjava da su ih žrtvovali „likovima Hanaanskim” (Ps 146,37.38). U svom tobožnjem poštovanju mrtvih oni su u stvari obožavali demone. {SPP 360.5}

Savremeni spiritizam, koji počiva na istom temelju, puko je oživljavanje novog oblika čarobnjaštva i obožavanja demona što ih je Bog osudio i zabranio u prošlosti. U Pismu je prorečeno da će u „posljednja vremena neki otpasti od vjere i pristati uz prijevarne duhove i đavolske nauke" (1 Tim 4,1). Pavle u svojoj Drugoj poslanici Solunjanima upućuje na posebno Sotonino djelovanje kroz spiritizam kao o događaju koji će se odigrati prije samog drugog Hristovog dolaska. Govoreći o drugom Hristovom dolasku on kaže: „Dolazak Bezbožnika biće, dakako, uz saradnju sotone, popraćen svakovrsnim silnim djelima, varavim čudesnim znako-vima." (2 Sol 2,9) A Petar, opisujući opasnosti kojima će Crkva biti izložena u posljednjim danima, kaže da kao što je bilo lažnih proroka koji su Izraela vodili u grijeh, tako će biti i lažnih učitelja, „koji će kradom unijeti pogubna krivovjerja i koji će, niječući Gospoda što ih je otkupio... Mnogi će poći za njihovom razuzdanosti." (2 Pt 2,1.2) Ovdje je apostol ukazao na jedno od očitih obilježja spiritističkih učitelja. Oni odbijaju priznati Hrista kao Božjeg Sina. Ivan kaže o takvim učiteljima: „Ko je grdni lažov, ako ne onaj koji poriče da je Isus Hristos? Ko poriče Oca i Sina, taj je AntiHristos. Ko god niječe Sina, nema ni Oca." (1 Iv 2,22.23) Spiritizam nijekanjem Hrista niječe i Oca i Sina, a Biblija objavljuje da je to slika AntiHrista. {SPP 360.6}

Sotona je proricanjem o Šaulovoj propasti, posredovanjem žene iz En Dora, planirao postaviti zamku izraelskom narodu. On se nadao da će ih nadahnuti povjerenjem u vračaru i navesti da se savjetuje s njom. Tako bi se oni odvratili od Boga kao svog savjetnika i prihvatili Sotonino vođstvo. Prvi mamac kojim spiritizam privlači mnoštvo jest njegova tobožnja sila da ukloni pokrivalo budućnosti i ljudima otkrije ono što je Bog sakrio. Bog nam je u svojoj Riječi otkrio velike događaje u budućnosti, sve što je bitno da znamo, dao nam je sigurnog vodiča usred svih opasnosti, ali Sotonina je namjera da uništi čovjekovo povjerenje u Boga, da pobudi nezadovoljstvo svojim stanjem u životu, navede ljude da traže znanje što ga je Bog mudro sakrio od njih i prezru ono što im je On otkrio u svojoj svetoj Riječi. {SPP 361.1}

Mnogi se uznemire kad ne mogu saznati konačni ishod stvari. Oni ne mogu podnijeti nesigurnost i u svom nestrpljenju ne žele čekati da vide Božje spasenje. Zlo koje slute dovodi ih do samog rastrojstva. Oni otvaraju put svojim buntovnim osjećajima i trče naprijed i natrag u teškom jadu, tražeći znanje o onome što nije bilo otkriveno. Kad bi samo vjerovali Bogu i bdjeli u molitvi, oni bi našli božansku utjehu. Zajednica s Bogom umirila bi njihov duh. Iscrpljeni i opterećeni našli bi odmor za svoje duše kad bi došli Isusu, ali kad oni zanemare sredstva koja je Bog uspostavio njima za utjehu i pribjegnu drugim izvorima, nadajući se da će saznati ono što je Bog zadržao, oni čine Šaulovu grešku i tako samo primaju znanje o zlu. {SPP 361.2}

Bog nije zadovoljan ovakvim ponašanjem i to je izrazio na najizričitiji način. Ova nestrpljiva žurba da se ukloni zastor s budućnosti otkriva nedostatak vjere u Boga i otvara dušu za prijedloge prvog varalice. Sotona navodi ljude da se savjetuju s onima koji imaju vračarske duhove, i otkrivajući skrivene stvari iz prošlosti, on ih nadahnjuje povjerenjem u

vlastitu silu da prorekne ono što će doći. S pomoću iskustva stečenog tokom vjekova on može zaključivati od uzroka do posljedica i često proreci, s određenom tačnošću, neke buduće događaje u čovjekovu životu. On je tako osposobljen da prevari jadne, zavedene duše, stavi ih pod svoju vlast i učini ih robovima svoje volje. {SPP 361.3}

Bog nam je dao upozorenje preko svog proroka: „Reknu li vam: ‚Duhove pitajte i vrače koji šapću i mrmljaju' — dakako narod mora pitati svoje bogove i za žive u mrtvih se raspitati! Uza Zakon! Uza svjedočanstvo! Ko ne rekne tako, zoru neće dočekati." (Iz 8,19.20) {SPP 361.4}

Hoće li oni koji imaju svetog Boga, bezgraničnu mudrost i silu, ići vračarima čije znanje potiče od Gospodnjeg neprijatelja? Sam Bog je svjetlost svom narodu, On im zapovijesta da svoje oči usmjere vjerom na slavu koja je zaklonjena od ljudskog pogleda. Sunce Pravde šalje svoje svijetle zrake u njihova srca. Oni primaju svjetlost s nebeskog prijestola i nemaju želje okrenuti se od izvora svjetlosti ka Sotoninim vjesnicima. {SPP 361.5}

Demonska poruka Šaulu, premda je to bila osuda grijeha i proročanstvo o kazni, nije imala svrhu da ga promijeni, već da ga natjera u očaj i uništenje. Međutim, još češće kušačevoj namjeri najbolje služi da laskanjem namami ljude u propast. Učenja demonskih bogova u prošlosti podgrijavala su najodvratniji nemoral. Božanske su uredbe koje osuđuju grijeh i potvrđuju pravednost stavljene postrani, istina se uzimala olako, a nemoral ne samo da je bio dopušten već se u njemu i uživalo. Spiritizam tvrdi da nema smrti, nema grijeha, suda, ni kazne, da su „ljudi polubogovi koji nisu pogriješili", da je želja najviši zakon te da je čovjek odgovoran samo sebi. Prepreke su što ih je Bog podigao da bi zaštitio istinu, čistoću i poštovanje srušene i tako su mnogi ohrabreni u grijehu. Zar takvo učenje ne upućuje na porijeklo slično porijeklu demonskog bogoštovlja? {SPP 361.6}

Gospod je pred Izraela iznio posljedice održavanja zajednice sa zlim duhovima kroz gadosti Hanaanaca. Oni su bili bez prirodne ljubavi, idolopoklonici, preljubnici, ubice, gnusni zbog svih pokvarenih misli i odvratnih običaja. Ljudi ne poznaju svoja vlastita srca, jer „podmuklije od svega je srce. Nepopravljivo." (Jer 17,9) Ali Bog poznaje sklonosti čovjekove pokvarene prirode. Onda, kao i sada, Sotona nastoji stvoriti povoljne okolnosti za pobunu, da izraelski narod, kao i Hanaanci, postane što odvratniji Bogu. Neprijatelj duša uvijek budno bdi da u nama otvori kanale za neobuzdani tijek zla, jer on želi da budemo uništeni i osuđeni pred Bogom. {SPP 362.1}

Sotona je odlučio zadržati svoju vlast nad Hanaanskom zemljom, a kad je ona postala prebivalište izraelske djece, i Božji Zakon postao zakon zemlje, on je mrzio Izraela surovom i pakosnom mržnjom te kovao zavjeru za njihovo uništenje. Posredovanjem zlih duhova uvedeno je obožavanje tuđih bogova, a zbog prijestupa, izabrani narod je naposljetku bio rasijan izvan izabrane zemlje. Ovu istoriju Sotona pokušava ponoviti u naše doba. Bog vodi svoj narod iz pokvarenosti svijeta da bi mogli držati njegov Zakon i zbog toga bijes „tužitelja naše braće" ne poznaje granice. „Jer je đavo sišao k vama s velikim gnjevom, svjestan da ima

samo još malo vremena!” (Otk 12,10.12) Stvarna Obećana zemlja je upravo pred nama, a Sotona je odlučan da uništi Božji narod i odvoji ih od njihovog nasleđa. Opomena: „Bdijte i molite, da ne padnete u napast!” (Mk 14,38) nikada nije bila potrebnija nego danas. {SPP 362.2}

Gospodnja riječ drevnom Izraelu upućena je i njegovom narodu u današnjem vremenu: „Ne obraćajte se na zazivače zlih duhova i vračare; ne pitajte ih za savjet.” „Jer, ko god takvo što čini, gadi se Jahvi.” (Lev 19,31; Pnz 18,12) {SPP 362.3}

68. Poglavlje — David U Siklagu

Ovo poglavlje zasniva se na 1. Samuelovoj 29 i 30. i 2. Samuelovoj 1.

David i njegovi ljudi nisu trebali sudjelovati u bici između Šaula i Filistejaca, premda su marširali s Filistejcima do bojnog polja. Dok su se dvije vojske pripremale za bitku, Jesejev se sin našao u velikoj nedoumici. Od njega se očekivalo da se bori za Filistejce. Ako u bici napusti položaj koji mu je dodijeljen i bojno polje, pripisaće mu se ne samo kukavičluk već i nezahvalnost i izdajstvo Ahiša koji ga je štitio i povjeravao mu se. Takav čin bi osramotio njegovo ime i izložio ga bijesu neprijatelja kojeg se trebao više bojati nego Šaula. Ipak, on ni za trenutak nije mogao prihvatiti da se bori protiv Izraela. Ako to učini, on bi postao izdajica svoje zemlje, neprijatelj Boga i svog naroda. To bi mu zauvijek prepriječilo put k izraelskom prijestolu, a ako Šaul pogine u bici, za to bi bio optužen David. {SPP 363.1}

David je osjećao da je promašio put. Za njega bi bilo daleko bolje da je utočište našao u Božjim moćnim planinskim utvrđenjima nego među zakletim neprijateljima Jahve i njegova naroda. Ali Gospod u svojoj velikoj milosti nije kaznio ovu grešku svog sluge prepuštajući ga samom sebi u brizi i nedoumici, jer premda je David gubio dodir s božanskom silom, namjera je njegova srca još uvijek bila da ostane vjeran Bogu. Dok su Sotona i njegova vojska pomagali Božjim i izraelskim neprijateljima da stvore plan protiv kralja koji je odbacio Boga, Božji su anđeli radili na oslobađanju Davida od opasnosti u koju je dospio. Nebeski vjesnici su uticali na filistejske knezove da prosvjeduju protiv prisutnosti Davida i njegove vojske u predstojećem sukobu. {SPP 363.2}

„Što hoće ti Jevreji ovdje?" povikali su filistejske starješine tiskajući se oko Ahiša. Ovaj je potonji, koji nije bio voljan rastati se s tako važnim saveznikom, odgovorio: „Pa ovo je David, sluga izraelskog kralja Šaula! Već je godinu-dvije kod mene, ali nisam našao na njemu ništa sumnjivo od onoga dana kad je prebjegao k meni pa do današnjega dana." {SPP 363.3}

Ali knezovi su ljutito istrajali u svojim zahtjevima: „Pošalji toga čovjeka natrag, neka se vrati na mjesto koje si mu označio. Neka ne ide s nama u boj, da se ne okrene protiv nas u boju! Čime bi se on opet umilio svome gospodaru ako ne glavama ovih naših ljudi? To je onaj isti David o kome se pjevalo igrajući: ‚Pobi Šaul svoje tisuće, David na desetke tisuća!" Ubistvo njihovog slavnog junaka i Izraelova pobjeda još su bili svježi u sjećanju filistejskih vojskovođa. Oni nisu vjerovali da bi se David borio protiv svog vlastitog naroda, a ako U jeku bitke stane na njihovu stranu, on bi mogao nanijeti veće gubitke Filistejcima nego cijela Šaulova vojska. {SPP 363.4}

Tako je Ahiš bio prisiljen popustiti i pozvavši Davida rekao mu: „Živoga mi Jahve, ti si pošten, i meni bi drago bilo da me pratiš u pokretima moje vojske, jer nisam našao nikakva zla na tebi od onoga dana kad si došao k meni pa do današnjega dana. Ali nisi drag u očima knezova. Zato se sada vrati i otiđi s mirom kući, da ne ozlovoljiš filistejske knezove!" {SPP 363.5}

David je, u strahu da ne oda svoje stvarne osjećaje, odgovorio: „Ta što sam učinio i što si zamjerio svom sluzi od onoga dana kad sam stupio u tvoju službu pa do današnjega dana, da ne mogu ići da se bijem s neprijateljima svoga gospodara kralja?" {SPP 363.6}

Ahišev odgovor mora da je u Davidovom srcu izazvao stid i grižnju savjesti kad je mislio kako su nedostojne bile prijevare Jahvinog sluge kojima je pribjegao. „Ti znaš da si mi drag kao Božji anđeo," rekao je kralj, „ali su filistejski knezovi rekli: ‚Neka ne ide s nama u boj!' Zato ustanite rano ujutro, ti i sluge tvoga gospodara koji su došli s tobom, i otiđite na mjesto koje sam vam označio." Tako je zamka u koju je David dospio bila otvorena i on je bio oslobođen. {SPP 364.1}

Nakon tri dana putovanja David i njegova grupa od šest stotina ljudi stigla je do Siklaga, njihovog filistejskog doma. Ali oni su se suočili s prizorom pustošenja. Amalečani, koristeći se Davidovom odsutnošću, osvetili su se za njegove upade u njihov teritorij. Iznenadili su grad dok je bio ostavljen bez straže, a kad su ga opustošili i spalili, otišli su odvodeći sa sobom sve žene i djecu kao zatočenike s mnogo plijena. {SPP 364.2}

Nijemi od užasa i zaprepaštenja David i njegovi ljudi su kratko vrijeme posmatrali crne i zadimljene ruševine. Onda kad ih je preplavio osjećaj strašnog opustošenja, ovi iskusni ratnici „podigoše glas i plakahu dok im nije ponestalo snage za plač." {SPP 364.3}

David je ovdje ponovno bio kažnjen zbog nedostatka vjere koji ga je naveo da ide k Filistejcima. Imao je priliku vidjeti koliko sigurnosti može naći među neprijateljima Boga i njegova naroda. Davidovi sljedbenici su se okrenuli protiv Njega kao izvora svojih nevolja. On je svojim napadima izazvao osvetu Amalečana, a ipak previše siguran usred svojih neprijatelja, grad je ostavio bez stražara. Bijesni od gnjeva i srdžbe njegovi su vojnici sada bili spremni za očajničke korake te su prijetili da će kamenovati svog vodu. {SPP 364.4}

David je naoko bio lišen svake ljudske potpore. Sve što je bilo drago njegovom srcu na zemlji bilo mu je oduzeto. Šaul ga je istjerao iz njegove zemlje, Filistejci su ga istjerali iz svog logora, Amalečani su opljačkali grad, njegove žene i djeca su postali zatočenici, a njegovi vlastiti prijatelji udružili su se protiv njega i prijetili mu smrću. U ovim trenucima najtežeg jada David je, umjesto da dopusti da njegov um počiva na ovim mučnim okolnostima, ozbiljno usmjerio pogled na Boga za pomoć. On se ‚ohrabri u Jahvi." Sjetio se svog prošlog života prepunog iskustava. Je li ga Bog ikada odbacio? Njegova je duša oživjela kad se prisjetio mnogih dokaza Božje milosti. Davidovi su sljedbenici, svojim nezadovoljstvom i nestrpljenjem, nevolju učinili dvostruko težom, ali Božji čovjek, imajući još veći uzrok za žaljenje, bio je odvažan. „„.. kad me strah spopadne, u te ću se uzdati" (Ps 56,4), bile su riječi njegova srca. Premda on sam nije mogao vidjeti izlaz iz ove teškoće, Bog jest i On će ga naučiti što učiniti. {SPP 364.5}

Poslavši po sveštenika Ebjatara, Ahimelekova sina, „David upita Jahvu za savjet govoreći: ‚Hoću li u potjeru za onim razbojnicima i hoću li ih stići?'" Odgovor je glasio: „Idi u potjeru, jer ćeš ih zacijelo stići i zarobljenike ćeš izbaviti." (1 Sam 30,8) {SPP 364.6}

Nakon ovih riječi bura boli i strasti je prestala. David i njegovi vojnici su odmah pošli u potjeru za neprijateljima u bijegu. Njihov je marš bio tako brz da je kod potoka Besora, koji u blizini Gaze utječe u Sredozemno more, iscrpljenost prisilila dvije stotine ljudi da zaostanu. Međutim, David je s ostalih četiri stotine nastavio ne obeshrabrujući se. {SPP 364.7}

Napredujući oni su naišli na egipatskog roba koji je očito umirao od iscrpljenosti i gladi. Povratio se nakon što je uzeo hrane i vode i oni su saznali da ga je njegov surovi gospodar, Amalečanin koji je pripadao napadačima, ostavio da umre. Ispričao im je priču o napadu i pljački, a onda se iznudivši obećanje da ga neće ubiti ili predati njegovom gospodaru suglasio da vodi Davidovu grupu do logora njihovih neprijatelja. {SPP 364.8}

Kad su pristigli do logora, pred njihovim se pogledom ukazao prizor orgije. Pobjednička vojska je slavila svoju pobjedu. „Oni se bijahu razasuli po svem onom kraju, jedući, pijući i slaveći slavlje zbog svega velikoga plijena što su ga oteli iz zemlje filistejske i iz zemlje Judine." Odmah je zapovjeđen napad i tjeraoci su odlučno napali svoje žrtve. Amalečani su bili iznenađeni i zbunjeni. Bitka se nastavila cijelu noć i sljedeći dan dok nisu pobili gotovo cijelu vojsku. Samo je grupa od četiri stotine ljudi zajahala na kamile i uspjela pobjeći. Gospodnja se riiječ ispunila: „Tako je David izbavio sve što su bili oteli Amalečani; i obje svoje žene izbavi David. I ništa im nije nestalo, od najmanjih stvari do najvećih, od plijena sve do sinova i kćeri, sve što im bijaše oteto: sve je vratio David." {SPP 364.9}

Kad je David napao amalečku teritoriju, on je bio pobio sve stanovnike koju su pali u njegove ruke. Međutim, da ih Božja sila nije obuzdavala, Amalečani bi se osvetili ubijanjem ljudi u Siklagu. Oni su odlučili poštedjeti zatočenike, želeći uvećati čast pobjede tako što će kući dovesti velik broj zatočenika, a kasnije su ih namjeravali prodati kao robove. Oni su tako nesvjesno ispunili Božju namjeru, ne nanoseći zla zatočenicima, da bi mogli biti vraćeni očevima i muževima. {SPP 365.1}

Sve božanske sile su pod nadzorom Beskonačnog. On kaže najmoćnijem, najsurovijem tlačitelju: „Dotle, ne dalje, rekao sam njemu." (Job 38,11) Božja moć neprekidno djeluje da se suprotstavi oruđima zla. On uvijek djeluje među ljudima, ne na njihovu propast, već za njihovo popravljanje i očuvanje. {SPP 365.2}

Pobjednici su s velikom radošću počeli marširati kući. Kad su stigli do svojih drugova koji su zaostali, četiri stotine sebičnih i neobuzdanih tražili su da oni koji nisu sudjelovali u bici ne dijele plijen, te da im je dovoljno to što su svi vratili svoje žene i djecu. Međutim, David nije dopustio takvo ponašanje. „Ne činite tako, braćo moja," rekao je, „ poslije onoga što nam je dao Jahve... Jer kakav je dio onome koji ide u boj, takav je dio onome koji ostaje kod tovara. Jednak dio neka imaju svi." Tako je riješen ovaj problem, a kasnije je postalo pravilo u Izraelu da svi oni koji sudjeluju u vojnim pohodima trebaju jednako dijeliti plijen s onima koji su se zapravo borili. {SPP 365.3}

Osim što su povratili sav plijen koji je bio uzet iz Siklaga, David i njegova grupa oduzeli su velika stada koja su pripadala Amalečanima. Ovo je nazvano „Davidov plijen" i nakon

povratka u Siklag on je od ovog plijena poslao darove starješinama Judina plemena. U ovoj podjeli on se sjetio svih onih koji su prijateljevali s njim i njegovim sljedbenicima u planinskim utvrdama, kad je bio prisiljen bježati od mjesta do mjesta za svoj život. Njihova ljubaznost i saosjećajnost, tako dragocjena progonjenom bjeguncu, sada su sa zahvalnošću bile priznate. {SPP 365.4}

Prošlo je tri dana otkad su se David i njegovi ratnici vratili u Siklag. Dok su radili na obnovi srušenih domova, oni su sa zabrinutim srcem čekali vijest o bici za koju su znali da se odigrala između Izraela i Filistejaca. Iznenada je glasnik ušao u grad, „razdrtih haljina i prahom posute glave". Odmah je doveden pred Davida, pred kim se s poštovanjem poklonio, priznajući ga kao moćnog kneza čija je naklonost tražena. David se željno raspitivao o tijeku bitke. Bjegunac je izvijestio o Šaulovom porazu i smrti, kao i o smrti Jonatana. Ali on je otišao dalje od pukog činjeničnog izvještavanja. Očito smatrajući da je David gajio neprijateljstvo prema svom nemilostivom progonitelju, stranac se nadao da će sebi osigurati čast kao onaj koji je ubio kralja. Čovjek je hvališući se nastavio opisivati kako je tokom bitke našao ranjenog izraelskog kralja, koga su opkoljavali njegovi neprijatelji i da ga je na njegov vlastiti zahtjev pogubio. Davidu je donio krunu s njegove glave i narukvicu s njegove ruke. On je sa sigurnošću očekivao da će ove vijesti biti pozdravljene s radošću te da će primiti bogatu nagradu za djelo što ga je učinio. {SPP 365.5}

Ali „David zgrabi svoje haljine i razdrije ih, a tako i svi ljudi koji bijahu s njim. I naricali su, plakali i postili do večera za Šaulom i za njegovim sinom Jonatanom, za Jahvinim narodom I za domom Izraelovim što izginuše od mača." {SPP 365.6}

Kad je prošao prvi šok od zastrašujućih vijesti, Davidove su se misli vratile strancu, glasonoši i zločinu zbog kojeg je, prema vlastitim riječima, skrivio. Vođa je pitao mladog čovjeka: „Odakle si ti?" A on je odgovorio: „‚Ja sam sin jednog došljaka, Amalečanina.' Tada mu reče David: ‚Kako se nisi bojao dići ruku da ubiješ pomazanika Jahvina?'" David je dva puta imao Šaula u svojim rukama, ali kad su ga poticali da ga ubije, on je odbio podignuti ruku protiv onoga koji je, prema Božjoj zapovijesti, bio posvećen da vlada nad Izraelom. Ipak, Amalečanin se nije bojao hvalisati se da je ubio izraelskog kralja. On se sam optužio za zločin koji je zaslužio smrt i kazna je odmah izvršena. David je rekao: „Tvoja krv na tvoju glavu! Tvoja su usta posvjedočila protiv tebe kad si rekao: Ja sam ubio pomazanika Jahvina.", {SPP 366.1}

Davidovo žaljenje zbog Šaulove smrti bilo je iskreno i duboko, otkrivajući dobrotu njegove plemenite prirode. On se nije radovao smrti svog neprijatelja. Prepreka koja mu je priječila pristup izraelskom prijestolu bila je uklonjena, ali on se zbog toga nije radovao. Smrt je izbrisala sjećanje na Šaulovo nepovjerenje i surovost, i on je sada mislio samo na ono što je u njegovoj prošlosti bilo plemenito i kraljevsko. Šaulovo ime je bilo povezano s Jonatanom čije je prijateljstvo bilo tako istinito i nesebično. {SPP 366.2}

Pjesma kojom je David izrazio osjećaje svog srca postala je blago njegovog naroda i Božjeg naroda u kasnijim vjekovima: {SPP 366.3}

„Oh, kako ti slava pade, Izraele,
izginuše div-junaci na tvom visu!
O porazu vi u Gatu ne pričajte,
aškelonskim ulicama ne glasite,
da se kćeri ne vesele filistejske,
mlade žene da ne kliču nevjerničke.
O Gilbojske gore klete, rosa na vas
ne padala nit vas kiša s neba prala!
Vaša polja ne vraćala rod za sjeme,
jer kod vas je osramoćen štit junaka!
Štit Šaulov nije bio uljem mazan...
Šaul i Jonatan, ljupki, ponositi,
ni živi se ne rastaše, ni u smrti!
Od orlova bjehu brži, od lavova snagom jači!
Za Šaulom sad plačite, Izraelke,
jer je u kras i u grimiz vas odijevo!
Uz to zlatan nakit on je
na ruho vam pričvršćivao.
Usred boja poginuše div-junaci!
Smrt me tvoja, Jonatane, ožalosti!
Žao mi je tebe, brate, Jonatane!
Kako li mi drag bijaše ti veoma!
Ljubav tvoja bješe meni
još od ženske čudesnija.
Oh, kako su izginuli div-junaci,
i oružje bojno kako skršeno je!” {SPP 366.4}

(2 Sam 1,19-27)

69. Poglavlje — David Pozvan Na Prijesto

Ovo poglavlje zasniva se na 2. Samuelovoj 2 do 5,5.

Šaulova je smrt uklonila opasnosti koje su Davida učinile prognanikom. Sada mu je bio otvoren put da se vrati u vlastitu zemlju. Kad su prošli dani oplakivanja za Šaulom i Jonatanom, „David upita Jahvu ovako: Treba li da pođem u koji Judin grad?' A Jahve mu odgovori: ‚Pođi!' David opet upita: ‚Kuda da pođem?' A odgovor bijaše: ‚U Hebron!'" {SPP 367.1}

Hebron je bio udaljen dvadeset milja sjeverno od Beer Sebe i oko pola puta između nje i buduće prijstolnice Jerusalema. Prvotno se zvao Kirjat-Arba, grad Arba, oca Anaka. Kasnije je nazvan Mamre, a tu je bilo i pogrebno mjesto patrijaraha, „spilja Makpelska". Hebron je bio Halebova svojina i sada je to bio glavi grad Jude. On je ležao u dolini koju su okruživali plodni brežuljci i njive. Na njegovim granicama su se nalazili najljepši vinogradi u Palestini zajedno s brojnim nasadima maslina i drugih voćaka. {SPP 367.2}

David i njegovi sljedbenici su se odmah pripremili da poslušaju upute koje su primili od Boga. Šest stotina naoružanih ljudi, sa ženama i djecom, svojim stadima, uskoro su pošli prema Hebronu. Dok je karavan ulazio u grad, Judejci su čekali da pozdrave Davida kao budućeg izraelskog kralja. „Tada dođoše ljudi iz Jude i pomazaše ondje Davida za kralja nad domom Judinim." Međutim, nisu ulagali napore da se njegov autoritet silom nametne ostalim plemenima. {SPP 367.3}

Jedno od prvih djela novokrunisanog kralja bilo je da izrazi svoje poštovanje prema uspomeni na Šaula i Jonatana. Nakon što je saznao za hrabro djelo ljudi iz Jabeša Gileadskog, kad su spasili tijela palih vođa i časno ih ukopali, David je uputio poslanstvo u Jabeš s porukom: „Budite blagoslovljeni od Jahve što ste izvršili to djelo ljubavi prema svome gospodaru Saulu i što ste ga pokopali! Zato neka vam Jahve iskaže svoju ljubav i dobrotu, a i ja ću vam učiniti dobro zato što ste tako radili!" On je nagovijestio svoje vlastito stupanje na Judin prijesto i pozvao na odanost one koji su se pokazali vjerna srca. {SPP 367.4}

Filistejci se nisu protivili Judinom činu krunisanja Davida. Oni su prijateljevali s njim u izgnanstvu da bi ometali i oslabili Šaulovo kraljevstvo, a sada su se nadali da će im zbog njihove ljubaznosti prema Davidu širenje njegove moći donijeti korist. Ali Davidova vladavina nije protekla bez teškoća. Sa njegovim krunisanjem počelo je mračno razdoblje zavjera i pobuna. David nije sjedio na prijestolu izdajnika, Bog ga je izabrao za izraelskog kralja i nije bilo povoda za nepovjerenje i protivljenje. Ipak, tek što su Judini ljudi priznali njegov autoritet, pod Abnerovim uticajem zakraljen je i Išbaal, Šaulov sin, i postavljen na suparnički prijesto u Izraelu. {SPP 367.5}

Išbaal je bio slab i nesposoban predstavnik Šaulova doma, dok je David bio izvanredno pripremljen da nosi odgovornosti kraljevstva. Abner, glavni posrednik u podizanju Išbaala do kraljevske moći, bio je zapovjednik Šaulove vojske i jedan od najuticajnijih ljudi u Izraelu.

Abner je znao da je Gospod imenovao Davida na izraelski prijesto, ali budući da ga je tako dugo progonio i hvatao, on sada nije htio da Jesejev sin naslijedi kraljevstvo nad kojim je vladao Šaul. {SPP 367.6}

Okolnosti u kojima se Abner našao poslužile su da otkriju njegov stvarni karakter I razotkrile ga kao ambiciozna i nenačelna. Bio je blisko povezan sa Šaulom, a pod uticajem kraljeva duha on je prezirao čovjeka kojeg je Bog izabrao da vlada nad Izraelom. Njegovu mržnju je povećao oštar ukor koji mu je David izrekao kad je od Šaula uzeo kraljev vrč s vodom i koplje dok je spavao u logoru. Sjećao se kako je David uzviknuo da čuje kralj i izraelski narod: „Nisi li ti junak? I ko ti je ravan u Izraelu? Pa zašto onda nisi čuvao kralja, svoga gospodara? Nije lijepo što si učinio. Tako mi živog Jahve, zaslužili ste smrt što niste čuvali svoga gospodara, pomazanika Jahvina." Ovaj ga je ukor izjedao i on je bio odlučan da izvrši svoje osvetničke namjere i stvori podjelu u Izraelu kako bi mogao sebe uzvisiti. Iskoristio je predstavnika preminulog kralja da bi ostvario svoje vlastite ambicije i namjere. Znao je da je narod volio Jonatana. Oni su čuvali sjećanje na njega, a vojska nije zaboravila prve Šaulove vojne pohode. Ovaj buntovni vođa pošao je izvršiti svoje planove s odlučnošću dostojnom boljeg cilja. {SPP 368.1}

Mahanajim, na drugoj strani Jordana, izabran je kao kraljevska rezidencija, budući da je nudio najveću sigurnost od Davidovog i filistejskog napada. Tu je obavljeno krunisanje Išbaala. Plemena istočno od Jordana prva su prihvatila njegovu vladavinu, a naposljetku se proširila na cijeli Izrael, osim Jude. Šaulov je sin tokom dvije godine uživao u počastima u svom izoliranom glavnom gradu. Ali Abner, namjeravajući proširiti svoju vlast na cijeli Izrael, pripremao se za bitku. „Rat između Šaulove kuće i Davidove kuće potrajao je još dugo vremena, ali je David sve više jačao, a Šaulova kuća postajala sve slabija." {SPP 368.2}

Naposljetku je izdajstvo srušilo prijesto što ga je podigla zloba i ambicija. Abner, koji se razbjesnio zbog slabog i nesposobnog Išbaala, prešao je Davidu s ponudom da mu preda sva izraelska plemena. Kralj je prihvatio njegov prijedlog te je s počastima otpušten da ostvari svoju namjeru. Ali ovakav je milostiv prijem ovog hrabrog i slavnog ratnika izazvao zavist Joaba, zapovjednika Davidove vojske. Između Abnera i Joaba je postojalo krvno neprijateljstvo, jer je Abner ubio Asahela, Joabova brata, tokom rata između Izraela i Jude. Joab je sada vidio priliku da osveti krv svoga brata i oslobodi se mogućeg takmaca te je iskoristio priliku da namami i ubije Abnera. {SPP 368.3}

Kad je David čuo o ovom izdajničkom napadu, uzviknuo je: „Ja i moje kraljevstvo nevini smo pred Jahvom dovijeka za krv Abnera, sina Nerova. Neka padne na Joabovu glavu i na sav njegov očinski dom!" S obzirom na nemirno stanje u kraljevstvu te silu i položaj ubica, jer se Joab udružio sa svojim bratom Abišajem, David nije mogao pravednom kaznom kazniti ovaj zločin, ali je ipak javno pokazao svoje gađenje prema ovom krvavom činu. Abnerov je ukop bio popraćen javnim počastima. Od vojske se, s Joabom na čelu, zahtijevalo da sudjeluju u službi oplakivanja, s razderanim haljinama i obučeni u kostrijet. Kralj je postom

na dan ukopa pokazao svoju žalost. Hodao je prvi za kovčegom, a na grobu je ispjevao tužaljku koja je bila oštar ukor ubicama. {SPP 368.4}

„Tada kralj ispjeva ovu tužaljku za Abnerom:
‚Zar morade umrijeti Abner kako umire luda?
Ruke tvoje ne bijahu vezane,
noge tvoje ne bijahu okovane.
Pao si kao što se pada od zlikovaca!‘” {SPP 368.5}

Davidovo velikodušno priznanje onoga koji je bio njegov ogorčeni neprijatelj stvorilo je povjerenje i izazvalo divljenje u cijelom Izraelu. „Sav je narod to čuo, i bilo mu je po volji, kao što je narod i sve drugo odobravao što god je kralj činio. Toga dana sav narod i sav Izrael spozna da kralj nije kriv u umorstvu Abnera, sina Nerova.” U privatnim krugovima povjerljivih savjetnika i pratnje kralj je govorio o zločinu i prepoznajući svoju nemogućnost da kazni ubice kao što je želio, on ih je prepustio Božjoj pravdi: „Ne znate li da je danas pao knez i velik čovjek u Izraelu? Ali ja sam sada još slab, iako sam pomazani kralj, a ovi ljudi, Sarvijini sinovi, jači su od mene. Neka Jahve plati zločincu po njegovoj zloći!” {SPP 368.6}

Abner je bio iskren prema Davidu u svojim pobudama, a ipak su njegove pobude bile niske i sebične. On se neprekidno protivio kralju kojeg je Bog imenovao očekujući da će sebi osigurati čast. Ozlojeđenost, ranjeni ponos i strasti navele su ga da odbaci cilj kojem je tako dugo služio, i svojim prebjegom Davidu on se nadao da će primiti najviši položaj u njegovoj službi. Da je uspio u svojoj namjeri, njegov veliki uticaj i nedostatak pobožnosti doveli bi u opasnost Davidov prijesto, mir i napredak naroda. {SPP 369.1}

„Kad je Šaulov sin Išbaal čuo da je poginuo Abner u Hebronu, klonuše mu ruke, i sav se Izrael zaprepasti.” Bilo je očito da se kraljevstvo nije moglo dugo održati. Uskoro je drugi čin izdaje okončao pad sile koja je nestajala. Išbaala su ubila dvojica njegovih vođa, koji su, odsjekavši njegovu glavu, požurili s njom kralju Jude nadajući se da će mu se tako dodvoriti i steći njegovu naklonost. {SPP 369.2}

Pojavili su se pred Davidom s krvavim dokazom svog zločina rekavši: „Evo glave Išbaala, sina Šaulova, tvoga neprijatelja koji ti je radio o glavi. Jahve je danas krvavo osvetio moga gospodara i kralja na Šaulu i njegovu rodu.” Ali David čiji je prijesto utvrdio sam Bog, i koga je Bog izbavio od njegovih neprijatelja, nije želio da s pomoću izdaje utvrdi svoju vlast. Rekao im je o kazni koja je sustigla onoga koji se hvalisao ubistvom Šaula. „Što ću tek učiniti”, dodao je, „sa zlikovcima koji su ubili poštena čovjeka u njegovoj kući, na njegovoj postelji! Nato David zapovjedi vojnicima, te ih pogubiše... Išbaalovu glavu uzeše i pokopaše u Abnerovu grobu u Hebronu.” {SPP 369.3}

Nakon Išbaalove smrti među svim vodećim ljudima u Izraelu je postojala želja da David postane kralj svih plemena. „Tada se sabraše sva izraelska plemena k Davidu u Hebron i rekoše: Evo, mi smo od tvoje kosti i od tvoga mesa.‘” Oni su izjavili: .„.. ti si upravljao svim pokretima izraelskim, a Jahve ti je rekao: Ti ćeš pasti moj izraelski narod i ti ćeš biti knez nad

Izraelom! Tako dođoše sve izraelske starješine kralju u Hebron, a kralj David sklopi s njima savez u Hebronu pred Jahvom." Tako mu je božanskim proviđenjem otvoren put da dođe na prijesto. On nije imao ličnih ambicija koje je htio zadovoljiti jer nije tražio čast koja mu je dana. {SPP 369.4}

Davida je čekalo više od osam hiljada Aronovih potomaka i Levita. Promjena narodnih osjećanja bila je očita i korjenita. Prevrat je bio tih i dostojanstven, kao što je priličilo velikom djelu koje su obavljali. Gotovo pola miliona duša, bivših Šaulovih podanika, pohrlilo je u Hebron i okolinu. Brda i doline su oživjele od mnoštva. Određen je trenutak krunisanja, a čovjek koji je bio istjeran iz Šaulova dvora, koji je bježao u brda i planine i pećine zemaljske da bi spasio svoj život upravo je trebao primiti najveću čast koju su mogli dati njegovi bližnji. Sveštenici i starješine, odjeveni u odore svoje svete službe, starješine i vojnici sa sjajnim kopljima i kacigama, stranci iz udaljenih krajeva, stajali su kao svjedoci krunisanja izabranog kralja. David je bio odjeven u kraljevsku odoru. Prvosveštenik je izlio sveto ulje na njegovu glavu, jer je Samuelovo pomazanje proreklo ono što će se dogoditi na krunisanju. Došao je i taj trenutak i David je svečanim obredom posvećen za dužnost Božjeg zastupnika. U ruke mu je stavljeno žezlo. Napisan je savez o njegovoj pravednoj suverenosti, a narod je dao obećanje o odanosti. Na njegovu je glavu položena dijadema i obred krunisanja je bio završen. Izrael je imao božanski izabranog kralja. Onaj koji je strpljivo čekao na Gospoda doživio je ispunjenje Božjeg obećanja. „David je postajao sve silniji, jer Jahve, Bog nad vojskama, bijaše s njim." (2 Sam 5,10) {SPP 369.5}

70. Poglavlje — Davidova Vladavina

Ovo poglavlje zasniva se na 2. Samuelovoj 5,6-25; 6, 7, 9 i 10.

Čim se David utvrdio na izraelskom prijestolu, počeo je tražiti prikladnije mjesto za glavni grad svog kraljevstva. Dvadeset milja od Hebrona izabrano je mjesto za budući glavni grad njegova kraljevstva. Prije no što je Jošua poveo svoju vojsku preko Jordana on se zvao Šalem. U blizini ovog mjesta Abraham je dokazao svoju odanost Bogu. Osam stotina godina prije Davidova krunisanja bio je to dom Melhisedeka, sveštenika Boga Svevišnjega. Taj se grad nalazio u središnjem i uzvišenom mjestu u zemlji, a štitila ga je brdovita okolica. Budući da je bio na granici Jude i Benjamina, nalazio se u blizini Hfrajima te je drugim plemenima bio olakšan pristup. {SPP 370.1}

Da bi ovo mjesto učinili sigurnim, Jevreji su morali razvlastiti ostatak Hanaanaca koji su držali utvrđeni položaj na planinama Sion i Morija. Ova se utvrda zvala Jebus, a njeni su stanovnici bili poznati kao Jebusejci. Jebus se stoljećima smatrao neosvojivim, ali Izraelci su ga opkolili i osvojili pod zapovjedništvom Joaba koji je kao nagradu za svoje junaštvo imenovan glavnim zapovjednikom izraelske vojske. Jebus je sada postao glavni grad države, a njegovo je neznabožačko ime promijenjeno u Jerusalem. {SPP 370.2}

Hiram, kralj bogatog grada Tira na Sredozemnom moru, sada je zatražio savez s izraelskim kraljem te pomogao Davidu u podizanju palate u Jerusalemu. Iz Tira su poslani izaslanici, u pratnji arhitekata i građevinara, te duge karavane natovarene skupocjenim drvetom, kedrom i drugim vrijednim materijalima. {SPP 370.3}

Sve veća snaga Izraela ujedinjenog pod Davidom, osvajanje utvrde Jebusa, i savez s Hiramom, tirskim kraljem, izazvali su neprijateljstvo Filistejaca i oni su ponovno moćnom silom napali zemlju, zauzimajući svoje položaje u Refaimskoj dolini, nedaleko od Jerusalema. David je sa svojim ratnicima sišao u utvrdu Sion, da čeka božansku uputu. „Tada David upita Jahvu: ‚Mogu li napasti Filistejce? Hoćeš li ih predati meni u ruke?' Jahve odgovori Davidu: ‚Napadni! Predaću Filistejce tebi u ruke!'" {SPP 370.4}

David je odmah napao neprijatelja, porazio i uništio ih i uzeo im bogove koje su donijeli da bi osigurali pobjedu. Iscrpljeni i poniženi zbog poraza, Filistejci su okupili još veće snage i vratili se u bitku. I oni „opet dođoše i raširiše se po Refaimskoj dolini". David je ponovno pitao Gospoda, a veliki je Ja sam opet dao upute izraelskoj vojsci. {SPP 370.5}

Bog je poučio Davida govoreći: „Ne idi pred njih, nego im zadi za leda i navali na njih s protivne strane Bekaima. Kad začuješ topot koraka po bekaimskim vrhovima, onda se požuri, jer će tada Jahve ići pred tobom da pobije filistejsku vojsku." Da je David, kao Šaul, izabrao svoj vlastiti put, ne bi ga pratio uspjeh. Ali on je učinio onako kako mu je zapovjedio Jahve i „pobili su filistejsku vojsku od Gibeona do Gezera. Da-vidovo se ime pročulo po svim zemljama, a Jahve uli strah od njega svim narodima." (1 Ljet 14,16.17) {SPP 370.6}

Sada kad se David učvrstio na prijestolu i oslobodio napada stranih neprijatelja, on se okrenuo k ostvarenju svoje namjere — donošenju Kovčega Božjega u Jerusalem. Kovčeg je godinama ostao u Kirjat-Jearimu, udaljenom devet milja, a bilo je prikladno da glavni grad nacije bude počašćen znakom božanske prisutnosti. {SPP 370.7}

David je sazvao trideset hiljada vodećih izraelskih ljudi, jer je njegova namjera bila da ovu priliku učini prizorom velike radosti i sjaja. Narod je radosno odgovorio na poziv. Veliki sveštenik, sa svojom braćom u svetoj dužnosti, knezovima i vodećim plemenskim ljudima, okupili su se u Kirjat-Jearimu. David je blistao od svete revnosti. Kovčeg je iznesen iz Abinadabove kuće i stavljen na nova kola koja su vukli volovi, a pratila su ga dva Abinadabova sina. {SPP 371.1}

Izraelci su ga slijedili kličući i radosno pjevajući, mnoštvo glasova se udružilo u pjesmi sa zvukom muzičkih instrumenata: „David i sav dom Izraelov igrahu pred Jahvom... uza zvuke citara, harfa, bubnjeva, udaraljki i cimbala." Prošlo je dugo vremena otkada Izrael nije bio svjedok ovakvog pobjedničkog prizora. Ogromna povorka se sa svečanom radošću kretala između brda i dolina prema svetom gradu. {SPP 371.2}

Ali, „kad su došli do Nahonova gumna, posegnu Uza rukom za Kovčegom Božjim da ga pridrži, jer ga volovi umalo ne prevrnuše. Ali se Jahve razgnjevio na Uzu: Bog ga na mjestu udari za taj prijestup, tako da je umro ondje, kraj Kovčega Božjeg." Iznenadan strah je ušao u radosno mnoštvo. David je bio zaprepašten i uznemiren te je u srcu dovodio u pitanje Božju pravednost. On je nastojao odati čast Kovčegu kao simbolu božanske prisutnosti. Zašto je onda poslana ova strašna kazna da trenutke radosti pretvori u priliku za žalost i oplakivanja? Smatrajući da nije sigurno i dalje imati Kovčeg pored sebe, David je odlučio da ostane tamo gdje jest. Mjesto se našlo u blizini, u kući Obeda Edomca u Gatu. {SPP 371.3}

Sudbina Uze je bila božanski sud zbog kršenja najizričitije zapovijesti. Gospod je preko Mojsija dao posebnu uputu u vezi s prenošenjem Kovčega. Niko osim sveštenika, Aronovih potomaka, nije ga smio dotaći ili pogledati dok je bio otkriven. Božanska je uputa glasila: .„„.. neka dođu potomci Kehatovi da to ponesu. No svetih se predmeta ne smiju doticati, da ne poginu." (Br 4,15) Sveštenici su trebali pokrivati Kovčeg, a Kehatovci su ga trebali podignuti polugama koje su bile provučene kroz alke na svakoj strani Kovčega i nikada nisu uklanjane. Mojsije je Geršonovcima i Merarijevcima, koji su bili odgovorni za zavjese, daske i stupove Svetilišta, dao kola i volove za transport onoga što im je bilo povjereno. „Kehatovcima nije dao ništa, jer je njihov zadatak bio nositi posvećene predmete na ramenima." (Br 7,9) Tako se nošenjem Kovčega iz Kirjat-Jearima direktno i bezrazložno obeščastila Gospodnja uputa. {SPP 371.4}

David i njegov narod okupili su se da obave sveto djelo, i oni su se upustili u to radosna srca i s voljom, ali Gospod nije mogao prihvatiti njihovu službu jer nije bila obavljena u skladu s njegovim uputama. Filistejci, koji nisu poznavali Božji Zakon, stavili su Kovčeg na kola kad su ga vraćali Izraelu, i Gospod je prihvatio djelo koje su učinili. Ali Izraelci su u

svojim rukama imali izjavu o Božjoj volji o svim ovim pitanjima, i njihovo je zanemarivanje ovih uputa bilo obeščašćivanje Boga. Na Uzi je počivala najveća krivica drskosti. Prekršaj Božjeg zakona je umanjio njegov osjećaj o njegovoj svetosti, i s nepriznatim grijehom na sebi, on se, usprkos božanskoj zabrani, drznuo i dodirnuo simbol Božje prisutnosti. Bog ne može prihvatiti djelimičnu poslušnost, ili opušten način postupanja s njegovim zapovijestima. Kaznom nad Uzom On je namjeravao u cijeli Izrael usaditi važnost strogog pridržavanja njegovih zahtjeva. Tako je smrću jednog čovjeka narod potaknut na pokajanje i tako je spriječena potreba da se kazne hiljade. {SPP 371.5}

Smatrajući da njegovo srce nije u cijelosti pravo pred Gospodom, David se, videći Užinu smrt, uplašio Kovčega, da neki grijeh ne bi na njega navukao kaznu. Ali Obed-Edom, premda se radovao s drhtanjem, dobrodošlicom je prihvatio sveti simbol kao obećanje Božje naklonosti poslušnima. Pažnja cijelog Izraela bila je na njemu i njegovoj kući. Svi su posmatrali da vide kako će mu biti. „... i Jahve blagoslovi Obed-Edoma i svu njegovu porodicu." {SPP 371.6}

Božanski je ukor djelovao na Davida. On je potaknut da kao nikada ranije shvati svetost Božjeg Zakona i nužnost stroge poslušnosti. Naklonost pokazana prema domu Obed-Edoma navela je Davida da se ponovno nada da će Kovčeg donijeti blagoslove njemu i njegovu narodu. {SPP 372.1}

Nakon tri mjeseca odlučio je još jednom pokušati donijeti Kovčeg, ali sada je revno pazio da u svakoj pojedinosti izvrši svaku Gospodnju uredbu. Ponovno su sazvani glavari naroda, a veliko se mnoštvo okupilo oko Obed-Edomova doma. Kovčeg je sa strahopoštovanjem i brigom stavljen na ramena božanski imenovanih ljudi, a mnoštvo je stajalo u redu i ustreptalih srca duga je povorka krenula. Nakon što su načinili šest koraka odjeknula je truba. Prema Davidovoj naredbi trebalo je žrtvovati vola i tovna ovna. Drhtanje i strah sada je zamijenila radost. Kralj je odložio svoje kraljevske odore i obukao se u običnu lanenu odjeću, kakvu su nosili svještenici. On ovim činom nije želio reći da preuzima svještеničke dužnosti, jer su efod ponekad nosili i drugi, osim svještenika. Ali u ovoj svetoj službi on je želio zauzeti mjesto pred Bogom kao onaj koji je jednak svojim podanicima, tog dana se trebalo diviti Jahvi. On je trebao biti jedini predmet poštovanja. {SPP 372.2}

Duga povorka je ponovno krenula, a muzika harfi, truba, cimbala i psaltira, lebdjela je prema Nebu, stapajući se sa zvukom mnogih glasova. „David je", uz ritam pjesme, „igrao iz sve snage pred Jahvom." Davidovo igranje pred Bogom kao izraz radosna strahopoštovanja citiraju zaljubljenici u zadovoljstva kao opravdanje za savremeni ples. Međutim, za takvu tvrdnju nema osnove. Plesanje je u današnje vrijeme povezano s ludošću i ponoćnim orgijama. Zbog zadovoljstva se žrtvuju zdravlje i moralnost. Onima koji odlaze u plesne dvorane Bog nije predmet razmišljanja i poštovanja, a molitva i pjesme hvale bi se smatrale suvišnima na njihovim skupovima. Odlučujuća je sljedeća provjera. Zabave koje imaju sklonost da slabe ljubav prema svetim predmetima i umanjuju radost službe Bogu hrišćani ne trebaju tražiti. Muzika i ples u radosnoj hvali Bogu prilikom nošenja Kovčega nema nikakve

sličnosti sa savremenim razuzdanim plesom. Prvo podsjeća na Boga i uzdiže njegovo sveto ime, a drugo je Sotonino oruđe koje navodi ljude da zaborave Boga i obeščaste njegovo ime. {SPP 372.3}

Trijumfalna povorka se približila glavnom gradu, slijedeći sveti simbol svog nevidljivog Kralja. Prolomila se pjesma kojom se od stražara na zidovima zahtijevalo da otvore vrata svetog grada: {SPP 372.4}

„Podignite, vrata, nadvratnike svoje,
dižite se, dveri vječne,
da uiđe Kralj slave!" {SPP 372.5}

Grupa pjevača i muzičara je uzvratila: {SPP 372.6}

„Ko je taj kralj slave?" {SPP 372.7}

Odgovor je dolazio od druge grupe: {SPP 372.8}

„Jahve silan i junačan,
Jahve silan u boju!" {SPP 372.9}

Onda su se stotine glasova ujedinile u trjumfalnom zboru: {SPP 372.10}

„Podignite, vrata, nadvratnike svoje,
dižite se, dveri vječne,
da uiđe Kralj slave!" {SPP 372.11}

Zatim se ponovno začulo radosno pitanje: {SPP 373.1}

„Ko je taj Kralj slave?" {SPP 373.2}

A glas se velikog mnoštva kao „šum velikih voda" začuo kako ushićeno odgovara: {SPP 373.3}

„Jahve nad Vojskama
- on je Kralj slave!" {SPP 373.4}

(Ps 24.7-10)

Tada su se vrata otvorila širom, povorka je ušla, a Kovčeg je sa strahopoštovanjem položen u Šator koji je pripremljen za njegov smještaj. Pred svetim prostorom podignuti su žrtvenici za žrtve. Dim žrtve pomirenja i žrtvi paljenica, oblak tamjana, slava i molitve Izraela dizali su se u nebo. Služba se završila, a kralj je izrekao blagoslov nad svojim narodom. Onda je s kraljevskim obiljem dopustio da se narodu za osvježenje podijele darovi u hrani i vinu. {SPP 373.5}

U službi proslavljanja ovog dotad najsvetijeg događaja koji je obilježio Davidovu vladavinu bila su prisutna sva plemena. Duh božanskog nadahnuća je počivao na kralju i dok su zrake zalazećeg sunca kupale Šator svetom svjetlošću, njegovo se srce podiglo u zahvalnosti

Bogu jer je blagoslovljeni simbol njegove prisutnosti sada bio tako blizu izraelskog prijestola. {SPP 373.6}

Obuzet zadovoljstvom, David se okrenuo prema svojoj palati „da blagoslovi svoju porodicu". Ali neko je posmatrao ovaj prizor radosti sa sasvim različitim duhom od onoga koji je pokretao Davidovo srce. „A kad je Kovčeg Jahvin ulazio u Davidov grad, Šaulova kći Mihala gledala je kroz prozor i vidjela kralja Davida kako skače i vrti se pred Jahvom, i prezre ga ona u svom srcu." Ogorčena, ona nije mogla čekati Davidov povratak u palati, već je izašla da ga presretne i na njegov je ljubazan pozdrav izgovorila bujicu gorkih riječi. Njene riječi su bile oštre i uvredljive: {SPP 373.7}

„Kako se časno danas ponio Izraelov kralj kad se otkrio pred očima sluškinja slugu svojih kao što se otkriva prost čovjek!" {SPP 373.8}

David je smatrao da je Mihala prezrela i obeščastila Božju službu te je oštro uzvratio: „Pred Jahvom ja igram! Tako mi živoga Jahve, koji me izabrao mjesto tvog oca i mjesto svega njegova doma da me postavi za kneza nad Izraelom, narodom Jahvinim: pred Jahvom ću igrati! I još ću se dublje poniziti. Biću neznatan u tvojim očima, ali pred sluškinjama o kojima govoriš, pred njima ću biti u časti." Zbog njenog ponosa i drskosti Gospod je Davidovom ukoru dodao i svoj, te Mihala „ne imade poroda do dana svoje smrti." {SPP 373.9}

Svečani obredi kojima je popraćeno premještanje Kovčega ostavili su trajan utisak na izraelski narod, te pobudili najdublje zanimanje za službu u Svetilištu i iznova zapalili njihovu revnost za Jahvu. David je svim sredstvima što ih je imao na raspolaganju nastojao produbiti ove dojmove. Služba pjevanja je postala redoviti dio vjerskog bogosluženja, a David je skladao psalme ne samo za svešteničku upotrebu u službi u Svetilištu već i za narod da ih pjeva na svojim putovanjima do nacionalnog žrtvenika prilikom godišnjih praznika. Uticaj koji se tako širio bio je dalekosežan i učinio je da se narod oslobodio od idolopoklonstva. Mnogi okolni narodi, posmatrajući Izraelov napredak, povoljno su počeli misliti o izraelskom Bogu koji je učinio tako velike stvari za svoj narod. {SPP 373.10}

Šator koji je Mojsije izgradio, i sve što je pripadalo službi u Svetilištu, osim Kovčega, još uvijek se nalazilo u Gibei. Davidova je namjera bila da Jerusalem učini vjerskim središtem naroda. Budući da je sebi sagradio palatu, smatrao je da nije prikladno da Božji Kovčeg počiva u Šatoru. Odlučio je izgraditi veličanstven Hram koji bi izrazio Izraelovo poštovanje za čast koja je dana narodu stalnom prisutnošću Jahve, njihova Kralja. Kad je svoju namjeru iznio proroku Natanu, dobio je ohrabrujući odgovor: idi i čini sve što ti je na srcu, jer je Jahve s tobom." Ali iste noći Natanu je došla Gospodnja riječ s porukom za kralja. David je trebao biti lišen prednosti da izgradi dom za Boga, ali mu je darovano obećanje o božanskoj naklonosti prema njegovim potomcima i izraelskom kraljevstvu: „Ovako govori Jahve nad vojskama: Ja sam te doveo s pašnjaka, od ovaca i koza, da budeš knez nad mojim izraelskim narodom. Bio sam s tobom kuda si god išao, iskorijenio sam sve tvoje neprijatelje pred

tobom. Ja ću ti pribaviti veliko ime, kao što je velikaško ime na zemlji. Odrediću prebivalište svojem izraelskom narodu, posadiću ga da živi na svojem mjestu i da ne luta više naokolo, niti da ga zlikovci muče kao prije." {SPP 373.11}

Budući da je David čeznuo da izgradi dom Božji, dano mu je obećanje: „Jahve će ti podići dom... podići ću tvoga potomka nakon tebe... On će sagraditi dom imenu mojemu, a ja ću utvrditi njegov prijesto zauvijek." {SPP 374.1}

Objavljen je i razlog zašto David nije trebao izgraditi hram: „Mnogo si krvi prolio i velike si ratove vodio; nećeš ti graditi Doma mome imenu... Gle, rodiće ti se sin; on će biti miroljubac, i daću mu mir od svih njegovih neprijatelja odasvud unaokolo; ime će mu biti Solomun. Mir i pokoj dat ću Izraelu za njegova vremena. On će sagraditi Dom mome imenu." (1 Ljet 22,8-10) {SPP 374.2}

Premda mu je uskraćena najdraža želja njegova srca, David je poruku primio sa zahvalnošću: „Ko sam ja, Gospode Jahve, i što je moj dom te si me doveo dovde? Pa i to je još premalo u tvojim očima, Gospode Jahve, te daješ svoja obećanja kući svoga sluge za daleku budućnost." Tada je on obnovio svoj savez s Bogom. {SPP 374.3}

David je znao da bi njegovu imenu pripala čast, a njegovoj vladavini slava kad bi izvršio djelo što ga je naumio u svom srcu, ali on je bio spreman pokoriti svoju volju Bogu. Zahvalan pristanak koji je tada pokazao rijetko se vida, čak i među hrišćanima. Oni čija životna snaga opada često se nadaju da će ostvariti neko veliko djelo koje su zamislili u svom srcu, ali koje oni nisu sposobni učiniti! Božje proviđenje može im govoriti, kao što je njegov prorok govorio Davidu, objavljujući da djelo za kojim toliko čeznu nije povjereno njima. Njihovo je da pripreme put drugome koji će to ostvariti. Ali umjesto da se sa zahvalnošću pokore božanskoj naredbi, mnogi se povlače kao da su odbačeni i prezreni, smatrajući da ako ne mogu učiniti ono što žele, oni neće činiti ništa. Mnogi se s očajničkim naporima drže odgovornosti koje nisu sposobni nositi i uzalud nastoje ostvariti djelo za koje nisu sposobni, dok ono koje mogu ostvariti, ostaje zapostavljeno. Zbog nedostatka njihove saradnje veće je djelo ometeno ili spriječeno. {SPP 374.4}

David je, u svom zavjetu s Jonatanom, obećao da će čim počine od svojih neprijatelja pokazati milost prema Šaulovu domu. Svjestan ovog zavjeta, kralj se u dobrim vremenima raspitao: „Ima li još koji preživjeli od Šaulove kuće, da mu učinim milost zbog Jonatana?" Rečeno mu je za Jonatanova sina Meribaala, koji je bio hrom od rođenja. U vrijeme kad su Filistejci kod Jizreela porazili Šaula, djetetova ga je dadilja, pokušavajući pobjeći, ispustila i tako od njega učinila doživotna bogalja. David je sada dozvao mladića na dvor i primio ga s velikom ljubaznošću. Vraćeni su mu Šaulovi privatni posjedi za uzdržavanje njegova doma, a sam Jonatanov sin je trebao postati stalan kraljev gost koji je svakodnevno sjedio za kraljevim stolom. Meribaal je na temelju izvještaja Davidovih neprijatelja bio podstican da gaji snažne predrasude protiv njega kao otimača, ali monarhov velikodušan i učtiv prijem i neprekidna

ljubaznost osvojila je srce ovog mladića i on je kao i njegov otac Jonatan smatrao da su njegovi interesi istovjetni s interesima kralja koga je Bog izabrao. {SPP 374.5}

Nakon što se David utvrdio na izraelskom prijestolu narod je uživao u dugom razdoblju mira. Okolni narodi, gledajući snagu i jedinstvo kraljevstva, uskoro su smatrali razboritim da se klone otvorena neprijateljstva, a David, zaokupljen organizacijom i podizanjem svog kraljevstva, uzdržavao se od napadačkih ratova. Međutim, on je naposljetku ipak zaratio s Filistejcima, izraelskim starim neprijateljima i s Moabcima, te ih uspio pobijediti i prisiliti na plaćanje danka. {SPP 374.6}

Tada su okolni narodi protiv Davida stvorili veliki savez koji je prouzročio najveće ratove i pobjede u njegovoj vladavini te najveći rast njegove moći. Neprijateljski savez, koji je nastao zbog ljubomore na sve veću Davidom moć, on ničim nije izazvao. Okolnosti koje su dovele do njegova stvaranja su bile ove: {SPP 375.1}

U Jerusalemu su primili vijest da je umro Nahaš, kralj Amonaca, monarh koji je bio ljubazan prema Davidu dok je on bježao od Šaulova bijesa. Sada, želeći izraziti svoju zahvalnost i poštovanje zbog naklonosti koja mu je bila ukazana u nevolji, David je Hanunu, sinu i nasljedniku amorejskog kralja, poslao izaslanike s izrazima sućuti. „A David reče u sebi: Želio bih iskazati ljubav Nahaševu sinu Hanunu, kao što je njegov otac iskazao meni.” {SPP 375.2}

Ali ovaj učtiv čin je bio pogrešno protumačen. Amonci su mrzili istinitog Boga i bili su ogorčeni Izraelovi neprijatelji. Nahaševa je ljubaznost prema Davidu bila u cijelosti potaknuta neprijateljstvom prema Šaulu, izraelskom kralju. Hanunovi savjetnici su pogrešno prikazali Davidovu poruku. „„.. rekoše knezovi Amonaca svome gospodaru Hanunu: ‚Zar misliš da je David poslao ljude da ti izraze sućut zato što je htio iskazati čast tvome ocu? Nije li možda zato David poslao svoje ljude k tebi da razvide grad, da bi doznao njegovu obranu i potom ga oborio?” Po savjetu svojih savjetnika Nahaš je prije pola stoljeća stanovnicima Jabeš-Gileada, koji su zatražili primirje, postavio surove uslove kad su ga opkolili Amonci. Nahaš je tražio priliku da svima iskopa desno oko. Amonci su se još uvijek živo sjećali kako je izraelski kralj spriječio njihovu surovu namjeru i izbavio ljude koje su oni željeli poniziti i osakatiti. Njih je još uvijek poticala ista mržnja prema Izraelu. Oni nisu mogli pojmiti dobrotu duha koji je nadahnuo Davidovu poruku. Kad Sotona nadzire umove ljudi, on će izazvati zavist i sumnju koja će i najbolje namjere prikazati pogrešno. Slušajući svoje savjetnike, Hanun je Davidove poslanike proglasio uhodama i obasuo ih prezirom i uvredama. {SPP 375.3}

Amoncima je bilo dopušteno da nesmetano izvrše zle namjere svog srca, da bi se Davidu otkrila njihova stvarna priroda. Božja volja nije bila da Izrael sklopi savez s ovim izdajničkim neznabožačkim narodom. {SPP 375.4}

Danas se, kao i u drevna vremena, djelo veleposlanika smatra svetim. Sveopštim zakonom svih naroda oni su bili zaštićeni od osobnog nasilja ili uvreda. Veleposlanik je stajao kao predstavnik svog vrhovnika i svaki je nedostojan postupak zahtijevao trenutnu osvetu.

Amonci su se, znajući da će uvreda Izraelaca odmah biti osveštena, pripremali za rat. „Kad su Amonovi sinovi vidjeli da su se omrazili s Davidom, poslao je Hanun s Amonovim sinovima hiljadu srebrnih talenata da za plaću najme bojnih kola i konjanika iz Aram Naharajima, iz Aram Maake i iz Soba. Najmili su za plaću trideset i dvije hiljade bojnih kola... Amonovi su se sinovi skupili iz svojih gradova i došli u boj." (1 Ljet 19,6.7) {SPP 375.5}

Bio je to zaista moćan savez. Stanovnici područja između rijeke Eufrat i Sredozemnog mora udružili su se s Amoncima. Sjever i istok Hanaana bio je okružen oružanim snagama, udruženima u namjeri da slome Izraelsko kraljevstvo. {SPP 375.6}

Izraelci nisu čekali napad na svoju zemlju. Njihove su snage, pod Joabovim zapovjedništvom, prešle Jordan i pošle prema amonskom glavnom gradu. Dok je izraelski zapovjednik vodio svoju vojsku do bojnog polja, on ih je nastojao nadahnuti za sukob, govoreći: ‚Budi hrabar i junački se držimo radi naroda i radi gradova svoga Boga; a Jahve neka učini što je dobro u njegovim očima." (1 Ljet 19,13) Udružene savezničke snage su poražene u prvoj bici. Ali one nisu bile spremne odustati od borbe, te su naredne godine obnovile rat. Sirijski kralj je sakupio sve svoje snage prijeteći Izraelu golemom vojskom. David, shvatajući koliko je mnogo zavisilo o ishodu ovog sukoba, osobno je došao na bojišnicu i s Božjim blagoslovom nanio saveznicima tako strahovit poraz da Sirijci, od Eufrata do Libanona, nisu samo odustali od rata već su Izraelu plaćali i danak. David je odlučno nastavio ratovati protiv Amonaca sve dok njihove utvrde nisu pale a cijelo područje došlo pod izraelsku vlast. {SPP 375.7}

Opasnosti koje su prijetile narodu potpunim uništenjem pokazale su se kao Božje proviđenje, sredstvo s pomoću kojeg se nacija uzdigla do neviđena veličanstva. Obilježavajući ovaj značajan događaj David pjeva: {SPP 376.1}

Živio Jahve! Blagoslovljena hridina moja!
Neka se uzvisi Bog, spasenje moje!
Bog koji mi daje osvetu
i narode meni pokorava.
Od dušmana me mojih izbavljaš
i nad protivnike me moje izdižeš,
ti mene od čovjeka silnika spašavaš.
Zato te slavim, Jahve, među pucima
i psalam pjevam tvome Imenu:
umnožio si pobjede kralju svojemu,
pomazaniku svome milost si iskazao,
Davidu i potomstvu njegovu navijeke." {SPP 376.2}

(Ps 18,47-51)

Kroz Davidove pjesme u narod je usadivana misao da je Jahve njihova sila i Izbavitelj: {SPP 376.3}

„Ne spašava kralja vojska mnogobrojna,
ne spašava velika sila junaka.
Isprazno se od konja nadati spasenju,
jačina njegova ne izbavlja.” {SPP 376.4}

(Ps 33,16.17)

„Ti, o moj Kralju i Bože moj,
ti si dao pobjede Jakovu.
Po tebi dušmane svoje odbismo,
u tvome imenu zgazismo one
koji se na nas digoše.
U svoj se luk nisam pouzdavao,
nit me mač moj spašavao.
Nego ti, ti si nas spasio od dušmana,
ti si postidio one koji nas mrze.”

(Ps 44,5-8)

„Jedni se hvale kolima bojnim, drugi konjima,
mi imenom Jahve, Boga našega!”

(Ps 20,8)

Tako je Izraelsko kraljevstvo doseglo veličinu koja je bila obećana Abrahamu, i kasnije ponovljena Mojsiju: „Potomstvu tvojemu dajem zemlju ovu od Rijeke u Egiptu, do Velike rijeke, rijeke Eufrata.” (Post 15,18) Izrael je postao moćna nacija, koje su se okolni narodi bojali i koju su poštovali. Davidova je moć u njegovu vlastitom kraljevstvu bila vrlo velika. On je kao malo koji vladar uspio zadobiti osjećanja i odanost svog naroda. On je poštovao Boga, a Bog je sada poštovao njega. {SPP 376.5}

Međutim, usred blagostanja vrebala je opasnost. David se u trenucima svojih najvećih pobjeda nalazio u najvećoj opasnosti i suočio se sa svojim najvećim porazom. {SPP 376.6}

71. Poglavlje — Davidov Grijeh I Pokajanje

Ovo poglavlje zasniva se na 2. Samuelovoj 11 i 12.

Biblija ima malo pohvala za ljude. Malo se prostora posvećuje nabrajanju vrlina čak i najboljih ljudi koji su dosad živjeli. Ova šutnja nije bez svrhe i bez pouke. Sve su dobre osobine koje ljudi posjeduju Božji darovi. Oni čine dobra djela milošću Božjom kroz Hrista. Budući da sve duguju Bogu, slava za ono što jesu i što čine pripada samo Njemu. Oni su samo oruđa u njegovim rukama. Štaviše, kao što sve pouke iz biblijske istorije uče, opasno je hvaliti i uzdizati čovjeka, jer ako ko izgubi iz vida svoju zavisnost o Bogu i pouzda se u vlastitu snagu, on će sigurno zgriješiti. Čovjek se bori s neprijateljima koji su snažniji od njega. „Jer naša borba nije protiv krvi i tijela, nego protiv Poglavarstava, protiv Vlasti, protiv Upravitelja ovoga mračnog svijeta: protiv zlih duhova koji borave u nebeskim prostorima.” (Ef 6,12) Nama je nemoguće vlastitom snagom opstati u borbi, i sve što odvraća naš um od Boga, sve što vodi k samouzvišenju i zavisnosti o samome sebi, sigurno priprema put našem porazu. Svrha Biblije je usaditi u nas nepovjerenje u ljudsku silu i podstaći povjerenje u božansku. {SPP 377.1}

Duh samopouzdanja i samouzvišenja pripremio je put za Davidov pad. Laskanje i suptilne draži vlasti i raskoši nisu ostale bez uticaja na njega. Odnosi s okolnim narodima su takođe izvršili svoj zao uticaj. U skladu s običajima koji su prevladavali među istočnjačkim vladarima, kraljevima se nije sudilo za zločine koji se nisu opraštali podanicima, monarh nije imao istu obavezu samokontrole kao i podanici. Sve je to umanjilo Davidov osjećaj ogromne težine grijeha. Umjesto da se s poniznošću osloni na Jahvinu silu, on je počeo vjerovati svojoj vlastitoj mudrosti i moći. Čim Sotona uspije odvojiti dušu od Boga, jedinog Izvora sile, on će nastojati pobuditi nesvete želje ljudske tjelesne prirode. Djelo neprijatelja nije naglo, ono u početku ne iznenađuje i zapanjuje, već tajno potkopava utvrde načela. Ono počinje s naoko malim pojedinostima, zanemarivanjem vjernosti i potpunog oslanjanja na Njega, sklonošću da se slijede svjetovni običaji i postupci. {SPP 377.2}

Prije svršetka rata s Amoncima David se, prepuštajući zapovijestanje vojske Joabu, vratio u Jerusalem. Izraelci su već pokorili Sirijce, a potpuni poraz Amalečana se činio sigurnim. David je bio okružen plodovima svoje pobjede i častima svoje mudre i vješte vladavine. Upravo tada, kad se opustio i bio neoprezan, kušač je iskoristio priliku da zaokupi njegov um. Činjenica da se Bog tako blisko povezao s Davidom i pokazao mu tako veliku naklonost trebala mu je biti najsnažniji poticaj da svoj karakter očuva neuprljan. Ali kad se u svom samopouzdanju i udobnosti prestao oslanjati na Boga, David je popustio Sotoni i na svoju dušu navukao mrlju grijeha. On, vođa naroda koga je Nebo imenovalo, izabran od Boga da vrši njegov Zakon, i sam je pogazio njegove uredbe. On koji je trebao biti strah onima koji čine zlo, svojim vlastitim djelom je ojačao njihove ruke. {SPP 377.3}

U opasnostima tokom svog ranijeg života David je svjestan svog poštenja mogao svoj slučaj povjeriti Bogu. Gospodnja ga je ruka sigurno vodila pored nebrojenih zamki koje su

postavljane pred njegove noge. Ali sada, kriv i nepokajan, on nije tražio pomoć i vođstvo Neba, već se nastojao osloboditi opasnosti u koje ga je grijeh uvukao. Bat-Šeba, čija se kobna ljepota pokazala kao zamka za kralja, bila je žena Urije Hetita, jednog od Davidovih najhrabrijih i najvjernijih časnika. Niko nije mogao predvidjeti posljedice ako se sazna za ovaj zločin. Božji je Zakon preljubočinca osuđivao na smrt, a vojnik ponosna duha, koji je bio osramoćen, mogao se osvetiti oduzimajući život kralju ili potičući narod na pobunu. {SPP 377.4}

Svi napori koje je David uložio da sakrije svoju krivnju pokazali su se uzaludnim. On se predao Sotoninoj sili, opanost ga je okruživala, a čekalo ga je obeščašćenje veće od smrti. Činilo se da nema izlaza i on je u svom očaju požurio da preljubu doda i ubistvo. Onaj koji je polučio Šaulovo uništenje nastojao je i Davida odvesti u propast. Premda su kušnje bile različite, one su bile iste jer su vodile k prijestupu Božjeg Zakona. David je mislio da ako neprijateljska ruka ubije Uriju u bici, krivnja za njegovu smrt neće se moći pripisati kralju koji je bio kod kuće, Bat-Šeba će biti slobodna da postane njegova žena, i tako će se odagnati sumnja i spasiti kraljeva čast. {SPP 378.1}

Urija je postao nosilac svoje vlastite smrtne presude. U pismu koje su njegove ruke donijele Joabu kralj je zapovjedio: „Postavi Uriju naprijed, gdje je najžešći boj, pa uzmaknite iza njega: neka bude pogođen i neka pogine.” Joab, već uprljan krvlju samovoljnog ubistva, nije oklijevao poslušati kraljevu naredbu i Urija je pao od amonskog mača. {SPP 378.2}

Dotada je zapis o Davidovoj vladavini bio takav da mu je malo monarha bilo ravno. O njemu je napisano da je kraljevao „čineći pravo i pravicu svemu svome narodu” (2 Sam 8,15). On je svojim poštenjem stekao povjerenje i odanost naroda. Ali kad se odvojio od Boga i predao se Zlome, on je za neko vrijeme postao Sotonin poslanik, a ipak je držao položaj i autoritet koji mu je Bog dao, zahtijevajući poslušnost koja će ugroziti dušu onoga koji mu se pokori. I Joab, koji je svoju odanost podario kralju a ne Bogu, prekršio je Božji Zakon jer je kralj to zapovjedio. {SPP 378.3}

Bog je Davidu dao vlast, ali da je koristi samo u skladu s božanskim Zakonom. Kad je zapovjedio ono što se protivilo božanskom Zakonu, grijeh je bio poslušati. „„.. jer nema vlasti osim od Boga” (Rim 13,1), ali mi ih ne trebamo slušati ako se protive Božjem Zakonu. Apostol Pavle, pišući Korinćanima, iznosi načela po kojima se trebamo vladati. On kaže: „Nasljedujte mene, kao što i ja nasljedujem Hrista!” (1 Kor 11,1) {SPP 378.4}

Davidu je poslano izvješće o izvršenju naredbe koju je poslao, ali je bilo tako pozorno sročeno da ne umiješa ni Joaba ni kralja. Joab „zapovjedi glasniku ovako: Kad pripovjediš kralju sve što se dogodilo u boju, možda će se kralj razljutiti... a ti mu reci: Poginuo je i tvoj sluga Urija.’ Glasnik krenu na put, dođe k Davidu i pripovjedi mu sve što mu je naložio Joab.” {SPP 378.5}

Kraljev odogvor je bio: „Ovako reci Joabu: ‚Nemoj to uzimati toliko k srcu, jer mač proždire sad ovoga, sad onoga. Udaraj još jače na grad i obori ga!' Tako ćeš mu vratiti srčanost!" {SPP 378.6}

Bat-Šeba je oplakivala svog muža uobičajen broj dana, a kad su oni prošli, „posla David po nju i uze je u svoj dvor, i ona mu posta žena". Onaj čija nježna savjest i uzvišen osjećaj časti nije dopustio, čak kad mu je i život bio u opasnosti, da svoju ruku digne protiv Gospodnjeg pomazanika, toliko je pao da je mogao uvrijediti i ubiti jednog od svojih najvjernijih i najhrabrijih vojnika, i nadati se da će nesmetano uživati nagradu za svoj grijeh. ‚Jao, potamnje zlato, to suho zlato!" (Tuž 4,1) {SPP 378.7}

Sotona je od početka ljudima prikazivao dobitak što ga mogu osvojiti prijestupom. On je tako zaveo anđele. Tako je on kušao i Adama i Evu. On tako još uvijek navodi mnoštvo na neposlušnost Bogu. Put prijestupa izgleda poželjan, „a na koncu vodi k smrti" (Izr 14,12). Sretni su oni koji kad zakorače na ovaj put, shvate kako su gorki plodovi grijeha i na vrijeme ga ostave. Bog u svojoj milosti nije dopustio da varljive nagrade grijeha odvuku Davida u potpunu propast. {SPP 378.8}

Božje posredovanje je postalo nužno i zbog Izraela. Kako je vrijeme prolazilo, Davidov je grijeh s Bat-Šebom postao poznat, a pojavila se i sumnja da je on planirao Urijinu smrt. Gospod je bio obeščašćen. On je pomagao i uzvisivao Davida, a David je pogrešno prikazao Božji karakter i nanio sramotu njegovu imenu. To je umanjivalo mjerilo dobrote u Izraelu, a u mnogim umovima i odvratnost prema grijehu, a oni koji nisu ljubili i bojali se Boga bili su ohrabreni u svojim prijestupima. {SPP 379.1}

Proroku Natanu je zapovjeđeno da Davidu donese poruku ukora. Bila je to izrazito oštra poruka. Malom broju vrhovnika se mogao izreći ovakav ukor a da cijena ne bude sigurna smrt za onoga koji ukorava. Natan je bez oklijevanja prenio božansku presudu, a ipak je to učinio s takvom nebeskom mudrošću da je pobudio kraljevo saosjećanje, njegovu savjest i s njegovih usana čuo smrtnu presudu samome sebi. Pozivajući Davida kao božanski imenovana čuvara prava svog naroda, prorok je ponovio priču o nepravdi i tlačenju što ih je trebalo ispraviti. {SPP 379.2}

„U nekom gradu živjela dva čovjeka," rekao je, „jedan bogat, a drugi siromašan. Bogati imaše ovaca i goveda u obilju. A siromah nemaše ništa osim jedne jedine ovčice koju bijaše kupio. Hranio ju je, i ona je rasla kraj njega i s njegovom djecom; jela je od njegova zalogaja, pila iz njegove čaše; spavala je na njegovu krilu: bila mu je kao kći. I dođe putnik k bogatom čovjeku, a njemu bilo žao uzeti od svojih ovaca ili goveda da zgotovi gostu koji mu je došao. On ukrade ovčicu siromaha i zgotovi je za svog pohodnika." {SPP 379.3}

Kralj se razbjesnio i uzviknuo: „Tako mi živoga Jahve, smrt je zaslužio čovjek koji je to učinio! Četverostruko će naknaditi ovcu zato što je učinio to djelo i što nije znao milosrđa!" (2 Sam 12,5.6) {SPP 379.4}

Natan je usmjerio svoj pogled na kralja i podižući svoju desnu ruku prema nebu svečano izjavio: „Ti si taj čovjek!... Zašto si," nastavio je, „prezreo Jahvu i učinio ono što je zlo u njegovim očima?" Krivci mogu pokušati, kao što je David učinio, prikriti svoj grijeh od ljudi, oni mogu nastojati trajno prikriti zlo djelo od ljudskog pogleda ili znanja, ali „sve je golo i otkriveno očima onoga komu moramo dati račun" (Heb 4,13). „Ništa nema skriveno što neće trebati da se otkrije, ni tajno što neće trebati da se dozna." (Mt 10,26) {SPP 379.5}

Natan je objavio: „Ovako govori Jahve, Bog Izraelov: ‚Ja sam te pomazao za kralja nad Izraelom, ja sam te izbavio iz Šaulove ruke... Zašto si prezreo Jahvu i učinio ono što je zlo u njegovim očima? Ubio si mačem Uriju Hetita, a njegovu si ženu uzeo za svoju ženu. Jest, njega si ubio mačem Amonaca. Zato se neće nikada više okrenuti mač od tvoga doma... Evo ja ću podići na te zlo iz tvoga doma. Uzet ću tvoje žene ispred tvojih očiju i dat ću ih tvome bližnjemu... Ti si doduše radio tajno, ali ja ću ovu prijetnju izvršiti pred svim Izraelom i pred ovim suncem!" {SPP 379.6}

Prorokov ukor dirnuo je Davidovo srce, savjest je bila probuđena, i on je uvidio svu veličinu svoje krivnje. Njegova se duša pognula u pokajanju pred Gospodom. S drhtavim usnama on je rekao: „Sagriješio sam protiv Jahve." Sve zlo što ga činimo drugima doseže i do Boga. David je teško zgriješio protiv Urije i Bat-Šebe i on je to duboko osjećao. Ali u odnosu na Boga, njegov je grijeh bio daleko veći. {SPP 379.7}

Premda se u Izraelu nije mogao naći niko ko bi izvršio smrtnu kaznu na Gospodnjem pomazaniku, David je drhtao da ga brza Božja osuda ne smakne krivog i bez oprosta. Ali njemu je preko proroka poslana poruka: „Jahve ti oprašta tvoj grijeh: nećeš umrijeti." Ipak, pravda se morala izvršiti. Smrtna presuda je prenesena s Davida na dijete grijeha. Tako je kralj dobio priliku za pokajanje, dok mu je patnja i smrt djeteta, kao dio njegove kazne, bila daleko teža od vlastite smrti. Prorok je rekao: „Ali jer si s tim djelom prezreo Jahvu, neminovno će umrijeti dijete koje ti se rodilo." {SPP 379.8}

Kad se dijete razboljelo, David se postom i dubokom po-niznošću molio za njegov život. Odložio je svoju kraljevsku odoru, odložio je krunu, i noćima ležao na zemlji, žalostan i slomljena srca, posredujući za nevino dijete koje je patilo zbog njegovog grijeha. „A starješine njegova doma stajahu oko njega da ga podignu sa zemlje, ali on ne htjede i ne okusi s njima nikakva jela." Poniznost i pokajanje su često odvratili kaznu kad je osuda bila izrečena nad osobom ili gradom, a Onaj koji je uvijek milostiv, brz da oprosti, slao je vjesnike mira. Ohrabren ovom mišlju David je ustrajao u svojim molbama sve dok je dijete bilo živo. Kad je saznao da je ono umrlo, on se tiho pokorio Božjoj zapovijesti. Pao je prvi udarac osvete koju je on sam proglasio pravednom, ali David, vjerujući u Božju milost, nije ostao bez utjehe. {SPP 380.1}

Mnogi se, koji čitaju istoriju Davidova pada, pitaju: „Zašto je ovaj zapis javno objavljen?" Zašto je to Bog smatrao prikladnim da svijetu obznani ovu mračnu stranicu života jednog od onih koje je Nebo tako visoko cijenilo?" Prorok je u svom ukoru Davidu u vezi s njegovim

grijehom rekao: „Ali je s tim djelom prezreo Jahvu.” Tokom sljedećih naraštaja nevjernici su ukazivali na Davidov karakter koji je nosio ovu tamnu mrlju, i s ushitom i porugom uzvikivali: „Ovo je čovjek po Božjem srcu!” Tako je vjera ismijavana, Bog i njegova Riječ vrijeđani, duše otvrdnule u nevjeri, a mnogi, pod okriljem pobožnosti, ohrabreni u grijehu. {SPP 380.2}

Međutim, Davidova istorija ne pruža potporu grijehu. Dok je hodio u skladu s Božjim savjetima, on je nazvan čovjekom po Božjem srcu. Kad je zgriješio, to više nije bila istina dok se pokajanjem nije vratio Gospodu. Božja riječ jasno kaže: „Ali djelo koje učini David bijaše zlo u očima Jahvinim.” (2 Sam 11,27) I Gospod je preko proroka poručio Davidu: „Zašto si prezreo Jahvu i učinio ono što je zlo u njegovim očima?... Zato se neće nikada više okrenuti mač od tvoga doma, jer si me prezreo.” Premda se David pokajao za svoj grijeh, primio oprost, a Gospod ga prihvatio, on je požnjeo pogubnu žetvu sjemena što ga je sam posijao. Kazne nad njim i njegovim domom svjedoče o Božjoj odvratnosti prema grijehu. {SPP 380.3}

Dotad je Božje proviđenje sačuvalo Davida od svih neprijateljskih zavjera i direktno je upotrijebljeno da obuzda Šaula. Ali Davidov prijestup je promijenio njegov odnos s Bogom. Gospod nikako nije mogao odobriti bezbožnost. On nije mogao upotrijebiti svoju silu da zaštiti Davida od posljedica njegova grijeha kao što ga je štitio od Šaulova neprijateljstva. {SPP 380.4}

Velika promjena se dogodila i u samom Davidu. Njegov je duh bio slomljen sviješću o grijehu i njegovim dalekosežnim posljedicama. Osjećao se ponižen u očima svojih podanika. Njegov je uticaj bio oslabljen. Dotada je njegov napredak pripisivan njegovoj savjesnoj poslušnosti Gospodnjim zapovijestima. Ali sada su njegovi podanici, znajući za njegov grijeh, poticani da slobodnije griješe. Oslabljen je njegov autoritet u vlastitom domu kao i njegov zahtjev sinovima za poštovanjem i poslušnošću. Osjećaj grešnosti utišao ga je kad je trebao osuditi grijeh, i oslabio njegovu ruku kad je trebao provoditi pravdu u vlastitom domu. Njegov je zao primjer uticao na njegove sinove, a Bog nije htio posredovati da spriječi posljedice. On je dopustio da se stvari prirodno odvijaju te je David bio oštro kažnjen. {SPP 380.5}

David je cijelu godinu nakon grijeha živio u prividnoj sigurnosti, nije bilo vanjskog dokaza Božjeg nezadovoljstva. Ali božanska kazna je bila nad njim. Brzo i sigurno se bližio dan suda i osvete i nikakvo pokajanje ga nije moglo spriječiti, kao i agoniju i sramotu koje će pomračiti njegov zemaljski život. Oni koji ukazivanjem na Davidov primjer pokušavaju umanjiti krivicu za vlastite grijehe trebaju naučiti iz biblijskog zapisa da je put prijestupa težak. Premda oni kao i David trebaju napustiti put zla, posljedice će grijeha i u ovom životu biti gorke i teške za nošenje. {SPP 380.6}

Bog je namjeravao da istorija Davidova pada služi kao opomena tako da se ni oni kojima je dao velike blagoslove i naklonost ne osjećaju sigurnima i zanemare budnost i molitvu.

Tako se ona pokazala korisnom onima koji ponizno nastoje naučiti pouku koju je Bog namjeravao pružiti. Od naraštaja do naraštaja hiljade su podstaknute da shvate ličnu opasnost kušačeve sile. Davidov pad, čovjeka koga je Bog tako visoko cijenio, u njima je probudio nepovjerenje ti sebe. Shvatili su da ih samo Bog svojom silom može sačuvati kroz vjeru. Znajući da je i njihova snaga i sigurnost u Njemu, oni se boje zakoračiti na Sotonino zemljište. {SPP 381.1}

Čak i prije izricanja božanske presude nad Davidom on je počeo žeti plodove prijestupa. Njegova savjest nije bila mirna. Proživljavao je agoniju duha izraženu u trideset drugom psalmu. On kaže: {SPP 381.2}

„Blažen onaj kome je grijeh otpušten,
kome je zločin pokriven!
Blago čovjeku kome Jahve ne ubraja krivnju,
i u čijemu duhu nema prijevare!
Prešutjet sam htio, ali kosti mi klonuše
od neprestana jecanja.
Danju i noću ruka me tvoja tištala,
snaga mi se trošila ko za ljetnih žega.” {SPP 381.3}

(Ps 32,1-4)

I pedeset prvi psalam je izraz Davidova pokajanja nakon što je od Boga primio poruku ukora: {SPP 381.4}

„Smiluj mi se, Bože, po milosrđu svome,
po velikom smilovanju izbriši moje bezakonje!
Operi me svega od moje krivice,
od grijeha me mojeg očisti!
Bezakonje svoje priznajem,
grijeh je moj svagda preda mnom...
Poškropi me isopom da se očistim,
operi me, i biću bjelji od snijega!
Objavi mi radost i veselje,
nek se obraduju kosti satrvene!
Odvrati lice od grijeha mojih,
izbriši svu moju krivicu!
Čisto srce stvori mi, Bože,
i duh postojan obnovi u meni!
Ne odbaci me od lica svojega
i svoga Svetog Duha ne uzmi od mene!
Vrati mi radost svoga spasenja
i učvrsti me duhom spremnim!

Učiću bezakonike tvojim stazama,
i grešnici tebi će se obraćati.
Oslobodi me od krvi prolivene,
Bože, Bože spasitelju moj!
Nek mi jezik kliče pravednosti tvojoj!" {SPP 381.5}

(Ps 51,1-16)

Tako je izraelski kralj svetom pjesmom koja se trebala pjevati na javnim okupljanjima njegova naroda, u prisutnosti dvora, svještenika i sudija, knezova i ratnika, i koja će na buduće naraštaje prenijeti znanje o njegovu padu, opisao svoj grijeh, pokajanje i nadu u oprost kroz Božju milost. Umjesto da nastoji sakriti svoju krivicu, on je želio da tužna istorija njegova pada pouči i druge. {SPP 382.1}

Davidovo pokajanje je bilo duboko i iskreno. Nije pokušao ublažiti svoj zločin. Njegova molitva nije bila nadahnuta željom da izbjegne kaznu. Uvidio je veličinu svog prijestupa protiv Boga, uvidio je prljavštinu svoje duše i prezirao svoj grijeh. On nije samo molio za oprost već i za čistoću srca. David nije u očaju predao bitku. U Božjim obećanjima grješniku koji se kaje on je vidio dokaze o svom oprostu i prihvatanju. {SPP 382.2}

„Žrtve ti se ne mile,
kad bih dao paljenicu, ti je ne bi primio.
Žrtva Bogu duh je raskajan,
srce raskajano, ponizno, Bože, nećeš prezreti." {SPP 382.3}

(Ps 51,18.19)

Premda je David pao, Gospod ga je podigao. On je sada bio u skladnijem odnosu s Bogom i njegovi su mu bližnji bili skloniji nego prije pada. Radostan zbog svog oslobođenja on je pjevao: {SPP 382.4}

„Tad grijeh svoj tebi priznali
i krivnju svoju više ne skrivah.
Rekoh: Priznat ću Jahvi prijestup svoj',
i ti si mi krivnju grijeha oprostio...
Utočište ti si moje,
od tjeskobe ti ćeš me sačuvat,
odjenut me radošću spasenja." {SPP 382.5}

(Ps 32,5-7)

Mnogi su prigovarali zbog navodne Božje nepravde kad je poštedio Davida, čija je krivnja bila tako velika, a odbio Šaula za nešto što se u njihovim očima činilo manjim grijehom. Međutim, David se ponizio i priznao svoj grijeh, dok je Šaul prezreo ukor i nepokajanjem otvrdnuto svoje srce. {SPP 382.6}

Ovaj dio Davidove istorije ima veliko značenje za grješnika koji se kaje. To je jedan od najupečatljivijih prikaza koji su nam dani o borbama i kušnjama čovječanstva i iskrenom pokajanju Bogu i vjeri u Gospoda Isusa Hrista. To se tokom svih vjekova pokazalo kao izvor ohrabrenja dušama koje su se nakon pada u grijeh borile pod teretom svoje krivice. Hiljade Božje djece, koja su prijevarom navedena na grijeh, bilo je spremno prepustiti se očaju, ali kad su se sjetili kako je Davidovo iskreno pokajanje i priznanje Bog prihvatio, kako je usprkos tome on patio za svoj prijestup, i oni su se ohrabrili, pokajali i iznova pokušali hoditi putem Božjih zapovijesti. {SPP 382.7}

Ko god pod Božjim ukorom ponizi dušu, s priznanjem i pokajanjem, kao David, može biti siguran da za njega ima nade. Ko god vjerom prihvata Božja obećanja nalazi oprost. Gospod nikada neće odbaciti dušu koja se iskreno kaje. On je dao ovo obećanje: ili u moje nek dođe okrilje, neka sklopi mir sa mnom, mir neka sklopi sa mnom." (Iz 27,5) „Nek bezbožnik put svoj ostavi, a zlikovac naume svoje. Nek se vrati Gospodu, koji će mu se smilovati, k Bogu našem, jer je velikodušan u praštanju." (Iz 55,7) {SPP 382.8}

72. Poglavlje — Abšalomova Buna

Ovo poglavlje zasniva se na 2. Samuelovoj 13 do 19.

Čuvši parabolu proroka Natana Davidova nesvjesna presuda samome sebi je glasila „četverostruko će naknaditi", i njemu je trebalo biti suđeno na temelju vlastite presude. Njegova četiri sina su trebala poginuti, a gubitak svakoga od njih bio je posljedica očeva grijeha. {SPP 383.1}

David je dopustio da sramotni zločin Amnona, prvorođenca, prođe bez kazne i ukora. Zakon je izricao smrt preljubnika, a Amnonov neprirodni grijeh udvostručio je njegovu krivicu. Međutim, David koji je samoga sebe osuđivao za grijeh, propustio je prijestupnika privesti pravdi. Abšalom, prirodni zaštitnik sestre koja je bila tako gnusno osramoćena, pune je dvije godine prikrivao svoju osvetničku namjeru, da bi je najposlije utoliko sigurnije izvršio. Na bratovu zapovijest Amnon, pijani oskvrnitelj, ubijen je prilikom gozbi kraljevih sinova. {SPP 383.2}

Davidu je odmjerena dvostruka kazna. Donesena mu je strašna vijest: „Abšalom je pobio sve kraljeve sinove, nije ostao od njih ni jedan jedini. Kralj ustade, razdrije svoje haljine i baci se na zemlju; i svi njegovi dvorani koji stajahu oko njega razdriješe svoje haljine." Kraljevi sinovi, vraćajući se u strahu u Jerusalem, otkrili su ocu istinu; samo je Amnon bio ubijen, i oni „zaplakaše u sav glas; a i kralj i svi njegovi dvorani plakahu." Abšalom je pobjegao k Talmaju, kralju Gešura, ocu svoje majke. {SPP 383.3}

Amnon je kao i drugi Davidovi sinovi bio prepušten sebičnom uživanju. On je nastojao zadovoljiti svaku pomisao svog srca bez obzira na Božje zahtjeve. Usprkos svom velikom grijehu Bog ga je podnosio. Njemu je tokom dvije godine pružena prilika za pokajanje, ali on je ostao u grijehu i smrt ga je pokosila da nepokajan čeka strašnu odluku Suda. {SPP 383.4}

David je zanemario dužnost kažnjavanja Amnonova grijeha i zbog nevjernosti kralja i oca i sinovljevog nepokajanja, Gospod je dopustio da događaji idu svojim tokom i nije obuzdao Abšaloma. Kad roditelji ili vladari zanemare dužnost kažnjavanja pokvarenosti, sam Bog će uzeti slučaj u svoje ruke. Njegova sila koja obuzdava sile zla bit će djelomično uklonjena i stvorit će se takav niz okolnosti da će grijeh kazniti grijehom. {SPP 383.5}

Zle posljedice Davidovog nepravednog popuštanja Amnonu nisu bile okončane, jer je tada počelo Abšalomovo otuđenje od njegovog oca. Nakon što je pobjegao u Gešur, David mu je, smatrajući da zločin njegova sina zahtijeva neku kaznu, odbio dopustiti da se vrati. A to je samo uvećavalo, a ne umanjilo, nerazmrsiva zla u koja se kralj upleo. Abšalom, energičan, ambiciozan i nenačelan, izgnanstvom isključen iz sudjelovanja u poslovima kraljevstva, uskoro se prepustio opasnim planovima. {SPP 383.6}

Joab je nakon dvije godine odlučio pomoći u izmirenju oca i sina. Držeći to na umu, on je pridobio saradnju žene iz Tekoe poznate po svojoj mudrosti. Žena, koju je Joab poučio, predstavila se Davidu kao udovica kojoj je sin bio jedina utjeha i potpora. U svađi jedan je sin

ubio drugog, a sada su svi rođaci u porodici zahtijevali da se preživjeli sin preda krvnom osvetniku. „Tako hoće," rekla je majka, „da ugase žeravicu koja im je ostala, da ne ostave mome mužu ni imena ni potomstva na zemlji." Njen poziv dirnuo je kraljeva osjećanja i on je obećao ženi kraljevsku zaštitu za njenog sina. {SPP 383.7}

Nakon što je iz njega izvukla opetovana obećanja za mladićevu sigurnost, ona je preklinjala za kraljevsku milost, rekavši mu da govori kao čovjek koji nije u pravu što nije dopustio dovesti kući svog prognanika. „Mi smo", rekla je, „svi osuđeni na smrt, slični smo vodi koja se prolije na zemlju i više se ne može skupiti, i Bog ne podiže mrtvaca: neka dakle kralj misli na to da prognanik ne ostane izgnan daleko od njega." Ovaj nježan i dirljiv prikaz Božje ljubavi prema grješniku, koji je došao od Joaba, grubog vojnika, očit je dokaz da je Izrael poznavao velike istine otkupljenja. Kralj, osjećajući vlastitu potrebu za Božjom milosti, nije mogao odbiti ovaj poziv. Izdao je Joabu zapovijest: „Idi i dovedi natrag mladića Abšaloma." {SPP 384.1}

Abšalomu je dopušteno da se vrati u Jerusalem, ali ne i da se pojavi na dvoru ili susretne s ocem. David je počinjao uviđati zle posljedice popuštanja svojoj djeci, i premda je nježno volio ovog prekrasnog i darovitog sina, smatrao je nužnim da kao pouku i Abšalomu i narodu pokaže odvratnost prema takvom grijehu. Abšalom je dvije godine živio u svom domu, ali je bio izgnan s dvora. Njegova je sestra živjela s njim i njena ga je prisutnost živo podsjećala na nepopravljivo zlo koje joj je naneseno. U očima javnog mnijenja knez je bio heroj, a ne prijestupnik. On je s ovom prednošću počeo pridobivati srca naroda. Njegova je osobna pojava bila takva da je izazivala divljenje svih koji su ga posmatrali. „U svemu Izraelu ne bijaše čovjeka tako lijepa kao Abšalom komu bi se mogle izreći tolike pohvale: od pete do glave nije na njemu bilo mane." Nije bilo mudro što je kralj ostavio čovjeka Abšalomova karaktera, ambiciozna, nagla i vatrena, da se tokom dvije godine prepušta mislima o navodnoj nepravdi. Davidov postupak kojim mu je dopustio da se vrati u Jerusalem, a odbio da dođe u njegovu prisutnost, pribavio mu je osjećaje naroda. {SPP 384.2}

Držeći stalno na umu vlastiti prijestup Božjeg Zakona, David je izgledao moralno paraliziran, on je bio slab i neodlučan, dok je prije svog grijeha bio hrabar i odlučan. Njegov je uticaj kod naroda bio oslabljen. I sve je to pogodovalo neprirodnim namjerama njegova sina. {SPP 384.3}

Abšalom je s pomoću Joabova uticaja ponovno pušten u očevu prisutnost, i premda je došlo do vanjskog pomirenja, on je nastavio sa svojim ambicioznim planiranjem. On je sada uzeo neke kraljevske časti, kočije i konje, i pedeset ljudi koji su pred njim trčali. I dok je kralj sve više bio sklon povlačenju i samoći, Abšalom je neumorno pridobivao naklonost naroda. {SPP 384.4}

Uticaj Davidove ravnodušnosti i neodlučnosti prešao je na njegove podanike, a zanemarivanje i odlaganje je obilježavalo izvršenje pravde. Abšalom je svaki slučaj nezadovoljstva vješto iskorištavao za vlastitu dobit. Svakog se dana moglo vidjeti ovog

čovjeka plemenita izraza lica na vratima grada, gdje je čekala grupa molitelja očekujući da za naknadu iznesu svoje nepravde. Abšalom se družio s njima i slušao njihove pritužbe, izražavajući saučešće s njihovim patnjama i žalost zbog nedjelotvornosti vlade. Saslušavši priče Izraelaca, knez bi odgovorio: „„Vidiš, tvoja je stvar dobra i pravedna, ali nećeš naći nikoga koji bi te saslušao kod kralja," dodajući: „Ah, kad bi mene postavili za sudiju U zemlji! Svaki bi koji ima kakvu parnicu ili sud dolazio k meni, i ja bih mu pribavio pravo! A kad bi mu se ko približio da mu se pokloni, on bi pružio ruku, privukao ga k sebi i poljubio." {SPP 384.5}

Podstaknut vještim ulagivanjem kneza, nezadovoljstvo upravom se brzo širilo. Pohvale za Abšaloma su bile na usnama sviju. Njega se smatralo nasljednikom kraljevstva, narod ga je ponosno posmatrao kao onoga koji je dostojan ovog velikog položaja, a u njemu je gorjela želja da zauzme prijesto. „Time je Abšalom predobivao srca Izraelaca za sebe." Ali kralj, zaslijepljen ljubavlju prema sinu, ništa nije posumnjao. Kneževsko ponašanje što ga je Abšalom usvojio David je smatrao namjerom da ukaže čast dvoru i izrazi radost zbog pomirenja. {SPP 384.6}

Dok su umovi naroda pripremani za ono što je trebalo slijediti, Abšalom je tajno poslao izbrane ljude u sva plemena da dogovore mjere za pobunu. Onda se zaogrnuo plaštem vjerske pobožnosti da bi prikrio svoje izdajničke namjere. Zavjet koji je učinio dok je još bio u izgnanstvu morao se obaviti u Hebronu. Abšalom je rekao kralju: „Dopusti mi da odem u Hebron i da izvršim zavjet kojim sam se zavjetovao Jahvi. Jer kad bijah u Gešuru u Aramu, tvoj se sluga zavjetovao ovako: Ako me Jahve dovede natrag u Jerusalem, iskazaću čast Jahvi u Hebronu." Osjećajan otac, utješen ovim dokazom pobožnosti u svom sinu, otpustio ga je s blagoslovom. Zavjera je sada bila potpuno zrela. Abšalomov krunski čin licemjerstva je bio smišljen ne samo da zaslijepi kralja već i da zadobije povjerenje naroda i tako ih povede u pobuni protiv kralja koga je Bog izabrao. {SPP 385.1}

Abšalom je otišao u Hebron, a s njim je pošlo „dvije stotine ljudi iz Jerusalema; bijahu to uzvanici, koji su bezazleno pošli, ne znajući što se sprema." Ovi ljudi su otišli s Abšalomom, ne misleći da ih njihova ljubav prema sinu vodi u pobunu protiv oca. Po dolasku u Hebron Abšalom je odmah pozvao Ahitofela, jednog od Davidovih glavnih savjetnika, čovjeka čuvenog po mudrosti, čije se mišljenje smatralo pouzdanim i mudrim kao neko proročanstvo. Ahitofel se pridružio zavjerenicima i zbog njegove potpore činilo se da će Abšalomov plan sigurno uspjeti, privlačeći pod njegovu zastavu mnoge uticajne ljude iz svih dijelova zemlje. Kad se oglasila truba pobune, kneževe uhode su širom zemlje proširile vijest da je Abšalom kralj i mnogi su se ljudi okupili oko njega. {SPP 385.2}

U međuvremenu vijest o pobuni je stigla do Jerusalema, do kralja. David se iznenada pokrenuo i uvidio da se pobuna širi u neposrednoj blizini njegova prijestola. Njegov vlastiti sin, sin kojeg je ljubio i kojem je vjerovao, planirao je preuzeti njegovu krunu, a nema sumnje, i oduzeti mu život. David se, u velikoj opasnosti, oslobodio depresije koja ga je tako dugo pritiskala i u duhu svojih ranijih godina pripremio se da se suoči sa strašnim prilikama.

Abšalom je okupljao svoje snage u Hebronu koji je bio udaljen samo dvadeset milja. Pobunjenici su uskoro trebali biti na vratima Jerusalema. {SPP 385.3}

David je iz svoje palate posmatrao glavni grad, „brijeg veličanstven, radost je zemlji svoj... grad je kralja velikoga" (Ps 48,2). Zadrhtao je pri pomisli da ga izloži pokolju i uništenju. Treba li pozvati podanike koji su i dalje ostali vjerni njegovom prijestolu i zapodjenuti bitku da zadrži glavni grad? Hoće li dopustiti da Jerusalem bude preplavljen krvlju? Onda je donio odluku. Strahote rata nisu trebale zadesiti izabrani grad. On će napustiti Jerusalem i provjeriti vjernost svog naroda dajući im priliku da mu pruže potporu. U ovoj velikoj krizi njegova je dužnost prema Bogu i narodu bila da održi vlast koju mu je Nebo predalo. Pitanje sukoba on je povjerio Bogu. {SPP 385.4}

U poniznosti i tuzi David je prošao kroz vrata Jerusalema, jer ga je pobuna voljena sina tjerala s njegova prijestola, iz palate i od Božjeg Kovčega. Narod ga je slijedio u dugoj, žalosnoj povorci, poput pogrebne. Kralja su pratili njegovi čuvari, Kerećani, Pelećani i šest stotina Gićana iz Gata pod zapovjedništvom Itaja. Ali David, s karakterističnom nesebičnošću, nije se mogao složiti da ovi stranci koji su zatražili njegovu zaštitu budu upleteni u ovu nevolju. Izrazio je iznenađenje što su bili spremni žrtvovati se za njega. Kralj je rekao Itaju, Gićaninu: „Zašto i ti ideš s nama? Vrati se i ostani kod kralja! Ti si stranac, prognan iz svoje zemlje. Jučer si došao, a danas da te vodim da se potucaš s nama, kad ja idem kamo me sreća nanese. Vrati se i odvedi svoju braću natrag sa sobom, a Jahve neka ti iskaže ljubav i vjernost!" {SPP 385.5}

Itaj je odgovorio: „Živoga mi Jahve, i tako mi živ bio moj gospodar kralj: gdje god bude moj gospodar kralj, bilo na smrt ili na život, ondje će biti i tvoj sluga!" Ovi su se ljudi iz neznaboštva obratili obožavanju Jahve, a sada su pokazali svoju plemenitu vjernost svom Bogu i kralju. David je sa zahvalnim srcem prihvatio njihovu odanost njegovom očito gubitničkom slučaju te su svi prešli preko potoka Kidrona, putem prema pustinji. {SPP 386.1}

Povorka je ponovno zastala. Približavala se grupa odjevena u svete odore. „Bijaše ondje i Sadok i s njim svi leviti koji su nosili Kovčeg Božji." Davidovi sljedbenici su na ovo gledali kao na sretan znak. Prisutnost tog svetog simbola za njih je bilo obećanje o njihovom izbavljenju i konačnoj pobjedi. On će nadahnuti ljude hrabrošću da se okupe oko kralja. Njegova će odsutnost iz Jerusalema unijeti strah među Abšalomove pristaše. {SPP 386.2}

Pogled na Kovčeg za trenutak je osnažio Davidovo srce radošću i nadom. Ali uskoro su mu došle druge misli. Kao vladar postavljen nad Božjim nasljedstvom on je imao svečanu odgovornost. Ne osobni interesi, već slava Bogu i dobro njegova naroda, trebali su biti prvi na umu izraelskog kralja. Bog, koji je prebivao među heruvimima, rekao je o Jerusalemu: „Ovo mi je počivalište vječno" (Ps 132,4); i bez božanskog autoriteta ni kralj ni sveštenici nisu imali pravo da iz njega uklone simbol njegove prisutnosti. David je znao da njegovo srce i život moraju biti u skladu s božanskim uredbama, ili će Kovčeg postati sredstvo uništenja, a

ne uspjeha. Pred njim je uvijek bio njegov veliki grijeh. On je u ovoj zavjeri prepoznao Božju pravednu kaznu. Mač koji se nije trebao odvojiti od njegova doma bio je izvučen iz korica. Znao je kakve bi mogle biti posljedice ovog sukoba. Njegova dužnost nije bila da iz glavnog grada nacije ukloni svete uredbe koje su bile oličenje volje njihovog božanskog Vrhovnika, ustav kraljevstva i temelj njegova napretka. {SPP 386.3}

Zapovjedio je Sadoku: „Odnesi Kovčeg Božji natrag u grad. Ako nađem milost u Jahve, on će me dovesti natrag i dopustiti mi da opet vidim njega i njegovo prebivalište. A ako rekne ovako: Nisi mi po volji!' — onda evo me, neka čini sa mnom što je dobro u njegovim očima!" {SPP 386.4}

David je još dodao: „Nisi li ti vidjelac?" čovjek koga je Bog postavio da uči narod. .„.. vratite se u miru u grad, i vaša dva sina s vama, tvoj sin Ahimaas i libjatarov sin Jonatan. Evo, ja ću se zadržati na ravnicama pustinje dok ne dođe od vas glas da me obavijesti." Sveštenici su u gradu za njega mogli obaviti dobar posao tako što će pratiti pokrete i namjere pobunjenika i tajno ih, preko svojih sinova, Ahimaasa i Hbjatara, prenositi kralju. {SPP 386.5}

Kad su se sveštenici okrenuli prema Jerusalemu, veća je sjena prekrila grupu koja je odlazila. Njihov kralj, bjegunac, izopštenik, odbačen je od Božjeg Kovčega, a budućnost je bila zamračena strahom i zlim predosjećajima. „David se uspinjao na Maslinsku goru, sve plačući, pokrivene glave i bos, i sav narod koji ga je pratio idaše pokrivene glave i plačući. Tada javiše Davidu da je i Ahitofel među zavjerenicima s Abšalomom." David je ponovno morao priznati da su njegove nevolje bile posljedica vlastitog grijeha. Prebjeg Ahitofela, najsposobnijeg i najmudrijeg od svih političkih vođa, bio je pokrenut osvetom za obeščašćenje porodice u vezi s Bat-Šebom koja je bila njegova unuka. {SPP 386.6}

„A David zavapi: ‚Obezumi Ahitofelove savjete, Jahve.'" Kad je stigao na vrh gore, kralj se poklonio u molitvi stavljajući na Boga teret svoje duše i ponizno tražeći božansku milost. Činilo se da je na njegovu molitvu odmah odgovoreno. Hušaj, Arčanin, mudar i sposoban savjetnik, koji se pokazao kao vjeran Davidov prijatelj, došao je k njemu s razderanom odjećom i posut zemljom po glavi da svoju nesreću podijeli sa svrgnutim kraljem bjeguncem. David je vidio, kao da je bio božanski prosvijetljen, da je ovaj čovjek, vjeran i iskrena srca, bio potreban da svojim savjetima služi interesima kralja u glavnom gradu. Na Davidov zahtjev Hušaj se vratio u Jerusalem da ponudi svoju službu Abšalomu i spriječi Ahitofelove lukave savjete. {SPP 386.7}

S ovim tračkom svjetlosti u tami, kralj i njegovi sljedbenici pošli su putem niz istočnu padinu Maslinske gore, kroz stjenovitu i besplodnu pustinju, kroz divlje ravnice, duž kamenitih i opasnih puteva, prema Jordanu. „Kad je kralj David došao do Bahurima, izađe odande čovjek od roda Šaulova. Zvao se Šimej, a bio je sin Gerin. Dok je izlazio, neprestano je preklinjao. Bacao je kamenje na Davida i na sve dvorane kralja Davida, premda je sva vojska sa svim junacima okruživala kralja s desne i lijeve strane. A Šimej je ovako govorio

proklinjući: Odlazi, odlazi, krvnice, ništarijo! Jahve je okrenuo na tebe svu krv Šaulova doma, kojemu si ti oduzeo kraljevstvo. Ujedno je Jahve predao kraljevstvo u ruke tvome sinu Abšalomu. Evo, sad si zapao u nevolju, jer si krvnik.'" {SPP 387.1}

Tokom Davidova blagostanja Šimej ni jednom riječju ili činom nije pokazao da nije njegov odan podanik. Ali u kraljevoj nevolji ovaj Benjaminovac je otkrio svoj istinski karakter. On je poštovao Davida na prijestolu, ali ga je proklinjao u nevolji. Drzak i sebičan, on je smatrao da drugi imaju isti karakter kao i on, te je nadahnut Sotonom, iskalio svoju mržnju na onoga koga je Bog kažnjavao. Duh koji navodi ljude da trijumfiraju, kleveću i nanose bol onima koji su u nevolji Sotonin je duh. {SPP 387.2}

Šimejeve optužbe protiv Davida su bile sasvim lažne, neosnovane i zlobne klevete. David nije učinio nikakvu nepravdu Šaulu ili njegovoj kući. Kad je Šaul u potpunosti bio u njegovim rukama, kad ga je mogao ubiti, on je samo odsjekao dio njegova plašta i predbacivao si što je tako pokazao nepoštovanje prema Gospodnjem pomazaniku. {SPP 387.3}

O Davidovom svetom poštovanju prema ljudskom životu pruženi su očiti dokazi, čak dok je i on sam bio progonjen kao divlja zvijer. Jednog dana dok se skrivao u Adulamskoj pećini, njegove su se misli vratile bezbrižnim godinama dječaštva i bjegunac je uzviknuo: „O kad bi me ko napojio vodom iz betlehemskoga studenca što je kod vrata!" (2 Sam 23,13-17) Betlehem je u to vrijeme bio u rukama Filistejaca, ali tada su se moćni ljudi iz Davidove grupe probili kroz stražu i donijeli betlehemske vode svom gospodaru. David je nije mogao piti. „Ne dao mi Jahve da to učinim!" uzviknuo je, „Zar da pijem krv ovih ljudi!" I on je s poštovanjem prolio vodu kao prinos Bogu. David je bio čovjek ratnik, i veći je dio svog života proveo u prizorima nasilja, ali od svih koji su prošli kroz ovakvu muku, malo je bilo onih koji su bili tako neznatno okorjeli i izopačeni kao David. {SPP 387.4}

Davidov nećak, Abišaj, jedan od njegovih najhrabrijih kapetana, nije mogao strpljivo slušati Šimejeve uvredljive riječi. „Zar," uzviknuo je on, „da ovaj uginuli pas proklinje moga gospodara kralja? Dopusti da odem prijeko i da mu skinem glavu!" Ali kralj mu je zabranio: „lito," rekao je, „moj sin... radi mi o glavi, a kamoli neće sada ovaj Benjaminovac. Pustite ga neka proklinje, ako mu je Jahve to zapovjedio. Možda će Jahve pogledati na moju nevolju te mi vratiti dobro za njegovu današnju psovku." {SPP 387.5}

Savjest je upućivala Davida na gorku i ponižavajuću istinu. Dok su njegovi odani podanici razmišljali o iznenadnom obratu sudbine, kralju to nije bila tajna. On je često predosjećao trenutke poput ovih. Čudio se kako je Bog tako dugo podnosio njegove grijehe i odgađao zasluženu osvetu. A sada, u ovom užurbanom i žalosnom bijegu, bosih nogu, s kostrijeti kojom je zamijenio svoju kraljevsku odjeću, dok su u brdima odjekivale žalopojke njegovih sljedbenika, on je mislio na svoj ljubljeni glavni grad, mjesta koja su bila pozornica njegovog grijeha, sjetio se Božje dobrote i strpljenja, i nije bio potpuno beznadan. Smatrao je da će Bog ipak milostivo postupiti s njim. {SPP 387.6}

Mnogi grješnici opravdavaju svoj grijeh ukazujući na Davidov pad, ali kako je malo onih koji upućuju na Davidovo pokajanje i poniznost. Kako je malo onih koji bi podnijeli ukor i osvetu sa strpljenjem i hrabrošću koju je on pokazao. On je priznao svoj grijeh i godinama nastojao vršiti svoju dužnost kao vjerni Božji sluga. On je radio na uzdizanju svog kraljevstva i pod njegovom vladavinom ono je postalo moćno i napredno kao nikada ranije. Prikupio je bogate zalihe materijala za gradnju Božjeg doma, a sada je li sav trud njegova života trebao biti uništen? Moraju li rezultati godina posvećena rada, djela genija, djela predanja i državničke vještine, prijeći u ruke njegovog nesmotrenog i izdajničkog sina koji nije imao poštovanje prema Bogu ni prema Izraelovu napretku? Kako se Davidu u ovoj velikoj nevolji moralo činiti prirodnim da prigovara Bogu! {SPP 387.7}

Ali on je vidio da je njegov vlastiti grijeh uzrok nevolje. Riječi proroka Miheja odisale su duhom koji je nadahnuo Davidovo srce: „„.. ako boravim u tminama, Jahve je svjetlost moja. Moram podnositi srdžbu Jahvinu, jer sam protiv njega sagriješio, sve dok on ne prosudi spor moj i izrekne pravdu.” (Mili 7,8.9) I Gospod nije odbacio Davida. Ovo poglavlje u njegovu iskustvu, kad se pod najsurovijom nepravdom i uvredama pokazao ponizan, nesebičan, velikodušan i pokoran, jedno je od najplemenitijih u njegovom cjelokupnom životnom iskustvu. Vladar Izraela nikada nije bio veći u očima Neba nego u ovom trenutku najdubljeg vanjskog poniženja. {SPP 388.1}

Da je Bog dopustio Davidu da njegov grijeh prođe bez ukora, i da u miru i napretku ostane na prijestolu dok je kršio božanske uredbe, skeptici i nevjernici bi se mogli izgovoriti i citirati Davidovu istoriju kao ukor biblijskoj vjeri. Ali kroz iskustvo što ga je Gospod dopustio da dođe na Davida On pokazuje da ne može snositi ili opravdavati grijeh. Davidova istorija nam omogućuje da vidimo veliki konačni cilj koji je Bog držao na umu kad je postupao prema grijehu. To nas osposobljava da čak i u najtežim kaznama vidimo izvršenje njegovih namjera milosti i dobrote. On je dopustio da David iskusi prut, ali ga nije uništio. Peć je za čišćenje, a ne za spaljivanje. Gospod kaže: „Ako li mu sinovi Zakon moj ostave i ne budu hodili po naredbama mojim, ako li prestupe odredbe moje i ne budu čuvali zapovijesti mojih; šibom ću kazniti nedjelo njihovo, udarcima ljutim krivicu njihovu, ali mu naklonosti svoje oduzeti neću niti ću prekršiti vjernosti svoje.” (Ps 89,31-33) {SPP 388.2}

Ubrzo nakon Davidova napuštanja Jerusalema Abšalom i njegova vojska su bez borbe ušli i preuzeli nadzor nad izraelskom utvrdom. Hušaj je bio među prvima koji su pozdravili novookrunjena kralja, a knez je bio iznenađen i zahvalan zbog pridobivanja očevog starog prijatelja i savjetnika. Abšalom je vjerovao u uspjeh. Do sada je njegov plan napredovao i željan da ojača svoj prijesto i osigura povjerenje naroda, on je Hušaja primio na dvor. {SPP 388.3}

Abšalom je bio okružen velikom vojskom, ali su to većinom bili ljudi neobučeni za rat. Dotad se još nisu našli u bici. Ahitofel je dobro znao da je Davidova situacija bila daleko od beznadne. Velik dio naroda je još uvijek odan njemu, okruživali su ga izvježbani ratnici koji su bili vjerni kralju, a njegovom vojskom su zapovijestali sposobni i iskusni generali.

Ahitofel je znao da će nakon prvog izljeva oduševljenja zbog novog kralja doći i reakcija. Ako pobuna ne uspije, Abšalom će sebi možda moći osigurati pomirenje s ocem, a onda će se Ahitofel, njegov glavni savjetnik, smatrati najkrivljim za pobunu, i niiega će stići najteža kazna. Da bi spriječio Abšalomov uzmak, Ahitofel mu je savjetovao čin koji će u očima cijelog naroda pomirenje učiniti nemogućim. S đavolskom lukavošću ovaj podmukli i nenačelan državnik je naveo Abšaloma da zločinu pobune doda i zločin rodoskvrnuća. Pred očima cijelog Izraela, U skladu s običajima istočnjačkih naroda, on je objavljujući da je naslijedio očev prijesto, trebao ući k očevim inočama. I Abšalom je izvršio ovaj zlobni prijedlog. Tako je ispunjena Božja riječ upućena Davidu preko proroka: „Eto, ja ću podići na te zlo iz tvog doma. Uzeću tvoje žene ispred tvojih očiju i dat ću ih tvome bližnjemu... Ti si doduše radio tajno, ali ja ću ovu prijetnju izvršiti pred svim Izraelom i pred ovim suncem." (2 Sam 12,11.12) Bog nije poticao ova bezbožna djela, ali zbog Davidovog grijeha On nije iskoristio svoju moć da ih spriječi. {SPP 388.4}

Ahitofel je bio visoko poštovan zbog svoje mudrosti, ali njemu je nedostajalo prosvjetljenje koje dolazi od Boga. „Gospodnji je strah početak mudrosti." (Izr 9,10), a Ahitofel ga nije posjedovao jer ne bi uspjeh izdaje temeljio na zločinu rodoskvrnuća. Ljudi iskvarenih srca smišljaju bezboštvo, kao da nema svemoćnog Proviđenja da spriječi njihove namjere, već: „Smije se onaj što na nebu stoluje, Gospod im se podruguje." (Ps 2,4) Gospod kaže: „Niti su poslušali moj savjet, nego su prezreli svaku moju opomenu. Zato će jesti plod svog vladanja i nasititi se vlastitih savjeta, jer glupe će ubiti njihovo odbijanje, a nemar će upropastiti njihovo bezumlje." (Izr 1,30-32) {SPP 389.1}

Budući da je uspjela zavjera kojom je osigurao sebe, Ahi tofel je savjetovao Abšaloma da odmah mora poći protiv Davida. „Dopusti da izaberem dvanaest tisuća ljudi pa da se dignem i pođem u potjeru za Davidom još noćas. Navalit ću na njega kad bude umoran i bez snage; plašit ću ga, i razbježaće se sav narod koji je s njim. Onda ću ubiti samoga kralja. A sav ću narod dovesti natrag k tebi." Kraljevi su savjetnici odobrili ovaj plan. Da su njega slijedili, David bi sigurno bio ubijen, osim ako Gospod ne bi direktno posredovao da ga spasi. Ali ovim događajima je upravljala mudrost veća od mudrosti slavnog Ahitofela. „Jer Jahve bijaše odlučio da se osujeti izvrsna Ahitofelova osnova, kako bi navukao nesreću na Abšaloma." {SPP 389.2}

Hušaj nije pozvan na savjetovanje i on se kao nepozvan nije želio nametati da ga ne bi osumnjičili kao uhodu, ali nakon što se savjet razišao, Abšalom, koji je visoko poštovao mudrost očeva savjetnika, predočio mu je Ahitofelov plan. Hušaj je vidio da će David, ako se preloženi plan provede, izgubiti. I on je rekao: „‚Ovaj put savjet Ahitofelov nije dobar.' I nastavi Hušaj: ‚Ti znaš da su tvoj otac i njegovi ljudi junaci i da su ljuti kao medvjedica kojoj su oteli medvjediće. Tvoj je otac ratnik, neće on dopustiti da narod počiva preko noći. On se sada krije u kakvoj jami ili na kakvu drugom mjestu.'" On je tvrdio da oni neće zarobiti Davida ako Abšalomove snage potjeraju Davida, a ako pretrpe poraz, to bi ih obeshrabrilo i nanijelo veliku štetu Abšalomu. „Jer," rekao je, „sav Izrael zna da je tvoj otac junak i da su

hrabri oni koji ga prate." Onda je on predložio plan privlačan ispraznom i sebičnom karakteru koji je volio pokazivati silu: „Zato ja savjetujem ovo: neka se sav Izrael, od Dana do Beer Sebe, okupi oko tebe, da ga bude kao pijeska na obali morskoj, a ti sam da stupaš u njihovoj sredini. Tada ćemo navaliti na njega gdje se god bude nalazio, oborit ćemo se na nj kao što rosa pada na zemlju, i nećemo ostaviti živa ni njega niti ikojega od njegovih ljudi. Ako li se povuče u koji grad, sav će izraelski narod donijeti užeta pod onaj grad pa ćemo ga povlačiti do potoka, sve dok više ni kamenčića ne bude od njega." {SPP 389.3}

„Tada Abšalom i svi Izraelci rekoše: ‚Bolji je savjet Hušaja Arčanina nego savjet Ahitofelov.'" Ali postojao je neko ko nije bio prevaren, neko ko je jasno predvidio posljedice ove kobne Abšalomove greške. Ahitofel je znao da je zavjera propala. On je znao da bez obzira na sudbinu kneza, nema nade za savjetnika koji je bio začetnik njegovog najvećeg zločina. Ahitofel je ohrabrio Abšaloma na pobunu, on ga je savjetovao da učini najodvratnije bezakonje i obeščasti svog oca, on je savjetovao ubijanje Davida i planirao njegovo ostvarenje, on je odstranio posljednju mogućnost pomirenja s kraljem, a sada je drugom čak i Abšalom dao prednost pred njim. Ljubomoran, ljut i očajan Ahitofel „ode kući u svoj grad. Ondje se pobrinu za svoju kuću, zatim se objesi i umrije." Takav je bio kraj mudrosti onoga koji nije usprkos svojoj velikoj obdarenosti Boga učinio svojim savjetnikom. Sotona privlači ljude laskavim obećanjima, ali na kraju će svaka duša saznati je li „plata grijeha smrt" (Rim 6,23). Hušaj, nesiguran hoće li kolebljivi kralj slijediti njegov savjet, nije gubio vrijeme da upozori Davida da bez odlaganja bježi preko Jordana. Sveštenicima koji su je trebali proslijediti preko svojih sinova, Hušaj je poslao poruku: „Ahitofel je tako i tako savjetovao Abšalomu, a ja sam savjetovao tako i tako. Zato sada ... nemoj noćas noćiti na ravnicama pustinje, nego brzo prijeđi na drugu stranu, da ne bude uništen kralj i sva vojska koja je s njim." {SPP 389.4}

Mladići su bili osumnjičeni i progonjeni, ali su ipak uspjeli izvršiti svoj opasni zadatak. David je, iscrpljen od napora i žalosti nakon prvog dana bježanja, primio poruku da mora prijeći Jordan noću jer je njegov sin tražio njegov život. {SPP 390.1}

Kakva su bila osjećanja oca i kralja prema kome se u ovoj velikoj nesreći tako surovo postupalo? „Junak," ratnik, kralj, čija je riječ bila zakon, koga je izdao vlastiti sin koga je volio, kome je popuštao i nerazumno vjerovao, zlostavljan i napušten od podanika koji su s njim bili čvrsto povezani najsnažnijim vezama časti i poštovanja, kakvim je riječima David mogao izraziti osjećaje svoje duše? U času svoje najmračnije kušnje Davidovo se srce oslonilo na Boga i on je pjevao: {SPP 390.2}

„Jahve, koliko je tlačitelja mojih,
koliki se podižu na me!
Mnogi su što o meni zbore:
Nema mu spasenja u Bogu!
Ti si ipak štit moj, Jahve;
slavo moja, ti mi glavu podižeš.

Iza sveg glasa Jahvi zavapih,
i on me usliša sa svete gore svoje.
Sad mogu leći i usnuti,
i onda ustat, jer me Jahve drži.
Ne bojim se tisuća ljudi
što me opsjedaju dušmanski...
U Jahve je spasenje:
na tvom narodu tvoj je blagoslov!" {SPP 390.3}

(Ps 3,1-9)

David i cijela njegova grupa, ratnici i državnici, starci i mladići, žene i djeca, noću su prešli duboku i brzu rijeku. „U zoru nije više bilo nijednoga koji nije prešao preko Jordana." {SPP 390.4}

David i njegova vojska došli su u Mahanajim koji je bio kraljevsko sjedište Išbaala. To je bio dobro utvrđen grad, okružen planinskim predjelom prikladnim za uzmicanje u slučaju rata. Zemlja je bila dobro opskrbljena, a narod je bio prijateljski naklonjen prema Davidu. Ovdje su mu se pridružili mnogi sljedbenici, dok su bogati plemenski ljudi donijeli obilje darova u živežnim namirnicama i druge potrepštine. {SPP 390.5}

Hušajev savjet je postigao svoj cilj, dajući Davidu mogućnost bijega, ali plahoviti i neobuzdani knez nije se mogao dugo suzdržati i uskoro je pošao da progoni svog oca. .„.. kad je Abšalom prešao preko Jordana sa svim Izraelcima koji bijahu s njim." Abšalom je Amasu, sina Davidove sestre Abigajile, imenovao glavnim zapovjednikom svoje vojske. Njegova je vojska bila velika, ali je bila nedisciplinirana i slabo izvježbana za borbu s iskušanim vojnicima njegova oca. {SPP 390.6}

David je podijelio svoju vojsku u tri bataljuna pod zapovjedništvom Joaba, Abišaja i Itaja Gićanina. Njegova je namjera bila da sam predvodi vojsku na bojišnici, ali su se vojni oficiri, savjetnici i narod žestoko usprotivili. „Ne smiješ ti ići," rekli su, „jer ako mi pobjegnemo, neće se na to obraćati pažnja, ili ako nas i pola izgine, neće se na to obraćati pažnja; ali ti sam vrijediš kao nas deset tisuća. Osim toga, bolje je da budeš pripravan da nam iz grada pomkogneš. A kralj im odgovori: Učiniću sve što vam se čini dobro." (2. Sam 18,3.4) {SPP 390.7}

Sa gradskih zidova su se mogli vidjeti dugi redovi pobunjeničke vojske. Uzurpatora je pratila ogromna vojska, i u poređenju s njom, Davidova je vojska izgledala kao šačica ljudi. Ali dok je kralj gledao na protivničku vojsku, njegova najvažnija misao nije bila kruna ni kraljevstvo, niti vlastiti život, a sve to je zavisilo o ishodu bitke. Očevo je srce bilo ispunjeno ljubavlju i žalošću prema njegovom pobunjenom sinu. Dok je vojska izlazila kroz gradska vrata, David je hrabrio svoje vjerne vojnike zapovijedajući im da pođu naprijed, vjerujući da će im Bog izraelski dati pobjedu. Ali on čak ni tada nije mogao potisnuti svoju ljubav prema Abšalomu. Dok je Joab, vodeći prvu kolonu, prolazio pored kralja, pobjednik u stotinama

bitaka uzdigao je svoju ponosnu glavu da čuje vladarevu posljednju poruku i on je drhtava glasa rekao: „Čuvajte mi mladića Abšaloma!" Abišaj i Itaj su primili istu zapovijest. „Čuvajte mi mladića Abšaloma!" Ali kraljeva brižnost, kojom je naizgled izjavio da mu je Abšalom bio draži od kraljevstva, draži i od podanika vjernih njegovom prijestolu, samo je povećala ogorčenje vojnika prema zlom sinu. {SPP 391.1}

Mjesto bitke bila je šuma u blizini Jordana u kojoj je broj Abšalomove vojske bio samo nedostatak za njega. Među šumarcima i močvarama ove nedisciplinirane satnije postale su zbunjene i nemoguće ih je bilo organizirati. „Izraelsku vojsku potukoše Davidovi ljudi; i velik poraz bijaše u onaj dan: dvadeset tisuća mrtvih." Abšalom, videći da je je bitka izgubljena, okrenuo se da bježi, kad mu se kosa usplcla u grane širokog drveta, a njegova mula je otišla ispod njega. On je ostao viseći u zraku, žrtva svojih neprijatelja. U ovom ga je stanju našao vojnik koji je, bojeći se da ne izazove nezadovoljstvo kralja, poštedio Abšaloma, ali je izvijestio Joaba o onome što je vidio. Joaba nije ograničavala savjest. On je postao Abšalomov prijatelj, jer mu je dva puta osigurao pomirenje s Davidom, ali je njegovo povjerenje bilo sramotno iznevjereno. Da nije bilo prednosti što ih je Abšalom primio Joabovim posredovanjem, ova se pobuna, sa svim svojim strahotama, nikada ne bi dogodila. Sada je U Joabovim rukama bilo da jednim udarcem uništi začetnika sveg ovog zla. „I uze tri sulice u ruke i zabode ih u srce Abšalomu... Potom uzeše Abšaloma, baciše ga u duboku jamu usred šume i navaljaše na nj veliku gomilu kamenja." {SPP 391.2}

Tako je poginuo začetnik pobune u Izraelu. Ahitofel je umro od svoje vlastite ruke. Kneževski Abšalom, čija je slavna ljepota bila ponos Izraela, usmrćen je u snazi svoje mladosti, njegovo mrtvo tijelo bačeno u jamu, prekriveno gomilom kamenja, kao znak vječnog ukora. Tokom svog života Abšalom je sebi podigao skupi grob u kraljevskoj dolini, ali jedini je spomenik koji je označavao njegov grob bila hrpa kamenja u divljini. {SPP 391.3}

Budući da je vođa pobune bio ubijen, Joab je zvukom trube pozvao vojsku da prekine progon razbježane vojske i vjesnici su odmah pošli da kralju prenesu vijesti. {SPP 391.4}

Stražar na gradskom zidu, posmatrajući bojišnicu, ugledao je čovjeka kako trči sam. Uskoro se pojavio i drugi čovjek. Dok se prvi približavao, stražar je rekao kralju koji je čekao pored gradskih vrata: „‚Prepoznajem trk prvog čovjeka: trči kao Sadokov sin Ahimaas.' A kralj odvrati: ‚To je dobar čovjek, dolazi s dobrim glasom.' Ahimaas se približi kraju i pozdravi ga: ‚Zdravo!' Baci se licem na zemlju pred kraljem i nastavi: ‚Blagoslovljen Jahve, tvoj Bog, koji je napustio ljude što su digli ruku na moga gospodara i kralja!" Na kraljev željan upit: „Je li spašen mladić Abšalom?" Ahimaas je uzvratio okolišanjem. {SPP 391.5}

Došao je i drugi glasnik govoreći: „Neka moj gospodar kralj primi veselu vijest. Jahve ti je danas pribavio pravdu izbavivši te iz ruke svih onih koji su ustali na tebe." S očevih usana je opet došlo pitanje: „Je li spašen mladić Abšalom?" Ne mogavši više prikrivati strašne vijesti vjesnik je odgovorio: „Neka neprijatelji moga gospodara i kralja i svi koji se dižu na tebe u

zloj namjeri — prođu kao taj mladić!” To je bilo dovoljno. David više nije postavljao pitanja, već se pognute glave „pope u gornju odaju nad vratima i zaplaka; jecajući govoraše ovako: ‚Sine Abšalome, sine moj! Sine moj Abšalome! Oh, da sam ja umro mjesto tebe! Abšalome, sine moj, sine moj!’” {SPP 392.1}

Pobjednička vojska, vraćajući se iz bitke, prilazila je gradu, a njihovi povici pobjede odjekivali su brdima. Ali kad su ulazili kroz gradska vrata, vika je zanijemila, zastave u njihovim rukama su se spustile i oni su oborena pogleda napredovali kao poraženi, a ne kao pobjednici. Kralj ih nije čekao da im poželi dobrodošlicu, već se iz gornje sobe čulo jecanje: „Sine moj Abšalome! Abšalome, sine moj! Sine moj!” {SPP 392.2}

„Tako se pobjeda u onaj dan pretvorila u žalost za svu vojsku, jer je vojska čula u onaj dan da kralj tuguje za svojim sinom. I toga se dana vojska kradom vrati u grad, kao što se kradom šulja vojska koja se osramotila bježeći iz boja.” {SPP 392.3}

Joab je bio pun ogorčenja. Bog im je dao razlog za pobjedu i razdraganost, najveća pobuna koja se ikada dogodila u Izraelu bila je ugušena, a ipak se ova velika pobjeda pretvorila u oplakivanje onih čiji je zločin plaćen krvlju hiljada hrabrih ljudi. Surovi, grubi zapovjednik se probio u kraljevu prisutnost i hrabro rekao: „Postiduješ danas lice svih svojih slugu, koji su danas spasili život tebi, život tvojim sinovima i tvojim kćerima,... jer iskazuješ ljubav onima koji te mrze, a mržnju onima koji te ljube. Danas si pokazao da ti ništa nije do vojvoda ni do vojnika, jer vidim sada da bi ti sasvim pravo bilo kad bi Abšalom bio živ, a mi svi da smo danas poginuli. Zato sada ustani, izidi i prijazno progovori svojim vojnicima; jer, kunem ti se Jahvom, ako ne izideš, nijedan čovjek neće ostati noćas s tobom, i to će ti biti veća nesreća od svih koji su te snašle od tvoje mladosti pa do sada.” {SPP 392.4}

Iako je ovaj ukor bio težak, čak i grub za skrhano kraljevo srce, David ga nije prezreo. Uvidjevši da je njegov general imao pravo, on je otišao do vrata i riječima ohrabrenja i pohvale pozdravio svoje hrabre vojnike dok su oni marširali pored njega. {SPP 392.5}

73. Poglavlje — Davidove Posljednje Godine

Ovo poglavlje zasniva se na 2. Samuelovoj 24, 1. Kraljevima 1 i 1. Ljetopisa 21, 28 i 29.

Poraz Abšaloma nije odmah kraljevstvu donio mir. Tako se velik dio naroda pridružio pobuni da se David nije želio vratiti u svoj glavni grad i ponovno preuzeti vlast bez poziva iz plemena. U pometnji koja je slijedila nakon Abšalomova poraza nije bilo trenutnog i odlučnog nastojanja da se pozove kralj, a kad se Judino pleme najposlije zauzelo da vrate Davida, izazvali su ljubomoru ostalih plemena i uslijedila je pobuna. Međutim, ona je ubrzo ugušena i u Izrael se vratio mir. {SPP 393.1}

Davidova istorija pruža jedno od najupečatljivijih svjedočanstava o opasnostima vlasti, bogatstva i svjetovne časti koji prijete duši, onoga za čim ljudi najviše čeznu. Malo je njih prošlo kroz jedno ovakvo iskustvo spremnih da izdrže ovakvu provjeru. Davidov rani pastirski život, sa svojim poukama o poniznosti, strpljivog rada i nježne brige za stado, zajednica s prirodom u samoći brda, razvijanje muzičkih i pjesničkih talenata i usmjeravanje misli na Stvoritelja, duga disciplina života u divljini koja je zahtijevala hrabrost, duševnu snagu, strpljenje i vjeru u Boga, sve je to Gospod odredio kao pripremu za izraelski prijesto. David je doživio dragocjena iskustva Božje ljubavi i bio je bogato obdaren njegovim Duhom. On je u Šaulovoj istoriji vidio potpunu ništavnost puke ljudske mudrosti. Ipak, svjetovni uspjeh i čast toliko su oslabili Davidov karakter da ga je kušač opetovano pobjeđivao. {SPP 393.2}

Veze sa neznabožačkim narodima dovelo je do želje da slijedi njihove nacionalne običaje i razgorjelo ambicije za svjetovnom veličinom. Izrael je imao čast biti Jahvin narod, ali dok su ponos i samouvjerenost rasli, Izraelci nisu bili zadovoljni s ovom prednošću. Oni su više brinuli o svom položaju među drugim narodima. Ovakav duh nije mogao a da ne izazove kušnje. Namjeravajući nastaviti s osvajanjima drugih naroda David je odlučio povećati svoju vojsku zahtjevom da svi ljudi određene starosti služe vojsku. Da bi to izvršio, bilo je potrebno izvršiti popis cijelog naroda. Prebrojavanje je trebalo pokazati razliku između slabosti kraljevstva prilikom Davidova dolaska na prijesto i njegove snage i napretka pod njegovom vladavinom. To je takođe trebalo još više podstaći pretjeranu samouvjerenost kralja i naroda. Sveto pismo kaže: „Tada Satan ustade na Izraela i potačc Davida da izbroji Izraelce.” Napredak Izraela pod Davidom bio je posljedica Božjih blagoslova, a ne kraljeve sposobnosti ili snage njegove vojske. Međutim, povećanje vojne gotovosti kraljevstva okolnim je narodima ostavilo dojam da Izraelovo pouzdanje počiva na njegovoj vojsci, a ne na Jahvinoj sili. {SPP 393.3}

Premda je izraelski narod bio ponosan na svoju nacionalnu veličinu, oni nisu blagonaklono gledali na Davidov plan za veliko produženje vojne službe. Predloženo novačenje prouzročilo je veliko nezadovoljstvo i stoga se smatralo nužnim upotrijebiti vojne časnike umjesto sveštenika i sudija koji su ranije obavljali popis. Cilj njihova poduhvata direktno se suprotio načelima teokratije. Prigovarao je čak i Joab koji se dotada pokazao bezobzirnim. On

je rekao: „‚Neka Jahve dade svome narodu još sto puta ovoliko koliko ga je sada! Nisu li, moj gospodaru kralju, svi oni sluge mome gospodaru? Zašto traži to moj gospodar? Zašto da bude na krivicu Izraelu?' Ali kraljeva riječ bijaše jača od Joabove. Tako je Joab otišao i počeo obilaziti sav Izrael, a onda se, najposlije, vrati u Jerusalem." Prebrojavanje još nije bilo ni okončano a David se uvjerio u njegovu grešnost. Osuđujući sam sebe, on „reče Bogu: Veoma sam sagriješio što sam to učinio. Ali oprosti krivicu svome sluzi, jer sam vrlo ludo radio!" Sljedećeg jutra prorok Gad je Davidu donio poruku: „Ovako veli Jahve: Troje stavljam preda te; izaberi sebi jedno od toga da ti učinim!... Biraj sebi ili glad za tri godine, ili da tri mjeseca bježiš pred neprijateljima, i mač tvojih neprijatelja da te stiže, ili da tri dana Jahvin mač i kuga bude na zemlji, i Jahvin anđeo da ubija po svim izraelskim krajevima. Sada promisli i gledaj što da odgovorim onome koji me poslao!" {SPP 393.4}

Kraljev odgovor je glasio: „Na velikoj sam muci! Ah, neka padnem u Jahvine ruke, jer je veliko njegovo milosrđe, a u ljudske ruke da ne zapadnem." {SPP 394.1}

Zemlju je pogodila kuga koja je usmrtila sedamdeset hiljada ljudi u Izraelu. Kuga još nije dospjela u Jerusalem, kad „David, podigavši oči, vidje Jahvina anđela kako stoji između zemlje i neba držeći u ruci isukani mač koji je podigao na Jerusalem, i on pade ničice sa starješinama obučenim u kostrijet." Kralj je molio Jahvu u korist Izraela: „Nisam li ja zapovijedio da se izbroji narod? Ja sam, dakle, onaj koji sam sagriješio i grdno zlo načinio, a što učiniše te ovce? Jahve, Bože moj, neka tvoja ruka dođe na me i na moju porodicu, a ne na taj narod da ga pomori!" {SPP 394.2}

Prebrojavanje je izazvalo nezadovoljstvo među narodom, premda su i oni sami gajili iste grijehe koji su naveli Davida na ovaj postupak. Kao što je Gospod preko Abšaloma kaznio Davida, On je zbog Davidove greške kaznio izraelske grijehe. {SPP 394.3}

Anđeo koji je ubijao obavljao je svoje djelo izvan Jerusalema. Stajao je na brdu Moriji, „kraj gumna Jebusejca Ornana." David je pod vođstvom proroka pošao na brdo i tamo izgradio žrtvenik i „prinese paljenice i pričesnice; a kad je prizvao Jahvu, on ga usliša spustivši oganj s neba na žrtvenik za paljenice". „Tada se Jahve smilova zemlji, i presta pomor u Izraelu." {SPP 394.4}

Mjesto na kojem je podignut žrtvenik otada se trebalo uvijek smatrati svetim mjestom, a Ornan ga je darovao kralju. Međutim, kralj ga je odbio primiti. „Ne, nego hoću da kupim u tebe i da platim, jer neću da prinosim Jahvi što je tvoje, da prinosim paljenice koje su mi poklonjene. I David dade Ornanu za ono mjesto šest stotina zlatnih šekela na mjeru." Ovo mjesto, zapamćeno kao i mjesto gdje je Abraham izgradio žrtvenik da prinese svog sina, a sada posvećeno ovim velikim izbavljenjem, kasnije je izabrano kao mjesto na kojem je podignut Solomunov Hram. {SPP 394.5}

Ali još se jedna sjena trebala nadviti nad Davidovim poznim godinama. Doživio je već sedamdeset godina. Teškoće i patnje u njegovim ranim godinama, mnogi ratovi, brige i muke kasnijih godina, iscrpili su njegovu životnu snagu. Premda je njegov um zadržao bistrinu i

snagu, slabost i starost i želja za samoćom sprečavali su ga da brzo razumije sve što se događalo u kraljevstvu te je ponovno izbila pobuna u samoj sjeni prijestola. Opet su se pokazali plodovi Davidovog roditeljskog popuštanja. Sada je Adonija bio taj koji je težio k prijestolu, „stasit i lijep" po izgledu i stasu, ali nenačelan i neobuzdan. On u svojoj mladosti nije bio obuzdavan, jer „njegov ga otac za svoga života nikad nije ukorio niti ga je kad upitao: ‚Zašto tako činiš?'" On se sada pobunio protiv Božjeg autoriteta koji je Solomuna postavio na prijesto. Zbog svoje prirodne obdarenosti i vjernosti Solomun je bio bolje osposobljen od svog brata da bude izraelski vladar, i premda je Bog jasno obznanio svoj izbor, Adonija je našao pristaše. Joab, premda je počinio mnogo zločina, dotad je bio vjeran prijestolu, ali se sada, kao i sveštenik Ebjatar, pridružio zavjeri protiv Solomuna. {SPP 394.6}

Pobuna je sazrela i zavjerenici su se okupili na veliku gozbu izvan grada da Adoniju proglase kraljem, ali je brzo djelovanje nekoliko vjernih osoba osujetilo njihov plan, među kojima su bili veliki sveštenik Sadok, prorok Natan i Bat-Šeba, Solomunova majka. Oni su kralju iznijeli stanje u kraljevstvu podsjećajući ga da prema božanskoj naredbi Solomun treba naslijediti prijesto. David je odmah abdicirao u korist Solomuna, koji je zatim pomazan i proglašen kraljem. Zavjera je bila ugušena, a njezini su ključni ljudi kažnjeni smrću. Ebjatarov život je pošteđen, iz poštovanja prema njegovoj dužnosti i prijašnjoj vjernosti Davidu, ali je uklonjen s položaja velikog sveštenika koji je prešao na Sadokovu porodicu. Joab i Adonija su bili pošteđeni za neko vrijeme, ali nakon Davidove smrti oni su za svoj zločin kažnjeni smrću. Izvršenjem presude nad Davidovim sinom ispunila se četverostruka kazna koja je svjedočila o Božjem gađenju prema očevim grijesima. {SPP 395.1}

Od samog početka Davidove vladavine jedan je od njegovih najomiljenijih planova bio podizanje Hrama Gospodu. Premda mu nije bilo dopušteno da ostvari svoju namjeru, on nije pokazao manje revnosti i želje u tom poslu. Nabavio je obilje najskuplje grade, zlata, srebra, oniksa, kamenja u raznovrsnim bojama, mramora i najskuplje vrste drveta. A onda je ovo vrijedno blago što ga je sakupio morao predati drugima, jer su druge ruke trebale izgraditi dom za Kovčeg, simbol Božje prisutnosti. {SPP 395.2}

Uvidjevši da mu je kraj blizu, kralj je sazvao izraelske knezove i predstavnike svih dijelova kraljevstva da to prime u nasljedstvo. Čeznuo je da im na samrti preda zadatak i osigura njihovu saradnju i potporu u velikom djelu što ga je trebalo ostvariti. Zbog svoje tjelesne slabosti od njega se nije očekivalo da osobno prisustvuje ovoj predaji, ali Bog ga je nadahnuo i on se po posljednji put obratio narodu s neobičnom gorljivošću i silom. Govorio im je o svojoj želji da izgradi Hram, i o Gospodnjoj zapovijesti da to djelo treba povjeriti njegovom sinu Solomunu. Božansko je obećanje glasilo: „Tvoj sin Solomun sagradiće meni Dom i moja predvorja; jer sam njega izabrao sebi za sina, i ja ću mu biti otac. Utvrdit ću njegovo kraljevstvo zauvijek ako bude postojano vršio moje zapovijesti i moje zakone kao danas." „Sada, dakle," dodao je David, „pred očima sveg Izraela, Jahvina zbora, i pred svojim Bogom, koji nas sluša, velim: držite i tražite sve zapovijesti Jahve, svoga Boga, da biste

zadržali u posjedu ovu dobru zemlju i ostavili je u nasljedstvo sinovima nakon sebe dovijeka.” {SPP 395.3}

David je na vlastitom iskustvu naučio kako je težak put onoga koji se odvoji od Boga. Osjećao je osudu zbog kršenja zakona, te je požnjeo plodove prijestupa, a cijela je njegova duša bila obuzeta brigom da izraelske vode ostanu vjerne Bogu, a da Solomun vrši Božji Zakon, kloneći se grijeha koji su oslabili autoritet njegova oca, zagorčali njegov život i obeščastili Boga. David je znao da će to zahtijevati poniznost srca, neprekidno povjerenje u Boga, budnost da izdrži kušnje kojima će Solomun sigurno biti izložen na svom uzvišenom položaju, jer su takvi osobiti karakteri posebna meta Sotoninih otrovnih strijela. Okrećući se svom sinu, koji je već bio priznat kao njegov prestolonasljednik, David je rekao: „A ti, sine moj Solomune, poznaj Boga, svoga oca, i služi mu čitavim srcem i spremnom dušom, jer Jahve ispituje sva srca i zna sve misli i namjere; ako ga budeš tražio, dat će ti se da ga nađeš; ako li ga ostaviš, odbacit će te zauvijek. Uvidi sada da te Jahve izabrao da gradiš Dom za Svetilište, budi junak i radi!” {SPP 395.4}

David je Solomunu dao detaljne upute za izgradnju Hrama, s uzorcima za svaki njegov dio i za sve predmete za službu kao što mu je bilo otkriveno božanskim nadahnućem. Solomun je još bio mlad i klonio se teških odgovornosti koje će počivati na njemu tokom podizanja Hrama i vladavine nad Božjim narodom. David je rekao svom sinu: „Budi junak i hrabar, i radi! Ne boj se i ne plaši se, jer će Jahve, Bog, moj Bog, biti s tobom! Neće te napustiti niti te ostaviti.” {SPP 395.5}

David je ponovno uputio poziv zajednici: „Bog je izabrao moga sina Solomuna, mlado i nježno momče, a ovo je velik posao, jer neće biti za čovjeka dvor, nego za Boga Jahvu.” Zatim je rekao: „Pripremio sam, koliko sam mogao, za Dom svoga Boga...” i onda nastavio nabrajati gradu koju je skupio. Štaviše, rekao je on: „Iz ljubavi prema Bogu dajem još i svoga zlata i srebra za Dom svoga Boga, osim svega što sam pripravio za sveti Dom. Tri tisuće zlatnih talenata ofirskoga zlata i sedam tisuća talenata čistoga srebra da se oblože zidovi prostorija.” „Bi li danas još ko”, upitao je okupljeno mnoštvo koje je donijelo svoje dragovoljne darove, „htio dragovoljno što priložiti svojom rukom Jahvi?” {SPP 396.1}

Zajednica je spremno odgovorila: „Tada su dragovoljno priložili knezovi porodica i knezovi izraelskih plemena, tisućnici, stotnici i nadstojnici nad kraljevskim poslovima. Dali su za službu u Božjem Domu zlata pet tisuća talenata i deset tisuća zlatnih darika, srebra deset tisuća talenata, tuča osamnaest tisuća talenata, željeza sto tisuća talenata. U koga se god našlo dragulja, svi su darivali u riznicu Jahvina Doma... Narod se veselio što su dragovoljno prilagali, jer su prilagali iskrena srca Jahvi; i kralj David radovao se od srca.” {SPP 396.2}

„Potom David blagoslovi Jahvu pred svim zborom. I reče David: ‚Blagoslovljen da si, Jahve, Bože našeg oca Izraela, od vijeka do vijeka! Tvoja je, Jahve, veličina, sila, slava, sjaj i veličanstvo, jer je tvoje sve što je na nebu i na zemlji; tvoje je, Jahve, kraljevstvo, i ti si uzvišen povrh svega, Poglavar svega! Od tebe je bogatstvo i slava, ti vladaš nad svim, u

tvojoj je ruci sila i moć, u tvojoj je vlasti da učiniš velikim i jakim sve. I slavimo te, Bože naš, i hvalimo tvoje dično ime. Ko sam ja, i što je moj narod, da bismo imali snage ovoliko prinijeti tebi dragovoljno? Od tebe je sve, i iz tvojih ruku primivši, dali smo tebi! Pridošlice smo pred tobom, naseljenici kao svi naši očevi; naši dani na zemlji prolaze kao sjena, i nema nade. Jahve, Bože naš, sve ovo mnogo blago koje smo pripravili za gradnju Doma tebi, tvome svetom imenu, iz tvoje je ruke i sve je tvoje! Ali znam, o Bože moj, da ti iskušavaš srca i da ljubiš iskrenost." {SPP 396.3}

„Ja sam iskrena srca dragovoljno prinio sve ovo, i s radošću sam gledao tvoj narod koji je ovdje kako ti dragovoljno prinosi. Jahve, Bože naših otaca Abrahama, Isaka i Jakova, sačuvaj dovijeka u srcu svoga naroda tu misao i namjeru, i upravi njegovo srce k sebi! A mome sinu Solomunu daj pošteno srce da bi se držao tvojih zapovijesti, tvojih odredaba i tvojih uredaba, da bi vršio sve i da bi sagradio dvor za koji sam sve spremio.' Tada David reče svemu zboru: ‚Blagoslovite sada Jahvu, svoga Boga!' I sav je zbor blagoslovio Jahvu, Boga svojih otaca, i, pavši ničice, poklonio se Jahvi i kralju." {SPP 396.4}

Kralj je s velikim zanimanjem sakupljao skupocjene materijale za gradnju i uljepšavanje Hrama. Skladao je divne himne koje su u kasnijim godinama trebale odjekivati njegovim dvoranama. Njegovo se srce sada radovalo u Gospodu jer su izraelski oci i knezovi tako plemenito odgovorili na njegov poziv i žrtvovali se za ovo važno djelo što je bilo pred njima. I dok su služili, pokazivali su želju da daju još više. Uvećali su prinose dajući u raznicu od vlastitih sredstava. David se osjećao nedostojan dok je sakupljao gradu za Božji dom, a vjernost izražena spremnošću plemenitih ljudi u njegovu kraljevstvu da dragovoljnih srca daju svoja blaga Jahvi i predaju se u njegovu službu, ispunjavalo ga je radošću. Ali sam je Bog usadio ovu sklonost u svoj narod. On se trebao proslaviti, a ne čovjek. On je bio taj koji je narodu dao zemaljska bogatstva, a njegov Duh ih je učinio voljnim da donesu svoje dragocjenosti za Hram. Sve je bilo Gospodnje, i da njegova ljubav nije pokrenula srca naroda, kraljevi bi napori bili uzaludni, a Hram nikada ne bi bio podignut. {SPP 396.5}

Sve što čovjek prima od Božjeg obilja i dalje pripada Bogu. Sve što je Bog dao u oblikvi dragocjenih i lijepih predmeta na zemlji predao je u ruke ljudi da ih ispita, da ispita dubinu njihove ljubavi prema Njemu i njihovog vrednovanja njegove naklonosti. Bilo da su to blaga ili razum, njih treba položiti kao dragovoljan prinos pred Isusove noge, a darovatelj treba zajedno s Davidom reći: „Od tebe je sve, i iz tvojih ruku primivši, dali smo tebi!" {SPP 397.1}

Kad je osjetio da se bliži smrt, David se još uvijek svim srcem brinuo za Solomuna i izraelsko kraljevstvo, čiji je napredak u velikoj mjeri zavisio o vjernosti kralja. .„.. zapovjedi David svome sinu Solomunu: ‚Sada polazim na put sviju smrtnika. Ti budi hrabar i pokaži se čovjekom! Slušaj naredbe Jahve, Boga svoga, idi njegovim stazama, drži se njegovih zakona, zapovijesti, naredaba i njegovih pouka,... da bi uspio u svemu što poduzmeš i svagdje kamo se okreneš; da bi Jahve ispunio svoje obećanje koje mi je dao: Ako sinovi tvoji budu pazili na

svome putu, vjerno hodeći preda mnom, svim srcem svojim i svom dušom svojom, uvijek će jedan od njih sjediti na prijestolu Izraelovu.'" (1 Kr 2,1-4) {SPP 397.2}

Davidove su posljednje zapisane riječi bile psalam, psalam povjerenja, uzvišenih načela i neprolazne vjere: {SPP 397.3}

„Riječ Davida, sina Jesejeva,
riječ čovjeka koji je bio visoko uzdignut,
pomazanika Boga Jakovljeva,
pjevača pjesama Izraelovih:
Jahvin duh govori po meni,
njegova je riječ na mom jeziku.
Reče mi Jakovljev Bog,
reče mi Izraelova hrid:
Ko vlada ljudima pravedno,
i ko vlada u strahu Božjemu,
taj je kao jutarnja svjetlost kad ograne sunce,
jutro bez oblaka,
na kojem se svjetluca zemaljska trava poslije kiše.
Da, moja kuća stoji čvrsto pred Bogom:
on je učinio vječan Savez sa mnom,
u svemu dobro uređen i utvrđen.
Da, on će dati da napreduje sve moje spasenje
i svaka moja želja." {SPP 397.4}

(2 Sam 23,1-5)

Davidov pad je bio velik, ali njegovo pokajanje je bilo duboko, njegova ljubav vatrena, a vjera snažna. Njemu je bilo mnogo oprošteno i stoga je on mnogo ljubio (Lk 7,48). {SPP 397.5}

U Davidovim psalmima se ogleda čitav niz iskustava, od najdublje svijesti o krivici i osudivanja samog sebe do najplemenitije vjere i najuzvišenijeg odnosa s Bogom. Zapis o njegovom životu govori da grijeh može donijeti samo sramotu i jad, da Božja ljubav i milost može dosegnuti do najvećih dubina, da vjera može podignuti pokajanu dušu da bude usvojena među Božje sinove. Od svih obećanja koja njegova riječ sadrži, to je jedno od najsnažnijih svjedočanstava o Božjoj vjernosti, pravednosti i zavjetnoj milosti. {SPP 397.6}

„Čovjek kao cvijet vene, poput sjene bježi ne zastajući," „ali riječ Boga našega ostaje dovijeka.', „Ali ljubav Jahvina vječna je nad onima što ga se boje, i njegova pravda nad sinovima sinova, nad onima što njegov Savez čuvaju i pamte mu zapovijesti da ih izvrše." (Job 14,2; Iz 40,8; Ps 103,17.18) {SPP 397.7}

„I znam da sve što Bog čini, čini za stalno." (Prop 3,14) {SPP 397.8}

Veličanstvena obećanja dana su Davidu i njegovu domu, obećanja koja pogled usmjeravaju na vječnost i nalaze potpuno ispunjenje u Hristu. Gospod je objavio: {SPP 398.1}

„Savez sklopih s izabranikom svojim, zakleh se Davidu, sluzi svome: ... da ruka moja svagda ostane s njime i moja mišica da ga krijepi... Vjernost moja i dobrota bit će s njime, i u mome imenu rast će mu snaga. Pružit ću njegovu ruku nad more, do Rijeke desnicu njegovu. On će me zvati: Oče moj! Bože moj i hridi spasa mojega. A ja ću ga prvorodencem učiniti, najvišim među kraljevima svijeta. Njemu ću sačuvati dovijeka naklonost svoju i Savez svoj vjeran.” (Ps 89,4-29) {SPP 398.2}

„Njegovo ću potomstvo učiniti vječnim i prijesto mu kao dan nebeski.” {SPP 398.3}

(Ps 89, 30)

„Sudiće pravo nevoljnom narodu,
djeci siromaha donijeće spasenje,
a tlačitelja on će smrviti.
I živjeće dugo kao sunce
i kao mjesec u sva pokoljenja...
U danima njegovim cvjetaće Pravda
i mir velik — sve dok bude mjeseca.
I vladaće od mora do mora,
i od Rijeke do granica svijeta.
Bilo ime njegovo blagoslovljeno dovijeka!
Dok je sunca, živjelo mu ime!
Njim se blagoslovila sva plemena zemlje,
svi narodi nazivali blaženima!” {SPP 398.4}

(Ps 72,4-8.17)

„Jer, dijete nam se rodilo, sina dobismo; na plećima mu je vlast. Ime mu je: Savjetnik divni, Bog silni, Otac vječni, Knez mirnosni.” „On će biti velik i zvaće se Sin Najvišega. Gospod Bog daće mu prijesto Davida, oca njegova. On će vladati kućom Jakovljevom dovijeka. I kraljevstvo njegovo neće imati svršetka.” (Iz 9,6; Lk 1,32.33) {SPP 398.5}

Dodatak

Primjedba br. 1, str. 127. U zapovijesti o oslobađanju Izraela Gospod je rekao faraonu: „Izrael je moj prvorođenac. Tražim od tebe da mi pustiš sina da mi posluži." (Izl 4,22.23) Psalmist nam kaže zašto je Bog izbavio Izraela iz Egipta: „Narod svoj s klicanjem izvede i s veseljem izabrane svoje. I dade im zemlje paganske, trud naroda naslijediše, da čuvaju naredbe njegove i zakone da mu paze." (Ps 105,43-45) Ovdje smo saznali da Izraelci nisu mogli služiti Bogu U Egiptu. {SPP 399.1}

U knjizi Pnz 5,14.15 nalazimo poseban naglasak na dijelu četvrte zapovijesti koji zahtijeva da sluge i sluškinje počivaju, a Izraelcima je rečeno da pamte da su i oni bili sluge u zemlji egipatskoj. Gospod je rekao: „A sedmoga je dana subota, počinak posvećen Jahvi, Bogu tvome. Tada nikakva posla nemoj raditi: ni ti, ni sin tvoj, ni kći tvoja, ni vo tvoj, ni magarac tvoj, niti ikakvo živinče tvoje, niti došljak koji je unutar tvojih vrata; tako da mogne otpočinuti i sluga tvoj, i sluškinja tvoja kao i ti. Sjeti se da si i ti bio rob u zemlji egipatskoj i da te odande izbavio Jahve, Bog tvoj, rukom jakom i ispruženom mišicom. Zato ti je zapovjedio Jahve, Bog tvoj, da držiš dan subotni." U knjizi Izl 5,5 saznajemo da su Mojsije i Aron „od posla odvratili" narod. {SPP 399.2}

Iz ovih činjenica možemo zaključiti da je subota bila jedno od područja u kojem oni nisu mogli služiti Gospodu u Egiptu. Kad su Mojsije i Aron došli s Božjom porukom (Izl 4,29-31), oni su pokušali provesti reformu koja je samo povećala tlačenje. Izraelci su bili izbavljeni da bi mogli držati Gospodnje uredbe, uključujući i četvrtu zapovijest, i to je na njih stavilo dodatnu obavezu da propisno drže subotu kao i sve zapovijesti. Tako se u Pnz 24,17,18 činjenica da su izbavljeni iz Egipta navodi kao nešto što ih posebno obavezuje da iskazuju ljubaznost prema udovicama i siročadi: „Ne izvrći pravice došljaku ni siroti, i ne uzimaj u zalog haljine udovici. Sjećaj se da si bio rob u Egiptu, i da te odande izbavio Jahve, Bog tvoj; zato ti nalažem da ovu zapovijest vršiš." {SPP 399.3}

Primjedba br. 2, str. 134. Proučavanjem egipatske religije može se vidjeti da je svrha zala bila da uništi povjerenje Egipćana u silu i zaštitu njihovih kipova, te da prikaže da su njihovi bogovi surovi mučitelji svojih služitelja. Nekoliko primjera može poslužiti da prikaže ovu činjenicu. {SPP 399.4}

Drugo zlo donijelo je žabe širom cijelog Egipta (Izl 8,6). Egipćani su žabe smatrali svetim, a jedno od božanstava, Heqa, bila je božica sa žabljom glavom za koju se smatralo da posjeduje stvaralačku moć. Kad su se žabe, na Mojsijevu zapovijest, umnožile do te mjere da su napunile zemlju od jednog kraja do drugog, Egipćani su se mogli pitati zašto Heka muči svoje revne sluge umjesto da ih štiti. Na taj način drugo zlo nije samo kaznilo Egipćane već su oni bili svjedoci prezira što ga im je nanio, kako su oni pretpostavljali, jedan od njihovih bogova (Izl 9,3), od kojih su mnogi predstavljali moćne bogove u egipatskom panteonu. Spomenimo samo neke od njih: znamo da je bik Apis bio posvećen Ptahu, ocu svih bogova, krava je bila posvećena Hathor, jednoj od najrasprostranjenijih boginja u zemlji Nila, dok je

ovan predstavljao nekoliko bogova poput Khnemua i Amona, boga s ovnujskom glavom, koji je bio glavni egipatski bog u vremenu Novog Carstva. Stoga su bolesti koje su pobile životinje posvećene njihovim bogovima otkrile Egipćanima nemoć njihovih bogova u prisutnosti Boga prezrenih Izraelaca. {SPP 399.5}

Deveto zlo (Izl 10,21) zadalo je težak udarac jednom od najvećih egipatskih bogova, Rau, bogu sunca, kojem su neprekidno služili od samog početka istorije te zemlje. U zemlji koja je rijetko viđala oblake na nebu sunce se smatralo kao sila koja nikada ne iznevjerava, pruža toplinu, svjetlost, život i rast cijelom svijetu. Svaki egipatski kralj se smatrao „sinom boga Ra" i taj je izraz bio dio njegove titule. Kad je Amon postao glavni egipatski bog tokom osamnaeste dinastije, smatralo se da je Ra tako moćan da je učinjen kompromis tako što su Amon i Ra udruženi i stvoren je jedan bog — Amon-Ra. Nekoliko godina nakon izlaska, kad je Ikhaton za kratko vrijeme uveo monoteizam, jedini bog kojeg su zadržali bio je Aton, sunčani krug. Uvidjevši kako je ukorijenjeno obožavanje sunca u religijskom životu Egipćana, i kako se duboko obožavao bog sunca Ra, Amon-Ra ili Aton, možemo razumjeti zašto su zla usmjerena protiv ovog boga sustigla Egipćane na vrhuncu sukoba između izraelskog Boga i njegovih egipatskih neprijatelja. {SPP 399.6}

Tako je i deseto zlo, ubijanje prvorođenaca (Izl 12,19) pogodilo najmanje jednog boga, a to je bio kralj za koga se smatralo da je Horus, sin Ozirisov. Kao vladar nilske zemlje, njegovi podanici su mu se obraćali kao „bogu bogova." Stoga je ovo posljednje zlo okrunilo djela koja su ostvarena silom izraelskog Boga čudotvorca. Do tada su bili obeščašćeni bogovi koji su nadzirali sile prirode i životinje, ali sada je prezreni Bog izraelskih robova ponizio boga koji je među Egipćanima živio u vidljivom obliku i koji je rekao: „Ko je taj Jahve da ga ja poslušam — odvrati faraon — i pustim Izraelce? Ja toga Jahvti ne znam niti ću pustiti Izraelce." (Izl 5,2) {SPP 399.7}

Primjedba br. 3, str. 138. U Post 15,13 čitamo da je Gospod rekao Abrahamu: „Dobro znaj da će tvoji potomci biti stranci u tuđoj zemlji; robovat će i biti tlačeni četiri stotine godina." Ovaj redak nameće pitanje da li se ovih četiri stotine godina odnosi na vrijeme patnje ili prebivanja, ili oboje, i kakav je odnos između ovih 400 godina i 430 godina iz Izl 12,40.41 i Gal 3,16.17. {SPP 400.1}

Tvrdnja u Izl 12,40 da „vrijeme što su ga Izraelci proveli u Egiptu iznosilo je četiri stotine i trideset godina" ostavlja dojam da su Izraelci, od Jakovljeva dolaska u Egipat do Izlaska, proveli 430 godina u zemlji Nila. Da ovaj dojam ne može biti točan očito je iz Pavlovog nadahnutog tumačenja iznesenog u Gal 3,16.17, gdje se kaže da se 430 godina odnosi na razdoblje koje počinje kad je Bog načinio savez s Abrahamom sve do objavljivanja Zakona na Sinaju. Čini se da Pavle govori o prvom obećanju što ga je Bog dao Abrahamu kad je bio pozvan da napusti Haran (Post 12,1-3). Tada je počelo razdoblje od 430 godina, kad je Abraham imao 75 godina (12,4), a proročanstvo iz Post 15,13 je počelo trideset godina kasnije, kad je Abraham imao 105, a njegov sin Isak pet godina (21,5). U to vrijeme Išmael „je rođen po tijelu progonio onoga koji se rodio po duhu" (Gal 4,29; Post 21,9-11), i tako je

počelo razdoblje mučenja Abrahamova sjemena koje se s prekidima nastavilo sve do izlaska. Isak nije samo imao poteškoća sa svojim polubratom Išmaelom već i s Filistejcima (Post 26,15,20.21). Jakov je bježao da spasi svoj život od Isava (Post 27,41-43), kasnije i od Labana (Post 31,21), a onda je ponovno bio u opasnosti od Isava (Post 32,28); Josifa su njegova braća prodala u ropstvo (Post 37,28), a Egipćani su desetljećima tlačili Izraelce (Izl 1,14). {SPP 400.2}

Od vremena Abrahamova pozivanja do Jakovljeva ulaska u Egipat prošlo je 215 godina, a kad zbrojimo (1) dvadeset pet godina od Abrahamova pozivanja do rođenja Isaka (Post 12,4; 21,5), (2) šezdeset godina od Isakova do Jakovljeva rođenja (Post 25,26), i (3) Jakovljeve godine u vrijeme preseljenja u Egipat (Post 47,9), tako od 430 godina ostaje 215 kao vrijeme koje su Izraelci proveli U Egiptu. Stoga 430 godina iz Izl 12,40 uključuju prebivanje patrijaraha u Hanaanu kao i njihov boravak u Egiptu. Od Mojsijeva vremena Palestina je bila dio Egipatskog Carstva, tako nije čudno naći pisca iz tog razdoblja koji pod izrazom Egipat misli i na Hanaan. Prevoditelji Septuaginte, znajući da je 430 godina obuhvatalo boravak patrijaraha u Hanaanu, razjasnili su ovo pitanje svojim prijevodom ovog retka: „Vrijeme što su ga Izraelci proveli u Egiptu iznosilo je četiri stotine i trideset godina." Dodatna potvrda ovog već spomenutog tumačenja o 430 godina nalazi se u proročanstvu da će četvrti naraštaj onih koji su ušli u Egipat napustiti ga (Post 15,16) i u zapisu o njegovom ispunjenju u Izl 6,16-20. {SPP 400.3}

Primjedba br. 4, str. 157. Izraelci su smatrali da klanjanjem zlatnom teletu iskazuju svoju službu prema Bogu. Tako je Aron, otpočevši sa obožavanjem kipa, objavio: „Sutra neka se priredi svečanost u čast Jahvi!" Oni su predložili da slave Boga, kao što su Egipćani slavili Ozirisa, klanjajući se njegovom kipu. Međutim, Bog ovakvu službu nije mogao prihvatiti. Premda je služena u njegovo ime, bog Sunca, a ne Jahve, bio je stvarni predmet njihova obožavanja. {SPP 400.4}

Obožavanje Apisa je bilo popraćeno najvećim razvratom, a zapis u Svetom pismu upućuje da je izraelsko obožavanje teleta bilo popraćeno svim oblicima razvrata uobičajenog za neznabožačko bogosluženje. Mi čitamo: „Sutradan rano ustanu i prinesu žrtve paljenice i donesu žrtve pričesnice. Onda svijet posjeda da jede i pije. Poslije toga ustade da se zabavlja." (Izl 32,6) Jevrejska riječ prevedena sa „zabavlja" označava igranje s poskakivanjem, pjevanjem i plesanjem. Ovaj je ples, posebno među Egipćanima, bio tjelesan i nemoralan. Riječ prevedena u sljedećem retku s „naopako" u kojem se kaže: „Narod tvoj, koji si izveo iz zemlje egipatske, pošao je naopako" ista je riječ koja je upotrijebljena u Post 6,11.12, gdje čitamo da se zemlja „iskvarila" „ta svako se biće na zemlji izopačilo". Ovo objašnjava strašan Božji gnjev i razlog zbog kojeg je On želio odmah uništiti narod. {SPP 400.5}

Primjedba br. 5, str. 163. Deset zapovijesti su bile „savez" koji je Gospod spominjao kad je predlažući savez s Izraelom rekao: „Stoga, budete li mi se vjerno pokoravali i držali moj Savez... „ (Izl 19,5) Deset zapovijesti su nazvane Božji „savez" prije no što je sklopljen savez

s Izraelom. To nije bio dogovor koji su oni postigli, već im je Bog zapovjedio da ih vrše. Tako su Deset zapovijesti, Božji Savez, postale temelj Saveza koji je sklopljen između Njega i Izraela. Deset zapovijesti su u svakom svom detalju „sve ove riječi" na koje se odnosio sklopljeni Savez. Vidi Izl 24,8. {SPP 400.6}

Primjedba br. 6, str. 177. Kada je prinošena žrtva za grijehe za sveštenika ili cijelu zajednicu, krv je unošena u Svetinju i njome se škropilo pred zastorom ili po rogovima zlatnog žrtvenika. Salo je spaljivano na žrtveniku za žrtve paljenice u predvorju, ali tijelo žrtve je spaljivano izvan logora. Vidi Lev 4,1-21. {SPP 400.7}

Međutim, kad je žrtva bila za poglavara ili nekoga iz naroda, krv se nije smjela unositi u Svetinju, već su sveštenici trebali jesti meso, kao što je Gospod naredio Mojsiju: „Sveštenik koji prinosi tu žrtvu okajnicu neka od nje i jede; neka se ona jede na posvećenu mjestu, u dvorištu Šatora od sastanka." (Lev 6,19) Vidi takođe Lev 4,2235. {SPP 401.1}

Primjedba br. 7, str. 185. Iz sljedećih razmatranja jasno se vidi da je Onaj koji je izgovorio Zakon, koji je pozvao Mojsija na planinu i razgovarao s njim bio naš Gospod Isus Hristos. {SPP 401.2}

Hristos je onaj kroz koga se Bog stalno otkriva čovjeku. „Mi nemamo nego jednoga Boga, Oca, od koga sve dolazi i za koga postojimo, i jednoga Gospoda, Isusa Hrista, po komu postoji sve i po komu postojimo takođe i mi." (1 Kor 8,6) „To je onaj koji u krilu zajednice u pustinji bijaše posrednik između anđela što mu je govorio na Sinajskoj gori i očeva naših; onaj koji je primio riječi života da ih predadne nama." (Dj 7,38) Ovaj anđeo je bio On sam (Iz 63,9), anđeo u kome je bilo ime velikog Jahve (Izl 23,20-23). Ovaj se izraz ne može odnositi ni na koga drugog osim Božjeg Sina. {SPP 401.3}

Hristos je još nazvan i Božja Riječ (Iv 1,1-3). On je tako nazvan jer je Bog kroz Hrista davao svoja otkrivenja čovjeku u svim vjekovima. Njegov je Duh bio taj koji je nadahnjivao proroke (1 Pt 1,10.11). On im se otkrio kao Anđeo Jahvin, zapovjednik vojske Gospodnje, Mihael arhanđeo. {SPP 401.4}

Primjedba br. 8, str. 314. Pitanje o kojem se i danas mnogo raspravlja glasi: Ako je teokratija bila dobra u Izraelovo vrijeme, zašto teokratski oblik vladavine nije jednako tako dobar u naše vrijeme? Odgovor je jednostavan: {SPP 401.5}

Teokratija je vladavina koja svoj autoritet crpi neposredno od Boga. Izraelska vladavina je bila istinska teokratija. To je bila istinska Božja vladavina. Kod gorućeg grma Bog je zadužio Mojsija da izvede njegov narod iz Egipta. Otkrivanjem znaka i moćnih čuda Bog je izbavio Izraela iz Egipta i vodio ga kroz pustinju, a najposlije i do Obećane zemlje. Tamo je njima vladao pomoću sudija sve do proroka Samuela, kome se, dok je bio dijete, javio Bog i preko koga je obznanjivao svoju volju. U Samuelovo vrijeme narod je zatražio da dobije kralja. Dobili su dopuštenje i Bog je izabrao Šaula, a Samuel ga je pomazao za izraelskog kralja. Šaul je propustio vršiti Božju volju, a kad je odbacio Gospodnju riječ, Gospod ga je odbacio kao kralja i poslao Samuela da pomaže Davida za kralja nad Izraelom, i Bog je zauvijek

utvrdio Davidov prijesto. Kad je Solomun naslijedio kraljevstvo umjesto Davida, svog oca, zapis kaže: „Tako je Solomun sjeo na Jahvin prijesto da kraljuje namjesto svoga oca Davida." (1 Ljet 29,23) Davidov prijesto bio je Gospodnji prijesto, a Solomun je sjedio na Gospodnjem prijestolu kao kralj nad Božjim zemaljskim kraljevstvom. Nasljeđivanje prijestola se nastavilo u Davidovoj lozi sve do Sedekije, koji je postao podanik babilonskog kralja i sklopio svečani savez pred Bogom da će biti odan babilonskom kralju. Ali Sedekija ja prekršio svoj savez i tada mu je Bog rekao: „A tebi, nečasni i bezbožnički kneže izraelski, tebi dođe dan i čas posljednjega zločina. Ovako govori Jahve Gospod: Skini mitru s glave i odloži kraljevski vijenac! Jer, sve se mijenja: ko bi dolje, biće uzvišen, a ko bi gore, biće ponižen. Ruševine, ruševine, ruševine ću postaviti kakvih nije bilo, dok ne dođe onaj koji ima suditi, jer ja ću mu predati sud." (Ez 21,30-32. Vidi takođe 17,1-21.) {SPP 401.6}

Kraljevstvo je tada pripalo Babilonu. Kad je Babilon pao, a naslijedila ga Medo-Persija, ono je srušeno po prvi put. Kad je pala Medo-Persija i naslijedila je Grčka, ono je srušeno po drugi put. Kad je Rim osvojio Grčki Imperij, ono je srušeno po treći put. A onda Riječ kaže: .„.. ruševine ću postaviti... dok ne dođe onaj koji ima suditi, jer ću mu predati sud." Ko je taj koji ima suditi? „Evo, ti ćeš začeti i roditi Sina komu ćeš nadjenuti ime Isus. On će biti velik i zvaće se Sin Najvišega. Gospod Bog daće mu prijesto Davida, oca njegova. On će vladati kućom Jakovljevom dovijeka. I kraljevstvo njegovo neće imati svršetka." (Lk 1,31-33) I dok je On bio ovdje kao „Prorok", čovjek boli koji je iskusio bol, u noći u kojoj je bio izdan on sam je rekao: „Ali moje kraljevstvo nije odavde." Tako je Gospodnji prijesto bio uklonjen s ovog svijeta „i neće ga biti više dok ne dođe Onaj kome pripada,' a tada će biti predano Njemu. A to vrijeme je kraj svijeta i početak „budućeg svijeta.', {SPP 401.7}

Spasitelj je rekao dvanaestorici apostola: „Zato ja vama dajem kraljevsku čast kao što ju je Otac moj meni dao, da jedete i pijete za mojim stolom u mome kraljevstvu te da sjedite na prijestolima i sudite dvanaest Izraelovih plemena." (Lk 22,29.30) Iz Matejeva izvještaja o Hristovom obećanju dvanaestorici saznajemo kad će ono biti ispunjeno: .„.. u obnovi svijeta, kad Sin Čovječji sjedne na svoj slavni prijesto — sjesti na dvanaest prijestola i suditi dvanaest Izraelovih plemena." (Mt 19,28) U paraboli o talantima Hristos se prikazuje kao čovjek ugledna roda koji „ode u daleku zemlju da primi kraljevsko dostojanstvo, pa da se onda vrati" (Lk 19,12). A On sam nam je rekao kad ćemo sjediti na prijestolima njegove slave: „Kad Sin Čovječji dođe sa svojim sjajem u pratnji svih anđela, sješće na prijestole svoje slave. Tada će se pred njim skupiti svi narodi." (Mt 25,31.32) {SPP 401.8}

Ivan, pisac Otkrivenja, posmatra ovo vrijeme kad kaže: „Nad svijetom *je pripala* kraljevska vlast našemu Gospodu i njegovu Pomazaniku, i on će vladati u vijeke vjekova." (Otk 11,15) Kontekst jasno pokazuje kad će se to dogoditi: „Narodi su provodili svoju srdžbu, ali dođe tvoja srdžba i vrijeme kad treba suditi mrtve, dati nagrade tvojim slugama, prorocima i svetima i onima koji se boje tvoga imena, malim i velikim, i uništiti one koji kvare zemlju!" (Otk 11,18) Hristovo kraljevstvo će biti osnovano u vrijeme konačnog suda, nagrađivanja pravednih i kažnjavanja bezbožnika. Kad svi koji se protive Hristovoj

suverenosti budu uništeni, kraljevstvo ovog svijeta će postati kraljevstvo našeg Gospoda i Hrista. {SPP 402.1}

Tada će Hristos vladati: „Kralj kraljeva i Gospodar gospodara." (Otk 19,16) „A kraljevstvo i vlast i veličanstvo pod svim nebesima daće se narodu Svetaca Svevišnjega." „Ali će od njih kraljevstvo preuzeti Sveci Svevišnjega, i oni će ga posjedovati za vijeke vjekova." (Dan 7,27.18) {SPP 402.2}

Hristovo kraljevstvo se do tog trenutka ne može uspostaviti na zemlji. Njegovo kraljevstvo nije od ovoga svijeta. Njegovi se sljedbenici trebaju smatrati „tuđincima i putnicima na zemlji." Pavle kaže: „A naša je domovina na nebesima, odakle i Spasitelja postojano očekujemo, Gospoda Isusa Hrista." (Heb 11,13; Fil 3,20) {SPP 402.3}

Budući da je izraelsko kraljevstvo nestalo, Bog nikada nije na bilo kojeg čovjeka ili grupu ljudi prenio ovlasti provedbe njegovih zakona: „Osveta je moja — veli Gospod — ja ću je vratiti." (Rim 12,19) Građanske vlasti uređuju odnose među ljudima, ali oni nemaju ništa s dužnostima koje proizlaze iz čovjekova odnosa s Bogom. {SPP 402.4}

Izuzev Izraelskog kraljevstva, na zemlji nikada nije postojala vlada kojom je Bog preko nadahnutih ljudi upravljao ljudskim poslovima. Kad god su ljudi pokušali osnovati vladu sličnu Izraelu, oni su na sebe preuzeli tumačenje i provođenje Božjeg Zakona. Oni su uzeli pravo da nadziru savjest i tako su protuzakonito prisvojili Božje pravo. {SPP 402.5}

U Starom zavjetu, dok su grijesi protiv Boga kažnjavani ovozemaljskim kaznama, a izvršene kazne ne samo da su bile božanski odobrene već su bile pod njegovim direktnim nadzorom i u skladu s njegovim zapovijestima. Vračare je trebalo pogubiti. Idolopoklonike je trebalo pobiti. Bezbožništvo i oskvrnuće se kažnjavalo smrću. Cijeli idolopokloničkі narodi su trebali biti iskorijenjeni. Međutim, izvršenjem ovih kazni upravljao je Onaj koji čita ljudska srca, koji zna mjeru njihove krivice i koji prema svojim stvorenjima postupa mudro i milostivo. Kad ljudi, s ljudskim strastima i slabostima, na sebe preuzmu odgovornost da obave ovaj posao, nisu potrebni dokazi da bi se uvidjelo kako se time otvaraju vrata neobuzdanoj nepravdi i surovosti. Činit će se najnehumaniji zločini, i sve to u sveto Hristovo ime. {SPP 402.6}

Na izraelskim zakonima, kojima su kažnjavani grijesi protiv Boga, temelje se dokazi kojima se nalaže dužnost kažnjavanja sličnih grijeha u današnje vrijeme. Koristili su ih svi progonitelji da opravdaju svoja djela. Načelo da je Bog prenio na ljude autoritet i pravo da nadziru slobodu savjesti temelj je vjerske tiranije i progonstva. Ali svi koji tako razmišljaju gube iz vida činjenicu da mi sada živimo u različitom vremenu, u potpuno različitim uslovima od izraelskih, da je kraljevstvo izraelsko bilo predslika Hristovog kraljevstva koje neće biti osnovano do njegovog Drugog dolaska te da čovjekove dužnosti u odnosu s Bogom ljudski autoritet ne smije regulirati ni provoditi. {SPP 402.7}

Primjedba br. 9, str. 317. U vezi s poistovjećivanjem Rame Samuelove s Benjaminovom Ramom dr. Edersheim kaže: „Utvrđene su sljedeće dvije činjenice: Šaulova rezidencija je bila

u Gabi, a on je Samuela prvi put susreo u Ratni. Ako je to tako, i ako se ima u vidu 1 Sam 10,2, nemoguće je poistovjetiti Ramu Samuelovu s Ramom Benjaminovom ili je smtrati savremenim naseljem Nebi Samuel, četiri milje sjeverozapadno od Jerusalema.” {SPP 402.8}

U Iščekivanja Kraja

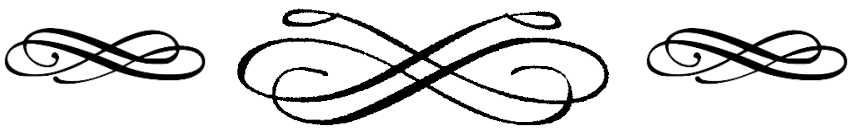

`